

НИКЪЛАС ЕВАНС

ИЗДАТЕЛСКА КЪЩА
ХЕРМЕС

СКОК В ОГЪНЯ

НИКЪЛАС ЕВАНС СКОК В ОГЪНЯ

Превод: Дори Габровска

chitanka.info

След двата си международни бестселъра Никълас Еванс се завръща на литературната сцена с един поразителен роман за безкористната любов и верността, за вината, честта и цената на избора.

Огънят, който ще преобрази живота на толкова много хора, лумва от една-единствена искра и за броени минути се загнездва смъртоносно в сърцето на планината...

В този огнен ад се впуска Конър Форд, за да спаси жената, която обича, но не може да има. Защото Джулия Бишъп живее с най-добрия му приятел — амбициозния млад музикант Ед Тъли. Джулия храни чувства и към двамата, но трагедията в Змийската планина ще я принуди да направи своя избор.

Объркан, Конър поема из най-опасните точки на света, за да запечата на лента различните лица на човешкото страдание — начинание, което ще му донесе слава, но не и щастие. Докато в един съдбовен ден отново не скача в огъня, за да спаси любимата жена... и себе си.

На Хари, Макс и Лорън

*Копнежа на сърцето си не ще
постигнеш,
ако през дим и огън не преминеш
ти.*

БЛАГОДАРНОСТИ

Много благодаря на всички, които ми помогнаха в проучванията: Присила Робинсън, Роб Уити, Хю Олбън Дейвис, Сюзан Лавърти, Дейв Милс, Брус Уайд, Пат Тъкър, Джанет Ингълд, Джим Маркс, Боб Мафит, Дан Плетшър, Дейв Френд, Крис Томас, Джереми Мосъп, Джейни Кинг, Сам Дейвис, Джефри Калебо, Филип Джоунс Грифит, Чарлс Глас, Гавин Смит, Лари Стедниц и Гарет Мънсън от „Алтернативни приключения за младежта“. За тяхната подкрепа и насърчаване и още много други неща благодаря на Линда Шонеси, Лари Финли, Сали Гаминара, Ървин Апълбаум, Нита Таублиб, Трейси Дивайн, Карадок Кинг и Шарлът Гордън Къминг.

Накрая специално благодаря за помощта и огромното търпение на двама прекрасни пожарникари парашутисти от Мисула — Уейн Уилямс и Тим Елдридж.

ЧАСТ ПЪРВА

1.

Важните неща в живота винаги стават случайно. На петнайсет години тя не знаеше много. Всъщност с всяка изминала година всичко ѝ се струваше все по-объркано и това знаеше със сигурност. Може да се умориш от тревоги в опити да бъдеш по-добър човек, може да прекараш хиляди безсънни нощи, като се чудиш как да живееш правилно, благопристойно и честно, може да си направиш план и да го спазваш, да коленичиш до леглото си всяка вечер и да обещаваш на Бог, че няма да го нарушаваш, даже може да идеш в църквата и да се закълнеш тържествено. Може да се прекръстиш седем пъти със затворени очи, да срежеш палеца си, да го стиснеш и да напишеш тържествения обет на някой камък със собствената си кръв, а после да хвърлиш камъка в реката точно в полунощ. И после, като гръм от ясно небе, някаква неочаквана катастрофа да помете живота ти и винаги да преобърне всичко наопаки.

По-късно Скай се кълнеше, че във въпросната нощ небето наистина бе ясно, защото всичко започна съвсем безобидно, когато онези две жени се появиха в бара.

Не знаеше кои са, но какви са бе очевидно за целия свят. Носеха повече грим, отколкото дрехи, а от начина, по който се олюляваха на високите си токчета, Скай отгатна, че вече са пийнали и замаяни. И двете бяха с тесни къси блузки — едната с червена, а другата със сребриста и разнищена по края. Жената, която вървеше отпред, имаше дълга черна коса, гърдите ѝ стърчаха като пъпеша, а полата ѝ бе толкова къса, че все едно я нямаше. Музиката в бара гърмеше силно и чернокосата се опита да танцува, докато вървеше, но едва не падна.

Мъжете, които ги придружаваха, вървяха плътно до тях, без да се набиват на очи, и им проправяха път през тълпата. И двамата носеха каубойски шапки и от ъгловото сепаре в другия край на помещението, където седяха Скай и приятелите ѝ, тя не можа да различи лицата им. Не че изобщо я интересуваха. Самата тя бе доста замаяна от алкохола. Барът тънеше в приглушен червеникав сумрак и през облаците цигарен дим Скай само забеляза, че са двама жалки четирийсетгодишни мъже,

които се опитват да изглеждат по-млади и несъмнено изневеряват на жените си. Тя извърна глава. Взе бирата си, отпи и запали нова цигара.

Наблюдаваше ги най-вече защото бе отегчена, което бе доста тъжно, след като празнуваха нейния собствен рожден ден. Джед и Калвин се бяха отцепили и седяха мълчаливо до нея, Рокси продължаваше да плаче в дланите си заради нещо, което Крейг ѝ беше казал, а Крейг не спираше да псува лошия си късмет, задето шибаната му кола се счупила. „Още една страхотна нощ в града“, каза си Скай и пак отпи от бирата си. Честит рожден ден.

Барът бе мизерна дупка, която се намираще толкова близо до железопътните релси, че бутилките се разклащаха и тракаха всеки път, когато минеше някой влак. Поради причини, които не бяха трудни за отгатване, ченгетата не се занимаваха с това място и стига да не носиш памперси, персоналът си затваряше очите, че не си навършил позволената възраст за пиене на алкохол. В резултат по-голяма част от клиентелата бе на възрастта на Скай. Със сигурност много по-млади от четиримата, които влязоха преди малко. Сега те бяха обсадили бара и чакаха да бъдат обслужени. Стояха с гръб към нея и Скай отново се улови, че ги зяпа.

Видя как ръцете на високия мъж се плъзнаха по ханша на чернокосата и надолу до задника ѝ, после се качиха нагоре по гърба ѝ до голите рамене. Мъжът се наведе и допря устни до врата ѝ. Боже, той я ближеше. Колко са отвратителни някои мъже. Какво им ставаше на жените? Как можеха да понасят тъпанари като този да им се лигавят? Цялата тази работа със секса все още бе напълно непонятна на Скай и се съмняваше, че някога изобщо ще я проумее. Разбира се, и тя правеше секс. Всички правеха. Но Скай така и не разбираше защо го представят за толкова страхотно нещо.

Мъжът явно прошепна нещо неприлично в ухото на жената, защото изведнъж тя отметна глава назад, засмя се похотливо и се опита да го шляпне закачливо. Мъжът също се засмя, изви се, за да избегне удара ѝ, и шапката му падна. Чак сега Скай видя лицето му.

Беше вторият ѝ баща.

В няколкото кратки секунди преди очите му да срещнат нейните, тя забеляза на лицето му изражение, което не бе откривала никога преди, някаква негова прикрита същност, сякаш още бе момче, безгрижно, весело и странно уязвимо. После Скай видя, че той я позна

и момчето у него изчезна също толкова бързо, колкото се бе появило. Лицето му помръкна, той стисна зъби и отново се превърна в мъжа, когото познаваше, от когото се страхуваше и когото мразеше, този, който се връщаше във фургона в малките часове на нощта, пиян и кипнал от ярост, наричаше майка ѝ *индианска кучка* и я пребиваше, докато тя не започнеше да вие за милост, а той насочваше злокобното си внимание към Скай.

Мъжът се изправи, остави шапката си на бара и каза нещо на жената, която се обърна и изгледа Скай с изражение, в което се четеше нещо средно между презрение и незаинтересованост. Той тръгна към сепарето. Скай изгаси цигарата си с надеждата да не я е забелязал. После се изправи.

— Да си тръгваме — каза тихо.

Но в сепарето бе като в капан. От едната ѝ страна Рокси хлипаше на рамото на Крейг и изобщо не я чу, а от другата Калвин и Джед още седяха като вцепенени. Вторият ѝ баща се доближи до масата и огледа набързо цялата картина: бутилките от бира, препълнените пепелници, пияните момчета в компанията ѝ.

— Какво, по дяволите, правиш тук?

— Хайде стига. Днес е рожденият ми ден. — Оправданието бе жалко, но си струваше опита. Дори се запита дали да не го нарече „татко“, както правеше в един кратък период в началото, след като майка ѝ се омъжи за него, преди да открие що за подъл, отвратителен кучи син е в действителност. Но не успя да се застави да произнесе думата.

— Не ми пробутвай тези глупости. Още си само на петнайсет години. Какво, по дяволите, си мислиш, че правиш?

— Хей, я по-кратко, мъжки! Просто се забавляваме — обади се Джед, който започваше да се освестява.

Вторият баща на Скай се наведе, стисна го за гърлото и го издърпа към себе си през масата.

— Как смееш да говориш с мен така, малко копеле!

От тежестта на Джед масата се наклони и всичко върху нея, освен самия Джед, се плъзна към пода в лавина от изпочупени стъкла. Крейг скочи на крака и опита да дръпне ръката на пастрока на Скай, но той се завъртя и със свободната си ръка заби юмрук в лицето на момчето. Рокси изпищя.

— За бога! — извика Скай. — Спрете! Спрете!

Тя осъзнаваше, че всички в бара ги гледат. Един от сервитьорите се приближи заедно с мъжа от компанията на втория ѝ баща.

— Хей, момчета, хайде да се успокоим, а? — каза келнерът.

Пастроктът на Скай блъсна Джед да седне толкова силно, че главата му се удари в стената на сепарето. Крейг се беше свлякъл на колене и устата му кървеше, а Рокси хлипаше, наведена над него, опитвайки да му помогне. Вторият баща на Скай дишаше тежко, а очите му се присвиха заплашително по посока на келнера.

— Сервирахте ли алкохол на тези деца?

Сервитьорът вдигна длани.

— Сър, нека първо се успокоим, моля ви.

Той бе слаб и поне трийсет сантиметра по-нисък от втория баща на Скай. Имаше дълга коса, вързана на конска опашка.

— Попитах ви нещо. Сервирахте ли им алкохол?

— Казаха, че са на двацет и една.

— И вие им повярвахте? Поискахте ли личните им карти?

— Сър, може ли да обсъдим това...

— Поискахте ли ги?

Скай се изправи и си проправи път навън от сепарето.

— Слушай, ние си тръгваме, става ли? Тръгваме си!

Пастроктът ѝ се изпъна, вдигна ръка да я удари и макар че инстинктът за самосъхранение да ѝ подсказваше да се предпази, тя някак успя да не трепне и остана неподвижна, забила враждебен поглед в него. Подуши одеколона му, който беше твърде силен и предизвика толкова лоши спомени, че тя едва не повърна.

— Да не си посмял да ме пипнеш и с пръст!

Каза го почти като шепот. Но думите ѝ или може би очите, които го гледаха от всички посоки, го спряха. Каквато и да беше причината, той отпусна ръката си.

— Веднага се прибирай вкъщи, малка индианска курво. Ще се разправям с теб по-късно.

— Единствените курви тук са тези, с които ти дойде.

Той се хвърли към нея, но тя се изплъзна от ръцете му и хукна към вратата. През рамо зърна, че приятелят му и сервитьорът го хванаха за ръцете, за да не я последва. Тя се гмурна в нощта и побягна.

Въздухът тегнеше, горещ и влажен. Скай усещаше сълзите по страните си и заради тях едва не се задави от гняв, че е толкова слаба и позволява на онзи негодник да я разплаква. Един товарен влак загърмя до нея и тя се затича редом с него, загледана в светлините, които примигваха между вагоните. Имаше осветление и край релсите — лампи, закачени на някаква тел над главата ѝ, всяка заобиколена от рояк мушици. Влакът сякаш бе дълъг няколко километра и някъде в далечината, вече извън града, отекна тъжният вой на локомотива — като присъда над жалкия свят, през който минаваше. Ако влакът се движеше по-бавно, тя щеше да се качи и да замине там, накъдето пътуваше.

Тя бягаше и бягаше, както винаги. Нямаше значение накъде, защото никъде не можеше да е по-зле от там, където се намираще в момента или където се бе озовавала досега. За пръв път избяга едва петгодишна и оттогава го беше правила много пъти. Винаги си навличаше неприятности, но какво от това, какви ли неприятности съществуваха, които да не бе виждала вече.

Тича, докато задръстените ѝ от цигарения дим дробове не се предадоха, и когато спря, последният вагон на влака отмина. Тя стоеше превита, опряла длани на коленете си и задъхана, гледаше как светлините на опашката му ставаха все по-малки и по-малки, докато нощта не ги погълна, сякаш изобщо не ги бе имало. Някъде далече в мрака лаеше куче и някакъв мъж му викаше да млъкне, а то не спираше.

— Няма нищо, ще хванеш следващия.

Гласът я стресна. Беше мъжки и съвсем наблизко. Скай огледа тъмнината около себе си. Намираше се на място, което приличаше на бунище. Не видя кой ѝ говори.

— Насам.

Той седеше на земята, облеган на купчина гниеци колове от ограда, потънали в бурени. Изглеждаше, сякаш едва ли не и той е част от тях — косата му бе толкова дълга и заплетена, колкото и брадата му. Беше бяло момче, по-голямо от Скай. Може би на осемнайсет или деветнайсет, много слабо. Носеше протрити дънки и тениска с щампа на китайски дракон. Прашна пътна чанта лежеше на земята до него. Свиваше си джойнт.

— Защо плачеш?

— Не плача. Пък и теб какво те засяга?

Той сви рамене. Известно време и двамата мълчаха. Скай се обърна настрани, като че ли имаше други неща, които да върши или обмисля. Изтри крадешком мокрите си страни, за да не я види. Знаеше, че се налага да се махне оттук. Всякакви психари и откачалки се мотаеха край релсите. Но нещо у нея, някакъв нещастен копнеж за утеха или компания, я накара да остане. Тя пак го погледна. Той облиза цигарената хартия и залепи джойнта, после го запали и си дръпна продължително. Подаде ѝ цигарата:

— Ето.

— Не си падам по дрога.

— Ясно.

Колата, която откраднаха, бе на човек с малки деца. Отзад имаше бебешки столчета, книжки с картинки и хартийки от бонбони. Момчето знаеше какво прави, защото му отне само броени минути да отключи вратата и да запали двигателя. След няколко километра спряха, за да разменят номерата с тези на една друга кола.

Той се представи като Шон, тя му каза своето име и това бе всичко, което знаеха един за друг, освен че и двамата таяха някаква обща болка или копнеж, който нямаше нужда да изричат. Нищо друго нямаше значение — нито къде отиват, нито защо.

Караха на север, докато стигнаха до междущатската магистрала, после се отпавиха на запад. Реката бе от едната им страна, а зората разстиляше червената си пелена върху безкрайните равнини зад тях. Дълго време и двамата мълчаха. Скай седеше обърната на седалката си и гледаше назад, чакаше слънцето да се покаже и когато най-после изгря, то заля земята с пурпурни и златни пламъци и хвърли дълги сенки от тополите, скалите и от черните биволи, които пасяха край реката. Скай си помисли, че това е най-красивото нещо, което е виждала през целия си живот.

На пода намери книжка с картинки, която си спомняше от началното училище. Разказваше се за едно момченце на име Бърнард, чиито родители изобщо не му обръщали внимание. Един ден в задния им двор се появило чудовище и Бърнард изтичал вътре да каже на родителите си, но те пак не му обърнали внимание. Чудовището го

изяло, влязло в къщата и започнало да реве срещу родителите, но те си мислели, че Бърнард вдига шум, и пак не го погледнали. И защото не се изплашили, чудовището загубило цялата си самоувереност. Скай обърна на последната страница, която винаги я натъжаваше много. Бедното старо чудовище натирено в леглото, седи сам-самичко и нещастно в тъмното, чувствайки се като пълен неудачник.

Спряха край магистралата, за да заредят. От закусвалнята, която тъкмо отваряше, си купиха кафе и курабийки и седнаха да закусят на маса до прозореца, докато една старица миеше пода край тях. Докато ядяха, момчето я попита на колко години е и тя излъга, че е на седемнайсет. Довери му, че е родена в Южна Дакота и че по майчина линия е наполовина индианка — от сиукското племе оглала. Той отвърна, че това е супер, а тя възрази, че според нея не е и че плюс това не знае нищо за племето и неговата история, освен че е пълна с болка и нещастие, а тя вече е преживяла достатъчно и от двете, много благодаря.

Той ѝ каза, че е от Детройт и че родителите му и по-големият му брат са в затвора, без да обясни за какво, и Скай не попита. Когато бил на четиринайсет, избягал и през изминалите три години постоянно пътувал. Разказа ѝ, че е бил в Мексико, Никарагуа и Салвадор и че е видял такива неща, каквито преди дори не си е представял, че съществуват.

— Какви?

— Магии. Шамани. Хора, които минават през огън, без да оставя никакви следи по тях. Хора, които умират, защото някой ги е проклет. Видях как съживиха една умряла жена.

Скай се заинтересува от това, но той не пожела да ѝ разкаже. Попита го защо е дошъл в Монтана и получи отговор, че искал да срещне мечка гризли в гората. В Мексико бил научил, че това е духовното му животно, тъй като е бил мечка в предишния си живот. Тя се засмя, защото бе толкова кльощав, че нямаше нищо общо с мечка. Може би някое насекомо или жираф, или нещо такова, но мечка гризли? В никакъв случай. Той, изглежда, се засегна и млъкна, така че се наложи да се извини и като се насили да остане сериозна, го попита как възнамерява да намери гризли. Шон призна, че няма да е лесно, но предположи, че трябва да се отправят към парка Глейсиър, за който му казали, че е добро отправно място за търсенето.

Скай кимна и се опита да запази сериозното си изражение:

— Аха.

— Имаш ли по-добра идея?

Тя можеше да се сети поне за сто.

— Няма значение. Не ми пука.

Пътуваха целия ден, слънцето ги изпревари и се отправи към снежните върхове на планината, която се извисяваше пред тях. Следобед стана толкова горещо, че отбиха от магистралата и поеха по тесни виещи се пътища през гората, в която гъмжеше от насекоми. Намериха поток с дълбок вир и без да се смутят, поплуваха голи в студената бистра вода, после легнаха на една полянка с диви цветя и се изсушиха на слънце, а край тях танцуваха пеперуди. Шон ѝ каза, че е красива, и тя си помисли, че ще иска да я докосне, което не я изплаши, но той само се взираше в небето и изпуши още един джойнт, сякаш изобщо не забелязваше присъствието ѝ.

Когато се върнаха на магистралата, от запад небето се пълнеше с големи сиви буреносни облаци, между които слънчевите лъчи едва се процеждаха, бледи и студени. Светкавици започнаха да прелитат между развълнуваните им купове и планината отдолу.

Скай зърна полицейската кола преди него. Нещо я накара да се обърне назад и точно в този момент полицаят включи сигналната лампа. Шон погледна в огледалото за обратно виждане, но не каза нищо. Не изглеждаше изплашен, дори разтревожен, просто бе като вкаменен. Намали и спря на банкета и полицейската кола зад него направи същото. Полицаят не излезе веднага, очевидно проверяваше номера им по радиостанцията.

— Какво ще кажем?

Шон сви рамене.

Полицаят слезе от колата и тръгна бавно към тях. Шон отвори прозореца и наблюдаваше полицаия в страничното огледало. Когато се приближи, полицаят се наведе, за да погледне Скай. Беше млад, навярно към двайсет и пет годишен, с грижливо оформен риж мустак и сини очи, които бяха доста раздалечени и гледаха дружелюбно. Той докосна шапката си и отправи към Скай най-хубавата си усмивка.

— Здравейте. Накъде сте тръгнали?

— Към Глейсиър — отговори Шон, без да го поглежда.

— Чудесно. На почивка ли?

— Да.

— Колата ваша ли е?

— На един приятел.

— Аха. Добре. Бих искал да видя шофьорската ви книжка, талона и застраховката, моля.

Шон се завъртя и посегна към чантата си. Изведнъж Скай бе завладяна от лошото предчувствие, че в чантата му има пистолет и че се кани да направи нещо неразумно и ужасно. Но той сякаш размисли и се обърна към полицаая:

— Забравих. Откраднах ми всички документи.

Нещо се промени в погледа на полицаая и той стана по-суров.

— Ако обичате, слезте от колата, сър.

Изправи се, протегна се към дръжката на вратата и в същия момент Шон запали двигателя. Полицаят бързо отвори вратата и се опита да сграбчи младежа за рамото, но колата вече се движеше и той загуби равновесие и падна, а при падането ръката му се пъкна зад седалката на шофьора, изви се и се заклеци. Мъжът извика.

— Спри! — изкрещя Скай. — Спри!

Чу се силно изхрущяване и от писъка, който последва, тя разбра, че ръката на полицаая се е счупила. Но Шон или не чу, или не се впечатли. Просто натисна газта още по-силно, така че гумите изсвириха и запушиха, а колата се върна на магистралата, влачейки полицаая, който викаше и пицеше от болка. Скай продължи да крещи:

— Луд ли си? Спри колата! За бога, спри!

Но Шон не спря. Тя се пресегна с намерение да постави скоростния лост на позиция за паркиране, но той я изблъска яростно назад и главата ѝ се удари в стъклото. С лявата си ръка спътникът ѝ опита да измъкне ръката на полицаая иззад седалката си, но не успя. Вратата се люлееше напред-назад и се блъскаше върху ръката на бедния човек. Когато вратата се отвори отново, Скай видя лицето му. Кървяща рана се спускаше по протежение на лицето му от едната страна. Очите му бяха замъглени от страх.

Колата криволичеше рязко между автомобилите и сменяше платната. Скай изведнъж чу пороя от клаксони около тях. Задминаха един пикап, в който отзад имаше голямо кафяво куче. Шофьорът на пикапа започна да вика и да надува клаксона, а кучето се разляя,

докато опитваше да запази равновесие, защото пикапът рязко изви надясно, за да ги избегне.

— Идиот такъв! — крещеше Скай.

— Млъкни!

Изведнъж се чу звук от раздиране и после шумно тупване. Скай погледна назад и видя как тялото на полицая подскача, върти се и се премята по пътя зад тях.

— Тъп шибан идиот! Какво правиш?

Откъснатата ръка на полицая още стоеше заклещена зад седалката на шофьора и Шон я измъкна и захвърли навън, после затръшна вратата. Скай изпищя и започна да го налага с юмруци, а той я удари силно по устата. Разбра, че ѝ се счупи зъб и ѝ потече кръв. За да излее гнева си, ѝ се прииска да продължи да го млати, така че се хвърли отгоре му с всичка сила, започна да дере лицето му и да дърпа косата му, докато накрая той я удари толкова силно, че тя усети как нещо в главата ѝ поддаде, сякаш я засмука навътре, и се отпусна на седалката си, а светът се завъртя около нея в червена вцепеняваща мъгла.

2.

Денят, в който Едуард Тъли срещна любовта на своя живот, започна лошо. От една седмица валеше сняг и Ед с нетърпение очакваше да покара ски през уикенда. Но в ранните часове на петъка снегът обърна на дъжд и когато съмна (ако можеше да се нарече така почти незабележимата промяна), Бостън бе потънал до колене в сива киша. Сякаш за да се влоши положението напълно, валеше и вътре в къщата. Към средата на сутринта отоплението и водата в цялата сграда спряха. Когато Ед отиде да провери какво става, откри, че асансьорите не работят, че по стълбището се стича вода и фойето е пълно с газещи из водата хора, които си крещят един на друг.

Сградата се ремонтиреше и през последните два месеца строителната бригада ежедневно доказваше способността си да разстройва живота на обитателите. Оказа се, че тази сутрин един дърводелец е прекъснал едновременно електрически кабел и тръба за вода с едно-единствено хирургически точно движение на ударната си дрелка. Господин Соломон — скърбящият възрастен вдовец, който живееше в съседния апартамент до Ед — каза, че Бърза помощ току-що откарала злополучния дърводелец. Господин Соломон не знаел колко тежко се е наранил майсторът, но бил сигурен, че не е нещо безобидно.

Ед бе работил почти цялата нощ по второ действие от новия си мюзикъл — този (не си позволяваше никакви съмнения по този въпрос), който щеше да го направи прочут. Напредваше добре, въпреки че все по-ясно осъзнаваше как ремонтните работи вкарват и в музиката, и в текстовете един по-мрачен, по-заплашителен тон, отколкото желаше. Когато изджапа с мокрите си обувки обратно в апартамента си, откри, че притокът се е засилил. От тавана капеше точно върху пианото. Самото пиано, старо и с неизвестен произход, което се нуждаеше от акордиране толкова често, че вече не си заслужаваше усилията, изглеждаше невредимо. Но купчината нотни листове, които лежаха отгоре му — цялата работа на Ед от изминалата нощ, бяха подгизнали. Беше протекло и в дрешника, където той

държеше екипировката си за ски и скално катерене, и сега му се налагаше да извади всичко и да го натрупа върху леглото си. Седна намусен на канапето, право върху модните си нови очила „Калвин Клайн“, които си бе купил едва предната седмица и за които бе дал цяло състояние. Счупиха се. Определено в ход беше някаква космическа конспирация.

После пристигна пощата, с която се върнаха с благодарности не един, а два отхвърлени ръкописа и демокасети на последния му мюзикъл — този, който очевидно нямаше да го направи прочут. Едно от съпътстващите писма — от известен бродуейски продуцент, написано несъмнено от някой подчинен — го удостояваше с вяла похвала, а после допълваше, че в творбата му „се усеща може би малко повече от желаното влияние на Зондхайм“, което запрати Ед във вихрушка от мрачни самокритики през следващите няколко часа.

Сега вече бе късен следобед и той седеше на едно друго пиано, много по-голямо, лъскаво и по-добре акордирано от неговото, за да слуша как най-нелюбимият му ученик съсипва безобидно и неособено трудно парче от Шопен. Детето, крайно неприятно десетгодишно момче на име Декстър Ротуел-младши, бе облечено изцяло в черно, с изключение на маратонките, които бяха в сребристо и златисто и вероятно струваха колкото прехраната за няколко седмици на едно семейство.

Това, което най-много дразнеше Ед, беше бейзболната шапка, която момчето носеше постоянно. Тя също бе черна и, разбира се, момчето я носеше с козирката назад. На нея имаше надпис ЧЛЕН НА ЗОНАТА НА СМЪРТТА — сякаш изписан от някой кървящ паяк. По природа Ед не бе склонен към насилие, даже обратното. Но понякога желанието да махне тази шапка и да нашляпа с нея младия Декстър Ротуел по ушите бе неустоймо.

Откакто бе завършил колежа преди три години, уроците по пиано носеха на Ед достатъчно пари, за да има време да композира. През зимата почти единственият му друг източник на доходи бе свиренето всяка петъчна вечер в един бар в центъра, което все още му харесваше, въпреки че му плащаха малко и посетителите на бара почти не му обръщаха внимание. С уроците по музика съвсем непреднамерено той бе навлязъл в територията на разглезените чада на най-безцеремонните и преуспели жители на града. Обучаваше това момче вече шест месеца

и нито веднъж не го бе видял да се усмихне или дори да го погледне в очите.

Ед се взираше през прозореца, опитвайки се да долови следа от Шопен в тромавата какофония, която изпълваше скъпо обзаведения хол на семейство Ротуел. Януарският мрак, който едва се бе разсеял през деня, отново се спускаше, а дъждът продължаваше да се лее като из ведро. Ед се загледа в ручейчетата, стичащи се по излъскания черен мерцедес кабриолет на госпожа Ротуел, който се мъдреше гордо на алеята редом с ръждясалия нисан на Ед. Изрусената, облечена в прилепнало спортно трико майка на момчето, както обикновено, тренираше във фитнес залата от другата страна на коридора, със слушалки от портативно радио в ушите, най-вероятно за да не чува мъченията на Декстър-младши върху клавишите. Беше слаба жена с дребен кокал и остро лице и винаги когато Ед я зърнеше през вратата как се поти на бягащата пътечка, тя му напомняше за хваната в капан мишка.

Декстър Ротуел-младши довърши упражнението и се облегна изморено назад.

— Шопен е тъп — заяви той.

— Така ли мислиш? Наистина? — Ед се опита да говори спокойно, дори шеговито.

— Да.

— Очевидно си бил твърде зает и не си се упражнявал от миналата седмица.

Момчето измърмори нещо и започна да си чопли носа. Поседяха известно време, заслушани в приглушеното туп-туп-туп на Госпожа Мишка, която навърташе километри отсреща. Ед свали очилата си, стари и залепени с тиксо, и изтърка стъклата им. Това му напомни, че не може да си позволи, съвсем буквално, да действа импулсивно, докато се намира в този дом. Пое си дълбоко дъх и върна очилата на мястото им.

— Добре. Тогава какво да изсвирим? Искаш ли да опитаме още нещо от „Лед Цепелин“?

Не се шегуваше. В отчаян опит да привлече вниманието на момчето преди две седмици му бе дал да свири „Стълба към небето“ и няколко парчета на „Ролинг Стоунс“. Успя да предизвика някакъв съвсем слаб проблясък на интерес.

— И те са тъпи.

— Е, май всички са тъпи. Шопен, Моцарт, „Лед Цепелин“.

— Аха.

Ед остави тишината да се проточи. Момчето гледаше навъсено дъжда и продължаваше да си човърка носа. Младият мъж се вгледа в нацупения му отпуснат профил и бързо пресметна наум щетите, които щеше да нанесе върху и бездруго жалкото си финансово положение. Е, да става каквото ще. Той се изправи. Взе сборника с нотните текстове изпод носа на Декстър и го пхна в куфарчето си. Момчето го погледна.

— К'во става?

— Нищо, Декстър. И точно това е проблемът.

— Ние току-що започнахме.

— Да, но аз свърших. Тръгвам си.

Отвори вратата и излезе в коридора точно когато майката на момчето се появи откъм фитнес залата, попивайки внимателно потта от лицето си, така че да не размаже червилото си. Тя се намръщи.

— Вие двамата свършихте ли вече?

— Да, госпожо, веднъж и завинаги.

Той взе палтото си от стола до входната врата. Декстър пристъпваше от крак на крак пред вратата на хола, свиваше рамене и правеше физиономии на майка си, сякаш целият свят се е побъркал. Жената погледна часовника си.

— Но сега е едва...

— Работата е там, госпожо Ротуел, че вие си хабите парите, а аз — времето.

— Защо? Декси не напредва ли?

Ед се извърна към момчето. То стоеше и усукваше юмруците си в тениската, забило поглед в пода като изоставен неандерталец.

— Не, госпожо. Не напредва. Всъщност, честно казано, Декси е тъп.

Въодушевляването трая само докато Ед се прибра у дома. Отоплението още не работеше, а водата продължаваше да капе в кофата за боклук, която бе поставил на мястото на пианото. Взе си душ със студена вода, като си пееше, за да се затопли и да не се замисля

колко глупаво и безразсъдно бе постъпил, отказвайки се от Декстър. После си направи горещ шоколад, стопли си в микровълновата печка половин пица, останала от предната вечер, и я изяде, сгущен под палтото си, пред телевизора. Новините съобщаваха само за катастрофи и бедствия и въпреки че неговото собствено неблагоприятно положение бледнееше в сравнение с тях, настроението му си остана доста мрачно.

Държача той да пристига в бара към осем, въпреки че заведението се пълнеше много по-късно, така че към седем и половина отново събра смелост да се покаже навън, изтърча под дъжда до колата си и потегли през града в натовареното и едва пъплето движение.

Барът се наричаше „При Ралф“, въпреки че Ед така и не бе успял да разбере кой е Ралф и защо името му се пише по този начин. Намираше се близо до брега, в края на един модерен, наскоро обновен квартал, който бе пълен с туристи през лятото, но в зимни вечери като днешната имаше вид на злощастна грешка. Освен бара, единствената причина човек да дойде тук бе киното на отсрещната страна на улицата, което бе добре за бара, но ужасно затрудняваше паркирането наоколо. Тази вечер обаче Ед извади късмет.

Тъкмо когато зави, през замъгленото предно стъкло забеляза, че един джип потегля точно пред бара. Включи десния си мигач и спря, за да изчака джипа. Колата отзад започна да свири, макар че бе очевидно защо Ед е спрял. Той погледна в огледалото си и видя очукан бял фолксваген костенурка. Шофьорът отзад отново натисна клаксона.

Ед поклати глава. Какъв идиот! Джипът освободи мястото и Ед мина напред, за да паркира на заден. Предположи, че фолксвагенът или ще го подмине, или ще изчака, но когато превключи на задна скорост и се обърна на седалката си, за да погледне назад, видя как колата зад него рязко се пхна на неговото място. Не можа да повярва на очите си. По никакъв начин нямаше да отмени подобно нагло поведение от когото и да било. Включи аварийните и излезе.

Двама човека слизаха от фолксвагена. Шофьорът бе млада жена и когато Ед се запъти към нея, тя му отправи толкова ослепително невинна усмивка, че за момент той си помисли, че е видяла някого зад него. Погледна през рамо, за да провери, но там нямаше никой. Жената бе с червено скиорско яке с вдигната качулка, под която се подаваше гъста тъмна коса. Спътникът ѝ бе мъж, по-висок и широкоплещест от Ед — факт, който би трябвало да му направи впечатление, но той го

пренебрежна. Единственото, което зърна през мокрите от дъжда очила, бе, че мъжът се усмихваше. Това не помогна да бъде умилоствивен. Дъждът бе прераснал в порой.

— Извинете — каза Ед възможно най-спокойно. — Това беше моето място.

Жената погледна назад към колата, после отново към него, със същата вбесяващо въздействаща усмивка.

— Не. Това е нашето място.

Тя заключи колата и вдигна ципа на якето си. Въпреки че бе кипнал от гняв, Ед забеляза, че се кара с необикновено привлекателна жена. Имаше мургава кожа, пълни устни и съвършени зъби. Очите ѝ бяха големи и тъмни и сега искряха развеселено. И тъй като очевидно нямаше друга вероятна причина за това веселие освен него, това наля още масло в огъня на гнева му.

— Вижте какво, знаете много добре, че тръгнах да паркирам. Спрях, за да направя път на джипа, дадох мигач и дръпнах напред, за да паркирам на заден, а вие се пъхнахте на мястото ми. Не може така!

Тя сви рамене:

— Може. Направихме го.

— По дяволите, не може!

Гласът му вече бе станал писклив и за да си възвърне подходящата поза на мъжествена заплаха, хвърли гневен поглед към приятеля на жената, който се ухили като маймуна и заобиколи колата, за да се приближи до тях. Ед усещаше, че гърбът и раменете на сакото му подгизват от дъжда. Ледено ручейче се спускаше по врата му. Вече не виждаше почти нищо през очилата си, но му се стори, че зърна за миг някаква следа от притеснение на лицето на жената. Тя се обърна към маймуноподобния си приятел за подкрепа.

— Моля ви, да не прекаляваме — каза маймуната.

— Аз не прекалявам!

— Току-що изругахте.

— Боже...

— Ето пак, моля ви.

Той вдигна ръце с дланите напред — като предупреждение. После неочаквано се усмихна, а на лицето му се изписа влудяващо съчувствие.

— Хей, приятел, съжалявам. Обаче животът е джунгла. След няколко хиляди години единствените шофьори ще бъдат тези, чиито прадеди първи са се научили да се шмугват на чужди места за паркиране. Ето кое се нарича *оцеляване на най-приспособените*. Не е справедливо, но това е еволюцията. А сега ни извини, но ще закъснеем за филма.

С още една усмивка той хвана жената за ръка и я преведе през улицата, като остави Ед да стои там, мокър до кости, онемял и напълно безпомощен.

— Нагли...

Една кола мина по улицата и изпръска краката му. Друг шофьор му свиреше:

— Хей, приятел, мръдни си автомобила. Блокираш движението.

— О... я се разкарай!

Ед се замъкна до колата си, влезе и подсуши очилата си. Наложил се да обикаля из района двацет минути, докато открие друго място за паркиране, и през цялото време в главата му се въртяха черни мисли за отмъщение. Накрая си намери място само няколко коли по-надолу от фолксвагена на жената и като минаваше край него, му хрумна една идея. Щеше да бъде идеалният отговор.

Влезе в бара и се извини на Брайън, управителя, за закъснението си. Обясни му, че е имал лош ден. Брайън сви рамене и каза, че никой не можел да се похвали с хубав ден. Заведението бе почти празно, така че Ед се поуспокои. Бързо мина зад барплота и намери лист хартия и химикалка край касата.

— Ей, хайде — извика Брайън. — Да послушаме музика!

— Ще се върна след две минути.

Надраска нещо на хартията, после намери парче найлон и я уви, за да не се намокри от дъжда. Тръгна към вратата, като извика на управителя, че ще се върне веднага.

Навън тълпата пред киното беше изчезнала. Ако не се брояха колите, които минаваха от време на време по улицата, наоколо бе пусто. Отиде право при фолксвагена, пресегна се и внимателно свали чистачките. Те се откачиха лесно. Ед пъхна увитата бележка под едното рамо. Отдръпна се с доволна усмивка. Пъхна чистачките в джоба на сакото си и заключи, че отмъщението най-добре се консумира мокро. Обърна се и тръгна към бара.

„След няколко хиляди години — пишеше на бележката — единствените шофьори ще бъдат тези, научили се как да крадат чистачките на нахалниците, които крадат чужди места за паркиране. Това се нарича оцеляване на най-приспособените“.

Въпреки мокрите дрехи и лошия ден, той свири добре онази вечер. Към десет заведението започна да се пълни. От една маса аплодираха всяко негово изпълнение и постепенно заразиха и останалите. Напрегна се да си спомни всички песни за дъжда, които знаеше, и те се приеха много добре. „Бурно време“ дори предизвика викове за бис. Ед нямаше впечатляващ глас, но тази вечер явно се разболяваше и гласът му звучеше по-плътно и — поне по негово мнение — по-секси. Лиан, една от сервитьорките, по която си падаше открай време, постоянно му носеше питиета и — може би просто си въобразяваше — му се стори, че го гледа по съвсем друг начин.

Всеки път, когато вратата се отвореше, той със задоволство отбелязваше, че навън продължава да вали. Знаеше, че тази реакция е жалка, но продължаваше да си представя как жената се връща при колата си и намира бележката. Съжаляваше единствено, че няма да има шанс да види изражението ѝ в този момент. Филмът вероятно вече бе свършил и се зачуди дали тя няма да се появи в бара и какво ще прави, ако тя дойде. Но обичайните посетители на заведението бяха хора, които идваха тук заради пиенето, а не заради обстановката — приглушено осветление и червен плюш — и макар Ед да не знаеше за жената нищо друго, освен че краде чужди места за паркиране, предположи, че тя е от онези, които си падат по здравословния живот, киселото мляко и йогистките упражнения, и че и мъртва не би се озовала в дупка като „При Ралф“.

Но се оказа, че греша.

Тъкмо бе направил петнайсетминутна почивка преди последната серия песни. Отиде до тоалетната и на връщане бе притиснат в един ъгъл — без никаква съпротива от негова страна — от Лиан, която му довери колко много ѝ харесват изпълненията му тази вечер, особено новият му секси глас. Така че щом се върна на пианото, Ед се чувстваше доста доволен от себе си. Седна и докато отпиваше от чашата си, я видя. По-скоро забеляза червеното скиорско яке и ако бе

погледнал в тази посока минута по-късно, нямаше да я познае, защото жената точно го сваляше. Под якето носеше кремав пуловер. Приятелят ѝ (който, обективно погледнато, никак не приличаше на маймуна) поръчваше питиета и докато бе зает с това, жената седна на високото столче до бара, изпъна гърба и дългия си врат и се огледа наоколо. Ед я наблюдаваше.

Тя прокара пръсти през косата си с жест, който вероятно имаше някаква практична цел — може би да оправи някой заплетен кичур — и който би изглеждал като кокетство при друга жена. Но у нея този жест не съдържаеше и следа от суетност. И в същото време бе едно от най-сексапилните движения, които Ед бе виждал.

Изведнъж осъзна, че тя се визира право в него и на лицето ѝ бавно се изписва усмивка на разпознаване. В прилив на чиста гениалност, както Ед щеше да определи по-късно този момент, започна да свири едно парче от последния си (така и непоставен и двукратно отхвърлен) мюзикъл. Беше страстна любовна песен, в която „се усещаше малко повече от приемливото влияние“ на Том Уейтс. Наричаше се „У вас или у нас“. Припевът звучеше така:

*Няма повече уиски.
И виното да свършим.
Чувствам се игриво.
У вас или у нас?*

Наблюдаваше я, докато пееше. Приятелят ѝ явно нямаше нищо против. Той също се забавляваше на шегата и когато Ед допя песента, мъжът вдигна чашата си като за тост и изпрати на музиканта едно питие по Лиан. Ед продължи мелодия след мелодия — с всяка песен, за която се сети да има връзка със ситуацията, като на места променяше текста, за да накара жената да се засмее. Изпълни „Трябва да те отведем от това място“ и „Някъде има място за теб“ от „Уестсайдска история“. Чувстваше се вдъхновен, изпълнен със сили. Публиката го приемаше невероятно добре и се присъедини към шегите, дори и без да ги разбира. Той свиреше единствено за нея, за жената, чиито чистачки още стояха в джоба на палтото му. Така че се почувства доста разочарован, когато по средата на „Прекрасната Рита“

тя се изправи и започна да се облича. После видя, че двамата с приятеля ѝ тръгват към него.

Изчакаха край пианото края на песента. Жената гледаше плахо. Ед завърши и докато хората го аплодираха, ѝ кимна.

— Беше забавно — каза тя. — Вие сте много добър.

— Така е, признавам си. Благодаря.

— Вижте, наистина съжалявам за това, което се случи. Не знам какво ми стана. Никога не съм правила подобно нещо в живота си.

— Аз бях виновен — обади се приятелят ѝ. — Аз я накарах да го направи. Просто закъснявахме за филма и... нали разбирате, както и да е, и двамата съжаляваме.

Ед кимна, без да го поглежда. Не можеше да откъсне очи от жената. Боже, тя бе великолепна! После осъзна, че двамата очакват той да отговори нещо.

— Ами благодаря — смотолеви той. — Тоест... е, какво толкова. Погледнато от друг ъгъл, получих безплатен урок по биология.

Палтото му висеше на облегалката на стола и той бръкна в навлажнения джоб, намери чистачките и ѝ ги подаде:

— Заповядайте.

Тя се намръщи.

— Не сте ли ходили до колата си?

— Не.

— Е, навярно ще откриете, че ще имате нужда от това.

Жената се усмихна тъжно и ги пое. Приятелят ѝ се засмя.

— Квит ли сме? — попита Ед.

Тя присви очи.

— Е, ще трябва да си помисля по този въпрос.

— Ще ви призная, че ако нямаште такъв едър приятел, щяхте да си навлечете сериозни неприятности.

— Това е братовчед ми Дейвид.

Тези думи бяха най-прекрасните, които Ед бе чул през целия ден. Протегна ръка.

— Едуард Тъли. Приятно ми е.

Дейвид отвърна, че и на него му е приятно. Ръкостискането му бе като парна преса. Ед се обърна към жената, в която вече бе влюбен, протегна ѝ ръката си и тя я пое.

— Рита — каза му.

Ед се поколеба и задържа ръката ѝ. Беше хладна и нежна. Рита? Нима бе възможно? Тя се засмя:

— Добре де! Джулия. Джулия Бишъп.

— Хей, Ед! — извика му Брайън от бара. — Ако музиката е храната на любовта, продължавай да ни засищаш.

— Той е страхотен романтик — изкоментира Ед.

Жената се усмихна, извини се отново, после тримата се сбогуваха и тя и братовчед ѝ се отправиха към вратата. Ед засвири една песен на Джон Ленън, която не бе изпълнявал от години. Но даже и да я знаеше, както можеше да се предположи, тъй като песента бе с нейното име, Джулия не прояви никакви признаци, че е разпознала мелодията. Просто излезе в нощта заедно с братовчед си и не погледна нито веднъж назад.

*Говоря само глупости.
Но искам да ме чуеш, Джулия.*

Когато Ед се върна при колата си половин час по-късно, продължавайки да се ругае, че не се беше сетил да поиска телефона ѝ или поне да я попита къде живее или работи, откри, че чистачките му ги няма и под едното рамо е пъхната бележка.

„Научих се“ — пишеше от едната страна. Ед обърна листчето. От другата страна имаше телефонен номер.

Беше спряло да вали.

3.

Беше почти обед, когато се появиха. Скачаха по двама едновременно от двата изхода на самолета, телата им подскачаха, когато парашутите се отваряха, и започваха да се носят като медузи в небесния океан. От време на време парашутите засенчваха слънцето, което припичаше силно, изгарящо горещо и безмилостно над главите им, и хвърляха сенки върху облака от дим, който скриваше планинския склон.

Екипът бе от шестима мъже и две жени. Всички се приземиха благополучно на уточненото място — една продълговата полянка, която нямаше и четирийсет метра. Освободиха се от парашутите и костюмите си и ги събраха на купчина, после извадиха трионите, брадвичките и лопатите от торбите, които им бяха пуснати отделно, и скоро бяха готови да започнат разчистване на просека, която да спре огъня.

Върхът, който сякаш ги наблюдаваше, докато работеха, се казваше Желязната планина. Западният склон бе покрит с гъсти гори и до него нямаше прокарани пътища. Огънят бе забелязан от един рейнджър сутринта и се разпростираше заради засилващия се западен вятър, така че вече бе обхванал повече от четиристотин декара. Ако продължеше да напредва на изток или се изместеше на север, нямаше особен риск. Но на юг и запад имаше ферми и горски вили и ако вятърът изменеше посоката си, те щяха да бъдат в сериозна опасност. Точно затова трябваше да се намесят горските пожарникари.

Започнаха да изсичат една линия по варовиковото било от южната страна на планината. Просеката, която разчистваха, беше широка около метър и дълга почти километър. Работеха на вълни, като се движеха на три метра един от друг: първо минаваха хората с трионите, после тези, които разчистваха падналите дървета и клони, и накрая копачите. Режеха, сечаха и копаеха, докато земята не останеше напълно разчиствена до почва, така че огънят да не успее да продължи, след като достигне този пояс. Когато свършиха, бяха плувнали в пот и

жълтите им огнеупорни ризи и зелени панталони бяха станали като камуфлажни от петната пръст, прах и стърготини.

Сега си почиваха. Всеки си бе избрал къде — някои бяха клекнали, други — прави, разпръснати по билото като уморена пехота. Никой не говореше и освен шума от огъня от другата страна на билото, единственият звук бе дрезгавото стакато на късовълновите им радиостанции.

На края на редицата, на седем-осем метра от останалите, стоеше млад мъж със сламеноруса коса, разрошена и слепнала на кичури от потта. Беше висок и слаб и почернялото му от прахоляка лице бе набраздено от струйки пот. Дори в бледосините му очи имаше нещо диво. Беше оставил раницата и каската на една скала зад гърба си и внимателно почистваше стоманената глава на своята брадвичка. Когато стоманата блесна като огледало, мъжът подпря дръжката на раницата, свали пожарникарските си ръкавици и ги остави на скалата, после прокара пръсти през косата си, изтри челото си и откачи манерката от колана си.

Беше на двайсет и шест години и се казваше Конър Форд. И въпреки че бе уморен, потен и мръсен и дробовете му пареха от дима, не би предпочел да е на никое друго място в света. Това бе първият му скок за сезона. Докато стоеше приведен в самолета преди няколко часа и оглеждаше гората, планината и извивката на каньона на петстотин метра под него, както и синьо-бяло-жълтите парашути на тези, които вече бяха скочили и сега се отдръпваха настрани, той бе изпитал нещо, граничещо с екстаз. Последва потупването по лявото му рамо, което му подсказваше, че е дошъл неговият ред, и скокът в синята безкрайност, напрегането, броенето до пет, изстрелването нагоре при отварянето на парашута — всичко това в прекрасната дъга от мълчание го караше да се чувства не човек, не птица, а едно цяло с небето и земята.

Водата в манерката беше топла и с привкус на метал. Бе едва краят на май, но времето беше като в разгара на лятото и Конър предположи, че температурата надвишава трийсет градуса. Почти не бе валяло цяла година и въздухът бе сух като в пустинята. Ако продължеше така, им предстоеше адско лято с много пожари. В базата им в Мисула някои от огнеборците вече си фантазираха как ще похарчат парите за извънредния труд и повишена опасност, които се

надяваха да спечелят. Конър се беше обадил на Ед в Бостън преди две вечери и му бе казал да капарира новата кола, която си обещавахе от толкова време. Ед и страхотното гадже, за което приятелят му приказваше от няколко месеца, щяха да пристигнат в Монтана следващия уикенд. За пръв път Ед пропускаше началото на сезона, което бе още едно доказателство колко лошо влияние може да има една жена върху един мъж.

Нагоре по склона зад него Ханк Томас, ръководителят на групата, разпореди всички да тръгват. Конър отпи последна глътка от манерката, после я затвори и закачи на колана си. Тъкмо се канеше да метне раницата на гърба си, когато чу странен звук. Беше съвсем слаб — като задушен вик, и сякаш дойде от другата страна на билото, където бушуваше огънят. Конър се огледа и в първия момент не видя нищо. После, тъкмо когато се навеждаше за раницата си, го забеляза. За миг го взе за горящ клон, щръкнал над скалата. Отне му няколко секунди да осъзнае, че това не е клон.

Беше голям лос, но лос, какъвто не бе виждал никога. Всяко косъмче от козината му бе изгорено и кожата му бе овъглена. Големите му рога пламтяха като факли. Животното се изкатери с мъка на хребета, при което се чу трясък от търкалящи се камъни, и тъкмо се закрепил на краката си, когато забеляза мъжа.

В продължение на сякаш безкраен момент двамата стояха неподвижно и се взираха един в друг. Конър се почувства като езичник пред някакво древно полубожество или дявол, дошъл от отвъдното. Усети как потта изстива на врата му.

Бавно, съвсем бавно се пресегна за малката „Лайка“, която носеше в джоба си, и в същото време усети, че вятърът се засили, и видя как пламъците по рогата на лоса затанцуваха и се разпръснаха настрани. Чу как огънят отвъд билото зафуча като някакъв ужасяващ хор.

Животното вече бе във визъора му, повдигнало гордо глава, сякаш позираше за портрет, и изведнъж на Конър му хрумна, че в това има някакво послание, но какво и за кого — нямаше представа. Натисна бутона и при звука от щракването на затвора лосът се обърна и изчезна, а Конър остана зачуден дали всичко не е било плод на въображението му. Чу в далечината някакъв глас да го вика:

— Хей, Конър! Трябва да се справим с този пожар.

Погледна към хребета. Останалите от групата бяха събрали багажа си и чакаха, готови за тръгване. Най-близо до него беше Джоди Ленъкс, висока червенокоса жена от Средния запад, която се обучаваше заедно с Ед и Конър преди две години.

— Видя ли това? — попита я тихо.

— Кое?

Той замълча. Струваше му се, че посланието, ако изобщо съществуваше, бе само за него. Вдигна раницата си и я метна на рамо.

— Кое да съм видяла?

— Нищо. Да вървим.

Същата нощ успяха да дремнат два часа един заслонен склон на планината, през който огънят вече бе минал. Работеха на смени, търсеха места, където огънят още тлееше. Лъчите от прожекторите на каските им хвърляха назъбени сенки върху черната земя, докато патрулираха бавно сред бъркотията от обгорели храсти и се оглеждаха като мародери във военна зона. През цялото време не спираше приглушеният рев отвъд хребета на планината и им показваше, че огънят още не е победен.

Конър се събуди към един часа през нощта. Беше гладен и премръзнал. Два часа по-рано небето бе задръстено от оранжеви облаци, но докато бе спал, вятърът се бе засилил и прогонил дима и сега звездното небе се разкриваше над главите им. Придърпа спалния чувал около раменете си, остана да лежи по гръб и потърси различните съзвездия така, както баща му го бе научил.

Откри Полярната звезда и проследи гърба на Малката мечка. Оттам бе само един хвърлей до голямата ѝ сестра, на която според Конър повече прилягаха другите ѝ имена — Ралото или Големият черпак, но която баща му винаги наричаше Голямата мечка. После проследи гърба ѝ до Северната корона с хвърчилото на опашката и звездата Арктур, която гореше като факел на върха ѝ. Сетне проследи широката река на Млечния път, докато не намери Скорпион, който жилеше Орион, великия ловец, поради което той вече не се виждаше. Вместо него там имаше още един ловец — Стрелец, който бе наполовина мъж, наполовина кон и стоеше във водата, готов за стрелба с лъка си, докато Орелът отлиташе подплашено надолу.

— Небето е пълно с истории — обичаше да казва баща му. — Хиляди истории. Просто трябва да вдигнеш глава и да ги прочетеш.

Конър си спомни онзи първи урок, когато бе само на четири години. Баща му го събуди посред нощ и му нареди тихо да се облече и да не вдига никакъв шум, за да не събуди майка си. Дватама излязоха навън под звездите по чорапи, на моравата, където ги чакаше кобилата. Баща му го вдигна на седлото и му заръча да се държи здраво, после се качи зад него. Яздеха бавно през поляните, подплашените крави и биволи се отдръпваха настрани като призраци, а тополите покрай потока блестяха в сребристо под светлината на звездите и не помръдваха нито листче в нощта.

Баща му се пресягаше покрай него, за да държи юздите, и Конър се чувстваше на топло и в безопасност, но в същото време завладян от приключението и дори сега, толкова години по-късно, можеше да усети мириса на мъж, кожа и слама, крави, пот и тютюн — всичко в една уникална смес. Яздиха до върха на платото, откъдето можеха да видят ранчото и малката къща. Оставиха коня там да попасе, а те легнаха по гръб един до друг и изучаваха звездите. Мирисът на цъфнала мащерка се носеше сладък и уханен около тях, а една сова се обаждаше някъде между дърветата.

Конър бе на четиринайсет, когато баща му почина и остави него и майка му потънали в дългове. Но не бе минал и ден от смъртта му, в който Конър да не си мисли за него и да не усеща загубата, нямаше нощ като тази, в която да не търси съзвездията и да не си спомня техните истории, а гласът на баща му отекваше в съзнанието му и го насочваше.

Образът на горящия лос го преследва цялата нощ. Беше заспал с мисълта за него и сега той отново го връхлетя и измести звездите. Тревожеше го, че рогата на животното бяха толкова големи, защото по това време на годината лосът би трябвало да ги е сменил и да е с нови и по-малки рога. Може би се бе получила някаква зрителна измама заради светлината, но Конър така и не спираше да се чуди какво би могло да означава това видение и защо чувстваше, че в него има някакъв скрит смисъл. Баща му никога не бе вярвал на суеверия и самият Конър също никога не бе изпитвал нужда от такива неща. Стигаше му това, което е тук сега, това, което се вижда. Майка му, за разлика от тях, беше като ходеща енциклопедия за различните

предзнаменования. Тя твърдеше, че това се дължи на ирландската ѝ жилка и че родителите ѝ и дедите ѝ преди тях са вярвали на тези неща дори още повече от самата нея.

Преди години майка му бе знаменитост на турнирите по женско родео и преди всяко участие изпълняваше един сложен ритуал със заклинания, с който се предпазваше от лош късмет. Дори и сега видът на самотна сврака предизвикваше сложна поредица от заклинания, с които се пожелаваше здраве на птичката, както и на отсъстващия ѝ партньор и потомството ѝ. Майка му винаги изгаряше стрък пелин вечерта преди Конър да потегли за лятната си работа като парашутист пожарникар и веднъж той я чу как тихо нарежда някаква молитва, докато гледа горящата клонка. Майка му се престори, че това не е нещо сериозно, но Конър знаеше, че не е така. Така че сега го тревожеше реакцията му на случката с лоса. Може би някакъв древен келтски ген се пробуждаше във вените му и отсега нататък щеше да остане негов роб завинаги, също като майка си.

Небето отново започваше да се изпълва с облаци. Те се плъзгаха и събираха като купол от запад и най-близките вече бяха обагрени в кехлибарено от огъня в планината. Конър гледаше как постепенно скриват звездите. Чудеше се дали лосът е оживял и ако е, къде се е спотаил, самотен и изплашен. После се наруга, че му бе позволил да обсеби до такава степен неговите мисли.

С облекчение чу Ханк Томас да буди тези, които още спяха. Конър седна и потърка очите си. Намести прожектора на каската си и го включи, после се измъкна от спалния чувал и започна да събира багажа си.

— Как си, каубой? — извика Ханк.

— Добре. Една пържола и бира ще ми дойдат добре.

— Веднага ще ти ги поръчам по радиостанцията.

Останалите тутакси се включиха със своите поръчки за храните, за които си мечтаеха, докато събираха чувалите си. Сладолед, пица, шоколадов шейк.

— Е, кога ще ни удостои с присъствието си онзи твой мързелив приятел музикантът? — попита Ханк.

— Пристига в събота.

— Чух, че бил влюбен.

— Май наистина е. Ще я доведе със себе си.

— Горкият глупак.

— Горката жена — обади се Джоди.

В знак на женска солидарност се намеси и Дона Киамото от Уисконсин, която за втори сезон гасеше горски пожари:

— Тя също ли ще гаси пожари или й стига, дето трябва да гаси страстите на Ед?

— Не — обясни Конър. — Тя е учителка. Ще работи по някаква програма с деца, които са имали проблеми със закона. Учат ги да се справят сами в дивата природа или нещо такова.

— Чувал съм за това — кимна Ханк. — Базата им е в Хелина. Много добре са оборудвани.

Радиостанцията на Ханк изпраща и всички притихнаха, за да чуят новините. Един хеликоптер бе на път, за да изсипе вода по фланга на огъня, който се намираще най-близо до тях. Ханк предаде, че той и екипът му ще се преместят, за да изсекат още една ивица. Скоро всички събраха багажа си и бяха готови за тръгване. Проекторите на главите им се движеха, докато парашутистите се проверяваха един друг, а лъчите им обхождаха мрака наоколо и от време на време блясваха върху някой инструмент, бялото на нечий очи или белите зъби на някое почерняло от дима лице.

— Е, момчета и момичета — каза Ханк. — Освен ако някой от вас не иска да си вземе душ от онзи хеликоптер, ви предлагам да се измъкваме оттук. Искам да се прибера за закуска.

Не се върнаха в Мисула навреме за закуска. Нито за обяд или вечеря. След като потушиха огъня, се наложи да вървят три часа с целия си багаж до най-близкия път, където ги чакаше един автобус. Докато той ги откара до базата, вече приближаваше полунощ в петък. Конър бе толкова уморен, че едва не заспа зад кормилото на пикапа си. Строполи се в леглото с дрехите и ботушите, които още воняха на пушек, и спа дълбоко и безпаметно дванайсет часа.

Двамата с Ед щяха да живеят в същия апартамент, който бяха наели и предното лято. Намираще се на последния етаж на една паянтова бледосиня сграда в източния край на града, на отсрещния бряг на реката срещу университета. Имаше две спални, кухня и баня и

дори и турист от друга галактика би познал, че през останалата част от годината апартаментът се обитава от студенти.

Дъските на пода скърцаха, вратите не се затваряха както трябва, канализацията бе с особен характер, а стените бяха осеяни със следи от тиксо и боядисани в най-различни нюанси на тъмносиньо и лилаво, с изключение на банята, която бе цялата в черно. Когато Конър пристигна предната седмица, единствените обитатели на чудовищно стария хладилник бяха глава лук в седма степен на растеж и кофичка кисело мляко с кайсии, в което имаше толкова много зелена плесен, че с нея можеше да се тапицира средно голямо канапе.

Конър отвори очи малко след обяда и се озова под намръщените погледи на най-омразната му рокгрупа. Гледаха го от един плакат, който той все забравяше да махне. Никога не ги бе чувал, но очевидно бяха представители на някакво мрачно и злокобно течение в метъла. Всичките бяха полуголи и притежаваха обици, вериги, халки и висулки на толкова много необичайни места, че човек се присвиваше от болка дори само като ги гледаше. И те самите не изглеждаха особено щастливи.

Конър стана и отиде до прозореца. Беше още един горещ и безоблачен ден, но поне лек ветрец полюшваше тополите покрай реката. През процепа сред листата видя възрастен мъж, който учеше на плиткото едно момиче да лови риба на муха. Слънцето танцуваше по повърхността на водата зад тях и гледката бе толкова красива, че веднага подтикна Конър да вземе фотоапарата си. Той смени обектива с такъв, който да му осигури необходимото приближение, и доизщрака последните няколко кадъра от филма. Това го подсети за онзи, който бе заснел в планината и който още стоеше в джоба му. Може би щеше да има време да отиде до ателието и да промие и двата филма преди пристигането на Ед и Джулия.

Свали вмирганите на пушек дрехи, взе си душ, избърсна се, после си облече стари, но чисти дънки и бяла тениска. Докато си направи кафе и си приготви животоспасяващ обяд от яйца с шунка и пържени картофи, вече приближаваше два часът.

Навън маранята трептеше над тротоарите. Конър остави мръсните дрехи в обществената пералня до бензиностанцията. Госпожа Тайлър — старицата, която държеше пералнята, имаше коли, с което Конър винаги си играеше. Сега пак прекара няколко минути

приведен до кучето и докато го галеше по корема, разказа на жената за пожара в планината.

— Казват, че и тая година се очакват много пожари — вметна тя.

— Голяма суша настава по тези места.

— Къде е Ед? Тази година не е ли с вас?

— Пристига по-късно днес.

— И без това ми се струваше прекалено спокойно тук. Поздрави го от мен.

— Непременно.

Конър тръгна по Франт стрийт към Норт Хигинс, като се криеше в сенките, където имаше такива. Приятно му бе да е отново в Мисула. Градчето бе спокойно местенце, където всеки може да бъде такъв какъвто е, без околните да го оценяват предубедено. В голяма степен тази непринудена атмосфера се дължеше на университета от другата страна на реката. Градът беше винаги пълен със студенти, дори и сега, въпреки че лятната ваканция вече бе започнала. Понякога това караше Конър да се чувства като аутсайдер, събуждаше у него някакво угризение, по-скоро съжаление, отколкото завист, че самият той никога не бе учил в колеж.

В последните години градът привличаше като магнит хора, уморени от градския шум, които все още не бяха готови да се уединят в някоя горска къщурка и да си носят вода от реката. В Мисула те намираха идеалното съотношение. Можеха да стигнат до планината за минути и все пак да разполагат подръка с разни жизненоважни неща — като търговски центрове, най-новите холивудски филми, хубаво капучино. Освен тях в града живееха и хора, загрижени за опазването на околната среда: от войнствени борци за чиста природа до поумерени природозащитници, хипита и всевъзможни странни птици, които бяха готови начаса да прегърнат всекиго и всичко. Имаше и най-различни хора на изкуството — музиканти, художници, скулптори и писатели. Ед, който бе неизчерпаем източник на безполезна, но интригуваща информация, твърдеше, че в Мисула има повече писатели на квадратен метър, отколкото в която и да е друга точка на планетата.

Студиото, което Конър използваше, беше сгушено между няколко склада на малка уличка недалеч от Норт Хигинс. Представляваше тясно помещение, в единия край на което бе студиото, а в другия — тъмната стаичка. По протежение на едната стена имаше

завеси и рула с разноцветна хартия, които можеше да се опъват като фон за портретни снимки.

Студиото принадлежеше на една фотографика на име Труди Барът, която работеше основно за местния вестник. Двамата с Конър се бяха запознали преди две лета, когато вестникът публикува няколко от неговите снимки на горски пожари, и бяха имали връзка, продължила до края на онова лято. Нещата помежду им замряха през есента, когато Конър замина от града, за да прекара зимата в ранчото си, както правеше всяка година. Все пак двамата си останаха приятели. Труди му помагаше да публикуват негови снимки и му беше дала ключ от студиото, за да го използва, щом има нужда.

Конър влезе и светна лампите. Вътре бе горещо и въздухът миришеше на химикали. Той остави вратата отворена и пусна климатика. Свали поредица сватбени снимки, които Труди бе оставила да съхнат, и внимателно ги подреди на работния плот. Сред тях имаше една, която Конър определи като предназначена за албума, наричан от Труди „Опааа!“ — снимки, които клиентите ѝ не биха искали да видят. На тази младоженецът целуваше една от шаферките по начин, който изобщо не би харесал на булката. Тази гледка би свършила добра работа в случай на развод.

Когато всичко бе готово, Конър затвори вратата, изгаси лампите и извади двата филма от джоба си. Работеше внимателно, без да бърза. Този елемент от фотографията винаги му харесваше. Интимността, уединението, призрачното червено на лампата в тъмната стаичка — сякаш времето замираще.

Правеше снимки още от дете. Баща му бе му подарил стар „Пентакс“ за деветия му рожден ден и по-късно му помогна да си направи тъмна стаичка в един ъгъл на обора. В онези дни Конър обичаше да снима животни и когато бе на дванайсет години, една негова снимка на черна мечка, изправена на задните си крака на сред потока, спечели наградата на някакво списание за дивата природа. В юношеството и младостта си изкарваше по някой долар, като продаваше снимки на планинари и скиори на едно-две списания, които харесваха работите му. Но точно гасенето на горски пожари му даде обект за първия голям пробив.

Случи се преди три години — през първия сезон, в който двамата с Ед скачаха — и се оказа истинско бойно кръщение с огън. Беше едно

от най-сухите лета в историята и горските пожари заемаха централно място в новините из цялата страна, особено тези, които вилнееха в парка Йелоустоун. Конър винаги носеше апарат със себе си — нищо особено, евтин джобен модел с автоматично фокусиране. И един ден, почти случайно, той направи потресаваща снимка на Ед, застанал сам на хребета, замахнал с пожарникарската брадвичка, като силуетът му се очертаваше на фона на стена от пламъци, високи поне шейсет метра.

Труди Барът го свърза с една фотографска агенция в Ню Йорк и снимката бе отпечатана на първа страница на *Ню Йорк Таймс*, а после бе препечатана във вестници и списания по цял свят. От тази снимка Конър спечели повече пари, отколкото някога бе виждал, с тях изплати всички дългове, които бе натрупал покрай ранчото, и му останаха достатъчно, за да си купи нови фотоапарати и обективи. Местният вестник пусна статия за успеха му с негова снимка, на която той изглеждаше абсурдно привлекателен, и това бе повод да спечели доста заделки от колегите в базата. Дори получи няколко писма от почитателки, което предизвика луда завист у Ед. Когато се върна в Бостън същата есен, Ед поръча да увеличат снимката от Йелоустоун с неговия силует на фона на огъня до метър и половина и сега тя висеше на стената в апартамента му. Той твърдеше, че правела чудеса за любовния му живот.

Двамата се бяха запознали преди няколко години, когато Ед беше първокурсник в университета в Мисула, а Конър се чудеше дали ще си остане прост фермер до края на живота си. Всяко лято в западните щати Горската служба наемаше доброволци, които да участват в гасенето на пожарите. Тези доброволци се придвижваха пеш и работата им далеч не бе така бляскава, както на пожарникарите, които скачаха с парашути в непроходимите гори, но всеки трябваше да премине през този етап поне две-три години, преди да кандидатства за парашутист. Младите мъже и жени, които се включваха, бяха с най-различен произход. Но независимо дали през останалата част от годината работеха във ферми, бяха студенти или учители по ски, всички имаха един и същи стремеж да правят нещо, което е по-близо до истинското приключение от миенето на чинии и сервитьорстването.

Конър и Ед се озоваха рамо до рамо като секачи в една и съща група и Конър, който вече бе изкарал един сезон на тази работа,

държеше на традицията да се вгорчава животът на студентчетата новобранци.

В мъжествения свят на пожарникарите Едуард Кавендиш Тъли бе лесна плячка. Той бе син на богато семейство от Лексингтън, Кентъки, и учеше музика. Отначало тези два факта, в комбинация с южняшкия му акцент, кръглите му очила със златни рамки и аристократичната му външност, бяха достатъчна причина да бъде подложен на безмилостни подигравки. Но той не отстъпваше по сила и издръжливост на никого и приемаше шегите с такова чувство за хумор, че скоро се сприятели с всички от групата.

Конър бе още по-впечатлен, когато откри, че от шестгодишна възраст Ед страда от диабет и си инжектира инсулин преди всяко хранене. Отгоре на всичко се оказа, че този студент по класическа музика е китарист в една група в колежа и прави впечатляващо добри имитации на всички — от „Ван Хален“ до Хендрикс. Като го опозна, Конър осъзна колко е погрешно да се съди за човек по произхода, богатството или каквито и да било други етикети.

Получи се класически случай на привличане на противоположностите: Ед — екстровеъртът интелектуалец, винаги готов с някой виц, история или мнение по всеки въпрос, и уравновесеният и лаконичен Конър. Конър не си падаше по подобни анализи, но помнеше как веднъж Труди Барът заяви, че всеки от тях двамата с Ед притежава тези черти, които липсват на другия и на които се възхищава, и че ако от двамата може да се направи един човек, резултатът би бил страхотен. Той се запита дали това е комплимент и заключи, че вероятно не е.

Това, което несъмнено споделяха и двамата, бе страстта им да прекарват възможно най-много време на открито. В почивните си дни се катереха в планината, ходеха за риба или се спускаха с лодка по реката. Пожарите, с които се бориха през онова първо лято, закалиха дълбокото им и трайно приятелство. Двамата дори си измислиха свой таен ритуал. Той възникна един ден, когато сечаха рамо до рамо. Вятърът промени посоката си, усили се и внезапно двамата откриха, че са оградени от пламъци.

— Хей, приятел — извика Ед. — Ние сме в сърцето на огъня!

И поради някаква странна причина, без никаква предварителна подготовка, двамата притиснаха десните си юмруци към гърдите и

тържествено заявиха „Огнени сърца“, а после плеснаха дланите си. Беше само мъжка шега и по-късно се смяха на тази сцена. Но оттогава го правеха винаги, преди всеки пожар.

Конър имаше и други приятели, разбира се, повечето в Огъста и Шото и неколцина в Грейт Фолс, приятели от детинство и съученици от училище. Имаше и такива, с които ходеше на ски или се катереше из планините, и един-двама други колеги — парашутисти, с които се виждаше от време на време. Но никого от тях не можеше да определи като близък приятел. Като единствено дете, той открай време си бе самотник. Майка му го наричаше Наблюдателя. Веднъж, полу на шега, тя му каза, че е по-щастлив, като гледа живота през обектива на фотоапарата си, отколкото като го живее. Истината бе, че Ед бе единственият истински приятел, който Конър някога бе имал.

След като завърши университета, Ед се върна на изток, за да учи за магистърска степен в Бостън, където си и остана. Но по някакъв начин всяко лято той успяваше да се върне в Монтана и двамата прекарваха по няколко месеца заедно, гасяха пожари и се забавляваха. Ед обожаваше да помага в ранчото на приятеля си. То не беше голямо, но след като бащата на Конър почина, той и майка му трябваше да се справят почти с всичко сами. Това бе и основната причина Конър да не постъпи в колеж.

Семейството на Ед отглеждаше чистокръвни коне и той понякога дразнеше майката на Конър за конете в ранчото им, като коментираше колко са бавни и тромави, и ѝ предлагаше да отиде в Кентъки и да си купи нещо по-прилично. Тя се преструваше на обидена, но за всички бе ясно, че обожаваше Ед. Веднъж дори заяви, че той ѝ е като втори син. Единственото нещо, което тя не успяваше да проумее, бе какво караше него и Конър — двама иначе съвсем нормални млади мъже — да искат да прекарват летата си, като гасят пожари. Конър помнеше вечерта, когато по време на вечеря ѝ казаха, че ще кандидатстват за парашутисти.

— Ще ставаме парашутисти, мамо.

— Какво, по дяволите, значи това?

— Ще скачаме с парашут, за да гасим пожари в труднодостъпни райони, госпожо Форд — обясни Ед. — Това е страхотно. По-хубаво е от това, което правим сега.

— Нима?

— Тези, които гасят от земята, само се перчат. Мислят си, че са супер и постоянно се фукат. А парашутистите знаят, че са още по-страхотни, и няма нужда да се перчат.

— Има само четиристотин пожарникари парашутисти в цялата страна — допълни Конър.

— Толкова много идиоти? — удиви се майка му. — Чакайте да си изясня. Издигате се в небето с малък самолет, откривате пожара и скачате право в него. Това ли е идеята?

— Мамо, не забравяй, че се скача с парашут — напомни Конър.

— Аха. Ясна е работата. Вие, момчета, напълно сте се побъркали.

Ед се намръщи.

— Госпожо Форд? Вие колко години сте яздили в родеото?

— Това е съвсем различно.

— Така си е — кимна Конър. — В родеото не ти дават парашут.

Както се оказа, Ед трябваше доста да се бори, за да убеди шефовете на базата в Мисула, че неговият диабет няма да създава проблеми. Но той се представи най-добре по време на обучението и с помощта на един добронамерен лекар (близък семеен приятел, който не излъга, но и не каза истината) успя да убеди всички, че състоянието му по никакъв начин няма да попречи на способността му да се справя с работата. Сега всички се радваха, че го бяха одобрили.

Още през февруари Ед се обади на Конър да му разкаже за новата си приятелка, с която ходеше. Нямахше съмнение, че бе хлътнал здравата. През годините край тях имаше множество гаджета (предимно на Ед) и една-две дори бяха се задържали повече от едно лято. Предната година Конър беше имал доста сериозна връзка с висока метър и осемдесет шампионка по хокей от Сиатъл, която се казваше Глория Макграт и на която Ед бе измислил прякора Дарт. Когато някой от двамата имаше такава връзка, другият с готовност му даваше повече пространство. Ед бе роден романтик, постоянно се влюбваше и всеки път заявяваше с ръка на сърцето, че този път е срещнал истинската любов. Въпреки това, като го слушаше как не спира да говори за новата си приятелка по телефона, Конър остана с впечатлението, че тази Джулия може и наистина да бе голямата любов на приятеля му.

— Помниш ли Натали Ууд в „Уестсайдска история“?

— Не.

— Конър, човече, понякога наистина ме отчайваш. Това е класика. Не може да не си го гледал по телевизията — нали се сещаш, онова малко правоъгълно нещо, което стои в ъгъла на стаята?

— Значи е красива.

— Да, но нали знаеш как някои красиви жени осъзнават колко са хубави? При Джулия не е така. Тя е съвсем естествена. И знаеш ли какво? Обича походите в планината и кара ски фантастично. Умна е, забавна, артистична...

— Ореолът не ѝ ли пречи?

— Не. Крилете малко я затрудняват, но ѝ стоят много секси. Казвам ти, мой човек. Тя е. Искам да имам деца от нея.

— Мисля, че няма да можеш да родиш.

Доста очаквания се бяха натрупали. Конър нямаше търпение да се запознае с нея.

И двата филма, които промиваше, бяха черно-бели. Често правеше и цветни снимки, особено когато имаше поръчки от списания, но снимаше ли за себе си — предпочиташе черно-белите филми. Снимките на стареца и момичето не бяха сполучливи. Една-две други може би си струваше да се извадят, но той нямаше намерение да се занимава с тях сега. Много повече се интересуваше от другия филм — този, който бе заснел в планината. В действителност се вълнуваше само от един кадър от цялата лента.

Сърцето му заби малко по-силно, когато вдигна негатива към светлината и видя това, което търсеше. Дори не погледна останалите кадри. Веднага щом негативът изсъхна достатъчно, Конър се зае да извади копие от снимката. Листът вече бе във ваничката и той го разклащаше, за да се облее от проявителя. Видя как лосът започна да се появява, сякаш през мъгла от дим, точно както бе изникнал и в планината.

В онзи миг, когато той правеше снимката, животното вдигна глава и се обърна в три четвърти профил, при което рогата му пламнаха в огнена вихрушка.

Но не това, нито вълните от пламъци по обгорения му черен гръб накараха Конър отново да потрепери. Причината бе в погледа на животното. Имаше бяла ивица по долния му клепах и посланието, което изпращаше този поглед, бе не на страх, а на някакво страховито предупреждение.

4.

Едно от многото неща, на които се възхищаваше у Ед — и може би единственото, за което му завиждаше — беше способността му да заспива без никакво усилие. Независимо къде се намираше той, независимо колко шум, движение или истински хаос се разгръщаше около него, можеше просто да затвори очи, да облегне глава и преди да си преброил до двайсет, вече да е потънал в сън. В този случай главата му бе облежната на рамото на Джулия. Малко след като стюардесата отнесе таблите с почти недокоснатата храна, Ед свали очилата си, целуна Джулия по врата и се сгуши до нея. Въпреки че вече усещаше как се схваща от неподвижната поза, тя не искаше да го буди. Харесваше ѝ да усеща дъха му по врата си — ритмичен, топъл и повърхностен като на дете.

Ед бе настоял тя да седне до прозореца, за да вижда по-добре изгледа на Монтана, над която прелитаха. Седяха от северната страна на самолета и през изминалия час Джулия гледаше сянката му, която се плъзгаше над безкрайните сивкавокафяви прерии и поля, прорязани от пресъхнали потоци.

Бяха минали повече от четири месеца, откакто Ед се бе обадил, за да си поиска чистачките. И въпреки че тя с радост би оставила цялата сага с кражбата, отмъщението и контраотмъщението в миналото и не би я споменала никога повече (защото още се чувстваше засрамена от това, което бе направила), историята за тяхното запознанство вече се бе превърнала в легенда. Ед я бе разказал на всичките си приятели, а също и на всички нейни приятели — поне тези, с които бе решила да го запознае. И по време на разказа, ако присъстваше, Джулия неизменно се усмихваше и свеждаше комично, но всъщност истински засрамено глава.

Ако бе шокирана от самата себе си, че бе откраднала мястото за паркиране на Ед, бе двойно по-шокирана от факта колко бързо двамата с Ед станаха това, което майка ѝ назоваваше с доста пренебрежителен тон „двойка“. Откакто развали годежа си с Майкъл предишната пролет, Джулия не излизаше с никого и се наслаждаваше на живот, лишен от

всякакви романтични усложнения. Посвети се на работата си в института, често си лягаше рано, успя да прочете повече романи, отколкото бе чела от години, и дори нарисува няколко картини. Излизаше само с приятелки. И в единствения случай, когато наруши това правило и отиде да гледа онзи ужасен филм с братовчед си, бум-тряс — и ето я нея, отново в плен на любовта.

Майка ѝ обожаваше Майкъл. Той бе завършил право в Харвард и бе чист англосаксонец — красив, рус и интелигентен, с усмивка като на фотомодел от кориците на списанията, които човек намира в чакалните на зъболекарските кабинети. Още по-важно бе, поне според майката на Джулия, че бе много богат — или поне един ден щеше да бъде много богат, когато получи наследството си. Това бе наследство, което, както при повечето благороднически семейства, имаше тъмен произход, и доколкото Джулия бе подразбрала, без да любопитства прекалено, имаше нещо общо с отклоняване на реки от естествения им път и изсичане на милиони дървета.

Макар че не бе заслепена от всичко това, Джулия бе — поне за известно време — достатъчно разсеяна, за да не забележи една друга характерна черта на Майкъл. Той бе скучен. Не просто малко скучен, от време на време, така както са скучни повечето мъже и за което можеше да им се прости като цяло, а неимоверно, колосално скучен.

Най-добрата ѝ приятелка и съквартирантка — Линда Рознър, известна с прямотата си, изтъкна този факт още първия път, когато видя Майкъл, и отвори бутилка шампанско, след като Джулия развали годежа си с него. Цялото това преживяване вероятно обясняваше защо следващият мъж в живота на Джулия се оказа страстен и емоционален музикант от Юга, който в свободното си време скачаше с парашут и гасеше горски пожари. Животът с Ед, разбира се, носеше задължителния риск от крайно изтощение, сериозни наранявания и дори насилствена смърт. Но в никакъв случай — в това Джулия вече можеше да се закълне — от скука. Понякога той се влияеше прекалено от настроенията си и от време на време изтърсваше някое остроумие, без да осъзнава, че с него може да засегне човек. Но имаше огромно сърце — голямо поне колкото тиква — и я караше да се смее.

До онази вечер, когато се запознаха, единствената серенада в нейна чест бе от един от онези оплешивяващи цигулари, които се мотаят из италианските ресторанти. Майкъл му бе платил веднага,

само и само да го накара да се махне от масата им. Ефектът от онези песни, които Ед изсвири специално за нея, въпреки голямата доза ирония в тях, бе опустошителен. Тя веднага се влюби в него. Е, почти веднага. Спаха на третата им среща, въпреки че ако той бе поискал — и ако Линда не седеше също в стаята, наострила уши и очи, макар да се преструваше, че чете вестник — Джулия би му се отдала още когато той се появи да вземе чистачките си.

Също като нея, и Линда бе нийоркчанка, родена и израснала там, макар и в много по-богато семейство. Свиваше си сама цигари, използвайки специална хартия, и пушеше повече, отколкото ядеше. Бе слаба и дребна на ръст, но притежаваше неизтощима енергия. Двете се бяха запознали в колежа по изкуствата, където Линда бе сред основателите на клуба на неоготиците радикали — идея, която Джулия така и не разбра напълно, но която очевидно бе свързана с това да се слага черно червило и да се носят дрехи като на някой далечен братовчед на семейство Адамс. След две години като борец се творец, през който период всичко, дори и далечно свързано с печеленето на пари, се смяташе за „тъпоумна капиталистическа гадост“, Линда реши, че щом не може да победи останалия свят, може да стане част от него. Изостави странните дрехи и черното червило и постъпи да следва право. Планът бе да си намери работа на Уолстрийт и да си купи черно БМВ кабриолет.

В мига, в който Ед влезе в апартамента им онази вечер, Джулия знаеше, че Линда го одобрява. Отвориха си бутилка вино, после още една и седяха и си говориха до два часа през нощта. Ед дълго разглежда по-новите картини на Джулия, които бяха струпани до стената. Те бяха резултат от двумесечното пътуване до Кения, което бе предприела предното лято. Тя се бе влюбила в първичната образност и широта на Африка, но макар че се бе върнала с купчина снимки, бе открила, че не може да улови духа на онези места на платното. Гнетеше я чувството, че картините ѝ са като клишета. Ала Ед многократно повтори, че са страхотни, и отдели една, за която заяви, че му харесва най-много. Тя бе единствената, която и Джулия харесваше — огромен близък план на една зебра, увеличена до такава степен, че изглеждаше почти като абстрактна картина.

После Ед изтощи от смях и двете с разказа за наводнението в апартамента си и с имитациите на отвратителния Декстър Ротуел-

младши. А когато им призна, че освен музикант и композитор, през лятото гаси горски пожари, Джулия предположи, че Линда ще припадне всеки момент. Щом Ед си тръгна, двете останаха зашеметени и ухилени една на друга като ученички.

— Е — каза Линда, — виж ти! Поет и воин.

— Какво мислиш?

— Какво мисля? Скъпа, ако не го свалиш много бързо, аз ще го направя.

Сега, четири месеца по-късно, Ед и Джулия още бяха на етап, когато им бе трудно да държат ръцете си далеч един от друг, и идеята да прекарат разделени цялото лято никак не им се нравеше. Така че Ед ѝ предложи да си намери някаква работа за лятото в Монтана и тя успя да го направи само с две-три обаждания.

Докато Джулия учеше в колежа, прекарваше всяко лято — от юни до септември — в Колорадо, където работеше за една организация, наречена „Дивата природа и младежта“. Децата, с които се занимаваше организацията, бяха непълнолетни правонарушители, изпратени в тази програма от съда като последен шанс. На групи от максимум дванайсет човека ги водеха из горите в продължение на цели два месеца. Даваха им специални обувки за планината, спален чувал, дъждобран и анорак и това бе всичко. С подкрепата и напътствията на четирима ръководители — един от които бе Джулия — те трябваше да се научат да оцеляват в пустошта.

Преди да се заеме с тази работа, Джулия винаги бе смятала, че ще изкарва прехраната си като художник. Но това, което видя през онези три лета — поразителната трансформация на някои от децата от враждебни и отчаяни в уверени и общителни младежи — я впечатли толкова силно, че промени решението си. Продължи образованието си и получи магистърска степен по образователна психология и оттогава работеше като терапевт в едно училище за деца със специални нужди в Бостън.

Преди две години програмата „Дивата природа и младежта“ бе открила втори център в Хелина, Монтана. С едно кратко обаждане Джулия успя да уреди да я наемат там за лятото. Директорът на центъра в Колорадо — Глен Нилсен, се бе преместил в новия център, за да го ръководи. Двамата с Джулия бяха добри приятели и ако не беше Майкъл, можеше да станат и нещо повече. Когато тя му се обади,

той много се зарадва, че отново ще има шанс да работи с нея и дори предложи да ѝ уреди да живее заедно с още две жени от центъра в апартамент в Хелина. Когато Джулия съобщи на Ед, че намира това за добра идея, той придоби обиден вид. Искаше да живее с него в Мисула.

— Слушай — каза тя. — Вие двамата с Конър ще си живеете там по мъжки.

— По мъжки? Конър няма да има нищо против да живееш с нас. Той е готин.

— Сигурна съм. Както ми го описваш, явно е страхотен. Но наистина смятам, че ще е по-добре, ако си имам свой апартамент. Ей, не започвай да ми се цупиш. Нали твърдиш, че до Хелина е само два-три часа път.

В крайна сметка обаче тя се предаде, макар че не знаеше доколко ще успяват да се виждат. Нейната работа щеше да бъде на смени от по осем дни, следвани от шест дни почивка. Ед щеше да почива или в петък и събота, или в неделя и понеделник.

Тя усети, че главата му се размърда на рамото ѝ.

— Пристигнахме ли вече? — попита той като сънено дете.

— Вече пътуваме към къщи. Ти проспа цялото лято.

— Миришеш много хубаво.

— Радвам се, че мислиш така. Цялата ми лява страна е парализирана. Главата ти тежи поне тон.

— Няма как. С толкова много мозък.

Целуна я по бузата, после си сложи очилата и се наведе да погледне през прозореца.

— Някъде над Дакота сме — определи той. — След няколко минути ще летим над Монтана. Сигурно затова се събудих. Не се шегувам. Винаги се случва. Събуждам се точно когато доближаваме Монтана. Усещам вибрации или нещо подобно.

— Нима?

— Мога да се закълна. Веднъж се запознах с една жена, която се занимаваше с астрология и говореше за прераждания и разни такива, и ѝ разказах за вибрациите, а тя ми обясни, че това е, защото в предишния си живот съм бил родом от Монтана.

— Какво, бил си каубой?

— Не, индианец от племето на чернокраките. Оказва се, че съм биел барабани.

— Как си се казвал?

— Забравих.

— Лъжеш! Хайде, кажи.

Ед въздъхна:

— Беззъбата мечка.

Джулия се разсмя на глас:

— Беззъбата мечка?

— Хайде, смей ми се, не ми пука! Говорим за миналия ми живот, какво толкова.

— Защо беззъба?

— Откъде да знам? Може би съм бил некадърен на барабаните.

— Какво друго ти каза?

— Това беше. Ядоса ми се, като я попитах кой е бил соло китарист, и не ми продума повече.

Прекараха остатъка от пътуването, наблюдавайки как равнините под тях отстъпват на стръмни хълмове — като гърбове на огромни китове, обрасли с борове хребети и широки речни долини. Ед ѝ назоваваше като екскурзовод местата, над които прелитаха. Планинските вериги Роузбъд, Бигхорн и Прайър, далеч на север ширналият се Билингс и извивката на река Йелоустоун, която течеше в обратна посока. Ед я накара да се наведе съвсем до стъклото, за да види източните склонове на Скалистите планини пред тях, които ставаха все по-големи и по-големи, неразтопения сняг по най-високите им върхове, искрящи в розово под отблясъците на късното следобедно слънце. И за нула време същите тези върхове се снижиха като джуджета под тях и самолетът пресече континенталния раздел, описвайки широк завой на запад, където гъстите гори, преливащи в многобройни нюанси на зелено, се прекъсваха единствено от езерата, които синееха като отражение на небето над тях. И после, при последното бавно спускане към Мисула, горите преминаха в равнини и пасбища, появиха се къщи, ферми, коне и крави, коли, хора, които се трудеха. Ед сподели, че има чувството, сякаш изобщо не е заминавал от това място, и че видът на тази земя събужда усещането за някаква празнота вътре в него, копнеж, който само това място може да запълни.

Джулия го погали по косата.

— Моята малка Беззъба мечка.

Когато слязоха от самолета, въздухът бе пропит от мирис на керосин и нагорещен асфалт. Въпреки това Ед вдиша дълбоко, за да напълни дробовете си, сякаш вдишваше най-сладкия аромат. Обви ръката си около раменете ѝ и двамата тръгнаха към изхода.

— Ето го.

Ед помахаше и през стъклената стена Джулия видя висок млад мъж с дълга руса коса, който им махаше с каубойската си шапка. Тълпата пътници напредваше бавно. Пред тях бутаха един старец на инвалидна количка и това ги забави по пътя към изхода. Конър беше сложил шапката си обратно на главата, стоеше усмихнат и чакаше спокойно. Най-после стигнаха до него.

— Извинете — каза Ед. — Оттук ли е пътят към пожарите?

— Много сте закъснели. Вече ги изгасихме всичките.

Конър пак свали шапката си, Ед разтвори ръце и двамата се прегърнаха с една от онези смешни мъжки прегръдки, които неизменно включват потупване по гърба.

— Здравсти, приятел — каза Ед. — Как я караш?

— Добре. Още по-добре, след като ти си вече тук. О, имаш нови очила.

— Да. Джулия твърди, че с тях изглеждам секси.

— Ами, май и на нея ѝ трябва очила. — Обърна се към нея: — Е, както гледам, тоя секси приятел с очилата няма да се сети да ни запознае. Ти сигурно си прекрасната Джулия. — Подаде ѝ ръка. — Чувал съм много за теб.

— И аз за теб.

— Добре дошла в Монтана.

— Благодаря.

Дланта му бе твърда и мазолеста и той я гледаше с бледосините си очи по такъв пряк и решителен начин, че тя почти се смути, сякаш някак можеше да надникне в главата ѝ.

— Вече съм си намерил място за паркиране, така че, мисля, съм в безопасност.

Джулия погледна Ед сърдито.

— Някога ще доживея ли да спреш да разправяш тази история?

Ед погледна приятеля си и двамата обмислиха отговора на този въпрос, после поклатиха решително глави и едновременно заявиха, че

това не е особено вероятно. Конър се ухили:

— Джулия, съжалявам. Повече никога няма да го спомена.

— Обещавах ли?

— Обещавам. Хайде да вървим да вземем чистачките ви, тоест багажа ви.

По пътя към залата за получаване на багажа и докато чакаха край лентата, Ед бомбардираше Конър с въпроси. Искаше да знае кои други са в екипа на парашутистите това лято, какви пожари са гасили досега и къде, какво е било времето и какви са прогнозите и така нататък. Приятелят му отговаряше търпеливо, като адресираше отговорите си не само към Ед, но и към Джулия.

След всичко, което бе слушала за Конър, ѝ беше интересно най-после да се запознае с него. Като ги гледаше двамата и ги слушаше как си говорят, Джулия разбра защо Ед считаше Конър за най-добрия си приятел. От него лъхаше някакво спокойствие, резервираност, която чудесно се допълваше с бърливостта на Ед. В един момент, докато говореше, Конър забеляза, че го гледа, и просто ѝ се усмихна, а тя му се усмихна в отговор.

Чантите им пристигнаха и Ед бързо надникна в калъфа с китарата си, за да се увери, че не е повредена, после натовариха всичко на една количка за багаж и се отправиха към паркинга. Колата на Конър беше стар бледосин шевролет пикап, който според Джулия идеално подходеше на измачканата му мръсна шапка. Той ѝ обясни, че си е сложил шапката специално в чест на Ед и че обикновено, както повечето парашутисти, се облича по-официално, с костюм и вратовръзка.

— И, разбира се, скачаш с парашута, облечен точно така — подметна тя.

— Не, тогава нося огнеустойчивия си смокинг. Човек никога не знае на кого може да попадне случайно.

Хвърлиха чантите в каросерията на пикапа и се качиха в кабината, сядайки един до друг, Джулия — по средата. По пътя към града Конър я разпита за предстоящата ѝ работа и тя му разказа това, което знаеше от опита си в Колорадо. Попита я кога трябва да започне и тя му отговори, че я очакват в Хелина рано понеделник сутринта. Конър се замисли, после предложи, ако нямат други планове, да отидат до ранчото му в неделя следобед, за да навестят майка му.

— Вероятно не трябва да ти го казвам, Джулия, но майка ми открай време си пада по Ед.

— Чувствата ни са взаимни — обади се Ед. — Признавам си. Как може да не съм влюбен в жена, която знае наизуст всяка песен от „Оклахома“?

— Съвсем лесно според мен — каза Конър. — Е, Джулия, това значи ли, че ти ги знаеш всичките?

— Какво е „Оклахома“?

Ед изстена и се хвана за главата, а Конър и Джулия се разсмяха.

Вечерта хапнаха в малък ресторант от другата страна на реката, а после се върнаха пеш през моста. Вече се стъмваше и огромното бяло М на хълма над града светеше, сякаш се рееше в мастиленосиньото небе. Под моста се откриваше малък парк, където течеше някакъв импровизиран концерт. Там имаше фенери и малка тълпа хора, седнали на тревата. Протяжните звуци на китари разчувстваха Джулия и тя пъкна ръката си под тази на Ед и облегна глава на рамото му, докато вървяха.

Когато се върнаха в апартамента, Конър направи кафе, тримата седнаха край масата в кухнята и известно време си говориха. Ед попита как върви фотографията и Конър разказа, че напоследък е имал няколко поръчки, но като цяло не е бил особено зает. Отиде в другия край на стаята и се върна с голям кафяв плик, извади от него една снимка и обясни, че я е проявил същия следобед. Подаде я първо на Ед, който седеше срещу Джулия, така че тя не можа да я види. Очите на Ед се разшириха.

— Уха! Какво, за бога, е това? Лос?

— Да. Появи се от пожара.

— Какво стана после?

— Не знам. В единия момент беше там, а в следващия го нямаше.

— Конър, човече, това е адско попадение!

Ед я подаде на Джулия. Отне ѝ няколко секунди да фокусира погледа си и когато видя какво има на снимката, рязко си пое дъх.

— Ужасно е!

Ед се засмя.

— Не чакай комплименти.

Но Конър не се смееше. Той се взираше напрегнато в Джулия, сякаш знаеше какво точно иска да каже тя. Жената поклати глава и му подаде снимката.

— Извинявай, но не мога да я гледам.

Конър я пое от ръката ѝ, без да каже нищо. Пъхна я в плика и го върна там, откъдето го беше донесъл. Ед иронично подхвърли, че тя е много строг критик и на неговата музика, но Джулия бе прекалено шокирана от видяното, за да осмисли шегата. Тя се изправи. Внезапно Ед я погледна разтревожено.

— Джулия? Добре ли си?

— Съжалявам. Просто съм изморена. Ще ви оставя да си поговорите.

Целуна Ед по главата. Той каза, че няма да се бави.

— Лека нощ, Конър.

— Лека нощ, Джулия.

Тя изми зъбите си в черната баня, която Ед бе нарекъл „клетката на самоубийците“, после отиде в спалнята им и се съблече. Конър им бе отстъпил по-голямата стая и предвидливо бе избутал двете единични легла едно до друго. В стаята имаше дървен люлеещ се стол, нощно шкафче и лампа с оръфан лилав абажур, а в ъгъла — голям стар гардероб, една от дръжките на който липсваше. Стената бе осеяна с осветли правоъгълници, където явно са били закачени снимки и плакати. Отвън, край мрежата на прозореца, имаше рояк мушици и няколко от по-предприемчивите бяха намерили малка цепнатина, бяха се промъкнали в стаята и сега кръжаха замаяно около лампата.

Джулия се пъхна в леглото и отвори книгата си. Четеше „Ана Каренина“ за трети път и романът я вълнуваше повече от всякога. Но сега се улови, че чете един и същи абзац отново и отново, така че скоро се отказа и изгаси лампата. Чу ромоленето на реката отвън и приглушените гласове на мъжете в съседната стая и въпреки че беше топло, придърпа завивката до брадичката си, за да се спаси от студа, който я връхлетя, откакто видя снимката на Конър. Не можеше да прогони образа от главата си. Ед бе нарекъл снимката *адско попадение*, без да осъзнава буквалната си правота. Но Конър го бе разбрал.

Явно се бе унесла, защото следващото, което си спомняше, бе, че Ед лежи гол зад нея и я целува по врата. Искеше да се любят и когато тя промърмори, че е твърде изморена, той се престори на обиден и

каза, че може да минат дни, може би дори седмици, преди отново да се видят. Така че тя се обърна и му позволи да я погали и скоро образът, който така я бе потресъл, се разтопи и изчезна от съзнанието ѝ. Но в мекия сблъсък на телата им онази нощ за пръв път имаше следа от тъга.

5.

Орелът се издигаше, описвайки плавни кръгове заедно с потока горещ въздух, а сянката му се плъзгаше по стената на каньона, който блестеше като препечена охра под лъчите на следобедното слънце. На места скалата бе потъмнена с ръждиви петна — там, където се бяха спускали водите от топящите се снегове, а в цепнатините стърчаха храсти — като косми от ушите на старец. Сега вече слънцето се спускаше бавно зад стената на каньона, а изобилието от цветове потъваше в надигащата се сянка. От време на време орелът изпискваше и звукът се разнасяше надолу в каньона като отекващо ридание.

Дали изобщо птицата забелязваше разпръснатата група хора на стотици метри под нея, бе невъзможно да се определи, но скръбта в крясъците ѝ беше по-осезаема от всякога. Те се влачеха по една пътека, която се виеше покрай коритото на пресъхнал поток. Вървяха със сведени глави, провиснали рамене и лица, почернели от праха и потта. Пътеката бе стръмна и напредваха мъчително и бавно, а под краката им се вдигаха облаци прахоляк. Бяха като поклонници, загубили пътя и вярата си, или като окаяни бежанци, спасили се от някаква чудовищна жестокост в далечната си родина, но изгубили всичко освен мъката и самосъжалението. Каквито всъщност бяха — в различна степен — всички, освен четирима.

Минаваха през гъсталак от изсъхнали борове, изтръгнати от корените им при топенето на снеговете, което заливаше с бушуващи вълни каньона всяка ранна пролет. Сега спряха, защото една фигура от групичката се отклони от пътеката и се скри в шубрака от върби.

— Да те чуем, Скай.

Пауза. Вместо това се обади орелът. Едно от момчетата се изкикоти.

— Хайде, Скай. Трябва да извикаш номера си.

Зад гъсталака от клони Скай Макрийди, наполовина индианка, убила един полицаи и като цяло загубила всякаква надежда, изскърца

със стиснати зъби. Беше се навела и пишкаше върху прахта. Дяволите да я вземат, ако продължеше да играе шибаните им детски игрички.

— Скай, ако не извикаш номера си, ще трябва да дойдем да те търсим.

Затвори очи, за да овладее яда си. Беше толкова унижително. Човек не можеше дори да се изпикае, без някой да му виси на главата. Тази надута госпожичка Джулия, така наречената ръководителка, която ѝ викаше в момента, беше най-непоносима от всички. Винаги бе толкова добра. Скай се опитваше с всички сили да я накара да избухне, да изгуби за момент самоконтрола си, но засега без успех. Човек би очаквал, че след като е жена, кучката ще разбере колко ѝ е трудно на Скай. В тази проклета група имаше десет младежи и само тя беше момиче.

— Добре, съжалявам, Скай, но идвам!

— Майната ти — измърмори тя. — Седем! — извика.

— Благодаря, Скай. Продължавай.

Момичето сърдито вдигна панталона си и го закопча.

— Продължавай да викаш, Скай!

— Седем! Седем! Седем! Седем!

Появи се навъсено иззад храстите и продължи да крещи номера си по целия път, докато се върна при останалите и застана точно пред Джулия. Продължи да вика, въпреки че вече бе на сантиметри от лицето ѝ.

— Седем! Седем! Седем! Така ли? Вече успокоихте ли се?

— Да, Скай. Точно така. Благодаря ти.

Мич, самоопределилият се за устатко на групата, изтърси някакъв остроумен коментар за това колко е ядосана Скай и тя се обърна към него и го сряза да млъква, защото иначе ще го скрита в шибаното лице.

— Добре, добре — каза Джулия и вдигна ръце. — Хайде всички да се съберем в кръг. Сега.

Чуха се стенания, но останалите ръководители — Скот, Кейти и Лора — се раздвижиха и скоро, за незнайно кой път този ден, всички стояха в кръг и се гледаха мълчаливо. Скай се взираше в земята.

— Добре — потрети Джулия спокойно. — Вече всички знаем какво става, когато някой използва обиден или неподходящ език. Е,

Скай, когато си готова, бихме искали да чуем два̀сет приемливи варианта на това, което каза току-що.

— Кое? Казах си номера. Какво искате? Шест? Пет? Какво?

— Не, ти наруга Мич и го заплаши с насилие.

— Сякаш съм се изплашил, леле-мале — обади се Мич.

— Ще чуем и два̀сет варианта от Мич, след като Скай свърши.

Младежът направи физиономия на несправедливо обвинен и останалите се разсмяха. Той бе на седемнайсет години и най-големият в групата. Беше висок, тъмнокос и мускулест и много добре знаеше колко умен и привлекателен е. Скай не можеше да го понася. Всички отново се умълчаха. Чакаха дълго, но доколкото зависеше от нея, имаше шанс да продължат да си чакат безкрайно.

— Е, Скай — обади се Джулия. — Знаеш, че тук не поставяме срокове. Не бързаем, за да хванем самолета или нещо такова. Имаме цялото време на света, така че ще закъснеем единствено с вечерята.

Скай въздъхна и отметна глава назад. Не искаше да среща ничий поглед. Проклетият орел продължаваше да се рее в небето и да пици като идиот.

— Добре — каза тя накрая. — Например можех да кажа: „О, моля те, скъпи Мич, моля те, не си прави шеги с мен, бедната“.

— Браво. Това беше първото. Обаче да се опитаме да избегнем сарказма.

— Или... можех да кажа: „Нали разбирате, доста е трудно, когато си единствената жена в групата, да отидеш да се изпикаеш пред всички тези... момчета. Просто е ужасно притеснително, нали?“.

— Да. Мисля, че всички разбираме това. Браво, това беше второто.

Отне ѝ още половин час да измисли останалите осемнайсет варианта. После почти толкова дълго Мич съчинява неговите два̀сет. Накрая, след като пийнаха вода от шишетата, които носеха, и още неколцина притичаха в храсталака, за да се облекчат, повтаряйки номерата си като развален грамофон, всички метнаха раниците на гърбовете си и отново поеха по пътеката.

Когато съдията ѝ беше казал, че ще я изпрати в тази програма, Скай си нямаше и бегла представа какво може да включва тя. Единственото, което знаеше, бе, че със сигурност звучи по-добре,

отколкото да я пратят в затвора като онзи маниак Шон. И през първия месец в програмата нямаше никакви проблеми.

Живееха в изоставена казарма в покрайнините на Хелина и въпреки че се смущаваше, че е единственото момиче в групата и че трябва да става в ранни зори, да прави всякакви тъпотии — като джогинг два пъти дневно, физически занимания и вдигане на знамето всяка сутрин — през останалото време трябваше просто да си седи, докато ръководителите на групата я „преценяваха“, което означаваше, че ѝ задаваха едни и същи скучни въпроси, задавани ѝ вече милион пъти от полицаи, педагози, социални работници и всевъзможни психиатри, на които отдавна бе загубила броя. Понякога просто си измисляше разни неща, за да ги обърква или да ги заблуди, че са попаднали на нещо важно, но през повечето време просто повтаряше все същите отговори. За дома ѝ, за детството ѝ, за родителите ѝ и, разбира се, за чувствата ѝ.

Те все искаха да разберат как се *чувства* по отношение на всички и всичко и питаха толкова често, че направо ѝ се приискваше да се разпищи. Сякаш това бе единственото, с което ги бяха надъхали в училището за психиатри или където бяха учили тези досадници. „И как се *почувства* заради това, Скай?“ Както когато им каза, че е трябвало всяка нощ да слуша как вторият ѝ баща се прибира пиян, бие и насилва майка ѝ и после тръгва да търси и нея. А ти как се *чувстваше*? „О, страхотно. Много ми харесваше, нали разбирате?“ Винаги задаваха въпроса с едно и също изражение на загриженост и тревога, сякаш наистина, наистина разбираха какво ѝ е било, сякаш изпитваха част от болката ѝ, сякаш това се бе случило и на тях, което, разбира се, бе пълна измислица, защото те бяха израснали като писани яйца, никой от тях не бе живял в истинския свят и нямаше и най-слаба представа какво всъщност представлява той.

След като прекараха месец в казармата, най-неочаквано една вечер миналата седмица им сервираха специална вечеря със спагети, връчиха им по един спален чувал и разни други неща, натъпкаха ги в един автобус и четири часа по-късно ги стовариха наред пущинака. По време на пътуването Скай се опитваше да разгадае накъде отиват, но навън бе непрогледен мрак. В продължение на два дни, без почти нищо за хапване, извървяха към петдесет километра в планината, което Скай предполагаше, че трябва да ги шокира или да ги пречупи, или

нещо такова, и по тази причина тя просто вървеше с наведена глава и не се оплакваше. От време на време имаше чувството, че дробовете ѝ ще избухнат, краката ѝ станаха целите в мазоли и пришки и боляха адски, но тя по-скоро щеше да умре, отколкото да си признае болката.

На третата вечер стигнаха до една поляна, където ги чакаше Глен, директорът на програмата. Посрещна ги заедно с още няколко човека от ръководителите, все ухилени до ушите, и те започнаха да се шегуват, да ги потупват по гърбовете и да ги хвалят колко много са постигнали всички. Бяха заровили няколко праскови в един кръг и цялата група трябваше да ги намери, сякаш точно такава игра ти се играе, когато си си скъсал задника от катерене по чукарите цели четирийсет и осем часа. Обаче прасковите наистина бяха вкусни.

Оттогава храната бе ужасно еднообразна: мюсли с ядки и стафида, овесени ядки, ориз — все такива здравословни боклуци. Онази вечер бяха седнали около лагерния огън и Глен заяви, че ще се научат как да палят огън с две пръчки дърво и въже, както са правили индианците (само дето той каза *коренните американци*, както се изразяваха хората напоследък, за да не обидят някого или да се опитат да го накарат да се почувства горд от това). Глен приличаше на някакво остаряло хипи. Имаше дълга руса коса, вързана на конска опашка, рехава брада, която постоянно поглаждаше, и мек глас, който се извисяваше в края на всяка фраза, сякаш всичко, което изричаше, бе въпрос. Когато спомена онова за паленето на огън с пръчка и въже, той погледна Скай, сякаш като бе наполовина индианка, тя може би вече знаеше как се пали огън по този начин. Има си хас! Как ли пък не.

Цялата група, продължи той, трябвало да овладее тази техника за палене на огън. Всяка вечер щяло да бъде ред на някого от тях да пали огън и ако този, чийто ред е, не успее да се справи, то дадената вечер никой нямало да яде топла храна. Коего него изобщо не го засягаше, защото на следващата сутрин той се качи на пикапа и си замина, като остави Джулия да ги ръководи.

Всеки трябваше да си има собствен набор за палене на огън, затова претърсиха гората за подходящи парчета изсъхнало дърво и през петте дни, които изминаха оттогава, всички освен двама от групата се бяха научили как да палят огън. Единствените двама, които не можеха, бяха Скай и едно момче от Билингс, което се казваше Лестър и чийто мозък бе така изпечен от всичкия крек, с който се бе

тъпкал, че сигурно не би успял да запали и локва бензин с автоматична запалка. Скай предполагаше, че бързо ще се научи да пали огън, обаче бе твърдо решена изобщо да не опитва. Предната вечер бе неин ред да запали огъня и се наложи всички да ядат студена храна. Знаеше, че останалите не я харесват, но изобщо не ѝ пукаше.

След първия продължителен преход походите бяха по-лесни. Изминаваха по петнайсетина километра на ден, но с множество спирания, през които се събираха в кръг, когато някой ругаеше или правеше нещо непозволено. Никой не им съобщаваше къде се намират или накъде са се отправили и винаги когато някой попиташе, Джулия просто се усмихваше с досадната си сладка усмивчица и казваше, че важно е пътуването, а не крайната цел. Което бе най-тъпата забележка, която Скай бе чувала, защото кой нормален човек не се интересува къде отива?

Скай бе една от „близките“ на Джулия, което означаваше, че трябва да имат някаква специална връзка. Предполагаше се Скай да се обръща към нея за помощ, да ходи да плаче на рамото ѝ и да ѝ доверява най-съкровени тайни. Как ли пък не! В момента напредваха през каньона и Джулия вървеше точно зад нея. Пред Скай вървеше Байрън, едно момче от Грейт Фолс, което бе наръгало някого с нож по време на обир.

Той имаше рошава червена коса и татуировка на тигър на лявото си рамо, която трябваше да изглежда страшна, но всъщност изглеждаше тъжна. Скай не можеше да спре да я зяпа. Под наслоения прахоляк кожата на Байрън бе бледа като на албинос. На врата му имаше една розова ивица там, където слънцезащитното масло се бе изтрило от раницата му. Скай го харесваше. Той се опитваше да се държи мъжки като останалите, но точно както можеше да се види бебешки бледата му кожа под мръсотията, на моменти човек можеше да зърне истинския Байрън и да разбере колко мило момче е той всъщност. Бе единственият от групата, който се държеше приятелски със Скай. Останалите говореха с нея само когато се налагаше, с изключение на Мич, който никога не пропускаше възможността да я подразни, най-вече когато ръководителите не успяваха да го чуят.

Светлината в каньона избледняваше, сякаш се доизцеждаше от бледорозовото небе. Неколкостотин метра пътеката бе стръмна и опасна, камъните под краката им се подхлъзваха и се търкаляха и

разбиваха в сухите храсти в ниското. После, точно когато заобиколиха хребета, теренът пред тях се спусна рязко и пред очите им се ширна ливада, в средата на която имаше езеро. В далечината планините, които бяха гледали през целия ден, все още задържаха последните лъчи на слънцето и тяхното отражение грееше — розово и невъзмутимо — на повърхността на езерото. Като по някаква безмълвна команда цялата група спря и застина в мълчание. Поемаха си дъх и се наслаждаваха на гледката. Скай стоеше до Байрън.

— Готино място, а? — каза той.

Момичето кимна, но не отвърна нищо. Знаеше, че мястото е красиво и че ако не беше такава ненормалница, тази красота щеше да я развълнува, така както въздействаше на Байрън. Но тя не изпитваше нищо. Сякаш процесите на възприятие и усещане се бяха разделили в нея и помежду им бе израснала граница. Скай усети, че Джулия се доближи и застана до нея.

— Тук ли ще нощуваме? — попита Байрън.

— Да — кимна Джулия.

— Супер!

— На теб харесва ли ти, Скай?

Скай сви рамене и без да има нужда, намести презрамките на раницата си.

— Какво ми пука?

Стояха край огъня и топлеха краката си — боси или обути в чорапи — на пламъците, които се издигаха високо и невъзмутимо в безветрената нощ. Светлината обливаше лицата им и блестеше в очите им, докато говореха и се смееха. Луната бавно се издигаше над дърветата на отсрещната страна на езерото.

Това бе огънят на Лестър, запален от него без ничия помощ. Гордостта, която момчето изпитваше, бе съвсем очевидна. Стоеше изправен, вдигнал високо глава и не можеше да сдържи усмивката си. Джулия го наблюдаваше през пламъците и видът му стопляше сърцето ѝ. Точно това ѝ харесваше най-много в тази работа: да вижда как самоувереността на тези наранени млади души се изгражда тухла по тухла с такива дребни и скромни постижения.

Лестър бе на петнайсет години и бе прекарал повечето от тях в различни социални домове, тъй като и двамата му родители постоянно влизаха и излизаха от затвора. Джулия бе прочела досието му. Как откраднал и блъснал първата кола на десетгодишна възраст, как започнал да взема наркотици и бързо и предсказуемо полетял надолу по спиралата на кражбите и измамите, за да си осигурява пари за дрога. Преди две години взел свръхдоза и прекарал три дни в кома, след която останал с трайни увреждания. Говореше леко завалено и понякога мозъкът му изключваше наред някое просто действие, например, като се опитваше да си завърже обувката, и той оставаше сякаш замръзнал, докато някой не му се притечеше на помощ. У него имаше някаква сладка наивност, въпреки че в моменти на нервна възбуда ставаше див и тези две черти го превръщаха в обект на подигравки. Както можеше да се очаква, Мич бе специалист по тях. Той действаше толкова неуловимо, че понякога Джулия разбираше чак когато Лестър избухнеше. Но тази вечер нямаше опасност да стане нищо такова. Лестър Уейли сам запали огън от две парчета дърво и седеше и се къпеше в лъчите на собствената си отразена слава, усмихнат на целия свят, неоспоримият крал на вечерта.

Лестър седеше между Мич и Кейти, кипяща от енергия и малко дразнеща студентка от Билингс. Тя бе най-неопитната в екипа им, но говореше повече от всички останали накуп. Разправяше им за случката предното лято в парка Йелоустоун, когато една нощ групата, с която била, не закачила чантите с храна достатъчно високо на дървото.

— Едно от момчетата беше много пълно, някъде към сто килограма, може би повече. Казваше се Брет, беше вечно гладен и все се оплакваше, че храната не му стига. Както и да е, събуждам се посред нощ и виждам, че някой се е покатерил при чантите с храна. Решавам, че Брет се е качил и си похапва тайно. Така че ставам съвсем тихо, приближавам на пръсти и тъкмо спирам на няколко метра, канейки се да кажа: „Добре, приятелче, пипнах те“, когато той започва да ръмжи, обръща се и виждам, че това е огромна мечка гризли, някъде към три пъти по-голяма от Брет.

— И ти какво направи? — попита Байрън.

— Ами приложих ѝ една хватка и я метнах на земята, после ѝ се накарах едно хубаво.

— Не ти вярвам! — каза Лестър.

Мич се изсмя подигравателно и тъкмо се канеше да направи някакъв остроумен коментар, когато забеляза с какъв поглед го стрелна Джулия.

— Разбира се, просто се шегувам. Изпицях. Мечката се изплаши повече и от мен и изчезна бързо-бързо. Беше претършувала цялата чанта, но което е най-странно — беше изяла само една паста за зъби.

Всички се засмяха. Всички освен Скай. Тя седеше между Байрън и Скот и се взираше в огъня, сякаш ѝ се искаше той да я погълне. Скот бе студент по философия в Денвър и това бе третото лято, в което работеше по програмата. Внушаваше усещане за мъдрост и загриженост, което много се харесваше на децата. По време на вечерята той тихо се опитваше да въвлече Скай в разговор, но тя не реагираше. На светлината от пламъците изглеждаше толкова тъжна и красива, че Джулия трябваше да впрегне целия си самоконтрол, за да не отиде при нея да я прегърне. Обичайно Скай носеше дългата си черна коса на опашка, но тази вечер я беше пуснала и косата ѝ блестеше на светлината от огъня, също както големите ѝ черни очи. Не бе казала и дума, откакто Лестър успя да запали огъня. Когато това се случи, докато останалите викаха възторжено и го поздравяваха, Джулия се обърна и погледна Скай. Лицето ѝ показваше, че тя осъзнава как вече е останала съвсем сама: единствената пречка между групата и топлата храна всяка вечер.

Остатъците от вечерята вече бяха разчистени и бе дошло времето на „групата“ — вечерното събиране около лагерния огън. Понякога веднага започваха да обсъждат как е минал денят или някакъв въпрос, който тормозеше някого от тях. А понякога един от тях, дете или съветник, насочваше разговора с някаква история. Тази вечер Джулия им разказа историята за двама приятели, Джо и Мо, които отишли в един крайпътен ресторант и си поръчали пържоли.

— Сервитьорката отишла в кухнята и след известно време се появила с пържолите. Дала на всекиго по една празна чиния и поставила пържолите помежду им, по средата на масата, след което се отдалечила. Джо и Мо, които били ужасно гладни, погледнали пържолите и видели, че едната е голяма, а другата — малка. Така че Джо си помислил: „Аха, знам какво да направя“. Вдигнал чинията с пържолите и предложил на Мо да си вземе пръв, като предположил, че

от неудобство приятелят му няма да вземе голямата. Но Мо взел точно нея, благодарил и започнал да яде.

Лестър се засмя.

— Така. На Джо обаче това не се сторило никак смешно. Бил страшно ядосан и изял малката пържола, без да каже и дума. Нали си представяте, чак пушек му излизал от ушите, толкова бил вбесен. И когато Мо си доял пържолата и вдигнал глава, видял лицето на Джо и попитал: „Ей, какво ти става?“. А Джо казал: „Ами щом питаш, ще ти кажа, ядосан съм ти“. Мо се заинтересувал: „Защо?“. А Джо отвърнал: „Защото ти предложих пържолите и ти си избра по-голямата“. И Мо попитал: „А ти какво щеше да направиш, ако аз ти бях предложил да си избереш?“. „Ами щях да проявя учтивост, защото съм добре възпитан, и щях да взема малката пържола“ — отговорил Джо. Тогава Мо възкликнал: „Ами тогава какъв ти е проблемът, нали малката пържола си остана за теб?“.

Всички освен Скай се засмяха.

Джулия попита каква е поуката от тази история и прекараха следващия половин час в обсъждане на темата за егоизма и щедростта и за това дали хората са добри към другите, защото искат и другите да са добри с тях. Получи се интересна дискусия. Единствено Скай не се включи въобще. После Джулия попита дали някой иска да обсъди нещо с групата. Както обикновено, Мич пръв вдигна ръка.

— Добре, Мич — кимна Джулия. — Казвай.

— Искам да похваля някого.

— Добре. Продължи.

— Искам да поздравя Лестър, че успя да запали огън.

От всички страни се чуха одобрителни гласове в подкрепа.

— Браво на теб. Знаем колко ти беше трудно и колко много се стара, за да се справиш.

Престорената искреност и покровителственият тон почти предизвикаха Джулия да се намеси. Тя не харесваше Мич току-речи от пръв поглед. Той беше суетен, подъл, неискрен, злобен и това бяха подобрите му черти. Понякога Джулия впрягаше всички усилия на волята си, за да се държи професионално и да не показва личните си чувства. „Похвалата“ на Мич почти сигурно бе прелюдия към нещо друго и тя предусещаше към какво точно.

— Така че искам да ти благодаря, мъжки — продължи той, — че положи всички тези усилия заради групата и може би някой ден, когато още някой направи усилие, ще ядем топла храна всяка вечер.

Двама „последователи“ на Мич — Пол и Уейн, се обадиха в подкрепа.

— Това звучи повече като критика, отколкото като похвала — каза Джулия.

— Разбирай както искаш, мой човек.

— Ако желаеш да повдигнеш някакъв въпрос, Мич — и не съм ти „мой човек“ — мисля, че е справедливо да говориш направо.

— Мисля, че и така е съвсем ясно, мамка му.

— Не, на мен не ми е ясно и малко по-късно ще чуем двайсет варианта на последната ти реплика.

Мич се изсмя презрително и се спогледа с Пол и Уейн. И двамата се хилеха, стрелкайки с поглед Мич, Джулия и Скай, която продължаваше да се взира втренчено в огъня. Джулия кипеше вътрешно и ѝ бе трудно да го прикрие.

— Хайде, Мич, изкажи се по-ясно, ако обичаш.

Той погледна престорено измъчено нагоре към звездите и въздъхна:

— Добре. Това е въпрос, който вълнува всички ни...

— Тук всеки говори за себе си, Мич.

Той замълча за момент, очевидно съдържайки някакъв по-рязък отговор.

— Добре, това е въпрос, който вълнува мен. Във връзка със Скай. Всички други освен нея се справиха с тази работа с огъня и на всички ни — добре де, на мен започва да ми писва от нейните номера.

Мнозина се обадиха да го подкрепят. Мич изглежда Джулия триумфиращо. Известно време никой не продума. Напрежението сякаш се огласи чрез пращането на огъня.

— Скай? — подзе Джулия меко. — Искаш ли да отговориш на това?

Момичето поклати глава, без да отмества поглед от огъня. Приличаше на изгубено сираче и инстинктите на Джулия отново я подтикваха да я защити и успокои. Но бе много важно да не прави нищо подобно. Една от основните цели на програмата бе тези деца да се социализират, да се научат да оценяват какъв ефект имат действията

им върху останалите. Позицията, която Скай бе заела, като отказваше да се научи да пали огън, в началото може и да бе проява на дързост с цел привличане на внимание. Но сега вече бе въпрос на чест. И въпреки че натискът върху нея да отстъпи бе толкова голям, също доста голямо щеше да бъде поражението ѝ, ако го направеше.

— Някой друг иска ли да каже нещо по този въпрос? — попита Джулия.

Байрън вдигна ръка. Тя му кимна да говори.

— Искам да изкажа... — Той спря. Рядко говореше пред групата и очевидно се смущаваше. Преглътна шумно.

— Похвала? — подсказа му Джулия.

— Да. Похвала. Скай, ти си... ами единственото момиче тук и както каза по-рано днес, нали се сещаш, когато трябваше да отидеш до тоалетната и...

Мич се изкикоти. Джулия едва не скочи отгоре му, но Скот я изпревари:

— Мич, мисля, че трябва да проявяваш повече уважение, когато някой говори. Продължи, Байрън, слушаме те.

— Ами понякога си мисля, че не осъзнаваме колко ти е трудно на теб, Скай. И може би цялата тази история с паленето на огън и това, че не искаш да го направиш, е, защото ние всички сме момчета и това е твоят начин да си го върнеш на всички нас. По дяволите, не знам какво да кажа!

Той се намръщи и сведе глава, сякаш думите, които се опитваше да намери, бяха някъде там. Страните му пламнаха.

— Както и да е, просто исках да те похваля, че успяваш да ни изтърпиш. И честно казано, не ми пука дали ще вечеряме с топла храна, когато е твой ред да палиш огън, защото мисля, че имаш право на собствено мнение. Освен това мисля, че ти си добър човек. Това бе всичко, което исках да кажа.

— Благодаря ти, Байрън — отвърна Джулия.

Последва дълга пауза. Всички гледаха Скай. Тя хапеше долната си устна толкова яростно, та Джулия се притесни, че ще я разрани. Очите ѝ се напълниха със сълзи. Бързо, без да погледне никого, Скай стана и се отдалечи в мрака.

6.

Конър видя във визъора на фотоапарата главата и раменете на майка си над дървената преграда към арената. Беше облечена в яркорозова риза с бяло по ръбовете и със смачканата черна шапка, която твърдеше, че ѝ носи късмет. Имаше панделка с малки сребърни кончета, подарък от баща му за първата годишнина от сватбата им. Майка му гледаше непокорния кон, който яздеше, бе концентрирана върху това да се задържи на гърба му.

Следобедната светлина бе приглушена заради праха и пушека от барбекюта и сенките се удължаваха. Ако не беше вероятността да види падането от коня на единствения си жив родител, Конър може би щеше да е по-въодушевен от това колко красиво изглежда всичко наоколо. После слънцето проблесна над шапката на майка му и старият, странно дистанциран инстинкт за интересна снимка надделя у него. Щракна няколко кадъра, увеличи приближението и включи мотора на фотоапарата, за да е готов, когато дървената преграда се отвори.

— Не мога да повярвам, че майка ти е почти на петдесет — каза Джулия.

— И тя не може — отвърна Конър. — И точно това е проблемът.

Седяха на първия ред пейки, Джулия бе между Конър и Ед. За незначително родео като днешното имаше доста внушителна тълпа зрители зад тях — неколкостотин човека, предположи Конър, може би дори повече. Майка му бе убедена да извърши тази лудост от един стар приятел, който бе в организационния комитет. Той ѝ бе казал, че тя ще е гвоздеят на програмата: „Благотворително представление «Ветерани яздат без седла».“ Майката на Конър не хареса особено определението „ветерани“, но когато приятелят ѝ се обади повторно и съобщи, че ще участва старата ѝ съперница от Ливингстън — Мадлин „Кралицата“ Макфол, тя набързо промени мнението си.

— Щом онази бездарна стара кранта е в състояние да го направи на четирийсет и седем години, дяволите да ме вземат, ако не мога и аз — заяви тя.

И независимо от факта, че не се бе качвала на необязден кон от пет години и артритът бе нападнал всички кости, които бе чупила през годините, Конър не успя да я разубеди по никакъв начин.

— Скъпи, много мило, че се тревожиш за мен — каза тя. — Но всичко ще свърши за шест секунди.

— По единия или другия начин.

— Е, и това е добър начин да си отидеш от този свят.

Тайно в себе си Конър се гордееше с нея. Единственото условие, което тя бе поставила за участието си, бе да променят името на проявата от „Ветерани“ на „Знаменитости“. Малко по-рано, преди да се върне на бегом на пейките за зрители, Конър ѝ помогна да се приготви. Тя още бе привлекателна жена, въпреки че по лицето ѝ личаха следите от прекалено дългото излагане на слънце и че стойката ѝ бе леко изгърбена заради стара травма на врата. Като я видя облечена в костюма за езда, розовата риза и бялата кърпа около врата, той си спомни времето, когато беше малко момче и баща му пътуваше с нея за състезанията от веригата. Беше забелязал как мъжете я гледат по особен начин. Тя, от друга страна, никога не бе поглеждала друг мъж освен баща му, нито преди смъртта му, нито след това.

Щом тя се приготви, двамата застанаха до преградата и видяха как Кралицата Макфол издържа цели две секунди, преди да бъде хвърлена на пясъка. Колкото и да бе удивително, тя се изправи и помахаше с ръка — не бе получила нищо по-сериозно от натъртен гръб и наранено его. Майка му се усмихна злорадо и поклати глава:

— Винаги е падала, какво толкова се перчи.

Сега беше неин ред. Радиоуредбата прогърмя:

— Дами и господа, следващата ни ездачка няма нужда от представяне, но все пак ще го направя. Удостоени сме с голямата чест и привилегия този следобед с нас да бъде най-великата звезда на родеото в Монтана за всички времена. От Огъста при нас идва номер пет, сензационната, несравнимата Маги Форд.

— В такива моменти в театъра се пожелава „да си счупиш крак“ — прошепна Ед.

— Ед! — Джулия го шляпна по коляното.

— Не съм го измислил аз! — вдигна ръце да се защити той.

— Да се надяваме, че няма да си счупи друго — обади се Конър.
— Ето, започва се.

Преградата се отвори и конят изскочи на арената. Майка му бе заела идеална стойка, държеше бутушите си над раменете на коня, когато предните му крака се забиха в земята. Тя стискаше юздата с лявата си ръка, а с дясната галеше въздуха като балерина, после снижи крака към плешките на коня с изпънати право напред пръсти. Апаратът на Конър снимаше по шест кадъра в секунда. Някои от снимките щяха да се получат чудесни. Вдигна се прахоляк, сенките бяха черни, а конят — набит сив жребец с диви очи, изнасяше представлението на живота си. Нямаше начин да успее да я изхвърли от гърба си. Сега го пришпорваше умело, като предугаждаше всеки негов скок и яздеше, сякаш мятанията му не бяха нищо особено.

Ед и Джулия бяха скочили на крака и аплодираха, както и всички останали, но Конър не се включваше, а продължаваше да снима през шестте секунди и не спря, докато асистентите не се приближиха до коня и не свалиха майка му невредима на земята. Конър остави апарата и се изправи да аплодира заедно с всички останали. Джулия подскачаше като дете. Разпери ръце и прегърна Ед, а после направи същото и с Конър.

— Това бе невероятно! — извика тя.

— Конър, това не е естествено! — каза Ед. — Майките не правят такива неща.

— Да, знам. Трябва да я заключа някъде. Хайде, да отидем при нея.

Три часа по-късно седяха в задната стая на „Елмърс“ в Шото, а купата бе поставена на видно място на масата — между бирите и пържолите. Майката на Конър бе завършила с резултат осемдесет и пет и твърдеше, че е заслужавала деветдесет, но един от съдиите бил твърде тъп. Не можел да различи задницата на коня от глезените му и ѝ отнел точки, защото конят ѝ бил прекалено кротък.

Маги разказваше на Джулия за миналото — истории, които Конър бе слушал много пъти и на някои от които дори бе присъствал, така че знаеше съвсем точно къде свършваше истината и къде започваха преувеличенията. Сега тя разправяше поредната история за Кралицата Макфол — тази, в която бедната жена бе нападната от рояк пчели наред интервю за телевизията. Въпреки че Ед несъмнено бе

слушал за тази случка и преди, изглеждаше погълнат от разказваното също като Джулия. Той сякаш имаше неизтощим апетит за всичко, което майката на Конър разказваше. Пържолите бяха огромни и никой не успя да дояде своята освен Ед, в момента омиращ и пържолата на Джулия. Конър избута стола си назад и протегна крака.

Жените седяха от другата страна на масата, Джулия бе точно срещу него. Беше му трудно да отдели поглед от нея. Беше открил това още от мига, в който се запознаха. У нея имаше нещо, което го омагьосваше. Смехът ѝ, тъмнокафявите ѝ очи и начинът, по който се присвиваха, когато се усмихваше... Конър се спря, засрамен от това, че изобщо забелязваше такива неща. Това бе гаджето на най-добрия му приятел, за бога.

Бе изминал почти месец, откакто тя и Ед пристигнаха, и не бяха имали много дни като този, когато и тримата да не са на работа. Въпреки това Конър усещаше, че я познава, че по някакъв начин я е познавал от много, много отдавна. Тя бе от жените, които често докосваха околните не прелъстително, а съвсем естествено, несъзнателно. Ако искаше да подчертае нещо, което казва, поставяше длан върху ръката на събеседника си и макар Конър да знаеше, че това не означава нищо, че е съвсем приятелски, сестрински жест, винаги силно му въздействаше. И когато го прегърна на родеото, той не знаеше къде да дәне погледа си.

— Конър?

Чу гласа на майка си. Всички го гледаха.

— Извинявай. Какво казваше?

— Майка ти питаше дали ще се катерим в планината утре.

— Ооо. Мислех, че ще се спуснем до Битърутс.

— Значи и ти обичаш планините, Джулия? — продължи да задава въпроси майката на Конър.

— Не съм се катерила много. Не съм особено добра.

— Тя е страхотна — каза Ед. — Направо е като жената-паяк.

— Де да бях!

— Е, пази се, с тези двама млади лунатици.

— Ако ме извините, госпожо Форд, но след като ви гледах днес, ми се струва, че това е от гените.

Маги се усмихна.

— Слушайте — отвърна тя. — Има самолети, има планини и коне. Сега ми кажете откъде е най-безопасно да се падне.

Пиха кафе и платиха сметката. Маги ги попита дали искат да останат да преспят в ранчото, но Конър обясни, че е по-добре да се върнат в Мисула, за да успеят да потеглят на похода си рано следващата сутрин. Сбогуваха се на паркинга. Майката на Конър подаде купата от родеото на Джулия.

— Госпожо Форд, не бих могла да я приема — възрази младата жена.

— Разбира се, че можеш. И бездруго вече имам твърде много от тези проклетии.

Джулия погледна Конър.

— Вземи я — кимна той. — Тя е искрена.

— Добре. Ами... благодаря. — Целуна майката на Конър. — Ще я пазя.

— Както желаш — каза Маги, докато се качваше в пикапа си. — Ако си струваше да я претопя, щях да я задържа за себе си.

Потеглиха на юг, а нощта постепенно се спускаше наоколо, мека и синя. Вдясно от тях планината се открояваше на фона на последната червена ивица от отиващия си ден като руина от някоя загинала империя. През отворените прозорци нахлуваше мирисът на охлаждаща се земя и мащерка, припичала се дълго на слънце. Старият шевролет на Конър тракаше и скърцаше по пътя, следвайки сноповете светлина от собствените си фарове, през горичките от тополи и в сенчестите гънки на изсъхналите поля.

Седяха тримата един до друг, както винаги, Джулия бе по средата. Тя държеше купата в скута си, а Ед продължаваше да възхвалява майката на Конър и обясняваше, че непременно ще напише мюзикъл за нея. Щял да се казва „Кралицата на червения прах“. Конър попита дали това ще стане преди или след всички останали мюзикли, които Ед е решил непременно да напише, например този за пожарникарите парашутисти („Огнени сърца“) и другия, за откачения учител по пиано, който убива учениците си. Джулия се обади, че не е чувала за този мюзикъл, и Ед започна да ѝ обяснява идеята си. Щял да се казва „Шопен“ и да бъде нещо средно между „Суини Тод“ и „Амадеус“. Не успя да дообясни замисъла си, защото Джулия се разсмя така заразително, че скоро и тримата се заливаха в смях, а

дробовете на Конър го заболяха, както понякога, когато се изпълваха с пушек от някой пожар.

Смехът сякаш ги изтощи, защото след това и тримата се умълчаха и седяха като хипнотизирани, взрени в рояка мушици, танцуващи в светлините на фаровете. Пресякоха вододела при прохода Роджърс и зад завоя откриха стадо кошути — седем майки с малките им, точно на сред пътя. Конър спря пикапа и животните стояха неподвижно дълго време и ги гледаха, очите им блестяха като опали, а дългите уши потрепваха. Бавно, на двойки, те се изтеглиха от шосето и изчезнаха в мрака.

Прекосиха Линкълн, като до този момент Ед вече хъркаше тихо, опрял глава на вратата. Още няколко километра нито Конър, нито Джулия проговориха, но в мълчанието им нямаше нищо неловко. Той по принцип не се справяше с празните приказки и както бе забелязал, същото се отнасяше и за нея. Когато накрая тя все пак проговори, бе, за да го попита, с присъщата си прямота, за баща му. Искаше да знае що за човек е бил и Конър ѝ разказа, че е бил добър, скромен, нежен и всеотдаен.

— Предполагам, че според повечето хора майка ми бе по-силната от двамата, защото винаги е била, нали разбираш, доста устата.

Джулия се засмя:

— Забелязах това.

— Да. Казва каквото мисли дори когато е по-добре да си замълчи. Но дълбоко в себе си тя знаеше, че баща ми ѝ е опора. След неговата смърт дълго време сякаш бе загубила почва под краката си. Помня, че сутринта на погребението лекарят ѝ даде някакви хапчета, успокоителни или нещо подобно, сигурно за да успее да издържи службата. Както и да е, бе изпила твърде много от тях и когато хората се събраха в църквата и започнаха да се изреждат, за да ѝ изкажат съболезнованията си, тя се смееше, шегуваше и повтаряше: „Няма нищо, по дяволите. Щом е трябвало да си отиде, отишъл си е“.

Конър поклати глава и се усмихна на този спомен.

— Беше ужасно. Представяш ли си, едновременно смешно и ужасно. Но после, дълго време, тя бе направо съсипана.

— Сигурно ти е било много трудно.

— Да. За известно време.

— Нямах братя или сестри, така ли?

— Не. Мисля, че се опитваха да си направят още деца. Години наред. Но така и не се получи. А ти?

— И аз нямам. Сама съм.

— А майка ти и баща ти?

— Мама живее в Бруклин. Баща ми ни напусна, когато бях на дванайсет. Просто стана и си отиде.

Тя замълча и от тона ѝ Конър остана с впечатлението, че загубата на баща ѝ е била също толкова тежка за нея, колкото и неговата загуба. Изчака я да продължи.

— Сега живее в Германия, женен за много по-млада жена. Точно като в клишетото: тя е по-млада, по-висока, по-руса, по-красива. Сигурно е страхотна. Не съм я виждала. Не съм виждала и него навярно от пет-шест години. Понякога се обажда на Деня на благодарността и Коледа. От време на време праща по някоя картичка. Вече не го познавам.

— Какво работи той?

— Нещо, свързано със строителство. Дори не съм сигурна какво.

— Има ли други деца?

— Не.

— А майка ти?

— Тя е изпълнителка на трапец в един цирк.

Конър я погледна.

— Наистина ли?

— Да, изпълнява този номер с премятането, нали се сецаш. Хвърля се през горящи обръчи, разни такива. — Забеляза изненадата на лицето му. — Ей, защо само ти да имаш необикновена майка? — Засмя се. — Добре де, шегувам се. Фризьорка е. Притежава малък фризьорски салон в Бруклин.

— Там ли си израснала?

— Да. Тя е страхотна. Типична италианка. Не спира да говори. Има най-катастрофалния любовен живот, който можеш да си представиш. Привлича като магнит неподходящи мъже. Много я обичам.

Говориха си през целия път до Мисула и през всичкото това време той не можеше да се отърве от усещането за уханието на тялото ѝ и топлия натиск на рамото и бедрото ѝ до неговите. Разговаряха за работата му като фотограф, за нейната работа в Бостън, за пътуването ѝ до Африка предното лято и колко много ѝ бяха харесали природата и

хората там. Тя сподели, че би желала някой ден отново да се върне там, може би дори да работи известно време. Конър отвърна, че и той винаги е искал да отиде в Африка и че се надява някой ден да има тази възможност.

После я попита как вървят нещата в програмата, по която работи, и Джулия му описа момичето с индианска кръв — и какво страхотно дете е тя, но колко е затворена в себе си и че никой не успява да пробие черупката ѝ. Конър ѝ разказа, че един от колегите му парашутисти е индианец и че неговият брат работи с проблемни деца в резервата в Браунинг.

— Спомням си, беше казал, че тези деца често нямат никаква представа за предшествениците си и каква забележителна култура са имали. Брат му се старее да ги включи в съживяване на някои традиции. Очевидно резултатите са много добри. Вероятно той може да ти помогне по някакъв начин.

Джулия се заинтересува от разказа му и той обеща да ѝ намери телефона на този човек. Вече караха през Мисула и Конър се улови, че си мечтае това пътуване да не свършва. Паркира пред апартамента и изгаси двигателя. Поседяха няколко минути, загледи в спящия Ед. Джулия се усмихна сякаш на себе си и в очите ѝ Конър видя колко голяма бе любовта ѝ към приятеля му. Наблюдава я как се наведе и целуна нежно Ед по бузата, за да го събуди. И въпреки че искаше да изпитва само щастие, че те двамата са се намерили един друг, Конър не можеше да потисне тъпата болка у себе си, която не бе от ревност, а от някакъв безименен, дълбок копнеж.

По-късно, след като приготвиха багажа си за похода и си пожелаха лека нощ, той дълго лежа в мрака, опитвайки се да не слуша интимния шепот на гласовете им в съседната стая и скърцането на леглото и да прогони образите, които тези звуци извикваха в съзнанието му. Дълго след като шумът от съседната стая стихна и се чуваше единствено ромоленето на реката през отворения прозорец, той лежа буден, загледан в тавана и шарещите сенки от дърветата.

Потеглиха преди изгрев-слънце и поеха на юг, мъглата се надигаше откъм река Битърут вляво, а слънцето огряваше върховете на планините отдясно. Паркираха и се изкачваха на запад два часа. Слънцето се издигаше зад гърбовете им, нагряваше ги и проблясваше върху паяжините, които бяха осеяли храстите наоколо. Накрая

стигнаха до подножието на внушителна сива канара, която се извисяваше от гората, отвесна и леко вдлъбната, набраздена от цепнатини, сякаш издълбани от гиганти. Джулия се закова на място, загледана в нея.

— Вие двамата сигурно се шегувате — каза тя.

Конър и Ед я бяха изкачвали няколко пъти и я уверяваха, че не е толкова страшна, колкото изглежда отдолу, но тя поклати глава: далеч не бе убедена. Ала без да каже и дума повече, свали раницата си, седна на един камък и започна да събува ботушите си, за да ги смени с обувките си за катерене. Мъжете направиха същото. Ед извади малката, подобна на химикалка спринцовка, която носеше винаги със себе си, и си инжектира инсулин. После хапнаха от сандвичите с шунка и кашкавал, които Джулия бе приготвила, преди да тръгнат. Струпаха всичко, което нямаше да им трябва по време на катеренето, зад едни големи камъни, после си сложиха сбруята^[1] и се завързаха за въжето.

Конър водеше, Джулия се катереше зад него и като я погледна още на първата височина, той разбра, че тя знае какво прави. Имаше добра стойка и се движеше уверено, като внимаваше ръцете ѝ да остават на нивото на раменете.

В късния предобед слънцето припичаше силно и те спряха на една издатина над тесния комин, по който се бяха изкатерили, свалиха пуловерите си, пийнаха вода и си починаха малко.

— Слушайте — каза Джулия. — Чуйте тишината. Не е ли удивителна?

Беше вързала косата си на опашка и носеше шорти и жълт потник, който откриваше гърба и раменете ѝ, а под него се забелязваха кремавите презрамки на сутиена ѝ. Кожата ѝ бе загоряла и съвършена, освен един малък белег по рождение — като петънце от шоколад, точно в основата на врата ѝ. В момента мажеше ръцете и раменете си със слънцезащитно мляко и в същото време обсъждаше с Ед една трудна част от изкачването, а Конър впрягаше цялата си воля, за да не я гледа и да не забелязва извивката на гърдите ѝ, затова впери поглед в гората, която се простираше под тях.

Катериха се още час по един по-широк комин, после бавно се придвижиха покрай масивна издатина, за да достигнат до перваз, който бе толкова тесен, че се налагаше да стоят на пръсти. След това

известно време планината бе по-дружелюбна и макар че по-скоро се изкачваха, а не се катереха, останаха вързани. Прекосиха гърба на една скала до друга част на планината, където наоколо и под тях се рееха грачещи с пренебрежение гарвани. Продължиха да се изкачват през поле, осеяно с камъни, оформени странно от ветровете и дъждовете така, че приличаха на група спящи динозаври.

Последната част от катеренето бе най-трудната и в един момент Джулия се изпусна и се подхлъзна. Тя извика уплашено и под краката ѝ се затъркаляха камъни. Конър я задържа с въжето, закачи се за куката и извика на Ед, за да го предупреди. Въжето се опъна силно, той погледна надолу и видя Джулия, която се поклащаше във въздуха, и разтревоженото лице на Ед под нея. Беше се подхлъзнала само метър-два и бързо успя да се захване за скалата, но тримата останаха неподвижни и смълчани, докато и последното ехо от падащите камъни не заглъхна под тях.

— Извинявайте, момчета — каза тя.

— Добре ли си? — попита я Ед.

— Да, нищо ми няма.

Джулия погледна към Конър, но не каза нищо. Почина си малко, за да се овладее, и после се изкатери до края на отсечката, сякаш бе съвсем лесна. Когато доближи върха, Конър протегна ръка и я хвана за китката, а тя стисна ръката му, докато той ѝ помагаше да се прехвърли през ръба. Тя се отвърза, застана до него и хвана въжето на Ед, който се катереше към тях. Джулия дишаше тежко и кожата ѝ блестеше от потта. Конър я гледаше, тя усети погледа му и му се усмихна, а той отвърна с усмивка. Когато му оставаха пет-шест метра, Ед направи почивка и докато го чакаха, Конър се наведе, опря длани на бедрата си и се загледа в гората. Усети дланта на Джулия на рамото си и я погледна. Слънцето блестеше зад нея и той присви очи, за да види лицето ѝ.

— Благодаря, че ми помогна там долу — каза тя.

— Ти сама си помогна. Катериш се много добре.

— Благодаря.

— Моля.

След час достигнаха върха. Там имаше малка пирамида и под нея нещо като каменна площадка, осеяна със сивкавозелени и кехлибарени лишеи. Площадката свършваше с рязък отвес от трите страни и някои

от хората, които се бяха изкачвали до върха, бяха издълбали върху стената на пирамидата инициалите, както и датите на покоряване. Наоколо имаше и по-високи върхове, но въпреки това им се струваше, че целият свят лежи в краката им.

Ед подкани Конър да направи снимки, така че той извади апарата си и нагласи Джулия и Ед така, че да може, като ги снима, да хване възможно най-много от панорамата. Видя ги във визъора как се прегърнаха, допряха лицата си и се усмихнаха срещу апарата. Направи им три снимки, всяка от различен ъгъл.

— Сега вие двамата — каза Ед.

Конър поклати глава:

— Аз съм фотографът тук.

Той не обичаше да го снимат, но Ед настоя, така че с неохота му подаде апарата и зае мястото му до Джулия. Почувства се смутен и неловък и не знаеше дали да я прегърне през рамото, но тя взе решението вместо него и обви ръка около кръста му, тогава той праметна ръка около рамото ѝ и тя се притисна до него, тъй че бедрата им се допряха. Усещаше колко топла и нежна е кожата ѝ под ръката и дланта му, която докосваше рамото ѝ, а въздухът, който вдишваше, бе изпълнен със сладкото ѝ ухане.

— Хайде, човече, усмихни се — извика Ед. — Имаш вид, сякаш някой е умрял.

Джулия го погледна и се засмя, той ѝ отвърна и в същия момент Ед натисна бутона.

— Добре, още една — рече той. Този път двамата гледаха в обектива. — Така е по-добре.

Конър усети как се отпуска. Каза си, че е естествено да се чувства по този начин. Тя беше красива жена и всеки мъж би изпитал същото. В никакъв случай не бе предателство спрямо приятеля му. Просто тя му въздействаше, това бе всичко. Ед им направи още една снимка, след което Джулия пусна Конър и пристъпи към Ед, като заяви, че е неин ред да ги снима. Тя си носеше малък фотоапарат и засне двамата мъже, заели комични мъжествени пози.

Фотоапаратът имаше самоснимачка, така че Джулия им нареди да не мърдат, докато го нагласи. Те я подразниха, че ѝ отнема много време, но накрая апаратът бе наместен на една скала и тя изтича да застане до тях. Смееше се толкова силно, че едва не се препъна. Конър

и Ед се раздалечиха, за да ѝ направят място помежду им, тя ги прегърна и двамата и в този миг апаратът щракна.

Седнаха на скалата и изядоха останалите сандвичи, няколко ябълки, шепа ядки и един скъп швейцарски шоколад, който се бе размекнал от топлината. Като фокусник Ед извади бутилка мерло и три пластмасови чашки, които тайно бе пхнал в раницата си. Отвори бутилката, наля вино на тримата и вдигна тържествен тост за приятелството, който всички повториха.

След като се нахраниха, легнаха по гръб върху нагорещената от слънцето скала и се загледаха в небето. Малки изваяни бели облачета се носеха от запад и Ед предложи на Конър и Джулия да играят игра, в която тримата се редуваха да оприличават облаците на различни неща. По едно време се умълчаха и малко по-късно Конър седна и видя, че двамата са заспали. Ед беше съблякъл тениската си. Само ръцете и вратът му бяха загорели, останалата част от тялото му бе съвсем бледа. Лежеше настрана, сгъшен като дете до ръката на Джулия.

Конър ги гледа дълго време. Двамата дишаха в един ритъм и на лицата им, отпуснати в съня, бе изписана някаква невинност, която го трогна и по някаква причина натъжи, макар да не знаеше защо. Една пеперуда се появи над скалата и запърха над тях, докато накрая се настани на рамото на Ед. Външната страна на крилете ѝ бе почти бяла, но когато ги разтвори, се оказа, че отвътре са толкова яркочервени, че приличаха на кървяща рана. Изведнъж ветрецът я вдигна и отнесе. Докато я гледаше как става все по-малка, на Конър му хрумна, че това, което човек допуска до сърцето си, е въпрос на избор.

Дълго след като пеперудата изчезна, той стоя загледан в безкрайните гори и планини, обвити в обедната мараня и ширнали се чак до хоризонта. Конър прогони тъгата, която изпитваше, и си каза, че светът пред него е изпълнен с надежди и обещания, че нещата в този златен летен ден са също като в живота и че това никога няма да се промени.

[1] Част от специална алпинистка екипировка. — Б.пр. ↑

7.

Облаците, с които се бяха шегували онзи следобед, скоро си отмъстиха. Събраха се, потъмняха и започнаха да се изливат и три дни дъждът не спря. Земята бе пресъхнала и спечена от горещите сушави дни през май и юни, така че повечето от дъждовната вода се стичаше направо в потоците и реките, преди горите да успеят да пийнат от нея. Но дъждът овлажни достатъчно и земята, и въздуха, за да осигури неколкодневно спокойствие на парашутистите.

Не че спокойствието бе кой знае колко желано. Дъждът означаваше по-малко пожари, а по-малко пожари означаваша по-малко извънредна работа, по-малко допълнително заплащане за излагане на опасност и — макар че внимаваха пред кого го казват — много по-малко забавления. Определението за „добро“ лято на един парашутист бе много различно от това на всеки друг човек, особено тези, за които горските пожари означаваша разрушения и бедствия. През едно „нормално“ лято базата в Мисула получаваше пет-шест повиквания за гасене на пожари седмично. Едно „добро“ лято можеше да осигури толкова повиквания на ден.

Докато небето не се разтвори преди десет дни, лятото обещавахе да е добро. Заради дъжда настроението на парашутистите леко помръкна. Откакто дъждът спря, бяха получили едва четири повиквания, всичките за малки пожари, които потушиха бързо. Но нещата започваха да се раздвижват. Небето се бе прояснило, влажността на въздуха намаляваше и по всичко изглеждаше, че новата гореща вълна ще се задържи. Барометърът и рискът от пожари се покачваха, настроението на парашутистите — също.

Базата им се намираше в дълга и плитка долина на юг от летището на Мисула. Състоеше се от няколко обикновени бели сгради, около които без особен ентузиазъм бяха засадени малко дървета и храсти. Зад сградите бе пистата, където самолети от всевъзможни марки и размери стояха, готови да потеглят всеки момент. В единия ѝ край като зловец цирк на мъченията се издигаха кулите и жиците на транспортния лифт, където не един младок бе стоял с разтуптяно сърце

и омекнали колене, питащ се дали гасенето на горски пожари в крайна сметка е толкова романтично, колкото изглежда.

Епицентърът на базата представляваше хале от взаимосвързани зали, където парашутистите работеха, когато не гасяха пожари. В единия му край бе общата стая — дълго помещение с покрит с линолеум под и ниски кресла, подредени край варосаните стени. В стаята имаше кафемашина и микровълнова печка, с която всички можеха да си приготвят храна. Точно тук се събираха на оперативка всяка сутрин. От общата стая се преминаваше в оперативната зала, на чиито стени бяха закачени карти на целия район и всички пожари биваха маркирани с флагчета. Следваше складът, където се съхраняваха специалните костюми и инструменти, както и всички запаси, и накрая бе съблекалнята, в която всеки парашутист имаше гардеробче. След тях бе производственият цех, където се изработваха и поправяха парашутите и костюмите. До него се издигаше кулата, където парашутите се опъваха и провесваха за проверка след всеки скок като платна на някакъв призрачен галеон.

В една друга сграда, намираща се в съседство, бе центърът за посетители. Тук бе подредена изложба, от която хората можеха да научат за професията на пожарникарите парашутисти и да видят видеофилмчета, представящи ги в действие. Имаше манекени на парашутисти в естествена големина — единият облечен с костюм с всички принадлежности за скачане, другият — с пожарникарски гащеризон, и тъй като Горската служба държеше на политически коректното послание, че тази професия е достъпна и за двата пола, манекенът с пожарникарския костюм бе на жена. Проблемът бе, че имаше вид на взет от витрината на някой универсален магазин. Куклата бе с червило и спирала и с безупречно чистата си изгладена риза и панталони изглеждаше крайно неубедително. Ед бе нарекъл куклата Барби Пожарникар, а един посетител на центъра се бе изказал, че тази кукла не би успяла да изгаси и свещичките върху тортата за рождения си ден.

Наистина сред пожарникарите парашутисти имаше и жени, но не бяха много. От около четиристотин в цяла Америка само двајсет и пет бяха жени. Това, което възпираше повечето от тях да кандидатстват за тази работа — освен по-силно развития инстинкт за самосъхранение и обикновения здрав разум — бе въпрос на догадки. Но вероятно имаше

нещо общо с впечатлението, което не бе лишено от основание, че тази професия активно се подхранва от бира и тестостерон. Пожарникарите от всички краища на света — от Бронкс до Бора Бора — обикновено клоняха към мъжкия край на спектъра. Парашутистите се бяха изолирали в собствена ниша от този спектър.

Не че човек би достигнал до това заключение, ако видеше изложеното на показ в производствения цех в онази конкретна юлска сутрин. Под намръщените погледи на три огромни глави от лосове, закачени доста сюрреалистично на стената, сякаш бяха надникнали през нея и не бяха особено впечатлени от видяното вътре, петима парашутисти — всичките мъже — седяха кротко зад шевните машини. Ед беше между Конър и Ханк Томас. До Ханк бе един новак на име Фил Уйтли и Чък Хеймър, който бе работил три години в Айдахо и приличаше на мечка с ниско подстригана козина.

Беше традиция парашутистите сами да изработват и поправят по-голямата част от костюмите и парашутите си. Ед си шиеше нов червен водонепромокаем блузон и се чувстваше по-доволен, отколкото би признал, от това как се справя със задачата. Както бяха отбелязали няколко от бившите му приятелки, той притежаваше „разбиране за женското мислене“. Много малко от тях, ако изобщо имаше такива, бяха наясно с цената, която се налагаше да плати.

Бащата на Ед — Джим Тъли, станал със собствени усилия мултимилionер, бе по-известен на жителите на Кентъки като Големия Джим, Човека с косачките. Той бе ходещо въплъщение на това, което сам наричаше *прост упорит южняк*. Четвърти и последен син на коняр, който напуснал семейството си и се пропил до смърт по време на Голямата депресия, Джим бе роден с нюх за добрите възможности и две големи ръце, които да ги сграбчват.

Като дете носеше в ръка обувките си по пътя до училище, за да не им се изтъркват подметките, и затова се бе заклел, че неговите деца никога няма да правят същото. От осемгодишна възраст косеше морави след училище и даваше половината от спечелените пари на майка си, а останалите спестяваше. Когато някоя косачка бе за ремонт, той я поправяше сам, така че в един момент вече познаваше всяко винтче, болтче и зъбче от различните съществуващи модели. На седемнайсет години постъпи в колеж да учи бизнес администрация, но

напусна още след първия месец, тъй като прецени, че знае повече, отколкото могат да го научат.

И наистина знаеше. На двайсет и пет притежаваше собствен магазин „Косачките на Големия Джим“ — „Покажете ни по-добра оферта и ние ще я отрежем!“ — а на трийсет и пет имаше цяла верига магазини за косачки из щата и в Охайо. Продаваше американски модели, както и вносни, включително и собствената му марка „Косачките на Големия Джим“, които се сглобяваха в завода, който бе построил в Тайван. Лицето му — красиво, но не чак толкова, че да не му се довери човек — грееше от билбордове и телевизионни екрани и приканваше всички да посетят Големия Джим, „където тревата расте по-зелена“. И хората наистина отиваха при него.

Построй си на един хълм къща с голяма веранда и колони и я нарече Грасланд. В имението имаше фонтани и пауни, слуги и четири хиляди декара пасбища, където расови коне мързеливо пасяха и размахваха опашки. Купи нови къщи и коли на майка си, братята и сестрите си и после се зае да си намери булка, която да подхожда на високото му положение.

Веднага щом Големия Джим зърна Сюзън Дюфорт, разбра, че тя отговаря на изискванията му. Беше родена в Кентъки, в семейство на кореняци. Красива, културна, чувствителна и остроумна, тя бе единствената дъщеря на едно от най-старите и уважавани семейства в Кентъки. Родителите ѝ — Ленард и Ърнестин — бяха отвратени от перспективата той да им стане зет. Но Джим ги ухажва също така настойчиво, както ухажваше и дъщеря им, и скоро и тримата се предадоха. Сватбата бе отразена на първите страници на вестниците, както и раждането на децата им — Джим-младши (Малкия Джим), Чарли — една година по-късно, и Едуард — три години след него.

Първите двама синове бяха истински копия на баща си. И двамата бяха наследили русата му коса, изпъкналата челюст, широката зъбата усмивка. Говореха като него, перчеха се като него и вършеха всички неща, които Големия Джим също би правил, ако бе разполагал с техните привилегии в детството си. И двамата бяха капитани на отбора по футбол в колежа, работеха усилено и тренираха всеотдайно. Що се отнася до нещата, които интересуваха майка им, проявяваха малко търпение и още по-малко талант.

Сюзън Дюфорт-Тъли можеше да свири на всеки музикален инструмент, който се озовеше в ръцете ѝ, но най-голямата ѝ любов бе пианото. В младостта си таеше амбиции да стане професионална пианистка, но баща ѝ заяви, че този свят е прекалено жесток и населен от подли и неприятни хора. Така че тя свиреше за удоволствие, макар че все още понякога сънуваше как изнася концерт в Карнеги Хол, обляна от светлините на прожекторите, облечена в дълга рокля от червено кадифе, което се стеле на сцената около нея. Единственият човек, който разбираше тези мечти, бе Ед.

Един от най-ранните му спомени — предполагаше, че е бил едва на три години, може би дори по-малко — бе как се събужда посред нощ и чува звуците на пианото. Майка му страдаше от безсъние и имаше навика да се измъква от леглото, да слиза долу и да свири на огромния черен роял „Стейнуей“, който стоеше в хола. Ед си спомняше как се бе измъкнал от стаята си по пижама, със замъглен поглед и полузаспал, как бе седнал на кремавия килим на площадката и как бе я гледал през парапета.

Майка му бе запалила сребърния свещник, който стоеше върху рояла, и капакът блестеше, както и полираният дървен под на вестибюла. Беше в края на лятото или началото на есента и майка му носеше нещо лъскаво с цвят на слонова кост, а дългата ѝ коса, която обикновено бе стегната в кок, сега се спускаше свободно върху раменете ѝ и също блестеше. Години по-късно тя обясни на Ед, че е свирела ноктюрно от Шопен и той винаги искаше да знае кое точно. Единственото, което разбираше онази вечер, бе, че това е най-прекрасната музика, която е чувал. Той бе изпълзвал тихо до средата на тъмното стълбище, за да вижда майка си по-добре, и се бе свил да гледа до парапета. Мина много време, преди майка му — без никаква очевидна причина и без никаква изненада, сякаш през цялото време бе знаела, че той е там — да повдигне глава. Видя го и се усмихна.

Когато довърши пиесата, тя потупа празното място на дългата табуретка, на която седеше, и Ед слезе долу, майка му го вдигна и го настани до себе си. Изсвири още едно ноктюрно, а Ед гледаше изящните ѝ бледи ръце, които се движеха по клавишите като две грациозни животни, всяко със своя воля и намерения.

Въпреки че впоследствие той имаше множество други учители, добри, лоши и безразлични, майка му бе тази, която го научи да свири

и която го зарази с идеята, че всеки вид музика може да бъде забавен. Голямата ѝ страст бе Моцарт, но тя знаеше наизуст и всички велики мюзикли и докато навърши шест или седем години, Ед също ги бе научил.

Някъде по това време му поставиха диагнозата, че е болен от диабет, което сякаш притесни родителите му много повече, отколкото самия него. Майка му толкова се тревожеше, че трябва да му прави инжекции, че Ед скоро придоби някакво спокойно нехайство и сам пое това задължение. Реакцията на баща му по отношение и на диабета, и на процъфтяващата страст на момчето към музиката бе една и съща: недоловима смесица от съжаление, снизхождение и смътно, неизказано неодобрение. Изглежда, Големия Джим смяташе, че и музиката, и всеки физически недъг са неподходящи за момче. Поне за момче от семейство Тъли.

По-късно Ед се чудеше дали баща му не се бе чувствал объркан или дори изолиран заради музиката. Вероятно тя представляваше последната, непреодолима бариера по пътя към социалното му издигане. Или просто ревнуваше заради връзката, с която музиката сплотяваше майката и сина, които и без това бяха по-близки като външност и характер. Каквато и да бе причината, отношението му се огласяваше от братята на Ед, които не проявяваха ни най-малък интерес към музиката. Подигравките им никога не се изричаха в присъствието на майка им и обичайно не бяха злобни, също като шегите по повод зрението на Ед, което бе лошо и наложи той да сложи очила още в началното училище. Но един ден, когато се бяха сбили за нещо дребно, което Ед дори не помнеше, Чарли каза на дванайсетгодишния по това време Ед да изчезва и да върви да свири някой от своите „женчовски“ мюзикли.

Това би могло да сломи едно по-малко уверено или упорито дете, но Ед се оказа много по-издръжлив и жилав, отколкото баща му или братята му биха признали. С подкрепата на майка си той продължи да развива таланта си, свиреше неуморно и стана много добър пианист. И двамата осъзнаваха още от началото на заниманията му, че той не притежава техническия ѝ финес. Свиреше бурно и страстно и където това бе желан ефект, той достигаше висоти. Ала му липсваше известна деликатност при изпълнението на по-спокойните пиеси и във всеки

случай инстинктите му го водеха повече към популярната музика, отколкото към класиката.

Той написа и постави първия си мюзикъл в гимназията, когато бе на шестнайсет години. Историята се основаваше съвсем безсрамно (и несъмнено незаконно) на филма „Пришълеца“, а музиката бе в значителна степен заимствана от Пучини, но въпреки това мюзикълът бе посрещнат като триумф. Дори баща му изглеждаше почти впечатлен. Братята му бяха по-развълнувани от другата музикална изява: рокгрупа, наречена „Заплахата на червените вратове“, в която Ед бе соло китарист и автор на песните. Благодарение на групата той стана почти за една нощ, за негова изненада и радост, обект на съперничество между най-красивите ученички в гимназията.

Никога не бе изпитвал съмнения относно сексуалната си ориентация и отдавна бе спрял да се тревожи от подигравката на брат си за женчото, но по-късно осъзна, че тя му бе повлияла в избора как да прекарва свободното си време. Нищо не бе в състояние да го съблазни да последва примера на братята си, като се заеме с езда или футбол. Вместо това разви вкус към спортове, които бяха дори още по-опасни, спортове, в които не си защитен с предпазна каска, наколенки и подпльнки на раменете и в които си изложен на истински стихии — като снега, леда и стръмните планински скали.

Лятото, когато стана на седемнайсет, отиде на лагер в Монтана, където се обучаваха на оцеляване в дивата природа. Влюби се в това място и щом се върна у дома, заяви, че държи да учи в колеж точно там. Музикалният факултет на университета в Мисула вероятно не бе най-добрият в страната, но бе на достатъчно високо ниво. Баща му се ядоса ужасно. Музиката можела и да става за хоби, каза той. Може би. Но със сигурност не била подходяща специалност, която човек да учи в колежа. (Никой истински мъж не би го направил — искаше да добави, но се сдържа.) Нещо повече, не било редно негов син да отиде в някакъв малък, забутан колеж за полуграмотни селяци.

По това време Ед вече бе започнал да се наслаждава на подобни битки. През годините дори си бе развил модел на действие. Запазваше спокойствие и това подлудяваше баща му още повече, а колкото по-вбесен бе баща му, толкова повече майка му заставаше на страната на Ед. Дълбоко в себе си тя също не се радваше, че той иска да учи в Мисула. Предпочиташе синът ѝ да отиде в „Ан Арбър“, където бе

учила тя, но не каза и дума за това пред съпруга си. Големия Джим прие поражението си по-лесно, отколкото Ед бе очаквал, несъмнено заключавайки, че след като двама от тримата му синове са тръгнали по неговите стъпки, не може да се надява на повече. Разглезен от майка си и носейки прекалено много от Дюфорт в кръвта си, Ед официално бе приет от баща си за загубена кауза.

Това беше голямо облекчение. Оттогава, въпреки че — или може би защото — двамата не се виждаха особено често, Ед и баща му се разбираха много по-добре. Сякаш най-после взаимно бяха приели различията помежду си. Дори имаше моменти, в които старите съюзи се променяха, например когато Ед съобщи на родителите си, че ще става парашутист. Както е нормално да се очаква, майка му бе ужасена, а баща му — очарован и ентузиазизиран.

— Не бъди такава паника! — присмя й се Големия Джим. После потупа Ед по гърба. — Това вече е мъжка постъпка.

Това бе преди три години и нито тогава, нито когато и да било по-късно Ед спомена пред баща си, че работата му включва използване на шевни машини. И сега се усмихна, докато завършваше последния тегел на водонепромокаемия си гащеризон, като си представи как би реагирал баща му, ако имаше шанс да го види.

Сирената прозвуча точно когато Ед отрязва края.

— Имаме повикване за Лоло Нешънъл. Тръгват Тъли, Форд, Хеймър...

Чък Хеймър нададе боен вик и за момент заглуши високоговорителя. Всички станаха от местата си и се отпавиха към вратата. Нямаше нужда да слушат списъка, защото знаеха кои трябва да скачат този ден.

— ... Шнайдер, Ленъкс, Пфефер...

Тези, които нямаше да скачат, винаги отиваха в съблекалнята, за да помогнат на колегите си, които бяха определени да потеглят. Ед изтича след Конър в помещението, обичайно съвсем тихо, но сега вътре гърмяха сирената и високоговорителят и от всички врати прииждаха хора, така че мястото приличаше повече на палуба на самолетносач в бойна готовност.

— ... Уийтли, Делагуардия...

След секунди всички бяха в съблекалнята и когато Ед стигна до гардеробчето си, Дона Киамото вече държеше парашутисткия му

гащеризон, така че той направо да го намъкне. Сърцето на Ед биеше лудо. Колкото и пъти да беше скачал, възелът от нерви и вълнение в стомаха му преди всеки скок си оставаше един и същ. Дона му помогна да пристегне гащеризона си. Парашутистките костюми бяха специални, подплатени и изработени от кевлар^[1]. Имаха високи яки и ципове по протежение на краката, за да се събличат лесно.

— Готов си за бой, войнико.

— Благодаря.

След два дни бе рожденият ден на Дона. Тя щеше да прави парти в „Хенрис“, един от любимите барове на парашутистите в центъра на Мисула. Ед и трима приятели, с които беше свирил в рокгрупа, бяха обещали да осигурят музикалния фон на купона.

— Ако не се върнеш до петък вечер, Тъли, смятай се за мъртъв.

— Е, ако гасенето продължи толкова дълго, ще съм отработил много извънредни часове, така че поне ще бъда богат мъртвец.

— Хей, ако това се случи, разрешаваш ли да взема китарата ти?
— извика Ханк Томас.

— А може ли аз да взема приятелката ти? — попита Чък.

— Съжалявам, приятел, но тя си пада само по красавци.

Всички се разсмяха. Дона помогна на Ед да закопчае костюма си, а после той извади от гардеробчето си ботушите. Конър вече бе облечен и обут. Беше се навел напред и един колега му наместваше парашута на гърба. Той винаги се приготвяше пръв и останалите редовно го дразнеха за това:

— Хей, Конър, парашутът ти е наопаки.

— Да, и си разменил ботушите си.

Конър се усмихна уморено. Закачи резервния си парашут и раницата с личния багаж, после взе каската си и бе готов за тръгване.

— Хайде, мързеливци, какво се бавите! Самолетът няма да ни чака.

От илюминатора на самолета пожарът не изглеждаше особено голям. Беше около двайсет и пет декара, не повече, пресметна Ед. Вятърът бе слаб, така че пламъците не напредваха бързо. Дотук с надеждите за извънредни отработени часове. Но пък никога не се знаеше.

Ед погледна останалите парашутисти, натъпкали се в костюмите си на тясната пейка покрай стената на самолета. Тъй като вратата стоеше отворена, вътре бе твърде шумно, за да водят каквито и да било разговори, а и по принцип всички предпочитаха да се подготвят и настроят за предстоящия скок. Костюмите бяха дебели и спарваха и Ед усещаше как струйки пот се стичат по гърба му. Конър, както обикновено, изглеждаше спокоен и невъзмутим.

Самолетът отново мина над пожара, докато двамата съгледвачи стояха приведени до вратата, привързани за всеки случай към специални куки, и търсеха подходящо място за приземяване. Старши съгледвачът се казваше Франк Бърд, но му викаха Големия Бърд, защото бе най-дребният от всички. Освен това, на петдесет и пет години, той бе един от най-възрастните и опитни хора в базата и името му стоеше в списъка на парашутистите, направили сто скока. Присъствието на Големия Бърд винаги действаше успокояващо на Ед.

Пилотът наклони едното крило и започна да се върти назад и Ед, който спокойно дъвчеше блокче шоколад, за да повиши нивото на захар в кръвта си, се озова с лице срещу огъня. Приличаше на огромна стрела, следваща бавно разстиляния се бял дим нагоре по западния склон на планината. Теренът бе труден — стръмни клисури и стърчащи канари и почти никакво празно пространство между дърветата. Кое то и място да изберяха за приземяване, щеше да е много тясно.

Летяха със сто и деветдесет километра в час на около петстотин метра височина и Бърд трябваше да надвиква моторите, докато им показваше мястото за приземяване. Беше тясна полянка, която се спускаше по планинския склон като изкривен зелен белег. В най-широката си част бе не повече от десет метра и от всички страни бе заобиколена от високи борове. Минаха над нея още три пъти, като пускаха специални хартиени ленти, за да измерят отклонението, причинено от вятъра. Лентите бяха оцветени в розово, синьо и жълто и имаха тежести от торбички с пясък. Ед ги гледаше как се извиват и носят към дърветата под него.

— Изглежда, имаме дрейф от около триста метра — извика Бърд. — Всички виждат ли мястото? Добре, хайде да действаме.

Парашутистите вече слагаха ръкавиците и каските си, пристягаха раниците с личния багаж и правеха последни проверки. Ед и Конър

щяха да скачат първи, което означаваше, че Ед щеше да бъде първият, напуснал самолета. След приземяването точно той щеше да бъде водач на групата. Предния път, когато скачаше първи, пропусна мястото за приземяване и се озова в един поток. Вече усещаше прилива на адреналин във вените си и си пое дълбоко дъх няколко пъти, за да се успокои. Блесна светкавица и той се огледа стреснато — видя, че Конър отпуска фотоапарата си, ухилен. Ед му показва среден пръст. Конър пристъпи толкова близо, че каските им се докоснаха.

— Добре ли си?

— Да, съвсем.

— Искаш ли аз да скоча пръв?

— В никакъв случай. Няма да успееш.

Конър го потупа по каската.

— Остави малко място и за мен там долу, става ли?

Бърд, който стоеше на колене до вратата, ги попита дали са готови.

— Да, сър! — отвърна Ед.

Обърна се към Конър и двамата опряха юмруци към гърдите си и се погледнаха в очите.

— Огнени сърца!

Казаха го едновременно, после плеснаха длани за поздрав във въздуха.

— Дръж се, приятел — рече Конър.

— Ти също.

— Добре, момчета — извика Бърд. — Пригответе се. Ще направим един последен кръг. Застанете до вратата.

Ед пристъпи напред и приклепна до вратата, като постави левия си крак на стъпалото и сгъна десния си крак назад. С ръце се хвана от двете страни на вратата. Течението се завъртя около него. Усети как студеният вятър блъсна лицето му под предпазната маска. Погледна надолу към върха на левия си ботуш и после към ширналото се зелено одеяло на гората отдолу. Беше трудно да не я гледа, но знаеше, че не трябва да го прави, затова извърна очи и се втренчи в хоризонта.

Бърд го попита дали е видял маркиращите ленти и дали е успял да огледа добре мястото за приземяване. Ед го погледна в очите и кимна утвърдително. Усети как самолетът се наклони и гората се завъртя под него. Самолетът се обърна и започна последен заход.

— Виждаш ли онази клисура? Може да е по-ветровито, когато минаваш над нея. Там внимавай повече, чу ли?

— Ясно.

— Добре, готови сме.

Ед продължаваше да си поема дълбоко дъх. Разтри коленете си и мускулите на врата си и затвори очи за миг, за да се съсредоточи и да мобилизира спокойствието, силата и късмета си. Беше изключително важно да се хвърли точно когато съгледвачът му даде сигнал. Ако не скочиш чисто и бързо, може да се озовеш с главата надолу, може въжетата да се оплетат около краката ти и когато парашутът се отвори, цялото ти тяло да се изстреля като камшик и всичкият въздух рязко да излезе от дробовете ти.

— Готови!

Ед се надигна леко на левия си крак и отлепи дясното коляно от пода, готов за отскок. Гората сякаш го зовеше, изкушаваше го да я погледне — като сирена, подмамваща кораб към скалите, но той устоя и не отдели очи от хоризонта. После дойде сигналът. Рязко потупване по лявото му рамо — и той се изстреля с всичка сила през вратата в синия въздух.

— Едно-едно-хиляда...

Не знаеше дали брои на глас или не, защото въздушното течение сякаш засмукваше думите направо от главата му.

— Две-едно-хиляда...

Беше се хвърлил толкова силно през вратата, че тялото му се бе завъртяло. Гледаше ръмжация бял корем на самолета, който се отдалечаваше плавно като акула, а слънцето проблясваше зад него.

— Три-едно-хиляда...

После видя Конър, който скочи след него, и внезапно слънцето блесна иззад опашката на самолета и го заслепи. Не усещаше нищо освен земното притегляне и летеше надолу със сто и петдесет километра в час.

— Четири-едно-хиляда...

Напрегна се, след миг чу съскация звук и щракването и се изстреля като риба на въдица. Тялото му се изпъна, той погледна нагоре и видя бяло-синьо-жълтия купол на парашута над главата си. Конър бе над него и вдясно. Въжетата изсвистяха, после парашутът се изпълни с въздух и тялото на Конър се залюля продължително, преди

да се изправи и закрепил. Самолетът се бе отдалечил, ревят му бе затихнал и единственият звук бе тихото шумолене и плющене на двата парашута.

Въртяха се, Конър нададе тържествуващ вик, а Ед усети, че се е ухилил като идиот на горския калейдоскоп под краката си. Издърпа щифтовете и се стабилизира, после завъртя парашута така, че да застане с лице към огъня. Конър остана зад него, извън ползрението му. Ед яхна вятъра и започна да се спуска в бавна спирала към мястото за приземяване, отвъд което се носеше белият пушек.

Конър му извика да погледне наляво и той видя стадо лосове — около двайсет женски с малките им, които пресичаха един хребет. Последната спря, погледна назад и Ед се зачуди дали не гледа нагоре към тях, но му се стори, че е така. После женският лос се обърна и изчезна зад хребета, останаха само сенките от парашутите, които се плъзгаха безмълвно, по-тъмнозелени върху зеленото на гората.

Достигна първата клисура и точно както го бе предупредил Бърд, въздухът около него изведнъж се завихри и парашутът му подскочи и се наклони. Ед усети как се залюля на една страна, после на другата, така че дръпна пак щифтовете и стабилизира новия си курс. Погледна към клисурата и видя ивица сребриста вода може би на около сто метра под него, а в следващия миг вече бе над отсрещната страна. Вятърът се бе засилил, сякаш се бе обърнал на юг и мястото за приземяване се приближаваше много бързо, така че Ед трябваше да дръпне щифтовете много силно, за да задържи правилната посока.

Дърветата вече бяха само на трийсетина метра под него и се оказаха по-високи, отколкото бе очаквал. Повечето бяха борове, но тук-там имаше и ели. Сърцето сякаш щеше да изскочи от гърдите му. Да се качиш и увиснеш на някое дърво е смущаващо при всякакви обстоятелства, но когато скачаш пръв, това е направо срамно. Беше твърдо решен да не го допусне. Идеята бе да прелети над поляната, после да се завърти срещу вятъра и да се спусне леко точно на определеното място. В момента изглеждаше, че ще успее да изпълни плана си.

Но тъкмо след като си помисли това, вятърът стихна и парашутът му се сви, а той загуби поне пет метра, от които се нуждаеше отчаяно. *По дяволите!*, помисли си. Нямаше да успее.

На десетина метра пред него вече се извисяваха върховете на дърветата около полянката и Ед бе толкова сигурен, че ще се приземи отгоре им, че започна да оглежда кой бор е най-безопасен за кацане. Беше достатъчно лошо това, че ще се стовари върху дървото, нямаше нужда от унижението да се наниже на някой клон. После неочаквано вятърът отново се усили и Ед успя да се издигне леко, може би точно колкото да стигне до поляната. Виждаше бледозелената трева отпред, но още не бе сигурен дали ще преодолее последните няколко дървета. Имаше две-три, които бяха по-високи от останалите, а той се движеше право срещу тях. Зави рязко наляво, зърна няколко по-ниски дървета и се насочи към тях. Вече се носеше точно над върховете им. Ботушите му докоснаха един клон, сетне още един и Ед сви крака, но коленете му също се заблъскаха в клоните и той започна да се ругае и проклина какъв глупак е...

И точно тогава подмина последните дървета и видя, че се носи право към бледозеленото спокойствие на поляната с грацията на ангел.

Докосна земята с крака, претърколи се, отново се изправи, преди парашутът му да се отпусне долу, и почти се учуди, че гората не избухна в спонтанни аплодисменти. Прииска му се да направи поклон.

Погледна нагоре в очакване да открие Конър, но той не се виждаше. Свали презрамките на парашута и тъкмо събличаше костюма си, когато чу гласа на приятеля си:

— По дяволите! Ох! Ох! По дяволите!

Разнесе се силен трясък от разцепване на дърво и ботушите на Конър се появиха през клоните на един от големите борове, следвани от тялото му. Парашутът му се изду над дървото и после бавно се отпусна, скривайки и бора, и човека. Сетне нещо поддаде и Конър отново се появи и политна надолу и за един ужасен миг Ед си помисли, че приятелят му ще падне от такава голяма височина. Но след около три метра въжетата се опънаха и Конър увисна на тях, поклащайки се леко напред-назад на около двайсет и пет метра от земята.

Изведнъж всичко отново утихна. Ед стоеше и го гледаше, а Конър вдигна маската от лицето си и продължи да виси безпомощно и да се взира надолу към приятеля си. Ед се стараяше да не се разсмее.

— Здравсти — каза той.

— Мамка му!

— Добре ли си?

— Да, страхотно.

— Обзалагам се, че изгледът е великолепен оттам, нали? Знаеш ли, и аз гледах това дърво и се питах дали е подходящо, та човек да се приземи върху него. Но после реших, че не е и че ще ми е по-добре на поляната.

— Майната ти, Тъли!

— Имаш ли нужда от помощ?

— Не и от теб, глупако.

Ед се засмя и започна да събира парашута си. Конър намери един клон, на който можеше да стъпи, и после внимателно подръпна въжетата, за да провери колко здраво са захванати. Сетне извади от джоба на панталона си спасителното въже и се завърза за дървото. Самолетът мина над главите им и след няколко минути Чък Хеймър и Фил Уийтли плавно се спуснаха на поляната. И двамата се приземиха безпроблемно.

— Ей, Конър — провикна се Чък. — Ябълки ли береш там горе? Нямах късмет, приятел, това е бор.

Конър не му отговори. Опитваше се да освободи парашута си. Чък и Фил смъкнаха презрамките и костюмите си и се заеха да прибират парашутите си. Докато бяха заети с това, Чък не престана да се майтапи:

— Е, това си беше лесно място за приземяване. Ти какво ще кажеш, Ед?

— Аха. Фасулска работа.

— Ами ти, Фил? Не те затрудни, нали?

— Ами... нищо особено. — Той се ухили, но тъй като бе новак и не познаваше особено добре Конър, се притесняваше да се включи в закачките.

Докато Конър се приготви да се спусне от дървото, вече имаше многобройна публика. Останалите седмина парашутисти се бяха приземили и всички бяха уцелили поляната, след което вдигаха глава към него и започваха да правят разни остроумни коментари. Конър не им се даваше. Ед, който го познаваше добре, знаеше, че приятелят му оценява комичното в ситуацията и се преструва на по-сърдит, отколкото всъщност е. Когато най-накрая се спусна по въжето, всички го аплодираха. Той им показа среден пръст.

— Благодаря. Благодаря ви много. Шайка смотаняци.

На по-малко от метър от земята той пусна въжето и скочи, но когато краката му докоснаха почвата, едното му коляно се прегъна и Конър извика и падна. Двама-трима от парашутистите се засмяха, решили, че той прави някакъв номер, но Ед разбра, че нещо се е случило, и изтича при приятеля си.

— Какво стана?

— Глезенът ми. Сkochих върху някакъв камък. По дяволите!

Седна и дръпна нагоре крачола си. Развърза ботуша си и дръпна чорапа надолу. Ед видя, че кракът бързо отича.

— Хей, Конър, мреш си да си център на вниманието.

— Така е. Просто копнея за любов.

Повикаха хеликоптер по радиостанцията и Конър бе издърпан на него, а останалите седмина се заеха с гасенето на пожара. Не бе голяма битка. Бързо поставиха положението под контрол, после се заеха да изсекат просеки по северния и южния склон. Вятърът стихна и с приближаването на нощта въздухът стана хладен и влажен, а огънят се укроти като агънце. На следващия ден съвсем го надвиха. Удържаха го в границите, които му бяха наложили, и прекараха нощта в зариване. До съмване на втория ден всичко бе готово и изметено.

Ед и приятелите му свиреха на рождения ден на Дона Киамото в „Хенрис“ и се представиха толкова добре, че публиката не им позволи дори да починат. За една от песните ги извикаха три пъти на бис. Ед не очакваше, че Джулия ще присъства, но тя се сменяше точно в този ден и някак бе успяла да се измъкне по-рано. Докато пееше, Ед не отделяше поглед от нея. Тя танцува почти с всички, освен с бедния Конър, който седеше на първата маса, гледаше и изпи твърде много бири, вдигнал превързания си крак на един стол и подпрял патериците на облегалката на своя. Беше се оказало, че глезенът му не е счупен, а само изкълчен, но бе достатъчно зле, за да му попречи да скача известно време.

Ед и Джулия му помогнаха на връщане — той вървеше, прегърнал през раменете и двамата, а Ед носеше патериците. Беше почти утро, птичките започваха да се обаждат от клоните на тополите край реката. Конър пееше заваляно, повтаряйки едни и същи думи отново и отново, а Ед и Джулия се смееха и го подкачаха. Една полицейска кола мина край тях, спря и полицаят отвори прозореца.

Джулия пусна в действие чара си и обясни, че приятелите ѝ са парашутисти пожарникари и че Конър се е контузил по време на работа. Полицаят се усмихна, пожела им лека нощ и продължи.

Помогнаха на Конър да се качи по стълбите, а той повтаряше колко хубава двойка са те двамата. Каза, че са най-красивата двойка в целия свят. Джулия се смееше толкова силно, че тримата едва не паднаха.

— Така е, повярвайте ми — настояваше той заваляно. — Ти си просто... красива, Джулия. Ти си...

— Красива?

— Да. Точно така. Ти си красива. Не само за картинка...

— Благодаря, Конър.

— Не, искам да кажа... Ти си... наистина си красива. Боже, колко си красива! Мамка му, знаеш какво ти казвам. Ед, ти си голям късметлия... да имаш такава жена. Джулия, и ти си късметлийка с този... грозен стар кучи син.

Помогнаха му да легне и Ед свали обувката от левия му крак. Конър вдигна превързания си десен, който нямаше обувка, и Джулия отново се разсмя толкова силно, че се наложи да седне на леглото.

— Нямах обувка на този крак — обясни Ед.

— Какво? А, да.

— Сега заспивай.

Неочаквано Конър се протегна и хвана и двамата за ръцете. Вдигна глава от възглавницата и Ед видя в светлосините му очи тъжна настойчивост, която никога преди не бе виждал и която не разбираше — дори и като вземеше предвид изпития алкохол.

— Обичам ви и двамата. Наистина ви обичам, нали го знаете?

Ед разроши косата му, а Джулия се наведе и нежно го целуна по челото.

— И ние те обичаме, каубой — отвърна Ед. — Сега заспивай.

[1] Синтетична материя за подсилване здравината на гумирани изделия. — Б.пр. ↑

8.

Джулия бе чула веднъж на една конференция по образователна психология шегата, че първата половина от живота на човек се съсипва от родителите му, а втората — от децата му. Не можеше да прецени истинността във втората част на това твърдение, но след като в работата си бе видяла проваления живот на толкова много млади хора, не се съмняваше никак във верността на първата му част. Психологическите съветници и терапевти от почти всички школи се насърчаваха да се вгледат в себе си, за да могат по-добре да помагат на клиентите си. В повечето отношения Джулия смяташе, че разбира самата себе си достатъчно добре и благодарение на това е такава, каквата е. Единственото изключение бе свързано с баща ѝ.

Когато Конър я попита за него онази вечер, докато пътуваха в колата на връщане от родеото, едва не се разплака. Това бе странно, тъй като можеше да минат месеци, без изобщо да се сети за баща си, и после съвсем неочаквано, като изневиделица, загубата му, преживяна преди толкова много години, я връхлиташе като юмручен удар в слънчевия сплит. Чак по-късно ѝ хрумна, че Конър притежаваше нещо, което ѝ напомняше за баща ѝ.

Тя имаше приятелки, чиито родители живееха в такова постоянно състояние на война, че когато единият си заминаваше, това се възприемаше почти с облекчение. Но с нейните родители нещата съвсем не бяха такива. Доколкото тя бе в течение на отношенията им, те бяха напълно щастливи, повече от щастливи. За разлика от други родители, нейните изглеждаха наистина влюбени. И после, един ден, като гръм от ясно небе, баща ѝ съобщи, че е влюбен в друга жена, събра си багажа и ги напусна.

До този миг Джулия го обожаваше. Той бе нейният герой, красив мъж, рус и висок, със страхотно чувство за хумор, бащата, за когото ѝ завиждаха приятелките в училище. Когато му доверяваше нещо, дори глупаво и незначително, случило се в училище, или споделяше с него мнението си по някой въпрос, той винаги я караше да се чувства, сякаш тя казваше нещо интересно и важно.

Той често се прибираще късно от работа (впоследствие Джулия разбра защо) и тя стоеше будна, докато не чуеше колата му отвън, после щракването на входната врата и стъпките му по стълбите. Приближаваше на пръсти до вратата на стаята ѝ и надникваше да види дали е още будна, тя му казваше „здрости, татко“, той идваше и седнаше на леглото да си поговори с нея и да чуе как е минал денят ѝ.

И после, три дни след дванайсетия рожден ден на Джулия, баща ѝ съобщи неочакваната новина и напусна живота им. Майка ѝ едва не се побърка от мъка и така и не се съвзе напълно от този удар. Тя продължаваше да го обича и до ден-днешен, въпреки че се бе оказало, че жената, заради която я бе напуснал, бе само последната от цяла поредица изневери, започнали още в годината, в която се бяха оженили. Скръбта ѝ за гибелта на брака им бе толкова силна и помитаща, че по някакъв начин майката и дъщерята сякаш размениха ролите си. Джулия прекара следващите две-три години в опити да утеши майка си и в този процес успя да пренебрегне факта, че самата също изживяваше не по-малко шокиращо страдание.

Относно ефекта от тези събития върху отношението ѝ към мъжете впоследствие тя изобщо не си даваше сметка. Постъпката на баща ѝ сякаш не я караше да ги мрази или да смята, че не може да им се доверява. Ако изобщо имаше нещо особено в отношението ѝ, то бе, че ги съжаляваше отчасти заради примитивните вълни, които преминаваха неконтролируемо през живота им, особено когато достигаха това, което майка ѝ наричаше „определена възраст“. Теоретично знаеше класическия пример за младата жена, изоставена от някого от родителите си: по правило тя се женеше за някое скучно, рециклирано петдесетгодишно копие на баща си, опитващо се да гълта коремчето си и да крие плешивината на темето си. За щастие — чукаше на дърво — чарът на такива мъже все още ѝ убягваше, макар че понякога се питаше дали годежът ѝ с преждевременно остарелия духовно Майкъл не бе първият плашещ симптом в това отношение.

Напоследък мислеше доста често за баща си, най-вече заради Скай, която — бе научила за това — бе изоставена от баща си по сходен начин. Джулия на няколко пъти се опита, уж случайно, да повдигне този въпрос. Но той очевидно също бе тема табу, както и всички други теми. Скай не говореше за нищо. Беше стигнала до дъното и бе крайно време да се направи нещо по този въпрос.

Джулия лежеше по гръб в спалния си чувал, съзерцаваше луната и се ослушваше. През последния час и нещо две сови си бърбеха, едната някъде в гората зад Джулия, а втората — от другата страна на ливадата. Звуците им започваха да я изнервят. По-рано бе чула и вой на койоти, а преди няколко минути нещо тежко, може би мечка (нощем всяко живо същество бе мечка) премина през хрусталака край потока. Джулия се поколеба да отиде да провери дали торбите с храна са закачени достатъчно нависоко, но после се отказа. За пети път през последния половин час погледна часовника си. Беше три и двацет.

Той закъсняваше.

След три вечери луната щеше да се напълни съвсем и въздухът бе толкова прозрачен, че Джулия можеше да види всяко петънце и вълничка по повърхността ѝ. Луната хвърляше бледосивкавата си светлина по върховете на елите наоколо и изпращаше дългите им остри сенки върху сухата трева на ливадата, където бяха устроили лагера си. Всички лежаха един до друг — и ръководителите, и децата — като редица гигантски ларви. Спалните им чували бяха обвити със синя мушама, за да се спасят от утринната роса, която вече блестеше под лунната светлина. Совите се умълчаха и като по команда Лестър заприказва насън:

— Ти го направи! Не, *ти* го направи! Хайде, човече. Твой ред е.

Говореше насън почти всяка нощ. През първите две-три седмици седнаше рязко и изпищяваше, с което събуждаше всички, но сега сънищата му сякаш се бяха поуспокоили. Понякога някой от другите младежи бе буден и му отговаряше и двамата водеха някакъв сюрреалистичен разговор. Но тази вечер никой друг не се обаждаше и монологът на Лестър стихна до мърморене, а после замлъкна съвсем.

Джулия лежеше между Байрън и Скай и съдейки по звука от дишането им, и двамата спяха, макар че човек никога не можеше да бъде сигурен какво прави Скай. Понякога Джулия се будеше посред нощ и я виждаше да се взира в празното пространство с обляно в сълзи лице. Първия път протегна ръка, докосна Скай по рамото и я попита дали е добре. Момичето веднага се извърна и не ѝ отговори.

Джулия бе виждала и други деца да плачат така — деца, които са били малтретирани. Те не хлипаха, не плачеха с глас, не подсмърчаха, както плачат обикновено децата, които имат родители, които ще ги чуят и ще дойдат веднага, за да ги прегърнат, утешат и прогонят

страховете и болката им. Малтретираните деца плачеха мълчаливо, защото иначе щяха да си навлекат още някой побой. Така че те се научаваха да плачат беззвучно, на тъмно, посред нощ, когато никой няма да ги чуе или види. Освен това стояха съвсем неподвижно, просто разрешаваха на сълзите да се излеят от очите им в поток от безмълвна тъга.

През годините — и в работата си в института в Бостън, и по време на летата в Колорадо — Джулия бе общувала със стотици деца. Макар и по различен начин, всички те бяха преживели предостатъчно болка и нещастия. Тя знаеше, че ако допуснеш тази болка да я завладее, ако като учител я приемеш прекалено дълбоко и я почувстваше като своя собствена, щеше да си създаде сериозни проблеми. Това не означаваше да не разбира или утешава децата. Но ако искаше да им бъде полезна, трябваше да бъде силна, концентрирана, леко дистанцирана. И Джулия винаги успяваше да се държи по този начин. Преди да срещне Скай.

В това момиче имаше нещо, което я бе трогнало повече от всяко друго дете, с което бе работила. Джулия не можеше да си обясни защо. В Колорадо имаше трима-четирима младежи, сред тях и едно момиче почти на възрастта на Скай, които в началото се държаха също толкова враждебно и затворено. Но никой от тях не бе продължил с това поведение толкова дълго, както Скай. Една от основните идеи на програмата бе да се използва натискът на връстниците, за да се промени подобно отношение към околните. Тези, които създаваха проблеми на останалите, бързо научаваха какви са последствията от действията им. Много от тези деца бяха толкова изтормозени от света, в който бяха израснали, че за да оцелеят в него, си бяха изградили дебели защитни стени и при тях всякакви по-деликатни тактики се проваляха. Да вижда как тези стени постепенно се рушат и как враждебността изчезва, заменена от наченки на съчувствие и доверие, бе истинско вълшебство. Това се случваше и в сегашната група младежи. Дори Мич, който се мислеше за толкова твърд, даже и той проявяваше признаци на размекване.

Но не и Скай. Вече над шест седмици момичето не допускаше никого до себе си, дори засилваше защитните си реакции. Тя бе преценила какво бе минималното ниво на сътрудничество, което се очаква от нея, и се придържаше към него. Отговаряше само когато я

питаха и винаги бе максимално лаконична. Бе като в изгнание, непозната сред приятели. Джулия не я бе видяла нито веднъж да се усмихва, освен съвсем в началото, когато усмивката ѝ бе пропита от горчив сарказъм. Но сега дори и това бе отминало и лицето ѝ бе заключено в маска от високомерно безразличие. Само в онези редки моменти, когато не можеше да избегне да погледне Джулия в очите, тя успяваше да зърне болката ѝ.

Младежите бяха задължени да погледнат някого от ръководителите в очите, когато им трябваше нож. Такова бе правилото. Всички ножове се пазеха от възрастните и когато някой се нуждаеше от нож, за да отреже някой клон или да приготви храната, трябваше да го поиска от някого от ръководителите, като го гледа в очите, докато го получава и благодари. Предната седмица Скай помоли за нож, за да издялка няколко дървени лъжици, и Джулия ѝ го даде. Някой друг дойде да я пита нещо, тя се разсея и когато се огледа, Скай се бе дръпнала настрана, седеше на земята и режеше косата си.

— Скай!

Джулия изтича при нея и поиска ножа. Момичето ѝ го подаде с отегчение, присвило очи насреща ѝ.

— Какво толкова?

За момент младата жена бе така възмутена, че не знаеше какво да каже. Кичури лъскава черна коса лежах на земята. Беше окастрила почти цялата си коса от едната страна на главата, а отзад имаше съвсем оголени места.

— Какво... защо правиш това?

— Косата си е моя. Мога да върша каквото си искам.

— Ти ми каза, че искаш да издялаш дървени лъжици.

— Нямах да ми дадеш ножа, ако ти бях казала истинската причина.

— Ти ме излъга!

— О, я стига.

— Не, Скай. Това е нещо важно.

Момичето извърна глава. Джулия усети, че всички са ги зяпнали. Въздъхна.

— Слушай какво, имаме ножица. Ако беше помолила, щях да те подстрижа.

— Защо да искам ти да ме подстригваш?

По-късно през деня тя позволи на Джулия да се опита да поправи пораженията, доколкото бе възможно. Докато я подстригваше с ножицата, Джулия ѝ разказа, че майка ѝ е фризьорка, и се пошегува, че докато била малка, тя често се упражнявала върху нея. Но Скай не отвърна нищо. Сега косата ѝ бе къса като на момче.

Всички ученици трябваше да си водят дневници, в които да пишат поне по една страница на ден. Отначало повечето пишеха съвсем кратко и лаконично, но с течение на времето децата се отпуснаха и някои започнаха да описват надълго и нашироко, като анализираха живота и чувствата си. Но не и Скай. Написаното в дневника ѝ бе оскъдно и студено, сведено единствено до факти и не разкриваше нищо. Джулия повдигна този въпрос преди два дни, по време на един от ежедневните им разговори насаме. Беше вечерта и седяха на скалите над малката полянка, където бяха устроили лагера си.

— Знаеш ли, Скай, това, което правим тук, не се променя особено всеки ден, нали? Имам предвид основните неща.

— Например кои?

— Например всяка вечер — почти всяка вечер — палим лагерен огън, събираме се около него и така нататък. Вечеряме, измиваме съдините си, мием си зъбите и пием вода. И ти всеки ден записваш това в дневника си, в което няма нищо лошо. Но дали не би могла да опиташ да пишеш за някои неща, които не се случват всеки ден? Нали се сещаш? Необикновени, интересни неща...

Скай се изсмя презрително:

— Аха. И какви по-точно?

— Ами например вчера наблюдавахме онзи невероятно красив залез. Или днес, когато трябваше да прекосим потока, как закачихме въжето и се прехвърляхме по него. Или миналата седмица, когато си подстрига косата.

— Това не беше интересно. Какво му е било интересното?

Джулия си пое дълбоко дъх.

— Добре. Тогава можеш да пробваш да напишеш защо според теб тези неща изобщо не са интересни. И защо всичко ти се струва толкова скучно.

— Мислех, че е очевидно.

— Не и според мен. Обясни ми.

Момичето изсумтя леко, после погледна настрани и поклати глава.

— Скай?

Скай рязко обърна лице към нея с блеснали от яд очи.

— Слушай. Опитваш се да ми станеш приятелка. Но аз не те искам за приятелка. Така че ме остави на мира.

После стана и се отдалечи. Същата вечер бе неин ред да запали лагерния огън и както обикновено, тя отказа да го направи. Всички се събраха в кръг и говориха два часа без никаква полза.

Вечерният лагерен огън бе сърцето на програмата. Джулия бе виждала как той повлиява на група след група, заразявайки децата със своята светлина и топлина. Край него се хранеха, смееха се, разказваха истории, там обсъждаха случилото се през деня и там дори най-трудните деца постепенно отваряха сърцата си. Но всяка вечер, когато бе ред на Скай да запали огъня, групата седеше на тъмно, децата мълчаливо ядяха студената овесена каша и си лягаха рано. Всички се ядосваха, някои особено силно, ала им беше писнало от опитите да убедят Скай да отстъпи. Освен възрастните, единственият, който се държеше приятелски с нея, бе Байрън. Тя го отблъскваше постоянно, но той продължаваше да стои редом и да я защитава.

Джулия прекарваше дълги часове, обсъждайки Скай с терапевтите на програмата, и още повече време на телефона в базата през почивните си дни. Разговаряше с полицаия, който следеше дали Скай спазва изискванията по условната си присъда, с ръководителя на програмата и различни психолози и съветници, които бяха работили с нея. Няколко пъти се опита да поговори по телефона и с майка ѝ. Тя звучеше разсеяна и незаинтересована, сякаш ѝ бе трудно да си спомни коя е Скай. Беше очевидно, че е под въздействието на някакви медикаменти. Веднъж бе започнала да плаче, а друг път веднага затвори. Последния път, когато Джулия ѝ се обади, попадна на втория баща на Скай. Когато се представи, той започна да ѝ крещи и каза, че не би могла да говори с майката на Скай и за кого се мислела тя, по дяволите, та постоянно звъни и разстройва хората, мътните да я вземат.

По време на последната си почивка, след рождения ден на Дона Киамото, Джулия прекара цял ден с Глен Нилсен в обсъждане какво да направят. И двамата се съгласиха, че е време да се действа радикално. Щяха да заведат Скай на специално приключение.

Приключението бе крайното средство, до което прибегваха в програмата, и то само когато бяха стигнали до задънена улица, използвайки обичайните техники, без да постигнат никакъв напредък. Отделяха проблемното дете от групата и двама от ръководителите го водеха на двудневен поход, който бе физически и емоционално изтощителен. Ефектите от него можеха да бъдат доста драматични, както и — съвсем съзнателно — неговото начало. Точно това бе причината Глен да се появи точно сега, посред нощ, за да се присъедини към тях.

Поне така бе по план. Беше обещал да пристигне към три, а вече минаваше три и половина. После Джулия чу изпукване от счупена съчка някъде край потока, взря се в сенките и различи една фигура. Тихо се измъкна от спалния чувал, нахлузи обувките си и се спусна по склона към него. Въздухът ухаеше на нещо сладко и смола.

— Здравсти. Извинявай. Загубих се.

— Директор на програма за оцеляване сред дивата природа се изгубва в гората. От това би излязла страхотна новина.

— Само го сподели с някого и си уволнена.

Постояха известно време, обсъждайки шепнешком какво ще каже Глен на групата. Советите отново забърбориха. Джулия се чувстваше нервна.

— Боже, дано това не я побърка съвсем!

— Ще я побърка, но малко. И ще ѝ помогне. Ти готова ли си?

Скай яздеше. Никога не се бе качвала на кон през живота си, но без никакъв страх или каквото и да било усилие сега яздеше, направо препускаше стремглаво. Яздеше лъскав черен кон, с който прекосяваше в галоп някакъв хълм. Хълмът бе гладък и заоблен, като кадифен, с висока зелена трева, която се полюшваше на вълни от вятъра. Небето бе огромна арка от светлосиньо. Скай отметна глава и усети как слънцето топли лицето ѝ, как косата ѝ се развява зад нея. Нямаше седло, нито дори юзди, просто стискаше гривата на коня, макар да не се налагаше, можеше и да се пусне, знаеше, че може, така че го направи, разпери ръце и се почувства като летящ самолет. Не беше проблем да накара коня да завие, като леко се наведе на едната или другата страна.

В далечината пред нея имаше някаква фигура. Стоеше и я чакаше там, където върхът на хълма се срещаше с небето. Беше прекалено далече, за да види кой е, но знаеше, че е мъж. Като че ли носеше някакво дълго тъмно палто. После, когато тя се приближи, той вдигна ръце и ги разтвори към нея и Скай видя, че това е баща ѝ. Не беше го виждала от много години и почти не го помнеше как изглежда, но сега бе сигурна, че е той. Викаше я.

— Скай? Скай?

Изведнъж лицето му се промени. Тя вдигна глава и видя, че две лица се взират в нейното на фона на нощното небе. Нито едно от лицата не бе на баща ѝ, така че тя изпищя.

— Скай? Това съм аз, Джулия. И Глен. Всичко е наред.

Момичето седна и разтърка очи.

— Какво става?

— Сънуваше.

Скай се огледа. Останалите деца седяха и я наблюдаваха.

— Ще направим нещо специално — каза Глен. — Може ли някой да светне тук?

Джулия имаше фенерче и Кейти, Лора и Скот също светнаха със своите. Скай засенчи очи. Главата ѝ бе замаяна от съня и тя се почувства объркана от всички тези хора, които се бяха появили ненадейно.

— Какво става? Колко е часът?

— Слушайте — заяви Глен. — Искам всички да се съберат в кръг. Колкото може по-бързо.

Последва мърморене и пъшкане, но след минута се скупчиха в кръг. Вечер всички трябваше да предадат на ръководителите обувките и панталоните си, за да не могат да избягат през нощта, така че сега повечето, включително и Скай, бяха увити в спалните си чували, а някои стояха боси. Децата мълчаха и Глен продължи:

— Така. Съжалявам, че трябваше да ви събудя, но дойдох тук тази вечер поради много важна причина. Някой може ли да се досети каква е тя?

Пълно мълчание.

— Някой иска ли да предположи?

Мич вдигна ръка.

— Мич?

— Скай. Трябва да е нещо, свързано с нея.

— Браво. Точно така. Тук съм заради Скай.

Скай заби поглед в земята. Беше шокирана, но нямаше никакво намерение да го показва.

— Някой може ли да добави още нещо? — продължи Глен. — Мич?

— Защото тя пречи на всички.

— Не е вярно! — включи се Байрън. — Просто не иска да играе по техните правила, това е всичко. Някои хора предпочитат да правят нещата така, както на тях им харесва, и според мен това си зависи от нея. Понякога ни е много трудно, на всички нас. Но особено на нея. — Той сякаш остана без дъх и за момент замълча. — Както и да е, на мен изобщо не ми пречи.

— Това е, защото си падаш по нея.

— Мич, това е неприемливо — обади се Скот.

— И аз мисля така — кимна Глен.

Той поиска Мич да се извини, после благодари на Байрън и попита дали някой друг иска да каже нещо, но останалите мълчаха. Сетне Глен съобщи, че двамата с Джулия ще заведат Скай на „приключение“, и попита дали някой може да предположи какво ще представлява то. Уейн вдигна ръка.

— Сякаш ще търсите нещо ли? Като заровено съкровище? — Чу се смях. Уейн се ухили на Мич и Пол. — Или пък някакъв свещен ключ?

— Тъхъ — кимна Глен. — Точно такова приключение. Отиваме на поход само ние тримата за два дни, за да помогнем на Скай да намери един ключ.

Скай направи гримаса и погледна към звездите. Боже, тези хора бяха просто уникални! Нямаха намерение да я оставят на мира. Всичко бе толкова смущаващо и тъпо.

— *Ключ?* — попита тя. — Ключ за къде?

— Ти как мислиш? — отвърна с въпрос Глен.

— Нямам никаква представа. И знаете ли какво? Да ви кажа честно, не ми пу... — Сведе глава. — Не ме интересува.

Глен кимна замислено.

— Добре, Скай. Тогава ще трябва да опитаме да намерим ключ и за това. Така че вие двете с Джулия се обличайте и съберете багажа си.

Тръгваме след пет минути. Благодаря на останалите. Извинете, че ви събудих, но това бе важен момент за Скай и държахме вие да бъдете част от него. Вероятно ще искате да ѝ пожелаете успех.

Единствените, които го направиха, бяха Байрън и тримата ръководители. Останалите само пристъпваха от крак на крак и мърмореха, което изобщо не впечатли Скай. Всички можеха да вървят по дяволите.

Тя се облече и обу, после събра нещата си. Сърцето ѝ биеше силно, главата ѝ се въртеше и крещеше най-различни неща. Чувстваше се ядосана и горда, уплашена и непокорна едновременно. Ако си мислеха, че така ще я пречупят, много грешаха.

Вървяха в колона по един — Глен отпред с каска с челна лампа, а Джулия отзад. Скай се питаше къде я водят, но нямаше намерение да им достави удоволствието като ги попита и те не ѝ кажат, така че не продума нищо. Тръгнаха надолу през дърветата, навлязоха в долината и Скай дочу шум от течаща вода някъде в ниското в мрака, но така и не стигнаха до нея. После завиха наляво и изминаха един по-равен участък, сякаш пресичаха долината, а водата бързаше под тях. Вървяха мълчаливо, чуваше се само шумът от стъпките им върху боровите иглички. Скай се изненада, че никой от двамата не говореше, защото бе очаквала веднага да започнат да ѝ надуват главата, но може би имаха друга идея.

Скоро започна да се развиделява и през дърветата вдясно тя видя как в другия край на долината се очерта тъмнозелена стена, висока повече от хиляда метра, обгърната от утринната мъгла и осеяна с голи скали. Скай гледаше как небето се промени от нощното синьо в някакво перленорозово, каквото бе виждала само от вътрешната страна на мидите.

Тя нямаше часовник и не бе в състояние да прецени колко дълго бяха вървели, но бе сигурна, че са минали часове. Отново започнаха да се спускат, излязоха от гората на една ливада, изпъстрена с диви цветя, и най-после стигнаха до водата. Беше тесен поток от кипяща пяна и тъмни вирове, които сякаш се завихряха и можеха да те погълнат направо в ада. Край един от тези вирове имаше издадена над водата скала и тук те спряха и свалиха раниците си. Събраха дърва и Глен запали огън, сготви овесена каша със стафиди, като я поръси с канела и кафява захар. Беше вкусна, топла, успокояваща.

Ядоха мълчаливо, никой не говореше, но Скай имаше предчувствие, че няма да я оставят на спокойствие още дълго, така че се приготви да отбие атаката. Погледна към долината и в далечината видя планина с формата на пирамида. Глен забеляза погледа ѝ и ѝ каза, че са се отправили точно към нея. Планината изглеждаше на поне милион километра разстояние, тъй че за момент Скай си помисли, че той се шегува, но бързо разбра, че ѝ говори сериозно.

Започнаха да ѝ разправят една от онези идиотски истории, които ръководителите все разказваха, когато искаха някой да си извлече някаква поука за себе си или Живота с главно Ж, или нещо от този род. Конкретно тази идиотска история се наричаше „Вълкът и скалата“ и беше за едно малко вълче на име Нушка-Лалушка. „Моля ви се — помисли си Скай, — аз да не съм на пет години?“ Един ден това вълче преследвало катерица и се блъснало в една скала. Ударило се много лошо и всички други вълци му се смели.

— Катерицата се измъкнала, а Нушка-Лалушка се чувствал толкова засрамен и ядосан, че заявил на останалите, че нарочно се е блъснал в скалата и че изобщо не го заболяло. Другите казали: „Добре, щом не те заболя, направи го отново“. И за да не се изложи, той го сторил. Този път го заболяло още повече, на гърдите му се отворила рана, но другите вълци си умрели от смях и казали, че той е много забавен и явно е доста издръжлив.

„Не е трудно да се отгатне за кого намеква“, помисли си Скай. Глен погледна Джулия и я попита дали иска тя да продължи. Скай предположи, че са репетирали всичко това предварително и са си представяли как тя ще се разплаче. Изглеждаше доста слабо начало, въпреки че независимо от всичко, тя всъщност харесваше такива истории и вече ѝ се искаше да научи какво е станало с тъпия вълк.

Джулия продължи историята:

— Оттогава насетне, винаги когато на вълците им ставало скучно, те настоявали: „Ей, Нушка-Лалушка, направи ни твоя номер със скалата“. Ако той откажел, те щели да го дразнят и да му се присмиват, че е страхливец, и за да докаже, че не е такъв, той се блъскал в скалата отново и отново. Раната му така и не успявала да заздравее и с възрастта ставала все по-зле и по-зле, инфектирала се и достигнала до крака му, така че той започнал да куца и ставал все по-слаб и по-слаб, защото не можел да бяга достатъчно бързо, за да се

движи с останалите, когато си търсели храна. Другите му давали малко от улова, но само при условие че той им покаже номера със скалата, докато един ден той открил, че вече изобщо не е в състояние да бяга и може само да падне върху скалата, вместо да се блъсне в нея, което обаче не забавлявало останалите вълци и те казали, че не искат повече да го гледат. Казали му, че е съвсем безполезен за глутницата, защото не може да прави нищо, вече дори не ги забавлява. Тогава защо те да го хранят? И го прогонили от глутницата си. Нушка-Лалушка закуцукал, сам и отчаян, в дивата гора.

Отново дойде редът на Глен.

— Той ставал все по-мършав и по-мършав, все по-тъжен и по-тъжен и не искал да живее повече. Така че намерил една пещера и решил, че може да се приюти там и да умре. Легнал и зачакал. Всеки път, когато слънцето изгрявало, той си мислел, че това е последният му ден. После, когато смъртта се надвесила над него, една сутрин той се събудил и видял купчина орехи пред себе си, точно под носа си. Това му се сторило много странно. Подушил ги, те миришели много хубаво. Бил останал съвсем без сили, но ги изял и открил, че са хубави и на вкус. Почувствал се малко по-добре и спал цял ден, а когато се събудил, открил нова купчина орехи до себе си и ги изял, като се чудел кой ги е оставил там. Това се случвало отново и отново — всеки път, когато заспивал — докато една сутрин той се престорил на заспал, но държал очите си притворени, за да вижда какво става.

— И след известно време — продължи пак Джулия — чул драцене, пухтене и шумолене и видял една малка стара катерица, която се потяла и се тътрела едва-едва, но мъкнела цяла шепа орехи и ги оставила пред него. Нушка-Лалушка отворил очи и казал: „Ей!“. Катерицата едва не изскочила от кожата си от уплаха, препънала се и се замолила: „Моля те, моля те, не ме яж“. А Нушка-Лалушка възкликнал: „Защо да ям някой, който е спасил живота ми?“. И попитал катерицата защо е толкова добра с един вълк, след като всички знаят, че вълците ядат катерици. Тя обяснила, че това е, защото преди много, много време един вълк я пощадил и вместо да я улови, се блъснал в една скала, просто за да накара останалите вълци да се разсмеят.

Джулия се усмихна. И двамата седяха и я гледаха и известно време никой не продума.

— Това ли е? — попита Скай.

— Освен ако ти не искаш да продължиш — каза Джулия.

— Например, че вълкът сграбчил катерицата и ѝ отхапал главата?

— Ако така искаш да завърши.

Скай погледна настрани и се втренчи в планината. Последва отново мълчание.

— И сигурно се очаква аз да се „идентифицирам“ с някого от тази история, нали?

— Ти кажи дали е така — предложи Глен.

Скай се замисли за момент, после сви рамене:

— Добре. Аз съм едно от орехчетата.

Джулия избухна в смях, после и Глен се разсмя. Скай ги гледаше удивено. По дяволите, това не беше смешно. Но те не спираха. Раменете на Джулия се тресяха безпомощно и колкото повече се смееше тя, толкова повече се смееше и Глен. Скай се опита да запази каменно изражение на лицето си, но това бе много трудно, тъй като другите двама продължаваха да се смеят, и скоро и тя не се сдържа — устните ѝ се разтегнаха в усмивка, която се опита да скрие, но не успя, усмихна се още по-широко и скоро самата се заливаше от смях. Чувстваше се толкова странно, сякаш някакво извънземно се бе вселило в нея, разтърсваше я цялата и отключваше нещо в душата ѝ. Тримата просто се смееха, и се смееха, и се смееха.

После стана нещо още по-странно. Въпреки че Скай продължаваше да се смее, усети как гърдите ѝ се надигнаха като разбиващи се вълни на океан, разтърсващи тялото ѝ по начин, който я накара да се чувства едновременно щастлива и тъжна, отчаяно тъжна. Усети как очите ѝ се напълниха със сълзи, които започнаха да се стичат по страните ѝ, и чу как собственият ѝ смях се превърна в нещо като животински вой. И през цялото време това преливащо, надигащо се, шокиращо освобождение у нея бе като изригващ вулкан, който се изливаше навън чрез тези силни, разтърсващи ридания. Плачеше за себе си и за целия си живот, за бъркотията, в която се бе озовала, и за майка си, и за всичко, изстрадано от двете, и за ужасните неща, които бе правила — като убийството на младия полицаи на магистралата. Спомни си и съня си, отдавна загубения си баща, който стоеше на хълма с разперени към нея ръце, и плака и за него. За всичко това, за

всички хора, постъпки и грешки. Обърна обляното си в сълзи лице към небето и рида дълго и безутешно.

Беше толкова заслепена от собствената си мъка, че не ги видя как се преместиха близо до нея, но усети ръцете им, които я обгръщаха. За първи път от много дълго време друго човешко същество докосваше Скай с обич и тя нямаше нито сили, нито желание да му устои. Дватама я прегръщаха и Скай усети, че и те плачат и въпреки че ѝ се стори странно, че тези двама души, които почти не познаваше и към които се бе отнасяла единствено с презрение, лееха сълзи заради нея, не им се противопостави, нито се усъмни в искреността им. Дълго време тримата останаха вкопчени един в друг и плакаха заедно, сякаш бяха оцелели в някаква страховита буря.

Стигнаха до върха на планината час преди залеза на следващата вечер, точно както бяха планирали.

За двата дни изминаха четирийсет и пет километра и изприказваха неизброимо много неща. Джулия бе ходила на три „приключения“ преди, но нито едно като това със Скай. Сякаш някаква язовирна стена се бе срутила вътре в момичето и шестнайсет години потискана болка сега се изливаше неудържимо.

Скай разказваше за баща си, който ги бе изоставил, за пиенето на майка си, за бавното пропадане в депресията и отчаянието. Говореше за мъжете, които майка ѝ водеше у тях, във фургона им, които накрая винаги ѝ крещяха и я биеха, а понякога биеха и Скай, и как тя не можеше да разбере какво намира майка ѝ у тях, особено в онзи, за когото се бе омъжила и който я биеше повече от всички останали, взети заедно.

Говореше как мрази да стои навън по цяла нощ, да се мотае из града и край железопътната линия заедно с други загубени души като нея само защото я гонеше страх да се прибере във фургона. И за това как бе почнала да взема наркотици, за да не мисли за тези неща. Първо лепило, после марихуана и хапчета, а накрая всичко, което ѝ попаднеше, освен крек и хероин, за които знаеше, че побъркват човек и го убиват. И за това как започна да краде, защото само така можеше да си намира пари за дрога, освен, разбира се, като си сваля гащите пред някой гаден стар перверзник, както някои момичета на нейната

възраст и дори по-малки, но което тя не беше правила и никога нямаше да направи.

Докато тя говореше, се изкачваха непрестанно на запад по протежение на долината, следвайки извивките на потока. Ту се катереха по скали, ту заобикаляха по виещи се пътеки през дърветата. Пред тях неизменно бе планината, под тях — бълбукащият поток. Понякога планината изчезваше от поглед зад някой горист хребет или хълм, но след половин час се появяваше отново, по-голяма и по-ясно очертана. Не спираха да ходят, а думите се изливаха от нея. Също и сълзите. Джулия никога не бе виждала толкова продължителен плач. Скоро на бузите на Скай се появиха големи бледи петна там, където сълзите бяха отмили прахта. Много често тя започваше да риде толкова силно, че се налагаше да спрат и Джулия и Глен да застанат от двете ѝ страни и да я прегръщат, докато риданията ѝ не стихнат. После отново тръгваха.

Първата вечер лагеруваха край потока и Скай за пръв път запали сама огън. Стори го без никаква помощ от тях двамата и с такава лекота, сякаш го бе правила цял живот. Усмиваше се доволно, когато пламъците лумнаха, и каза: „Видяхте ли, не съм чак толкова непохватна и глупава, гледах и през цялото време знаех как се прави“.

Пригответе си задушен ориз със соево сирене и пипер и докато ядяха, слънцето се спусна зад планината, а Скай вдигна глава и посочи към небето. Точно над тях ято гъски се бяха отправили на запад, описали съвършен ъгъл, и летяха толкова високо, че крилата им бяха озарени от последните слънчеви лъчи и блестяха бели на фона на кораловото небе. Когато се стъмни и огънят почти изгасна, Джулия попита Скай за деня, в който бе загинал младият полицай. Дълго време Скай не каза нищо, само се взираше в жарта. После си пое дълбоко дъх и започна да разказва. Говореше тихо, със спокоен глас, който потрепери само когато стигна до това как ръката на полицая се бе заклешила зад седалката на Шон и как бе видяла страха в очите му.

А сега, на следващата вечер, те се изкачваха по сенчестия склон на планината към върха. Не беше истинско катерене, по-скоро поход и когато им оставаше съвсем малко до върха, Глен съобщи на Скай, че там ще ги чака някой. Тя искаше да знае кой, но Глен и Джулия ѝ казаха единствено, че е човек, когото не познава.

Преди няколко седмици Джулия се бе обадила на номера, който Конър ѝ бе намерил от колегата си индианец, и бе говорила за пръв път с Джон Изправената птица. Оказа се, че той е адвокат, посветил живота си на работата с младежи в резервата, опитвайки се да засили у тях чувството за принадлежност, да събуди интереса им към историята и културата на индианското племе, което бе обитавало тези места. Джулия му разказа за Скай и без дори да го моли, той заяви, че ще бъде щастлив да помогне по всеки възможен начин. Когато решиха да организират специалното приключение за Скай, Джулия му се обади отново и двамата заедно съставиха плана. Целия ден младата жена бе много развълнувана от това, което предстоеше, но сега се тревожеше и се питаше дали замисленото наистина е добра идея.

Последният склон към върха бе гладък и лесен, с добре утъпкана пътека, която се виеше нагоре по южната му страна. Когато заобиколиха върха, отново видяха слънцето, което залязваше в море от оранжеви, червени и пурпурни отблясъци. Забелязаха фигурата на човек, седнал на един камък и загледан на запад. Джон Изправената птица се обърна и след като ги видя, стана и тръгна да ги посрещне. Джулия го запозна със Скай и те се ръкуваха. Той бе висок и широкоплещест, имаше лице, по което трудно можеше да се определи възрастта му. Джулия предположи, че навярно е към четирийсет и пет годишен. Косата му бе прошарена и сплетена на дълги плитки. Носеше черна широкопола шапка, бяла риза, закопчана до яката, а на раменете си бе наметнал червено-черно одеяло с бродирани бягащи бикове. Скай се ръкува с него смутено, поглеждайки крадешком към Джулия. Джон Изправената птица се усмихна, без да отделя топлиите си черни очи от нея.

— Чувал съм много неща за теб, Скай — каза той. — Радвам се, че се запознахме.

Скай сякаш не знаеше какво да отговори, но това нямаше значение. Джон Изправената птица им предложи да седнат до него на скалата, за да се полюбуват на залеза на слънцето, и докато то се скри с една последна експлозия от светлина, помежду им се бе възцарила спокойна атмосфера. Джон Изправената птица бе събрал дърва и попита Скай дали ще запали огън и тя се зае с това, без да възрази. Джулия и Глен се спуснаха към гората, за да съберат още дърва, докато

другите двама приготвиха вечерята. Когато се върнаха край огъня, Скай бърбеше с Джон, сякаш двамата бяха стари приятели.

Джулия бе съобщила на Джон Изправената птица името на майката на Скай. Той бе направил някои проучвания и по време на вечерята разказа на момичето за семейството ѝ и откъде бяха дедите ѝ. Разказа ѝ за индианците оглала, какъв велик и горд народ са били някога и как един от най-великите воители — Лудия кон, е бил точно от племето оглала. Попита Скай дали е чувала за него и тя отвърна, че естествено е чувала, всеки идиот го бил чувал, но не е подозирала, че е от същото племе, и се усмихна гордо на Джулия и Глен. Джон Изправената птица кимна сериозно и каза, че според него това е наистина забележително, по дяволите, но Скай заяви, че не бива да ругае и че сега трябва да изрече двайсет варианта на казаното, което той направи безропотно.

Разказа им още много истории за индианците оглала и как са живеели, какво се е случило накрая с Лудия кон, как бил предаден от собствените си хора и убит. Сега никой не знаел как е изглеждал, обясни Джон Изправената птица, защото Лудия кон никога не позволил да го снимат. Скай не отдели нито за миг поглед от него. Попиваше всяка негова дума, сбърчила леко челото си и зяпнала в безмълвна почуда.

След последната история, когато и последното парче дърво догоря, всички се загледаха в далечното червено-зелено блещукане на Северното сияние в небето. Джулия го виждаше за пръв път и гледката я трогна до сълзи. Нещо дълбоко у нея се бе пречупило през изминалите два дни. Скай видя сълзите ѝ и я прегърна през рамото, от което младата жена се разплака още по-силно.

На следващата сутрин четиримата се спуснаха, изминавайки трите километра на запад, където Джон Изправената птица бе оставил камиона си. По неравните пътища той ги закара на няколко километра от мястото, където знаеха, че е групата. Слезе от камиона, за да се сбогува с тях, и Джулия и Глен му благодариха. Той каза, че се надява да види всички тях отново. Задържа ръката на Скай между двете си длани и ѝ предложи, когато свърши програмата, да го посети в Глейсиър. Тя отвърна, че ще го направи с радост. После той ѝ подаде една книга с думите, че според него може да ѝ бъде интересно да я прочете. Заглавието ѝ беше „Разказите на Черния лос“ и в нея се

разказваше за нейните прадеди. Скай благодари смутено и сякаш не можеше да го погледне в очите. Бе очевидно, че не е получавала много подаръци през живота си.

Изпратиха го с погледи и се взираха след камиона, докато вдигналият се облак прах не се слегна отново.

— Да вървим при останалите, какво ще кажете? — попита Глен.

Скай кимна.

9.

„Хенрис“ беше мрачен, подобен на коридор бар в далечния край на Норт Хигинс. Бе едно от онези тайнствени места, чиито части не се обединяват в едно цяло и чиято цялост и бездруго не е по вкуса на всички. Оскъдният декор се компенсираше достатъчно от това, което някои наричаха атмосфера, а други — обикновен шум, голяма част от който се дължеше през повечето летни вечери на парашутистите.

Зад бара, разположен по протежение на дясната стена, където се сервираха всякакви марки бира, имаше снимки с автограф на легендарни пожарникари парашутисти. За тези, които по една или друга (предимно една) причина трудно стояха прави, откъм лявата стена имаше редица от високи дървени маси. На тях човек можеше да се облегне или пък да поседне предпазливо на високите им столчета. Тази лятна вечер Конър Форд и Чък Хеймър седяха на една от тези маси, гледаха намръщено новините по телевизията и пресмятаха наум парите, които не печелеха.

Имаше снимки от хеликоптер на горяща планинска област и един самолет, който прелиташе ниско и изсипваше червен облак химикали за забавяне на горенето. Чък викна на околните да замълчат.

— Пожарникари от цяла Северна Калифорния не успяват да потушат пламъците, които бушуват вече пети ден — съобщаваше репортерката. — Днес на летище Рединг пристигнаха шестнайсет пожарникари парашутисти от Мисула, Монтана.

В бара се чува шумни овации. Ето ги — слизаха от самолета и се приближаваха към камерата, Ед също бе сред тях. Вървеше с физиономията на филмова звезда, с леко смутена, но решителна усмивка, и Конър забеляза в походката му нещо от стойката на герой от войната. Докато те отминаваха, репортерката ги нарече „този елитен корпус“ и в бара отново се чува възгласи. Последва кратко интервю с Ханк Томас, който каза нещо скромно и дълбокомислено — от рода, че има работа за свършване и че те се радват, че могат да помогнат. Всички пак се развикаха.

— Трябва да се прави каквото е необходимо — заяви Чък.

— Радвам се, че ще помогна — присмя се някой друг. — И още повече се радвам, че ще получа пари за извънреден труд.

Конър бе направил всичко възможно да убеди шефовете си, че глезенът му се е оправил напълно и че той може да тръгне с групата. Бяха минали десет дни от падането и отокът почти бе преминал, само грозното виолетово-жълто петно още стоеше. Конър бе прекарал цялото това време, занимавайки се с досадната работа по поддръжката, като основно кърпеше парашути, и бе ужасно отегчен и изнервен. Ходеше на физиотерапия всеки ден през изминалата седмица и успя да изтръгне от лекаря удостоверение, че е годен да се върне на работа. Но вчера се подложи на задължителния тест по физическа подготовка в базата. За да го издържи, трябваше да пробяга два километра и половина за по-малко от единайсет минути и когато го видяха как потегля, куцукайки, го накараха да се върне и му обясниха, че кракът му още не се е оправил напълно и няма никакъв начин да замине за Рединг с останалите.

Новините преминаха на друга тема и всички в бара отново се разприказваха. Конър отпи последната глътка от бутилката си сода. Не бе близвал алкохол от нощта на партито на Дона и още се чувстваше засрамен, че се бе изложил така. Не помнеше много от станалото, освен че го носиха нагоре по стълбите и че бе повтарял на Джулия колко е красива. Това си бе чистата истина, но той предпочиташе да не го бе казвал и се молеше да не е изтървал още нещо. Чък Хеймър го стисна леко за рамото.

— Горе главата, приятел! И без това не изглежда да е голям пожар. Онези калифорнийски пожарникари са истински баби. Да ида ли да ти взема нещо истинско за пиене?

— Благодаря, Чък, но мисля да се прибирам.

— Хей, каубой, тревожа се за теб. Лягаш си рано, не пиеш. Тази година дори не ходиш по жени. Какво ти става, по дяволите? Да не си решил да ставаш монах?

Конър се усмихна, изправи се и нахлупи шапката си.

— Нарича се просветление, мой човек. Чисто просветление.

Навън нощният въздух бе благоуханен и се отрази чудодейно на дробовете му след задимения бар. Освен един просяк, който често висеше на ъгъла на Бродуей, улицата бе съвсем пуста. Конър пресече и се отби в магазина отсреща, купи си сандвич с пилешко, няколко

ябълки и кутия мляко и продължи по моста, загледан разсеяно във витрините. Имаше едно малко магазинче, където се продаваха стари книги и списания и което сякаш никога не затваряше, и действайки съвсем импулсивно, Конър влезе в него. Няколко пъти му се беше случвало да намира тук интересни книги по фотография. Продавачът го познаваше и го поздрави.

Конър прекара десетина минути, оглеждайки рафтовете, но не намери нищо интересно и тъкмо се канеше да си тръгва, когато една книга привлече погледа му. Беше за английския фотограф Лари Бъроус, който бе направил някои от най-известните и въздействащи фотографии от войната във Виетнам и загубил живота си там. Книгата имаше приложение с цветни снимки, някои от които Конър не бе виждал преди. Купи я за пет долара, макар че бе готов да плати и повече.

Просякът на Бродуей бе млад мъж, почти на възрастта на Конър. Носеше протрити панталони, нямаше обувки, а рехавата му брада бе декорирана с трохи от вечерята му. Конър го попита как я кара, като веднага осъзна, че това е глупав въпрос. Подаде му сандвича с пилешко и просякът, който несъмнено би предпочел пари в брой, го погледна толкова разочаровано, че Конър му даде и ябълките.

Апартаментът изглеждаше странно тих без Ед, който вечно бърбеше нещо или пееше. Конър се съблече и си взе чаша мляко и книгата за Бъроус в леглото.

Не знаеше много за Бъроус, освен че бе направил много необикновени снимки за списание „Лайф“ и че бе загинал в хеликоптер, с който той и няколко други фотографи и репортери пътували, за да снимат в Лаос. Книгата го описваше като тих, скромнен и смел, верен на принципите си човек, чието сърце се вълнувало дълбоко от страданията, които той откривал и отразявал, за да бъдат видени от целия свят. Конър прочете книгата от кора до кора за два-три часа и бе потресен. Имаше една снимка, на която се връщаше отново и отново.

Група южновиетнамски войници бе заобиколила млад мъж от виетконгската армия, който бе на колене. На врата му бе нахлузено въже, черната му риза бе разкъсана и висеше около кръста му, а ръцете му бяха вързани на гърба. От белезите по лицето и тялото му и от начина, по който войниците държаха пушките си, бе очевидно, че му

бяха нанесли жесток побой. Технически погледнато, както всички творби на Бъроус, снимката бе съвършена. Композицията бе безупречна. Но очите на младия мъж придаваха на снимката особеното ѝ въздействие. В тях естествено имаше страх, но имаше и кураж, сякаш мъжът някак бе успял да преодолее болката от мъченията и страха от неизбежната и сигурна смърт.

Дълго след като Конър остави книгата и изгаси светлината, образът остана в главата му и той се питаше дали е способен на такъв кураж — или най-малкото на куража, който Бъроус бе имал, за да гледа този ужас отново и отново без страх и колебание. И някак си, за пръв път, осъзна с абсолютна яснота, че ще научи отговора на този въпрос.

Мина още една седмица и Конър прекара повечето от нея, вършейки разни неща в базата, като се стараяше да не позволи на скуката да го победи. Ед още бе в Рединг с другите късметлии, които печелеха купища пари за извънреден и опасен труд. Но във вторник вечерта той се обади, че пожарът най-после е овладян и че според слуховете до уикенда ще са се върнали в Мисула. Попита Конър как е глезенът му и той го увери, че е добре. Ед се зарадва на тази новина, защото имал план, който вече бил обсъдил с Джулия: тримата да направят пътешествие с кану в Айдахо, в участък по протежението на река Самън, по която двамата с Конър се бяха спускали и преди. Конър си помисли, че това звучи по-приятно от кърпенето на парашути. Ед обеща, че ще опита да се прибере с група пожарникари от Бойси, които щели да пътуват в петък.

Когато Джулия пристигна в Мисула в четвъртък вечерта, Конър бе подготвил всичко. Беше взел назаем две канута и втора палатка, бе приготвил багажа за къмпинг и напазарувал храна. Джулия беше уморена, но в приповдигнато настроение и Конър ѝ наля чаша червено вино, което специално бе купил същия следобед, после я накара да седне и да си почине, докато приготви вечерята. И докато той се вихреше в тесния кухненски бокс, Джулия се разположи на канапето, праметна единия си крак през облегалката и му разказа какво се бе случило: приключението и как Скай се бе пречупила, после походът в планината и колко „абсолютно невероятен“ е бил Джон Изправената птица.

Лицето на Джулия бе загоряло и мръсно от всички тези походи в планината, а косата ѝ бе сплъстена на кичури, така че тя я бе вързала с бледосиня кърпа. Но според Конър така бе по-очарователна от всякога. Хрумна му, макар че веднага се постара да прогони тази мисъл, че двамата са съвсем като двойка: тя му разказваше за работата си, а той приготвяше вечеря. Беше простичка домашна сцена и знаеше, че не означава нищо, но чувството, което пробуди у него, бе ново и помитащо. Конър се запита дали някога ще намери жена като Джулия. Съмняваше се, че това ще стане, но не позволи на тази мисъл да го натъжи или да развали момента.

Беше купил филе от съомга и го изпържи, така че кожичката да стане хрупкава, а месото — сочно. За гарнитура приготви салата и пресни картофи и Джулия заяви, че това е най-вкусната съомга, която е опитвала. После ядоха боровинки със сметана, пиха кафе, седяха и си говориха, докато допиха виното. Конър пи съвсем малко, защото не искаше отново да се изложи. Дълго седяха и си говориха, макар че всъщност Джулия бърбеше през повечето време. Конър я слушаше, на моменти не чуваше това, което му казваше, а просто се наслаждаваше на възможността да я гледа.

Книгата за Лари Бъроус бе на масата и Джулия я взе и започна да го разпитва за нея. Докато тя прелистваше бавно и разглеждаше снимките, Конър затаи дъх да види дали ще коментира нещо за снимката, която го бе впечатлила най-много, но тя само я погледа известно време и после продължи. Спря се на една снимка, на която малко момиче се бе проснало върху трупа на майка си и плачеше неутешимо, вдигнало за миг лице към обектива на апарата.

— Мислиш ли, че е безсърдечно да се правят такива снимки? — попита тя.

— Вместо фотографът да ѝ помогне?

Джулия кимна.

— Една снимка никога не може да каже какво се е случило след това. Много фотографи помагат на хората, когато могат. Бъроус за малко не осиновил едно от децата, които е снимал. Но, предполагам, най-важното е да се покаже на света какво се случва.

— Може би.

Тя попита дали може да вземе книгата, за да я прочете, и Конър се съгласи. После се интересува от неговите фотографии и

възможността да види някои от тях. Той обясни, че държи повечето си неща в ранчото и че няма почти никакви снимки в себе си освен тези на майка му на родеото, които бе извадил едва предната седмица. Две-три от тях не бяха никак лоши и Джулия ги разглежда дълго и внимателно. Конър усети, че е впечатлена.

— О, Конър, ти си много добър. Нямах представа.

— Благодаря.

— Не, исках да кажа... О, това прозвуча много грубо, нали? Исках да кажа, че не бях виждала други твои снимки досега, освен онази, ужасната, от пожара. Като я наричам ужасна, тя е много добра, но просто...

Конър я остави да се оплете съвсем. Тя се изчерви и накрая той се усмихна и я успокои, че няма нищо и че разбира какво е искала да изрази. Телефонът извънтя и Джулия се вкопчи в него като удавник за сламка. Обаждаше се Ед.

Конър стана и започна да разтребва масата. Чу как Джулия разказа на Ед някои от нещата, които той вече знаеше, и се улови, че опитва да долови някаква разлика в тона ѝ, може би някаква по-голяма интимност, но не успя.

Джулия му подаде слушалката и каза, че отива да си вземе вана — най-голямото ѝ удоволствие след осем дни в планината. Конър седна на канапето и изслуша Ед, който му разказа за пожара и се опита да го подразни с още обяснения колко часове извънреден труд е отработил и че сега не може да реши дали да си купи мерцедес или лексус. Накрая се върнаха към сериозния тон и уточниха подробностите за следващия ден. Идеята бе да потеглят с канутата по реката от малкото градче Станли. Един от пожарникарите от Айдахо, с когото Ед се сприятелил, живеел недалеч оттам и щял да го закара от летището в Бойси до мястото на срещата им. Ед смяташе, че ще пристигне в Станли към два часа.

Докато се събличаше в стаята си, Конър чу Джулия да си тананика в банята, после и плискането на вода, докато тя се къпеше във ваната, и впрегна цялата си воля, за да цензурира мислите си. Чу я, че си мие зъбите и после отваря вратата на банята и загася лампата.

— Конър?

— Да?

— Благодаря за страхотната вечеря.

- Моля.
- Лека нощ.
- Лека нощ.

Градчето Станли се разпростираше в широка зелена куповидна долина, на две хиляди метра над морското равнище. От юг го бранеше планината Уайт Клауд, а от север — Сотут, чиито остри върхове бяха покрити със сняг през цялата година. Реката се виеше през ливади, където пасяха крави редом с елени и лосове, във въздуха жужаха пчели, а чапли пляскаха мързеливо с крилете си. Тук-там сред лютичетата кипяха горещи извори, от които се издигаше пара, и Конър винаги си казваше, че те сякаш нашепваха, че човек не трябва да се доверява на привидната идилия и че истинският характер на реката може да се открие в кипящите бързеи и гърмящи клисури по-надолу по течението ѝ, заради които река Самън будеше страхопочитание.

Станли бе на пет часа път с кола от Мисула и Джулия и Конър пристигнаха един час по-рано от уговорената среща. Спряха близо до реката. Разтовариха канутата и целия багаж на тревистия бряг, който се спускаше стръмно към водата. Лодките бяха стари, дълги пет метра, и двете в добро състояние, едната червена, а другата — зелена. Палатките и храната бяха прибрани в черни непромокаеми торби.

Джулия извади книгата за Бъроус, която тежеше около тон и половина и не бе най-подходящата, която човек да вземе със себе си на екскурзия с кану. Конър се пошегува по този повод и тя се засмя, после се настани на тревата и зачете, а Конър отиде да откара камиона на паркинга зад близкия магазин, където трябваше да се срещнат с Ед.

Конър беше само по шорти и бледосива тениска, но в разределения планински въздух слънцето припичаше силно. Загледа се в блесналия черен асфалт, докато заобикаляше магазина и се изкачваше по стълбите към входа му. Постройката бе дървена, с дълга веранда, на която имаше автомат за лед и телефон. Като влезе вътре, на Конър му се стори, че се е пренесъл в друга епоха. На стената висяха старинни пушки, както и една секира и старовремски волски ярем. В магазина, изглежда, се продаваше всичко, което може да потрябва на човек — от панталони до сандвичи с пастърма. Точно в момента той търсеше само две студени газирани води.

Жената зад щанда го обслужи усмихнато и попита накъде се е запътил. Конър обясни, че ще се спускат с кану по реката и попита може ли да остави камиона си на паркинга отзад. Жената не възрази. Току-що бе изпекла бисквити с шоколад и те ухаеха толкова вкусно, че той се изкуши да купи от тях, както и няколко портокала, и ѝ благодари.

Когато се върна при реката, видя, че Джулия е съблякла тениската си и е с черен бански, който явно бе облякла от сутринта. Носеше слънчеви очила, събула бе сандалите си и бе навила крачолите на бермудите си. Краката ѝ бяха дълги и загорели, но глезените и ходилата ѝ бяха светли от постоянното ходене с планинарски обувки.

— Виждам, че обичаш слънцето.

— Обожавам го. Казват, че е вредно за кожата, но не ми пука. Сигурно е заради италианската ми кръв. Майка ми е същата. Ед казва, че в крайна сметка ще заприличам на стара чанта.

— Майка ти прилича ли на стара чанта?

— Да, но от най-шикозните, нали се сещаш?

Конър се засмя. Седна до нея и двамата изпиха газираните си води, изядоха бисквитите и гледаха как слънцето искри върху водата. Конър ѝ разказа, че като бил млад, баща му идвал по тези места да лови съомга.

— Тогава съомгата се качвала нагоре по течението, за да хвърля хайвера си. Говоря ти за онази съомга, която е яркочервена на цвят. Помня, че татко разправяше, че имало толкова много риба, че водата изглеждала кървава.

— Вече не идват ли насам?

— Не. Построиха проклетите язовири надолу по реката, за да произвеждат електричество, и макар че помагат на някои риби да идват насам, не е като преди.

— Защо хората позволяват тези неща?

— Навярно смятат, че електричеството е по-важно от рибата.

Той обели един портокал и ѝ подаде половината. Джулия възкликна колко е красиво това място и Конър ѝ посочи някои от върховете, които двамата с Ед бяха изкачвали през годините.

— Знаеш ли как се нарича тази река?

— Освен че се казва Самън?

— Да. Викат ѝ Реката, от която няма връщане.

— Защото съомгата не се е върнала ли?

Конър се усмихна.

— Защото, когато Луис и Кларк стигнали дотук, заседнали и накрая се наложило да изядат собствените си коне.

— Значи всъщност конете не са се върнали.

Един часът дойде и отмина. Двамата седяха и си говориха още един час, но Ед все още го нямаше. Бяха се уговорили той да се обади в магазина, ако има някакъв проблем, така че Конър ходи дотам няколко пъти, но съобщение не бе получено. От време на време в далечината се появяваше кола и Джулия и Конър спираха да говорят и я следяха как се приближава с надеждата, че е Ед, но все се оказваше, че не е той. Малко след три двамата отидоха до магазина и застанаха на сянка на верандата. Чакаха там още един час и през цялото време си говореха, пиха още сода. Ед така и не се появи.

Въпреки че Джулия се стараше да не го показва, Конър усети, че е разтревожена, а и самият той се чудеше защо Ед не се бе обадил, нито бе накарал някой друг да го направи вместо него. Накрая отиде до телефона и набра номера на базата в Мисула. Оттам му съобщиха, че пожарът в Калифорния отново се е разгорял през нощта и че се е наложило Ед и другите от екипа да останат там. Джулия слушаше и бе отгатнала какво се е случило, но двамата тъй и не успяха да обсъдят положението, защото веднага щом Конър затвори телефона, продавачката излезе от магазина, за да му съобщи, че го търсят по телефона вътре.

— Конър?

— Здравсти, Ед. Тъкмо се свързах с базата и научих.

— Много съжалявам. Щях да се обадя по-рано, но тук беше истинска лудница.

— Добре ли си?

— Да, чудесно. Само че съм ядосан, че не мога да дойда с вас.

— Ами реката няма да ходи никъде. Ще го направим друг път. Сега ще се приберем.

— Шегуваш ли се? Вървете двамата. Ще си прекарате страхотно. Как изглежда реката?

— Добре.

— Тогава тръгвайте. На Джулия много ще й хареса.

Конър се поколеба. Не беше сигурен дали Джулия ще иска да предприемат спускането само двамата. Тя стоеше точно до него.

— Слушай, Ед. Говори направо с Джулия, тя е тук.

Подаде ѝ слушалката и докато тя говореше, тръгна да се разхожда из магазина, преструвайки се, че разглежда стоките, макар че продължаваше да слуша напрегнато. Джулия попита Ед как е и дали внимава и той очевидно ѝ каза колко съжалява, че не е успял да пристигне в Станли и колко много му липсва тя. Жената отвърна, че и той ѝ липсва.

— Можеш да бъдеш сигурен, че ще го направим — заяви тя, като погледна към Конър. — Конър казва, че това е Реката, от която няма връщане, така че няма да го оставя да се откаже.

Двамата се сбогуваха нежно и всеки пожела на другия да се пази, после Джулия отново извика Конър на телефона.

— Ед?

— Значи се разбрахме, ще го направите, нали?

— Ами, ако Джулия иска...

— Разбира се, че иска. Какво става с теб бе, човек? Знам, че аз съм този, който умее да гребе най-добре, но ще се справиш някак си.

— Доколкото си спомням, ти си специалист по преобръщанията.

— Слушай, трябва да вървя. Вие се забавлявайте, ясно? И да се грижиш за моето момиче.

Конър му обеща.

След половин час бяха при реката. Конър предложи на Джулия да избере кое кану да вземат и тя избра червеното. Прибраха зеленото обратно в камиона заедно с част от багажа, който нямаше да им трябва. Жената в магазина обеща, че ще наглежда камиона, докато се върнат в неделя. Купиха си кесия череша и останалите бисквити с шоколад, благодариха ѝ и се отправиха към реката.

Бяха почти на брега, когато чува, че жената ги вика. Конър се върна. Тя му подаваше нещо.

— Приятелката ви си забрави слънчевите очила.

Конър понечи да я поправи, но после замълча. Взе очилата и отново ѝ благодари.

Сложиха си спасителните жилетки, свалиха обувките си и пъгнаха двете черни торби между седалките. Джулия се качи и седна отпред и щом се настани, Конър насочи кануто към течението, бутна го

и също се качи. Плъзнаха се бавно по реката и оставиха течението да ги води.

Водата бе бистра, студена и по-бърза, отколкото изглеждаше от брега. Тъмни листа се поклащаха като коси на русалка, стрелкаха се още по-тъмните силуети на риби, които изплашено се отдалечаваха от кануто и сянката му, плъзгаща се по дъното. Слънцето вече не припичаше така силно, беше се снижило, осветяваше тревата и цветята по западния бряг и обагряше в златисто рояците мушици, които жужаха над подвижната повърхност на водата. На брега край тях крави вдигаха глави от водата, за да ги погледнат, докато лодката отминаваше, а капчиците се стичаха, искрящи от слънцето, от лъскавите им розови носове.

Бяха говорили часове наред, така че сега им бе приятно да мълчат и да слушат плясъка на греблата и звуците от дивите твари наоколо. Джулия гребеше с плавни силни движения и Конър отгатна, че не ѝ е за първи път. Отново бе вързала косата си с кърпата и накъдето и да гледаше той, очите му все се връщаха в основата на врата ѝ, при кафявото петънце от родовия белег, който се подаваше над избелялото червено на спасителната жилетка.

Напуснаха тучните ливади и реката се стесни и потече по-бързо, а бреговете станаха по-стръмни и не след дълго кануто вече се движеше през виещия се каменен каньон, над който се виждаха надвесени борове и ели и избледняващото синьо небе. Чак когато реката зави на запад, зърнаха слънцето и тогава водата пред тях се превърна в течно злато.

Видяха един орел рибар, който кръжеше високо над тях, проследиха го как прибра крилата си, полетя надолу като камък, заби се в реката и бързо отново се изстреля нагоре, сграбчил в ноктите си сребриста риба, която се извиваше безпомощно. Щом заобиколиха завоя на реката, попаднаха на семейство видри, които се търкаляха в плиткото, и когато малките ги видяха, уплашено се втурнаха към майка си, която не помръдна, а само повдигна глава и им показа по-светлата козина на врата си, докато гледаше отминаващото кану. Джулия се обърна и се усмихна на Конър, той отвърна на усмивката ѝ, но и двамата не продумаха.

Стигнаха до място, където реката се разширяваше, преминавайки в широк завой с прегради и вирове. По южния бряг, на три-четири

метра над водата, имаше издадена скала и Конър разпозна това място, защото двамата с Ед бяха нощували тук. Издърпаха кануто от водата и вдигнаха торбите на скалите. Докато Джулия събираше дърва, за да запали огън, Конър извади въдицата си, улови няколко мухи и нагази в плитчините.

Над водата гъмжеше от насекоми, рибите подскачаха край него и още на второто хвърляне улови една риба, а Джулия, която го гледаше от високото, нададе възторжен вик. Той погледна към нея и се усмихна, а в този момент рибата подскочи, изви се и едва не се откачи от кукичката. Беше чудесна пъстърва, тежка почти килограм, и те я изпекоха на шиш над огъня. Месото ѝ бе розово като на свечеряващото се небе и имаше неподправен вкус, също като самата река.

Доядоха останалите бисквити и част от черешите и Джулия прикани Конър на състезание кой ще изплюе костилката си по-далече. Тя заяви, че е световна шампионка по плюене на костилки и заложи един долар, че той няма да успее да улучи от три опита един камък, стърчащ долу край реката. Конър прие облога, но пропусна и трите пъти. После Джулия заложи още един долар, че ще успее да улучи камъка три пъти от три опита — и успя. Така че Конър я предизвика за друга цел и тя още два пъти го победи. До този момент той вече се смееше толкова силно, че не можеше да намести устните си, за да изплюе костилката както трябва, но въпреки това ѝ предложи нов облог, който бе сигурен, че ще спечели — кой ще успее да изплюе костилката си на по-голямо разстояние. Но въпреки че Джулия се смееше не по-малко от него, тя отново го победи и след като загуби осем долара, Конър обяви край на състезанията за деня.

След това седнаха край огъня, почти не говореха, просто гледаха как светлината избледнява над реката и небето става от розово синьо, а после черно и осеяно със звезди. Конър се бе притеснявал как ще спят, затова бе взел и двете палатки, и сега предложи да разпъне едната за Джулия. Но тя отказа, заяви, че ако някой е свикнал да спи на открито, то това е точно тя и в нощ като тази и на място като това всичко друго е немислимо. Така че двамата опънаха спалните си чували край огъня, Конър прибра храната в едната торба и я закачи високо на едно дърво, като се забави, за да успее Джулия да се съблече, без да се притеснява от него.

Огънят догаряше, а те лежаха и съзерцаваха звездите. Джулия го попита дали знае названията им и се изненада, че ги знае почти всичките. Конър ѝ разказа за баща си и историите, които бе научил от него.

— От баща ти би излязъл страхотен учител.

— Сигурно. Предполагам, че и теб те бива за това.

— Не. Аз се ангажирам прекалено емоционално. Както стана със Скай.

— Не вярвам това да е лошо.

— Лошо е. Или може да бъде.

— Според мен тя не би се пречупила, ако ти не беше проявила такава загриженост.

— Загрижеността е друго нещо. Всъщност не знам.

Видяха две падащи звезди почти една след друга и Джулия каза, че и двамата трябва да си намислят желаниа. Конър се въздържа да мисли за това, за което наистина копнееше, а вместо това просто пожела и тримата да са щастливи, каквото и да им се случи. Известно време мълчаха. После Джулия отново заговори:

— Онази твоя книга, за военния фоторепортер...

— Лари Бъроус?

— Да. С такава работа ли би искал да се занимаваш?

Зачуди се как бе отгатнала това, което той се боеше да признае и пред самия себе си.

— Може би част от мен го желае, да.

Последва дълга пауза.

— Конър?

Нещо настойчиво в тона ѝ го накара да я погледне и в умиращата светлина на огъня видя, че тъмните ѝ очи са вперени в него.

— Какво?

— Недей. Моля те, недей!

10.

Пожарът в Змийската планина, който щеше да промени из основи живота на толкова много хора, започна от една обикновена светкавица. Тя удари в спокойната безлунна нощ високо на един хребет, покрит с бледи скали и още по-бледа трева, където изсъхнал бор, отдавна загубил кората си и избелял от няколко лета, стърчеше, наклонен като мачта на кораб, над дълбините на гората. В онази частица от секундата, когато светкавицата го удари, очертанието на бора застина като неонов скелет на фона на черната нощ. Опашка от миниатюрни пламъчета се спусна по него и запали дънера му, а земята наоколо се разтrese и няколко камъка се изтърколиха шумно надолу към гората.

На това внезапно разцепване на въздуха, разбира се, имаше свидетели, но никой от тях не бе човек. Може би някъде под дърветата някой лос се дръпна рязко от мястото, където пасеше, или сова зави в полета си и изпусна жертвата си, или минаващ вълк замръзна в сенките и обърна жълтите си непроницаеми очи към небето. Но камъните скоро спряха да се търкалят и отново се възцари тишина. И единственото свидетелство за това, което се бе случило и което предстоеше, бе пушекът, който се изви за кратко от обгорения бор.

Слънцето изгря над привидно непроменения свят. Показа се, огромно и червено, иззад планината и докато лъчите му се плъзгаха по земната повърхност, два гарвана долетяха от север и впериха очи в стария бор.

Планината дължеше името си не на гърмящите змии, с които наистина бе пълна, а на зигзагообразните хребети и оврази, оформени от тектонските движения по западния ѝ склон в течение на стотици милиони години. И по-високите, и по-ниските ѝ склонове бяха гъсто обрасли с борове и ели, а помежду им имаше сипеи и широки ивици изгоряла от слънцето трева, осеяна с големи камъни. Хребетите се простираха надолу през планината като гръбнаци от варовик, а деретата помежду им бяха потънали в храсти — сякаш обрасли с бурени траншеи от отдавна прекратена война. Спускайки се, и

хребетите, и деретата се сливаха в една-единствена стръмна долина, която бе като фуния на около хиляда метра по-ниско и свършваше до северното течение на река Хоуп.

Това бе гледката, която гарваните изучаваха, и когато слънцето разкри всички части от нея и представлението свърши, те разпериха криле и с няколко плавни маха прекосиха хребета. Дрезгавото им грачене отекна в тишината на утрото. Те завиха надясно, полетяха на юг, после отново на изток над друг хребет и сетне се спуснаха в един дълъг виещ се каньон.

Скай чу граченето им и вдигна глава. Видя ги как прелитат над нея по протежението на виещия се каньон.

— Такава ще бъда в следващия си живот.

Джулия стоеше зад нея и също бе вперила поглед към птиците.

— Гарван?

— Да. Няма ли да е хубаво да си летя така? Следващия път аз ще бъда на тяхно място.

Джулия сви рамене.

— Не знам. Аз бях такава в предишния си живот. Летенето е много приятно, но храната е ужасна. Само развалено месо. Пфу!

Скай се засмя и я погледна.

— Смешна си.

— Благодаря ти, приятелче.

— Не, хубаво е да си смешен.

Дошла бе безпощадната суха жегата на ранното лято и заради това Джулия бе променила дневната програма. Сега групата ставаше рано и изминаваше определеното разстояние, докато във въздуха все още се усещаше известна прохлада. Към единайсет ставаше прекалено горещо, така че те си намираха някое сенчесто място и оставаха там до четири часа, когато жегата започваше постепенно да намалява. Прекарваха това време ползотворно, четяха, пишеха в дневниците си, рисуваха или конструираха заедно. Предния ден бяха изрисували лицата си.

Това бе идея на Скай и ако някой друг бе предложил същото преди две-три седмици, тя щеше да се изсмее подигравателно и да го определи като глупости от детската градина. По сходен начин реагира Мич вчера. Вместо да започне да спори с него, Скай търпеливо убеди останалите, че идеята ѝ си струва.

— Не ви предлагам да изрисуваме лицата си като катерици или клоуни или нещо от тоя род — каза тя. — Трябва да нарисувате лицата си на две половини: едната — това, което сте били преди, а другата — това, което искате да бъдете.

Лестър се обади, че не разбира, така че Скай обясни идеята си отново, още по-бавно и просто, докато накрая на него му просветна и след като се ухили, заяви, че това е готино предложение и защо не започват. Имаха само едно огледало, ето защо работеха по двойки, като всеки казваше на другия какво желае да бъде нарисувано на лицето му. Скай накара Байрън да изрисува лявата половина от лицето ѝ в тъмносиньо с кървави сълзи, които текат от окото ѝ, и с намръщено око и обърната надолу половина от устата ѝ. Дясната половина бе жълта, с червени, оранжеви и зелени звезди на челото и бузите и усмихната дясна половина на устата. Чак когато всички свършиха, получиха правото да се погледнат в огледалото. Скай каза на Байрън, че се е справил добре.

Днес се разположиха в сянката на някакви стари тополи, които растяха по брега на пресъхнал поток, изядоха закъснялата си закуска, после половин час писаха в дневниците си. Коритото на потока бе пълно с камъни със странни форми и цветове, а бреговете му бяха осяяни с изсъхнали парчета дърво, така че Джулия им предложи да използват камъни, клони и каквото друго намерят, за да направят скулптура. Седяха още половин час, обсъждайки каква да бъде, но никой не успя да измисли идея, която всички да приемат.

Скай беше чела книгата на Джон Изправената птица вече три пъти и главата ѝ бе пълна с разказите на Черния лос за нейните прадеди, така че сега предложи да направят статуя на Лудия кон. Разказа на останалите малко за него и всички харесаха идеята и се заловиха за работа. Втурнаха се да претърсват потока и бреговете за подходящи материали.

Откриха клон от паднало дърво, който наподобяваше тяло и глава на кон, и го подпряха върху четири купчини плоски камъни, които заместваха краката. Джулия извади кутията с боите си, децата намазаха с бои дланите си и оцветиха хълбоците и шията на коня. Намериха друг клон, този път разцепен, който използваша за крака и тяло на воина, а друг клон закрепиха напречно вместо ръце. Докато

някои се занимаваха с конструкцията, други тръгнаха да търсят някакви по-необичайни парчета, които да използват за декорация.

Скай се спусна по коритото на потока с надежда да открие нещо, което да прилича на боен шлем. Не беше позволено да се отдалечат извън полезрението на ръководителите, но когато стигна до един завой на потока, тя забеляза нещо сред скалите точно зад ъгъла и без да се замисли, тръгна натам. Бяха кървави останки от птица, нещо като яребица, която навярно бе убита през нощта, защото кръвта още не бе потъмняла. Скай отскубна перата от крилете и опашката ѝ, откъсна няколко дълги изсъхнали треви и седна на една скала да ги сплете, за да забие перата в тях.

— О, виж какво си намерила. Супер!

Вдигна глава и видя Мич да ѝ се хили.

— Да, току-що ги намерих.

— Мога ли да ти помогна?

Тя понечи да откаже, защото не можеше да го понеса, но след похода с Джулия и Глен бе твърдо решена да се държи дружелюбно с всички. Както се оказа, думите ѝ не промениха нищо, тъй като Мич просто седна до нея. Взе няколко стръка трева и направи неуспешен опит да ги сплете.

— Виж — каза тя. — Ще ти покажа.

Остави тревите, които плетеше, взе неговите и започна плитката.

— Трябва да ги сплиташ стегнато, иначе перата ще паднат.

— Ясно.

— Ето така.

Тя му подаде започнатата плитка и тъй като не искаше тя да се отпусне, задържа пръстите си, докато той не я пое. Дланите им се докоснаха, също и ръцете под лактите. Скай понечи да пусне плитката, но той ѝ каза да не го прави, защото ще се разплете, така че я задържа и ръцете им продължиха да се докосват.

— Кожата ти е много мека — каза той.

— Какво?

Тя рязко дръпна ръката си. Плитката се развали в ръцете му и той я гледа известно време, после бавно вдигна глава към Скай, усмихна се и сви рамене.

— Наистина — призна той. — Прекрасна е.

Като я гледаше в очите, плъзна опакото на пръстите си по голата кожа на ръката ѝ над лакътя. Скай замръзна. Той явно възприе това като съгласие, защото вдигна ръка и погали бузата ѝ. Тя продължаваше да стои като вцепенена. Имаше чувството, че сърцето ѝ ще изскочи от гърдите. Мич я гледаше по същия начин като втория ѝ баща, когато се връщаше пиян късно вечер.

— Хайде, няма нищо — каза той и хвърли поглед през рамото ѝ.
— Никой няма да разбере, можем да се скрием зад онези скали.

Скай знаеше, че в момента другите не ги виждат. Чуваше смеха им и ѝ се струваше, че той идва от много далече. Мич спусна ръка и докосна гърдата ѝ и в този миг нещо избухна у Скай, тя замахна рязко и го удари силно с опакото на ръката си по лицето.

— Боже!

Той се изправи, залитайки, притиснал ръка към носа си.

— Малка кучка!

— Само ме пипни с пръст още веднъж и си мъртъв.

Тя също скочи на крака, грабна перата, обърна се и тръгна обратно по коритото на потока. Помисли, че той може да я последва, и ѝ се искаше да побегне, но нещо ѝ подсказа да не го прави, така че просто закричи възможно най-бързо, без да се обръща назад.

— Малка кучка, курва! Не бих докоснал индианската ти слива и с триметрова пръчка.

— Значи си късметлия, че твоята е само няколко сантиметра.

Бяха изминали над две седмици от екскурзията с кануто и Джулия прекара повечето от това време, превъртайки отново и отново станалото в главата си. Постоянно се чудеше как бе позволила всичко това да я разстрои толкова силно. Лежеше будна нощем и се тревожеше, докато всички наоколо спяха и Лестър бълнуваше насън. Анализираше чувствата си, опитваше се да приложи на практика безпристрастната логика и знанията, които бе натрупала, докато изучаваше психология. И когато и това не успя, се насили да се ядоса и започна да се ругае, че е непостоянно, безсрамно същество, щом позволява подобни мисли да се раждат в главата ѝ по отношение на най-добрия приятел на мъжа, когото обичаше. Но и това не помогна.

Не че Конър бе казал или направил нещо съзнателно, за да предизвика всичко това. Беше се държал безупречно. Тя вече познаваше неговото чувство за чест и предаността към приятеля му и можеше да си представи колко шокиран би бил, ако разбереше какви чувства таи тя към него. Но истината бе, че от първия миг, в който го зърна, онази вечер на летището, нещо у нея се бе преобърнало.

Дори само присъствието му сякаш влияеше на начина, по който се държеше, на нещата, които казваше, като че всичко бе по някакъв начин свързано с него. Майка ѝ се отнасяше така с мъжете, винаги бе влюбена и с омекнали колене заради поредния си нов любовник, който неизбежно се оказваше същият мошеник като предишния. Джулия винаги бе осъждала високомерно това като слабост, генетичния код на която за щастие смяташе, че не е наследила. Сега не можеше да бъде толкова категорична.

Повтаряше си отново и отново, като някаква мантра, че обича Ед — и наистина го обичаше, съвсем честно. Но през онзи уикенд по реката не бе в състояние да отлепи очи от Конър. Помнеше всяка негова дума, всеки негов жест. У него имаше някаква кротка вгълбеност, която я трогваше. Гледаше го как лови риба онази вечер, докато златистата светлина се отразяваше от повърхността на водата около него, и си мислеше колко грациозен и красив изглежда той. Още по-лошо, докато лежеше до него край огъня и телата им бяха само на няколко сантиметра едно от друго, тя продължаваше да си представя как би се почувствала, ако го целуне, ако ръцете му я обгърнат. Изпитваше толкова силен физически копнеж по него, че се почувства шокирана и засрамена.

Ед бе пристигнал в Мисула в неделя и ги чакаше в апартамента, когато се върнаха от Айдахо. Беше приготвил вечеря и ги посрещна толкова топло, че Джулия се почувства чудесно да е отново с него. И когато се любиха същата нощ, тя му повтаряше отново и отново колко ѝ е липсвал и колко го обича. Осъзнаваше, че се опитва да убеди не Ед, а самата себе си. А колкото и да се стараеше, не успяваше да прогони Конър от мислите си и да не си го представя как лежи в съседната стая.

Надяваше се, че като се върне на работа в групата, ще изпита известно облекчение от този душевен смут. Но положението само се влоши и от време на време заплашваше да помрачи това, което в нормални обстоятелства би възприела като пълно професионално

удовлетворение. Защото преобразяването на Скай бе променило и цялата група. След завръщането им Скай бе душата на групата. Беше весела, жизнерадостна и загрижена за всички останали — и младежи, и ръководители. Джулия никога не бе ставала свидетел на подобна промяна. Сякаш момичето се бе преродило.

Така че сега, веднага щом Скай се появи с перата, Джулия усети, че нещо не е наред. Лицето ѝ се бе заключило в предишната намръщена гримаса. Когато я попита дали всичко е наред, тя кимна рязко и не отговори. След няколко минути се появи Мич. Той направи всичко възможно да скрие, че носът му е разкъравен, но Джулия го забеляза и попита какво е станало. Той обясни, че се подхлъзнал и си ударил главата в едно дърво. По-късно Джулия го зърна да говори тихо нещо с Пол и Уейн, които постоянно хвърляха погледи към Скай, докато слушаха приятеля си.

Скулптурата вече изглеждаше великолепно, но Скай сякаш бе загубила интерес към нея. Вместо това Байрън пое лидерската роля. Накара всеки да даде по нещо цветно, кърпа или дори няколко ивици хартия, които да завържат по тялото на Лудия кон. Лестър намери череп от язовец, а Скот — няколко счупени рога от елен, и заедно с перата, донесени от Скай, оформиха интересна украса за главата. През цялото време Скай седеше от страни, ту гледаше фигурата, ту се взираше в далечината. Джулия постоянно се опитваше, ала безуспешно, да я въвлече в заниманието. Когато скулптурата бе почти готова и останалите се занимаваха с последните детайли, Джулия отиде и седна до Скай.

— Е, какво ще кажеш? Не е зле, нали?

Момичето погледна скулптурата.

— Да. Изглежда страхотно.

Гласът ѝ бе съвсем безучастен и тих. Джулия се взря в лицето ѝ и видя сълзи в очите ѝ.

— Хайде, кажи ми какво е станало.

Скай поклати глава и отмести поглед встрани. Сълзите започнаха да се стичат по страните ѝ и тя ядосано ги изтри. Джулия протегна ръка и нежно я прегърна през раменете, почти очаквайки да бъде отблъсната, но вместо това Скай се обърна към нея, опря глава на гърдите ѝ, вкопчи се в нея и продължи да плаче. Джулия я погали по косата и я прегърна силно.

— Няма нищо, скъпа, кажи какво ти тежи. Недей да го таиш вътре в себе си.

След като отново се обърна към статуята, забеляза, че Мич, Пол и Уейн ги гледат. Веднага щом срещнаха погледа ѝ, те извърнаха глави. Кейти се приближи и попита дали всичко е наред и Джулия тихо ѝ отвърна, че няма причина за притеснение. Скай измърмори нещо.

— Какво, скъпа?

— Аз просто обърквам всичко.

Джулия отново се опита да разбере какво се е случило, но Скай замълча, скоро спря да плаче и се овладя. Към четири часа, след като хапнаха и отново тръгнаха на път, оставяйки Лудия кон зад себе си да пази гордо потока, Скай изглеждаше почти постарому.

Тази вечер си направиха лагер в една камениста седловина от източната страна на Змийската планина. Докато приготвяха вечерята, Джулия се отдалечи малко настрани и проведе ежедневната радиовръзка с базата, за да съобщи на Глен къде се намират. Информира го, че планът им за следващия ден е да пресекат хребета и да се спуснат надолу към реката. Глен попита как вървят нещата и тя му разказа за Скай и че нещо се бе случило с Мич, но че сега всичко изглеждало нормално. Поговориха за обичайните неща и Глен я предупреди, че заради сухото и горещо време от Горската служба са повишили степента на опасност от пожари и поръча групата да внимава повече от обичайното с лагерните огньовете.

Докато седяха край огъня същата вечер, Джулия се опитваше да долови някакви признаци на напрежение между Мич и Скай. Дори и да ставаше нещо обаче, никой от двамата не го показваше. Първият, който заговори, бе Лестър. Той каза, че много му е харесало изработването на скулптурата на Лудия кон и похвали Байрън, който бе свършил най-много работа. Скот попита Скай за индианските имена и как Лудия кон е получил своето и тя отговори, че не знае, но е чела, че е имал и други имена — като Къдравия и Този, чиито коне гледат. Байрън допълни, че в тази книга, която тя четяла постоянно напоследък, имало един индианец, който се казвал Отказващия да тръгне, което му се сторило много интересно. Той предположи, че имената им са идвали от нещо, което се е случило, или от нещо специално, което са направили. Обсъждаха това известно време.

— А какво е твоето име? — обърна се към Скай Лестър.

— Моето? — усмихна се тя. — Аз нямам име.

— Е, мисля, че трябва да ти измислим име — предложи Лестър.

Мич прошепна нещо на Пол, който се изхили.

— Ще споделиш ли това с нас, Мич? — попита Джулия.

— Не, благодаря, беше нещо лично.

— Мич, знаеш правилата. Това не е позволено в групата ни. Моля те, повтори това, което прошепна.

— Беше шега.

— Нека всички се посмеем. Хайде.

Той погледна Пол, който клатеше ухилена глава, после отново се обърна към Джулия. В очите му се четеше дръзко непокорство и младата жена изведнъж осъзна, че е допуснала ужасна грешка, принуждавайки го да повтори думите си.

— Добре, щом наистина искате да знаете, казах му, че както се бяхте гушнале днес следобед, Скай би трябвало да се казва Мляскация бобър.

Пол и Уейн се засмяха, но останалите мълчаха, втрещени. На Джулия ѝ трябваша няколко минути, за да повярва на ушите си. Всички гледаха към нея и Скай.

— Мич, това е абсолютно неприемливо — обади се Скот. В същия момент Байрън допълни, че това е подло и гадно, и неколцина от останалите се съгласиха. Скай вече бе скочила на крака и се отдалечаваше от кръга.

— Хей, беше просто шега, нищо повече.

— Не е шега, гадняр такъв — възрази Байрън.

— Да, глупако, защото ти си падаш по нея.

Байрън се хвърли към него и се наложи Скот да го възпре. Джулия също се изправи и извика на Скай, която не ѝ обърна внимание. Обърна се към Мич:

— Мич, с теб ще имаме сериозен разговор за всичко това.

Той вдигна ръце, преструвайки се на невинен.

— Казах ви, съжалявам, какво толкова.

— Това не е достатъчно.

Преди той да успее да каже нещо, Джулия помоли Кейти да тръгне с нея и двете хукнаха след Скай.

Намериха я и през следващия час се опитваха да я успокоят. Накрая я убедиха да се върне при останалите, които ги чакаха край

огъня. По лицето на Мич си личеше, че междувременно другите го бяха скастрили сериозно. Скай седна и впери поглед в огъня, докато Мич се извиняваше на нея и Джулия за думите си. После Пол и Уейн се извиниха, че се бяха разсмели. Скай кимна, но не продума, нито ги погледна. Сякаш вратата вътре в нея отново се бе затворила.

Никой вече не бе в настроение за разговори, така че изгасиха огъня и както обикновено Кейти, Лора и Скот събраха панталоните и обувките и всички легнаха да спят. Джулия и Кейти се настаниха от двете страни на Скай. Тя призна, че е изморена и иска да спи. За миг се усмихна храбро на Джулия.

— Благодаря — промълви тихо.

— За какво?

— Че ми вярваш.

Джулия протегна ръка и я погали по косата.

— Ти си чудесно момиче, Скай.

— Не съм. Аз развалих всичко.

— Не е вярно. Случват се подобни неща. Това, което другите говорят за теб, не променя това, което си ти. Нали помниш какво казваме винаги? Всичко е просто част от пътуването. Животът не е това, което ти се случва, а това как се справяш със случилото се. А ти се справяш страхотно.

— Може би.

— Повярвай ми.

Пожелаха си лека нощ. Джулия я гледа още дълго как се взира в небето. Накрая Скай затвори очи и се обърна настрана. Чак когато бе сигурна, че момичето спи, Джулия си позволи да мисли за други неща. И докато си мислеше, вече по навик, за Конър, самата тя потъна в сън.

Горе в планината и от другата страна на хребета, на по-малко от два километра от мястото, където бе групата, светкавицата от предишната нощ се спотаяваше през цялото време в сърцевината на стария изсъхнал бор — като какавида от топлина, която нито светеше, нито димеше. И ако вятърът не се бе усилил онази нощ и не бе преминал нагоре през нацепения дънер на бора, в пукнатините, издълбани от мравки и червеи, тази огнена какавида щеше да си умре. Събудена от вятъра обаче, тя се захрани от смолистите частици дърво,

блесна, порасна, грейна още по-ярко. И накрая, в най-дълбоката нощ, се отрици.

Тревата и храстите около и под старото дърво бяха сухи и чупливи и шумоляха от вятъра. Когато стволът за секунди пламна като факел по цялата си дължина, горящи парчета от него паднаха върху тревата, която също пламна. Горящите клони на изсъхналия бор падаха и се търкаляха по склона, описваха след себе си огнени пътеки, които се разширяваха и обединяваха и се разпростираха още повече, докато накрая целият склон бе обхванат от пламъци.

Ако нито един от търкалящите се клони не бе достигнал гората, огънят можеше постепенно да стихне и изчезне, но най-големите клони се търкаляха твърде дълго по стръмния наклон и попаднаха много навътре сред дърветата, разпръсквайки като душ огнените искри. Толкова изсъхнала бе гората, че всяка искра намираше готов да пламне клон, от който изригваше отделен малък огън, докато накрая всички те се обединиха и зареваха страховито, сякаш се оплакваха, че жаждата ги бе принудила да пият от тази друга природна стихия, която щеше да ги погуби.

Дали мирисът на пушек я събуди онази сутрин или някакъв друг мистериозен повик на сетивата ѝ, Джулия така и не разбра. Но веднага щом отвори очи, усети, че нещо не е наред. Когато подуши дима, първата ѝ мисъл бе, че не са загасили напълно лагерния огън, и в пристъп на паника седна рязко в спалния си чувал и погледна в сумрака към мястото, където седяха предната вечер. Не се виждаше дори струйка дим и когато тя отново подуши въздуха, мирисът бе изчезнал. Навярно си го бе въобразила или бе подушила остатъците от дима от лагерния огън, пропил се в дрехите ѝ или в косата ѝ, и в просъница този мирис ѝ се бе сторил съвсем различен. Издиша облекчено и отново легна.

Но ѝ се стори, че нещо друго не е наред.

Или поне бе различно. Може би поклащането на дърветата. От дни не бяха усещали дори лек бриз. Почти се убеди, че точно това я смущава, когато отново подуши дима. Пак седна. Всички наоколо все още спяха. Скай бе завита презглава в чувала, както правеше често. Джулия погледна часовника си. Беше малко след пет и половина.

Измъкна се от спалния чувал и се изправи. Взе панталона и обувките си от заключената платнена чанта, която използваше за възглавница, и ги обу, после тръгна през дърветата.

Имаше тясна следа, оставена от елен, и тя продължи по нея неколкостотин метра, поглеждайки от време на време през боровете, които се извисяваха над нея. Върховете им се поклащаха напред-назад от вятъра. Мирисът на пушек се засилваше през цялото време. Накрая Джулия видя една полянка в далечината и когато стигна до нея и излезе на открито, за първи път зърна ясно небето и Змийската планина, която се издигаше отвъд. Слънцето едва започваше да огрява източните ѝ върхове и облака, който се носеше зад тях. Джулия се замисли колко е красива тази гледка, когато забеляза, че това не е нормален облак, а колона от дим, която вятърът разнасяше, и усети как я побиват тръпки от ужас.

Затича обратно през дърветата, като бързаше доколкото ѝ стигат сили. Когато се озова в лагера, всички още спяха. Като притискаше пръст към устните си, тя събуди Кейти, Лора и Скот и им направи знак да я последват. Скупчиха се на известно разстояние от децата и Джулия шепнешком им каза, че има горски пожар и че трябва да събудят всички и да ги накарат да се облекат възможно най-бързо, но без да предизвикват паника.

— Пожарът е от другата страна на планината. Ако тръгнем в посоката, от която дойдохме, ще се измъкнем невредими. Някакви въпроси? Добре. Действайте. Аз ще се свържа с Глен.

Извади радиостанцията и вече се отдалечаваше от тях, докато настройваше честотите, когато Кейти дотича след нея.

— Джулия! Джулия!

Джулия се обърна и я изчака да се приближи. Кейти още бе само по тениска, без панталон.

— Скай я няма.

— Какво?

— Явно се е измъкнала през нощта. Натъпкала е раницата си в спалния чувал. Взела е моите обувки и панталона ми и е избягала.

11.

Ед плуваше по гръб в прекрасен, заобиколен от палми басейн в Калифорния. Слънцето танцуваше върху водата и в далечния край на басейна имаше голяма бяла къща и тераса с екзотични цветя. Наблизо се чуваше океанът и Ед знаеше, че наистина е станал прочут композитор, защото всичко това му принадлежеше — е, без океана може би, но всичко останало, включително и красивата жена, която се печеше гола на терасата. Плуваше бавно към нея, водата бе копринено мека и чувствена и той знаеше съвсем точно какво ще направи, когато стигне до жената. После започна да звъни телефон. До този момент не бе имал никакви съмнения, че жената е Джулия, но сега проклетият телефон объркваше всичко и когато жената вдигна глава и му се усмихна — гръм от ясно небе! Беше майка му.

Той отвори широко очи и в същия момент телефонът спря да звъни и Ед чу, че Конър говори от дневната.

— Ало? Здравсти, Ханк. Да, тук е. — Последва дълга пауза. — Добре. Ще му кажа. Веднага тръгваме.

Затвори и след секунди се появи на вратата на стаята на Ед.

— Ед?

— Боже, колко е часът?

— Време е да си слагаш парашута, приятелю.

— Къде е пожарът?

— В Змийската планина.

Ед рязко се изправи.

— Но там е...

— Знам. Джулия. Те са от другата страна на планината и се отдалечават. Но едно дете от групата им липсва.

Кейти първа откри следите от Скай. Разпозна отпечатъците от собствените си ботуши в прахоляка в началото на пътеката, по която Джулия се бе изкачила към хребета. Докато Кейти навличаше панталона и обувките на Скай, Джулия грабна една раница и бързо

събра нещата, които можеха да им потрябват: малко храна и вода, карта на планината, компас и бинокъл. Сега двете вървяха по следите на Скай през дърветата. Беше трудно да ги откриват: почти цялата пътека бе покрита с борови иглички и на моменти губеха следите за двайсет-трийсет метра, преди отново да ги разпознаят в прахоляка.

В поредица от разговори по радиостанцията Глен и Джулия изработиха план: Скот и Лора да се отправят на юг заедно с останалите от групата, а Джулия и Кейти да тръгнат да търсят Скай. Горската служба и полицията вече бяха уведомени. Пожарът бе засечен точно преди Джулия да съобщи за него по радиостанцията. Бяха го забелязали двама биолози, които прелитали над континенталния вододел. Самолет с парашутисти вече летеше от Мисула.

— Приятелят ти идва да те спаси — каза Глен. — Толкова е романтично.

Тя едва не го срязва за тази реплика, но се сдържа. Знаеше, че ѝ мисли доброто, но не беше време за шеги. А и нямаше представа дали това е вярно. Беше минала повече от седмица, откакто се бяха чули с Ед. Джулия не знаеше кога за последно са били на смяна Ед или Конър и дали няма много други парашутисти преди тях в списъка. Само знаеше, че бе възможно и двамата да са били изпратени да потушават пожарите в Калифорния. Отчасти се надяваше да е така.

Кейти продължаваше да повтаря колко виновна се чувства, че не е заключила панталона и обувките си, което бе едно от основните правила в програмата. Джулия ѝ беше казала вече три пъти, че не трябва да се укорява толкова много, защото това би могло да се случи на всекиго, но когато изкачиха пътеката и излязоха на една поляна, изгуби търпение и спря.

— Слушай, Кейти. Ти се чувстваш виновна. Аз се чувствам виновна. Трябваше да предвидя, че ще стане нещо. Трябваше да я поставим под наблюдение и да спим на смени. Нека приемем, че и двете сме виновни, и да се съсредоточим върху това как да я намерим.

Гласът ѝ прозвуча по-рязко, отколкото бе възнамерявала. Кейти изглеждаше изтормозена и само кимна, а после дълго и двете мълчаха, освен в моментите, когато губеха следите на Скай и се разделяха, докато едната от тях ги откриеше и викаше другата.

Това, което Джулия заяви за чувството си за вина, не изразяваше и наполовина това, което изпитваше. Въпреки че все още не знаеше

какво се бе случило предния ден между Скай и Мич, бе наясно, че тя е виновна, задето ги бе оставила да се отдалечат извън полезрението ѝ. Ако бе по-наблюдателна, нямаше да се стигне дотук. Освен това се упрекуваше, че бе позволила отношенията ѝ със Скай да станат толкова близки. Напоследък двете бяха станали почти като сестри и често се прегръщаха. Джулия не се бе замисляла за това, както би трябвало, просто ѝ се струваше естествено, но несъмнено то бе предизвикало грубата шега на Мич. Обръщайки поглед назад, осъзнаваше, че бе възприела преобразяването на Скай като такъв пробив след всичките тези седмици напрежение и страдания, че бе позволила дисциплината да се охлаби. Беше забравила колко лесно се объркват нещата.

А нещата не можеха да се объркат много повече от това — изчезнало момиче в горящата планина. Джулия не се смяташе за религиозна. След като се бе отървала от монахините в началното училище, съвсем не бе примерна католичка. Но като гледаше нагоре към хребета и стълба сив дим, който се издигаше към небето, се улови, че шепти молитви в ритъм със стъпките си.

На три четвърти от височината на склона към хребета пътеката стана камениста и следите изчезнаха. Но теренът и от двете страни на пътеката бе толкова труден, че Джулия предположи, че Скай не се е отклонила. Разбира се, всичко зависеше от това, което се въртеше в главата на момичето. Деца, които бягат в непозната девствена планина, обикновено правят едното от две неща. Или се спускат надолу по някой поток с надеждата да стигнат до път, или се отправят към някое високо място, за да се огледат, ориентират и набележат най-добрия път за бягството си. Засега следите на Скай подсказваха, че бе избрала втория вариант. Но имаше и друга възможност, която Джулия не смееше дори да обмисли. Може би момичето търсеше друг начин за бягство, веднъж и завинаги.

Замисли се за последния им разговор и как Скай ѝ бе благодарил и бе казала, че чувства, че е объркала всичко. Сега думите ѝ отекаха в главата на Джулия като сбогуване и въпреки че утринното слънце вече напичаше, от този спомен тя се обля в студена пот.

Вече почти бяха стигнали до хребета и когато изминаха последните няколко метра, другата страна на планината се разкри пред очите им. За пръв път Джулия видя пожара и пораженията, които той вече бе нанесъл. Някъде на около триста метра по-надолу от мястото,

където се намираха, земята димеше, опустошена, дърветата догаряха като овъглени остриета, които още пушеха заради вятъра. По-надолу, под един от множеството скалисти издатъци, които насичаха планината, гората още бе недокосната от огъня. Но още по-надолу, точно където дърветата отстъпваха на поляни и тревисти дерета, имаше валма бял дим — явно искри от огъня бяха стигнали и дотам.

Вятърът бе разпрострял пожара на север и изток през планината. Джулия го видя на около осемстотин метра — фронт от високи пламъци, който се отдалечаваше неуморно от нея през дърветата. Никога преди не се бе сблъсквала с горски пожар и се почувства странно хипнотизирана. Изглеждаше някак жив, дори звуците, които издаваше — ревът, тътенът и бученето, бяха като на някакъв ненаситен звяр, вилнеещ в гората. Джулия откъсна поглед от огъня и огледа внимателно склона за някакви следи от живот, но не забеляза нищо. Извади картата си и определи точно къде се намираха.

— Е, ако беше Скай и стоеше точно тук, какво щеше да направиш? — попита тя.

Кейти не отговори веднага и Джулия забеляза, че тя също е като вцепенена от вида на огъня. Изглеждаше много изплашена.

— Кейти, тук сме в безопасност. Ед винаги казва, че ако си на черно, значи си добре. Всичко наоколо е черно и изгоряло. Няма опасност.

Кейти кимна.

— Е, какво би направила? Къде би отишла, ако искаше да се махнеш оттук?

— Дори не сме сигурни, че се е изкачила дотук.

— Да приемем, че го е направила. Къде щеше да отидеш?

Кейти се замисли. Погледна картата, после посочи наляво, към южното подножие на планинския склон, където пожарът не бе минал. Деретата и белите скали се спускаха към реката.

— Сигурно натам.

— Аз също. Бих тръгнала към реката.

При положение, добави наум, че искам да оживея. Взираха се известно време, докато Джулия се опитваше да набележи откъде да минат. За разлика от източната страна на хребета, откъдето бяха дошли, тук нямаше открояваща се пътека. Нямаха представа в колко часа Скай се бе измъкнала от лагера. Ако по това време пожарът вече е

горял, когато е стигнала дотук, тя може би се е върнала обратно. Но не бяха открили следи, водещи надолу. Съществуваше вероятност тя да бе стигнала дотук преди началото на пожара.

После Джулия се запита дали в някакъв пристъп на отмъщение самата Скай не бе запалила огъня. Съмняваше се, макар да бе възможно. Но имаше и стотици други възможности. Не знаеха нищо. Джулия реши, че единственият им шанс е да следват собствения си инстинкт. А нейният ѝ подсказваше същото като на Кейти. Скай би тръгнала надолу, по лявата страна на склона, към реката. Ако пожарът вече е горял, това би ѝ се сторило най-безопасният маршрут. Ако пожарът още не е горял, пак би изглеждало най-логично да тръгне натам.

— Хайде, да вървим.

Поеха по хребета, докато стигнаха до края на обгорения участък. Първите скали бяха точно под тях и белотата им изпъкваше рязко на фона на почернялата гора. За да стигнат до тях, трябваше да се спуснат по един кратък, но стръмен пасаж от търкалящи се камъни, после да се провесят от една малка скална издатина и да скочат долу. Когато стигнаха до скалистия участък, придвижването стана по-лесно. Скалата бе гладка, но не хлъзгава и наклонът не бе голям. На моменти на Джулия ѝ се струваше, че се спускат по широко бяло стълбище, оградено отдясно от черния килим на следите от пожара.

— Виж, какво е това? — попита Кейти и посочи нещо.

На черната земя, на петдесетина метра по-надолу, нещо бяло пърхаше и в първия момент Джулия помисли, че е ранена птица. Спуснаха се до него и когато приближиха, видяха, че е книга. Лежеше разтворена и вятърът разлистваше страниците. Още преди да я вземе в ръцете си, Джулия позна книгата. Беше с меки корици и от това, че Скай я четеше постоянно, кориците бяха измачкани и зацапани. Страниците бяха опърлени по краищата от топлината, която се процеждаше от изгорената земя. Джулия обърна на първата страница и видя написаното от Джон Изправената птица.

На Скай Макрийди
Това е твоят народ.
Добре дошла у дома.

Скай чу самолета точно навреме, секунди преди да го види. Идваше от юг, летеше ниско над реката и носът му се появи иззад високата скала, където тя се шмугна бързо. Ако вървеше отгоре по скалата, със сигурност щяха да я видят, но за късмет се бе спуснала надолу, за да пресече дерето, така че просто се хвърли в храстите и остана там, докато шумът от самолета не потъна в глухия рев на пожара.

Претърколи се на гръб и остана да лежи задъхана, вперила поглед в небето през сухите листа на върбата. Осъзна, че вече не я е страх. Не както когато се изкачи до хребета и видя пожара. Тогава се вкамени и дълго гледа огъня, чудейки се дали да се върне и да предупреди останалите. После реши да не го прави и се убеди, че няма от какво да се плаши. Най-лошото, което можеше да се случи, бе тя да умре, а изобщо не ѝ пукаше за това. Наистина. Какво толкова лошо имаше в смъртта? Край, няма нищо. Черно нищо. Това направо звучеше като рай. После изведнъж в съзнанието ѝ изникна образът на младия полицаи, когото бяха убили, и ужасът в очите му, докато го влачеха с колата, но Скай затръшна тази врата в главата си и отказа да влезе там. Ала явно това ѝ повлия, защото след като тръгна надолу по склона, пожарът продължаваше да я плаши, звуците му бяха дори поужасяващи от вида му.

Сега вече се чувстваше добре. Дори започваше да си мисли колко е хубаво, че е отново на свобода и сама. Известно време — през последните две-три седмици — си въобразяваше, че е намерила място, където я обичат. Но всичко се провали, както всичко останало, което бе правила, и бе най-добре веднага да се махне оттам.

Седна и предпазливо подаде глава от храстите — като заек, който надзърта от дупка. Самолетът бе изчезнал, но Скай знаеше, че вероятно търсеха нея и щяха да се върнат. Беше жадна, така че се пресегна към вързаната на бохча червена тениска. В нея имаше само една бутилка вода, каската с челна лампа на Кейти и книгата. Като бръкна сега, откри, че книгата я няма. Изохка и раменете ѝ провиснаха тъжно. Изруга на глас и после си каза: какво пък толкова, голяма работа! И бездруго всички тези индиански истории бяха пълна

глупост, просто се опитваха да я накарат да си мисли, че има нещо, с което да се гордее.

Бутилката с вода вече бе почти празна и Скай я пресуши на един дъх и я изхвърли. Още беше жадна. Собствената ѝ сива тениска бе подгизнала от пот и раздрана, така че тя развърза червената тениска на Кейти и я облече, после изхвърли своята и каската в храстите. Обувките на Кейти бяха с около половин номер по-големи от нейните и Скай вече имаше болезнени пришки и на двете пети, но не можеше да направи нищо. Изправи се и погледна надолу по склона. Гнетеше я чувството, че се спуска по него от цяла вечност, но проклетата река продължаваше да изглежда все така далече. Беше вървяла доста дълго наляво и после достигна до някакви странни скални платформи, но надолу те свършваха под неочакван ъгъл и я отведоха твърде близо до пожара, така че сега се опитваше да ги пресече и да се спусне право надолу по склона.

Деретата бяха с различна дълбочина и ширина, но бяха обрасли с едни и същи гъсти храсталаци, които се извисяваха до кръста на Скай, а нерядко и до раменете ѝ. Понякога откриваше пътека, навярно проправена от животни, но през повечето време се налагаше да се придвижва през гъсталака и скоро ръцете ѝ бяха целите издрани и кървящи и тя трябваше да ги държи високо вдигнати, за да ги предпази.

Скоро чу отново самолета и се хвърли на земята, откъдето го погледна през храстите. Този път пуснаха две розово-жълти ленти, които се виеха като змии във въздуха и изчезнаха някъде вдясно от нея, където беше пожарът. Самолетът отново изчезна, но не след дълго се появи пак и пусна нови две ленти, този път синя и розова. Когато го направи за трети път и пусна две сини ленти, Скай бе не само озадачена, но и малко изплашена. Сякаш играеха някаква игра. Предположи, че лентите са сигнали или маркери.

Всеки път, когато самолетът изчезваше, тя се изправяше и продължаваше да се спуска по склона. Ръцете ѝ вече бяха целите в кръв, а нямаше с какво да ги избърше. Следващия път, когато самолетът се появи, летеше много по-високо и вместо ленти, пусна двама души с парашути. Скай се запита дали са ги изпратили да я търсят, или идваха заради пожара. Появи се отново и още двама парашутисти скочиха и това се повтаряше отново и отново, докато не

се изсипа цяла армия, дяволите да ги вземат. Скай ги гледаше как се носят плавно във въздуха над планината — сини, бели и жълти парашути. Изглеждаха много красиво, но несъмнено кучите синове се озъртаха във всички посоки, за да я открият, така че тя се спотаи в храсталака, докато не се увери, че и последният се е приземил. Не можеше да прецени къде точно са се целили, но със сигурност бе много по-високо в планината от мястото, където беше тя, и това бе добре, защото означаваше, че вероятно не я бяха видели.

Когато отново се изправи, усети, че въздухът е станал по-хладен и вятърът се е засилил и сякаш идва от друга посока. Сухите листа в храстите зашумоляха. Полъхът подейства добре на лицето и кървящите ѝ ръце. На хоризонта се струпваха някакви странни облаци. Небето сякаш кипеше.

Отново тръгна. Най-после реката започваше да ѝ се струва малко по-близо. Какво щеше да прави, когато стигне до нея, Скай нямаше представа, но нещо щеше да се случи. Винаги нещо се случваше.

Бяха се свързали по радиостанцията с Джулия при първото си прелитане над планината. При силния рев на двигателите само Ханк Томас успя да чуе гласа ѝ, но им предаде какво бе казала и Ед изпита огромно облекчение, че тя е в безопасност. Конър се усмихна и го потупа по гърба. Джулия бе обяснила на Ханк къде точно в планината се намират и при следващото им прелитане Ед и всички останали надничаха през прозорците, докато видяха две миниатюрни фигури на петстотин метра под тях, които стояха на една белезникава скала и махаха трескаво.

Ханк я попита дали имат някаква представа къде е избягалото момиче и Джулия отвърна, че не знае, но предполага, че е някъде между тях и реката. Въпреки че при всяко следващо прелитане на самолета оглеждаха планината, никой не успя да зърне момичето.

Мястото за приземяване бе една ивица с трева и скали под опашката на огъня. Ед и Конър скачаха последни и докато стигнат до земята, останалите вече бяха сгънали костюмите и парашутите си. Те направиха същото. После им спуснаха оборудването, всички взеха своите инструменти и се скупчиха около Ханк Томас. Той говореше с Джулия по радиостанцията и гледаше картата, докато тя му даваше

координатите на мястото, където се намираха с Кейти. Ед се впечатли колко професионално се изразяваше тя. Гласът ѝ бе равен, точен и не издаваше никакъв страх. Сякаш слушаше гласа на непозната жена.

— Как се казва момичето? — попита я Ханк.

— Скай. Скай Макрийди.

Ед погледна Конър. И двамата знаеха колко е привързана Джулия към това момиче и колко бе въодушевена от промяната у Скай. При тези обстоятелства спокойният професионален маниер, с който тя разговаряше с Ханк, бе още по-впечатляващ. Томас я попита дали са забелязали хеликоптери да претърсват областта. Предполагаше се, че спасителният отряд също е тръгнал натам. Джулия не ги беше видяла и Ханк обеща, че веднага ще се свърже по радиостанцията с базата, за да разбере защо се бавят. Междувременно ѝ съобщи, че ще изпрати трима от групата да помогнат на нея и Кейти в търсенето.

— Джулия, още нещо. Виждаш ли онези буреносни облаци, които кипят на северозапад? Приближава студен фронт. Вятърът се обръща и ще стане по-силен. Трябва да бъдем нащрек заради него. Този стар огън може да се разбуди и да се придвижи във всяка посока. Не искаме никой да поема никакви рискове. Разбрано?

— Разбрано.

— Добре, Джулия. Тук има някой, който иска да те поздрави.

Той се усмихна на Ед и му подаде радиостанцията.

— Джулия?

— Ед! Не знаех, че си там.

— Добре ли си?

— Да. Но се тревожа за Скай.

— Всичко ще бъде наред. Ще я намерим.

— Конър с теб ли е?

— Да. Ето ти отново Ханк.

Томас пое радиостанцията.

— Джулия? Останете там, където сте. Тръгваме към вас.

Прекъснаха връзката и преди Ед да успее да каже нещо, Ханк определи него, Конър и Чък Хеймър да се включат в търсенето на момичето. Ханк и останалите четирима парашутисти щяха да изсекат линия по източния фланг на огъня.

Докато тримата се отдалечаваха към гората, Ед чу Ханк да пита по радиостанцията защо се бави хеликоптерът със спасителния отряд.

Отне им двайсет минути да стигнат до Джулия. Тръгнаха по една от странните скалисти платформи, които бяха зърнали от въздуха. Конър забеляза, че тя бе действала като естествена преграда по пътя на огъня. Планинският склон над нея бе черен, с изгорели дървета, чиито дънери още пушеха, а гората под нея бе невредима. Конър не знаеше защо, но още от първия поглед, който хвърли на планината от самолета, нещо го караше да се чувства притеснен.

Вървяха в колона по един — Конър водеше. В един момент той пристъпи през някаква издатина и едва не скочи върху една гърмяща змия. Тя не му обърна внимание, плъзна се и изчезна бързо в посока, противоположна на пожара. После видяха в далечината пред тях Джулия. Тя седеше на една скала заедно с Кейти и когато той им извика, те започнаха да махат и се втурнаха към тях. Джулия бе с шорти и бледосива тениска, цялата с петна от пот. Ед изпревари Конър и Чък, свали каската си и двамата с Джулия се прегърнаха и останаха така, докато другите мъже не се доближиха.

Джулия се обърна към Конър и когато той пристъпи към нея, го прегърна. Той я притисна силно към гърдите си, почти пометен от докосването на тялото ѝ, от уханието ѝ, от това, че поне за миг тя бе в прегръдката му. Дватамата се пуснаха, тя го погледна право в очите и на Конър за миг му се стори, че в погледа ѝ имаше някакво послание, но той не успя да го разгадае. Тя се усмихна храбро и извърна глава, но той забеляза колко напрегнато е лицето ѝ. После Джулия поздрави Чък и представи Кейти, която веднага избухна в сълзи и очевидно изпитваше нужда също да прегърне някого, така че избра Чък.

— Боже! — възкликна той. — Защо не може винаги да въздействам на жените така?

Разтвориха картата на скалата и я притиснаха с длани от всички страни, защото вятърът се опита да я грабне. Буреносните облаци се приближаваха бързо. Джулия им показа маршрута, по който бе тръгнала Скай според нея, и им посочи мястото, където бяха намерили книгата. Предложи да се разпръснат по склона и да се движат надолу в линия, поддържайки контакт по радиостанцията. Кейти бе единствената без радиостанция и когато Конър предложи тя да върви заедно с Чък, младата жена го погледна с облекчение. Тъкмо се готвеха

да тръгнат, когато Ханк се обади по радиостанцията, че от базата са загубили връзка със спасителния хеликоптер и никой не знае къде е. За момента, каза им той, се налагаше да се оправят сами.

Идеята бе да се спускат по планинския склон в толкова права линия, колкото позволяваше теренът. Ед щеше да застане в северния край, най-близо до огъня, после Джулия, след това Конър и накрая Чък и Кейти от южния край. Ед остана на мястото си и им пожела късмет. Останалите тръгнаха, за да заемат позициите си.

Чък и Кейти вървяха напред. Конър крачеше редом с Джулия.

— О, Конър — промълви тя.

Пое си дълбоко дъх и потрепери, вперила поглед право напред. Той усети, че е на ръба на отчаянието.

— Ще я намерим.

— Ако нещо се случи с нея, никога няма да си го простя.

Конър постави нежно ръка на рамото ѝ и тя притисна дланта си върху неговата, но не го погледна.

— Аз съм виновна за всичко.

Той се зачуди какво се бе случило, че Скай да реши да избяга, но сега не бе подходящ момент да разпитва. После Джулия дръпна ръката си, той също.

— Знаеш ли за какво си мисля постоянно? — каза тя. — Онзи лос, който беше снимал. Рогата му горяха. Не мога да прогоня образа му от главата си. Не знам защо, но си представям, че всеки момент ще изскочи пред мен.

Конър не знаеше какво да отвърне. И той си мислеше същото, но нямаше да ѝ помогне, ако си признаеше, така че двамата вървяха известно време, без да говорят. Вятърът бушуваше около тях, храстите по ръба на гората шумоляха и на Конър му се стори, че звуците идват от някакво общо, но безнадеждно отчаяно угълче в техните две сърца.

— Конър? — Джулия го гледаше право в очите.

— Какво?

— Кажи ми, че всичко ще бъде наред.

— Ще бъде. Сигурен съм.

За пръв път се наложи да я излъже. И нямаше да бъде за последен.

12.

Скай гледаше тъмносивите облаци, които идваха все по-близо и по-близо. Имаха цвят на олово, по края с отвратително жълто и когато се приближаваха, кипяха и се сливаха, а от събраните им кореми изскачаха светкавици като езици на разгневени змии.

Колко дерета бе прекосила — вече не помнеше. Но сега земята бе наклонена и я изпращаше към една огромна извита долина, покрита с трева и камъни, и това изглеждаше най-добрият път към реката. Долината бе оградена и от двете страни от недокосната от пожара гора. Скай се подслони за момент под една издадена скала, за да си поеме дъх. Пришките на краката ѝ пареха, коленете я боляха от продължителното спускане, а устата ѝ бе пресъхнала и дращеше като шкурка. Боже, би дала всичко за малко вода.

Обърна се и огледа планината за някого от хората, които скочиха с парашути, но от тях нямаше и следа. Хладният вятър бе спрял кървенето на ръцете ѝ и сега те я сърбяха, така че тя ги почеса известно време, докато гледаше облаци, които се скупчваха, и слънцето, търсещо процепи между тях, за да изпраща снопове златиста светлина по засенчената земя.

Пожарът се бе скрил от погледа ѝ зад един дълъг нисък хребет на планината. Странното бе, че сега звуците от него се чуваха по-силно и за пръв път от дълго време Скай подуши пушека. Погледна към гората под себе си и вдясно видя бяла вихрушка от дим, който се издигаше над хребета, вятърът го улавяше и разнасяше бързо над дърветата и към долината. На Скай не ѝ хрумна, че това е нещо, което трябва да я разтревожи, защото вече със сигурност се бе спуснала достатъчно ниско в планината и бе в безопасност. Точно под нея имаше стръмен каменист склон и Скай се зачуди дали да не се спусне по него и да мине косо през дърветата, за да навлезе по-бързо в долината. Но въпреки че така несъмнено щеше да бъде по-бързо, склонът изглеждаше твърде опасен. Реши да остане на високото, да върви напред и да достигне долината в горния край, където се събираха

деретата. Планът сякаш подхрани решимостта ѝ и тя пое отново тичешком.

Ед я видя пръв. Беше се свързал с Ханк по радиостанцията и научи, че още няма новини за хеликоптера и в базата започвали да се тревожат, че може да се е случило нещо лошо. Ханк каза, че там, където се намират, вятърът сякаш не знае какво прави. Ако проклетите буреносни облаци започнат да пускат светкавици, изкоментира той, ще се отприщи истински ад. Тъкмо прекъснаха връзката — и надолу по склона и вляво от себе си Ед зърна нещо червено.

В първия момент си помисли, че е елен или дори мечка гризли, но бе прекалено червено. Бръкна в малката си раница с лични вещи и извади бинокъла, който носеше винаги, но когато погледна през него, видя само дървета и пушек, който се носеше над тях към огромната долина, спускаща се като фуния към реката. После пак зърна нещо червено и този път различи фигурата. Грабна радиостанцията си.

— Джулия, Ед е.

Няколко секунди не последва отговор.

— Тук е Джулия.

— Скай облечена ли е в нещо червено?

— Не, сива тениска, син панталон.

— Ед, тук е Чък.

— Казвай, Чък.

— Момичето е взело червената тениска на Кейти. Може да е с нея.

Ед нямаше карта и му бе трудно да опише точно къде я е видял. Накара Джулия да огледа внимателно картата и от това, което му съобщи тя, стана ясно, че заради наклона никой от останалите няма видимост към мястото, където бе забелязал Скай. Тя още бе доста далече, може би на километър или повече. От всички тях Ед бе най-ниско по планинския склон и съответно най-близо до нея.

Докато говореха, той отново изгуби момичето от поглед. Но Ед бе сигурен, че се е отправила към горната част на долината. Помоли Джулия да изчака, докато оглеждаше района с бинокъла си. На пръв поглед това бе по-лесният маршрут и може би защото я караше да се чувства в безопасност, Скай вървеше над гористата ивица. Вероятно,

ако той минеше по диагонал през гората, щеше да успее да стигне до долината под нея и да отреже пътя ѝ за бягство. Джулия провери картата, за да прецени дали тази идея е изпълнима, и каза, че има поток, който той ще трябва да пресече точно преди да стигне до долината, но че със сигурност не изглежда невъзможно. Тя предложи, докато той прави това, останалите да се спуснат към горната част на долината.

Когато стигна до гората, Ед разбра защо Скай бе избрала да се движи по високото. Наклонът между дърветата бе много стръмен и представляваше неколкостотинметрова шиста, обрасла с пелин и ниски борове. Ако бе погледнал облаците или сгъстяващия се дим над гората, Ед навярно би се отказал от идеята да пресече напъряко. Но като момче се бе спускал и по по-стръмни склонове и помнеше тръпката от това и тази част от него, която още бе момче, надделя и без повече колебание се втурна надолу.

Още с първата крачка си спомни как се прави. Номерът бе да не спираш. Обувките ти се пързаят по скалите и ти трябва да си безстрашен и да се хлъзнеш съзнателно. Наклони се напред и скоро крачеше като гигант, сякаш всяка негова крачка бе по девет-десет метра. Искаше му се да извика възторжено, но се въздържа. После, на около половината път надолу, кракът му се заплете в някаква туфа и той се претърколи през глава и измина останалата част от разстоянието, плъзгайки се по гръб, а около него и отгоре му се затъркаляха камъни.

Спря чак на края на гората, изправи се предпазливо, почти очаквайки да открие, че си е счупил няколко кости, но, изглежда, си бе останал цял-целеничък. Светът наоколо бе някак размазан. Ед осъзна, че е загубил очилата си при падането и бръкна в раницата за резервния чифт.

Щом си ги сложи, присви очи и огледа внимателно склона. Изглеждаше ужасяващ. Дори и да искаше, не би могъл да се върне. Чувстваше се малко разтърсен и слаб и знаеше, че трябва да хапне нещо. Извади блокче шоколад от джоба си и го изяде, оглеждайки се наоколо, за да се ориентира добре. Тук долу бе заслонен от вятъра, но чуваше как шумолят върховете на дърветата. Погледна ги и тъкмо отбеляза колко ниски и черни изглеждат облаците, когато въздухът се разцепи от ослепителна светкавица. Ед закри глава с ръце и се хвърли

на земята. Остана там, свит на кълбо, докато шокът не утихна и сърцето му не започна да бие отново. Надигна се и седна.

— По дяволите!

Никога преди не се бе озовавал по-близо до това да бъде поразен от мълния, така че отметна глава и се засмя на глас в някаква луда смесица от гордост и облекчение, че е още жив. Не успя да види къде точно бе ударила светкавицата. Вероятно някъде по-нагоре по склона.

Тъкмо се изправи на крака, когато чу Джулия да го вика по радиостанцията. Опита се да ѝ отговори, но очевидно тя не го чуваше, защото продължаваше да повтаря името му отново и отново. Навярно бе счупил радиостанцията при падането или мълнията я бе повредила. Разтърси я, удари я, но пак не го чуваха. Каквото и да се бе случило, сега нямаше време за губене. Закачи радиостанцията на колана си, провери компаса и навлезе в гората.

Теренът бе по-труден, отколкото бе очаквал. Имаше гъсти храсти и на места се налагаше да се отклонява от посоката, към която знаеше, че трябва да се придържа. През цялото време вятърът свиреше във върховете на дърветата. Усещаше се мирис на пушек, но той реши, че това е пушекът, който вятърът разнося над планината. После, съвсем неочаквано, чу един звук, който му подсказа, че греша.

Започна с приглушен рев и постепенно ставаше все по-силен, като тракане на влак, който се приближава към него през тунел. Ед веднага разбра какво става и изпита първия пристъп на неподправен страх. Надникна надясно през дърветата, но не зърна нищо, дори пушек. После чу как първото дърво избухва в пламъци, после още едно, усети топлината от огъня и разбра, че той е близо и се приближава с голяма скорост. Побягна.

Джулия не видя светкавицата, но чу ужасния ѝ трясък и ехото, което отекна като страховита мълва през планината. После, като се изкатери от дерето, по което вървеше, и успя да огледа гората, видя малък огнен кръг между върховете на дърветата, който буквално пред очите ѝ започна да се разпростира във всички посоки. И сякаш по някакъв обратен закон за реципрочността, усети смразяващия ужас, който се умножаваше у нея.

Вече трябваше да се бори с всички сили, за да не позволи на паниката да я завладее. Рационалната ѝ половина все още надделяваше, но не за дълго. Когато видя огъня и осъзна, че е близо до него или — не дай боже — вътре в него, животинското у нея почти надделя, но тя задържа мълчаливия му стон вътре в себе си. Трудно ѝ бе да повярва, че това се случва. Допреди няколко часа всичко бе съвършено. Как можеше животът така неочаквано да ги предаде?

Опита отново да се обади на Ед по радиостанцията и чу, че Конър и Чък също се опитват. Все още нямаше отговор. Джулия се обади на Конър.

— Конър, виждаш ли пожара там долу?

— Да, виждам го.

— Ед е там.

— Да. Не се тревожи. Той знае какво да прави.

Гласът му бе спокоен и ясен. Попита я още колко ѝ остава до долината и тя му отвърна, че вече я вижда и след пет минути ще е там. Конър каза, че на него ще му трябват около десет минути.

Никой от двамата още не можеше да погледне във вътрешността на долината, нито виждаха Скай. Джулия прекъсна връзката и побягна.

Веднага щом пред Конър долината се разкри, той забеляза пожара вдясно, който напредваше бързо през гората, и разбра точно защо това място го караше да се чувства толкова неспокоен. И бе сигурен, че имаше и други парашутисти в планината, които бяха видели тази долина от самолета и си бяха помислили същото като него, но не бяха посмели да го изрекат. Всеки пожарникар парашутист в Мисула, всеки пожарникар парашутист в Америка знаеше какво се бе случило преди години в Ман Гълч.

На 5 август 1949 г. само на сто и петдесет километра от мястото, където се намираха в момента, тринайсетима парашутисти бяха загинали, защото огънят ги бе настигнал нагоре по една долина почти като тази, която Конър гледаше в момента. Едва наскоро в базата бяха открили паметник в тяхна чест. Подробностите от случилото се в Ман Гълч бяха запечатани в главата на всеки от тази професия. Точно като тук, и там имало река на дъното на долината и географските особености обусловили създаването на собствен вятър, така че

долината действала като огромен комин, който засмукал огъня нагоре и последвала експлозия от пламъци, по-бърза, отколкото човек би могъл да избяга.

Конър веднага се обади на Ханк, за да му съобщи какво става, и Томас изпрати спешно повикване за хеликоптери, които да ги евакуират. Поръча на Конър междувременно всички да се отдалечат от долината и да се върнат нагоре към мястото, където пожарът вече бе преминал, или ако това не бе възможно, на скалистия участък, където огънят нямаше да има с какво да се охранва. Така бе най-разумно и Конър сам го знаеше.

Сега Джулия бе под него и се отправяше към долината, а някъде още по-долу от нея бе Скай. Червената ѝ тениска се открояваше ясно на фона на пожълтялата трева. Пожарът бе точно вдясно от момичето и напредваше бързо. Конър предположи, че на огъня ще му трябват петнайсет минути да се добере до долината, може би и по-малко. А някъде в тази горяща гора бе най-добрият му приятел.

Конър се втурна надолу по склона с всички сили, като се препъваше в камъните и се провираше през храстите. Извади радиостанцията си и заговори, без да спира тичането:

— Джулия, обажда се Конър. Не трябва да отиваш там.

— Какво?

— Обърни се и се отдалечи от долината.

— Какви ги приказваш? Вече я виждам.

— Джулия, аз съм Чък.

— Чувам те, Чък.

— Конър е прав. Не се спускай надолу. Щом огънят влезе там, ще изригне нагоре към теб. С Кейти вече се отдалечаваме.

Джулия гледаше нагоре към Конър. Той не бе достатъчно близо, но можеше да си представи мъката, изписана на лицето ѝ. После тя отново погледна надолу и Конър я чу как завика името на Скай отново и отново. Но дори и да я чу, момичето не го показа с нищо. Продължи да се спуска надолу. Джулия пак погледна към Конър и той разбра, че се чуди накъде да тръгне. Както можеше да очаква, тя се обърна и побягна надолу, викайки Скай.

Конър ѝ извика да спре, после нареди същото възможно най-спокойно по радиостанцията. Но тя не му обърна внимание. Той бягаше, прескачаше храсти и скали, около него се свличаха камъни, а

очите му постоянно се местеха от Джулия и Скай към напредващия огън.

За негов ужас видя, че огънят започва да се издига. Върхът на горящо дърво се отчупи, полетя като факел напред, носен от вятъра, и подпали други дървета. Изведнъж слънцето си пробиха път между облаците и върху долината падна сянката на пушека, който се носеше над нея. Джулия бе в сянката, но Скай с червената си тениска бе отвъд нея и за момент изглеждаше, сякаш се къпе в златна светлина.

Като се хвърли напред към това обречено на опустошение кътче, Конър се помоли на глас Ед да е намерил място, където да се спаси, и всички да оцелеят.

Първоначално на Ед му се прииска да тръгне надолу и да се измъкне под огъня. Но тук гората бе почти равна и огънят се разпростираше еднакво бързо във всички посоки. После му хрумна да се върне към скалистия склон, по който се бе спуснал, но реши, че огънят може да го изпревари и там, така че в крайна сметка се обърна на юг и побягна с всички сили към потока, за който му бе казала Джулия.

Усещаше как огънят бушува зад него и чуваше рева, който отекуваше след всяко дърво, избухващо в пламъци. На моменти огънят сякаш се завързваше и почти го настигаше и въпреки че не поглеждаше назад, знаеше, че това става, когато достига изсъхнали храсталаци. Докато стигне до потока, вече виждаше пламъците само на петдесет метра зад себе си, усещаше топлината — сурова и помитаща, която се движеше като вълна преди огъня.

Беше едновременно и повече, и по-малко от поток. Водата му отдавна бе пресъхнала и открила каменното корито. Но северният му бряг представляваше отвесна канара, висока към десет метра, на чийто връх сега стоеше Ед, осъзнавайки, че всяка секунда колебание може да му коства живота.

Първата му мисъл бе да се спусне по канарата, но повърхността ѝ изглеждаше ронлива и опасна, а скалите под нея нямаше да го пожелат. Долу имаше и изсъхнали дървета, които стърчаха от канарата. Клоните им бяха остри като копия. Ед носеше въже и макар че то не бе достатъчно дълго, за да се спусне с него до подножието, реши, че ще

се провеси докъдето може и оттам ще скочи. Извади въжето от раницата си и се огледа къде да го върже.

Всички дървета освен едно бяха твърде далече от ръба на скалата. Ако го завържеше за някое от тях, щеше да изгуби пет метра, без да може да ги компенсира. Единствената алтернатива бе едно дърво, което стоеше опасно надвесено на самия ръб на канарата, сякаш се канеше да скочи — също както бяха направили вече по-старите му съседи. Половината му корени стърчаха във въздуха, но когато Ед се облегна на дънера, той му се стори достатъчно стабилен и тъй като огънят вече пращеше на трийсет метра зад него, нямаше избор. Завърза въжето около дънера на дървото и се приближи до ръба.

Едва бе започнал да се спуска, когато чу трясъка. Беше точно над него и щом погледна нагоре, го посипа душ от искри и жарава. Наведе глава, но успя да се задържи на въжето и когато отново погледна нагоре, видя, че основата на дървото е обгърната от пламъци. Короната на друго дърво бе изпреварила огъня и се бе стоварила точно там. Въжето вече гореше. Ед охлаби дланите си и остави въжето да се плъзне между тях. Усети как то опари ръцете му, докато се спускаше стремглаво надолу, а край него падаха горящи клони.

Дървото, за което се бе вързал, бе съвсем сухо, а огънят бе горещ и гладен и изяждаше въжето по-бързо, отколкото гравитацията можеше да отведе Ед долу. Когато бе на около половината разстояние, въжето се разтопи и се скъса. Ед се хвърли и се вкопчи с две ръце в скалата, но камъкът се изрони под ноктите му и така той просто се преметна и полетя с лицето надолу — без парашут.

Падането продължи не повече от две-три секунди, но всяка от тях се проточи сякаш цяла вечност. Ед видя как земята бавно идва на фокус под него. Чу пращането на радиостанцията си и Конър, който отново викаше името му. Забеляза мъха по скалите и пушека, извиващ се от падналите върху него горящи отломки. И последното нещо, което зърна и което имаше възможност да види, бе една червена пеперуда, която се появи от клоните на някакво изсъхнало дърво, запърха и отлетя.

Джулия бягаше с всички сили надолу през избуялата трева. Продължаваше да вика името на Скай и гласът ѝ започваше да звучи

продрано. Знаеше, че е безполезно, защото всеки неин вик потъваше във вятъра. Над още незасегнатите дървета, които бяха по десния ръб на долината, се издигаше колона от пушек — като черен дракон, който се виеше и издуваше корема си и бълваше оранжевия блясък на огъня. Скай бе на не повече от четиристотин метра под нея и също тичаше, като постоянно поглеждаше към пушека. Веднъж се препъна в един от по-малките камъни и падна по лице, но веднага се изправи и продължи да тича.

— Скай! Скай!

Досега момичето не бе погледнало нито веднъж назад, не го направи и сега. Може би дори не знаеше, че Джулия тича зад нея. Но после изведнъж се закова на място. Дърветата по десния ръб на долината, всички като едно и с грохот, който сякаш разтърси цялата планина, избухнаха в пламъци. Джулия също спря и няколко секунди двете останаха като вкаменени. Конър я викаше по радиостанцията:

— Джулия, спри! Върни се. Нямах време.

Тя погледна назад и го видя да тича към нея по склона с големи крачки. Беше на стотина метра от нея и напредваше бързо. Обърна се отново и видя, че Скай най-после я бе забелязала. Джулия й помахаша и й направи знак да се върне при нея нагоре по склона. Скай я гледа известно време, после премести поглед към склона на долината, горящите дървета и пак се обърна към Джулия.

— Хайде, Скай. За бога! Хайде!

Тревата под дърветата се бе подпалила и пламъците се разпростираха ветрилообразно навътре в долината толкова бързо, сякаш гореше бензин. Над тях върховете на две горящи дървета, а после и на трето, се отчупиха и полетяха като комети през черния облак дим към средата на долината. Паднаха на земята само на двайсетина метра под Скай и се претърколиха, разпръсквайки искри в тревата наоколо.

Скай ги погледна, веднага се обърна и хукна нагоре по склона. „Най-после — помисли си Джулия. — Най-после, слава богу“.

Още докато бягаше, Конър знаеше, че няма как да се измъкнат от долината навреме. Виждаше как вятърът пришпорва огъня нагоре по склона към тях. Мястото бе точно като Ман Гълч, помисли си той.

Един огромен комин. Усети горещата вълна върху лицето си. Момичето щеше да умре. Но имаше шанс, съвсем малък шанс той да спаси Джулия.

Бе само на двацет метра от него, но, по дяволите, сега отново побягна надолу към Скай. Склонът бе стръмен и горкото момиче, на триста метра по-долу, може би и повече, се препъваше, докато се катереше нагоре. Зад нея трите отделни огъня се бяха обединили и засмукани от вятъра, пламъците бушуваха в тревата и бързо я настигаха. Конър разбра, че за нея няма надежда, нито за тях двамата, ако се опитат да ѝ помогнат.

— Джулия!

Най-после я настигна и вкопчи пръсти в рамото ѝ. Тя се обърна и го погледна. Очите ѝ излъчваха ярост, лицето ѝ бе почерняло от пушека и набраздено от струйките пот.

— Джулия, слушай! Не можеш да слезеш там!

— Виж я! Трябва да ѝ помогнем!

— Не. Тя няма да успее. Ако тръгнем към нея, ние също ще загинем.

Тя се опита да се изскубне от ръцете му, но той вкопчи пръсти в рамото ѝ и после праметна другата си ръка около кръста ѝ.

— Пусни ме, дяволите да те вземат!

Посегна да го удари и Конър отмести глава, за да се предпази. Когато тя се наведе към него, той пак се изправи и я вдигна върху рамото си. Краката ѝ сочеха нагоре, Джулия започна да рити и да го налага с юмруци по гърба, като в същото време пищеше пронизително, ругаеше го, но той успя да я задържи върху рамото си и пое нагоре по склона.

— Не гледай назад! Не гледай към нея.

— Копеле! Гадно копеле!

Конър си представи как Скай зад тях вижда, че я изоставят. Пламъците сигурно вече облизваха петите ѝ, готови да я погълнат. Той спусна някаква преграда в главата си, опита се да се абстрахира от виковете и юмруците на Джулия и да мисли единствено за това как да оцелеят.

— Пусни ме! Пусни ме!

Един човек бе оцелял в Ман Гълч — единственият, който не бе опитал да надбяга огъня. Конър вече бе избрал мястото. Докато тичаше

надолу, бе минал покрай купчина скали и реши, че това е единственото кътче, където имаха шанс да оцелеят. Беше на двайсетина метра нагоре по склона, но с Джулия, която продължаваше да се съпротивлява, му бе трудно да се движи бързо. Пушекът бе много гъст и се спускаше към тях. Беше обвил с дясната си ръка бедрата на Джулия, а с лявата я задържаше неподвижна, но сега дръпна ръката си и бръкна в джоба си, за да извади възпламенителя, когато стигнат до камъните.

Петнайсет метра. Дванайсет. Десет.

Джулия нададе ужасен писък и продължи да пищи. Конър разбра, че пламъците са стигнали до момичето и са го погълнали и че Джулия вижда всичко това.

— Не гледай, Джулия. За бога, не гледай!

Писъкът премина във вой и той усети как тялото ѝ се извива конвулсивно на рамото му, сякаш нещо у нея умираше в този миг.

Най-после стигнаха и Конър я пусна така, че да застане, опряла гръб към най-близката скала. Очите ѝ бяха затворени, лицето — изкривено. Устата ѝ бе застинала в беззвучно съкрушено ридание. Вече не се бореше с него, просто се плъзна бавно надолу и се сви на земята.

Конър я остави така, запали възпламенителя и той блесна ярко в ръката му. Имаше три големи скали и няколко по-малки, които образуваха триъгълник, не по-широк от два метра. Между скалите имаше трева и Конър запали първо нея. Тя бързо пламна и изгоря и вятърът разнесе искрите между камъните. Скоро склонът над тях също гореше. Конър го гледаше и се молеше Чък и Кейти да са се отдалечили достатъчно.

Напрегна очи да види нещо през пушека надолу. Вече цялата долина гореше. Ниска стена от пламъци бързо напредваше към тях. Тревата между скалите вече бе изгоряла и Конър стъпка димящите останки. Чуваше, че Джулия стене от долната страна на скалата, където я бе оставил, и с все още горящия възпламенител в ръка изтича и видя, че се е превила одве и плаче. Със свободната си ръка стисна китката ѝ и я издърпа на няколко метра надолу по склона, после запали тревата между себе си и скалите и изчака, докато и тя изгоря.

Сега скалите стърчаха сред димяща черна ивица от около петнайсет метра. Конър метна възпламенителя нагоре зад скалите, коленичи до Джулия и я прегърна. Тя се нахвърли с юмруци върху лицето и гърдите му, когато той я вдигна.

— Копеле! Остави я да умре. Защо я остави да умре?

Конър не ѝ отговори. Просто я остави да го удря и я отнесе между скалите, където я пусна на черната земя. Извади бутилката си с вода.

— Слушай. Ще те поля с това.

— Майната ти!

Той извади кърпата от джоба си и я намокри, напръска главата и раменете на Джулия и изпразни остатъка от водата отгоре си, после хвърли бутилката настрани. Пушекът вече бе непрогледен и двамата кашляха. Пареше на очите им и Конър успяваше единствено да различи червено-оранжевите отблясъци на огъня, който беше на около трийсет метра от тях. Ревът му бе оглушителен като от десет реактивни самолета и въздухът бе толкова горещ, че човек имаше чувството, че плътта му се пече.

Извади огнеупорното си предпазно покривало и го разтвори. То представляваше нещо като малка тясна палатка от алуминиево фолио. Конър никога преди не бе имал повод да го използва и бе доста скептичен каква работа може да свърши в истински пожар. Парашутистите се шегуваха и ги наричаха пликове за печене с хрупкава коричка. Но си струваше да опита. Опъна го на земята и го отвори. Вятърът развя фолиото.

— Джулия, изправи се.

Тя не помръдна, така че той я издърпа да стане и я облегна на гърдите си, като я придържаше с една ръка, защото тя сякаш не можеше да се крепи на краката си. Джулия продължаваше да плаче, но вече беззвучно. Покритието бе предназначено за един човек, но Конър предположи, че все някак си ще побере двамата. Успя да го вдигне над тях и да го издърпа над главите им, после го спусна надолу, така че то ги обви като в пашкул. Прегърна Джулия и я наклони внимателно, за да легнат на земята. Подаде ѝ мократа кърпа.

— Сложи я на лицето си.

Тя не пожела, но той го направи вместо нея. После стегна връзките на покритието. Телата им се притискаха плътно едно до друго и Конър усещаше как тя се тресе от риданията. Ревът на огъня ставаше все по-силен. Конър обви ръце около Джулия, привлече я към гърдите си и зачака.

ЧАСТ ВТОРА

13.

Досега Конър бе идвал в Кентъки два пъти — веднъж в гъста мъгла и веднъж в снежна буря. Този път, когато самолетът започна да се снижава, той се надяваше да успее да огледа земята, за която всички разправяха, че е чудесен район за отглеждане на коне. Но Лексингтън бе покрит от нисък слой облаци и когато самолетът се спусна под тях, единственото, което Конър успя да види през мокрия от дъжда илюминатор, бяха размазани мокри пасбища и магистрала, задръстена от коли, всички с включени фарове, въпреки че бе едва три часът следобед.

Чудеше се дали тя ще го посрещне.

Беше краят на февруари и през шестте месеца от пожара той не я бе виждал нито веднъж. Когато състоянието на Ед се стабилизира, тя се върна с него в Кентъки и отседна у родителите му, докато той бе в болница. Сега, когато се възстановяваше у дома, Джулия работеше през седмицата в Бостън и се връщаше тук всеки уикенд — освен двата уикенда, през които Конър дойде да посети приятеля си. И в двата случая тя бе останала в Бостън, под предлог че има работа. Конър вече бе разбрал намека.

Отначало се опитваше да я открие по телефона. В Бостън попадеше единствено на телефонния ѝ секретар и въпреки че ѝ оставяше съобщения с молба да се чуят, тя така и не му се обади. Два пъти се случи тя да вдигне телефона в дома на родителите на Ед и в двата случая все едно говореше с непознат. Беше учтива, но дистанцирана, разказваше за възстановяването на Ед с глас, напълно лишен от емоции. Да, изгарянията заздравявали добре, да, счупената бедрена кост също, всъщност вървял вече почти без да куца и не, още нямало никакво подобрение в зрението му.

При падането си Ед бе получил кръвоизлив в ретината и на двете очи. Според лекарите това бе по някакъв начин свързано с диабета му. Оказа се, че той имал проблем с очите неотдавна, за който не съобщил на никого, за да не го спрат да скача. Шансът това да се случи едновременно и на двете очи обаче бе едно на милион. Конър не

разпитваше много за медицинските подробности, не че щеше да разбере нещо от тях. Единственото, което имаше значение, бе, че приятелят му е сляп и по всяка вероятност щеше да си остане така.

За тези, които го познаваха не толкова добре, реакцията на Ед за случилото се с него навярно изглеждаше невероятна. Конър говореше с него по телефона два или три пъти седмично и настроението на приятеля му рядко бе различно от кипящо от ентузиазъм. Щом бедрената му кост зарасна, той прекара месец в рехабилитационен център за слепи и се върна с цял куп смешни истории за злополуки и бели. Имало една млада шведка, която ги обучавала да свикнат да се ориентират и движат, и Ед с още двама-трима мъже прекарвали повечето си време във флиртуване с нея.

— Конър, човече, казвам ти. Тя имаше най-сексапилния глас, който си чувал. Истинското ѝ име бе Труди, но ние всички ѝ викахме Грета, защото говореше точно като Гарбо. Едно от нещата, на които те учат там, е как да се придвижваш из място, което не познаваш. В такива случаи молиш някого да нарисова с пръст карта на гърба ти. И ние все повтаряхме: „Хей, Грета, забравих картата, може ли отново да я нарисуваш? Не, по-ниско, по-ниско! Знаеш ли какво, май ще я разбере по-добре, ако я нарисуваш на бедрото ми“.

Възторжено обясни предимствата на скорошното ослепяване, защото ти е позволено да слагаш ръцете си навсякъде и да се преструваш, че е случайно. Предната седмица бе разказал на Конър за новото компютърно оборудване, което очакваше да получи и което щеше да му помогне да композира. Имало специално модифицирани брайлови клавиатури и говорещи екрани. Софтуерът бил толкова усъвършенстван, че трябвало просто да му изтананикаш някаква мелодия и той я записвал и възпроизвеждал.

— Невероятно е. Щом свикна да борава с него, ще мога просто да му давам суровата идея за някоя песен — например, ако е любовна песен, нещо протяжно, малко тъжно може би — и после отивам да пийна чаша кафе, да почета вестника, а като се върна, той ще е композирал цялата песен. Може би дори цял мюзикъл.

Конър не разпитваше, за да разбере какво се крие зад привидната му смелост. Но можеше да си представи. Знаеше, че и Ед, и Джулия са преминали през посттравматична терапия. На него също му бяха предложили такава в Мисула, но отказа. Не виждаше смисъла. Това,

което се бе случило, бе факт и нищо не можеше да се промени. Можеше да се справи и сам.

Странното бе, че двамата с Ед още не бяха говорили истински за пожара. Ед винаги бе така решително весел, че Конър някак не успяваше да повдигне темата. Това, за което най-много искаше да пита, бе Джулия и защо тя го избягва, макар че можеше да се досети. Ед веднъж се бе изпуснал, че пожарът в Змийската планина е оставил в нея рани, по-тежки и от неговите. Изглежда, тя се винеше за случилото се не само с момичето и Ед, но и с петимата мъже, които бяха загинали в разбилия се спасителен хеликоптер.

Ед бе много щастлив, когато научи, че Конър ще дойде отново да го посети в Кентъки. Обеща, че този път ще го посрещне още на летището. Конър не се надяваше Джулия да е с него. Тя вероятно пак щеше да си намери извинение, за да остане в Бостън.

Но грешеше. Щом мина през изхода, метнал старата си кожена чанта на рамо, я видя, въпреки че ако Ед не стоеше до нея и не я държеше за ръка, Конър можеше и да не я познае. Косата ѝ бе подстригана късо, а самата Джулия беше бледа и по-слаба. Под очите ѝ имаше тъмни кръгове. Беше с ботуши, дълго черно палто с вдигната яка и изглеждаше красива и трагична едновременно и при вида ѝ Конър усети някакъв студен камък да се преобръща бавно в гърдите му. Тя го видя и помахала, после прошепна нещо на Ед, явно му каза в коя посока да се обърне, и Ед веднага се завъртя, на лицето му грейна усмивка и той също помахала:

— Хей, каубой! Насам!

Ед носеше слънчеви очила и старо жълто скиорско яке, с което Конър го бе виждал облечен в не една планина. Той също бе отслабнал и в стойката му имаше нещо, някакво прегърбване на раменете като за самозащита, което го правеше да изглежда уязвим. Но белезите от изгарянията по лицето му бяха избледнели и някак по-ненатрапливи. Конър се приближи.

— Здравсти, мой човек — каза той. — Кога най-после този твой проклет щат ще се сдобие с по-нормално време?

Остави чантата си и прегърна Ед и двамата останаха така дълго време. Конър впрегна цялата си воля, за да не позволи на сълзите да рукнат от очите му.

— Радвам се да те видя, Ед — издума той тихо.

— И аз се радвам да те видя. — Ед се засмя и задържа Конър на една ръка разстояние, сякаш го изучаваше. — Забелязваш ли? Все още казвам, че виждам, и нямам намерение да спра. А и в главата си те виждам. Все същият грозник си.

Конър се засмя и се обърна към Джулия.

— Здравей, Джулия.

— Конър — кимна му тя. — Как си?

— Добре. А ти?

— Добре съм, благодаря.

И двамата сякаш не знаеха какво да кажат или направят, дали да се целунат, или да се прегърнат, или дори да се ръкуват. Конър пое риска. Пристъпи към нея, прегърна я и я целуна по бузата. Веднага усети уханието на тялото ѝ. Тя не го прегърна в отговор, само докосна за миг раменете му — по-скоро като сигнал, че иска да прекрати прегръдката. Той я пусна и я погледна в очите, но тя почти веднага отмести поглед.

— Подстригала си косата си — каза смутено.

— Да. Цялата беше опърлена и грозна, нали се сещаш...

Конър се почувства още по-неловко.

— Отива ѝ, нали? — заяви Ед и се усмихна. Прокара ръка по тила ѝ и разроши косата ѝ, а Джулия покорно се усмихна.

— Да, отива ѝ — кимна Конър.

Отново последва неловко мълчание.

— Е, имаш ли още багаж? — попита Джулия.

— Не, само това. — Той вдигна чантата си.

— Тогава какво чакаме? — обади се Ед. — Да вървим да намерим на този каубой една бира.

Вървяха бавно през залата, Ед по средата, хванал под ръка Джулия. Хората наоколо бързаха във всички посоки, сякаш знаеха за някаква извънредна ситуация, за която само те тримата не подозираха. Излязоха навън в мрачния следобед и Джулия отиде да докара колата, като остави Ед и Конър под един навес. Дъждът валеше проливно и едрите капки блестяха от фаровете на колите. До тях млада двойка стояха притиснати един към друг и се целуваха страстно, жената повтаряше задъхано на мъжа колко много го обича и колко ѝ е липсвал. Тази гледка смути и натъжи Конър, макар че той не разбра защо.

— Как ти се струва тя? — полюбопитства Ед.

— Изглежда страхотно. Може би малко уморена.

— Да. Работи твърде много. Невероятна е.

Имаше толкова много въпроси, които Конър искаше да зададе, но всичките му се струваха нетактични.

— Знаеш ли, тя се чувства много зле заради нещата, които ти е казала.

Конър бе наясно за какво говори Ед, но почувства, че е по-добре да се престори, че не разбира.

— Какви неща?

Ед въздъхна.

— Ами разказа ми как те е ругала и те е обвинявала, че ти си виновен, че онова момиче... нали знаеш.

— Боже, та тя не осъзнаваше какво казва! Въобщо не съм си помислил, че го говори сериозно.

— Правилно. Защото тя знае, че си спасил живота ѝ и че не си имал избор за момичето.

— Може би.

— Не, Конър. Няма може би.

Ед потърси ръката му, стисна я силно и обърна лице в посоката, където мислеше, че е приятелят му, сякаш се опитваше да го погледне в очите.

— Не си имал избор, Конър. Всеки от нас би направил същото. Или поне би се опитал. Истината е, че повечето от нас биха се провалили и загинали.

Официалното разследване по случая още не бе оповестило окончателния си доклад, но Конър знаеше, че неговото заключение ще е същото. Ала това не му помагаше да се почувства по-добре.

Сякаш мина цяла вечност, докато черният ягуар спря до тях, и през матовото стъкло Конър видя как Джулия се пресегна и отвори предната врата. Сега и тя бе със слънчеви очила и това му се стори странно, тъй като навън бе почти тъмно.

— Ето я и нея — каза той и внимателно насочи Ед към колата.

Вечерята в Грасланд — или Шато Тъли, както Ед наричаше имението на родителите си — бе точно в деветнайсет и трийсет и всяко закъснение се възприемаше като признак на лошо възпитание.

Ако някой закъснееше, бащата на Ед не правеше никакви коментари, само повдигаше едната си вежда и възнаграждаваше закъснелия с една от онези щедри усмивки, които караха човек да се чувства нисък като джудже и пълен неудачник. Ед коментираше подигравателно тези усмивки. Бе се примирявал с тях през целия си живот. Тази вечер бе ред на Джулия да ги изпита. Беше седем и двайсет, а тя още се киснеше във ваната, опитвайки да събере сили отново да се изправи очи в очи с Конър.

Апартаментът за гости бе толкова далеч от всекидневния ѝ живот, сякаш се намираще на различна планета. Банята бе облицована с кремав мрамор, осветлението бе дискретно, ваната бе с размери на малък плувен басейн. Апартаментът в Бостън, който тя споделяше с Линда и към който отлиташе натъжена всяка неделя вечер, бе студен и претъпкан, вътре постоянно ставаше течение, което обаче не правеше никакво впечатление на ордите мишки и хлебарки, които също настояваха да живеят в него.

Ед за пръв път бе довел Джулия в Грасланд на път за Монтана предната пролет, за да я запознае с родителите си. И от мига, в който двамата се озоваха на летището, Джулия изпита нещо като културен шок. Раул, шофьорът на бащата на Ед, ги посрещна усмихнат, облечен с тъмен костюм и черна вратовръзка, и ги настани на задната седалка на мерцедеса, който бе толкова просторен, че човек можеше да си устрои парти вътре. Джулия избухна в кикот — докато не отбиха от магистралата и като задвижени с вълшебна пръчка, две огромни порти от ковано желязо се отвориха, а колата пое по алея, виеща се из прекрасен парк, докато накрая не спря пред огромен палат с колони. Междувременно Джулия вече бе спряла да се кикоти и само гледаше със зяпнала уста. Имаше фонтани и пауни, както и цяла армия от слуги. Джулия каза на Ед, че не е предполагала, че гаджето ѝ е Рет Бътлър^[1], но Ед само се засмя, целуна я и заяви съвсем искрено, че изобщо не се интересува от всичко това.

Откакто синовете им бяха напуснали дома, Джим и Сюзън Тъли разполагаха с цялото западно крило само за себе си, а персоналът и гостите обитаваха източното крило. Имаше поне четири апартамента за гости и когато Ед, по време на същото това първо гостуване, я поведе по коридорите с кремави мокети към най-хубавия апартамент за гости, Джулия прошепна, че май трябва да си остави пътечка от

трохички, защото иначе не би могла да намери обратния път. След като той отвори вратата на апартамента и се откриха жълтите копринени тапети и драперии, китайските килими и гледката на тучни пасбища през високите прозорци, Джулия остана безмълвна.

Сега почти възприемаше всичко това за даденост. Чувстваше Грасланд като свой втори дом и постепенно бе обикнала Лексингтън. Хората тук бяха старомодно любезни, което се струваше на израслата в претъпкания и жесток град Джулия любопитно и успокояващо. Освен това, колкото повече опознаваше родителите на Ед, толкова повече ги харесваше. Нещастieto бе сплотило тримата и Джулия знаеше, че и те я обожават, особено майката на Ед, която се държеше с нея като с дъщерята, която винаги бе мечтала да има.

Храбростта, с която Сюзън бе посрещнала случилото се, бе не по-малко поразителна от тази на Ед. Шокът и мъката да види любимия си син ослепял и обгорен бяха по-тежки, отколкото Джулия можеше да си представи, но Сюзън умело криеше болката си. От самото начало привидно тя бе силна, практична и бодра. Джулия черпеше сили от нея, опитваше да ѝ подражава и през повечето време успяваше. Никой, дори психотерапевтът, когото посещаваше в Бостън, нямаше представа какво става в душата ѝ; какви ужасяващи сънища сънуваше, какви демони я спохождаха в късните часове на нощта и сядаха на гърдите ѝ, сякаш искаха да изкарат и последната глътка въздух от тях.

Винаги си бе мислила, че лесно би се повлияла от терапия и може би ако бе намерила човек, на когото да се довери безрезервно, наистина щеше да е така. Терапевтът, когото посещаваше, се казваше д-р Шрьодер — дребен, деликатен човек с меки бели ръце и неспокойни малки черни очи. Бавното му кимане, което навярно целеше да демонстрира разбиране или съчувствие и да предизвика още откровения, имаше точно противоположния ефект върху нея. Няколко пъти тя бе на ръба да му довери нещо важно, но после виждаше кимането и непроницаемия му птичи поглед и вратата се затваряше с трясък. Накрая, по време на един от седмичните им сеанси, той я нарече Глория и това беше краят. Да сбърка името ѝ бе навярно простимо, но точно *Глория*? Повече не го посети.

Товарът на вината, който носеше, понякога бе толкова тежък, че през мрачните зимни седмици се страхуваше дали коленете ѝ и краката ѝ ще го издържат. Отношението на майка ѝ не ѝ помагаше: тя

принадлежеше към едно течение на мисълта, според което веселото отрицание бе най-подходящият начин да се преодоляват подобни проблеми. Винаги когато двете разговаряха — или по телефона, или при някое от редките пътувания на Джулия до Ню Йорк, майка ѝ неизменно имаше подръка някакво удобно поучение. Станалото било просто злополука. Никой не бил виновен. Било време Джулия да продължи напред. Веднъж дори бе заявила, че няма нужда да се плаче за минали неща. Джулия едва повярва на ушите си. *Минали неща?*

Разчиташе на работата в института, за да я отвлича от горестните мисли. Но постоянно се случваше някой от учениците да каже нещо или да я погледне по особен начин и Джулия изведнъж виждаше лицето на Скай пред себе си и чуваше нейния глас. Сърцето ѝ се преобръщаше и започваше да бие трескаво и тя трябваше да впрегне всичките си сили, за да си поеме дъх. Линда бе единствената, която ѝ помагаше през тези нещастни седмици. Готвеше ѝ вечеря, правеше ѝ горещ шоколад, идваше и седаше на леглото ѝ и я прегръщаше, когато я чуваше да плаче посред нощ. Линда бе единствената, която разбираше чувството ѝ за вина.

Десет дни след пожара, докато Ед все още бе в интензивното отделение, Глен Нилсен закара Джулия, Кейти, Скот и Лора в Билингс, на погребението на Скай. Освен тях имаше само двама-трима човека. По време на цялата служба вторият баща на Скай хвърляше погледи към Джулия и когато излязоха от църквата, се приближи и я нарече кучка и убийца и каза, че е нагла, щом е дошла на погребението. Продължи да ѝ крещи, а двама от приятелите му се налагаше да го удържат.

— Не ни оставихте дори труп, който да погребем!

Отведоха го. Много дни след това Джулия почти не можеше да проговори.

В Бостън, докато пътуваше към и от института, Джулия минаваше край една католическа църква и от време на време, след работа, се отбиваше, влизаше и седаше отзад. Обикновено църквата бе празна, понякога имаше бездомници, скрили се от студа, или някоя фигура, коленичила в молитва между пейките, или пък някой палеше свещи. На Джулия ѝ се искаше да направи същото. Дори ѝ хрумна да потърси свещеника и да поиска да се изповяда. Но какво ли щеше да му каже?

Прости ми, отче, защото съгреших. Убих една красива млада жена в планината и ослепих приятеля си. А, да, още петима мъже от спасителния отряд също загинаха.

Колко молитви трябваше да изрече, за да бъдат опростени такива грехове? Да търси опрощение ѝ се струваше почти неприлично. Дори и Бог — ако приемеше, че той съществува — да ѝ простеше, как можеше тя самата да прости на себе си? Какво право имаше дори да изрича молитви или да пали свещи? Така че тя просто седеше и се взираше от мрака към светлините пред олтара и искрящата в златисто, синьо и бяло фигура на Светата Дева с нейната загадъчна усмивка и над нея Христос, разпънат и самотен, с изтичаща кръв от наранените ръце и изпод трънения венец на главата. Джулия се взираше и взираше, надяваше се да почувства нещо. Не опрощение, дори не съжаление, но може би някакво меко излъчване за утеха. Но не чувстваше нищо.

Водата във ваната вече бе станала хладна. Наклони глава назад, за да намокри косата си, и бързо я изми. После се изправи и излезе от ваната, уви се в една от дебелиите хавлии на семейство Тъли и се подсуши. Мислеше за Конър и съжеляваше, че не бе останала в Бостън този уикенд или не бе отишла в Ню Йорк при майка си.

Правеше всичко възможно да прикрие колко силно желаше да го избягва. Ед го усети чак последния път, когато Конър дойде в Кентъки, а Джулия отново отсъстваше. Попита я защо и тя му каза, че се срамува от това как се е държала с него в деня на пожара. Това бе истина, но не беше цялата истина.

Тайно Джулия се срамуваше повече от това, което бе изпитвала към него миналото лято и което, ако можеше да си позволи, все още изпитваше към него. Още преди пожара подобни чувства ѝ се струваха като предателство спрямо Ед. Сега изглеждаха направо чудовищни. Джулия знаеше какъв е дългът ѝ и стига да не виждаше Конър, бе в състояние да погребее чувствата си към него и да продължи да се грижи за Ед.

Но на летището чувствата я връхлетяха отново. Като го видя как върви към нея, как я погледна с бледосините си очи, като чу гласа му. Молеше се на Господ той да не я целуне или прегърне, ала когато ръцете му се обвиха около нея, усети, че нещо у нея се пречупва, и това бе всичко, което можеше да си позволи, за да не припадне, да не се вкопчи в него, да не се разплаче на рамото му. Успя да удържи

сълзите си, докато тръгна към колата. На паркинга дълго седя, свела глава над кормилото, и плака.

Сега поне се чувстваше малко по-силна. Изсуши косата си и бързо облече черен кадифен панталон и тъмнозелен кашмирен пуловер, който майката на Ед ѝ бе подарила за Коледа. Преди пожара тя рядко си правеше труда да се гримира, но напоследък без грим видът на лицето ѝ в огледалото направо я плашеше. Страните ѝ бяха хлътнали, имаше огромни сенки под очите и с късата коса изглеждаше като болна от рак или като оцеляла от концентрационен лагер. Докато се гримираше пред огледалото в банята, чу специалното почукване на Ед на вратата на спалнята ѝ, което използваше, когато идваше в стаята ѝ нощем, щом всички останали вече спяха.

— Милейди?

— Тук съм.

— Присъствието на милейди се очаква с нетърпение в банкетната зала.

— Идвам.

Ед се упражняваше да използва бастуна си и Джулия го чу да почуква по пода на спалнята, а след малко лицето му се отрази в огледалото на банята — беше застанал на вратата. Беше се порязал при бръсненето и по едната му буза имаше засъхнала струйка кръв. Тя се обърна и отиде при него. Той подпря бастуна си на стената, прегърна я и я целуна по врата.

— Миришеш много хубаво, мога да те излапам.

Тя се усмихна и остана неподвижна, докато той бавно плъзна ръце по тялото ѝ — от бедрата нагоре до раменете и после под мишниците, докато стигна до гърдите ѝ.

— Само проверявам дали си облечена подходящо.

— Аха. И?

— На пипане ми се струва добре.

Усети възбудата му с корема си. Пресегна се назад, взе една кърпа и почисти кръвта от бузата му.

— По дяволите, порязал ли съм се?

— Само малко. Така. Готово. Направи ли си инжекцията?

— Да, мамо.

— Каза ли му вече?

— Не, мислех да му кажа след вечеря.

Слепотата, поне засега, нямаше особени преимущества. Но имаше едно нещо, което Ед бе забелязал: почти постоянно бе възбуден. Беше чувал да казват, че със загубата на зрението някое от другите сетива на човек се развива по-силно и това бе единственото обяснение, за което се сещаше, освен ако някое от безбройните, принудително изпити хапчета нямаше този чудодееен страничен ефект, за който никой не смееше да спомене. С цялата работа, която вършеше, докато се учеше как да живее в този нов свят на вечен мрак, често се усещаше ужасно изморен. Но никога не чувстваше пречка да направи тайното пътуване до стаята на Джулия всяка нощ. Дори се шегуваше с нея, че не се нуждае от бастун да намери пътя, защото този бастун, който имаше по рождение, стърчеше пред него и му помагаше да се ориентира.

Не че сексуалните му апетити, преди да ослепее, бяха малки. Даже напротив. Рядко бе минавала нощ, в която двамата да не се любят. Но сега дори само като я докосваше и усетеше уханието и вкуса ѝ, това му действаше свръхвъзбуждащо, сякаш някои определени вени се пълнеха със специално гориво с високо октаново число. Не че се имаше за страхотен любовник. Знаеше, че понякога е доста нетърпелив и често твърде бърз. Но му харесваше да мисли, че е щедър и че компенсира с неуморност това, което му липсва като финес.

Заради счупената бедрена кост и всичките седмици, които се бе наложило да прекара в болницата и рехабилитационния център, мина дълго време, преди двамата с Джулия да се любят отново. В рехабилитационния център го преследваше тревогата, че тя може вече да не го намира привлекателен. Спомена това на един от психологическите съветници и той се опита да го успокои, че е често срещано мъже, които наскоро са ослепели, да се чувстват по този начин и да се страхуват, че загубата на зрението може да се отрази на мъжествеността им. Това обаче никак не утеши Ед, той дори се разтревожи още повече и докато се завърне у дома, бе успял да се изнерви ужасно от всички тези съмнения.

Но Джулия бързо ги прогони. Първата нощ след завръщането му в Грасланд той се чувстваше непохватен като ученик на първата си среща, но Джулия го прегърна силно и му помогна, той усети колко

много го желаеше и тя и оттогава сексът бе чудесен, по-добър от всякога. Освен собствените му изострени сетива, единствената промяна, която забелязваше, бе в Джулия. В начина, по който го любеше, имаше нещо, което не бе усещал преди, някаква тъжна интензивност, в която понякога тя сякаш се губеше.

Всички останали бяха на масата, когато Ед и Джулия влязоха в трапезарията. Той чу скърцането на столове и разбра, че баща му и Конър са се изправили.

— Извинете, че закъсняхме — каза той. — Аз съм виновен. Едва не си отрязах главата, докато се бръснях.

— Защо не използваш електрическата самобръсначка, която ти подарих? — попита майка му.

— Харесва ми да живея опасно.

Последва кратко мълчание. Джулия го заведе до стола му и седна до него.

— Хайде да започваме — подкани ги баща му. — Иначе Конър ще умре от глад.

Той извика Ани — готвачката филипинка, която работеше у тях, откакто Ед бе дете. Побъбриха малко, докато Ани донесе първото блюдо. Ед подуши въздуха. Беше станало ритуал той да се опитва да отгатне какво се сервира.

— Добре, Ани. Я да видим. Пушена съомга и...

Ани се засмя:

— Никога няма да отгатнеш.

— И един от онези стари чорапи, които изхвърлих миналата седмица.

Тя нежно го плесна по ръката и постави чинията му пред него.

— Изненада с краставици и джоджен.

— Краставиците миришат като чорапи и това е изненадата.

Докато се хранеха, бащата на Ед разпитваше Конър за полета от Монтана и после премина към един отегчителен монолог за достойнствата на различните авиокомпаниии. После попита Джулия с коя авиокомпания лети от Бостън и тя отговори учтиво. За първи път си отваряше устата и Ед се зачуди защо е толкова мълчалива. Вероятно бе отегчена до смърт от този разговор. Крайно време бе да разведри атмосферата.

— Хей — каза той. — Чухте ли, дето хванали една стюардеса да се чука — извинявай, мамо — да провежда интимен разговор с един пътник онзи ден?

— Не — отвърна Конър. — Но имам чувството, че се каниш да ни разкажеш.

— Е, щом настоявате. Уволнили я и знаете ли какво? Продажбите на билети скочили до небесата. Всички полети били пълни. Сега ги наричали „авиокомпанията, която ви ебава“.

— Ед, моля те! — обади се майка му. — Конър, какво да правим с това момче?

— Ами, госпожо Тъли, чувам, че в някои страни в Азия търговията с бели роби още е на почит.

— Добра идея. Ще го продадем.

— О, моля ви — обади се Ед. — Каква ли цена ще ви дадат за сляп, неуспял композитор с диабет?

— Какво значи неуспял?

— Мамо, това беше шега.

Известно време всички мълчаха. Ани се появи да събере чиниите. После бащата на Ед заговори:

— Е, Конър. Какво мислиш за новината, че нашите две птиченца ще свиват гнездо?

Ед едва се сдържа да не го ритне под масата, но бе твърде късно.

— Моля, господин Тъли? — попита Конър.

— Ами тези двамата... За бога, Ед, още ли не си казал на най-добрия си приятел?

Ед си пое дълбоко дъх.

— Вие ще се жените?

— Пазехме изненадата за по-късно. Благодаря, татко.

Ед се протегна, намери ръката на Джулия и усети напрежение в нея, което го изненада. Може би просто беше раздразнена, както и той, заради това, че баща му бе съобщил новината. Стисна ръката ѝ между дланите си.

— Да. Избрах подходящия момент, напих я до забрава, зададох ѝ въпроса и колкото и невероятно да изглежда, тя прие.

Той се наведе към нея и двамата се целунаха по устните.

— Е — каза Конър, — това е страхотно. Честито!

— Благодаря, приятел.

— Не е ли чудесно? — обади се майката на Ед. — Всички сме толкова щастливи.

— Котката май е изяла езика на Джулия — отбеляза баща му.

— Извинете. Не знам какво да кажа.

Гласът ѝ прозвуча странно, но Ед предположи, че просто е притеснена. Притече ѝ се на помощ:

— Например, че си голяма, голяма късметлийка предвид хилядите красиви и талантиливи жени, с които е трябвало да се конкурираш, за да пипнеш такъв забележителен мъж.

Всички се засмяха.

— Мисля, че трябва да вдигнеш тост, Джим — каза Сюзън Тъли.
— Преди отново да объркаш нещо.

— Точно.

Ед чу, че всички вдигнаха чашите си.

— За Джулия и Ед.

Майка му и Конър повториха тоста. Чашите звъннаха.

— Бъдете здрави и щастливи.

Конър я гледаше как седи на килима пред голямата камина. Той и Ед се бяха разположили на две внушителни на вид кресла с високи облегалки, обърнати едно срещу друго от двете страни на камината. И двамата държаха по чаша от най-доброто бренди на Джим Тъли. Джулия бе облегла гръб на краката на Ед и се взираше в огъня, а той разсеяно галеше врата ѝ, докато довършваше поредния си разказ. Конър виждаше, че тя не слуша разговора им, и се запита какво се върти в главата ѝ.

Бяха в това, което бащата на Ед бе нарекъл кабинет, макар че помещението бе два пъти по-голямо от нормална дневна. Имаше две маси, тапицирани с кожа и отрупани с книги. По стените също имаше лавици с книги, стотици книги, повечето антикварни и подвързани с телешка кожа. Ед твърдеше, че баща му ги е купил на метър и че никога не е прочел и една от тях. Подът бе застлан със старинни ориенталски килими. Имаше четири високи месингови лампи със зелени стъклени абажури. Над тях стаята оставаше сумрачна и сенчеста, а светлината от огъня в камината проблясваше върху тавана.

Родителите на Ед си бяха легнали, така че сега бяха само тримата. Изведнъж се възцари мълчание и Конър осъзна, че приятелят му го е попитал нещо.

— Извинявай, Ед, бях се замислил за нещо. Какво казваше?

— Казах, че наистина съжаляваме за начина, по който научи. Искрахме сами да ти съобщим.

— Е, няма нищо. Наистина се радвам за вас.

Джулия обърна глава и го погледна. Два пъти по време на вечерята я бе улавял, че го гледа втренчено, но и в двата случая тя веднага отместваше поглед, след като очите им се срещнеха. Сега задържа погледа му и той разбра, че се опитва да прецени дали казва истината. Опита се да прочете какво друго има в тези тъмни очи освен тъга, но не можа. Този път той пръв отмести поглед.

— Кога е сватбата?

— Последната неделя на юни. Първо трябва да вляза в малко по-добра форма. Нали се сещаш, за медения месец. — Ед се засмя, а Джулия направи гримаса и го потупа по коляното като непослушен ученик. — Питам всичките си приятели, но никой не иска да ми бъде кум, така че се чудех дали ти ще се съ согласиш.

— Ще трябва да проверя дали съм свободен. Къде ще бъде?

— Тук. Искрахме да я направим в Монтана, но още не сме си намерили къща там, така че решихме, че тук ще е по-лесно.

— Не сте си намерили къща? Това значи ли, че ще дойдете да живеете в Монтана?

— Хей, приятел. Живеем в свободна страна.

Конър погледна Джулия и тя се усмихна и леко сви рамене.

— Това е чудесно. — Конър се постара да звучи ентузиазирано. — Къде?

— О, някъде около Мисула, ако намерим подходящо място. Слушайте, ще трябва да ме извините, отивам да пусна една вода. Веднага се връщам.

Той остави чашата си, намери бастуна си и се изправи. Джулия също понечи да стане и му предложи да го заведе, но той рязко отказа, като заяви, че може и сам да намери пътя до тоалетната. Това бе първата проява на раздразнение, която Конър забелязваше у Ед. Джулия отново седна и пак се загледа в огъня, докато почукването на бастуна на Ед отекваше в коридора.

— Джулия?

Обърна се към него и той прочете в очите ѝ такова страдание, че за момент не успя да продължи.

— Добре ли си?

Тя поклати глава:

— Всъщност не съвсем. Но постепенно ще се оправя.

Конър протегна ръка и Джулия се поколеба, но я пое и я задържа между дланите си. Кожата ѝ бе студена.

— Извинявай, че не отговорях на обажданията ти.

— Няма нищо.

— Май просто не знаех какво да ти кажа. Толкова се срамувах от нещата, които ти изговорих онзи ден. Не ги мислех.

— Знам. Няма нищо.

— Ти ми спаси живота. И знам, че трябва...

Тя преглътна и поклати глава, после отново впери поглед в огъня.

— Кажи ми.

— Просто... от време на време ми се иска да не беше го правил.

Очите ѝ се напълниха със сълзи. Конър се наведе напред и стисна и двете ѝ ръце.

— Джулия, не си виновна за това, което стана.

Навън в коридора една врата се хлопна и пак се чу почукването на бастуна. Младата жена дръпна ръцете си и изтри сълзите си. Гласът на Конър бе нисък и настойчив.

— Не трябва да мислиш така. Направи всичко възможно.

Тя се усмихна с горчивина:

— Разбира се.

Ед се върна в стаята и Конър го проследи с поглед как безпогрешно намери пътя до креслото си. Мълчанието увисна над тях като облак.

— Добре — каза Ед. — Или сте заспали, или сте си говорили за мен, в което няма нищо лошо. Каква по-добра тема от това?

— Не се ласкай — каза Джулия. Гласът ѝ за секунди бе станал изненадващо весел. Единственото, което напомняше за случилото се току-що, бе размазаната спирала под лявото ѝ око. — Освен това говорихме за теб цялата вечер. А ти още дори не си питал Конър какво прави.

— Вярно. Е, какво ново в Монтана, каубой?

— Всичко си е постарому. Общо взето съм добре. Продадох няколко снимки. Истината е, че е време да се захвана с нещо ново.

Той отпи от брендите си. И двамата го изчакаха да продължи.

— Конър, голям досадник си. Когато пробутваш нещо такова съвсем небрежно, сякаш не е нищо особено, това е сигурен знак, че ти предстои някаква голяма промяна в живота. За бога, с какво ново ще се захванеш?

— Ще попътувам малко.

— Супер! Къде по-точно?

— Първо в Европа, после може би в Африка.

— Чудесно. Ще правиш снимки ли?

— Аха.

— И къде точно в Европа?

Конър усещаше, че Джулия го гледа изпитателно, но избягваше да срещне погледа ѝ.

— Хайде, Конър. Каква е голямата тайна?

— Заминавам за Босна.

— Охо. Получил си нещо като поръчка, така ли?

— Не, просто реших да отида.

— Какво, можеш да заминеш в зона, където се води война, просто така?

Конър сви рамене.

— Ами ще разбера, като отида. Ще действам според ситуацията.

— Супер! Браво! Кога тръгваш?

— Всъщност мислех да е съвсем скоро. Сега май ще трябва да изчакам до сватбата ви.

Решението му прозвуча по-категорично, отколкото беше — или поне отколкото бе, преди да дойде тук. От известно време обмисляше това пътуване и бе направил някои проучвания. Но чак сега, като чу, че жената, която обичаше, се кани да се ожени за приятеля му, той разбра, че трябва да замине със сигурност. Джулия не каза нито дума, но и не отмести погледа си от него. Най-после и той я погледна и ѝ се усмихна, но тя не отвърна на усмивката му.

Ако го бе обмислил или ако Ед можеше да види, той никога не би направил това, което стори. Съвсем импулсивно се наведе напред и

изтри размазаната спирала от бузата на Джулия. Тя затвори очи при допира на пръстите му и мълчаливо наклони глава.

[1] Герой от „Отнесени от вихъра“. — Б.пр. ↑

14.

Къщата, която си намериха в Монтана, се намираше над един скалист завой на река Битърут и гората започваше точно зад нея. Беше на два етажа, дървена и заедно с нея се продаваха шест декара земя, предимно обрасла с трева. В градината имаше ябълки и круши, а тази страна на къщата, която гледаше към реката, бе с високи френски прозорци и веранда, оградена от избуяли жълти рози. Построена преди девет години от семейство скулптори, тя имаше дълъг обор, който те бяха използвали за ателие. Една от творбите им, сложно украсен тотемен стълб, резбован от бор, висок поне десет метра, се извисяваше в основата на моравата, така че намръщеният орел на върха му беше вперил взор като часовой на изток над реката.

След сватбата Ед и Джулия прекараха десет дни, излежавайки се на един плаж в Мексико. Ед си беше взел купчина касети със записани романи, но не можеше да понася музикалния фон, на който ги четяха, така че караше Джулия да му чете на глас книгата си — „Мадам Бовари“, и скоро започна да композира музикална версия на романа, озаглавена „О, мадам!“. Понякога заспиваше, докато Джулия му четеше, и тя спираше и наблюдаваше пеликаните, които се разхождаха мързеливо по брега на ята и се гмуркаха смешно във водата.

Загорели и освежени, те отлетяха направо за Мисула, за да започнат да си търсят къща. Джулия очакваше, че ще им отнеме седмици да намерят нещо, което да им хареса, но го откриха още на третия ден, което бе голямо облекчение, защото търсенето на къща заедно с Ед бе много изтощително. Той държеше тя да му опише и най-малката подробност. Какъв цвят са стените в кухнята? Какво се вижда от прозореца на спалнята? Реката изглежда ли подходяща за риболов? Вижда ли се да скачат пъстърви?

— Стотици — отвръщаше тя. — Като чудовища са. Няма място за всичките. Някои даже се пекат на слънце по брега.

На долния етаж имаше голяма дневна с дървен под и Ед застана по средата и запя, за да провери акустиката ѝ. Жената от агенцията за недвижими имоти — жизнерадостна жена към петдесетте с алено

червило и големи златни обици, сметна това за проява на истерия. Особено когато Ед я накара и тя да попее.

— Хм. Много впечатляващо — каза той. — Мария Калас от Мисула.

Родителите на Ед му бяха подарили за сватбата ново пиано — лъскав черен роял „Ямаха“. Ед попита Джулия къде ще го разположат, като отбеляза, че трябва да е някъде, откъдето да има изглед към реката. Жената от агенцията изгледа многозначително Джулия, но Ед някак усети това и ѝ обясни, че въпреки че не може да я вижда, за него е важно да знае, че тя е там. Най-подходящото място за рояла бе до стъклените врати, които водеха към верандата. И точно там стоеше той сега, девет месеца по-късно. Ед го бе превърнал в нещо като команден пункт на НАСА — съвкупност от клавиатури, екрани и компютърни устройства, които изглеждаха наистина способни да изпратят малка ракета в космоса. Върху капака на рояла, сред купчините брайлови нотни листове, всеки — затиснат с различен предмет за разпознаване, стоеше в сребърна рамка черно-бялата снимка, която Конър им бе направил на сватбата. На нея Ед се смееше — несъмнено на някоя от собствените си шеги — слънцето на Кентъки се отразяваше като звездна експлозия в очилата му, а Джулия гледаше косо към обектива и го целуваше по бузата. Все още ѝ се струваше странно, че Ед не бе виждал, нито щеше някога да види как бяха изглеждали двамата в онзи ден.

Обаче в тази снимка имаше нещо дълбоко, което я порази чак по-късно. Тази целувка символизираше по някакъв начин договора, който бяха сключили, или по-скоро договора, който Джулия бе сключила със себе си. Той бе съвсем прост и ясен. Тя бе причината Ед да загуби зрението си, така че отсега той щеше да разполага с нейното зрение.

Това не означаваше, че се омъжи за него само от чувство за дълг. Нито че не го обичаше. Разбира се, че го обичаше. И възхищението ѝ от куража му, от това, че той никога не се отдаваше на самосъжаление, от непомръкващия му оптимизъм нарастваше с всеки изминал ден. Всичко това го имаше на снимката, за да ѝ напомня ежедневно, че положението бе такова и щеше да си остане такова, че това бе животът, който ѝ бе отреден. Това, че снимката показваше как тя поглежда крадешком към Конър, бе мисъл, която Джулия отказваше да допусне в главата си.

Нанесоха се в къщата в края на септември. Майките и на двамата дойдоха да им помогнат за няколко дни, докато се установят. Въпреки че двете жени едва ли можеха да се различават повече — красавицата от Юга и фризьорката италианка от Бруклин — двете се спогодиха чудесно и се смееха толкова много, че известно време къщата изглеждаше празна, след като си заминаха.

Онези първи месеци бяха изпълнени с трескаво оживление. От местната служба за подкрепа на хората с нарушено или загубено зрение изпратиха консултанти. Те приспособиха кухнята, маркираха фурната, микровълновата печка и кутиите за храни с малки гумени точки и магнити, така че Ед да се ориентира лесно. Подкастриха розите и плодовите дръвчета, за да не издере Ед лицето си на бодлите им, после забиха колчета с въже между тях по целия път от верандата до реката и покрай брега, за да може той да се разхожда сам, без да се излага на опасност.

Ед не бе единственият, на когото се налагаше да се научи да живее по нов начин. Въпреки че нейните трудности бяха нищо в сравнение с неговите проблеми, Джулия също трябваше да привикне с много неща. Например да внимава да не оставя предмети на необичайни места, винаги да затваря вратите и шкафовете, за да не се блъсне той в тях, винаги да връща всяко нещо на точното му място, за да може Ед да го намери. Засега най-трудно ѝ бе да определя тънката граница между това кога да му помага и кога — не. Беше болезнено да стои и да гледа как той се ядосва и отчайва от себе си, да го вижда как се препъва и дори пада, но знаеше, че в определени моменти не трябва да се намесва. Когато дойде зимата обаче, бяха свикнали почти с всичко и лошите моменти бяха по-рядко и с по-големи промеждутъци помежду им.

Това бе първата зима на Джулия в Монтана и времето никак не я пощади. Първият сняг заваля през октомври и продължи да трупа нови и нови пластове, без предишните да успеят да се стопят. Джулия се страхуваше, че може да се почувства изолирана и затворена в капан, но всъщност откри, че снегът много ѝ харесва. Двамата с Ед се обличаха топло и ходеха на дълги разходки под кристално ясното небе. Дори опитаха да се заемат със ски бягане. Джулия се движеше отпред с чифт звънчета, закачени на гърба, а Ед се стараеше да следва звука. Но той постоянно се движеше твърде бързо и се блъскаше в нея и двамата

отбелязаха някои наистина зрелищни падания, след които ги болеше повече от смеха, отколкото от удара.

Прекарваха вечерите, сгушени на дивана пред камината, четяха или слушаха музика, или ако Ед настояваше, гледаха някой любим стар уестърн или мюзикъл по телевизията. Той я караше да му обяснява какво се случва на екрана. Понякога Джулия го дразнеше, като си измисляше герои или случки, но той знаеше повечето филми почти наизуст, така че веднага улавяше измислиците, грабваше Джулия и започваше да я гъделичка, докато не започнеше да го моли за милост.

Благодарение щедростта на баща му и на парите от застраховката на Ед като парашутист, нямаше нужда да се тревожат за пари. Джулия не бе работила, откакто напусна училището в Бостън предната пролет, и въпреки че възнамеряваше да си потърси нов ангажимент, все още се наслаждаваше на свободата да чете и да се размотава, да се заеме по-сериозно с рисуване, което и правеше повечето сутрини в ателието в обора. Ед обаче се чувстваше много по-неудобно да разчита на благоденяния (особено от баща си) и държеше да демонстрира, че може сам да се издържа. Разбира се, дългосрочният план все още бе той да стане прочут композитор, но междувременно бе твърдо решен да продължи да дава уроци по пиано.

Още през есента публикува обява в местния вестник и с нея си намери десетина ученици. Като се разчу, че дава уроци, се появиха повече желаещи, отколкото можеше да поеме. Почти всички бяха деца, които идваха на уроци след училище. Тяхното присъствие в къщата, гласовете и смехът им, удоволствието, с което Ед се занимаваше с тях, подсказваха на Джулия, че няма да мине много време, преди той да повдигне темата, че иска да си имат свои деца.

Случи се вечерта след Деня на благодарността. Бяха се любили на дивана до огъня и лежаха прегърнати. Джулия гледаше как снегът вали тихо на верандата.

— Е, какво мислиш? — попита той.

— По десетобалната система ли? Пиша ти четири, може би пет.

Той пъхна пръсти под ръцете ѝ.

— Знаеш за какво ти говоря.

Тя знаеше, макар че недоумяваше откъде. Често успяваше да прочете мислите му и само се молеше това да не е взаимно.

— Не е ли малко рано? Тоест не трябва ли да изчакаме, докато се установим напълно?

— Не знам. Аз се чувствам съвсем установен.

— Аз също, но...

— Слушай, ако не си сигурна, няма проблем. Ще изчакаме.

Джулия мисли за това цялата нощ и целия следващ ден. Искаше деца не по-малко от него. Какъв смисъл имаше да чакат? Винаги бяха използвали презервативи, така че следващия път, когато се любиха, тя мълчаливо го спря, когато той се пресегна да вземе един. Никой от двамата не каза нито дума повече, сякаш по някакво мълчаливо споразумение, че ако изрекат нещо излишно, могат да застрашат усилията си.

Сега, повече от четири месеца по-късно, Джулия все още не бе заченала. И макар да знаеше, че тези неща изискват време и че някои двойки опитват години, преди да успеят, някакъв ирационален глас започваше да я тормози, че може нещо да не е наред. След като отначало не бе съвсем убедена, сега вече усещаше, че горещо желае да има дете. Така че преди десет дни, без да каже на Ед, отиде на посещение при лекаря си и го помоли да ѝ направи някои изследвания. Днес щеше да разбере какви са резултатите.

Поличбите тази ранна априлска сутрин изглеждаха много добри. Ед я събуди с чаша кафе и тя се поизлежава в обляното от слънчевата светлина легло, от уредбата на долния етаж гърмеше Нийл Янг, а Ед правеше сутрешните си упражнения. После той приготви вкусни палачинки с боровинки за закуска и двамата ги изядоха, седнали на слънце край дългата дървена маса, и си говориха за лятото и къде да отидат на почивка. Ед обичаше да започва деня си, като посвири на пианото, и днес избра една от любимите си пиеси от Шуберт. Джулия прибра чиниите, обу ботушите си, облече дебелото палто, целуна Ед за довиждане и му каза, че отива в Мисула. Беше петък — денят на седмичното ѝ пазаруване, така че Ед не я попита защо излиза. Навън за пръв път се усещаше мирис на пролет. Снегът се бе стопил и кокичетата си бяха пробили път през изсъхналата трева.

Клиниката бе в една дълга ниска сграда в южната част на града, недалеч от търговския център. От нетърпение Джулия пристигна двамайсет минути по-рано, откри, че още дори не бяха започнали работа,

така че отиде до търговския център, за да си купи чаша кафе и вестник, после се върна да чака в колата.

Първо провери, както неизменно правеше напоследък, за някакви репортажи, свързани с Босна. Всяка вечер се молеше Конър да е жив и здрав. След сватбата бяха получили само две картички от него, последната бе изпратена от Сараево точно преди Коледа. И двете бяха кратки и закачливи и не издаваха нищо съществено. Предната седмица Джулия бе гледала репортаж по телевизията за така нареченото „етническо прочистване“ и как снайперистите в Сараево стреляли произволно по обикновени граждани. Но днес във вестника нямаше нищо и макар да знаеше, че това е глупаво, тя реши, че това също е добра поличба.

Едно от многобройните поучения на майка ѝ бе, че жената трябва винаги да има жена лекарка и че ако по някаква причина се налага лекарят ѝ да е мъж, със сигурност трябва да се избере някой млад и привлекателен, защото всички стари и грозни мъже са депресирани и похотливи. Лекарят на Джулия бе учтив и привлекателен, но приближаваше шейсетте и тя не бе сигурна какво може да очаква в такъв случай. Казваше се Хенри Ръмболд и според Ед името му напомняло за наименованията на едновременните чудодейни тинктури, лекуващи всичко, които са се продавали в дните на Дивия запад — *Забележителният лек за болно гърло, нощно напикаване и циреи на д-р Хенри Т. Ръмболд*. Джулия винаги се сещаше за това, когато видеше лекаря си.

Чакалнята бе претърпяла ранен пролетен ремонт и сега бе в бледожълти цветове и миришеше на прясна боя. Освен една жена с малко дете с течащ нос и доста обезпокоителен обрив, Джулия бе единствената пациентка в чакалнята. Доктор Ръмболд излезе да я покани в кабинета си, попита я как е и как е Ед и после изрази радостта си, че зимата започва по малко да си отива. Направи на Джулия знак да седне пред бюрото му, а той се настани на стола си от другата му страна. Сложи си очила без рамки и сякаш цяла вечност прелиства някакви книжа. Джулия седеше и го гледаше, като в същото време реши, че майка ѝ е права — поне отчасти. Доктор Ръмболд очевидно бе депресиран актьор. Несъмнено вече знаеше какво пише на проклетите листове, така че цялото това суетене бе само за да засили

драматизма на ситуацията. Най-после той погледна над очилата си и внимателно отпусна ръце върху бележките си.

— Е, вече разполагаме с резултатите от изследванията — заяви той.

„Какъв идиот“, помисли си тя.

— И? — попита съвсем сладко.

— Честно казано, Джулия, ти си в чудесна форма.

— Така ли? Сигурен ли сте?

— Абсолютно.

Веднага му прости за всичко.

Той ѝ разясни всички подробности, но Джулия бе прекалено радостна, за да му обърне особено внимание. Накрая ѝ каза обичайната мъдрост, че притеснението често прави зачеването по-трудно, и Джулия опита да се пошегува, че ще се постарее да не се притеснява, че се притеснява. И това бе всичко. Той я изпрати до вратата.

— Разбира се, за този танц трябва двама — заключи той, сякаш едва сега се сещаше за това. — Ако продължи да не се получава, може би Ед трябва да дойде, за да направим някои изследвания и на него.

— О!

— Но съм сигурен, че това няма да се наложи.

— Сигурно. Ако танцуваме достатъчно.

Тя обиколи супермаркета, опитвайки да възвърне приповдигнатото си настроение, сякаш можеше да го намери на някой рафт в магазина, но явно го бяха разпродали. Напълни количката с куп неща, от които всъщност нямаха нужда, докато си повтаряше, че трябва да се радва, защото лекарят не бе открил никакъв проблем и тя бе нормална зряла жена.

Докато стигна до касата, вече се чувстваше малко по-добре. Чакаше на опашката и гледаше как другите жени, всички по-възрастни от нея, чакат търпеливо с натоварените с продукти колички. Изглежда, беше време да изостави безделието и да си намери работа. В крайна сметка Ед вече се справяше добре, работеше и познаваше къщата достатъчно, нямаше нужда да виси на главата му по цял ден. Той самият го казваше. Може би тя трябваше да започне да си търси работа. Решението я накара да се почувства още по-добре.

— Джулия?

Огледа се. Един млад мъж стоеше зад нея на опашката. Беше висок и симпатичен, с дълга тъмна коса и ѝ се стори смътно познат, но не успя да се сети откъде.

— Хей, това си ти. Така си и мислех.

— Съжалявам, не...

— Мич.

Още докато го изричаше, тя го позна и се опита да изглежда, сякаш се радва, че го вижда.

— Мич! Извинявай, не те познах веднага. Косата ти изглежда различна. По-дълга.

— А твоята е по-къса.

— Да. Е, как си ти?

— Добре.

— Работиш ли?

— Да. Голяма тъпотия. Ще събирам група.

Някак това не я изненада. Поговориха си, докато Джулия мина през касата, и тя си припомни колко неприятен ѝ беше той. Докато чакал групата да стане известна, работел в автосервиз, където трябвало да се учи за механик. Всичките му колеги били тъпаци или идиоти. Джулия се развесели от идеята да го накара да каже двацет благоприлични варианта на това. Той я изпрати до паркинга и изчака, докато тя натовари покупките си на задната седалка на джипа си и се настани зад кормилото.

— Какво стана, пратиха ли те в затвора или нещо от тоя род? — попита той.

— Какво? — Тя не бе сигурна дали го е чула правилно.

— Ами заради онова, което стана със Скай.

— В затвора?

— Ами нали ти се водеше ръководител и уж отговаряше за всички.

Джулия извърна глава за момент и си пое дълбоко дъх.

— Не, Мич. Никой не отиде в затвора. Довиждане.

Запали двигателя и затвори вратата си. Докато потегляше, забеляза, че той се хили.

Понякога тишината бе приятна, както сега, когато бе сам и спокоен, а утринното слънце стопляше лицето му през стъклените врати. Можеше просто да си седи съвсем неподвижно пред пианото и да си представя прашинките, които танцуват в слънчевия сноп.

Разбира се, никога не цареше истинска тишина. Къщата постоянно си мърмореше, дървените подове пукаха, тръбите на канализацията издаваха звуци, докато се разширяваха или свиваха, часовникът в кухнята тиктакаше, хладилникът периодично се включваше и изключваше. Навън се чуваше кап-кап-кап от топящия се на покрива сняг и от време на време на пътя изсвистяваха гуми на кола или някой натоварен камион отминаваше с грохот.

Имаше и моменти, когато възприемаше по друг начин тишината: когато сякаш го обгръщаше и го притискаше като убиец, който идва да го задуши с възглавница, а той трябваше да направи нещо бързо, преди убиецът да го е застигнал, да запее или изкрещи, или завика, или заблъска по клавишите на пианото като побъркан органист във филм на ужасите. Странното бе, че това се случваше по-рядко, когато бе сам, отколкото когато бе заобиколен от хора.

По-рано, докато се възстановяваше в Грасланд, това се случваше сравнително често. Седеше с родителите си и Джулия, понякога и с братята си и жените им, на масата за вечеря и изведнъж разговорът секваше. В тези кратки мигове на мълчание Ед внезапно усещаше как паниката се надига в гърдите му като черен прилив и той започваше да бърби като идиот пълни глупости или някакви ужасни, тъпи шеги. Въпреки че останалите се смееха учтиво, никой — дори и той — не ги намираще за смешни, но чувстваше, че само така се спасява да не потъне.

Знаеше, че това тревожеше ужасно родителите му и Джулия. Вероятно всички си мислеха, че се побърква, но той не можеше да спре. Веднъж се опита да обясни това на Джулия, но най-близката аналогия, за която се сети, бе, че това е нещо като клаустрофобия.

Напоследък тези моменти бяха редки. Всъщност не бе преживявал такъв, откакто се преместиха в Монтана. Но си даваше сметка, че постоянното бърбене и закачки с Джулия са инстинктивна предохранителна мярка. Открай време си бе приказлив, но сега понякога се улавяше или чуваше как прекалява. Джулия винаги го

усещаше. И ако бе наблизно, протягаше ръка и го докосваше или прекосяваше стаята и му казваше: „Тихо, аз съм тук, всичко е наред“.

Не беше само за да прогони тези черни смъртоносни мълчания. Ед осъзнаваше, че според всички той се справя „чудесно“ със случилото се. И че са впечатлени от „смелостта“ му и високия му дух. Разбира се, той можеше просто да се срине и да плаче по цял ден и да опита да се самоубие. Бог му бе свидетел, че имаше моменти, когато му се искаше да го направи. Но истината бе, че не виждаше смисъл в това. Знаеше, че не слепотата е най-големият му враг. В крайна сметка бе открил още в детството си — заради диабета, че тялото му може да го предаде. Не. Той знаеше, че най-големият му враг бе самосъжалението.

Ако пуснеш дори искрица от него в главата си, преди да си се усетил, то ще те е обсебило напълно. То бе като хероина или като някой от онези шокиращи вируси, които се размножават с бясна скорост във вените ти и те оставят и омаломощен, и сакат, и мечтаещ за смърт. Или като зъл дух, който стои в ъгъла на стаята ти, гледа те със студените си очи и чака. И единственият начин да го държиш на разстояние е, като през цялото време се правиш на щастлив, сякаш слепотата е просто неудобство и — знаете ли какво — с всички тези нови играчки, с които може да се забавлява, и всички нови неща, които може да научи, тя си е истинско забавление. Ако успееш да повярваш в това и да си сигурен, че колкото и да виси, няма най-малък шанс да се промъкне в главата ти, тогава може би, само може би, малкият негодник щеше да се отегчи и да си отиде.

Това бе същото създание, което в най-тежките моменти шептеше на Ед, че Джулия всъщност не го обича, че се е омъжила за него от чувство за вина или от някакво изкривено чувство за дълг, или дори — най-абсурдното от всичко — заради парите, които имаше шанс да наследи някой ден. За щастие обаче Ед не беше достатъчно сляп или глупав, за да чуе тези зловни подмятания. Беше загубил зрението си, но не и проникателността си. Нито пък, което бе истинско чудо, самоуважението си.

Не бе сигурен дали би намерил сили да се държи по този начин, ако Джулия я нямаше, но силно се съмняваше. Вероятно някаква побледа версия на самия него щеше да крета в някакво тъжно и мрачно съществуване, което да минава за живот. В случая Джулия го бе

хванала за ръка и го бе повела към светлината. И въпреки че единственото, което виждаше от светлината, бе някакъв смътен кехлибарен отблясък, приеман по-скоро като странен спомен, сега усещаше топлината ѝ върху лицето си и целебната ѝ сила. Джулия не само бе неговите очи, тя бе неговият източник на вдъхновение, на кураж, на воля за живот. В непрогледния мрак на дните и нощите му нямаше граница, която да разделя нея от него. Двамата бяха едно неделимо цяло.

15.

Видяха пушека отдалече, издигаше се като наклонена черна кула иззад хребета в края на долината. Пътят, който ги водеше натам, бе тесен и с дълбоки коловози. На места страничните склонове на долината сякаш се затваряха отгоре им и пътят започваше да се вие, стръмен и сенчест, а реката, край която се движеха, изчезваше от погледа им и дори през шума от изнемощелия двигател на стария фолксваген костенурка чуваха грохота на водопадите на трийсетина метра по-долу. После земята пак ставаше равна и се ширваше под безоблачното пролетно небе, реката се успокояваше и се извиваше вдясно от тях през огрените от слънце морави с тучна зелена трева, отвъд които се издигаха гори с хиляди нюанси на зеленото.

Бяха отворили прозорците на колата, избелелият гюрук бе прибран назад и така се наслаждаваха на хладния благоуханен въздух. Изрусената коса на Силви се развяваше диво около лицето ѝ, така че тя постоянно вдигаше ръка от кормилото и прибираше немирните кичури зад ушите си, но само след секунди те отново проявяваха непокорство. По време на целия път тя караше Конър да ѝ пали цигари, но ги пушеше само до половината, защото твърдеше, че втората половина съдържа отровата, която те убива. За човек, който се излагаше на смъртни опасности през последните двайсет години, това бе доста куриозно според Конър. Тя бе натрупала няколко стека „Марлборо“ под чантите с фотоапаратите и принадлежностите им на задната седалка, за да може да ги раздава, ако попаднеха на блокади по пътя. През последния час три пъти ги спираха навъсени сръбски милиционери и Силви се шегуваше с тях, флиртуваше с дрезгавия си глас на парижанка, после им подаваше стековете цигари и за нула време ги пускаха да минат.

Силви Гийо приближаваше четирийсетте и снимаше войни, откакто Конър бе бил в четвърти клас. Тя работеше за известната агенция „Магнум“ и безстрашието ѝ бе не по-малко легендарно от таланта ѝ. За нея се разказваше как се е изправяла пред танкове и как се провирала под куршумите просто за да си измери светлината. Колко

от тези истории бяха верни — Конър нямаше представа. Той я забеляза още откакто пристигна в Босна през есента. Беше дребна и кльоцава и нещо като обект на мечтите на всички мъже журналисти в Сараево, които я намираха едновременно за сексапилна и ужасяваща. Бе известна като единак, поради което бе още по-изненадващо, когато покъсно тя взе Конър под крилото си. Досега той не бе успял да продаде много снимки, но ако не бе нейната помощ, нямаше да е успял с нито една.

Защо всъщност тя му помагаше — си оставаше загадка. Повечето военни фоторепортери, с които се запознаваше в Босна, бяха дружелюбни и свестни хора. Но когато ставаше дума за работа, ставаха потайни и се конкурираха ожесточено. Да споделиш материал, който е ексклузивно твой, бе нечувано, ако не и направо скандално. Но в три часа тази сутрин Силви почука на вратата му в „Холидей Ин“ и му каза да си пригответи багажа. Била говорила по сателитния телефон с един от тайнствените си информатори и научила, че „Червените кобри“ — една от най-страховитите сръбски паравоенни групи, се е отправила към мюсюлманските анклавни в района на тези хълмове. Информаторът я предупредил да побърза.

Заради блокадите и отклоненията пътуването от Сараево им отне почти пет часа и през това време Силви му разказа за Кобрите. Техният лидер бе един харизматичен фашист на име Гружо, търговец на месо със слабост към скъпите коли и простичките оръжия. Очевидно той обичаше да ексекутира враговете си мюсюлмани с арбалет и след това лично да ги скалпира. Трофеите се развявали гордо от антената на черния му брониран „Рейндж Ровър“. Конър изкоментира, че този човек сигурно е луд, но Силви само сви рамене:

— Такива хора рядко са истински побъркани. Това е твърде лесно обяснение. По-скоро е извинение за нас, останалите.

Сега приближаваха края на долината и подминаха редица изгорени и изоставени къщи, но сред тях не се забелязваха признаци на живот или смърт. Пътят стана стръмен и започнаха да се изкачват през сенчестата хладина на гората, следвайки бавно зигзага от завои. Ревът на двигателя отекваше между влажните сиви скали и се разнасяше между дърветата.

Подушиха какво се е случило, преди да го видят. Още когато пътят се изравни и излязоха от дърветата на слънце, разбраха по

киселия мирис на кости, който се носеше във въздуха, че са горели не само къщи.

Селото бе съвсем малко. Петнайсетина скупчени близо една до друга къщи с обори в плитката тревиста долчинка, осеяна с пролетни цветя, които искряха в розово, бяло и жълто от слънчевите лъчи. Пушекът, който бяха видели още от долината, сега бе изтънял и идваше предимно от почернелите останки от един преобърнат настрана трактор.

Силви спря колата на стотина метра преди първата къща, изгаси двигателя и двамата поседяха известно време, гледаха напред и се ослушваха, но чуваха само жуженето на насекомите сред цветята. Едно бяло куче претича през пътя, отпредило се по някаква своя си работа, видя ги, спря и излая веднъж неособено убедително, после изчезна зад една каменна стена в малка овощна градина. Сред цветовете на дърветата се виждаха две тъмни фигури и въпреки че бяха отчасти закрити, Конър се досети какво представляват.

Продължаваше да мълчи, но се пресегна към задната седалка за калъфите с фотоапаратите си. Вратата на фолксвагена изскърца, когато Конър я отвори и слезе. Двамата със Силви тръгнаха рамо до рамо по пътя към почернелите постройки, снимаха, а подметките им скриптяха върху чакъла.

В тревата край пътя имаше черни купчини, около които вече кръжаха мухи, и на Конър му отне минута-две да осъзнае, че това са крави с останки от изгорели автомобилни гуми, нахлuzени на вратовете им.

Първите човешки тела бяха малко по-нататък на пътя, лежаха пред това, което някога е било техен дом. Докато Силви ги снимаше, Конър пресече пътя и навлезе в овощната градина.

Там имаше два трупа, провесени на китките им от едно ябълково дърво. Майка и невръстната ѝ дъщеря, предположи Конър. Момичето бе голо, а жената бе само с разкъсана и окървавена блуза. И двете бяха измъчвани по начини, които Конър предпочиташе да не е виждал. Помисли си го още докато ги снимаше.

През изминалите месеци бе направил снимки на трупове, достатъчни да населят цяла галерия, и вече не му се повдигаше, когато ги гледаше през обектива на апарата си. Все още изпитваше съжаление и отвращение и се надяваше, че това му отношение никога няма да се

промени. Но докато снимаше, държеше тези чувства, ако не под похлупак, то поне под филтър. Това, което изпитваше най-силно сега, бе нарастваща почуда, че човешки същества бяха способни на такава небрежна, дори ликуваща чудовищна жестокост.

Отначало се притесняваше, че може да го прави. Че успява да мисли за това как пада светлината върху кожата на някой мъртвец или как проблясва в невиждащите му очи или в локва кръв. Това, че е в състояние да погледне бащата на някое дете или детето на някоя майка и да види как топлината на живота все още изтича от тях и в същото време да премисля хилядите изчисления, които превръщат образа в добър или лош, избора на обектив, скоростта, композицията. Може би някоя жизненоважна част в него бе погрешно свързана или прегоряла. Но после той заключаваше, както толкова много други фоторепортери преди него, че точно това отношение прави възможно документирането на ужаса, изложен пред очите му.

Слънчевата светлина, нашарила цветовете около главата на жената, придаваше на сцената някаква ужасна красота и Конър направи повече снимки, отколкото навярно би трябвало. Силви се присъедини към него, но засне само няколко кадъра, после тръгна нагоре по улицата и Конър се запита дали това е някакво признание, че тази сцена му принадлежи, или мълчалива критика, че се е застоял тук твърде дълго.

Преброиха общо петнайсет трупа, някои почти неузнаваеми. Пет бяха скалпирани. Вероятно в пушешите черни купчини на къщите имаше още трупове. Последните два бяха разположени един до друг — малко момче и старец, слаб и набръчкан, с дълга сива брада. Гърбовете им бяха облепени на стената на един варосан обор и от разстояние изглеждаха, сякаш седят и си бърбят. Над главите им с червена боя някой бе написал *БАЛИЖЕ* — обидно наименование на мюсюлманите, и бе изрисувал извита кобра с вдигната глава, готова за нападение.

Снимаха това, когато чуха камионите.

— Дай ми филма си — каза Силви.

Тя развърташе капачката на централната тръба на телескопичния алуминиев триножник, който носеше винаги.

— Хайде, бързо! Дай всичко.

Той ѝ подаде филмите, които бе заснел, дори този, който стоеше недовършен в апарата му, и тя ги пъкна един по един в кухата тръба.

После я затвори и бързо извади десетина филма от чантата си и му ги подаде. Бяха с прибрани краища, сякаш заснети докрай.

— Пъхни ги в чантата си.

Вече виждаха камионите, приближаваха се към тях през моравата. Заредиха по един филм в апаратите си и започнаха да ги снимат. Бяха два джипа, бронирана кола и голям камион с открита каросерия. Имаше двайсетина, може би трийсет мъже с автомати „Калашников“ и РПГ-та и по-къси автоматични пушки, каквито Конър не бе виждал преди. Когато войниците забелязаха фотоапаратите, започнаха да крещят и да ги сочат.

Конвоят спря на около дваисет метра от тях и мъжете изскочиха навън. Повечето бяха с черни униформи или кожени якета. Някои бяха нахлупили каски със знака на „Червените кобри“, други си бяха вързали червени кърпи и всички носеха патрондаши през рамо и пистолети, ножове и гранати на коланите. Поне шестима от войниците сега вървяха към тях.

— Помни — каза Силви тихо. — Те са наши приятели християни.

Конър усети как сърцето му се разтуптя учестено и малко се смути, както му се бе случвало и преди, че не изпитваше страх, а по-скоро възбуда.

От начина, по който ходеше и изглеждаше, беше ясно кой от тях е водачът им. Беше мъж на възрастта на Конър, с яки мускули и повисок от останалите. Косата му бе късо подстригана. Носеше авиаторски слънчеви очила и тясна черна тениска със сребрист надпис *НИРВАНА*. Дали това бе духовното състояние, към което се стремеше, или бе любимата му група, бе трудно да се отгатне. От едната страна на кръста имаше автоматичен пистолет „Скорпион“, а от другата — дълъг ловджийски нож. Когато се приближи до тях, Силви го поздрави дружелюбно на сърбохърватски. Той спря на две-три крачки от тях, изгледа я с презрение и после заговори на английски:

— Кои сте вие? Какво правите тук?

Тя отговори на сърбохърватски, като извади цигарите си и му предложи една, докато говореше, но той отказа с рязко поклащане на глава. Попита я кой им е разрешил да бъдат там, отново на английски, навярно за да ѝ покаже, че не се поддава на чара ѝ. Притежаваше дълбок глас и говореше с акцент на американски гангстер, сякаш бе

гледал твърде много филми за мафията. Силви продължаваше да отговаря на сърбохърватски и въпреки че говореше твърде бързо и Конър не разбираше много, чу няколко пъти да се споменава името Гружо — съвсем небрежно, сякаш бяха приятели. Не можеше да се отгатне дали мъжът е впечатлен или не от това.

— Дайте ми документите си.

Те му подадоха паспортите си и Конър извади журналистическата си карта от ООН — единствения друг официално изглеждащ документ, който притежаваше и който бе полезен горе-долу колкото билет за отменен мач.

— Добра група — каза той, като подаваше документите си.

Мъжът го изгледа строго.

— Какво?

Конър кимна към тениската му. Мъжът се втренчи в него, но не каза нищо. Конър видя, че другите войници отзад товареха труповете в каросерията на камиона.

— Американец ли си?

— Да.

— От кой вестник?

Конър знаеше, че навярно трябва да се престори, че е известен фотограф като Силви, но не го направи. Само сви рамене:

— От този, който се поинтересува от снимките ми. В повечето случаи никой.

Силви понечи да каже нещо, но мъжът я прекъсна и кимна към телата на стареца и момчето.

— Американците интересуват ли се от тези глупости?

— Не знам, по дяволите. Аз се интересувам.

— О! Нима?

— Аха.

— И какво толкова ти е интересно?

Конър усети, че до него Силви се напруга. Но той издържа на погледа на мъжа, без да трепне.

— Сигурно това, което ме интересува най-вече, е що за човек може да убива и измъчва жени, деца и беззащитни старци — сви рамене той.

Мъжът го изгледа, а Конър опита да види очите му зад слънчевите очила, но успя да срещне единствено собствения си поглед,

отразен в стъклата им. Силви пак заговори на сърбохърватски, но гласът ѝ бе по-тих и по-настойчив от преди и Конър отново я чу да споменава Гружо. Мъжът не отмести погледа си от Конър, докато слушаше.

— Дай ни филма си.

Силви продължаваше да говори спокойно, но по-настойчиво, казваше му, че няма да го направи и му обясняваше защо. Той пак ѝ повтори да предаде филма и не спря да го повтаря, докато накрая протегна ръка към апарата ѝ и Силви избухна и го напсува на няколко езика. После той изкрещя някаква команда и настана истински хаос.

Сграбчиха и двама им, забиха дулата на пистолетите в лицата им и извиха ръцете им зад гърба. После взеха фотоапаратите и чантите им, извадиха всички филми и ги смачкаха с ботушите си, развиха филмите, за да се осветят, и после отвориха фотоапаратите и направиха същото и с филмите, които бяха вътре. През цялото време Силви пищеше и сипеше обиди насреща им.

После, по нареждане на мъжа, ги помъкнаха напред по пътя, забили пистолети в тиловете им, покрай камиона с натоварените трупове и овощната градина, чиито цветове сега висяха невинни и празни. С всяка крачка у Конър все повече се затвърждаваше убеждението, че ги водят зад сградата, за да ги застрелят.

Но се оказа, че ги водят към фолксвагена.

Войниците претърсиха колата за още филми, но не откриха нищо. Взеха си без покана цигарите, върнаха на Силви и Конър документите и фотографските принадлежности, включително триножника, и им заповядаха да се омитат. Силви обърна колата, като продължаваше с потока от обиди и ругатни през прозореца. Мъжете вече се смееха и ѝ подвикваха.

Когато се скриха от взора им в гората, Силви плесна с ръце по кормилото, отметна глава назад и се разсмя. Погледна Конър и той се усмихна, но не каза нищо. Би искал да споделя въодушевлението ѝ, но не можеше. Беше в шок.

В главата си той все още крачеше по пътя, покрай овощната градина и изгорелите къщи, покрай окървавените тела, уверен, че след няколко секунди и той ще бъде мъртъв. И това, което го шокира, бе откритието, че не му пукаше.

На връщане минаха по друг път за Сараево, но така пътуването им отне още повече време. Подминаваха камиони с бежанци с безжизнени погледи и потънали в развалини села — изгорени, бомбардирани, изоставени. Имаше много повече блокади по пътя, отколкото сутринта, и на една от тях трябваше да чакат три часа, докато проверят документите им. После попаднаха в задръстване зад един конвой на ООН, доставящ храна и блокиран от стачка на ЮНА — Югославската народна армия. Войниците от този конвой бяха британци и Силви и Конър потърсиха командира им, за да му разкажат видяното в селото.

Когато най-после се върнаха в „Холидей Ин“, бе късно вечерта. Влязоха в подземния гараж и паркираха, а щом се качиха в хотела, откриха, че фойето и барът жужат като кошер заради новината за Грузо и Кобрите и най-скорошното им изстъпление на етническо прочистване. Някакъв репортер от новинарска агенция, подкрепил се доста обилно с уиски, разказваше гръмогласно на всички, че районът, където това се бе случило, е като запечатан и че не пускат никой да навлезе в него. Конър и Силви не отрониха нито дума. Купиха си две бири и се качиха в стаите си, за да разтоварят багажа си.

Лабораторията, която Силви използваше, бе съвсем близо до хотела и до нея се стигаше пеш, стига човек да кажеше молитвата си, а после да притича, привел глава, по улиците под погледа на сръбските снайперисти, които по това време вероятно бяха твърде пияни, за да стрелят точно, макар че и това не бе сигурно. Двамата първо проявиха цветните филми, а после и черно-белите. Мястото бе доста тясно и Конър се свря с бирата си в един ъгъл и остави Силви да свърши повечето работа. Беше горещо и те съблякоха якетата си. Жената бе с някаква тънка блузка без ръкави и Конър забеляза, че не носи сутиен. Тя усети, че я зяпа, но не се усмихна, просто продължи работата си.

Изуши негативите със сешоара, който бе донесла, и ги подреди върху една осветителна кутия. Двамата с Конър се притиснаха един до друг, за да ги огледат. Много от образите бяха твърде натуралистични и ужасяващи и повечето вестници не биха ги публикували. Силви сякаш с един поглед определяше коя снимка е добра и коя — не. На Конър му се стори странно, че сега му е по-трудно да гледа тези образи,

отколкото когато ги виждаше в действителност, но щом го сподели със Силви, тя сви рамене и заяви, че е просто въпрос на адреналин.

Кадрите, които тя бе заснела със стареца и детето, бяха много по-добри от неговите, както и повечето от останалите ѝ снимки. Ала когато преминаха на черно-белите филми, които Конър бе заснел в овощната градина, Силви подсвири тихо.

— Кой? — попита тя. — Каж ми.

— Кой кадър е най-добрият ли?

Тя кимна и се отдръпна назад, за да успее той да ги огледа. Имаше поредица от пет кадъра, в които двете жени се виждаха отчасти като силуети. Конър сподели, че най-добрият трябва да е един от тях, Силви кимна и отново го попита кой е най-добрият. Той изрази мнението си, че няма голяма разлика между петте, но според нея грешеше и тя го посъветва да отпечата няколко пробни снимки.

Още докато образите се появяваха на хартията, Конър разбра какво имаше предвид тя. Виждаше се, че момичето е голо, но освен лицата и ръцете им, и момичето, и жената бяха в дискретното було на някаква сянка и по някакъв начин това превръщаше страданието, което очевидно бяха преживели, в още по-отвратително. Слънчевата светлина върху цветовете зад тях и над главите им, където бяха вързани китките им, бе изключително въздействаща.

— Това е фотографията на деня — каза Силви. — Може би дори на годината.

— Не съм сигурен.

— Моля те, не мисли, че бих си правила труда да те лаская незаслужено.

Той я погледна и се усмихна. Тя допи бирата си. Конър усети погледа ѝ върху себе си, докато вадеше снимката и я поставяше във ваничката с фиксажа, после се зае да разчиства.

— Добре — кимна жената. — Да вървим да изкараме малко пари.

Събраха негативите, заключиха лабораторията и тръгнаха към ъгъла на първата от трите улици, които трябваше да пресекат, за да се върнат в хотела.

— Този път няма да бягаме, ясно?

Конър сви рамене:

— Щом казваш.

Силви го хвана за ръка и двамата тръгнаха бавно. Стъпките им отекваха в тъмнината и Конър си представи как попада в мерника за нощно виждане на някой млад сърбин и пак се разтревожи, че това не го плаши. Направиха същото и на следващата улица, само че още по-бавно. И отново на последната улица, и то още по-бавно.

— Не се ли страхуваш? — попита го тя.

— Може би ако бях по-умен, щях да се страхувам.

— В някои дни човек просто знае, че няма да умре.

— Мислиш ли?

— Сигурна съм. Гледай.

Тя го накара да спрат. Стояха по средата на улицата. Силви обърна гръб на снайперистите, целуна Конър силно по устата и после се засмя:

— Виждаш ли?

Когато стигнаха до хотела, се качиха право в нейната стая. Тя свали якето и обувките си, извади бутилка уиски и наля и на двамата. Седна с кръстосани крака на леглото, запали си цигара и го попита за неговата агенция в Ню Йорк. Беше същата, която бе продала снимката от пожара в Йелоустоун, но откакто бе пристигнал в Босна, не бяха направили почти нищо за него. Силви каза, че не струват и че трябва да ги зареже. Тя взе сателитния си телефон, обади се в Париж и после още два пъти в Ню Йорк, а когато приключи, Конър вече притежаваше нов договор.

Извадиха скенера и лаптопа ѝ, седнаха един до друг на леглото и сканираха негативите, за да ги вкарат в компютъра — някои от нейните и някои от неговите. После ги изпратиха по сателитния телефон като с вълшебна пръчка. Силви доля и на двамата още уиски, чукнаха се и Конър ѝ благодари, а тя му отвърна с едно от смешните си френски повдигания на рамене и не каза нищо.

После токът в хотела спря и всичко потъна в мрак. Силви запали три свещи, които бяха на нощното ѝ шкафче. Известно време и двамата мълчаха, просто седяха и пийваха уиски, слушаха далечния грохот на бомбите, които падаха някъде из града, и самотния вой на сирена на линейка.

Силви седеше, облегнала се на таблата на леглото, и по погледа ѝ Конър разбра какво е следващото ѝ желание. Тя протегна ръка и го погали по тила и врата и известно време се визираха един в друг. Косата

му бе пораснала дълга и Силви нави един кичур около пръста си толкова силно, че почти го заболя.

— И аз се опитвам да направя косата си такъв цвят, но все не се получава.

— Косата ти е чудесна и така.

— Двамата сме като близнаци.

Конър се усмихна. Тя остави чашата на масичката, той също и Силви се премести към него и го целуна. Устата ѝ притежаваше вкус на уиски и цигари, а в целувките ѝ имаше някакъв яростен копнеж, който почти го смути. Отново се облегна на таблата на леглото и протегна ръце над себе си, а той издърпа блузата ѝ нагоре през главата, притисна китките ѝ към стената с една ръка, докато целуваше врата, раменете и ръцете ѝ под мишниците, където бяха наболи малки косъмчета. Мирисът на тялото ѝ бе силен и възбуждащ и Конър целуна малките ѝ гърди и твърдите тъмни зърна.

Тя дишаше тежко, свали ръце и ги постави върху катарамата на колана му. Той се надигна на колене, тя разкопча панталона му и го свали надолу около бедрата, после го пое в устата си. От толкова време Конър не бе правил това, че не можеше да понесе тя да продължи и я спря, за да не свърши всичко твърде бързо.

Силви отпусна глава на леглото, Конър свали панталона и бикините ѝ, после съблече ризата си, без да отделя поглед от тялото ѝ. Забеляза колко стегната е бледата ѝ прозрачна кожа, как изпъкват като хълмчета костите на хълбока ѝ над хлътналия корем и гъстия черен триъгълник. Понечи да свали обувките и останалите си дрехи, но тя го спря, разтвори крака и повдигна ханша си към него, за да я обладае веднага.

Силви извика толкова силно, когато Конър влезе в нея, че той почти се изплаши, но тя продължи да вика при всяко негово движение и скоро мъжът потъна в усещането и желанието, които го изпълваха. С нисък и настойчив глас тя му каза, че иска да я чука силно, повтаряше го все по-високо, подканяше го да го прави по-рязко, така че да я заболи. И въпреки че знаеше, че не може да изпълни желанията ѝ напълно, Конър правеше каквото му нареждаше тя, шокиран от самия себе си, защото никога преди не се бе любил по този начин.

Чак по-късно, когато лежаха изтощени и притихнали, потта изсъхваше и оставяше сол по телата им и Силви спеше, свита като

сираче на измачканите чаршафи, а сивата зора се процеждаше през щорите, чак тогава Конър разбра.

Не любов бяха правили двамата, нито някаква извратена нейна форма. Това бе по-скоро желание за утвърждаване, отчаян животински копнеж. И въпреки че го усещаше у Силви много по-силно, отколкото у себе си, знаеше, че семето е попаднало в душата му и че ще започне да расте. След като се бяха докоснали до смъртта, имаха нужда да се отърсят от нея, да докажат, че са живи. Болката бе единствено за живите и затова бе част от процеса. Бяха викали чрез плътта си и от каквото друго бяха направени, но на кого или към какво извън себе си — той не знаеше. Някъде, някъде сред ада и ужаса, бе сърцевината на човечността, която бе сурова, дива и първична.

Снимката на жените сред цъфналите клони се озова на първите страници на вестниците по цял свят. Силви замина за Париж следващата седмица и после веднага отпътува за Африка. Конър усещаше, че му липсва. Видя я отново чак през август, когато тя се върна в Сараево. Но не беше същото. Държеше се хладно с него, дори малко надменно и той се запита дали не я е засегнал с нещо. Може би тя съжаляваше, че му бе помогнала да постигне такъв успех.

На следващата седмица парче шрапнел заседна в дясното му бедро и го транспортираха с хеликоптер на ООН до една болница на хърватския бряг. Силви бе заминала за няколко дни на север и така и не успя да се сбогува с нея. Раната бе засегнала само плътта, но лекарите му предложиха да се върне у дома, за да се възстанови, и неочаквано този вариант му хареса. Конър отлетя за Франкфурт и докато чакаше връзката си в стерилната обстановка на чакалнята за транзитно преминаващи пътници, опита да се обади на Силви от телефонен автомат, но не успя да се свърже.

В Ню Йорк бе горещо и влажно и сякаш всички бяха луди или нещастни. Когато се появи в офиса на новата си агенция, го посрещнаха като герой от войната. Той съжаляваше, че не се чувства като такъв, и изпитваше единствено празнота. Един от редакторите — Хари Търни, го заведе на обяд в най-тежкарския ресторант, който Конър бе виждал. Редакторът беше висок мъж с добродушен поглед и малко му напомняше за баща му. Конър яде като прегладнял вълк и

продължи да се чувства гладен. Когато им сервираха кафето, Търни каза, че съжалява за Силви. Попита го какво значи това.

— Не си ли чул?

— Какво да съм чул?

— Писаха във вчерашния „Таймс“. Била с един репортер на „Ройтерс“ някъде на север, близо до границата. Колата им попаднала на противопехотна мина. И двамата загинали на място.

16.

Джулия извади пържолите и пилешките бутчета от маринатата и ги постави на големия дървен поднос редом до салатата, сосовете и подправките. Дона Киамото вече бе занесла останалата храна на верандата, където бяха подредили масата. От кухнята Джулия чуваше, че Дона с мъка успява да опази ястията от вечно гладните парашутисти. Чуваше и Ед, който държеше да се увери, че всички знаят какъв е планът. Беше го обяснил вече два пъти, а освен това го бе разказал на всекиго поотделно при пристигането му, но продължаваше с обясненията просто за всеки случай.

— Така, всички се скриваме тук, Дона е ей там, зад пердетата, входната врата е отворена, цялата къща изглежда пуста и той влиза. Дона, внимавай да не забележи отражението ти върху стъклото, ясно? Когато той влезе в дневната, Дона подава сигнала и аз започвам да свиря. А вие да пазите тишина, чувате ли? Никаква бира повече! Ако някой се изхили или издаде звук, мислете му! Имаме си начин да ви озаптим. Ханк и... кой? А, да, извинявай, Фил. Вие развивате плаката — внимавайте да не го опънете наопаки. Той може да не е много умен, но знае да чете.

— Джулия, как успяваш да живееш с този човек? — попита Ханк Томас, когато тя се появи на верандата с подноса.

— С тапи за уши.

Едва успя да намери пътя до масата през пушека. Чък Хеймър трябваше да отговаря за барбекюто, но се справяше много нескопосано с тази задача.

— Хей, Чък, мислех, че си пожарникар. Какво, по дяволите, става тук?

— Скъпа, на мен ми плащат да гася, не да паля.

— Мила, запали огъня в мен — запя Ед.

След като бе приключил с обясненията на плана, сега Ед се суетеше с усилвателя на електрическата си китара. Джулия го погледа минута-две и се усмихна. Щастлив, все едно е спечелил от лотарията, той изглеждаше като момче и бе много сладък с широките бермуди и

жълто-черната хавайска риза, която му бе подарила за рождения ден. Бе искал да си накъдри косата като Джими Хендрикс, но тя успя да го разубеди. Вместо това той се примири да си сложи лилави слънчеви очила и кърпа около врата.

Горкият Конър. Мислеше си, че идва на спокойна вечеря с тях двамата и Джулия наистина съжаляваше, че не е така. Но Ед бе настоял да му организират парти изненада за добре дошъл. Джулия се опита да промени решението му с довода, че Конър току-що е бил ранен и вероятно партито бе последното нещо, за което си мечтаеше, но Ед бе говорил с него по телефона и заяви, че звучал съвсем добре. Имаше двайсетина човека, повечето колеги парашутисти на Конър и техните съпрузи и съпруги. Всички бяха получили строгите нареждания на Ед да пристигнат по-рано и да паркират пред къщата на съседите, за да не забележи Конър колите им.

Поне щеше да види къщата им в най-добрата ѝ светлина. Бе идеална септемврийска вечер, въздухът бе благоуханен и ясен, с едва загатнат намек за есен. Дърветата бяха отрупани с ябълки, розата на верандата цъфтеше за втори път и бе цялата в яркожълти цветове. В крайна сметка, каза си Джулия, това бе от тези партита, на които гостите сами се грижат за себе си. Когато ти гостуват парашутисти, домакинята трябва да се погрижи за количеството, а не толкова за качеството: дай им големи пържоли и достатъчно бира и всичко е наред.

Въпреки това Джулия бе почти на прага на истерията, докато се приготвяше за партито. Искаше всичко да е точно. Почисти цялата къща, постави цветя във всички стаи и отдели твърде много време и пари за приготовленията на храната и напитките. Дори купи френско шампанско и направи торта, която украси с миниатюрен фотоапарат.

От дни се тревожеше какво ще облече, а после започна да се безпокои защо се притеснява за облеклото си. Какво толкова? Идваше Конър, не някой друг. Беше почти сигурно, че повечето жени ще бъдат по дънки и тениски, също и мъжете. Но поради причини, които не искаше да анализира, Джулия предпочиташе да е облечена с рокля. Не намери в гардероба си нито една, която да ѝ се стори подходяща, така че накрая отиде в Мисула да си купи нова.

Веднага намери роклята, която търсеше, в един магазин в Норт Хигинс. Беше семпла права рокля без ръкави, дълга до средата на

прасеца, в нюанс на бледосиньо, който подчертаваше тена ѝ. Джулия я пробва и изстена, когато видя колко ѝ отива. Всъщност изглеждаше направо фантастично в нея, по дяволите! Но роклята струваше сто и четирийсет долара. И дума не можеше да става да даде толкова пари. Това бе абсурдно. Нямаше нужда от подобна рокля. Тя благодари на продавачката и излезе от магазина, мота се безцелно още петнайсет минути, после се върна и я купи, убеждавайки самата себе си, че това е добра инвестиция, защото роклята ще бъде подходяща за най-различни случаи, например... каквито и да е. Отдавна не си бе купувала нищо, така че реши, че не е станало нищо особено.

Но въпреки това не каза на Ед. Не защото се притесняваше, че ще я упрекне. Напротив, обичаше тя да си купува нови неща. По-рано вечерта, докато се приготвяха, той я попита с какво е облечена и тя излъга, че е с една стара рокля, която била забравила и която намерила на дъното на гардероба. Като се ориентираше единствено с опипване, Ед все пак забеляза, че тя е подстригала косата си и си е направила коламаска на краката.

В кухнята имаше още един поднос с храна и тъкмо отиваше да го донесе, когато Дона влетя през вратата. Ед я беше изпратил в края на алеята да наблюдава за пристигането на Конър.

— Конър дали още кара стария си шевролет? — попита тя.

— Сигурно. Пикап, бледосин.

— Точно. Значи пристига.

Дона изтича навън и повика останалите, а Джулия я последва с подноса и ѝ помогна да се скрие зад пердетата. После отиде до Ед.

— Къде е китарата ми? Джулия?

— Не се паникьосвай. Тук съм.

— Не се паникьосвам.

Тя му подаде китарата и той преметна каишката през рамото си и докосна леко струните за последна проверка на усилвателя.

— Ханк? Пригответи ли плаката?

— Да, сър.

— Добре, момчета. Готови!

Всички замръзнаха и след малко разпознаха как пикапът на Конър спира на алеята. После чуха затръшването на вратата и стъпките му по чакъла.

— Боже, Ханк, това е тъща ти — прошепна Чък, но всички други го скастриха да мълчи.

На вратата се почука, след което последва дълга пауза.

— Ехо!

При звука на гласа му Джулия усети как сърцето ѝ се разтуптя бясно.

— О, не, това е старото ти гадже. Носи пушка!

— Шшт!

Чуха стъпките му да се приближават към дневната.

— Ед? Джулия?

Дона кимна от наблюдателния си пост и Джулия докосна Ед по рамото. Той веднага засвири на китарата. Ханк и Фил, които стояха от двете страни на вратата, опънаха плаката. Джулия бе написала „Добре дошъл у дома, Конър!“ с червена и синя искряща боя и бе изрисувала сребърни звезди за фон. Изведнъж Конър се показва точно под надписа — носеше старата си каубойска шапка — бавно се усмихна и поклати глава. Сините му очи обходиха лицата, откриха нейното и се задържаха на него.

Ед спря да свири и всички нададоха весели възгласи и се скупчиха около Конър.

— Боже господи — каза той. — По-трудно е да се отърве човек от вас, отколкото куче от бълха.

— Това си е твой проблем, каубой — отвърна Чък.

— Хей, Чък, как си? Ханк, Дона...

Той се ръкуваше и прегръщаше всички, като остави Ед и Джулия за накрая. Тя забеляза, че леко накуцва.

— Джулия, кой е този странен на вид идиот, до когото си застанала?

— Ей, приятел! — извика радостно Ед и притисна юмрук към гърдите си. — Огнени сърца! — Те плеснаха дланите си, Конър свали шапката си и двамата се прегърнаха.

— Подъл кучи син — каза Конър. — Ела да се видим само ние тримата, а?

Сложи шапката си на главата на Ед и най-последно се обърна към Джулия. Тя долови, че в лицето му има нещо различно, но не можа да определи какво. Беше по-слаб и очите му сякаш бяха по-хлътнали.

— Здравей, Конър. Добре дошъл.

— Е, не съм отсъствал толкова дълго.

— На нас ни се стори цяла вечност.

Двамата се прегърнаха и Джулия усети как ръцете му се вкопчват в гърба ѝ и я притискат силно за момент, при което сякаш всичкият въздух излезе от дробовете ѝ. Знаеше, че трябва да каже нещо непринудено и весело, но дори и да се бе сетила какво, нямаше сили да изрече нито дума. Притесни се, че може чувствата ѝ да са очевидни за останалите, така че бързо пусна Конър и пхна ръка в тази на Ед.

— И двамата изглеждате страхотно — възкликна Конър. — А къщата е невероятна. — Описа широк кръг с ръката си. — Реката, ябълките, розите, всичко. Имате си своя малка райска градина тук.

— Джулия става за Ева, няма спор — съгласи се Ханк Томас. — Но ако това е Адам, аз съм майката на Бамби.

— С тези очила прилича повече на змията — обади се Дона.

— Заповядай, Дона — каза Ед. — Хапни си тази ябълка.

Закачките продължиха и станаха по-хапливи, а Джулия завлече Чък при барбекюто и му заръча да се залавя с печенето на месото, после влезе вътре да донесе шампанското. Когато отново се появи, останалите дразнеха Конър за „раната му от войната“, но той не им се даваше и разказваше някаква невероятна история, която Джулия чу само отчасти, но според която той сам, с голи ръце, бе победил цялата сръбска армия. Ед отвори шампанското и когато всички чаши бяха пълни, вдигна тост за Конър. Докато Джулия изричаше името му заедно с всички останали и пиеше за негово здраве, очите на Конър отново се впериха в нейните и тя смутено отмести поглед.

Конър я гледаше как върви пред него по стълбите, наблюдаваше как се движат бедрата ѝ под роклята и как тя плъзга лявата си ръка със семплата брачна халка по парапета. Навън се смрачаваше и голите ѝ рамене изглеждаха тъмни на фона на бледосинята рокля. Беше по-красива от всякога, дори от онези самотни вечери, когато той лежеше буден, слушаше трясъка от изстрелите и взривовете и си мислеше за нея. Още по-красива, отколкото бе на снимката, която винаги носеше в портфейла си, тази, на която Ед ги бе снимал двамата на онази скала в

планината. Снимката, на която двамата се усмихваха един на друг и в очите на целия свят се възприемаха като истинска двойка.

Ед пусна на уредбата Боб Марли с надеждата хората да започнат да танцуват, но на всички им бе по-приятно да седят и бърбят на верандата или на моравата отпред. Джулия запали свещи навън и атмосферата стана приказна. Конър попита дали може да разгледа къщата, така че сега тя го развеждаше. Започнаха от нейното ателие в обора и Джулия се смути, когато Конър ѝ каза колко много харесва новите ѝ картини. После се върнаха в къщата. Всички други бяха още навън.

Когато стигна до най-горното стъпало, Джулия се обърна и го погледна. Той се надяваше тя да не е забелязала, че зяпа краката ѝ.

— Страхотна къща — каза той смутено.

— Да. Тук много ни харесва. Макар че за Ед щеше да е по-лесно, ако живеехме в града.

— Защо?

— Ами би могъл да е по-независим, сам да излиза на разходки. В главата му има карта на Мисула, докато тук му е непознато и... ами по-опасно е да се разхожда сам, нали разбираш. Не че това го спира да прави каквото си науми.

— Мога да си представя.

— Например онази вечер. Това лято ходехме да бягаме заедно. Пътеките са доста добри и той вече ги познава, а когато съм с него, е в пълна безопасност. Обаче миналата седмица аз бях в града и като се връщах, най-неочаквано пред колата се появи едно видение, облечено с оранжев елек, точно по средата на пътя и се затича право насреща ми. Познай кой беше. Размахваше бастуна пред себе си и съвсем не бе някакъв лек джогинг, търчеше си с всичка сила.

Конър се засмя. Обожаваше начина, по който тя жестикулираше образно с ръце, докато разказваше някоя подобна история. Предполагаше, че се дължи на италианския ѝ корен.

— Така че аз спрях колата и той дотича, блъсна бастуна си в предницата на джипа, спря, подпря се с длани на капака и знаеш ли какво каза? Рече: „Що за тъпо място за паркиране!“. Представяш ли си, Конър, какво се прави с такъв човек!

— Дръж го в клетка или нещо такова.

— Нищо чудно да стане някой ден. Той съобщи ли ти най-новата си идея?

— Не.

— Алпинизъм. Ходи на един курс в Колорадо, където учат слепи хора да се катерят. Когато кракът ти се оправи, иска тримата пак да изкачим онзи връх, нали се сещаш. Където си правихме снимки.

— Звучи страхотно. Дайте ми една седмица и съм на линия.

Тя наклони глава настрана и постави ръце на кръста си.

— Знаеш ли какво? И ти си същият тежък случай като него.

Усмихнаха се един на друг. Долу Боб Марли пееше и съветваше хората да не се тревожат, защото всичко ще се оправи. Джулия светна лампата на площадката и Конър съжали. Сумракът бе по-приятен.

— Хайде — подкани го тя. — Ела да ти покажа останалите стаи.

Имаше три спални и баня. Една от спалните бе наполовина пълна с натрупани кашони, а другата половина бе заета от пейка и тежести, с които, както обясни Джулия, Ед тренирал всяка сутрин. Втората стая бе приятно обзаведена — с жълти тапети и тъмносиня кувертюра. На леглото бе поставена грижливо сгъната хавлиена кърпа и Джулия каза на Конър, че това е стаята, където той ще спи. Той отвърна, че не е възнамерявал да остава за през нощта, но тя го погледна така искрено разстроена, че той веднага размисли и добави, че няма нищо против, стига да не ги притеснява. Тя го изгледа с един от строгите си погледи на учителка.

— Конър, не ни притесняваш. Ясно?

Показа му банята и накрая го заведе в тяхната спалня. Вътре се усещаше нейното ухание. Леглото бе под прозореца и с обикновена бяла памучна покривка. Конър си я представи как лежи там и запечата този образ в паметта си. Отгатна от коя страна на леглото спи тя по купчината книги и малката колекция от кремове и лосиони. На стената бяха закрепени малки закачалки, на които тя поставяше бижутата си, и една голяма картина, която той веднага разпозна като нейна, макар че бе виждал много малко от творбите ѝ. Беше като скална рисунка на бягащи елени и хора на коне, които ги преследват с копия, лъкове и стрели. Бе нарисувана със земни цветове — червено, черно, оранжево и кехлибарено.

— Ти си я рисувала, нали?

— А, тази ли. Да.

Пак изглеждаше смутена и той не знаеше дали е заради картината или за това, че са в спалнята ѝ.

— Това бе един от многото ми периоди. Нещо, с което експериментирах по едно време. Не се получи добре.

— Добра е.

— Не. Благодаря, но знам, че не е. Наистина.

— Ед ми каза, че пак си започнала да преподаваш.

— Да, и много ми харесва. Не съм на пълен работен ден. Ходя три пъти седмично в едно начално училище в Мисула.

— И преподаваш изобразително изкуство?

— Аха. Но предимно бърша носове и ги поливам с маркуча, след като са се омацали целите с боя.

— Звучи забавно.

— Така е.

Постояха мълчаливо известно време, загледани в картината.

— Той много се тревожеше за теб, знаеш ли? — промълви Джулия. — Чувахме какви ужасни неща стават там и като не знаехме къде си и какво правиш, двамата... тоест Ед доста се тревожеше. Знаем, че е глупаво.

— Не получихте ли картичките ми?

Тя се засмя:

— А, да. „Времето е ужасно, жалко, че не сте тук“.

— Съжалявам.

— Както и да е. Важното е, че си тук.

— Тук съм.

Гледаха се дълго време. После изведнъж тя се усмихна леко и някак се отдалечи, като че пусна някаква завеса.

— Трябва да сляза да проверя дали някой не се нуждае от нещо.

— И снайперистите постоянно ли дебнат? — попита Ед. — Само чакат някой да пресече?

— Не се знае, докато не те улучи куршум. По някои от малките улички — встрани от Алеята на снайперистите, можеш да се разхождаш с дни, без да стрелят по теб. После — бум! — и убиват някого. За снайперистите навярно е като игра.

— Да убиват напълно непознати.

— По-лошо е. Някои от хората, които убиват, са им били приятели или съседни преди войната. Сега са просто мюсюлмани и един вид плячка. Сякаш вече не са човешки същества.

Лежах на моравата край реката само двамата. Освен ромона на водата чувах как останалите говорят и се смеят горе до къщата. Някой бе пуснал един от старите албуми на „Доорс“. Ед цяла вечер се опитвах да си говоря с Конър насаме и накрая се наложи да го завлече тук долу. Последния половин час му задавах въпроси за Босна и се опитвах да си представя историите, които Конър му разказваше.

— И ходеше ли с бронирана жилетка или нещо такова?

— Отначало. После не. Те са доста тежки.

Някъде нагоре по реката патица закръка изплашено сред тополите.

— Приближава се лисица — каза Конър.

— Или койот. Понякога ги чуваме да вият нощем в гората.

Ослушах се, но не чух нищо повече.

— Страхотно място сте си намерили.

— Да, големи късметлии сме.

— Пробвал ли си да ловиш риба? Наоколо май има хубави вирове.

— Няколко пъти. Първо трябваше да се подрежат дърветата, за да не се оплитам в гъсталака. Но като не можеш да дебнеш рибите и не виждаш как се впускат към стръвта, част от удоволствието се губи. Иначе тук има доста риба, особено пъстърва. Бил Робъртсън — мъжът, който живее в съседната къща — улови дъгова пъстърва кило и половина онзи ден.

Сякаш да подчертае това, една риба подскочи над водата. И двамата се засмяха.

— Как върви музиката? — попита Конър.

— О, нали знаеш.

— Ако знаех, нямаше да питам.

Ед се усмихна. Не желаше да говори за това, но нямаше да е честно след разпита, на който бе подложил Конър. Въздъхна.

— Ами, честно казано, изобщо не върви.

— Джулия каза, че свириш постоянно.

— А, наистина свиря. Дори изнесох няколко концерта в един бар в града. Но не съм написал нищо повече от година. Поне нищо, което да си заслужава да го запазя. Сякаш просто съм... не знам. Загубил съм вдъхновението си.

— О, ще си го върнеш. Сигурно е трябвало да учиш един куп нови неща.

— Така е, но те нямат нищо общо. Разполагам с най-доброто оборудване, което може да се купи, и знам как да си служа с него. Не е това. Май просто трябва да приема факта, че нямам талант.

— Ед, не познавам човек с повече талант от теб.

— Е, много мило, че го твърдиш, но ти разбираш от музика толкова, колкото аз от фотография.

— Знам, че те бива.

— Конър, наясно ли си колко мюзикли съм написал, по дяволите?

— Не.

— Единайсет. И бог знае още колко други парчета и песни. И всяко от тях бе отхвърлено. Не веднъж, не два пъти. Много пъти. Нито една моя творба не е била изпълнявана пред публика, откакто завърших колежа. Идва момент, когато човек трябва да стане реалист. Няма да се получи. И в писмата, които пристигат, знаеш ли какво има в тях сега? Притеснение. Същото е положението и с агента ми — тоест би трябвало да му викам неагента ми. Дори вече не ми се обажда. А когато аз успея да се свържа с него, чувам едно и също. Той е притеснен. Така е. Станал съм жалък.

Усещаше от мълчанието на Конър, че бедният човек не знае какво да отвърне. Протегна ръка, напипа рамото на приятеля си и го стисна леко.

— Знаеш ли колко се гордея с теб, задето замина там и опита да постигнеш нещо? Бях неописуемо горд. Онази снимка на убитите жени? Знам я. Знам какво представлява. Накарах Джулия да ми опише и най-малката подробност и разбрах колко е необикновена. Бях много горд, че ти си я направил. И знаеш ли какво? Ужасно ти завиждах.

— Ед, просто извадих късмет. Както онзи път в Йелоустоун. Попаднах на подходящия момент и направих добра снимка. Това, което ти се опитваш да постигнеш, е много по-трудно.

— Хей, моля те. Не ме утешавай.

— Да те утешавам? Боже!

Седяха мълчаливо известно време. Ед си представи, че Конър клати глава и се взира в реката. Искаше му се да се срита сам за това, което бе казал. За пръв път от цяла вечност позволяваше на самосъжалението да го завладее. Горе, при къщата, Чък Хеймър довърши някаква шега и всички изохкаха. Ед отново се протегна и напипа рамото на приятеля си. След малко Конър постави ръката си върху дланта на Ед и каза, че съжالياва, ако думите му са прозвучали по този начин.

— Не, Конър, аз съжالياвам. Понякога просто ми е трудно да бъда силен. А притежавам толкова много неща, за които трябва да съм благодарен. Имам Джулия, тази фантастична къща. И знаеш ли какво? Аз съм страхотен учител по пиано. По-рано уроците по пиано ми се струаха голяма досада, просто нещо, което се налага да правя, докато не пробия с мюзиклите. Но сега ми харесват. Наистина.

— Това е хубаво.

— Да, така е.

Замълча. Не бе възнамерявал да сподели с никого истинската причина за лошото си настроение. Но както седеше тук с най-добрия си приятел, изведнъж му се прииска да го стори. Преглътна тежко.

— Джулия каза ли ти, че се опитваме да си направим дете?

— Не. Хей, това е чудесно!

— Да. На теория. Опитваме от почти година и нищо не се получава.

— Е, аз не съм специалист, но това не е чак толкова дълго време, нали?

— Може би. Както и да е, миналия месец имах дребен проблем, свързан с диабета. Нищо особено, просто се оказа, че трябва малко да се увеличи дозата инсулин. Но докато уточнявах това, лекарят, който е много добър, информиран е за всички нови лекарства и изследвания, та той ме попита дали ще искаме да имаме деца. Аз му казах, че искаме и опитваме от известно време, но още не се е получило. Изтърсих някаква глупава шега от рода, че сперматозоидите ми са преуморени от толкова работа, защото като казвам, че опитваме, наистина правим всичко възможно. Пробвахме всичко — термометри, календари и така нататък. Както и да е, той се интересува кога за пръв път са ми поставили диагнозата диабет и дали са ме подлагали на

имуносупресивно лечение. Казах, че не знам, по онова време бях още дете, защо пита? А той захъмка и закашля, и замънка, накрая го принудих да ми обясни и призна, че се установило, че някои от лекарствата, които са се използвали по онова време, всъщност имат негативен ефект върху плодовитостта. Можеш ли да си представиш? Веднага се обадох на майка си и тя естествено си спомни, че са ме подлагали на такова лечение. Направо са ме бомбардирани с тези имунопотискащи дивотии. Оказва се, че докторите се опитвали да се преборят с диабета, като го атакуват директно. Върнах се пак при лекаря, той ме накара да дам сперма, направи изследвания, за да провери как плуват онези дребни едчета под микроскоп, и знаеш ли какво? Нула. Кръгла нула. Стрелям с халосни.

— Сигурен ли си?

— Да.

— Могат ли да направят нещо?

— Нищо.

Двамата се умълчаха.

— Каза ли на Джулия?

— Още не. Научих го едва в края на миналата седмица. Още не съм събрал куража, така да се каже.

Той се засмя и усети, че Конър стисва рамото му.

— Знам, че можем да си осиновим дете, но... просто беше голям шок. — Замълча за миг. — Стига толкова. Развалих ти партито. Извинявай, не трябваше...

— Не се извинявай. Радвам се, че го сподели.

Ед напипа часовника си, натисна малък бутон и механичният глас му съобщи, че е десет и дващест и шест.

— Моля? Какво каза, Хал?

Беше глупав номер, но винаги размиваше околните. Отново натисна бутона.

— Десет и дващест и шест.

— Готин е — каза Конър.

— Аха. Всички деца, на които давам уроци по пиано, искат такива часовници. Я ми кажи. Вижда ли се луната?

— Да. Не е много голяма.

— Само на два дни е. А сега, дами и господа, в следващия си номер Невероятния Тъли ще посочи луната, без да я вижда.

Той протегна ръка надясно и откри последното колче от въжената ограда, за да се ориентира и да се обърне в правилната посока. После посочи към небето.

— Там. Прав ли съм?

— Абсолютно. Това е страхотен номер. Как го правиш?

Ед докосна слепоочието си като ясновидец.

— О, приятелю. Има сили, които са достояние само на малцина избрани. Ще ми начертаеш ли карта на звездите?

— Разбира се. Къде?

— На гърба ми.

Конър коленичи зад него и начерта с пръста си всяка планета и звезда, която можеше да назове, а те бяха много. Реката ромолеше пред тях. Докато Конър правеше това, видя една падаща звезда и каза на Ед, като я описа и очерта извивката ѝ на рамото му. В мрака на собствения си череп Ед я видя, видя и всички останали звезди — ярки и сребристи, и блещукащи, тайно си открадна искрица от светлината им и я приюти в сърцето си.

17.

Джулия стоеше, гледаше ги и се удивляваше как толкова малка групичка шестгодишни деца може да вдига толкова много шум. Бяха разпръснати покрай задната стена на игрището, всички облечени в своите червено-сини работни престилки. По лицата и престилките им имаше повече тебешир, отколкото по стената. Не всеки ден на тези спазващи закона млади граждани им се позволяваше да обезобразяват обществена собственост, така че сега се възползваха в максимална степен от предоставената им възможност.

Идеята за този проект хрумна на Джулия след разговора с Конър в спалнята за картината, която наподобяваше скална рисунка. Тъй като в момента пребоядисваха училището отвън, тя попита директорката — госпожа Лайтнър, дали първокласниците могат да се включат в разкрасяването, преди бояджиите да стигнат дотам. Предната седмица говориха за пещерните рисунки и разглеждаха албуми с фотоси, които Джулия бе открила в библиотеката. Раздаде им снимки на пиктограми, останали от индианците айдахо, и някои необичайни скални рисунки, открити неотдавна във Франция.

Днес бе връхната точка — децата имаха шанс да рисуват върху стената на игрището. Джулия я бе разделила на осем „пещери“, а децата — на осем „пещерни семейства“. Трябваше да си представят какво са правили през деня и да го нарисуват с цветен тебешир на тяхната част от стената.

Госпожа Лайтнър бе одобрила идеята, но не бе предвидила, че рисуването ще е точно под прозорците на стаята, в която тя преподаваше математика на четвърти клас. Джулия предупреди „пещерните“ си деца, че трябва да общуват предимно на „пещерен“ език, който явно се състоеше основно от силни писъци и ръмжене. Вече се разкайваше за това решение и като съдеше по намусените погледи на госпожа Лайтнър през прозореца, директорката също съжаляваше за даденото позволение.

Някои от рисунките на децата бяха доста впечатляващи. Повечето бяха избрали ловни сцени с елени, вълци, мечки и мамути,

както и множество дребни човечета, макар че в някои рисунки не бе ясно кой кого преследва. Други бяха изобразили сюрреалистични сцени. Наложих се Джулия да напомни на Люси Кравиц, че в онази епоха Ватман и Робин надали са се подвизавали и че вероятно хората са готвели храната си на огън, а не в микровълнова печка.

Сега шумът отново приближаваше ниво, което щеше да привлече вниманието на госпожа Лайтнър. Джулия плесна с ръце и извика всички да се съберат около нея. Притисна пръст към устните си и заговори с развълнуван шепот:

— Слушайте внимателно. Ето какво стана. Току-що се изкачих на хълма и там видях един голям и рунтав саблезъб тигър. Изглеждаше много, много гладен.

— Трябва да ни обясняваш това на пещерен език.

— Люси, знам. Но случаят е спешен, ясно?

— Не, защото и това не ни го каза правилно.

— Нека си представим, че аз съм еволюирала.

— Какво значи това?

— По-умна. Добре, стига толкова. Продължаваме с рисунките, но се налага да сме съвсем тихи. Тихи като пещерни мишки. Защото тигърът е наблизил, обикаля и търси храна из пещерите. А колко е гладен само!

Разбира се, Джулия бе забравила, както можеше да се случи на всеки, за Кейн Фелдман. Той бе плахо и чувствително дете с постоянно течащ нос и веднага избухна в сълзи. Тя се наведе и го прегърна. Попита го дали иска да бъде тигърът и той подсмръкна, кимна и веднага спря да плаче.

— Добре. Охо, тези хора изглеждат много вкусни, май и аз ще бъда тигър.

Останалите отново се заловиха за работа, а Джулия хвана тъничката ръка на Кейн и двамата тръгнаха да си търсят храна.

Но докато вършеше това, се върна към мисълта, която я бе ангажирала цялата сутрин и предишната нощ. Замисли се за невероятното предложение на Ед.

Прекараха предната вечер с Конър в „Кармичния лос“, където Ед понякога свиреше на пиано и пееше. Беше по-приятно заведение от „Хенрис“, но не особено. Беше четвъртък, нямаше много хора и

вечерта започна доста неловко, когато Ед се представи като Стиви Уондър от Мисула.

Това бе една от самоироничните шеги, на които бе все по-склонен напоследък, и в случая след нея се възцари ледено мълчание. Джулия седеше на бара с Конър и двамата чуха някой зад тях да подмята, че ако това не е расистка забележка, е проява на адски лош вкус. Но постепенно нещата се оправиха. Ед изсвири най-хубавите си песни — от Коул Портър до Доли Партън — и когато свърши с последното си изпълнение, тълпата се бе умножила и всички искаха още.

Двете седмици след партито в чест на Конър се оказаха емоционално бурни. Ед събщи на Джулия, че е стерилен веднага щом Конър си тръгна онази неделна вечер, и двамата прекараха нощта, като се будеха през час и отново, и отново започваха да обсъждат темата. Отидоха заедно при лекаря на Ед, който потвърди категорично диагнозата, и когато се прибраха вкъщи, Ед рухна и се разплака. Оттогава обаче бе силен и позитивно настроен и Джулия се стараяше да се държи по същия начин. Това бе тъжно, повече от тъжно, мислеше си тя. Но нямаше смисъл да се потапя в тази мъка. Решението на проблема изглеждаше съвсем просто. Щяха да си осиновят дете. Всеки ден след училище тя проучваше въпроса. Доктор Ръмболд я насочи към една агенция в Хелина, която уреждаше осиновявания. Джулия им се обади и си уговори среща.

Ед възнамеряваше да откаже ангажимента си в „Кармичния лос“, но когато дойде денят, и двамата се бяха поуспокоили и се съгласиха, че една вечер навън ще им се отрази добре. Обадиха се на Конър. Той дойде от Огъста и след като представлението на Ед свърши, ги заведе на вечеря в един ресторант наблизо.

Беше почти като едно време. Конър бе в добро настроение. Изглеждаше не толкова напрегнат и сподели, че кракът му се е оправил напълно. Вече бе започнал да язди и заяви, че е готов за катеренето, щом те решат. Ед още бе в приповдигнато настроение след аплодисментите в бара. Постоянно се шегуваше и караше и тях, и сервитьорките, и хората на съседните маси да се заливат от смях. Възбудени и щастливи, двамата се сбoguваха с Конър на паркинга и се уговориха, че ако времето е подходящо, ще отидат в планината следващата събота.

През първите километри, докато пътуваха към дома си, Ед не продума и Джулия дори си помисли, че е заспал. После най-неочаквано той изрече:

— Какво ще кажеш да помолим Конър?

— Какво да го помолим?

Ед помълча.

— Да го помолим... дали ще се съгласи да стане баща на детето ни.

Джулия бе толкова шокирана, че едва не излезе от пътя.

— Какво? Сигурно се шегуваш. Сериозно ли говориш?

Един поглед ѝ бе достатъчен да се убеди, че той не се шегува.

— За бога, Ед!

— Не, чакай малко. Изслушай ме. Спри колата.

— Ед, стига! Наистина.

— Моля те, Джулия! Спри колата.

— Май така ще е най-добре.

Тя отби от пътя и изгаси двигателя, но остави фаровете да светят. Ед намери ръката ѝ и я стисна между дланите си.

— Ед, не мога да повярвам, че изобщо ти е хрумнало.

— Чакай. Първо ме изслушай.

— За бога, Ед.

— Слушай. Много мислих за това и...

— Страхотно. Е, не си губи повече времето с такива размисли, ясно?

Тя издърпа ръката си и скръсти ръце.

— Джулия, ще замълчиш ли за малко, за да ме изслушаш? Имаме избор. И двамата искаме дете, нали? Да. Можем или да си осиновим дете, дете на двама напълно непознати. И — не ме разбирай погрешно — ако това е, което искаш, чудесно. Или можем да си имаме дете, което да е много по-истински наше, дете, което ще носи гените поне на единия от нас. — Вдигна ръка и я погали по лицето. — Твоите.

Джулия въздъхна и заби поглед в пустия път, осветен от фаровете.

— И това дете ще израсте в утробата ти. Ще преминем през всичко това заедно, ще го усещаме как расте. Ще изживеем всички неща, които една двойка изживява. То ще бъде нашето дете, Джулия. Така, както едно осиновено дете не би могло да бъде. Не разбираш ли?

Тя не отговори. Бе прекалено шокирана, за да мисли нормално. Една кола мина край тях и Джулия се взира в стоповете ѝ, докато те не изчезнаха зад завоя. Ед продължи спокойно:

— И единственият въпрос е кой да бъде биологичен баща на детето ни.

— И ти искаш да бъде Конър. Боже господи, Ед! Какво ти дава право да избираш? Аз нямам ли думата? Или това е някакъв мъжки въпрос между вас двамата с Конър?

— Стига, Джулия. Не казвам, че аз ще избира. Ако не приемаш тази идея, можем да се обърнем към банка за сперма или както там се наричат и да ни се падне някой непознат. Например някой едър глуповат футболист. По дяволите, май е най-добре да си осиновим дете.

— Говорил ли си с Конър за това?

— Разбира се, че не.

— Честно?

— Джулия, за бога, за какъв ме мислиш?

— Ед, достатъчно. Отговорът е „не“, разбра ли?

Тя запали колата.

— Чудесно.

Подкара по шосето.

— Слушай, говориш, сякаш всичко е решено. Като че ли е естествено между приятели парашутисти и така нататък. Забрави за банката за сперма и за донорите. Защо направо не го извикаме да ми скочи и да го направим, както се прави.

Ед не отговори и Джулия кара мълчаливо известно време, поразена от това, което бе казала току-що, чудейки се каква побъркана част от мозъка ѝ бе родила тези думи.

— Извинявай — сниши глас тя накрая. — Не исках да кажа това.

— Ти също ме извини. Да забравим цялата история. Беше лоша идея.

Повече не проговориха, а даже и след като се прибраха и си легнаха, не си пожелаха лека нощ. Джулия явно бе заспала, но сънят ѝ бе неспокоен и напрегнат. Сънува Конър и Ед и лицата на неродени бебета, които прелитаха като фантоми.

Тези образи все още изпълваха главата ѝ, когато тръгна, съвсем будна, на работа сутринта, и все още не успяваше да се отърси от тях,

въпреки че децата отново се разшумяха.

Най-после звънецът иззвъня и оповести края на часа.

Когато децата свалиха престилките си и си тръгнаха, Джулия се върна на игрището, за да събере разпилените тебешири. Видя, че госпожа Лайтнър се е отправила към нея, и се приготви да изслуша упреците ѝ. Сали Лайтнър бе дребна, спретната жена на около петдесет години, с очила с метални рамки и страховит нрав, ако можеше да се вярва на слуховете. Вероятно съвсем скоро Джулия щеше сама да се убеди в истинността им.

— Извинете за шума — каза тя.

— Няма нищо, скъпа. Видях колко се забавлявах децата.

Двете тръгнаха покрай стената. Госпожа Лайтнър гледаше над очилата си рисунките на пещерните семейства.

— Хм — констатира тя накрая. — Много са добри. Мисля да ги оставим така.

Докато шофираше към къщи и слънцето се снишаваше над планината, Джулия отново премисли всичко за стотен път.

Това, което се опитваше да си изясни, бе защо реагира толкова бурно на предложението на Ед. Очевидно бе свързано с тайните ѝ чувства към Конър, които сякаш се засилваха още повече всеки път, когато го виждаше, и които тя вече възприемаше като срамно предателство спрямо Ед. По някакъв лишен от логика начин бе приела казаното от Ед като обвинение, сякаш той знаеше за чувствата ѝ, и тя инстинктивно се опитваше да се защити категорично — като жена, обвинена в прелюбодеяние.

Но, боже господи, да роди дете от Конър...

Нямаше ли това да запечата предателството с кръв, да го направи много по-лошо? Или проблемът просто бе, че тя нямаше доверие на самата себе си? Страхуваше се как може да се промени животът, ако носи неговото семе в утробата си, ако го усеща как расте и се движи, ако му даде живот и го роди на този свят, отгледа го и го закриля. Джулия започна да трепери.

Приближаваше мястото, където двамата с Ед бяха отбили колата от пътя, за да говорят предната вечер, и сега отново изключи двигателя. Слезе, пресече пътя и известно време постоя, втрещена в

реката. Някои от листата на дърветата вече пожълтяваха. Съвсем бавно, огряна от златистата светлина, Джулия започна да разбира. Като отминала буря, всички съмнения и страхове, които бушуваха часове наред в главата ѝ, замряха и стихнаха и тя осъзна — спокойно и с абсолютна яснота — какво желае.

Не можеше да има Конър, но можеше, ако той дадеше съгласието си, да има неговото дете. Дете, което щеше да бъде част от него, част от нея и най-големият дар за Ед.

Конър се изкатери на огряната от слънцето скала, праметна се през ръба ѝ, чу рязкото размахване на криле и видя как един гарван изхвърча подплашено и отлетя към пропастта. Закачи въжето си за куката, която вече бе забита в скалата.

— Поемам ви! — извести той.

Надникна надолу в сянката на комина и видя Ед на една тясна издатина — десетина метра под него — да издърпва въжето, а Джулия, малко по-ниско и леко встрани, също го наблюдаваше. Конър започна да тегли въжето, местейки длан след длан, докато не усети, че се е опънало.

— Аз съм! — извика Ед.

— Тръгвай, когато си готов!

Последва кратка пауза и Конър видя, че Ед се приготвя и казва нещо на Джулия, което той не може да чуе, после обърна лице нагоре и предупреди със силен глас:

— Тръгвам!

— Добре.

Конър затегли въжето при всяко отпускане и през цялото време гледаше Ед с мълчаливо страхопочитание. Никой случаен наблюдател не би познал, че е сляп. Той се бе катерил по тази скала няколко пъти, но тук планината бе много разнообразна и човек не можеше да запомни всяка цепнатина и издатина. Придвижваше се, буквално опипвайки скалата, и само два пъти бе извикал за помощ, за да му подсказват къде може да закрепим ръката или крака си. Засега най-много трудности им създаде тази част от изкачването, която бе най-равна — скалната река с огромните камъни, които приличаха на динозаври. Но дори и там Ед се справи сам, ориентирайки се с гъвкав бастун, нещо

като дълга щека за ски, изработена от специална сплав. Спъна се няколко пъти и веднъж падна доста лошо, но успя да прекоси участъка, без Джулия или Конър да му помогнат. Катеренето им бе отнело по-дълго време, отколкото предния път, но не много. А сега им оставаше само един преход до върха.

Бе един от онези свършени дни на ранната есен, в които Конър понякога правеше снимки за туристически брошури, небето изглеждаше безкрайно, без нито едно облаче, лазурносиньо, въздухът бе приятно топъл без никакъв повей на вятър. Зеленият океан на гората бе осеян с малки островчета в кехлибарено и ръждиво и тук-там жълтото на група тополи или трепетлики. По-високите върхове наоколо и в далечината вече бяха покрити с първия сняг.

Конър пристигна предната вечер и прекара нощта у Ед, за да могат да потеглят рано сутринта. Веднага щом пристигна, усети нещо различно у двамата, някаква леко напрегната атмосфера, и се зачуди дали не е прекъснал някакъв спор. Ед бе много по-тих от обикновено и по време на вечерята дори имаше моменти, когато и тримата се умълчаваха. Конър се опита да си го обясни с това, че е краят на една натоварена седмица. Може би просто и двамата бяха уморени. Или се тревожеха за изкачването.

Джулия се оттегли първа, като остави мъжете да допият виното си край огъня. Двамата си побъбриха известно време. Конър искаше да попита Ед дали е споделил с Джулия за резултатите от изследванията, защото му хрумна, че може би това е причината за напрежението, но не намери подходящ момент да зададе този въпрос.

Надяваше се до сутринта настроението да се е подобрило. Но не беше. Докато пътуваха с колата и после, по време на изкачването, тримата почти не продумаха, освен задължителните подвиквания, свързани с катеренето. Конър нямаше нищо против това. Понякога е приятно да помълчиш, когато си с приятели, особено в ден като този. Просто се надяваше между Ед и Джулия всичко да е наред.

Половин час по-късно стигнаха до върха. Като видя грейналото лице на Ед, щом се изкатери на скалната платформа, Конър се почувства дълбоко развълнуван. Той прегърна приятеля си и го поздрави и двамата извършиха ритуала си „Огнени сърца“. Ед го помоли да го заведе до малката пирамида, постави длани върху нея, обърна се и застана, опрял гръб в скалата, сякаш оглеждаше хоризонта.

Конър погледна Джулия. Тя също наблюдаваше Ед и бършеше сълзите си, като се усмихваше в същото време. После премести поглед към Конър и той ѝ се усмихна, а тя направи гримаса, която показваше, че е ядосана на самата себе си, задето се е разплакала.

— Снимки! — извика Ед. — Трябва да си направим снимки!

После изтърси някаква шега каква чест е за тях с Джулия да имат подръка толкова прочут фотограф и Конър изигра ролята си, започна с важен тон да дава нареждания как да застанат и ръсеше претенциозни забележки за светлината. После, също като предния път, Джулия им направи няколко снимки със своя апарат, след което го подпря на скалата, нагласи таймера и изтича да се нареди за снимката. Застана до мъжа си, така че той да е по средата, но Ед възрази, че тя трябва да е на това място, и двамата се размениха точно преди апаратът да щракне.

— Сега аз трябва да ви снимам — заяви Ед.

Конър му подаде апарата си и му помогна да го намести. Джулия го гледаше, докато вървеше обратно към нея, и в усмивката ѝ имаше някакво послание, което Конър съжали, че не успя да разгадае. Когато застана до нея, тя протегна ръка и го прегърна през кръста, придърпа го към себе си и той я прегърна през раменете. Джулия го погледна със същото изражение в очите.

— Правилно ли съм насочил обектива? — попита Ед.

— Малко наведи — каза Конър. — И малко на твое дясно.

— Сега?

— Добре е.

— Представям си как ще позеленееш от завист, когато се окаже, че моите снимки са по-добри от твоите. Хайде, сега големи усмивки...

Също както преди, тримата седнаха на слънце и изядоха храната, която си носеха, и после Ед накара Джулия да му опише гледката до най-малката подробност, с точните цветове на есента, кои планински върхове вече имат сняг и кои не, точното местоположение на слънцето и ъгъла на сенките. И когато тя завърши описанието си, той седя мълчалив известно време, представяйки си чутото. Конър го гледаше и се чудеше доколко вярна картина успяваше да си представи приятелят му. После се взря в далечината и се замисли за предния път, когато тримата седяха на тази скала, и колко изпълнен с надежди бе животът им тогава.

— Конър? — повика го Ед.

Обърна се и видя, че и двамата го гледат напрегнато. Ед бе прегърнал Джулия през раменете.

— Да?

— Двамата с Джулия искаме да те питаме нещо.

Отгатна по лицата им, че е нещо важно, и окуражи приятеля си да продължи. Ед преглътна. Беше неспокоен и нервен и започна да говори със заобикалки, което бе толкова нетипично за него, че самият Конър започна да се притеснява. Ед му каза колко много го обичат и той, и Джулия, че той е — както и сам знае — най-добрият им приятел. Нещо повече, той им бе кум на сватбата и всичко друго, и колко много общо има помежду им.

Колкото повече увърташе Ед, толкова повече се объркваше Конър, недоумявайки какво, за бога, ще последва. Погледна Джулия и тя изглеждаше не по-малко нервна от Ед, дори умишлено избягваше погледа му.

Сега Ед заприказва как двамата с Джулия се опитвали да си направят дете и как скоро открили, че това няма да е възможно, и как мислели да си осиновят — което вероятно щяха и да направят в крайна сметка — освен... Освен ако не избереяха другата възможност, която обсъждали, е, не точно възможност, по-скоро налудничавата идея...

Изведнъж Конър проумя. Цели двацет секунди преди Ед да намери точните думи. И докато го чакаше да ги произнесе, се почувства, сякаш е в тунел и срещу него лети влак, който гърми все по-силно и по-силно в главата му.

— Та се чудехме дали ти... Всъщност доста се притесняваме да те питаме, защото е нещо повече от притеснение. Всъщност, ако мислиш, че е ужасна идея, просто трябва да кажеш „не“. Тъй като ценим приятелството ти повече от всичко. Знаеш, че е така. Но се чудехме дали ще се съгласиш да станеш... Ами дали би обмислил да станеш баща — биологичен баща — на нашето дете.

Влакът най-после го блъсна и няколко дълги минути думите на Ед се носеха като в забавен каданс помежду им. Някъде в гората под тях отекна странен звук, който после Конър смътно разпозна като рев на лос.

Пое си дълбоко дъх.

— Ами, не...

— Наистина, Конър. Няма проблем, наистина. Беше ужасно да те молим за това и знаехме, че най-вероятно ще откажеш. Напълно приемаме това. Нали, скъпа?

— Точно така.

Ед я целуна по бузата и тя се усмихна смутено. Конър я гледаше втренчено. Джулия продължаваше да избягва погледа му. Най-после събра кураж да го погледне и връзката между очите им прониза нещо дълбоко у него.

— Слушай какво — продължи Ед. — Това бе просто една идея, забрави я.

— Ед — промълви Конър. — Ще замълчиш ли за момент?

Когато заговори, нямаше ясна представа какво ще каже. Бе прекалено шокиран, за да мисли трезво. Чу се да говори, че Ед определено знае как да шокира човек. Всички се засмяха и това малко разсея напрежението. После им каза, че е развълнуван и че за него е голяма чест, че го молят за това, и че те са двамата души на света, които са му най-скъпи, което бе самата истина. Но да създадеш дете не е проста работа и попита дали може да си помисли известно време. Двамата едновременно го увериха, че може да обмисля колкото време иска.

Слизането по обратния път им отне почти толкова време, колкото и катеренето. Трябваше да се концентрират върху въжетата и да насочват Ед съвсем точно, за да не се нарани. Конър бе благодарен, че така не им остана време за разговори, които щяха да бъдат неловки след казаното на върха. Дори докато крачеха обратно към джипа, тримата почти не говориха. По време на пътуването с колата Ед направи всичко възможно да развесели атмосферата, но за пръв път, доколкото Конър си спомняше, нещата помежду им изглеждаха не съвсем непринудени. Искаше да е в състояние да им даде отговор веднага, но в главата му препускаха прекалено много мисли и сърцето му биеше твърде развълнувано, за да вземе решение.

Поканиха го да остане да пренощува у тях, но се извини не особено убедително, че се налага да се прибере при майка си. Сложи багажа си в шевролета и тримата постояха пред колата няколко минути, загледани в небето. От устите им излизаха облачета пара в хладния вечерен въздух.

— Май ще замръзне — каза той.

Джулия го целуна за довиждане и влезе в къщата. Конър усети, че тя го направи, за да ги остави насаме с Ед за малко. Качи се в колата и свали прозореца. Ед постави ръце на рамката.

— Слушай — подхвърли Ед. — Искам да го повторя още веднъж. Каквото и да решиш, няма проблем. Стоварихме ти страхотно бреме и го осъзнаваме.

— Кажи ми едно. Джулия също ли е толкова сигурна, колкото си и ти?

— Напълно.

Конър замълча. Ед протегна ръка и я постави върху рамото му.

— Не бързай с решението.

— Ще ви се обадя.

Конър запали колата и я обърна, после се сбогува с Ед. Докато се отдалечаваше, погледна в огледалото и видя приятеля си през дима от ауспуха. Стоеше и махаше с ръка, а светлината зад него образуваше ореол около главата му.

18.

Първия път, когато го видя, помисли, че е пушек, но сега вече правеше разлика. Виждаше се като черен виещ се облак над палмите. После, когато човек се приближеше малко по-близо и започнеше да чува виковете, осъзнаваше, че облакът е жив и е целият от птици. Предимно лешояди, кани и гарги, но имаше и други, които кръжаха и пискаха наоколо. Конър не знаеше имената на по-малките и плахи птици, които несъмнено бяха наясно с мястото си в птичата йерархия. Но когато се намираха толкова близо, човек нямаше нужда да ги вижда или чува: самата миризма подсказваше къде бяха трупите.

Това се повтаряше цяла сутрин. Заедно с другите журналисти следваше войниците по ивицата набраздена червена земя, която се виеше към селото през плантацията с банани и авокадо. Беше рано и маранята се носеше над планинските склонове, които се издигаха стръмно от двете им страни. Много често офицерът в първата кола вдигаше ръка, за да направи знак на конвоя да спре, докато група сапъори отиваше напред да обезвреди някоя противопехотна мина, а Конър и останалите чакаха в ленд ровърите в засилващата се жегата и слушаха радиото, което сееше войнствените напътствия за убийците хуту да не оставят нито един гроб незапълнен, нито един човек жив.

Слязоха от колите в края на селото и продължиха пеша. Малко момче, което стоеше само по средата на улицата, облечено само с тениска, изпръскана с кръв, бе застинало като статуя, докато ги гледаше как се приближават. Офицерът се наведе към него и го попита нещо, но детето сякаш не го разбра, обърна се и се отдалечи по улицата, а те го последваха. През цялото време смрадта ставаше все по-силна.

Вървяха бавно между опустошените и осеяни с дупки от изстрели къщи, изпразнени от всичко освен от духове, покрай разпилените плячкосани останки — счупено колело, женска обувка, жълта пластмасова свирка. Вървяха към църквата с варосаната й кула и другата над нея — жива и черна от птици. Войниците и Конър, както и

останалите журналисти, всички освен момчето притиснаха длани към устите и носовете си, покриха ги с кърпи или каквото друго намериха.

В покрития с трева и прахоляк двор на църквата се издигаше бяла циментова фигура на Исус с разперени за поздрав ръце. Момчето спря до него, не продължи и Конър го снима, а после засне и кучетата и лешоядите, които изскачаха през отворените врати на църквата, снима войниците, които неуспешно се опитваха да ги прогонят с крясъци и викове.

В църквата въздухът бе горещ и зловонен, гъмжеше от мухи и Конър се постара да не вдишва много от него в дробовете си, нито да допуска това, което снимаше, в главата си, докато запечатваше на лента труповете. Бяха на купчини между пейките, по пътеката и край стените, които бяха изпръскани с кръв и осеяни с дупки от куршуми. Имаше повече жени, отколкото мъже, макар че някои бяха обезобразени и полът им трудно се познаваше, имаше деца и бебета и сред тях стърчаха няколко откъснати крайници.

Слънчевите лъчи струяха върху нападалите пред олтара през стъклописите на прозорците, които също бяха надупчени от куршуми, но въпреки това не бяха паднали. Кендрик, британският телевизионен репортер, молеше всички да се дръпнат настрана, за да успее да заснеме всичко с камерата, докато слънцето не се е преместило, но Конър не му обърна внимание и довърши снимките, които искаше да направи, преди да излезе.

Навън един млад войник повръщаше и Конър застана до него, за да го придържа за раменете известно време, без да каже нищо. После се върна на улицата. Вече се бяха появили и други жители на селото и говореха приглушено с войниците. Като се огледа, Конър ги видя как изникват като фантоми с огромни очи иззад къщите и откъм дърветата.

Снима ги, докато войниците им раздаваха храна и вода от камионите, паркирани в двора на изгорялото училище. Там растеше голям баобаб, от тези, за които казваха, че са по погрешка засадени наопаки, с корените във въздуха, макар че според Конър не бе грешка, защото целият свят се бе преобърнал по този начин.

Седна на ниска кирпичена стена и се загледа в хълмовете над селото. Маранята вече се бе вдигнала и сега се различаваха дърветата, които сякаш протягаха ръце от склоновете. Зад тях се струпваха облаци, готвещи се за дъжда, който се изсипваше неизменно всеки

следобед. Това бе една от най-пищно зелените страни, които Конър бе виждал, и в тази ѝ част почти всеки сантиметър земя сякаш бе облагороден. Но бананите и авокадата започваха да гният по дърветата и единствената реколта, която бе ожъната, бе от хора.

Вече трети ден се придвижваше с този контингент на ПФР — Патриотичния фронт на Руанда, който напредваше на югозапад. И въпреки че продължаваше да снима труповете, които откриваха, Конър отдавна бе спрял да ги брои. Беше ги видял — разплути и струпани като дънери край бреговете на реките, докато други бавно отминаваха в някакъв мълчалив воден балет, който само те чуваха. Беше ги видял — натъпкани в стотици потоци и изкопи, и блата, и около опустошените им домове, или наредени на купчина по градски маниер край пътя. В Бизенге — града, през който бяха преминали вчера, видя камиони за боклук да събират труповете. Снима ги всичките, сканира ги и ги изпрати у дома, отвъд небето и задния двор на Бог, където може би някои от тези убити души още чакаха.

Нощта се спусна и селото се изпълни с живот покрай журналистите, доброволците от агенциите, наблюдателите от организациите за защита на човешките права и всевъзможните бюрократи, всички дошли да документират падането на стария режим.

Пристигаха през целия следобед и от дъжда камионите им превърнаха пътя в река от червена кал. Някои веднага се заемаха с оцелелите, докато други се скупчваха на групи, пушеха и говореха тихо, сякаш се страхуваха, че може някак да събудят мъртвите. Сега бе по-хладно и мирисът на смърт се измести от изгорелите газове на генераторите и някои от камионите, които стояха със запалени двигатели. Група разследващи бяха в църквата, облечени в бели гащеризони, с качулки, маски, гумени ръкавици и ботуши. Още бяха вътре, работеха на светлината от прожекторите и от мястото, където стоеше под баобаба, Конър виждаше сенките им през прозорците да се плъзгат като чудовища по окървавените стени, докато правеха списъци на мъртвите.

Той и останалите журналисти се бяха скупчили около един млад лейтенант от ПФЕ на когото бяха възложили да ги информира за случилото се, макар че повечето от тях вече бяха наясно.

Лейтенантът съобщи, че засега са преброили двеста и девет трупа, всичките на руандийци. Много от тях бяха от Бизенге, близкия

град, където Конър бе видял боклукчийските камиони. Когато хутуските ескадрони на смъртта започнали да вилнеят тук, тези хора потърсили защита от кмета Емануел Кабуги — образован и уважаван човек, хуту, но когото руандийците смятали за свой приятел.

По негов съвет те се евакуирали със семействата си и избягали тук да търсят убежище. Той ги уверил, че един от младите свещеници му е личен приятел и ще се погрижи за тях. На следващия ден, когато всички били събрани на сигурно място в църквата, Емануел Кабуги пристигнал с убийците, някои въоръжени с пистолети, но повечето само с мачете. И той, и свещеникът, който по негов знак отлостил вратите, участвали лично в клането.

Тази нощ повечето журналисти се върнаха в хотела в Бизенге, но Конър и другите пет-шест човека, които пътуваха с конвоя, останаха в селото. Устрои си лагер в две изтърбушени къщи, които все още имаха покриви, и преди да се усетят, Кендрик изнамери бутилка бренди и няколко метални чашки. Някой запали газена лампа и всички седнаха около нея на голия циментов под и започнаха да пият. Кендрик бе шишкав и червендалест, приближаваше петдесетте и имаше оредяваща рижавя коса. Беше решил, че след като е един от ветераните в Африка, е в правото си да поучава останалите. Продуцентът и другите от екипа му бяха по-млади и Конър се разбираше добре с тях, както и с двама репортери от информационни агенции, Ана и Райнер.

За краткото време, което бе прекарал сред журналисти, Конър бе попадал на някои, които му харесваха, и много, които не му харесваха. Винаги най-антипатични му бяха надутите, тези, които се държаха, сякаш са видели всичко и са правили всичко и не спират да ти го обясняват. Той се научи да не им обръща внимание, да се вслушва в интуицията си и осъзнаваше, че останалите го възприемат като единак. Повечето журналисти — поне повечето от тези, които пишеха, а не снимаха — бяха завършили университет. Отначало Конър се чудеше дали това не го отделя от останалите. Но после осъзна, че просто бе в природата му да не се сближава прекалено и заключи, че когато майка му го бе нарекла Наблюдателя, вероятно е имала право.

Сега наблюдаваше Кендрик. Потта блестеше по розовите му бузи, осветени от студената светлина на газената лампа. Кендрик философстваше нещо за това, че демокрацията не е подходяща за Африка и колко тъпо било западните страни да си въобразяват

обратно. За „средния африканец“, обясняваше той, демокрацията била чужда и абстрактна. Всички пари, които се наливали по програмите за борба с глада и другите подобни, отивали право в джобовете на министрите и управляващите, които имали тлъсти сметки в швейцарските банки. Бил го виждал в цяла Африка. Дори говорил за това с Нелсън Мандела, когото интервюирал много пъти и когото споменаваше, сякаш му е личен приятел, а това определено се стори на Конър силно преувеличено. Повече не можеше да понесе да го слуша. Тихо се изправи и тръгна към вратата.

— Какво, нашият американски братовчед не е съгласен с това ли?

Конър спря на вратата и се обърна.

— Откъде да знам, по дяволите? — каза той. — Може би трябва да попиташ някой среден африканец от онези, които лежат в църквата.

Излезе от селото и мина покрай лагера на войниците. Някои бяха запалили огньовете, седяха край тях, пееха и потропваха в ритъм. Един от часовите го посъветва да не се отдалечава много и той обеща, че няма. Просто искаше да се махне от светлините и газовете и грохота от генераторите.

Тръгна по една разкаляна пътека, която се отклоняваше от пътя и се виеше през банановите горички, преди да стигне до широка поляна. Сред тревата стърчаха камъни и Конър седна на един от тях, заслуша се в жуженето на насекомите и крякането на жабите наоколо и напълни дробовете си с уханият мирис на влажна червена пръст. Облаците се бяха разпръснали, нямаше луна и Конър дълго се взира, опитвайки да разпознае звездите, гледани откъм това полукълбо, но не успя. Трябваше му карта като онази, която бе нарисувал на гърба на Ед предната есен. После се замисли, както правеше всеки ден и всяка нощ, за Джулия и неговото дете, растящо в утробата ѝ.

Не беше се чувал с тях от Коледа. Тогава им се обади от Найроби, защото бе отишъл в Кения, след като положението в Сомалия стана твърде опасно. Ед му съобщи, че Джулия е бременна във втория месец. Беше заченала при първия опит за оплождане със семенния материал, който Конър бе оставил в клиниката, преди да отлети за Африка.

— Сякаш точно така е трябвало да стане — каза Ед.

Бяха му изпратили писмо чрез агенцията, за да го уведомят за новината, но както повечето писма, които му препращаха, Конър така и не го получи. После Джулия взе слушалката и му честити Коледа. По гласа ѝ отгатна, всъщност в гласовете и на двамата личеше колко са щастливи. Опита се и той да звучи радостно и да каже подходящите неща и само се молеше да им се е сторил по-убедителен, отколкото звучеше в собствените си уши. Истината бе, че не знаеше как се чувства. Дори и сега, след като мислеше за това месеци наред, все още не знаеше.

Беше щастлив, истински щастлив, че неговият дар им бе донесъл такава радост. Понякога дори черпеше сила от това. Като крачеше сред трупове, което се случваше почти всеки ден, той се принуждаваше да мисли за новия живот, който се оформяше на хиляди километри от него, представяше си тази искрица надежда сред черния мрак на отрицанието и тя му даваше надежда и кураж.

Но в сърцето му се таеше и едно отекващо чувство за загуба, което не успяваше да прогони — колкото и да се стараеше. Понякога му се струваше, че след като бе дал семето си, бе останал изразходван, безполезен и по-самотен от всякога.

Докато вървеше покрай войнишкия лагер, видя една фигура, която се появи между камионите и се отправи към него. Беше младият войник, когото бе зърнал да повръща пред църквата. Той държеше лист хартия в ръката си и му го подаде.

— Казват, че избягал в Гома заедно с останалите — изрече войникът. — Ако отидеш там, може би това ще ти помогне да го намериш.

Искаше да го попита какво значи това, но войникът бързо се запъти между камионите. Конър извади фенера си и на светлината му видя, че държи парче от вестник със снимката на мъж в бяла риза, който връчваше награда на една поразително красива ученичка. Мъжът се усмихваше добродушно. Надписът под снимката гласеше, че това е кметът на Бизенге — Емануел Кабуги.

Джулия лежеше неподвижно и гледаше възхитено как коремът ѝ променя формата си и се движи от едната страна на ваната към другата. Разбира се, беше чувала, че бебетата ритат, но винаги бе

смятала това за преувеличение, мислеше, че всъщност е по-скоро нещо като гъдел, нещо, което трябва да се съсредоточиш, за да усетиш. Нищо подобно. Ох! Ето пак. Малката разбойничка не се спираше, плуваше по ширина и даже правеше вълнички във водата.

— Уха!

Ед стоеше гол пред мивката и се бръснеше. Отново бе започнал да се бръсне с ръчна самобръсначка и — въпреки че действаше само по усет, изобщо не се порязваше — продължаваше да стои пред огледалото. Слънчевата светлина падаше върху гърба му през отворения прозорец на банята.

— Пак се е развихрило?

— И още как. Май тази сутрин тренираме за олимпийските игри.

Ед остави самобръсначката и коленичи до ваната. Половината му лице още бе покрита с пяна. Положи длани върху корема ѝ и двамата зачакаха следващото движение. Птичките навън пееха с пълен глас.

— Май е срамежлив — каза Ед.

— Не, тя не е срамежлива.

— Хайде, рибке. Направи го още веднъж за татко.

При последния преглед на ехограф ѝ показаха снимка на плода и я попитаха дали иска да ѝ кажат какво ще бъде, но Джулия отвърна: Благодаря, вече знам, ще бъде бебе. Всички се засмяха и оставиха нещата така, но всъщност, макар че не искаше да ѝ съобщят, тя бе наясно. Не се съмняваше ни най-малко. Щеше да бъде момиче.

Откъде всъщност го знаеше, не бе сигурна, освен че имаше нещо общо със Скай. Вече не мислеше за нея толкова често. Почти година след пожара Скай бе почти непрестанно в някое ъгълче на съзнанието ѝ, не я заплашваше, нито обвиняваше, дори не изглеждаше тъжна, просто си стоеше тихичко там. С течение на времето образът ѝ избледня и сега се появяваше само в молитвите на Джулия или в онези предателски безсънни нощи, когато я връхлиташе — огромен и бездънно черен.

Не че чувството за вина бе намаляло. Джулия бе стигнала до извода, че вината е направена от някаква напълно неразрушима материя, върху която не действа корозията нито на времето, нито на щастието. Прочете статия в едно списание (едно от многото, които купуваше напоследък в търсене на снимки на Конър) за един полицай, който бил прострелян в главата с куршум, изработен от титан или

нещо също толкова необичайно. Полицаят бил жив, в съзнание и нямал никакви нарушени телесни функции, така че вместо да рискуват да го оперират, лекарите решили да оставят куршума в черепа му. Освен че имал главоболие от време на време и някакво леко смущение в зрението, човекът си водел напълно нормален живот.

Като прочете статията, Джулия реши, че същото се бе случило и с нея. Само дето тя имаше два титаниеви куршума — един за Ед и един за Скай. Те бяха заседнали непоклатимо в главата ѝ, променяха начина, по който възприемаше света, и ѝ причиняваха болка. Но това бе болка, с която бе свикнала.

Вината бе съвсем проста. Нямахше нужда от самосъжаление или сълзи. Беше факт и Джулия трябваше да свикне с нея и да се справя с последствията, нещо като договор, според който нейните действия са довели до неизбежни задължения. Задълженията си към Ед тя вече изпълняваше, посвещавайки му своя живот. Сега бе ред на Скай. Джулия бе отговорна, че светът бе загубил едно момиче, и следователно трябваше да даде живот на друго момиче. И макар да го оценяваше като не съвсем рационално разсъждение, това бе причината тя да е убедена, че бебето, което от седем месеца растеше в утробата ѝ, е момиче.

Ед, разбира се, бе на друго мнение. Монтанското разклонение на династията Тъли се нуждаеше — той го декларира съвсем официално — от мъжки наследник. Вече дори бе измислил име. В чест на империята за косачки на баща му бе решил момчето да се казва Моуър^[1]. Джулия се молеше това да е само шега, ако случайно се окажеше, че греши за пола на детето.

Ед продължаваше да държи ръцете си на корема ѝ.

— Той заспа.

— Не... Ето, пак започва.

— Леле! Виж го какво прави. Браво, моето момче! Какво е усещането? Сигурно е много странно. Като присвиване ли е?

— Не. По-скоро като пърхане в корема ми.

— Пърхане.

— Да, нещо като мокро пърхане.

— Но не като присвиване?

— Не.

— Ето го пак.

Джулия гледаше грейналото лице на Ед, очите му блестяха леко, както се случваше напоследък. Понякога тя се питаше, когато държеше ръцете си на корема ѝ, както сега, и усещаше движенията на бебето, дали радостта, която той очевидно изпитваше, не се помрачава от факта, че детето всъщност не е наистина негово. Разбира се, беше негово по почти всеки възможен начин. Джулия правеше всичко, което бе по силите ѝ, за да се чувства Ед така. Въпреки това си мислеше, че сигурно има някаква сянка — не на съмнение и определено не на ревност, но може би на някакво слабо съжаление.

Никога не обсъждаха този въпрос. Още от самото начало Ед бе невероятен. След като Конър се обади да им съобщи решението си и докато чакаха първата процедура, която трябваше да бъде в най-оптималния час на най-оптималния ден от месеца, Ед изглеждаше разтревожен и неспокоен и Джулия почти очакваше той да размисли. Но когато го попита дали все още е сигурен, че иска да го направят, той ѝ каза да не говори глупости — разбира се, че искал — така че тя не го попита повече.

Денят, в който му съобщи, че е бременна, не започна добре. Джулия бе забравила една тубичка с депилатоар на рафта в банята, където държаха пастата си за зъби, и Ед си бе измил зъбите с него, което не допринесе да е в най-доброто си настроение. Той се облече и слезе долу да приготви закуска, а Джулия занесе теста за бременност в банята, откъдето го чу да мърмори, че изобщо не усеща вкуса на овесените ядки.

Тя остана права, докато видя как лентичката промени цвета си — макар че тестът само потвърди това, което вече знаеше — и не каза нито дума. Слезе в кухнята по халат, намери самозалепващите точки, които използваша, за да маркират различни предмети, и написа с тях „бебе“ на корема си. С кисел глас Ед я попита какво прави.

— Нищо. Само слагам етикет на едно нещо.

— Малко е късно, не мислиш ли? Трябва да напишеш *напалм*, такъв вкус има онази гадост.

Джулия залепи и последната точка и отиде до масата, където Ед стоеше надвесен над купичката със закуската си. Облегна се на масата и хвана ръката му.

— Стига, Джулия, остави ме на мира, ако обичаш.

— Остави лъжицата си.

— Слушай, изобщо не е смешно. Устата ми е като изгорена.

— Горкичкият!

Тя разтвори халата си и насочи ръката му към корема си.

— Скъпа, наистина не съм в настроение... Добре, какво, по дяволите, става?

Той намери точките.

— Просто да знаеш какво е — каза тя.

Видя как изражението му се променя, докато опипваше точките с върховете на пръстите си.

— О, боже! — възкликна той. — Сигурна ли си?

— Да. Напълно.

Ед стана и я обви с ръце и двамата се прегръщаха много дълго, а когато най-после я пусна, по бузите им се стичаха сълзи.

— Извинявай за пастата за зъби — каза тя.

Той пъкна ръце под халата ѝ, придърпа я към себе си и я целуна, после сведе глава и целуна гърдите ѝ и както тя си беше с точките по корема, разтвори краката ѝ и я люби точно там, на кухненската маса. Може би бъркаше, но в онзи ден — и още много пъти след това — ѝ се струваше, че освен пронизващото желание, в докосването му имаше и по-дълбок импулс, някаква неосъзната необходимост да утвърди присъствието си в нея редом с това на Конър.

Често говореха за Конър, чудеха се къде е и какво прави. По настояване на Ед увеличиха една снимка на трима им — тази, която си бяха направили със самоснимачка на скалата — и сега тя висеше в рамка на стената в дневната. Ед казваше, че иска снимката да е там, за да може бебето да я вижда от самото начало и да знае какво е положението — мама, татко и биотатко. Казваше, че названието на Конър е по-хубаво, биотатко звучало като някакъв супергерой. Джулия отбеляза, че звучи по-скоро като универсален препарат за почистване.

Ангажираха цяла мрежа от приятели и роднини (Форд, Тъли и Бишъп) да следят за снимки на Конър във вестниците и списанията и винаги, когато някой откриваше, веднага се обаждаше на всички останали. Майката на Конър например им се обади онзи ден да им съобщи да си купят „Нюзуик“, като в същото време предупреди, че гледката не е никак приятна. Джулия веднага излезе да купи списанието.

Маги Форд бе права. Беше още една от снимките му от Руанда — църква, чийто под бе осеян с трупове на заклани жени и деца, а слънчевите лъчи струяха през счупения прозорец. Джулия я погледна само веднъж и това ѝ стигаше. Дори не можеше да понесе да прочете статията. Един милион човека, убити за един месец. Някакъв телевизионен водещ, очевидно целящ да покаже, че може да си служи с калкулатор, каза, че това значело двадесет и пет убити в минута, почти хиляда и петстотин убити всеки час от денонощието. Докато войските на ООН стояха безпомощни и наблюдаваха, облечени в костюми мъже дискутираха във Вашингтон тънкостите в тълкованието дали тези убийства представляват геноцид.

Джулия и Ед не бяха виждали или говорили с майката на Конър от предното лято и сега се зарадваха да чуят дрезгавия ѝ глас. Поговориха за Конър и се оплакаха един другиму колко е безнадеждно човек да се свърже с него. После Джулия осъзна, че няма представа дали жената знае за бебето и по-специално за ролята на сина ѝ в цялата ситуация.

— Е, кажи ми, скъпа, как вървят нещата? В шестия месец ли си?

— Вече съм в седмия. Добре съм, благодаря, откакто спрях да повръщам постоянно.

— Да, това е много гадно, спомням си. Аз постоянно повръщах с Конър.

Последва кратка пауза. Многозначителна. Джулия се зачуди какво да каже.

— Трябваше да ти се обадя или да ти пиша — продължи Маги Форд. — Но май не знаех дали се предполага, че знам.

Все още не бе изрекла достатъчно, за да стане ясно дали е запозната с цялата история.

— Значи Конър ти е казал?

— Разбира се. Да ти призная честно, аз бях против.

— О!

— Да. По дяволите, току-що станах на петдесет, още съм млада за баба. Как ще се отрази това на имиджа ми?

Джулия се засмя облекчено.

— Скъпа, наистина се радвам за теб.

— Благодаря.

— Моля. А сега върви да си купиш списанието.

Водата във ваната започваше да изстива и бебето бе завършило гимнастиката си или просто се бе отегчило. Ръцете на Ед също. Промъкваша се към гърдите на Джулия, които вече бяха огромни. Ед смяташе, че са станали такива само за да може той да си играе с тях. Джулия плесна ръката му.

— Хей, я стига. Ще закъснея за работа.

[1] На английски думата означава косачка. — Б.пр. ↑

19.

Товарните самолети пристигаха през целия ден и цялата нощ, снишаваха се от облака като огромни отмъстителни птици и прелитаха над езерото, преди да кацнат на черния бряг, където бяха потърсили убежище милион изгубени души. Нощем се виждаха светлините им, когато се насочваха към пистата, чуваше се грохотът на двигателите им, а от време на време облаците се разделяха и човек можеше да зърне огромния вулканичен конус на Ниарагонго, висок повече от три хиляди метра, тътнещ и искрящ в червени изпарения, сякаш се подготвяше за деня на Страшния съд.

Самолетите донасяха храна за живите и негасена вар за мъртвите. За стотиците хиляди, които крееха между живота и смъртта, докарваха дрехи, лекарства, одеяла, палатки и камиони, предизвиквайки хаос между хората, които ги разпределяха. Самолетите водеха лекари, сестри, помощници и хиляди други безименни служители от стотици различни агенции. И другаде съществуваше хаос — в ордата на медиите, които бързаха и си пробиваха път с лакти, за да пренесат после думите и образите до другия край на света, до закърнялата съвест на хората, които гледаха, потресени.

Конър също беше потресен. Както и почти всички, които бе срещнал в Гома — лекари, помощници, журналисти. Милионите хутуси, събрани в тази огромна равнина от черна лава, бяха бежанци. Самата дума предизвикваше съжаление и повечето несъмнено го заслужаваха. Нещастиято бе изписано на лицата им, докато чакаха на опашките за храна или клечаха край зловонните огньове и гледаха как децата им умират от холера. Но сред тях имаше и такива — колко точно, никой не знаеше — които не заслужаваха съжаление, защото самите те не бяха проявили такова. Това бяха хората, пренесли геноцида през границата на Руанда.

Всички знаеха, че и те са тук. Конър снимаше купчините мачете и боздугани, конфискувани на входните пунктове, и знаеше, че те са малка част от онова, което бе внесено. Собствениците им не се

опитваха да ги скрият, дори парадираха с оръжията си, за да се доберат до най-хубавите неща, които се раздаваха. И точно затова Конър се надяваше да има шанс, макар и съвсем малък, някъде сред тях да намери кмета на Бизенге.

Беше прекарал по-голямата част от седмицата в търсене. Държеше снимката на Кабуги от вестника в горния джоб на елека си, пъхната в найлон, и я показваше на хората навсякъде, където ходеше. Всички я поглеждаха, клатеха глави и му я връщаха. Дори името на града не предизвикваше никаква асоциация.

В очите на някои, които питаше, забелязваше, че се чудят що за глупак би предприел подобно търсене, и често сам си мислеше същото. Защо престъпленията на този човек бяха по-ужасни от стореното от другите убийци? Дали защото той имаше име и физиономия и защото Конър бе видял безименните лица на жертвите му и ги бе снимал? Пък и какво щеше да прави, ако го откриеше?

Не знаеше. Но бе започнал да го издирва и щеше да търси докрай. Имаше общо шест лагера и той бе обходил всички освен един. Сега вървеше към последния.

Беше късен следобед и откъм езерото духаше топъл и влажен бриз, който разсейваше пушека от лагерните огньове и на моменти прогонваше зловонието от въздуха. Конър вървеше по черната пътека от лава, която се виеше през лагерите. Чу шума на двигател зад себе си и се дръпна встрани. Оказа се бял „Ланд Крузър“, един от многото, докарани, за да се придвижват с тях медиците между лагерите. Очакваше колата да го подмине, но тя спря до него и шофьорът — млад рус мъж с брада, му предложи да го закара. Конър благодари и се качи отзад.

Отпред седеше млада жена, която се обърна назад, за да поговори с него. Беше холандка, а мъжът — норвежец. И двамата бяха парамедици^[1] и работеха за една агенция от Стокхолм. Попитаха го за кого работи и къде отива и Конър им разказа, че работи за себе си и че търси бежанци от селище, наречено Бизенге. Името не им говореше нищо, нито пък това на Кабуги. Той им показа снимката, но никой от двамата не го разпозна.

Жената, чието име бе Марике, тъкмо посегна да му върне снимката, когато се намръщи и я погледна отново. Посочи момичето, на което Кабуги връчваше наградата.

— Видях това момиче тази сутрин.

— Сигурна ли сте?

— Да. Помня, че си помислих, че е голяма красавица.

Обясни, че правела инжекции на тълпа деца в един от другите лагери — този, който Конър току-що бе обходил — и момичето било там. Мъжът попита Конър защо търси Кабуги и той им обясни. Марике предложи на Конър да изчака половин час, докато разтоварят доставките, за да го върнат до мястото, където тя бе видяла момичето.

Наложи се да ги чака доста по-дълго и докато се върнат до лагера, където Марике бе видяла момичето, вече се стъмваше. Спряха до една от полевите кухни и отидоха до импровизирания заслон от щайги, покрити с найлон. Там бе щабът на лидерите на бежанците от този лагер. Конър бе идвал тук преди два дни и си спомни ледените погледи на младите мъже, когато ги попита за Кабуги. Никой от тях не говореше английски и тъй като Конър не говореше френски, срещата им продължи съвсем кратко.

Лицата, които видя, като влязоха сега, бяха различни и по-малко враждебни. Марике ги поздрави весело на френски и те ѝ отвърнаха почти дружелюбно. Изглежда, я познаха. Конър не разбираше какво казва тя, но я чу да споменава името на града. Мъжът, който се държеше като лидер на групата, размаха ръка, докато ѝ отговаряше. Марике преведе на Конър:

— Той обяснява, че хората от Бизенге са си устроили лагер на петстотин метра оттук.

— Може ли да ни заведе там?

Тя го попита и мъжът сви рамене и кимна.

Последваха го през лабиринта от обвити в пушек пътеки, покрай набързо покрити трупове, чакащи да бъдат вдигнати, и голи деца, ровещи в мръсотията за храна. Конър бе снимал подобни сцени цяла седмица и те несъмнено вече започваха да омръзват на останалия свят. Най-после стигнаха до голяма палатка от бледосин найлон и мъжът им каза, че тук ще намерят водачите на бежанците от Бизенге, след което ги остави сами. Конър извади светкавицата от чантата си и я закрепил за един от никоните, които висяха на врата му.

Вътре не се виждаше никой. Върху масата, направена от щайги, бяха поставени газена лампа и купчина хартии, затиснати с камъни, една купа, използвана явно за пепелник, на ръба на която имаше

недопушена цигара. Навсякъде бяха нахвърляни щайги, чанти, кашони, повечето от които не изглеждаха отворени. В дъното на палатката имаше нещо като завеса от найлон и зад нея се чуваха смях, гласове и странно метално стържене.

Марике извика, но никой не се появи, така че Конър отиде до завесата и я дръпна. И се озова лице в лице с Емануел Кабуги.

Той стоеше в нещо като тесен вътрешен двор, който бе ограден с щайги и осветен от друга газена лампа. Изглеждаше, сякаш току-що е напуснал игрището за голф. Беше с идеално изгладен панталон и снежнобяла спортна риза с логото на „Ла Кост“ и бе по-висок и внушителен, отколкото на снимката.

Виждаха се още четирима мъже, всичките по-млади и по-зле облечени, които седяха или стояха прави около него, и две жени — млади и красиви. Един от мъжете точеше мачете и се смееше с едната жена, но когато зърна Конър, спря и изведнъж се възцари мълчание. Всички впериха погледи в него и апаратите му. Неочаквано Кабуги се усмихна и каза нещо на френски, но щом Конър се обърна към Марике да му преведе, Кабуги отново заговори, този път на английски:

— Мога ли да ви помогна?

— Емануел Кабуги?

— Да.

Конър се представи и показа журналистическата си карта. Мъжът с мачетето изломоти нещо на кинияруанда и Кабуги рязко се обърна към него и отвърна с очевиден укор. Конър се чудеше дали да разсее напрежението, като се престори, че желае да говори за разпределението на храната и условията в лагера. Но никога не бе лъгал убедително и когато Кабуги за втори път го попита дали може да му помогне, той бръкна в чантата си и извади снимката от клането в църквата, която бе откъснал от едно списание. Подаде я на мъжа.

Той я погледна, останалите също надзърнаха през рамото му и когато мъжът с мачетето я видя, започна да креци на Конър. Кабуги му заповяда да мълчи и огледа внимателно снимката, клатейки глава.

— Защо ми носите това? — попита тихо той.

— Нямате нужда от напомняне ли?

— Това са моите хора, много от тях бяха мои приятели. Как бих могъл да забравя?

Подаде му снимката, но Конър не я взе.

— Кой от тях убихте вие? Имам предвид — лично.

Кабуги се намръщи.

— Какво?

— Сигурно е малко трудно да се каже, както са скупчени така.

Конър усещаше, че Марике пристъпва нервно зад него.

— Хайде, човече. Бил си там. Ти си ги пратил всички в църквата и после си отишъл с останалите да ги убиеш.

— Грешите, сър.

— Не, не греша. Има свидетели. Говорих с тях. Добре сте се справили, но не съвсем. Пропуснали сте неколцина. Видели са ви.

— Значи и те грешат. Разбира се, чух какво е станало и много се натъжих и разгневих. Тези хора са били убити от ПФР за да очернят имената ни и да подмамат чуждестранните журналисти като вас да ги подкрепят. Защо да правя подобно нещо? Защо да убивам собствения си народ?

— Не знам. Защо? Вие ми кажете.

Кабуги се визира в него дълго време. После смачка снимката на топка и я пусна на земята. Повдигна леко брадичката си.

— Знаете ли кой съм аз?

— Разбира се, че знам.

— Аз съм кметът на Бизенге. Образован човек съм. Учил съм литература, изкуство и философия в Сорбоната в Париж. Ходя на църква. Моля се за враговете си. Посветил съм живота си в служба на хората. Разбирате, че ви съобщавам това не за да се хваля, а за да знаете с кого разговаряте. Ясно?

Конър сви рамене.

— Когато армията на хлебарките прогони хората от моя народ от домовете им, аз им помогнах, защитих ги и ги поведох там, където ще бъдат в безопасност. Мнозина умряха по пътя, деца и бебета бяха прегазени в този ужас. А сега сме тук, в този кръг на ада, и вече нямаме нищо, загубили сме дори достойнството си.

Говореше бързо и точно, с нарастваща настойчивост. В очите му имаше нещо смразяващо и Конър мобилизира всичките си сили, за да издържи на погледа му.

— И вие дръзвате да идвате тук с фалшивите си обвинения, с моралното си възмущение, докато навън нашите жени и деца умират в мръсотията от холера и глад?

— Дойдох единствено за истината.

— Истината? Какво знаете за истината? Какво знаете за моята страна, за моя народ? Колко време сте живели тук? Седмица? Месец? Ако истината е самун хляб и вие вземете една троха, ще я узнаете ли? Ако не е истината, това ще бъде безполезна лъжа. Вие сте американец, нали?

Конър кимна.

— Кажете ми тогава, каква е истината за вашата страна? За вашия народ? За милионите, които сте убили, за милионите от моя народ, които сте ограбили и превърнали в роби? Много от тях още са ваши роби. Разкрийте ми истината за тях.

— Щом искате да държите реч, нямам нищо против. Дойдох само да ви направя една снимка.

Кабуги сякаш не го чу. Гневът му се разгаряше и не можеше да бъде спрян.

— Истината е, че няма истина. Само трохи. Вие имате вашата истина, а аз — моята. Но аз притежавам повече трохи и моята истина е събрана със знания и опит, а не под лицемерното знаме на благочестието и предразсъдъците. Така че ще споделя истината с вас. Тези руандийски хлебарки и техните белгийски господари, които им плащат, искат да ни превърнат — да превърнат моя народ — отново в роби, да наложат отново старото феодално господство над нас. И какво трябва да правим ние, изправени пред това? Кажете ми. Моля ви, кажете ми!

Конър кимна към мачетето.

— По дяволите, защо не ги накълцате на парчета? Вие това мачете ли използвахте? Или това е неговото? Сигурно ви трябва поне няколко.

Дали мъжът, който го държеше, разбра или не, не беше ясно, но пристъпи напред, а Кабуги протегна ръка да го спре. Марике докосна Конър по ръката.

— Мисля, че трябва да си ходим.

— Смятам, че е права — каза Кабуги.

— Разбира се — съгласи се Конър. Вдигна фотоапарата си и започна да фокусира, но двама мъже веднага се приближиха към него. Единият се опита да го сграбчи, ала Конър замахна да го отблъсне и избута другия. Те отново се втурнаха към него, но Кабуги извика и те

спряха. Конър намести фотоапарата си. — Е, след като сте такъв стълб на обществото и герой и всичко останало, не може да възразявате да ви снимам, нали така?

Не изчака отговор и задейства апарата. Светкавицата сякаш ги стресна и те замръзнаха за миг, а Конър успя да направи още две снимки, преди Кабуги да даде заповедта си. Мъжете сграбчиха Конър и Марике за ръцете и ги избутаха грубо назад. Единият се опита да вземе апарата на Конър, но той отново го избута и го наруга, след което се удиви какъв ефект произведе ругатнята му върху мъжа. Докато го бутаха към палатката, успя да се извърти и да направи една последна снимка на Кабуги. В следващия момент бе проснат по очи в прахоляка пред палатката и като вдигна глава, видя развеселените и озадачени лица на тълпата, която се бе насъбрала.

Докато го караше към неговата палатка, Марике заяви, че той със сигурност знае как да накара едно момиче да си прекара добре вечерта. Извини й се, после без видима причина и двамата се разсмяха и дълго не можаха да спрат. Обективът и светкавицата на апарата му бяха счупени. Но корпусът бе останал цял и затворен, а филмът — невредим.

Конър напусна Гома на следващия ден, като успя да вземе един полет за Найроби. Когато самолетът завиваше над езерото Киву, облаците се разпръснаха и Конър опъна врат да погледне назад към лагерите. Гледаше слънцето и сянката, които се преследваха върху живото море от жертви и убийци по склоновете на вулкана, пушещ високо над тях. Замисли се за това, което Кабуги бе казал за истината, и се запита дали не е прав. Може би нямаше такова нещо.

Когато се настани в хотел „Норфък“, му дадоха пощата, която го очакваше. Прегледа набързо пликовете, докато вървеше след момчето, носещо багажа му към стаята, и намери този, който търсеше — бял плик, изпратен от Мисула, Монтана, и надписан с широкия елегантен почерк на Джулия. Не знаеше защо, но не искаше да го отвори веднага, така че първо си взе душ и изми косата си, за да прогони мириса на смърт.

Чак след като се изсуши, среса и облече чисти дрехи, се настани на един стол до прозореца, през който вечерното небе искреше в розово и оранжево над силуетите на палмите, и отвори плика.

Имаше писмо и снимка на Джулия, широко усмихната, седнала в болничното легло, Ед — приседнал ухилен до нея, и бебето, повито, розово и със сбръчкано личице в ръцете ѝ.

В писмото се казваше, че се родила на пети юли и тежала три килограма и половина. След спор, който едва не довел до развод, Джулия и Ед се съгласили да я кръстят Ейми. Средното ѝ име щяло да бъде Констанс, защото било най-близкото име до Конър, за което Джулия се сетила. Тя се надяваше, че той няма нищо против. Разбира се, искаха да стане кръстник на бебето и щяха да го изчакат да се завърне, за да направят кръщенето.

[1] Лице, оказващо първа медицинска помощ. — Б.пр. ↑

20.

Огромната заплата и ласкавият живот в Манхатън сякаш не бяха променили изобщо Линда Рознър. Всъщност, съдейки по разнообразните комбинации от черни дрехи, които тя носеше през целия уикенд, току-що встъпила в ролята на кръстница на Ейми, изглежда, отново бе в плен на неоготиката. Работата ѝ като адвокат не я бе направила по-сдържана. В църквата вчера Линда бе хвърлила един поглед на Конър и шепнешком сподели с Джулия, че той има най-хубавия задник, който е виждала от години. Единствената забележима разлика бе, че вместо да свива сама цигарите си, сега си ги купуваше готови, дълги и тънки, но със същата цигарена хартия. В момента една цигара висеше от устните ѝ, докато Линда пълнеше съдомиялната. В другия край на кухнята Джулия правеше кафе.

Кръщенето, за което Линда бе пристигнала в петък, се бе превърнало в тридневен партимаратон и в момента течеше последната обиколка: неделният обяд на кръга от най-близки на Ейми — родителите, кръстниците, бабите и дядото. Около масата на верандата седяха Ед и родителите му, Конър и майка му и майката на Джулия — Мария. Съдейки по шума отвън, явно разговорите се лееха без проблем.

Бащата на Ед много се впечатли от майката на Конър и цялата вечер я разпитваше за златните ѝ дни в родеото. Сюзън Тъли и майката на Джулия не бяха спрели да си говорят целия уикенд. И тъй като Линда стана от масата, за да помогне на Джулия в кухнята, изглежда, Ед най-после имаше възможност да си поприказва с Конър. Ейми беше горе и спеше в креватчето си.

— Той няма ли си приятелка? — попита Линда.

Джулия сви рамене:

— Аз поне не знам да има.

— Защо?

— Не знам. Питай него. Кажу му, че си свободна.

— Да, но проблемът е, че никак не ме бива по всичките тези занимания на открито. Аз въобще не стоя навън. Не яздя. Можеш ли да

си представиш мен и някой кон на по-малко от сто метра един от друг?

— Разбирам какво имаш предвид. Внимавай, тръскаш пепел в миялната.

— Скъпа, нали затова е миялна.

— Сложи чашите отгоре, така ще събереш повече. Както и да е, той постоянно отсъства. Все е в Африка или някъде другаде.

— Каза, че може да си купи апартамент в Ню Йорк.

— Така ли?

— Аха. Ето защо има шанс да не се налага да идвам тук и да се правя на любителка на природата. Може да бъде градското му гадже например.

— Моля?

— Ами нещо от тоя род.

— Това няма да се измие, ако го поставиш по този начин. Виж, остави на мен. Ето. Знаеш ли, вероятно той чува всяка дума, която казваш.

— Надявам се. Това ще ми спести време.

Линда се облегна на плота и продължи да пуши и да отпива от виното, докато Джулия пренареждаше чиниите.

— Е — каза тя по-тихо, — мога само да заявя, че определено сте взели добри гени.

Джулия я изгледа намръщено. Когато Линда бе в подобно настроение, не се знаеше докъде може да стигне.

— Искам да споделя, че ако бях на твое място, въобще нямаше да се занимавам с разните там клиники и глупости. Щях да настоявам за директна доставка.

— Линда! Това е абсурдно.

Приятелката ѝ вдигна ръце.

— Знам. Извинявай. Не знам какво ми стана.

— Говоря сериозно.

Последва пауза. Кафето започна да гъргори в кафемашината, Джулия взе каната и я постави на подноса при чашите.

— Не си ли си го помисляла поне веднъж? Честно?

— Линда!

— Добре, извинявай.

Джулия усети, че се изчервява и видя, че Линда го забеляза. Мислено се наруга, че е такава отворена книга. Като по сигнал, сякаш

да я спаси, Ейми се разплака на горния етаж. Джулия помоли Линда да изнесе кафето навън и забърза към спалнята.

Ейми си имаше своя собствена стая, но бе лишена от нея за уикенда. Само кръстниците ѝ бяха отседнали в къщата: Линда — в стаята на Ейми, а Конър — в спалнята за гости. Всички други бяха в „Червения лъв“ в града, освен майката на Конър, която трябваше да се върне в ранчото. Креватчето на Ейми бе временно поставено в ъгъла на спалнята на родителите ѝ и веднага щом Джулия се надвеси над него, бебето спря да плаче, изгука и се усмихна с беззъбата си усмивка.

— Малка майmunка такава. Просто си търсеше компания, така ли?

Джулия я вдигна на ръце и подуши чудесния сладък мирис на мляко. Занесе я до прозореца и постоя така в тъмното, загледана към масата долу на верандата, където всички си говореха, докато Линда им наливаше кафе. Джим Тъли още бе погълнат от разговора с майката на Конър, а Сюзън говореше с майката на Джулия. Конър се бе преместил на мястото на Линда, за да седне до Ед, който бе начело на масата и разказваше някаква история. Светлината от свещите хвърляше отблясъци върху стъклата на тъмните му очила. Напоследък той ги носеше почти постоянно, защото не искаше хората да виждат как примигват очите му.

Не чуваше какво говорят долу и се улови, че се е заляпала в Конър. Беше минала точно една година, откакто го бяха видели предния път. Изглеждаше различен. Беше със силен загар и косата му сега бе по-къса и изсветляла почти до бяло. Но не беше само това. Той изглеждаше по-стар или може би по-сериозен и тъжен. Около очите му имаше бръчки и Джулия се запита дали са само от това, че е присвивал очите си заради силното африканско слънце, или от това, което е виждал.

Сякаш дочул мислите ѝ, той изведнъж вдигна глава и въпреки Джулия да смяташе, че е невидима в мрака, той я видя и се усмихна. Никой освен нея не го забеляза, само двамата преживяха този момент заедно. Тя му се усмихна в отговор и не за пръв път този уикенд почувства как сърцето ѝ затуптява по-бързо, но веднага се опита да го овладее. Обърна се и седна на леглото, откри гърдата си, за да накърми Ейми, и скоро, в струящата интимност на това преживяване, намери покой и утеха.

Линда отново бе отвлякла Конър и го разпитваше за работата му. По гласа ѝ Ед можеше да отгатне какво е изражението на лицето ѝ. Големите ѝ сиви очи бяха фиксирани върху него, тя седеше приведена към Конър и попиваше всяка негова дума, сякаш казваше: „Наистина ли? Колко очарователно! Нима си го направил? Не може да бъде! О, това е било много опасно!“. Когато стана, за да потърси Джулия, Ед не успя да се сдържи и подметна:

— Хей, Линда, ти нали си позирала гола в колежа? Трябва да позволиш на Конър да ти направи няколко снимки.

— Едуард! — извика майка му от другия край на масата. — Ти си невъзможен!

— Знам. Нямам нищо за деклариране освен невъзможността си. Тя изчерви ли се?

— В интерес на истината, да — каза Линда.

— Нима? За пръв път ти се случва.

Той влезе в къщата и извика Джулия. Тя му отговори от горния етаж. Намери я в спалнята им, опитваше се да приспи Ейми, която звучеше, сякаш няма никакво намерение да се унася в сън.

— Накърми ли я вече?

— Да. Съвсем будна е.

— Донеси я долу.

— Мислиш ли?

— Да, хайде. Нали е нейното парти в края на краищата.

Ед занесе Ейми на верандата. Всички жени заахкаха и завъзклицаваха, всяка искаше да я вземе на ръце и Ед заяви, че ще трябва да им раздаде номерца. Вдигна Ейми до ухото си, сякаш тя му шепнеше нещо.

— Наистина ли? Добре, ти си шефът. Знаете ли на чие коляно иска да поседне тя? — Той затананика мелодията от филма „Кръстникът“ и я подаде на Конър.

— Аз ѝ направих предложение, на което тя не можа да устои — каза Конър.

Ед го перна по главата по-силно, отколкото би трябвало.

— Хей, приятел, това беше моята реплика. Ако не внимаваш, довечера ще спиш при рибите.

Шегата също не се получи добре. Гласът му звучеше някак сопнато. Ед намери стола си и се протегна за чашата си с вино. Тя не беше там, където я бе оставил.

— Хей, някой да е преместил чашата ми?

Никой не го чу. Опитваше да не се дразни, когато се случваха тривиални неща като това, но определено се чувстваше раздразнен. Може би заради виното. Вече бе изпил доста чаши. Вероятно някой нарочно бе махнал чашата му, за да го спре да пие. Това бе типично в стила на майка му. Той отново попита, този път по-високо, и Линда, която гукаше на Ейми, го чу и каза, че тя е преместила чашата му. Извини се, напълни я и му я подаде. После отново се върна към разговора с Ейми и Конър.

Всички словоохотливо общуваха, но никой не говореше с него и изведнъж Ед се почувства изолиран и в лошо настроение. Беше глупаво и неоправдано, знаеше, че е така. Прекарваха си страхотно и той не искаше да разваля настроението им. Облегна се на стола и пресуши чашата си на две глътки.

Линда, застанала с гръб към него, седеше от дясната му страна, а Мария бе вляво от него и разказваше на майка му за скорошната си ваканция в Аруба и колко ужасна била храната там. Той я обичаше, тя бе много добродушна, но понякога бе адски досадна. Бъбреше като латерна.

— Сервираха само бургери. Бургери, бургери, бургери — повтаряше тя. — Кола и бургери.

— Ами кола и бургери не звучи лошо — обади се Ед.

Но Мария сякаш не го чу. Нито някой друг. Или може би се преструваха, че не го чуват, защото не одобряваха шегите му. Да ги вземат дяволите! Ед потърси бутилката с вино, напълни отново чашата си и продължи да пие.

Изведнъж усети ръцете на Джулия да го прегръщат през врата и допира на бузата ѝ до своята. Тя го целуна по бузата и попита тихо дали е добре.

— Аз? Да, супер съм. Защо, какво има?

— Нищо. Просто се чудех.

— Не изглеждам ли добре?

— Разбира се, че изглеждаш добре.

— Тогава какъв е проблемът? Защо питаш?

— Нищо. Няма нищо. Извинявай.

Тя дръпна ръцете си и той долови, че стъпките ѝ се отдалечават. Веднага се почувства виновен, че се държа така грубо с нея. Чу Конър да говори гальовно на Ейми и — пак не може да го превъзмогне — това го накара да изпита... какво? Яд? Не точно. По-скоро... Боже, какво, по дяволите, му ставаше?

Ревност.

Нямаше смисъл да се опитва да излъже самия себе си. Изпитваше ревност. И, честно казано, беше се чувствал така през целия уикенд, винаги когато Конър бе край Ейми. Ядосваше го фактът, че Конър може да я види. И че може да види и Джулия. Беше лудост, Ед го знаеше, но това го принуждаваше да се чувства изключен, караше го да чувства, че Конър ги има повече, отколкото самият той. Дори сега си представяше как Ейми седи щастлива на коляното на Конър и хората ги гледат заедно и знаят, че той е истинският ѝ баща. И после, като виждат бедния стар Ед да си седи сам и да се напива в края на масата, си мислят: *Горкият, колко жалко, че той не може да го направи сам, но нали всичко се получи прекрасно?* Е, не се получи. Мразеше се, че мисли всичко това, но наистина го мислеше.

Изведнъж осъзна, че Мария му говори нещо.

— Е, Ед, кажи ми — подкани го тя. Очевидно бяха забелязали, че са го оставили изолиран. И сега проявяваше благотворителност.

— Какво да ти кажа? — сопна се той. Прозвуча толкова грубо, че сам се упрекна, не искаше да се държи така.

— Не мислиш ли, че Ейми е одрала кожата на Джулия?

Последва ужасяващ момент на тишина. Ед си представи как всички гледат стреснато в очакване на неговата реакция. Беше страхотен гаф, споменаваеше едновременно и слепотата му, и това, че е стерилен. Беше в състояние да си представи ужасеното изражение на лицето на бедната жена, когато осъзнава какво е изрекла. Ед се засмя.

— О, боже — промълви тя. — Много съжалявам.

Ед се пресегна, намери ръката ѝ и я стисна, като продължи да се смее.

— Много, много съжалявам, не исках...

— Мария, няма нищо. Наистина.

— Понякога съм такава глупачка.

— Не си глупачка. Ти си красива. И аз те обичам.

Той се наведе към нея и я целуна. Усети, че тя се разплака, така че я прегърна и я притисна силно към себе си.

— Хайде, стига. Мария, няма нищо. Пък и аз съм сигурен, че Ейми прилича много на Джулия. Има същото плоско коремче.

Всички се засмяха. Усети облекчението им.

— Много се радвам, че не прилича на този грозен кучи син, на чието коляно седи в момента.

— Внимавай, млади момко — обади се майката на Конър. — Чий син спомена?

— Извинявай, Маги. Имах предвид грозен син на най-прекрасната жена, която сме виждали.

— Така може.

Всички се засмяха отново и след известно време разговорът се съживи. После Ейми се разплака и Конър я подаде на Джулия, в чиито ръце, както винаги, тя веднага се успокои. След още две чаши вино (и трета, разсипана на масата) Ед престана да изпитва самосъжаление, въпреки че смътно осъзнаваше, че настроението вече не е същото.

Следващото, което помнеше, бе, че Джулия го съблече и го настани в леглото. Тя намести възглавницата му, наведе се над него, прекрасните ѝ гърди докоснаха лицето му и той се опита да ги целуне, но бе прекалено уморен и пиян, за да направи нещо повече. И последното, което помнеше, бе, че тя го целуна по челото, пожела му лека нощ и му каза, че го обича.

Конър не знаеше от колко време лежи буден, но със сигурност бе от часове. Никога не гледаше часовника си, когато не можеше да заспи, защото така положението се влошаваше още повече. Накрая започваш да броиш минутите, после часовете и преди да си се усетил, цялата нощ е минала, без да мигнеш. Допреди две-три години никога не бе страдал от безсъние. Когато хората споделяха, че не могат да спят, той смяташе, че преувеличават и че всъщност искат да кажат, че не могат да заспят веднага или да спят толкова дълго. Сега вече знаеше. Рядко лежеше буден по цяла нощ, но и рядко спеше по цяла нощ.

След като всички други си тръгнаха, той помогна на Джулия да вдигне Ед от стола му, където бе заспал, и да го занесе до леглото. После прибраха и разчистиха в кухнята, а Линда седеше, подпряла се

на кухненския плот, пушеше и се стараяше да ги забавлява. Но бяха изморени и скоро всеки се прибра в стаята си.

Преди известно време чу Ейми да плаче, но сега къщата отново бе тиха и той лежеше по гръб, сплел пръсти под главата си, и гледаше как пердетата започват да изсветляват, защото луната постепенно се показваше иззад ъгъла на къщата. Усещаше някаква тъпа неспокойна болка в гърдите си, която се бе появила, откакто си легна. Опита се да я прогони и да не мисли за нея или за това какво я причинява, но болката бе като болен зъб, който не ти остава избор, освен да се съсредоточиш в него.

Превърташе отново целия уикенд в главата си и още не можеше да разбере защо такъв щастлив повод го принуждаваше да се чувства толкова тъжен. Вероятно не искаше да разбере, защото отговорът можеше да го накара да се почувства още по-зле. Какъвто и да бе той, Конър знаеше, че нещо се е променило между тях тримата и че нещата никога няма да са същите.

Усещаше това най-силно в държането на Ед. Не бяха си поговорили както преди през целия уикенд и когато най-после успяха да разменят няколко думи, имаше някаква скованост в поведението им. Причината, разбира се, беше Ейми. Преди да пристигне, Конър се бе опитал да се подготви за момента, в който за първи път ще я зърне. Но по никакъв начин не бе предвидил как ще му подейства тя. Собствената му плът и кръв, събрана с тази на Джулия, живееше, дишаше и гукаше насреща му в креватчето. И мисълта, която го връхлетя там и в този момент, бе като експлозия на бомба: че нито детето, нито майката щяха някога да бъдат негови. Той се запита как бе могъл да постъпи толкова глупаво, като даде съгласието си. И в същото време, като виждаше детето, как би могъл да не го направи? Как би могъл да пожелае това красиво същество да не се бе родило?

До тази вечер Конър я бе държал само два пъти, и то за кратко. Но и в двата случая забеляза, че Ед става неспокоен. Така че когато той му подаде Ейми след вечерята, Конър се изненада. Изглеждаше почти като предизвикателство; сякаш Ед искаше всички други да си помислят колко открито и непринудено приема връзката между Конър и Ейми, но че самият Конър трябва да внимава да не прекрачва границата. Когато го перна по главата, може би нямаше желание да го удари толкова силно. Вероятно е трудно да прецениш движенията си,

когато не виждаш. Но дори и да беше така, Конър бе почти убеден, че зад шегата се крие някакво предупреждение.

Каза си, че би трябвало да очаква това, че е невъзможно нещата да не са малко неловки отначало. Беше трудно и за тримата. Самият Конър трудно се ориентираше в мислите си. Бебето събуди странни чувства у него и като виждаше Ейми в ръцете на Джулия, те ставаха още по-странни. Джулия изглеждаше по-красива от всякога. Излъчваше някаква нова пълнота или зрелост. Косата ѝ все още бе къса, а кожата — златиста и искряща.

Вчера вечерта Конър нахълта в дневната и откри Джулия там, седнала с една разголена гърда да кърми Ейми. Едва не припадна от тази гледка. Джулия му се усмихна и изобщо не се смути, просто го поздрави, а той ѝ отвърна, като се опита да изглежда невъзмутим и се престори, че си търси чаша. Отиде в кухнята, взе една чаша и бързо излезе.

Дори докато държеше бебето на коленете си на верандата, той се опитваше да се убеди, че Ейми изобщо не е негова, че тя е на Ед и Джулия и че приносът му не е нищо повече от услуга, че гените, които ѝ бе дал, не бяха по-важни от подаръците, които бе донесъл от Африка — огърлици за Джулия и Ейми и барабан за Ед.

Но трябваше да приеме възможността, че всичко това е ужасна грешка. Може би изобщо не трябваше да се съгласява — дори и това да бе помрачило приятелството им завинаги. Но когато се улови къде го отвеждат мислите му, погледна Ейми и цялото щастие, което я заобикаляше, и се наруга наум, че е егоист. Как бе могъл да помисли, че създаването на Ейми е нещо друго освен чудо. Несъмнено нещата щяха да се уталожат и да станат нормални. Всичко щеше да бъде наред. Всичко щеше да бъде чудесно.

Наруши правилото си и погледна часовника. Беше три часът и той бе съвсем буден. Стана от леглото, отиде до прозореца и надзърна между завесите. Стаята гледаше към овощната градина. На лунната светлина листата на дърветата и тревата под тях бяха като от сребро. Защо да не излезе навън да подиша малко въздух? Навлече дънките и тениската си и тихо отвори вратата на стаята си. Чу Ед да хърка откъм отсрещната страна на площадката, иначе навсякъде бе тихо. Тръгна бос към стълбата.

Видя я, когато минаваше през дневната. Тя седеше на стъпалата на верандата и пушеше цигара. Беше с бяла нощница и гледаше настрани, към реката. Пушекът се извиваше над главата ѝ и се очертаваше на лунната светлина. Тя го чу и се обърна, когато той излезе на верандата.

— Страхотен късмет — каза Джулия почти шепнешком. — Първата ми цигара от десет години и ме хващат.

— Не се безпокой. Няма да те издам.

— Откраднах една от цигарите на Линда.

— Значи не само пушиш, но и крадеш.

— Има отвратителен вкус. Смешното е, че винаги повече ми е харесвала идеята, отколкото пушенето. Ти пушил ли си някога?

— Така и не се научих.

Тя загаси цигарата на стъпалото. Попита я може ли да седне при нея и тя кимна, така че той седна на стъпалото.

— Ейми ли те събуди? — попита го.

— Не.

— Нямам търпение да започне да спи по цяла нощ. Не съм създадена за този режим с три ставания на нощ. По цял ден ходя като зомби.

— Изглеждаш много добре.

— Де да беше истина. Чувствам се дебела и скапана.

Искаше да ѝ признае колко прекрасна изглежда дори и в този момент, но не се осмели и двамата седяха известно време мълчаливо, загледани в нощта, край орела на тотемния стълб, който правеше същото като тях.

— Съжалявам за Ед — каза тя.

— Просто пийна повече.

— Не. Знаеш за какво ти говоря. Мисля, че му е малко по-трудно, отколкото очакваше.

— Ами с толкова хора в къщата и всички...

— Конър, знаеш какво се опитвам да ти кажа. За пръв път си край Ейми и... нали разбираш.

Той разбираше, но не знаеше какво да отвърне.

— Тя е красива — каза простичко.

— Разбира се.

— И Ед се държи чудесно с нея. Страхотен баща е.

— Да. Невероятен е.

Пак се умълчаха. Джулия се взираше в босите си крака.

— О, боже — въздъхна тя. Изведнъж се изправи и протегна ръце нагоре. — Ще се разходиш ли край реката с мен?

— Разбира се.

Тръгнаха един до друг през студената мокра трева, край възенцето, ограждащо пътеката към брега. Когато пътеката се стесни, Джулия мина пред Конър. Той я следваше и гледаше как раменете ѝ тъмнеят над осветената от луната белота на нощницата ѝ, през която се очертаваше фигурата ѝ. Сега имаше дървена пейка на мястото, където Ед и Конър бяха лежали и говорили преди година, и Джулия седна на единия ѝ край, той — на другия, и дълго време и двамата не продумаха.

— Е, как те кара да се чувстваш? — попита тя тихо.

— Ейми ли?

— Да.

Какво можеше да ѝ каже? Че тя почти разбиваше сърцето му? Че на моменти му се искаше никога да не бе виждал Джулия, защото само така щеше да бъде отново цял човек, а не празната сянка, тялото, очертано с тебешир на асфалта.

— Няма нищо — избърза тя. — Не е нужно да го казваш, ако не искаш.

— Много съм щастлив за двама ви.

Джулия дълго го гледа.

— Но?

— Без „но“. Това е.

— Конър, ти си ужасен лъжец.

Той се усмихна. Тя продължаваше да го гледа втренчено и той известно време издържа на погледа ѝ, но после извърна глава.

— Мислех си за първия път, когато се видяхме — каза Джулия. — Помниш ли? Когато дойде да ни посрещнеш на летището?

— Помня.

— Странно е, но сякаш не се запознавах с теб. По-скоро се чувствах, сякаш те разпознах. Сякаш вече се познавахме.

— И аз изпитах същото.

— Нали знаеш как хората казват, че някои неща е писано да станат? Майка ти например. Винаги казва за едно или друго нещо, че е

писано. Сякаш звездите са го предназначтали или нещо подобно. Ти вярваш ли в това?

— Не знам. Никога не съм вярвал. Но сега си мисля, че може и да е така.

— А при мен е точно обратното. По-рано мислех, че всичко е предназначтано. Вече не го вярвам. — Замълча и погледна към реката. — Помня как Скай веднъж каза, че всички важни неща в живота стават случайно. Аз възразих, че не е така, че според мен животът е предопределен и написан и просто ни се разкрива постепенно. Но вече не мисля така.

— Мислиш, че е била права.

— Не, мисля, че има случайности и че трябва да правим своя избор много пъти.

Конър не отвърна нищо.

— А ти смяташ, че се случва каквото ни е писано?

— Не, мисля, че си права. Човек взема своите решения. Ала понякога важните решения не зависят от нас.

— Е, ти със сигурност взе някои много важни решения напоследък. Виж Ейми. Виж новата си кариера. Да ходиш по всички тези опасни места, да рискуваш живота си. Какви по-важни решения от тези?

Той се засмя.

— Какво? Какво ти е толкова смешно?

— О, не знам.

— Хайде, кажи ми.

— Просто аз не ги възприемам по този начин. Правя каквото правя, защото някой друг е взел важното решение.

Тя се намръщи.

— Какво решение? Кой?

Той се усмихна, поклати глава и извърна поглед. Вече бе казал твърде много.

— Хайде, Конър. Не можеш да оставиш нещата така. Кажи ми. Кой?

Погледна я. Тя му се мръщеше, искаше той да се доизкаже. И може би защото вече знаеше в сърцето си, че я вижда за последен път, продължи.

— Ти — каза просто. — Ти избра Ед.

Джулия се вира в него известно време и дори и в сенките той видя как лицето ѝ бавно се изпълни с тъга, когато тя осъзна чутото.

— О, Конър — прошепна. — Нямах никаква представа.

— Би трябвало.

— Никога, нито за миг.

— Значи съм по-добър лъжец, отколкото сме мислели.

— О, Конър.

Той се усмихна тъжно и я изчака да продължи, защото ако тя изпитваше нещо подобно към него, сега бе моментът да го признае. Но тя не каза нищо, просто седеше и го гледаше и клатеше глава.

— Обичам те от първия миг, в който те видях — продължи той.

— Недей. Не казвай нищо повече.

— Съжалявам. Не трябваше да ти го казвам. Обещавам, че никога повече няма да го изрека. Но това е истината. По дяволите, аз съм късметлия! Аз съм част от Ейми, а тя е част от теб. Каквото и да се случи с мен, тя ще те има завинаги.

Джулия го гледаше измъчено, вдигна ръце и притисна пръсти към слепоочията си и той видя, че устните ѝ треперят.

— О, Конър. О, боже!

Джулия затвори очи и заплака. Звукът бе толкова дълбок и разтърсващ, сякаш идваше не от нея, а от някакъв тъмен пъкъл на отдавна забравените скърби. С плътно затворени очи, тя разтвори ръце и той се приближи към нея, прегърна я и я притисна към гърдите си. Усещаше как сълзите ѝ се стичат по гърдите му и осъзна, че и неговите сълзи потичат по страните му. Тя вдигна глава и го целуна и каза, че също го обича, че винаги го е обичала, и го целуна отново, целуна и сълзите му, а Конър целуна нейните сълзи.

Колко дълго останаха така — той не знаеше. Единственото, което знаеше, бе, че тези няколко скъпоценни мига бяха единствените, които някога щеше да има с нея, и че трябва да ги изживее и да ги почувства с всяка частица от тялото си. И после да ги скъта в паметта си и да ги пази, докато е жив.

ЧАСТ ТРЕТА

21.

Ейми Констанс Тъли беше ангел. Дори имаше крила, които го доказваха. Едното от тях обаче изглеждаше доста килнато в момента, а и като цяло крилете не си отиваха никак с черната тениска на „Янкис“, която кръстницата на Ейми ѝ беше изпратила за рождения ден. В действителност цялото ѝ поведение, докато стоеше на кухненската маса, цупеше се и подритваше с пети, не бе никак ангелско.

— Ейми, стой мирна, моля те — каза Джулия с уста, пълна с топлийки.

— Изглежда гадно!

— Не е вярно. Изглежда чудесно. Или ще изглежда така, ако застанеш неподвижна за момент, за да успея да го довърша.

— Няма да се появя с това.

— Нали ще си ангел! Ангелите изглеждат така. Скъпа, моля те! Не мърдай. Тук има топлийки и някоя от нас ще пострада.

— Не ми пука!

— На мен обаче ми пука.

Джулия се опитваше да набоде с топлийки подгъва на сребрилата пола, срещу която Ейми си бе наумила да се бунтува. Като дъщеря на композитора и режисьора на училищното коледно представление, Ейми имаше възможността да си избере роля — поне сред поддържащите, защото по-големите звезди от четвърти и пети клас бяха получили главните роли. Преди шест седмици Ейми категорично заяви, че държи да бъде ангел. Не катерица, нито елф, нито главата на морското чудовище (макар че какво, по дяволите, правеше морското чудовище в представлението, Джулия все още не можеше да проумее). Ангел и нищо друго.

Разбира се, тъй като в училището учеха деца от различни културни традиции, религии и раси, това естествено, не означаваше ангел от рода на тези, които пърхат над бебето Исус, какъвто самата Джулия бе принудена да играе като дете. Не, цялото представление бе необикновено, както обясни Ед на госпожа Лайтнър, когато се опитваше да я спечели за идеята още през есента. Идеята бе шоуто да е

пантеистично: духовно празненство на природата и многобройните ѝ чудеса.

Насаме пред Джулия той го описваше като чисто екологично-анархистична пропаганда. Следователно ангелите бяха по-скоро отмъстителни и безцеремонни и въпреки че Ед все още се колебаеше дали да сложи в ръцете им узита, до края на шоуто те се отърваха от няколко зли дървосекачи и един мазен търговец на петрол. И точно това най-вероятно лежеше в основата на недоволството на Ейми. По мнението на точно това седемгодишно момиче, което бе отракано като седемнайсетгодишно, костюмът му бе твърде сладникав.

— Какъв е проблемът? — обади се Ед. Той седеше пред пианото в съседната стая и опитваше да се концентрира върху някои промени във финала. — Не харесваш костюма си ли?

— Гаден е!

— Ейми! Не искам да използваш тази дума, ясно? — намеси се Джулия.

— Кевин Лукас я казва постоянно.

— Е, ти не си Кевин Лукас. Ед? Ще поговориш ли с нея?

— Кажи ми какво не ти харесва в костюма.

— Изглежда отвратително.

— Отвратително не е достатъчно точно. Обясни ми какво точно представлява.

— Ами много е тъп и... лигав.

— Лигав?

— Приличам на Барби — изсумтя тя. Ейми никак не си падаше по кукли. Единствената Барби, която бе получила някога, бе обезглавена на минутата.

— Какъв цвят е полата? — попита Ед търпеливо.

— Цялата е бяла и сребриста и тъпа. — Тя я усуква с пръсти, докато обясняваше, и се чу звук от разпорено.

— Добре, стига толкова! — заяви Джулия.

Извади топлийките от устата си и ги прибра в кутийката. После вдигна Ейми от масата и я пусна на пода, след което безцеремонно ѝ свали крилата и полата.

— Мислех, че ще бъде по-тъмен — каза Ед тихо. — Нали разбираш, нещо металическо или подобно.

— Точно — добави саркастично Ейми. Бе се скрила до Ед, обвила ръка около крака му.

— Точно такъв ще бъде. Казах ѝ го вече десет пъти. Първо го правим да ѝ става, а после го напръскваме със спрей. Разбрахте ли? Боже!

Ед вдигна ръце.

— Добре, добре. Извинявай.

— Не трябва да казваш „боже“ — измърмори Ейми.

— Нима? Защо не? Кевин Лукас го казва постоянно.

Един час по-късно Ейми бе завита в леглото си и изглеждаше като истински ангел, и то щастлив. Бузите ѝ грееха в розово след банята, а непокорните ѝ руси къдрици бяха сресани, доколкото бе възможно. Цветът им очевидно бе наследен от Конър, но никой не проумяваше от кого бе наследила къдриците. Ед я дразнеше, че в предишния си живот е била четка за комини. Очите ѝ бяха тъмнокафяви като на Джулия и кожата ѝ бе със същия маслинен тен. В изцяло обективния поглед на майка си тя бе най-красивото дете, раждало се някога на тази планета. Но когато я питаха, както се случваше понякога, на кого от родителите си прилича Ейми по характер, Джулия отговаряше без никакво колебание, че дъщеря ѝ притежава характера на Ед.

Тя бе необуздана, забавна и остроумна, понякога дори твърде много. Също като Ед, тя можеше да събори човек от сто метра разстояние с някоя остроумна забележка и понякога в училище това ѝ създаваше неприятности, особено с по-непохватните ѝ съученици, чиято единствена реакция на словесните ѝ атаки бе да прибегнат до насилие.

На второ място беше музиката. Докато Джулия не можеше да изпее вярно и една нота, а Конър, доколкото си спомняха всички, никога не бе подсвирквал дори на коня си, Ейми бе родена с музикална дарба. Тя бе възприела навика на Ед да си пее, когато прави нещо, и щом се отпуснеше, гласът ѝ бе изключителен. Още докато тя ходеше с памперси, Ед я държеше в скута си пред пианото и я учеше на разни песни. Сега Ейми вече свиреше на пиано така добре, както някои от учениците на Ед, с две-три години по-големи от нея.

По време на по-дългите пътувания с кола двамата побъркваха Джулия, защото пееха всяка песен, която се сетеха — от „Книга за

джунглата“ до „Вълшебникът от Оз“, или още по-лошо — от старите любими мюзикли на Ед като „Целуни ме, Кейт“ и „Оливър“. Налагаше се Джулия, която седеше зад кормилото, да моли за пощада или за тапи за уши, докато накрая се принуждаваше да ги подкупва с обещания за щедри почерпки, само и само да спрат да пеят. Ед обичаше да се шегува, че някои от гените му някак са се промъкнали в Ейми. Ако не беше така, Ейми Тъли бе ходещо научно доказателство, ако не за триумфа на възпитанието над природата, то поне за огромното му значение.

Сега Джулия лежеше върху завивките до Ейми в малката ѝ претъпкана стая. Шарените тапети с животински мотиви бяха почти покрити от рисунките на Ейми и семейните снимки, както и от нанизите мъниста, огърлиците и панделките, които висяха на щипки, както и Джулия държеше бижутата си. Имаше десетки малки стъклени и порцеланови животни и бурканчета, пълни с пера, събрани по брега на реката. Рафтовете бяха отрупани с книги, по пода също имаше купчини книги между играчките, разхвърляните дрехи и дреболиите. Този хаос представляваше първостепенна опасност за Ед, но и двамата се бяха уморили да карат Ейми да подрежда нещата си. Бяха се примирили, че това е проява на характер, и си казваха, че е за предпочитане пред дете, което е прекомерен чистник. Ед се бе научил да си пробива път в стаята на Ейми като войник, който се пази от мини. Нощната лампа на Ейми бе голяма светеща патица, която майката на Джулия ѝ бе подарила, и нейната светлина придаваше на стаята уют и топлина.

Двете четяха любимата книжка на Ейми от д-р Зюс „Битката за маслото“. Пак бяха добри приятелки, най-вече благодарение на факта, че след като Ейми се качи сърдита на горния етаж, за да се изкъпе, Джулия извади спрея с металическа боя и малко блясък и превърна крилето и полата на Ейми в нещо, което Линда с гордост би носила в пика на неоготическия си период. Ухилена кротко от ваната, Ейми каза, че така костюмът ѝ харесва много.

— Извинявай, мамо.

— След двайсет години може и да ти простя.

Както обикновено, Джулия четеше през повечето време. Ейми винаги четеше повече на Ед, отколкото Джулия, и описваше картинките с най-големи подробности. Тя често четеше и на Джулия,

но специално тази книга предпочиташе да ѝ я четат, въпреки че я знаеше наизуст. Харесваше различните смешни гласове, с които Джулия имитираше различните герои, които водеха лудата си война за това как трябва да се яде хлябът — с маслото нагоре или с маслото надолу.

На Джулия ѝ бе любопитно, че това бе любимата история на Ейми от д-р Зюс, защото съвсем не бе най-смешната. Всъщност си бе направо страшна, защото описваше как светът се плъзга към Апокалипсиса заради този нелеп спор. В мислите и на двете тази история винаги пораждаше асоциация с Конър.

Купуването на тази книжка преди около две години бе предизвикало дълго обсъждане за войната и защо хората понякога се мразят и искат да се убиват едни други. Джулия я увери, че в наши дни няма такива световни войни, каквито са описани в книгата. Но все пак ѝ обясни, че постоянно се водят войни, макар и по-малки, в различни краища на света. После се улови, че обяснява на Ейми, че нейният биологичен баща (името биотатко, слава богу, не се бе наложило) често ходи по такива места и прави снимки.

— Как хората воюват?

— Аха.

— И се стрелят?

— Понякога.

— Хората опитват ли да застрелят и него?

— Не, скъпа. Той не е войник, той е фотограф. Но все пак трябва да внимава.

— Нищо няма да му се случи, защото е много храбър, нали?

— Точно така.

— Както когато е спасил живота ти?

— Аха. Точно така.

Когато Ейми беше бебе, Ед и Джулия обсъждаха една цяла вечер на каква възраст да кажат на Ейми някои важни неща. Те желяеха тя да знае, че има двама бащи от самото начало, преди още да е започнала да се замисля за това. Но не бяха на същото мнение за пожара. Тревожеха се, че тази история може да травмизира детето, и решиха, че ще ѝ я разкажат, когато стане, да речем, на дванайсет. Това бе едно от нелепите решения, които родителите вземат, преди да са наясно с това какво е да си родител, когато все още си мислят, че никога, никога не

биха направили такива ужасни неща, като например да подкупят детето си с шоколад или да му кажат да мълчи.

Разбира се, планът им се провали. Когато бе на четири и половина години, Ейми попита Ед как е ослепял и историята — поне цензурираната ѝ версия — се разкри. И вместо да я разстрои, тя сякаш я накара да се чувства горда с родителите си, особено с двамата си бащи герои, които скочили от небето, за да спасят бедната безпомощна мама.

Ейми вече не говореше за Конър толкова често. Трудно ѝ бе да поддържа спомена за него жив с помощта само на снимки, разкази и по някое писмо от време на време. Конър все още ѝ пишеше и ѝ изпращаше екзотични подаръци от далечни кътчета на света. Но нито веднъж след кръщенето ѝ не дойде да я види отново. Сякаш липсата му не разстройваше Ейми, нито я ядосваше и Джулия предполагаше, че е така, защото Ейми го възприемаше за естествено. За нея Конър бе просто една идея — като герой от стар филм: интригуващ, смел и също като снимките му, основно в черно-бяло. От време на време Ейми виждаше фотографии на Конър в списанията — поне тези, които бяха подходящи за нейните очи — и задаваше въпроси за него, на които Джулия и Ед с готовност отговаряха, като неизменно се стараеха да говорят за него с топлота и никога да не разкриват обидата си.

Сред снимките, закачени на стената в стаята на Ейми, имаше няколко на Конър, включително единствената им обща фотография. Тя бе направена от Джулия на кръщенето и показваше Конър, застанал на верандата, с това смешно розовобузо ангелче на ръце, на което се усмихва, а Ейми, още тогава като родена звезда, гледа право в обектива.

Дълго време Джулия и Ед поддържаха връзка с майката на Конър и няколко пъти водиха Ейми да я види в ранчото в Огъста. Но годините минаваха, а Конър така и не идваше да ги посети и това започна да им се струва безсмислено. Все едно Хамлет без принца, каза Ед, докато се връщаха от последното си посещение там. Маги твърдеше, че Конър не навестява и нея, но Джулия знаеше, че не е вярно. Маги също вече не им се обаждаше да им съобщи новини за него или да им съобщи в кой вестник или списание има негови фотографии. Може би той ѝ беше казал да не го прави или вероятно тя бе наясно защо той предпочиташе да страни от тях. Джулия знаеше, че майките усещат

тези неща; дори майките на чудовища бяха готови да ги защитят. Каквато и да бе причината, вече две години не бяха виждали, нито чували Маги.

Самия Конър не бяха зървали почти от седем години. Целият живот на Ейми. Понякога на Джулия ѝ се струваше, че и нейният собствен живот е минал, откакто не бяха виждали Конър. Бяха съвсем различни хора, светът им бе различен и мъката, която им причиняваше той, се движеше в него като слънцето. Някога бе гореща и остра и известно време ги пронизваше така, че не можеха да я издържат, освен за кратко и с присвити очи. Сега бе охладняла и макар че не бе замряла съвсем, се снижаваше към хоризонта, хвърляше по-дълги сенки и вече можеха да я гледат, без да изпитват болка в очите.

През първата година Джулия му написа няколко писма, но ги унищожи всичките. Отначало си въобразяваше, че го прави просто защото не може да намери подходящите думи. В онези дни мислеше за него постоянно. Рядко минаваше час, в който да не си припомни образа, който бе видяла за последен път: как той седеше до нея, осветен от студената лунна светлина, как ѝ призна любовта си и я прегръщаше и целуваше сълзите ѝ.

Преди да си тръгне на следващия ден, без да му каже, Джулия пъхна една снимка в чантата му. Беше снимката, която Ед им бе направил при последното им изкачване заедно, когато го бяха помолили да стане баща на детето им.

Следеше какво става с него, доколкото можеше. По един или друг начин — най-вече чрез орловия поглед на Линда — научаваше, че в някое списание са публикували най-новите му снимки. Забелязваше, че напоследък той често пише и придружаващите снимките коментари и репортажи, докато отначало текстът винаги бе на някой друг. Стилът му бе прост и директен и Джулия сякаш чуваше гласа му зад думите. Репортажите, които я трогнаха най-силно, бяха за една оскъдно отразявана война, която се водеше от години в Северна Уганда. Конър явно често се връщаше там. Последният му репортаж бе за един рехабилитационен център за деца, които са били отвлечени от домовете си и принудени да служат като войници в армията на бунтовниците. Снимките накараха Джулия да се разплаче.

Само веднъж тя и Ед се доближиха до изричането на истината защо Конър страни от тях. Пакет, увит в кафява хартия и изпратен от Кампала, бе пристигнал съвсем навреме за четвъртия рожден ден на Ейми. Пакетът съдържаеше малка рокля — съвсем точен размер — и шал в ярки африкански шарки, преливащо се зелено, жълто, червено и лилаво. Поздравителната картичка представляваше снимка на прекрасна угандийска жена, облечена в същите дрехи. Конър бе написал подробни указания, включително с рисунки, как се омотава шалът около главата. Ейми бе очарована. Тя не свали роклята и шала цяла седмица.

Ед беше бесен. Когато Ейми се отдалечи, така че да не може да го чуе, той избухна:

— Проклетите му подаръци! Какво пише на картичката? *Поздрави мама и татко*. Страхотно. Може би един ден ще дойде да го каже лично. Или например ще вдигне телефона и ще го изрече. Тя никога не е чувала проклетия му глас! Но той явно е прекалено прочут и зает за такива работи.

— Хайде, Ед — каза Джулия. — Не говори така.

— Как? Ние какво, да не сме прокажени? Та той ми беше най-добрият приятел, за бога! *Поздрави мама и татко*. Майната му!

— Вероятно мисли, че е по-справедливо, ако стои настрана.

— По-справедливо? Това пък откъде ти хрумна, по дяволите?

— Нищо. Няма значение.

— Не, хайде. Каж ми!

— Ами не знам. Може би си мисли, че на теб ще ти е трудно.

— Ще ми е трудно, ако най-добрият ми приятел ме навести?

— Не съм права, наистина. Забрави.

— Какво, че ще ревнувам Ейми от него, така ли?

— Не точно. Моля те, Ед, да сменим темата.

— Не, искам да знам. Очевидно ти мислиш така. Че той не идва, защото предполага, че аз се чувствам застрашен от него, тъй като е биологичният баща на Ейми. Така ли?

— Ами може би отчасти. Начинът, по който се държа на кръщенето...

— Какво искаш да кажеш? Да не съм се държал враждебно с него или какво?

— Да, малко.

Той помълча известно време, неподвижен и непроницаем зад слънчевите си очила. Сякаш се взираше в главата ѝ с нещо, което е по-силно от обикновеното зрение, и това я смути.

— И ми казваш това чак сега? След четири години? Че аз съм причината той вече да не ни посещава?

— Ед, откъде да знам!

— Леле-леле! — промълви той и поклати тъжно глава. — О, боже!

Джулия веднага съжали за казаното и опита да го смекчи, като почна да обяснява, че може би в крайна сметка не това бе причината и че нищо чудно на самия Конър да му е трудно да вижда Ейми и да чувства, че е по-добре да общува с нея само от разстояние, за да не се привърже твърде много към нея. Тя приказва още известно време, но усети, че Ед всъщност не я слуша. Остана смълчан и замислен дни наред и оттогава никога повече не критикуваше Конър.

Когато Джулия разсъждаваше защо Конър страни от тях, което вече можеше да прави, макар да го избягваше, тъй като тези мисли все още събуждаха чувства, които разбунваха гладката повърхност на живота ѝ, тя подозираше, че и двете неща, които бе казала, са верни. Вероятно Конър бе усетил ревността на Ед и бе заключил, че най-доброто, което е в състояние да направи за приятеля си, е да стои настрана. И навярно за него наистина бе болезнено да гледа как дъщеря му расте като дете на друг мъж. Ако не можеше да има Ейми изцяло, може би за него бе по-добре да няма нищо от нея. Джулия не се съмняваше, че изпитва същото и към самата нея. И въпреки че той бе част от нея и винаги щеше да бъде и присъстваше в мислите ѝ всеки ден, ако трябваше да бъде честна пред себе си, тя предпочиташе този вариант. Ако не съществуваше шанс да го има напълно, то не искаше да го има въобще.

Джулия и Ейми винаги довършваха „Битката за маслото“ заедно, променяйки гласовете си като двамата герои, които се канеха да пуснат бомбите, с които да унищожат всички живи хора. Кой щеше да пусне бомбата си първи? *Ще видим, ще видим...* Джулия затвори книгата.

— Глупаци — каза Ейми.

— Защо?

— Явно са глупави. Иначе защо ще ядат хляба с маслото надолу?

— Аз го ям така.

— Не е вярно.

— Вярно е. Просто не си ме виждала.

— Добре, утре ще те гледам и ако наистина ядеш така, ще си имаш сериозни проблеми.

— Най-добре бързо да направя бомбата си.

Джулия стана, изгаси лампата и се наведе над Ейми, за да я целуне.

— Дай една голяма прегръдка — каза тя. — По-голяма, по-голяма! А така!

— Благодаря за костюма и извинявай, че се държах лошо с теб.

— Е, за какво друго са майките.

— Обичам те, мамо.

— И аз те обичам, миличка.

Кей Нюмарк за трети път каза на катериците и елфовете да пазят тишина. Ако не престанеха да лудуват и да се опитват да съборят ангелите, заплаши ги тя, щеше да си намери други деца, които да се отнасят към ролите си по-сериозно. Това бе абсолютен блъф, разбира се. И тя, и Ед знаеха много добре, че всяко дете, което бе проявило дори и слаб интерес, вече бе включено в мюзикъла, заедно с няколко деца, които нямаха желание да участват. Въпреки това първата цялостна репетиция винаги бе изпитание за нервите, а засега нещата вървяха нормално.

Кей щеше да бъде представена като режисьор и съавтор на мюзикъла заедно с Ед, но тя вършеше и още дузина работи. Когато не помагаше на Джулия да рисува декорите и да изработва костюмите, бършеше носове, караше се на палавниците, успокояваше и насърчаваше артистите и освен това преподаваше история и английски със същия плам и чувство за хумор, с които подхождаше към представлението. Ед я бе срещал няколко пъти на обществени събрания в училището. Тя и приятелката ѝ, както и неколцина други от по-младите учители, бяха гостували на Ед и Джулия, докато Джулия работеше в училището преди раждането на Ейми. Но Ед я опозна истински чак когато започнаха репетициите преди няколко седмици.

Кей притежаваше неизчерпаема енергия. От описанието, което Джулия ѝ бе направила, Ед знаеше, че е към трийсет и пет годишна, че

има бръчици от смях, къса посребрена коса и че си пада по гащеризоните и широките пуловери на райета. Той я разпознаваше по гърмящия глас и уханието ѝ, напомнящо му за магазините „Ню Ейдж“, в които горяха тамян по цял ден и където се продаваха евтини индонезийски подаръци.

— Добре — викаше в момента тя. — Да направим това още веднъж. И този път, господин Глуп, искам да си по-страшен. Сещаш ли се какво имам предвид? Покажи на това чудовище от какво си направен. Да! Точно така. Хайде да започваме. Всички по местата. Джулия, готови ли сте там отзад?

Джулия бе помощник-режисьор и ръководеше войските някъде зад нарисувания пейзаж. Тя извика, че по-готова не може да стане. Ед долови потиснато отчаяние в гласа ѝ.

— Добре, маестро — извика Кей.

Ед седеше пред пианото, което осигуряваше единствения акомпанимент на мюзикъла, ако не се брояха няколкото записани звукови ефекта. Първоначално имаше амбицията да събере малък оркестър, но двамата с Кей скоро осъзнаха, че съществуват достатъчно проблеми и без оркестъра. Както се развиваха нещата и им оставаха само две седмици до премиерата, имаше поне малък шанс да избегнат провала. Това, разбира се, ако Ед успееше да остане буден.

Оказа се, че представлението изисква много повече работа, отколкото той бе очаквал, а откакто бе на хемодиализа, вече нямаше предишната издръжливост. Може би просто остаряваше. Пое си дълбоко дъх.

— Добре, още веднъж — извика той. — Глуп и секачите от горе. — И те започнаха.

Ед бе на диализа от малко повече от две години. Ежегодните му изследвания, свързани с диабета, бяха установили, че има ненормално високи нива на калиеви и белтъчни отпадни продукти в кръвта си. Бъбреците му не успяваха да ги пречистят. Така че сега се налагаше да ходи в Мисула три сутрини в седмицата, за да го прикачат към проклетата машина, която вършеше работата на бъбреците му. Беше ходил тази сутрин — четири дълги часа, които би могъл да запълни с хиляди по-приятни и полезни неща.

Апаратите за диализа се намираха на приземния етаж в болницата „Сейнт Патрик“. Имаше тринайсет стола, подредени в кръг,

всеки със собствен апарат за диализа и телевизор със слушалки. Ед никак не си падаше по сапунените опери, така че винаги си носеше някаква работа или касета, която да слуша, докато машината смуче кръвта му. Сестрите, които обслужваха апаратите, се държаха много мило и той ги познаваше вече достатъчно добре и се шегуваше с тях. Наричаше ги *Невестите на Дракула*. Тази сутрин дори ги бе убедил да изпеят една от песните от мюзикъла. Въпреки това Ед ненавиждаше проклетата процедура.

Никога не бе живял като онези диабетици, които прекарват живота си в тревоги за здравето си и в постоянни изследвания. В действителност отношението му на моменти бе почти безразсъдно, особено откакто живееше с Джулия. Тя се тревожеше достатъчно и за двама им, винаги проверяваше дали си е направил инжекциите с инсулин, винаги имаше подръка блокче шоколад, за да реагира при първите признаци на хипогликемия. Като порасна, Ейми стана същата, така че сега двете с Джулия го преследваха за инсулина и той понякога ставаше раздражителен. Напоследък — заради напрежението покрай представлението — това се случваше доста често. Джулия го бе предупредила, че представлението може да се окаже твърде изтощително за него и макар че се опитваше да скрие умората, той си даваше сметка, че тя навярно е права.

Като цяло репетицията мина добре. Подтикван от Кей Нюмарк, господин Глуп разкри скрития си досега звезден потенциал и всички се разотидоха в добро настроение. Е, почти всички. На връщане към къщи Ейми му разказа за инцидента зад сцената, при който един от елфите се бе напишкарал в гащите си. Главната катерица изръсила нещо грубо и двете деца се сбили и започнали да се хапят.

Ед я слушаше разсеяно, като от време на време се унасяше. Джулия, която винаги усещаше настроенията му, го попита дали се чувства добре и той ѝ отвърна да не се притеснява, просто бил малко уморен, нищо повече. Затвори очи и опря глава на облегалката, замисли се за представлението, а музиката продължаваше да звучи в главата му.

Каква ирония, мислеше си той, че големите му амбиции го бяха довели дотук. Преди десет години всичко изглеждаше ясно. Без никакво съмнение в таланта си, бе предначертал цялата си кариера. Спомни си как я описа пред Конър една лятна вечер, докато почиваха,

след като бяха гасили някакъв пожар. Първо щеше да пробие с мюзикъл извън Бродуей, за който щеше да получи страхотни рецензии, после щяха да го поставят на Бродуей, сетне в Холивуд — не само музика за филми, а нещо много по-амбициозно: той щеше да съживи холивудския мюзикъл за цяло ново поколение. А ето го сега, почти трийсет и шест годишен, сляп учител по пиано в малко градче, който се скапва от работа за някакво представление в основното училище на дъщеря си.

Изненадващото бе, че не се чувстваше измамен или огорчен. Най-лошото, което изпитваше понякога, бе съжаление. Когато се проверяваше за самосъжаление, което правеше редовно, съвсем честно не откриваше нито следа. Всички — е, може би не всички, но повечето хора — в младостта си живееха с представата, че ще станат прочути и богати. И после, когато започваха да остаряват, ставаха реалисти и се примиряваха с нещо по-малко. Или вероятно просто откриваха, че в живота има други, по-важни неща. И от това, което Ед бе разбрал, тези, които стигаха до върха — поне в музикалния бизнес — в крайна сметка не бяха щастливи. Със сигурност бяха по-богати, но не и по-щастливи.

А още по-голяма ирония бе, че от двама им Конър бе този, който стана известен. Само преди няколко дни Джулия прочете, че получил някаква голяма награда за фотожурналистика. Дори предстояло да открие изложба в известна галерия в Ню Йорк. А Конър никога не бе правил впечатление на човек, който притежава амбиции. Винаги Ед бе този, който се хвалеше с високите цели, които ще постигне, а Конър просто седеше, усмихваше се и го окуражаваше, като че ли под лъжливата повърхност на мълчалив каубой той също бе таял амбиции и просто бе проявил съобразителността да ги скрие. Във всеки случай Ед не му завиждаше. Само се чувстваше малко засрамен.

Конър все още му липсваше ужасно. Никога не бе имал толкова близък приятел, сигурно и никога вече нямаше да има. Ако решеше, лесно можеше да се почувства нещастен заради това. Но би било егоистично, след като имаше Джулия и Ейми, а той рядко си позволяваше да мисли егоистично.

Отначало се чувстваше сърдит — допреди три години, когато Джулия му сподели каква е според нея причината Конър да се отчужди от тях. Ед му написа дълго писмо, в което се извиняваше за

поведението си на кръщенето. Конър така и не му отговори. Известно време Ед се чудеше дали — след като бе изпратил писмото на адреса на агенцията на Конър — то е достигнало до получателя си и се питаше дали да не напише още едно писмо.

Но не го направи. С течение на времето започна да се убеждава, че може би така бе най-добре. Ед не признаваше в писмото, че бе изпитал ревност, но колкото повече си мислеше, толкова по-сигурен беше, че Конър я бе почувствал. Мразеше се заради тази ревност. Беше безпочвена и неблагодарна и най-вече — ако Конър наистина я бе усетил — ужасно унижителна. Но не бе в състояние да я преодолее. Щом веднъж се бе вкоренила в главата му, рационалното мислене бе увехнало и отмряло. Горчивата истина бе, че Ед се страхуваше, че Конър е повече баща на Ейми, отколкото той някога щеше да бъде, и че може би — боже, това бе най-гадната част — че може би Джулия изпитваше същото. Ако Конър бе постоянно край тях през тези години, параноята несъмнено щеше да се засили и Ед щеше да се чувства още по-озлобен и огорчен. Беше му тъжно да го признае, но отдръпването на Конър бе единственото решение.

Ужасна бъркотия, както казваше някога баба му. Но нима целият живот не бе такъв? Животът е гаден, а накрая умираш. Охо, разсъждаваше той сънено, виж ти какъв философ. В просъница чуваше как Джулия и Ейми си бърбят, но бе твърде уморен, за да се съсредоточи върху разговора им. Мислите му препускаха като пеперуда от цвете на цвете.

Горкият Конър. Дали успехът го бе направил щастлив? Ед се съмняваше. Как би могъл човек да върши такава работа и да бъде щастлив? Вероятно всички трябваше да отлетят в Ню Йорк и да се появят непоканени на откриването на изложбата му? Изненада за великия фотограф. Да чуе коментарите на един слепец за фотосите му. Страхотна игра на светлината. Уха, тук направо се подушва мирисът на мъртвите тела. А между другото това тук е кръщелницата ти. Нали много е пораснала?

Горкият Конър. Колко му липсваше. Каква бъркотия бе цялата тази история. Каква ужасна бъркотия, каша, катастрофа!

22.

Конър помоли шофьора на таксито да спре от другата страна на улицата срещу галерията и му подаде двадесетдоларова банкнота през процепа на защитната преграда. Шофьорът беше нигериец и беше увит като мумия с дълъг шал и ръкавици и голяма вълнена шапка с наушници, които приличаха на уши на шпаньол. Докато пътуваха към Сохо през студа, мъглата и киселинната сива киша, той бърбореше колко е страхотно да живееш в Ню Йорк. Конър бе ходил в Лагос само веднъж и там не му беше харесало особено, но в нощ като тази знаеше кой от двата града би избрал. Каза на шофьора да задържи рестото и му пожела късмет, после излезе в леденостудения нощен въздух.

Улицата беше тясна и сградите от двете ѝ страни бяха високи и мрачни, сякаш надвесени като стени на черна пропаст, но нищо чудно това впечатление да се дължеше на настроението на Конър. Застана в сенките и потрепери, вдигна яката си, за да се предпази от студа, и погледна към големите прозорци на галерията, от които струеше светлина към мръсния сняг, натрупан на тротоара. Вътре имаше може би двацет или трийсет човека, които пиеха шампанско и си говореха. Един или двама дори поглеждаха към фотосите му.

Пристигаше с един час закъснение и за малко изобщо да не дойде. Защо изобщо бе позволил да го убедят — все още не успяваше да проумее. Елоиз, собственичката на галерията, бе приятелка на издателя му, добрия стар Хари Търни, и беше трудно да се определи кой на кого прави услуга в случая. Вероятно и тримата. Елоиз имаше много познати от медиите и някои от тях щяха да бъдат тук тази вечер. Дори се очакваше телевизионен екип от предаването за изкуство на една кабелна телевизия, за която Конър не бе чувал никога. Зарадва се, като констатира, че не се забелязват никакви следи от телевизионния екип.

Вече имаше представа какво го очаква. Елоиз бе уредила интервю с едно ново лъскаво списание, което, както му обясни тя, изключително се интересувало от фотография. Издателят му ѝ бил добър приятел.

— Повярвай ми, скъпи — каза тя. — Ще бъде нещо като „Лайф“, само че с по-остър стил. Тези хора те възприемат като новия Робърт Капа. Сигурно ще те сложат на корицата.

Младата жена, която дойде да го интервюира, изглеждаше на около седемнайсет години и никога не бе чувала нито за Робърт Капа, нито за списание „Лайф“. Попита го дали е правил снимки на известни личности и видимо загуби интерес, когато той ѝ отвърна, че не е. Списанието бе излязло същата сутрин. Конър не беше на корицата. Вместо него там се мъдреше млад мъж с черна риза, самодоволна усмивка и дузина канони, увесени на врата му. Заглавието бе *Да снимаш във военната зона с Дино Торнари*. Конър бе заинтригуван. Той познаваше повечето военни фоторепортери, но никога не бе чувал името на този. Разгърна списанието и откри, че под военна зона са имали предвид зоната пред различни шикозни манхатънски клубове и ресторанти, където Дино — „неоспоримият крал на папараците“ — се спотайвал, за да улови в недискретни ситуации богатите и известните и за които си усилия редовно ядял пердах.

Статията за Конър бе сбутана в края и бе сведена до шест абзаца, всеки от които съдържаеше грешки. По някакъв начин бяха успели да изнамерят някаква негова стара снимка с каубойска шапка и говореха за неговата външност на „мъжа на Марлборо“ и за „сърцераздирателните му снимки от сърцето на мрака“. Единствената му авторска снимка, която бяха отпечатали, бе на един старейшина на племе от остров Борнео. Надписът под нея определяше мъжа като ловец на глави от Руанда. Снимката бе толкова малка и така лошо възпроизведена, че дори родната майка на човека не би го познала.

Конър за пръв път се озоваваше от другата страна на вниманието на медиите. Сега, въпреки че инстинктите му подсказваха да не го прави, той се канеше да се подложи за втори път на подобно изпитание. Пое си дълбоко дъх и пресече улицата.

Елоиз Мартин бе една от онези облечени в черно нийоркчанки, толкова слаби, резки и шикарни, че човек имаше чувството, че може да се пореже само като ги гледа. Хари Търни бе убеден, че тя приближава шейсетте, но непритежаващите вътрешна информация никога не биха отгатнали това. Очите ѝ бяха гримирани като на почитателка на джаза от петдесетте, черната ѝ коса бе оформена в безупречна къса прическа и Елоиз обичаше да я размята, когато се смееше. Хари твърдеше, че тя

е в състояние на постоянно пре моделиране — безкраен процес, при който тя изчезваше всяка пролет в Рио, за да си направи поредната пластична операция. Борсовият дилър милиардер, който ѝ бе съпруг, веднъж се пошегувал, че когато я посреща на летището, никога не успява да я познае и трябва да държи табелка с името ѝ. Според Хари, Елоиз делеше остатъка от времето си между изкуството и филантропията.

Слава богу, изложбата на Конър спадаше напълно към втората категория. Някои от снимките бяха от последното му пътуване до Северна Уганда, където бе прекарал две седмици в „Сейнт Мери“ — рехабилитационния център за деца войници. Беше ходил там вече няколко пъти и редовно им изпращаше пари. Приходите от всички фотоси от изложбата, които успееше да продаде, също щяха да отидат за този център.

Елоиз дойде да го посрещне още докато си събличаше палтото.

— Конър, скъпи. Ти си много непослушно момче. Тук е пълно с хора, които умират да се запознаят с теб. Наложил се телевизионният екип да си тръгне, но обещаха, че ще наминат отново по-късно.

— Съжалявам, движението е ужасно натоварено.

— Разбира се. Пийни шампанско. Ще ти помогне да не изглеждаш толкова нещастен. Не мислиш ли, че фотосите изглеждат великолепно?

— Да, справила си се страхотно.

Тя извика един от сервитьорите, Конър си взе чаша шампанско и изпи половината на един дъх. Изведнъж осъзна, че всички са го зяпнали, и се опита да си внуши, че не трябва да се впряга. Имаше чувството, сякаш се е появил на собственото си погребение. Елоиз изчезна, за да намери някаква важна личност, с която държеше да го запознае. Сърцето му се сви още повече. Хари се появи до него и го потупа успокоително по рамото.

— Не се тревожи — каза той. — Няма нужда да оставаш дълго.

Елоиз се върна с висока млада жена, която бе така хипнотизиращо красива, че Конър не успя да се съсредоточи, докато ги представяше един на друг. Чу само първото ѝ име, което беше Биатрис, и че работела за „Венити Феър“. Елоиз отведе Хари настрани и остави двамата насаме. Докато се отдалечаваше, тя изгледа Конър

многозначително, несъмнено за да му подсказе, че трябва да направи добро впечатление.

Биатрис не изглеждаше по-опитна в салонните любезности от самия него и известно време двамата мълчаха неловко. Конър подозрително чакаше да го попита дали е правил снимки на известни личности. Но вместо това тя се интересува от кои фотографии се възхищава най-много и се оказва, че познава работата на всички, които той спомена. Той я попита откъде знае всичко това и тя сви рамене и каза, че открай време се интересува от фотография. Познаваше и беше писала за някои от героите в очите на Конър, хора като Дон Маккълин и някои от по-старите — като Ив Арнолд и Анри Картие-Бресон.

Следващият ѝ въпрос бе дали той ще я разведе да разгледат фотосите му и въпреки че Конър нямаше желание, особено след като научи колко дълбоки са познанията ѝ, все пак се съгласи.

Достатъчно трудно му бе да подбере кои фотографии да изложи и после да ги отпечата, така че бе оставил подреждането им на Елоиз. За пръв път ги виждаше накуп и в някаква последователност. Те представляваха почти цялата му кариера и бяха окачени в хронологичен ред, като започваха със снимката на Ед, чийто силует се очертаваше на фона на пожара в Йелоустоун. Беше включил и снимката на горящия лос с пламналите рога, тази, която така бе ужасила Джулия. Не беше виждал снимката от много години и заради някакво суеверие не я бе публикувал. Биатрис дълго стоя пред нея и я гледа мълчаливо.

— Той оцеля ли? — попита накрая.

Конър сви рамене:

— Не знам. В единия миг беше там, в следващия го нямаше.

— Значи си бил пожарникар.

— Парашутист пожарникар.

Тя кимна, сякаш това обясняваше нещо, и продължи.

Понякога спираше и задаваше въпроси, но предимно просто гледаше и Конър се чудеше дали трябва да бъде по-приказлив и да ѝ обяснява къде, как и защо е направена всяка снимка, но не го стори.

Като вървеше с нея и изучаваше снимките в последователност, имаше чувството, че изминава пътешествие през живота си и за пръв път го вижда ясно. Докато се местеше от един образ на следващия и

виждаше болката, загубата и ужаса в очите на тези, пред които бе стоял, усети как студена печал се надига у него. Жените, обесени сред цъфналите дървета; малкото момиче на Алеята на снайперистите, ридаещо над трупа на майка си; момчето в Руанда — с огромни очи и слабо като скелет след двуседмично криене под труповите; лешояд, кацнал на статуя на Исус; леденият поглед на кмета убиец — Емануел Кабуги, уловен в леговището му в Гома; млад либерийски бунтовник, коленичил пред екзекуторите си. Едно след друго лицата гледаха мълчаливо Конър, който минаваше край тях, наблюдаваха го как върви из собствената си катакомба, сред мъртвите и умиращите, сред хладнокръвните убийци с всякакви цветове на кожата, с всякакви убеждения, едnodневни апостоли, безлики хора с техните божества на омразата и алчността.

Най-после стигнаха до последния фотос. Беше на Томас — едно от децата, които Конър бе снимал в „Сейнт Мери“. На десет години той и братът му близък били отвлечени от бунтовниците, които се наричаха Божии воители. За да си гарантират предаността на момчетата, те ги принудили да участват в опожаряването на собственото им село и в клането на собствените им близки. Много месеци по-късно Томас бе успял да избяга или го бяха изоставили, за да умре. Един граничен патрул го намерил да скита в дивите гори. Бил съсухрен и слаб като скелет и загубил способността да говори.

Конър дълго стоя пред снимката и се визира през нея в образа на самия себе си, който бе изложен тук и във всички други снимки, край които бе минал. Нещо сякаш се надигаше в гърдите му и притискаше дробовете му, така че му бе трудно да диша. Усети как се олюлява и раменете му затрепериха.

— Какво търсите всъщност?

Обърна се и видя, че Биатрис също гледа снимката, сякаш задаваше въпроса на момчето. Конър преглътна. Не знаеше дали може да разчита на гласа си.

— В тази снимка ли?

— Във всички тях.

Беше въпрос, така недвусмислено близък до собствените му мисли, че инстинктивно понечи да отговори неискрено. Да каже някое клише, че това са само образи, моменти, уловени от някаква неопределена комбинация на шанс и инстинкт, която в крайна сметка

предава някаква история. Но вместо това отговорът сякаш изскочи от нищото и бе съвсем различен:

— Надежда.

Сам бе шокиран, като го чу. Боже, чувстваше се много странно. Не бе в състояние да спре да трепери. Сега Биатрис гледаше него, осмисляше това, което бе казал току-що. Той сви рамене и продължи, опитвайки да го прикрие:

— А може би не. Кой знае. Всъщност не мисля, че търся нещо.

— Напротив. Мисля, че търсите. Но според мен не е надежда.

— Така ли? Ами кажете ми вие.

Конър се насили да се засмее, но смехът му прозвуча странно. Може би се разболяваше или нещо такова. Не беше ял цял ден. Вероятно беше заради шампанското, което изпи на гладен стомах. Както и да е, тя за кого, по дяволите, се мислеше, че да му задава такива въпроси? Познаваше го едва от десет минути. Но въпреки това той държеше да разбере какво мисли тя.

— Добре, какво търся според вас? — попита я рязко.

Тя го погледна и усети гнева му. Усмихна се любезно.

— Съжалявам. Не ми влиза в работата.

— Не, моля ви! След като познавате всички тези известни фотографии и какво ги прави различни и неповторими, ще ми направите услуга. Моля ви, продължете, кажете ми! Какво търся?

Тя се намръщи.

— Защо се държите толкова враждебно?

— По дяволите, просто ми кажете!

С угълчето на око си забеляза, че няколко глави се обръщат към тях. Биатрис замълча за момент, после пророни тихо и просто:

— Мисля, че търсите огледало на собствената си тъга.

Конър я погледна втренчено и после кимна:

— Ами благодаря. Сега вече знам. Биатрис, за мен бе удоволствие, че се запознахме.

Обърна се рязко и тръгна като в мъгла към вратата. Усети, че очите му се пълнят със сълзи. Боже, какво, по дяволите, ставаше тук? Чу Елоиз да го вика, но не се обърна, просто затършува трескаво, за да открие палтото си сред останалите.

— Конър? Къде отиваш? Какво стана?

— Извинявай, Елоиз. Трябва да тръгвам. Извинявай.

Намери палтото си и изхвърча на улицата. Вдиша дълбоко ледения остър въздух и се опита да се овладее, затвори очи и притисна длани към лицето си. Сърцето му биеше до пръсване, беше задъхан и за момент му хрумна, че получава сърдечен удар или нещо подобно. Но не, беше добре. Беше добре.

Облече палтото си, сведе глава и тръгна.

Колко дълго вървя и накъде — така и не разбра. Докато се върне в апартамента си, хоризонтът на изток се бе обагрил в алено. Когато влезе във фойето, портиерът го поздрави, после се намръщи и го попита дали е добре и Конър отвърна, че е съвсем добре, само малко изморен. Взе асансьора до шестия етаж, облегна се в ъгъла, отразен от трите огледала, и не посмя да се погледне.

В апартамента не бе по-топло, отколкото навън. Отоплението не работеше и той не си бе направил труда да се обади да го оправят. Купи този апартамент преди шест години, но единственото нещо, за което похарчи пари, бе да превърне предишната спалня в модерна фотолаборатория. Затова спеше в дългата дневна, която приличаше повече на багажно отделение, отколкото на дом, с всичките му чанти с фотоапарати и принадлежности, натрупани из цялата стая. Апартаментът имаше гол дървен под, боядисани в сиво стени с лющеща се мазилка и три високи прозореца с черни венециански щори, които бяха счупени и прашни. Притежаваше малка, мизерна баня и още по-малка и по-мизерна кухня. В хладилника бяха напъхани повече филмчета, отколкото храна. Освен телевизора, телефона и едно изтърбушено кресло, единствените признаци на удобство бяха две малки черги и множеството фигурки, които носеше от пътуванията си. Мразеше това място и знаеше, че и то го мрази.

Не светна лампите, а направо отиде при леглото и се стовари по гръб, увит в палтото си. От устата му излизаше пара. Загледа се, без да мига, в тавана и в отраженията на фаровете на преминаващите по улицата коли, жълти и червени, които бавно избледняваха с настъпването на още един мрачен ден, процеждащ се през щорите.

Огледало на собствената си тъга.

Запита се дали това не е реплика, която тя изрича пред всички фотографи, с които се запознава — поне пред тези, които са се специализирали в документиране на страданията. Бе от тези точни лични коментари, с които човек няма как да спори. Другите

обикновено приемаха, че Конър е на някакъв свой личен кръстоносен поход в защита на човечеството, противопоставяйки се на удобството с образи, които хората не биха искали да виждат. В действителност имаше моменти, особено в началото, когато той чувстваше, че прави точно това, убеждаваше се, че дори в свят, преситен от новини, от образи, от ужаси и мизерия, заливащи непрестанно всеки дом, все още бе възможно един конкретен образ да се запечата в съзнанието и да постигне нещо. Колкото и малко да бе то, независимо дали образът караше някого да напише чек, или да даде своя глас, или дори да поговори за него с някой друг, то това, което той правеше, си струваше.

Но вече не беше сигурен. Разбира се, в това, което правеше, имаше елемент на алтруизъм. Но той бе само най-горният слой и под него имаше мотиви, които бяха съвсем лични. И сега осъзна, че причината да реагира така грубо на казаното от Биатрис бе, че тя бе права. Бе видяла нещо в него, което той си мислеше, че пази скрито. То живееше в него като кротък наемател, с когото никога не се срещаха, и бе живяло там толкова дълго, че почти бе забравил за съществуването му.

Запита се дали пак би стигнал дотук, ако не бе направил онзи избор преди седем години, след раждането на Ейми. Но тогава му се струваше, че няма избор. Просто така трябваше да стане — заради всички тях. Спомни си как баща му казваше, че винаги има лесен начин да определиш дали това, което се каниш да направиш, е правилно или не.

— Вземаш везни и претегляш щастието — казваше баща му. — Ако изглежда, че това ще причини повече щастие, отколкото нещастие, значи е правилно.

По-рано Конър си задаваше въпроса дали е така дълго след като баща му умря. Веднъж двамата с Ед дори спориха на тази тема. Ед беше учил философия в колежа и казваше — малко помпозно, че това, за което е говорил бащата на Конър, си има име, всъщност то било цяла школа, движение или нещо подобно и се наричало утилитаризъм. Основната идея била, че нещата са правилни, когато причиняват най-голямо щастие на най-голям брой хора. Конър каза, че ако е бил по-голям, би попитал баща си как може да се измери щастието. В края на краищата всеки си има своя представа за щастието и какво е усещането от него. Но какво да решиш, ако искаш да направиш нещо, което ще

направи един човек невероятно щастлив и стотици други малко нещастни? Това правилно или погрешно ще бъде? Ед продължи с аргументите си, опитвайки се да го прати в задънена улица, и накрая Конър избухна, нарече цялата теория пълна глупост и заяви, че няма намерение повече да я обсъжда.

Но точно това направи с Ед и Джулия. Извади везните, за да претегли щастието на всички тях. Колко щастлив щеше да бъде всеки от тях, включително Ейми и самият той, ако редовно ходеше да ги посещава, и колко щастливи щяха да бъдат, ако не ги навестява и поддържа връзка с Ейми само чрез писма, за да ѝ казва, че я обича и мисли за нея. И везните се наклониха рязко, категорично в полза на това той да не ги вижда.

След като взе решението, трябваше да си наложи да продължи напред. Винаги бе вярвал, че щастието е просто въпрос на избор. Можеш или да тънеш в самосъжаление, дори да се удавиш в него, или да решиш да не го допускаш. Но бе подценил силата на навика. Защото започнеш ли да потъваш, много скоро не ставаш за нищо друго. Израстват ти ципи между пръстите, за да можеш да плуваш по-добре. По дяволите, нищо чудно това дори да започне да ти харесва. И после, когато решиш, че трябва да спреш, да се измъкнеш и да тръгнеш отново по сушата, откриваш, че не можеш. Превърнал си се в някакво нещастно блатно същество, което е забравило как се живее нормално. Ужасната истина, която Биатрис бе зърнала в галерията, бе, че Конър вече не бе в състояние да живее по друг начин.

През първите две-три години много пъти почти се отказваше от решението си да стои настрана от Джулия, Ейми и Ед. Но когато пристигна писмото на Ед, в което той се извиняваше за държането си на кръщенето, вече бе твърде късно. Беше наследил ината на майка си. Беше взел своето решение и щеше да се придържа към него.

Писмата, които пристигаха два-три пъти годишно от Ейми, бяха най-близкото му съприкосновение с щастието. Държеше снимката ѝ на нощното си шкафче до тази, на която бяха той и Джулия, снимката, която Джулия тайно бе пхнала в багажа му преди седем години. Беше си направил по-малки копия на тези снимки и ги беше ламинирал, за да ги носи със себе си навсякъде, където ходеше. На снимката, на която бяха двамата с Джулия, лицата им почти се докосваха. Всички, които не знаеха истината, приемаха, че са двойка. И Конър повтаряше

тази лъжа, взираше се в снимката и си мислеше как в един друг, по-великодушен свят те наистина биха могли да бъдат заедно.

23.

Преди идеята му се струваше добра и тъй като за съжаление беше негова, сега не вървеше да вини никого заради нея. Преди няколко седмици в един от редките моменти, когато изглеждаше, че представлението ще се получи добре, Ед предложи на Джулия да поканят майките и на двамата да им гостуват за премиерата. Отбеляза, че е минало доста време от предишното им гостуване, приближаваше Коледа, това бе театралният дебют на Ейми, а и двете жени се разбираха така добре — все причини да ги поканят. Всъщност сега си признаваше, че тази идея бе родена от чиста суета. Той искаше те да видят *неговото* шоу.

Двете пристигнаха преди три дни и — трябваше да им се признае — направиха всичко възможно да помогнат. Готвеха, чистеха и се грижеха за Ейми, дори съдействаха на Джулия в последните поправки на костюмите, разкарваха хора и декорите до и от училището. Но, боже, колко уморително беше всичко това за него.

Майката на Джулия не спираше дори да си поеме дъх. Той винаги бе намирал постоянното ѝ бърборене за забавно, дори мило, но сега то направо го побъркваше. Разбира се, справедливо бе да се отбележи, че той трябваше да е подготвен, след като Джулия и Ейми бяха в училището по цял ден, че на него ще се падне бремето да я изслушва. Мария имаше навика да го прекъсва, докато работи, и то когато е по средата на нещо жизненоважно и сложно. А още по-неприятното беше, че поради някаква неясна причина бе започнала да му вика Еди — име, което винаги го караше да скърца със зъби и заради което в детството си разбиваше носа на всеки, дръзнал да го изрече.

— Еди, искаш ли чаша кафе?

— Не, благодаря, Мария. Нямам нужда от нищо, благодаря.

— Сигурен ли си?

— Да, благодаря, Мария. Пих кафе преди малко.

— Как върви работата?

Стисни зъби, преброй до три, поemi си дълбоко дъх.

— Върви чудесно, благодаря.
— Тогава ще те оставя да си работиш.
— Благодаря, Мария.

Мили боже! Дори Ейми знаеше кога не трябва да го безпокои.

Собствената му майка рядко успяваше да вметне повече от дума в разговора. Тя се включваше единствено със „Знам“, „Наистина ли?“, „Нима?“ и „Не може да бъде!“. Ед усещаше, че и на нея ѝ е трудно да издържа бърливостта на Мария. Щеше да е по-лесно, ако беше лято и двете седяха навън или ходеха на разходки, но с тяхното пристигане заваля сняг и те бяха като затворнички в къщата.

Днес положението бе още по-лошо, защото бе изнервен заради премиерата. Шоуто щеше да има само две представления и тази вечер предстоеше първото. След като то минеше, Ед се надяваше, че всичко ще се успокои и той отново ще се върне към нормалния си живот и ще престане да се дразни от тъща си. Точно в момента тя седеше в дневната и разказваше на майка му за своя позната, която познавала някаква жена, която веднъж прекарала една нощ с Франк Синатра. Ед беше чувал цялата история и преди и знаеше, че е дълга и обещава повече, отколкото дава — също както станало с Франк Синатра и онази жена. Опита да се абстрахира и да не слуша, но разказът на Мария успяваше да се промъкне в главата му.

Оставаха само три часа и половина до вдигането на завесата, а той имаше да свърши поне сто неща. Дори бе пропуснал срещата си с *Невестите на Дракула* тази сутрин. Какво толкова. И преди бе пропуснал диализата си два-три пъти без сериозни последствия, така че знаеше, че няма да му стане нищо. Лекарите винаги се презастраховаха, мислеше си той. Пречиштането на кръвта му два пъти седмично сигурно беше повече от достатъчно. Само се молеше Джулия да не разбере, както бе станало предния път, когато бе пропуснал диализата. Тя му вдигна скандал и го мърмори дни наред. Една от Невестите се обади тази сутрин да попита защо не е отишъл в болницата и също му мърмори дълго. Ед ѝ каза, че се чувства добре (което не беше съвсем вярно) и ще отиде в болницата утре. Щом минеше първото представление, пак щеше да стане добро момче.

Кей Нюмарк щеше да дойде да го вземе в четири, а той още не бе довършил и половината от това, което се канеше. Отсреща на дивана Франк Синатра още бе на първото си мартини. Ед тъкмо си слагаше

слушалките, за да изолира гласа на Мария, когато телефонът иззвъня. Беше Джулия. Обаждаше се от училището с лоша новина. Главният дървосекач се подхлъзнал на снега, паднал и си счупил крака. Кей искаше да мине да вземе Ед по-рано, за да измислят какво да правят. Вече пътуваше към него.

— Как мина диализата тази сутрин? — попита Джулия.

— Нормално.

— Какви бяха показателите?

— Джулия, тъкмо правех нещо. Не се тревожи. Добре съм, ясно?

Както никога, Мария бе млъкнала и наострила уши. Когато той затвори телефона, тя попита какво се е случило и Ед ѝ обясни, докато си приготвяше нещата. Уведоми ги, че ще поръча такси, което да дойде в шест часа, за да ги закара до училището.

— Надявам се, така ще имаш достатъчно време да довършиш историята за Франк Синатра.

Мария се засмя смутено:

— Много съм бърлива, нали?

Докато Ед се обуваше, чу колата на Кей да спира пред къщата. Взе си няколко шоколадчета от кухнята и ги пъкна в чантата си. После си облече палтото, намери бастуна си и целуна и двете майки за довиждане. Майка му го хвана под ръка и го изпрати до вратата.

— Късмет, скъпи! — прошепна му тя.

— Благодаря, но май на теб ще ти е нужен повече — прошепна ѝ той в отговор.

Тя се усмихна:

— Мария има златно сърце.

— И неуморим език.

— Шшт. Запомни. Не претоварвай лявата си ръка.

— Няма начин.

— Пожелай успех на Ейми! — извика Мария от дневната.

— Непременно.

— И на Джулия!

— Добре. Чао.

Изад кулисите Джулия гледаше Ейми, която стоеше в средата на сцената, под светлините на прожекторите, и пееше с пълен глас.

Червено-черната карирана риза, ботушите и всичко останало от костюма на главния дървосекач ѝ бяха с няколко номера по-големи, но това, което не ѝ достигаше на ръст, тя наваксваше с глас. Това бе най-важната песен на секачите: „О, моля! О, моля! Това са само дървета“ — и Ейми даваше всичко от себе си.

Джулия бе поразена, че момичето се съгласи да го направи. Ед даде тази идея и тя изглеждаше съвсем разумна, след като Ейми живееше и дишаше с шоуто през изминалите четири месеца и го знаеше наизуст от начало до край. Но след категоричното ѝ желание да бъде ангел и терзанията, свързани с костюма ѝ, Джулия не се надяваше Ейми да приеме това предложение.

С разрешението на госпожа Лайтнър я извадиха от час и я доведоха в залата, като Кей ѝ обясни за счупения крак на главния дървосекач. Ейми стоеше неподвижно, слушаше със сериозно изражение и Джулия разбра, че детето отгатна какво ще го помолят.

— Та се чудехме, Ейми, тъй като ти единствена знаеш ролята, дали ще се съгласиш да не бъдеш ангел и да станеш секач?

Ейми сви рамене:

— Разбира се.

— Браво, моето момиче! — възкликна Ед.

— Ще може ли пак да съм с костюма си на ангел?

— Не, скъпа — отвърна ѝ Кей. — Няма как да стане.

— А някой друг ще го носи ли?

— В никакъв случай.

— Добре тогава.

Тя репетира около половин час, изпробва някои от движенията, които не знаеше толкова добре, и ето я сега — изпълняваше ролята, сякаш я бе репетирала седмици наред. Джулия никога не се бе гордяла повече с нея и от усмивката на лицето на Ед при пианото разбираше, че и той се чувства по същия начин, както и двете ѝ баби на първия ред.

Залата бе препълнена. Навярно имаше двеста човека, пресметна Джулия, а още доста стояха прави отзад. Кей, която седеше до Ед, за да му подава сигнали, бе съобщила, че ролята на секача тази вечер ще бъде изпълнена от „госпожица Ейми Тъли“, която се е „съгласила да замести изпълнителя в последния момент“. Естествено, цялата публика я подкрепяше. Когато довърши песента, възгласите и

аплодисментите навярно отвяха снега от покрива на залата. Продължиха толкова дълго, че Ед я накара да излезе на бис.

— Това е — каза Джулия на една от учителките, които също помагаша зад кулисите. — Бедното дете ще обикне сцената завинаги.

Час по-късно представлението завърши. Освен няколко дребни неблагоприятия — най-същественото от които бе падането на триметровия декор върху катериците — всички единодушно го определиха като небивал успех. Зрителите аплодираха Ейми на крака и тя стоеше под прожекторите, присвиваше очи, усмихната до уши и леко замаяна. Кей Нюмарк издърпа Ед на сцената и зрителите останаха прави да аплодират и него.

Джулия ги гледаше иззад кулисите с обляно в сълзи лице и им ръкопляскаше толкова силно, че ръцете я заболяха. Ед стоеше там в елегантната си черна риза, закопчана догоре, усмихваше се и се покланяше, разперил ръце към целия състав, под аплодисментите и светкавиците на фотоапаратите, които проблясваха в стъклата на слънчевите му очила.

„Какъв мъж — мислеше си Джулия. — За какъв удивителен мъж съм се омъжила!“

„Е, може и да не е Бродуей — мислеше си Ед, — но въпреки това усещането е невероятно“. Не спираха да ги аплодират. Той протегна ръка, извика Ейми и усети горещата ѝ ръчица в своята и всички заръкопляскаха още по-силно. Наведе се и я целуна.

— Ти си звезда! — прошепна ѝ.

— Добре ли се справих?

— Да. Добре се справи.

Мина поне час, преди дори да се сетят за тръгване за вкъщи. Ед се страхуваше, че ще го задушат от целувки, но това не бе лош начин да си отидеш, ако се налага. Всички искаха да го поздравят. Някой му връчи букет цветя и дори госпожа Лайтнър го целуна. Майката на Джулия се сприятели с всички и се наложи майката на Ед почти насила да я завлече до таксито, което им бе поръчал, за да не се налага да чакат прекалено дълго.

Сега най-послед залата бе почти празна и докато Джулия помагаше на последните деца да облекат палтата си и ги изпращаше с

родителите им, Ед и Кей седяха в предната част на сцената, пиеха вода от пластмасови чашки и обсъждаха някои дреболии, които трябваше да се оправят преди утрешното представление.

Ед вече можеше да си позволи да се почувства уморен. Преди представлението Джулия го попита дали си е бил инсулина и го накара да хапне сандвич и да изпие един млечен шейк. По време на представлението той усещаше някаква странна тъпа болка в гърдите, която още не бе изчезнала. Сигурно имаше проблеми с храносмилането заради лука, който бяха сложили в сандвичите. Лукът му действаше така напоследък. Представлението бе изразходвало голяма част от енергията му и той знаеше, че трябва да хапне нещо, защото усещаше, че му е трудно да се концентрира върху това, което Кей предлагаше, за да се избегне повторението на инцидента с падналия върху катериците декор. Изрови един шоколадов десерт от чантата си, но не успя да скъса опаковката му.

— Да ти помогна ли с това? — попита Кей накрая.

— Да, благодаря. Пръстите ми нещо са изтръпнали.

— Добре ли си?

— Просто съм малко уморен.

— Слушай, можем да обсъдим това и утре сутрин.

— Май така ще е по-добре.

Тя отиде да донесе палтото му и щом Ед стана, за да го облече, усети как коленете му се подкосяват и леко залитна.

— Внимателно — каза Кей и го прихвана. — Сигурен ли си, че си добре?

— Добре съм. Дълъг ден беше.

— И още как!

Кей се засмя. Когато Джулия и Ейми дойдоха да го вземат, Ед се чувстваше по-стабилен.

Навън пак валеше сняг. Джулия каза, че паркингът е заледен и опасен, и го накара да изчака с Ейми вътре до вратата, докато докара джипа. Дватамата с Ейми чакаха, хванати за ръка, и се сбогуваха с последните родители и деца, минаващи край тях. Болката в гърдите му не изчезна и дори след като изяде шоколадчето, продължаваше да се чувства странно. Някак замаян и дезориентиран. Може би се разболяваше от грип или нещо такова. Няма нищо, скоро щеше да си бъде у дома. Имаше нужда да се наспи добре.

- Татко, ръката ти е толкова студена! — каза Ейми.
— Е, нали знаеш какво казват: студени ръце — горещо сърце.
— Моята е гореща. Това значи ли, че имам студено сърце?
— Не, обратното не е вярно. Ей, ти беше страхотна тази вечер!
— Ти чуваше ли ме?
— Не.
— Чувал си ме!
— Пя като ангел. Като ангел дървосекач.
— Хайде, мама дойде.

Снегът наистина бе коварен. Ед се подхлъзна и за малко да падне, докато Ейми го водеше към джипа. Джулия слезе и се втурна да му помогне. Рядко го третираше като инвалид, но когато го правеше, това адски го дразнеше.

- Нямам нужда от помощ.
— Хлъзгаво е. Едва не падна. Ед? Погледни ме.
— Добре съм.
— Не изглеждаш добре. Какво става? Ед, кажи ми нещо.
— Не се тревожи. Уморен съм, това е всичко. Хайде по-бързо да сложим нашата Шърли Темпъл да спи.
— Коя е Шърли Темпъл? — попита Ейми.

Ед понечи да ѝ обясни, когато изведнъж болката в гърдите му изригна. Сякаш някой го простреля или му заби нож, или го прониза с остен. Политна назад и чу как Ейми извика изплашено.

Трябва да бе изгубил съзнание за няколко секунди, защото следващото нещо, което помнеше, бе, че Джулия го дърпа за реверите на палтото, удря му плесници и го вика. Болката в гърдите му вече не бе толкова остра. Само му се струваше, че нещо го залива. Изглежда, лежеше по гръб на снега, защото чувстваше студа на тила си и с дланите на ръцете си и усещаше как снежинките падат върху лицето му. Представи си как изглеждат, как се носят над него от небето и поради някаква причина си припомни как като дете с баща си пътуваха с колата в една снежна буря и снежинките танцуваха пред фаровете, а той си представяше, че лети в космоса и всички звезди, планети и астероиди се плъзгат край него. Боже, колко му се спеше. Снегът сякаш го отнасяше, сякаш го затрупваше...

Джулия го викаше някъде от много далече. Едва успяваше да я чуе. Чуваше, че Ейми плаче и Джулия ѝ вика да отиде да потърси

помощ, и изведнъж три чифта ръце го хванаха, повдигнаха раменете му и го повлякоха назад, а краката му се влачеха в снега. Една от обувките му падна и усети студа на снега с петата си. Сякаш никой не го забеляза. По дяволите, това бяха най-хубавите му обувки. Опита се да им го каже, но поради някаква причина гласът му се бе загубил. На какво, по дяволите, си играеха? Това бе адски досадно. Той просто искаше да поспи. Ако го оставеха на мира, за да може да поспи, всичко щеше да се оправи.

Нямаше нужда да го казват. Джулия вече го знаеше. Знаеше, че той е мъртъв още когато линейката спря пред болницата и лекарите от спешното отделение изтичаха навън на снега, за да ги посрещнат. Свита в ъгъла на линейката, тя гледаше как парамедиците се борят, за да накарат сърцето му отново да заработи, как масажират голите му гърди, как му инжектират нещо и си викат един на друг над безжизненото му тяло, а лицето му ставаше все по-бледо под маската с кислорода. Тя им бе съобщила за диабета и хемодиализата веднага щом пристигнаха пред училището и в линейката те от време на време изстрелваха въпроси към нея, на които тя се стараеше да отговаря, без да плаче. И през цялото време се молеше:

Мили Боже, стига толкова. Моля те, стига толкова! Не изстрада ли вече достатъчно бедният човек? Моля те, пощади го! Всеки заслужава пощада.

Кей Нюмарк пристигна с Ейми точно когато вкарваха Ед на носилка в болницата и Джулия изтича, взе дъщеря си на ръце, прегърна я и й каза — колкото и глупаво да беше — да не се тревожи. *Татко ще се оправи, татко ще оздравее.*

Джулия искаше да последва носилката в спешното отделение, но една от сестрите я спря с думите, че ще е по-добре да изчака с Ейми. Така че те седнаха с Кей и неколцина непознати, огрени от студената флуоресцентна светлина, прегръщаха се и гледаха зелените фигури, които се движеха напред-назад, през матираното стъкло на вратите, зад които го бяха откарали.

После един от лекарите излезе, каза нещо на сестрата на регистратурата и тя кимна към Джулия и Ейми. Той се обърна и се насочи към тях. И Джулия си помисли: „Как да се справя с това?“

Никой не ми е казал как да се справя с това“. Тя се изправи и накара Ейми да изчака с Кей, после преглътна с мъка и тръгна към лекаря.

Той каза, че съжалява. Направили всичко възможно. Много, много съжалявал.

Погребах го във вторник преди Коледа. Беше студена и ясна утрин, навалелият сняг бе заскрежил клоните на дърветата, които ограждаха гробището. Дойдоха повече от двеста човека, едва се събраха в малката бяла църква, а слънчевите лъчи струяха през прозорците. Зад амвона имаше високо коледно дърво, украсено със сребристи гирлянди и стотици бели лампички.

Бащата на Ед, братята му и съпругите и децата им бяха пристигнали от Кентъки. Имаше лекари, сестри, парашутисти, стари приятели от колежа, ученици и техните родители и много други хора, които Джулия не познаваше. Почти всички, които го обичаха. Освен Конър.

Тя се опита да го открие, остави му съобщения навсякъде, където се сети, с молба да ѝ се обади. Сякаш никой не знаеше къде е той и как да се свърже с него, дори собствената му майка, която също бе тук сега и седеше до родителите на Ед. Джулия се обади в агенцията на Конър и я свързаха с един мъж с любезен глас, който ѝ съобщи, че няма представа къде е Конър. Напоследък той сам си определял правилата, каза с въздишка мъжът, и винаги бил потаен относно проектите си. Нямало начин да влязат в контакт с него, защото той отдавна зарязал сателитния си телефон. Нямал дори имейл, понякога пращал само филми или се обаждал, но през повечето време не правел нищо такова, често липсвал месеци наред.

Като чу това, Джулия усети как у нея се надига хаос от гняв и вина. Как бе възможно Конър да е станал такъв? Как бе позволила тя — как бяха позволили всички те — това да се случи? И когато накрая мъжът я попита дали иска да остави съобщение, ако Конър случайно се обади, тя си позволи изблик на чувства:

— Само му кажете, че най-добрият му приятел е мъртъв.

В началото на службата всички изпяха „Тиха нощ“ — любимата коледна песен на Ед. После Ейми и хор от деца от училищния мюзикъл

изпяха без акомпанимент песента на ангелите, а Кей Нюмарк ги дирижираше.

Джулия гледаше лицето на дъщеря си и се възхити на силата и куража ѝ, защото самата тя не откриваше такива у себе си. Линда седеше до нея и стискаше силно ръката ѝ и двете се напрягаха да не заплачат, макар че почти всички останали плачеха. Джулия знаеше, че ако започне, няма да може да спре. Вече бе плакала достатъчно и освен това знаеше от писмото на Ед, че той искаше тържество, а не оплакване.

Писмото пристигна от адвоката му в Мисула преди три дни. Адвокатът обясняваше, че Ед го оставил при него миналата есен с указания да бъде предадено на Джулия след неговата смърт. Тя изчака да остане сама, за да го отвори.

Моя скъпа Джулия,

Може да ти се стори странно, че съм направил това, но както казва Форест Гъмп, животът е като опънато въже и човек никога не знае кога може да падне от него. Не исках да ритна камбаната, без да кажа някои неща, които трябва да бъдат казани. И макар да звучи глупаво, мисля, че това, което най-много държа да кажа, е: Благодаря ти.

От онази дъждовна нощ преди толкова много години, когато ти ми открадна мястото за паркиране — и сърцето ми — никога не съм спирал да мисля какъв невероятен късметлия съм, че срещнах такава забележителна жена. Ще ми отнеме твърде дълго място да изброя милионите неща, за които трябва да ти благодаря, така че ще спомена само **НАЙ-ВАЖНИТЕ**.

Благодаря ти, че си моите очи, че си мой ангел хранител, че си светлина на живота ми и вдъхновение за всяка моя добра мисъл. За това, че си чудесна майка на чудесно дете. За това, че си красива и любяща, и сексапилна, и че миришеш толкова хубаво, и че си толкова приятна на пипане (mmm, пауза да си помечтая... ММММ. Добре, Тъли, стига толкова!). Благодаря ти за това, че си

толкова сърдечна и щедра, и великодушна, и търпелива, и жизнерадостна, и пълна с енергия... изчерви ли се? Надявам се, защото си много сладка, когато се изчервиш.

Това, което се опитвам всъщност да кажа, ако го обобщим, е просто благодаря ти, че си такава, каквато си, и че ми позволи да споделя живота ти.

Това са благодарностите.

Но остават нещата, за които искам да се извиня. Ето ги и тях.

Съжалявам, че не постигнах в работата си това, което може би си очаквала да постигна. Бях планирал всичко: притежавам палат в Холивуд, пристигам облечен в смокинг на Оскарите, под ръка с теб, ти си облечена в някакво фантастично творение в златисто на Армани или някой друг, усмихваме се ослепително на репортерите. А всъщност ти се сдоби с малка дървена къща и кални туристически обувки. Каква ирония, а?

Съжалявам, че бях такъв досадник, толкова нетърпелив, егоистичен и вечно мърморещ, съжалявам, че ти се ядосвах, задето се тревожеше за мен, когато ти всъщност просто се опитваше да поддържаш този беден неблагоприятен негодник жив. Извинявай, че бях такъв егоцентрик, че ти разказах толкова много глупави вицове, които ти вече бе чувала стотици пъти, и всички онези ужасни идеи за мюзикли — макар че сега, като се замисля, онази идея за... само се шегувам. Съжалявам, че не успях да правя повече неща с теб, да пътуваме повече, да се катерим по повече планини, да се спускаме по реки и да караме ски. Добре де, при дадените обстоятелства направихме доста, но не толкова, колкото знам, че би искала.

Най-много от всичко съжалявам, че не можах да ти дам всички онези деца, които трябваше да имаме. Бях си наумил да имаме поне пет-шест. Добре, три или четири. Но може би фактът, че не можах, направи Ейми още по-специална. (Що за абсурд! Сякаш това е възможно!)

Докато не сме сменили темата, съжалявам, че те лиших от Конър. Знам, че го обичаше и вероятно още го обичаш. Може да съм сляп, но не и за това. Винаги съм го знаел. Толкова се старах да не те ревнувам, но ревността е твърде жилаво същество — като териер, който е стиснал глезена ти между зъбите си и не го пуска за нищо на света. Съжалявам, че не можах да бъда по-голям мъж и да се преборя с ревността, защото всички ние загубихме от това, че аз прогоних Конър.

Ако не е твърде късно и ако това ще направи теб и Ейми щастливи, може би вие с Конър някой ден отново ще се намерите един друг. Ако това стане, имате благословията ми. Твоето щастие — и на Ейми — е единственото, за което се моля.

Обичам те толкова много, Джулия!

Ед

Ейми довърши песента и когато се върна, Джулия я целуна и я настани между себе си и Линда. Трите се държаха за ръце, докато свещеникът говореше за Ед. Бе висок мъж, към петдесет и пет годишен, с бяла коса и рошави вежди, които му придаваха вид на пророк от Стария завет. Ед от време на време свиреше на църковните служби и двамата мъже се разбираха добре, дори бяха ходили на излети в планината заедно. Той разказа на събралото се множество, че Ед е бил един от най-забележителните и смели хора, които е имал честта да познава, и че е белязал живота на всички хора, с които е общувал, със светлина и радост.

Един от учениците на Ед изсвири на пиано пиесата, която Ед бе композирал за него като подарък за рождения му ден. И после бе ред на Джулия. Стъпките ѝ бяха единственият звук, който отекваше, докато вървеше към катедрата. Застана пред нея и разгъна листа хартия, който бе приложен към писмото на Ед.

Заглавието на стихотворението бе „Аз крача в теб“ и не ставаше ясно дали Ед го бе написал сам, или го бе прочел някъде и го бе преписал. Тонът и чувствителността на стиховете бяха сходни с неговите, но имаше някои неща, които подсказваха, че авторът не е бил

сляп. Джулия се колебаеше дали е подходящо да го прочете пред всички, но Ейми настоя, така че тя реши да опита. Вдигна глава и погледна лицата, които я гледаха и чакаха, полуосветени от ниското слънце. Цареше пълна тишина. Джулия се прокашля и започна:

*Ако издъхна пръв,
не давай на скръбта да черни дълго твоето небе.
Бъди смела, не се удавяй в тъга.
Това е промяна, но не раздяла, защото смъртта е
част от живота.
И мъртвите живеят завинаги в живите.
И всички натрупани богатства от нашето
пътуване,
споделените мигове, разгаданите тайни,
постепенното наслаяване на интимност съхранена,
нещата, които ни караха да се смеем и плачем, и
пеем,
радостта от искрящия сняг или първия повей на
пролет,
безименният език на погледа и докосването,
познаването,
даването и вземането —
това не са цветя, които ще увехнат,
нито дървета, които ще изсъхнат,
нито камъни,
защото камъкът дори на дъжд и вятър не издържа
и гордите планински върхове времето превръща в
пясък.
Каквито сме били, пак сме.
Каквото имали сме, имаме сега.
Общо минало, безкрайно настояще.
И щом отидеш в гората, където някога
разхождахме
се заедно,
и напразно търсиш мойта сянка на брега
или се спреш, където винаги заставахме на хълма*

да погледаме към ниското,
и като зърнеш нещо, потърсиш моята ръка по
навик,
щом не я намериш и усетиш мъката да те връхлита,
спри.
Затвори очи.
Дишай.
Чуй стъпките ми в своето сърце.
Не съм си отишъл, аз крача вътре в теб.

24.

Събираха изхвърлени на брега дърва и ги носеха или влачеха към мястото, което бяха издълбали за огъня. Повечето парчета бяха с обелена кора и избелели от слънцето и солта до цвят на кости и веднъж, когато Конър се наведе да вдигне един клон, откри, че е попаднал на скелет на някакво голямо животно, наполовина заровено в пясъка. Той попита Коча какво е и старецът каза, че е от кит. Понякога китовете не можели да се ориентират и излизали на брега, обясни той, а понякога умирали в морето и вълните ги изхвърляли на брега, но не заради тези кости викали на това място Брега на скелетите, а заради изхвърлените на брега останки на моряците от един потънал кораб.

Струпаха клада, но не я запалиха. Двата седнаха на пясъка пред големите дюни и впериха погледи в залязващото слънце — огромно и трептящо от маранята над металносивия океан. Конър гледаше как светлината на хоризонта избледнява и една по една звездите грейват на мастиленосиньото небе. С мрака полъхна и студен бриз откъм океана и Коча запали огъня. Дървата бяха сухи и пламнаха лакомо, а двамата мъже стояха и следяха как пламъците подскачат, после се снижават и пак танцуват, хвърляйки искри към небето. Когато огънят се разгоря, изпекоха на шиш рибата, която Коча бе уловил, и я изядоха с последните остатъци ориз.

Познаваха се едва от седмица, но им се струваше, че е много отдавна. Като пътуваше бавно на север с колата, която бе взел под наем в Кейп Таун, Конър се отби в един крайпътен магазин да си купи вода. Никога преди не бе идвал в Намибия, но преди време бе чул за Брега на скелетите и искаше да го види. Поради причини, които не бе опитал да анализира, държеше да стигне дотам пеш. Попита продавача в магазина дали познава някого, който може да му стане водач, мъжът отвърна, че знае такъв човек, и се уговориха Конър да се върне на другия ден.

Коча го чакаше призори на следващата сутрин на верандата с малка раница и много стара пушка. Нямаше и метър и петдесет и бе облечен в измачкана кафеникава риза и панталон, който висеше като на

закачалка на кльощавите му крака. Имаше сива коса и лице като обрулен от времето орех, в което очите му съвсем изчезваха, когато се усмихваше. Той стисна ръката на Конър и дълго време го гледа в очите и кима, сякаш разбираше нещо. Вътре в магазина, докато Конър купуваше провизии, продавачът му обясни, че Коча е бушмен, който преди много години работел като водач на богати бели ловци. Говорел английски прилично, поне според продавача, и никой не познавал тези места по-добре от него.

Продавачът ги закара в пустинята с пикапа си и ги остави на края на пищна зелена долина, която се простираше доста под тях. Пожела им успех и потегли, а те постояха известно време, загледани как червеният облак прах, който той вдигна след себе си, се издига към слънцето и бавно се разнася, докато пикапът изчезва от погледите им. Възцари се тишина, по-дълбока от всяка, която Конър някога бе усещал.

Прохладата на зората вече се бе разнесла и докато слънцето се издигаше все по-високо, огромната равнина от червен чакъл, която се простираше до хоризонта във всички посоки, започна да се втечнява в мираж. Под тях обаче, в долината, утринната мъгла още бе надвесена над дърветата и двамата метнаха раниците си на гръб, Коча праметна и пушката си и започнаха да се спускат надолу.

Долината се извиваше от изток на запад в широка зелена ивица докъдето ти стига погледът. Коча каза, че тя маркира течението на една подземна река, която излизаше на повърхността в планината много километри по на изток, но скоро отново се криеше под напуканата земна кора и покрития с лишеи чакъл. От време на време, сякаш за да провери дали се движи в правилната посока, тя смело бълбукаше между дърветата и храстите и в продължение на неколкостотин метра течеше бистра, студена и самоуверена над червеникавите скали, а после отново изчезваше в пясъка.

Много животни обитаваха долината там, където реката се виждаше. През следващите дни и нощи видяха различни антилопи, жирафи и зебри. На третата вечер, докато устройваха лагера си, Коча чу нещо и тихо повика Конър да отиде при него. Двамата се скриха между дърветата и се спотаиха зад една скала. Скоро видяха малко стадо слонове, които пиеха вода и се мокреха един друг край реката.

Понякога, докато седяха край огъня вечер в тъмното, виждаха по някоя хиена да се промъква в сенките с проблясващи бледи очи — като призрак в светлината на огъня. Веднъж дори чуха дрезгавото ръмжене на леопард и на сутринта откриха следите му да обикалят на по-малко от двайсет метра от мястото, където бяха нощували. Коча, който спеше — ако всъщност изобщо спеше — с пушката до себе си, каза, че видял животното, срещнал погледа му и разбрал, че то не им мисли злото.

Старецът знаеше името на всяко животно, птица, насекомо и растение, макар че на някои назоваваше само бушменските имена. Езикът на неговия народ не приличаше на никой от познатите на Конър и съдържаше странни цъкащи звуци, които той опитваше безуспешно да имитира и заради които Коча се превиваше от смях. Коча го научи на много: как съществата, живеещи тук, оцеляват в безпощадната жегата и суша; как пясъчните яребици пълнят перата си с вода и после прелитат километри, за да напият малките си; как пясъчният бръмбар стои неподвижно часове наред, за да попие росата в гърба му, и после танцува, за да се плъзнат капчиците в устата му. Коча показва на Конър как може да оцелее човек, като намери вода в грудките на растенията и в тайните кладенчета под напуканата земя, от които можеше да се пие през дълги кухи треви.

Нощем, докато седяха край огъня, Конър го караше да му разказва истории за своя народ. Така научи как Каанг Създателя, който често приемал формата на богомолка, направил Луната, като хвърлил една стара обувка на небето, как направил Млечния път от жарта от огъня, която запратил на небето да осветява пътя на ловците към дома, и как някога всички животни били приятели с човека и говорели на неговия език, докато той не ги подплашил с огъня и те не обезумели от страх и побягнали.

Конър усещаше, че му се разкрива един урок, много по-важен от всички неща, с които Коча го запознаваше, но още не можеше точно да го назове.

Пътуваше от много месеци. Когато замина от Ню Йорк, бе по-близо до лудостта от всякога и се надяваше това никога да не се повтори. Тръгна без план, просто следвайки неустойимото желание да избяга, макар че още не бе сигурен от какво, освен че бе свързано по някакъв начин с това, което онази жена — Биатрис, му бе казала вечерта в галерията, и с образа на самия себе си, който тя го бе

накарала да види във фотографиите си. Без някаква конкретна причина, освен че се намира възможно най-далече, той замина първо за Австралия. Оттам пътуваше бавно на северозапад, през Югоизточна Азия и Индия, а накрая отново се озова на континента, който сякаш вече завинаги щеше да бъде в сърцето му. Прекоси с кораб Индийския океан и пристигна в Африка.

Живееше просто, спеше под звездите винаги когато можеше и пътуваше накъдето му хрумнеше, стига това да бяха места, които не бе посещавал досега. Нито търсеше компания, нито я отбягваше, освен тази на хора, които обичаха да натрапват мнението си. И по някакъв необясним начин отново и отново се озоваваше заедно с хора като Коча, свързани по някакъв древен начин с тази земя, която обитаваха, които познаваха времето и пространството и мястото на човек в тях, сякаш имаха някакво друго, допълнително сетиво.

Точно по какъв начин тези срещи и цялото му пътуване го бяха променили — Конър не можеше да определи. Но знаеше, че промяна има. Личеше си по лицето му. В редките случаи, когато си правеше труда да се обръсне, се стряскаше от вида си в огледалото. Беше станал съвсем слаб и кокалест и косата му бе дълга, сплъстена и изсветляла почти до бяло от слънцето. Загорялата му кожа се опъваше силно на скулите и бледосините очи над тях сякаш бяха на някой непознат. Може би това трябваше да го тревожи, но той не се впечатляваше. Защото то отговаряше на промяната вътре в него, на чувството, че бавно се пречиства от някаква тъмна вродена потребност, която се бе спотаявала и нараствала в него от години. Мястото, което тя бе заемала преди, сега бе освободено. И въпреки че белегът от тази рана бе още пресен и чувствителен, Конър знаеше, че постепенно зараства. Разбира се, все още имаше моменти, когато ужасите, които бе виждал, се завръщаха да го преследват, и други моменти, когато изпитваше болка от загубата на хора, които бе обичал. Но знаеше, че тези чувства са като облаци, които ще отминат, и че мястото, където се помещава душата му — тъй като не намираше по-добра дума — макар и изранено и почти пусто, беше съвсем здраво.

Като тръгваше от Ню Йорк, той си взе само една малка чанта с фотографски принадлежности, но въпреки всички необикновени гледки, които виждаше, рядко вадеше фотоапарата си. Беше направил няколко снимки на пейзажи и храмове, такива, каквито и някой турист

би направил. Но нито веднъж не бе снимал лицето на друго човешко същество.

Доколко Коча усещаше това вътрешно пътуване, Конър не можеше да прецени. Живееха за момента и рядко говореха за миналото или за живота си досега. Коча му спомена, че е имал жена, починала отдавна, и че многото им деца живеят някъде далеч на изток. Конър му показва малките ламинирани снимки на Джулия и Ейми, но не изпадна в подробности, нито Коча го попита нещо. Но Конър подозираше, че старецът знае много истини и без някой да му ги казва.

Преди два дни Коча го събуди при изгрев-слънце и го поведе нагоре, извън долината. Не му обясни нищо, а и Конър не попита. Вървяха в студа, докато постепенно се развиделяваше, към голяма кула от назъбени скали, които се издигаха от пустинята като старинна цитадела. Отне им час да стигнат до нея и по това време слънцето бе огряло стените ѝ. Докато стояха в подножието ѝ и гледаха нагоре, два черни орела се рееха тихо над скалите, а Конър някак разбра, че там е спотаена някаква тайна, която трябва да бъде разкрита.

Изкачваха се почти час през тесни виещи се пътеки и оврази, пред краката им притичваха гущери и ги гледаха с немигащи очи откъм сенките. Последният овраг беше стръмен и опасен, а после изведнъж скалата се разтвори като цвете и двамата се озоваха в кръгла кухня, половината засенчена, а другата блеснала като разтопено желязо под косите лъчи на слънцето.

Стените бяха високи към три-четири метра и подът бе осеян със скални отломъци. Конър си представи, че това място някога е било пещера и в някакъв момент покривът ѝ се е срутил. Въздухът бе неподвижен и горещ и единственият звук бе собственото му учестено дишане. Коча вдигна ръка и посочи стените, за момент Конър не разбра защо. Заслони очите си и пристъпи по-близо.

И тогава видя. Стените бяха покрити с рисунки в черно, червено и бяло. Имаше изобразени най-различни животни — слонове, жирафи и зебри, лъвове и леопарди, които ги преследват, мъже с копия, лъкове и стрели. И между тях бяха вплетени шарки и символи, някои очевидно вдъхновени от отпечатъците от стъпките на различните същества, а други — трудно разгадаеми. Попита Коча какво означават те и старецът се усмихна и обясни, че са старинни карти на пустинята, правени преди векове, и че рисунките описват места, където могат да

се открият определени животни и растения, реки и извори, природни особености, някои от които отдавна били погълнати от пясъка.

Конър обходи кръга от стени със засилваща се почуда. Слънцето грееше в гърба му и сянката му се местеше бавно пред него по изрисуваните скали като движеща се завеса. После, точно на мястото, където осветената скала отстъпваше на сянката, видя един образ, който го накара да се закове на място, а сърцето му подскочи и косъмчетата на врата му настръхнаха.

Беше рисунка на пожар. Гора от горящи дървета и храсти, а пред тях стоеше, сякаш току-що се бе подало, горящо животно с рога. Несъмнено бе нарисувана някаква голяма антилопа. Но спокойно би могло да е и лос, защото рогата и козината му бяха целите в пламъци.

Конър го гледаше и не бе в състояние да повярва на очите си. Искеше да попита Коча за тази рисунка, но му отне известно време, преди да успее да проговори.

— Знаеш ли какво е това? — попита той накрая.

Коча отвърна на собствения си език с една-единствена дума, произнесена с някакъв цъкащ звук. Но този път Конър не се опита да я повтори. Коча продължи:

— Вероятно можеш да го наречеш Духа на пламъците.

— Той добър дух ли е, или лош?

— Нито добър, нито лош. Като самия огън. Моят народ има една история, която ще ти разкажа. Но сега става горещо и трябва да се върнем на сянка в долината.

Коча не му разказа историята същата вечер, както Конър очакваше. Нито на следващата. И младият мъж започна да се чуди дали старецът не е забравил за нея. Но не го подсети, защото в сърцето му се таеше страх, че историята може да се окаже такава, че да съжалява, че я е чул.

Вече бяха стигнали океана и пътуването им бе почти приключило. Тънкият сърп на луната грееше високо над тях, а хладният въздух бе изпълнен с ритмичния грохот на вълните. Коча се наведе напред и светлината на огъня блесна в черните му очи. Без предисловия той започна разказа си:

— Преди много време, след като създаде света и всички живи същества, Каанг подарил на хората огъня. Но те станали алчни и непокорни и водели битки помежду си. За да ги накаже, Каанг решил

да си вземе обратно този дар и изпратил Духа на пламъците под формата на голяма антилопа да събере всички огньовете с рогата си и да му ги занесе... Чу, който бил велик ловец и водач на своя народ, видял антилопата да прави това и я пронизал в сърцето със стрела. Каанг много се разгневил и настоял Чу да поправи стореното, като даде на антилопата своето собствено сърце. „Но как ще живея без сърце?“ — попитал Чу. Каанг вдигнал един камък от земята и казал: „Това ще ти бъде сърце“. Така че Чу извадил сърцето си, поставил камъка на негово място и се върнал при своя народ... Но тъй като камъкът бил много тежък, той вече не можел да ходи на лов, за да осигурява храна на своето племе, и всички се настроили срещу него и го прогонили. Дълги години той се скитал сам, ядял само мухи и това, което оставало недоооглозгано от враните и чакалите. Един ден Каанг го видял да пие вода от една река и тъй като още му бил сърдит, изпратил светкавица право върху него. Храстът около Чу пламнал и единственото спасение било да прекоси реката. Но тя била бързотечна и опасна. Имало камъни, на които Чу можел да стъпи, но най-близкият бил отнесен от течението. Чу решил, че ако използва докрай силата си, ще успее да скочи до първия камък... Когато се канел да скочи, чул ужасен вой и като погледнал надолу, видял една богомолка на ръба на водата. „Помогни ми, помогни ми! — изплакала богомолката. — Иначе или ще се удавя, или ще изгоря в пожара.“ Чу предложил да я вземе на гръб, но я предупредил, че дори и с малко допълнителна тежест, може да не успее да скочи. „Тогава намери още един камък, глупак такъв!“ — извикала неблагодарната богомолка (която, разбира се, била преобразеният Каанг). Чу се огледал наоколо, но нямало никакви камъни, а пожарът се приближавал все повече и повече. И тогава той се сетил, че сърцето му е камък. Извадил го от гърдите си и го хвърлил във водата, за да стъпи на него. Без дума на благодарност богомолката скочила върху него, оттам — на следващия камък, и бързо пресякла реката до срещния бряг, където изчезнала в храстите. Чу се опитал да я последва, но тъй като вече нямал никакво сърце, бил безсилен да направи дори и крачка до първия камък, който бил собственото му сърце. Той се отпуснал на колене и се приготвил да умре в пожара. И тогава точно зад себе си, в горящите храсти, чул някакъв звук, вдигнал глава и видял, че Духа на пламъците, с горящи рога, стоял точно над него. Той бил изпратен от Каанг, вдигнал Чу на гърба си и го пренесъл

на отсрещния бряг... И понеже Чу проявил такава смелост и щедрост, Каанг му простил, отчупил парче от горящия рог на антилопата и го поставил в гърдите му вместо сърце. Чу се върнал у дома, при своя народ, който го посрещнал като велик герой. И с благословията на Каанг той отново запалил огньовете със своето сърце... Затова, когато видиш антилопа, ще забележиш, че рогата ѝ са извити от огъня и че отстрани има следи от пожара.

Коча замълча и се вгледа дълбоко в очите на Конър.

— Мисля, че може би знаеш тази история.

Конър поклати глава:

— Не бях я чувал досега. Благодаря ти.

Дълго седяха и се взираха в жаравата, без да говорят повече. Преди да си легнат, хвърлиха още от събраните дърва в огъня. Вятърът бе стихнал и пламъците лумнаха силно в нощта, а двамата мъже стояха отстрани и ги гледаха. Точно когато огънят догаряше, Коча го докосна леко по лакътя и кимна с брадичката си. Конър се обърна и погледна натам, накъдето му сочеше старецът. Отне му известно време очите му да свикнат с тъмнината. Но после го видя. На около трийсет метра от тях, на брега, зад костите на кита, стоеше един лъв и ги гледаше с блеснали очи.

Беше стар лъв и дори на слабата светлина от луната и огъня Конър видя, че козината и гривата му са доста проскубани. Но стойката му бе царствена и той дълго ги гледа с високомерно презрение, мятайки опашка наляво-надясно. Колко време бяха стояли така — Конър не можеше да определи, защото времето сякаш бе замряло. После, с едно последно махване на опашката, лъвът се обърна и достолепно се изкачи по брега към дюните.

Преди да се скрие от погледите им, той спря и ги погледна за последен път. После се обърна и изчезна.

25.

Джулия си сложи кожените ръкавици, свали предпазната преграда за очите на каската си и вдигна електрическият трион.

— Добре, приятелче. Дръж въжето опънато, чуваш ли?

Ейми кимна. Стоеше на около четири метра разстояние и държеше другия край на въжето, което бе вързано за стълба, който Джулия се канеше да пререже. Ейми се наведе напред, застана в готовност и се усмихна.

— На какво се смееш? — попита Джулия.

— На теб. Изглеждаш смешна.

— Мисля, че съм много съблазнителна.

— Изглеждаш изпотена. И лепкава.

— Благодаря ти, малка чистофайнице.

Тя дръпна ръчката и електрическият трион изрева и забуча. Беше горещ августовски следобед и Джулия наистина бе зачервена и плувнала в пот. Очакваше тази работа да ѝ отнеме два-три часа, а тя ѝ зае почти целия ден. Махаха дървените стълбове на стария въжен парапет, който Ед използваше, за да стига до реката. Но бързо откриха, че стълбовете са здраво циментирани и трябва да копаят дълго, за да извадят всеки поотделно. Ейми предложи просто да ги изрежат възможно най-ниско и да оставят циментовите основи. Но Джулия искаше да ги изкопае. Иначе щяха вечно да се спъват в тях.

Започнаха от реката и постепенно се придвижваха към къщата, усъвършенствайки подхода и техниката си, докато напредваха. Стълбът, който Джулия режеше в момента, бе последният. Символичното значение на това, което вършеха, не бе убягнало на никоя от тях.

Хората бяха пълни с мъдри съвети относно проблемите, които съпътстваха смъртта на любим човек. Имаше планини от книги за това колко е важно да дадеш воля на скръбта си и как да се справиш с мъката, вината и гнева. Но Джулия се затрудняваше от дребните неща, от тривиалните подробности. Кога бе подходящ момент да свали палтата на Ед от закачалката до вратата? А калните му ботуши и

бастуна, които стояха в ъгъла? Да го обсъди ли с Ейми, или да го направи незабелязано, така че и двете да се преструват, че нищо не е станало? Навярно само времето можеше да отсъди всичко това.

Първите шест месеца и двете просто се стараеха да оцелеят. Когато шокът от смъртта на Ед позатихна, Джулия се почувства странно отделена от всички и всичко, освен от Ейми. Двете се гушеха една до друга като изоставени птиченца в гнездо и когато Джулия надзърташе към външния свят, имаше чувството, че го вижда през студена мъгла. Разбира се, винаги бе знаела, че животът на Ед виси на по-тънки въжета, отколкото животът на повечето хора, че с неговия диабет винаги съществува възможност за някакво фатално ново усложнение. Но сега осъзнаваше, че дълбоко в себе си винаги бе възприемала това като далечна вероятност, почти теоретична, не по-голяма от вероятността да открият живот на друга планета. Навярно бе правила това, за да защити себе си и Ейми. Или тъй като жаждата на Ед за живот, неговата енергия и оптимизъм бяха толкова големи, бяха заглушили реалността, защото как бе възможно човек, който е толкова жизнен, да е заплашен от някакъв риск?

През онези първи студени месеци не ѝ хрумваше да започне да маха или пренарежда нещата му. Беше лудост, знаеше го, но изглеждаше напълно вероятно някой ден той да се появи отново, сякаш нищо не се е случило, тя да се прибере вкъщи някой следобед и да го намери усмихнат пред пианото, а той да я попита с едно от импровизираните си либрета как е минал денят ѝ. Дори и да ѝ беше хрумвало да премести нещата му, това щеше да ѝ се стори кощунствено.

Така че неговите дрехи си стояха в дрешника, бръснарските му принадлежности — в шкафчето в банята, нотните му листове още бяха натрупани върху капака на пианото, на което Ейми вече почти не свиреше. Джулия разбираше защо и не я караше, надяваше се, че след време тя ще се върне отново при него. Междувременно пианото стоеше като тържествен черен мавзолей и събираше прах от спомени върху затворения си капак. Месеците минаваха и ехото от неговото мълчание ставаше все по-оглушително.

В нощта след като Ед умря, Ейми легна при майка си и оттогава спеше при нея. Джулия се тревожеше дали това е правилно, дали не пречи на независимостта на детето. Но истината бе, че и на двете им

харесваше уютът и че не са сами, че има кого да прегърнат посред студената нощ, когато някоя от тях се почувстваше самотна или тъжна. През уикендите закусваха в леглото и понякога се излежаваха до обяд, четяха книги и си говореха. И точно това правеха тази сутрин, когато Джулия небрежно подхвърли идеята да махнат стълбовете на въжения парапет. Каза, че не е нищо особено, но може би ще им даде повече пространство, за да играят с фризби или топка и тям подобни.

— Ще повикаме ли някой мъж да го направи?

— Мъж? Шегуваш ли се? Това не е работа за мъж. Ти и аз, сестричке. Момичетата са длъжни да се справят.

Ейми се засмя:

— Супер!

— Нали не мислиш, че трябва да остане, защото беше... парапетът на татко?

— А ти?

— Не мисля, че е нужно да го запазим.

— Аз също. Той би одобрил да го махнем.

Сега, шест часа по-късно, трионът преряза последния стълб.

— Добре! — извика Джулия. — Пригответи се! Готово!

— Падай!

Стълбът бавно се катурна и тупна на тревата, а двете извикаха доволно. Джулия изключи триона и когато шумът от него стихна, двете чуха, че телефонът звъни.

— Скъпа, ще се обадиш ли ти?

Ейми изтича на верандата и влезе в къщата, а Джулия свали каската си, взе лопатата и започна да копае около стълба, за да охлаби циментовата основа.

— Мамо? За теб е.

По гласа ѝ Джулия разбра, че обаждането е необичайно. Свали ръкавиците си и се качи на верандата.

— Кой се обажда?

— Май каза, че е баща ти.

— Е, това е изненада.

Тя направи смешна физиономия и разроши косата на Ейми, докато вървеше към вратата, опитвайки се да изглежда невъзмутима. Всъщност сърцето ѝ щеше да изскочи от гърдите. Не беше чувала баща си поне от пет години, а не беше го виждала от петнайсет. Когато

го поканиха на сватбата, той отговори с писмо, съдържащо някакво неубедително извинение. Никога не бе виждал Ед, нито Ейми — единствената му внучка. Докато стигне до телефона, Джулия вече кипеше.

— Ало?

— Джулия?

— Да, кой се обажда? — Беше подло, но не се въздържа.

— Баща ти.

— А, здравей.

— Здравей. Как си?

Джулия се засмя.

— Ами аз съм... Направо идеално, благодаря. А ти как си?

— Добре съм. Това, предполагам, беше Ейми?

Предполагам. Разбира се, не може да се изрази по друг начин, след като никога не я е виждал.

— Аха. Това беше внучката ти.

Последва пауза. Нямаше да го улесни, като я запълни.

— Слушай, обаждам се от Сиатъл.

— А, хубаво.

— Да, тук съм за два дни по работа. Та се чудех дали да не скоча на някой самолет и да дойда да ви навестя?

Едва не падна от изненада. Не знаеше какво да продума. Огледа се и видя, че Ейми стои на прага, наблюдава я и слуша разговора.

— Разбира се — продължи баща ѝ, — ако не е удобно или ако предпочиташ да не идвам, ще те разбера напълно.

— Не. Ами... Искам да кажа... Боже, мина толкова много време.

— Знаем. Съжалявам.

Последва нова пауза, докато Джулия се опитваше да се справи с всички бушуващи противоречиви чувства, които той бе успял да събуди у нея само с няколко думи.

— Слушай — продължи той. — Знаем как се чувстваш...

— Моля те, не си мисли, че знаеш как се чувствам — срязва го тя.

— Извинявай, не исках да прозвучи така. Май не беше добра идея, че ти се обадох.

— Дори не знам къде живееш в момента!

— Знаем.

— Тоест... Боже господи!

Канеше се да го попита за кого, по дяволите, се мисли, като изниква най-неочаквано и си въобразява, че може да нахълта в живота им когато му хрумне. Но се обърна, погледна отново към Ейми и видя колко разтревожена изглежда тя от думите ѝ. Протегна ръка, дъщеря ѝ се приближи и се сгуши до нея. Джулия си пое дълбоко дъх и каза тихо в слушалката:

— Ела.

— Сигурна ли си?

— Да. Ела да ни видиш. Ще се радваме.

Пристигна на следващата вечер.

Косата му бе съвсем побеляла и като цяло баща ѝ бе по-нисък и слаб, отколкото го помнеше. Беше пресметнала, че той сигурно приближава шейсетте, но все още бе привлекателен мъж. Това, което тя си спомняше най-добре, бяха кривата му усмивка и сините, леко меланхолични очи. Той я видя веднага щом се появи през изхода за пристигащи пътници и се отправи към мястото, където тя стоеше, прегърнала през рамо Ейми.

По пътя към летището и през цялото време, докато чакаха, си внушаваше, че не трябва да плаче, когато се срещнат, но щом той се приближи, Джулия видя, че баща ѝ се опитва да сдържи сълзите си, и предположи, че сигурно бе взел същото решение. Прегърна я силно и за дълго. И двамата мълчаха. Тя усети познатия му аромат и това повече от всичко едва не я разплака. Но и двамата успяха да се овладеят.

Тя го представи на Ейми, която пристъпи смутено и му се усмихна срамежливо. Той очевидно се чудеше дали да я целуне или не, така че хвана ръката ѝ и я задържа между дланите си, а Ейми, чийто усет за подобни емоционални колебания открай време удивляваше Джулия, се надигна на пръсти и го целуна по бузата.

Докато пътуваха към къщата, той седеше полуизвърнат на седалката си и говореше повече с Ейми, която седеше отзад. Разказваше за пътуването и че бил във Ванкувър преди няколко дни и видял рядко срещан бял кит в тамошния зоопарк. Разпитваше я за училището и тя му се похвали, че е започнала да язди, че се учи да галопира и му изреди имената на всички коне в конюшните. Докато пристигнат у дома, двамата вече бяха приятели и щом Джулия се

захвана да приготвя вечерята, Ейми му показва къщата, а после го заведе и до реката.

Като ги гледаше от верандата, докато подреждаше масата — Ейми бърбореше и го държеше за ръка, а баща ѝ, в избелялата си дънкова риза, не отместваше поглед от нея и попиваше всяка нейна дума — Джулия си представи себе си на възрастта на Ейми как се разхожда с баща си в парка, как си говори с него и се чувства толкова защитена и толкова горда с него и със себе си, задето той я възприема на сериозно, не като някое глупаво дете, а като възрастна, чиито възгледи за живота са не по-малко важни от неговите собствени.

Циментовите основи на стълбовете още лежах на тревата. Джулия чу Ейми да му обяснява, че са се оказали твърде тежки, за да ги преместят двете, и че мама в крайна сметка се е съгласила, че трябва да извикат мъж да ги пренесе. Намекът бе твърде прозрачен, макар и съвсем невинен, и когато се върнаха в къщата, бащата на Джулия заяви, че ще се погрижи за това на сутринта.

Вечеряха на верандата и докато ядяха пържолите си, Ейми продължаваше да бърбри. На Джулия ѝ хрумна, че за пръв път готви за баща си, и се почувства странно — сякаш му бе колкото дете, толкова и родител.

Когато дойде време за лягане, Ейми го попита дали ще се качи горе да ѝ почете и докато двамата бяха горе, Джулия изми чиниите. Качи се тъкмо когато баща ѝ пожелаваше лека нощ на внучката си.

— Той е чудесен — прошепна ѝ Ейми, когато той слезе долу.

— Да. Наистина. И ти си чудесна.

Когато се върна долу, баща ѝ седеше на масата отвън и пушеше. Каза, че се надява Джулия да не възразява, че той пуши, и тя отвърна, че не възразява, стига да почерпи и нея. Той ѝ даде цигара и ѝ я запали.

— Ейми е страхотно дете — каза той.

— Да, наистина.

Известно време и двамата мълчаха. Накрая баща ѝ наруши мълчанието:

— Джулия, има толкова неща, за които трябва да ти се извиня, че май не знам откъде да започна.

— Защо просто не приемем, че всичко е изречено. Само съм малко озадачена защо сега, след всичките тези години.

Той беше забил поглед в масата. На Джулия не ѝ допадна вкусът на цигарата и я загаси.

— Миналата година ми откриха рак. Рак на кожата. Злокачествен меланом.

„О, Боже — помисли си тя. — Моля те! Не и още една смърт.“ Той явно прочете тази мисъл на лицето ѝ, защото продължи бързо и също загаси цигарата си.

— Не, вече съм добре. Откриха го навреме. Всъщност Клодия, жена ми...

— Знам коя е, татко.

— Разбира се, че знаеш. Както и да е, тя го откри. Изрязаха го и съм добре. Наистина. Но нещо такова те кара да спреш и да се замислиш. Нали разбираш? За важните неща в живота. Осъзнах, че по отношение на теб съм се държал като истински глупак. Да оставя нещата да стигнат толкова далеч. Да позволя да мине толкова време. Защото колкото повече време минава, толкова по-трудно е да се върнеш назад. Знам, че не се изразявам много добре...

Джулия се протегна и хвана ръката му.

— Няма нищо.

— Напротив. Джулия, аз така и не се запознах със съпруга ти, за бога! Не бях край теб, когато ти е било много тежко. Дори не мога да се престоря, че не съм знаел, защото майка ти ми съобщаваше всичко. Тя ми разказа колко страхотен е Ед и ме молеше да дойда на сватбата ти и на кръщенето на Ейми, дори на... погребението на Ед. Но аз бях оставил нещата да отидат толкова далеч, да ми се изплъзнат съвсем, просто се срамувах твърде много, да, срамувах се да ти се обадя. Дано Бог ми прости, много, много съжалявам. Чувствам се такъв глупак. Като те гледам сега — толкова красива и чудесна, и Ейми също. И... о, боже, много съжалявам.

Той извърна глава и избърса сълзите си. Джулия отиде до него, коленичи до стола му и го прегърна, а после двамата дълго се прегръщаха и плакаха.

— Искан ми се да имам още един шанс — призна той. — Този път ще се справя по-добре.

На следващия ден им помогна да разчистят циментираните основи на стълбовете и да запълнят дупките. После нацепи стълбовете на дърва за камината и ги пренесоха в обора. Щеше да лети за Сиатъл

същия следобед и оттам да продължи направо за Европа. Двамата с Джулия разполагаха само с няколко минути насаме, преди той да замине. Ейми настоя да им направи сандвичи за обяд и докато беше в кухнята, Джулия и баща ѝ седяха на верандата и пиеха чай с лед.

— Красиво местенце си имате тук — каза той. — Мислиш ли, че ще останете?

— Не знам.

— Може би трябва да попътувате малко. Пътуването ще ви се отрази добре.

— Вероятно.

— Можете да ни дойдете на гости. Да видите Европа.

Ейми се появи на вратата със сандвичите.

— Аз искам да обиколя целия свят — заяви тя.

Закараха го до летището и той ги принуди да му обещаят да обмислят сериозно поканата да гостуват на него и Клодия в Германия. Беше мило от негова страна, но Джулия бе наясно, че никога няма да се случи, и подозираше, че и той си дава сметка за това.

Посещението му ѝ повлия дълбоко. Сякаш някакъв кръг най-после се затвори. По необясним начин това като че ли я освободи, накара я да се почувства, сякаш е време да направи нова крачка в живота си. След седмица тя събра дрехите и обувките на Ед и ги отнесе в един благотворителен магазин в града. Разчисти нещата му от шкафчето в банята и прибра в кашон всички нотни листове, за да ги прибере в библиотеката. И накрая подари специалното му компютърно оборудване на местния клон на Асоциацията на слепите.

Училището започна и за двете им и Джулия се опита да се зареди с нов ентузиазъм за работата си, но откри, че не се получава. Улавяше се в час, че се взира през прозореца и че моли учениците да повтарят въпросите си, които в унеса си не бе чула. Перспективата за още една студена зима и още една учебна година с цикличността и предсказуемостта ѝ я депресираще.

Обичаше Монтана и ако Ед бе жив, щеше да бъде щастлива да продължи да смята това място за свой дом. Но истината бе, че това място винаги бе допадало повече на него, отколкото на нея. Не бе в състояние да си представи да прекара остатъка от живота си тук. Разбира се, това бе родното място на Ейми, единственият дом, който тя познаваше. Но момичето бе достатъчно младо, умно и уверено, за да се

адаптира навсякъде. С напредването на есента дните ставаха все по-къси и Джулия се чувстваше все по-неспокойна и убедена, че е време за някакво ново начало.

Докато разчистваше и подреждаше, намери няколко големи кутии със снимки, които от години си обещаваха да сортира и подреди в албуми. Това бе подходяща задача за един мрачен студен есенен уикенд и Ейми прие идеята с въодушевление. Отидоха в Мисула и купиха шест красиви албума, върнаха се у дома, запалиха камината и се настаниха на пода пред нея, като разпръснаха снимките около себе си.

Джулия дори не предполагаше колко стари са някои от тях. Някои бяха още отпреди да се запознае с Ед. Ейми намери няколко снимки на Джулия и Линда, облечени като проститутки на някакъв маскен бал в Бостън, и се смя толкова много, че майка ѝ се притесни да не ѝ стане нещо и се престори на възмутена.

— Не знам какво ти е толкова смешно. По онова време редовно ходехме облечени така.

В една от кутиите имаше снимки, които Джулия бе правила по време на пътуването си до Кения. Ейми се загледа в тях като хипнотизирана. И преди бяха говорили за африканското ѝ приключение, но сега Ейми настоя да чуе историята на всяка снимка и питаше за всичко друго, което Джулия е видяла или правила там. На една от снимките се виждаха няколко лъва, наобиколили едно дърво.

— Наистина ли си била толкова близо до тях?

— Аха. Седяхме в един камион, така че бяхме в безопасност. Пък и те ядат толкова много туристи, че вече са се отегчили от вкуса им.

— Може ли някой ден да отидем в Африка?

— Не виждам защо не. Някой ден.

Не след дълго Джулия сортиреше някакви стари списания и попадна на статия на Конър за „Сейнт Мери“ — рехабилитационния център за деца войници в Уганда. Остави това списание настрана и го взе да го прегледа в леглото същата вечер. Когато Ейми се сгуши до нея и заспа, Джулия отново прочете статията, като се стараеше да не шумоли със страниците, докато ги прелистваше. Дълго време се взира в снимката на едно десетгодишно момче — Томас, толкова силно травмирано от всичко, което бе преживяло, че загубило способността да говори.

Първия път, когато видя тази снимка, няколко месеца преди смъртта на Ед, тя я бе накарала да се разплаче, но сега очите ѝ останаха сухи. В статията Конър пишеше, че центърът се субсидира от благотворителна организация, базирана в Женева, но че ресурсите са силно ограничени и че постоянно се нуждаят от финансова и практическа помощ.

Отначало Джулия намисли да организира някаква проява за набиране на средства в училището, да накара учениците да пишат до децата в центъра, дори да стартират някаква схема за спонсориране. После прочете следващата статия. В нея се цитираше сестра Емили, директорката на центъра, която информираше, че винаги имат нужда от „професионално подготвен и квалифициран персонал“. Мислите на Джулия запрепусаха.

Това бе точно по нейната специалност. Замисли се за казаното от Ейми, че иска да отидат в Африка. Остави списанието, изгаси лампата, но не можа да изключи мислите си. Лежа будна почти цялата нощ и обмисляше идеята.

Дни наред не я спомена пред никого. Това бе просто една абсурдна идея. Как биха могли да се откъснат и двете чак на другия край на света, Ейми да прекъсне учебната година, за да отлети с нея за Африка? Ами опасностите и болестите? И дума не можеше да става.

Но колкото и да се стараеше, не успяваше да прогони усещането, че точно това се налага да направят. Какво необикновено преживяване би било за едно дете да види друг континент, да опознае друга култура и друг народ. Какво страхотно приключение би било и за двете им. А и нямаше да бъде завинаги. Няколко месеца, най-много година. Като дълга работна ваканция, както някога, когато работеше в програмата „Дивата природа и младежта“. Дори нямаше да напуска работата си в училището: госпожа Лайтнър щеше да ѝ позволи да си вземе неплатен отпуск, беше убедена в това. Можеха да дадат къщата под наем и така щяха да си осигурят парите за пътуването. И двете щяха да се върнат обогатени у дома.

Като превърташе идеята в главата си дни и нощи наред, Джулия успя да превърне това, което бе започнало като налудничаво хрумване, в сериозно ценно предложение, преливащо от ползи за всички засегнати. Това вече не бе просто нещо, което е евентуално възможно, а план, който със сигурност трябваше да се осъществи.

Дълго се измъчва как най-добре да подхване разговора с Ейми и дали изобщо да ѝ спомене нещо, преди да е проучила как стоят нещата. Накрая ѝ изгърси всичко наведнъж. Вечеряха на масата в кухнята и ядяха една от любимите храни на Ейми — спагети със сос песто.

— Помниш ли, като ми каза, че би искала да отидем в Африка?

— Аха.

— Наистина ли искаш?

— Разбира се. Защо?

— Ами мислих по този въпрос. Може би трябва да заминем.

— Нещо като ваканция ли?

— Ами да. Със сигурност ще бъде и като ваканция. Може да отидем на сафари, да видим всички животни.

— О, мамо! Сериозно ли говориш? Супер!

— Но също си мислех, че ще успея да поработя там известно време.

— Какво, и да живеем там?

— Вероятно. За известно време.

— Колко?

— Не знам. Няколко месеца може би.

— Къде?

Джулия бе приготвила списанието и го бутна през масата. Ейми му хвърли един поглед и продължи да яде спагетите си.

— Вече съм го виждала. Там ли ще работиш?

— Ако ме вземат. Прочете ли статията?

— Разбира се. Винаги чета статиите на Конър. Той там ли живее?

Джулия се засмя:

— О, не. Мисля, че просто е минал оттам. Не знам къде се намира в момента. Откъде ти изпрати картичка последния път?

Ейми се намръщи и сбърчи нос.

— Май беше... Индия. Уганда прилича ли на Кения?

— Те са съседни държави. Хората казват, че в Уганда е още по-красиво. Наричат я *перлата на Африка*.

— Перлата на Африка.

— Е, какво мислиш?

— За кое?

— За това двете с теб да отидем да помогнем на тези деца в Уганда.

— И аз ли ще помагам?

— Ами сигурна съм, че има много работа за вършене.

Ейми сви рамене:

— Супер.

— Значи искаш да отидем?

— Разбира се. Ще ми сипеш ли още спагети?

Джулия намери телефонния номер на благотворителната организация в Женева и им се обади. Една делово звучаща жена с френски акцент каза, че наистина търсели квалифицирани психолози за „Сейнт Мери“, всъщност направо се нуждаели отчаяно от такива точно в момента. Тя обясни на Джулия, че организацията им има офис в Ню Йорк, и ѝ даде адреса и номера.

Джулия се обади на Линда в Ню Йорк, за да види как ще реагира приятелката ѝ. Почти очакваше тя да я обяви за луда. Но вместо това Линда зададе няколко въпроса, претегли нещата за около секунда и половина и каза: „Действай, момиче“. После ѝ предложи двете с Ейми да ѝ гостуват в Ню Йорк за Деня на благодарността. Така Джулия можеше да посети офиса на организацията и да провери всичко на място.

Това, което Джулия пропусна да съобщи, бе, че не е споменала нито дума за този план на майка си, която, откакто научи за посещението на баща ѝ, се държеше малко хладно. Когато Джулия ѝ се обади, че двете с Ейми ще ходят в Ню Йорк, вместо да се зарадва, майка ѝ веднага се обиди, че ще отседнат в апартамента на Линда в Гринич Вилидж, а не при нея в Бруклин. Джулия се опита да ѝ обясни, че това ще бъде първото пътуване на Ейми в Ню Йорк и че е по-добре да бъдат в Манхатън, в центъра на града, за да обиколят всички туристически атракции — Емпайър Стейт Билдинг, Статуята на свободата, ледената пързалка на Рокфелер Плаза.

— Нали разбираш — добави тя непредпазливо. — Всички онези неща, които никога не съм правила като дете.

— И аз ли съм била виновна за това? — избухна майка ѝ. — Ти никога не си искала. Няма значение, прави каквото желаш. Отседнете у Линда. Сигурна съм, че там ще ви е много по-добре. Чудесно.

Което, разбира се, бе далеч от чудесно. В края на краищата Джулия успя да я умилостиви, като основният компромис бе, че ще отидат у тях за вечерята в Деня на благодарността. Макар и с неохота, Линда също бе поканена.

Джулия написа писмо до офиса на благотворителната организация в Ню Йорк и приложи автобиографията си. Дълго се измъчва дали да спомене още на този ранен етап, че има намерение да води със себе си и осемгодишната си дъщеря, и реши, че е най-добре, ако действа на чисто. Една жена с официален, но приятен глас ѝ се обади два дни по-късно. Надяваше се, че Джулия оценява, че „Сейнт Мери“, технически погледнато, се намира във военна зона, че храната и условията на живот са сведени до най-необходимото и че заплащането е почти символично, с други думи — никакво.

Джулия разпита за възможността да пътува с Ейми и жената отвърна, че това е необичайно, но не и нечувано. Обаче в такъв случай Джулия би трябвало да поеме целия риск, като е наясно, че организацията няма да носи отговорност за момичето. Тя се съгласи. Уговориха си час за интервюто.

Денят на благодарността никога не бе фигурирал сред любимите празници на Джулия. Предизвикваше най-вече спомени за семейни скандали. Всички чичовци, лели и братовчеди идваха у тях и когато свършеха с опустошаването на пуйката, по традиция се наежваха един срещу друг.

Взеха самолет за Ню Йорк в сряда вечерта и на следващия ден Линда ги откара под студения дъжд в новото си черно БМВ през моста до Бруклин. Джулия бе израснала там, но дори и докато показваше на Ейми местните забележителности и ѝ разказваше случки от детството си, се чувстваше странно дистанцирана, сякаш говореше за нечие чуждо минало. Малката къща на майка ѝ с миниатюрния заден двор изглеждаше чудесно, както винаги, но Джулия не откри у себе си никакво вълнение към нея, нито дори към собствената си стая, където някои от ученическите ѝ рисунки още висяха на стените, а купчината плюшени играчки я гледаха с укор от перваза на прозореца.

Майка ѝ бе поканила братовчедата на Джулия — Дейвид, със семейството му. Синът му Брад беше година по-голям от Ейми, а Беки беше на пет. Джулия винаги бе чувствала Дейвид много близък, но никак не харесваше жена му — Лиз. Превзета дребна жена, винаги с

безупречна прическа и грим, тя работеше като офис мениджър и третираше целия свят, сякаш бе част от работата ѝ. Като майка преследваше същия неотклонен перфекционизъм, който караше Джулия да се чувства непохватна.

Виждаха се за пръв път след погребението и отношението на Лиз, даже след толкова много месеци, все още бе пропито със съчувствие, от което на Джулия ѝ се повдигаше. *Няма нищо. Ед е мъртъв, но ние сме добре, така че се дръж нормално, за бога!* Вместо това просто се усмихваше и кипеше вътрешно. Още по-лошото бе, че майката на Джулия — в новата ѝ роля на несправедливо засегната — буквално я пренебрегваше и се разтапяше пред Лиз, която, разбира се, бе дошла по изгрев-слънце, за да помогне в готвенето, бе донесла подаръци за всички и като цяло се държеше като ангел, дяволите да я вземат.

Сбутани рамо до рамо на масата в тясната трапезария, почти бяха привършили с вечерята, когато Линда пусна бомбата за плана на Джулия да замине за Африка. Джулия бе твърде далеч от нея, за да я срита, и преди да успее да насочи разговора към друга тема, майка ѝ подскочи.

— Ще вземеш Ейми и ще заминете за Африка?

— Мамо, това е само идея.

— Това е най-абсурдната идея, която съм чувала. Трябва да си се побъркала.

— Извинявай — прошепна само с устни Линда на Джулия през масата. — Мислех, че знае.

— *Африка!*

— Мария, чувал съм, че там е много красиво — обади се Дейвид.

— Имате ли нещо против да не обсъждаме това в момента? — каза Джулия и погледна към децата, които бяха надушили кавгата между възрастните и седяха, наострили уши.

— Какво ѝ има на Африка, бабо? — попита Ейми.

— В Африка са направили „Цар Лъв“ — съобщи авторитетно Беки.

— Не е вярно — възрази Брад.

— Вярно е.

— „Цар Лъв“ е анимационен филм, глупачке. Само рисунки.

— Е, значи там са го рисували. И не съм глупачка.

Опита се да го оципе по крака, но той блъсна ръката ѝ и тя изплака. Ейми не им обръщаше никакво внимание. Тя не отделяше поглед от Джулия.

— Добре, приятелчета — извика Лиз. — Кой иска още сладолед?

Трите деца се втурнаха към нея и тя дипломатично ги отведе в кухнята и затвори вратата.

— В Африка всички имат СПИН — продължи веднага майката на Джулия.

— Мисля, че има един-двама души, които нямат — каза Дейвид и намигна съчувствено и дяволито на Джулия.

— Какво мислят родителите на Ед? Предполагам, че вече си ги известила.

Хапливостта бе оправдана. Джулия им бе споменала за идеята си по телефона едва преди два-три дни.

— Много се развълнуваха, като научиха.

— О, нима?

— Да. Мамо, моля те. Хайде да не обсъждаме това сега. Вероятно изобщо няма да стане.

Изказването, че родителите на Ед се бяха развълнували, беше буквално вярно. Развълнуваха се — в смисъл че се разтревожиха и притесниха, макар че реакцията им бе доста по-сдържана. Ед често бе казал, че майка му говори с намеци, които в повечето случаи означават точно противоположното на излизащото от устата ѝ. Беше по-лесно да се разгадаят тези намеци, когато седиш срещу нея, но с годините Джулия се бе научила да ги долавя и по телефона. Така че когато ѝ се обади преди няколко вечери и разказа на Сюзън за идеята си, представяйки я по възможно най-безобиден начин, усети от дължината и тежестта на паузите, че свекърва ѝ реши, че тя се е побъркала.

— О, Джулия, какво *интересно* нещо искаш да предприемеш.

— Не мислиш, че е лудост, нали?

— Лудост? Не, разбира се. Сигурна съм, че си обмислила всички възможни рискове, заплашващи Ейми на подобно място.

Джулия отвърна със сдържания оптимистичен тон, който обикновено използваше при разговорите с родителите на най-проблемните си ученици:

— Разбира се. Но тези рискове могат да бъдат сведени до минимум. И наистина вярвам, че това, което Ейми ще спечели от подобно преживяване, натежава в сравнение с евентуалните малки рискове.

Сюзън въздъхна и разговорът приключи с думите, че е сигурна, че Джулия ще вземе най-доброто решение. Може би Джулия проявяваше параноя, но ѝ се стори, че подтекстът на изреченото прозвуча, сякаш свекърва ѝ се кани веднага да се свърже с някой съдия, който да издаде възбрана за извеждане на Ейми от страната.

Лиз настани децата да ядат сладолед в дневната и им пушна да гледат видео. За да не пропусне удоволствието от караницата, тя веднага се върна на масата. „Тя е на страната на майка ми — каза си мислено Джулия, — а аз съм загубена.“ Майка ѝ бе като куче, захапало кокал. В продължение на пет минути премина в плавна последователност от СПИН до маларията и оттам до войната, глада, змиите и крокодилите.

— Забрави канибалите — вметна Джулия.

Линда се изкикоти. Мария я изгледа навъсено, а после заби ледения си поглед в Джулия.

— Моля? Какво каза?

— Забрави да споменеш канибалите.

Майка ѝ я гледа изпитателно няколко секунди. После — като жив пример за мъченичество — сведе очи, вирна брадичка и тихо се изправи.

— Ако всички са свършили — каза тя, — мисля да разчистя масата.

Пет злощастни часа по-късно вече бяха в апартамента на Линда. Джулия се увери, че Ейми е заспала, и се върна при приятелката си на голямото кожено канапе. Двете бяха пийнали доста от една бутилка „Джак Даниълс“. Линда доля отново чашите им.

— Като видях майка ти днес, най-последно разбрах защо във вашето семейство сте толкова добри във вменяването на вина. Все едно майка ти е измислила това чувство.

— О, тя не го направи нарочно. Аз не трябваше да...

— Нали точно това ти казвам.

Джулия се усмихна.

— Слушай, Джулия. Не си усложнявай живота. Може дори да не ти предложат работата. Ако получиш предложението, тогава ще решиш. Но, скъпа, това си е твоят живот. Никой не знае по-добре от теб кое е най-добро за Ейми. А промяната ще ви се отрази добре, каквато и да е. Виж ме мен. Преди бях анархистка и ходех с черно червило, а сега съм адвокатка и имам черно БМВ. Живота си го бива.

Говориха дълго след полунощ. За семейството и приятелите, за работата и накрая — и за мъжете. По-конкретно, за очевидно безкрайното търсене на Линда на мъж, с когото би могла да прекара поне една година, камо ли цял живот. Тя заяви, че тези, които изобщо ѝ харесват, се оказвали или женени, или обратни. После, съвсем неочаквано, Линда попита за Конър и дали Джулия се е чувала с него наскоро.

— От дълго време не съм. Ейми получи картичка от Индия преди няколко месеца. Оттогава — нищо. Тази година забрави дори рождения ѝ ден. За пръв път.

Линда отпи от уискито си и погледна приятелката си над ръба на чашата.

— Какво? Какво значи този многозначителен поглед?

Линда сви рамене:

— Нищо.

— Хайде, кажи.

— Е, нямаше нужда да съм професор по телепатия, за да разбера какво изпитвахте двамата един към друг.

— Не говори глупости. Доколкото си спомням, ти беше тази, която си падаше по него.

— Не го отричам. Коя жена не би го харесала?

— Ами аз например. Той беше най-добрият приятел на съпруга ми, за бога! Как можа да ти хрумне такова нещо?

— Хей, не се прави на света вода ненапита. Просто те попитах дали си се чувала с него напоследък.

— Не съм.

— Добре.

Последва дълга пауза. Линда запали една от дългите си цигари, облегна глава на облегалката на канапето и издуха дима нагоре към тавана.

— Той ли е причината да искаш да заминеш за Африка?

Джулия избухна:

— Линда, как да ти го обясня по-ясно? Какво ти става тази вечер? По-тъпо нещо не бях чувала. Разбира се, че не е той причината. Как можа да ти хрумне?

— Добре, скъпа. Из-ви-ня-вай.

— Наистина, Линда. Понякога...

Смениха темата, но разговорът така и не потръгна. Джулия си легна с чувството, че е леко пияна, и се упрекваше, че е голяма глупачка заради бурната си реакция. Истината бе — като се изключеше фактът, че той е баща на Ейми — че Конър е проблем, с който Джулия отдавна се бе научила да се справя, като настойчиво отрича съществуването му. Той продължаваше да живее вътре в нея, но в едно ъгълче, което никога не си позволяваше да посети. Когато Линда я попита направо за чувствата ѝ към него, тя се почувства, сякаш някой бърка с ръжен в стара рана.

И докато се въртеше в леглото, а Ейми спеше до нея, Джулия си призна, че приятелката ѝ е права. Колкото и яростно да се опитваше да го отрече, дълбоко в себе си знаеше, че този копнеж да замине за Африка бе свързан с Конър. Не бе толкова наивна, че да очаква да го открият там. Рационалната ѝ половина знаеше много добре, че това няма да стане. Всъщност тя нямаше никаква представа в коя част на света се намира той. Не, нещо по-неуловимо и емоционално я влечеше нататък. Искаше да види това, което той бе видял, да заведе дъщеря им на място, което го бе развълнувало дълбоко, за да се развълнува и тя и да се почувства свързана с това място, а чрез него и с Конър. И въпреки че сега той бе един непознат и сигурно отдавна бе престанал да я обича, поне по този дребен, косвен начин тя можеше да сподели тази част от него.

26.

Конър се стресна и се събуди, но в първия момент не успя да се ориентира къде се намира. Лежеше неподвижно и се заслушваше, вираше се в гънките на мрежата против комари, съвсем слабо осветена от първите наченки на зората. После чу някой да крещи заповеди, войници да тичат на двора навън и си спомни.

Чу ръмженето на двигател, което се носеше откъм долния лагер край реката, и бързо стана, измъкна се изпод мрежата и навлече дънките и ризата, които бе използвал вместо възглавница. Когато чу колата да спира шумно отвън и фаровете ѝ светнаха в отворената врата на къщата, вече бе облечен и изтръскваше ботушите си, за да ги провери за скорпиони.

— *Музунгу!* Събуждай се. Трябва да дойдеш!

Беше Окело — арогантният млад полковник, който бе негов придружител през изминалите дванайсет дълги дни на чакане. Знаеше много добре името на Конър, но винаги го наричаше *музунгу*, което на суахили означаваше „бял човек“. Между двамата се бе породила незабавна и взаимна неприязън и Конър не си направи труда да му отговори.

— *Музунгу!* Ставай! Обличай се!

Изкряска някаква забележка към един от младите пазачи, които стояха по цяла нощ пред къщата на Конър. Окело твърдеше, че те са там, за да го пазят, но Конър бе наясно, че истинската им задача бе да не позволят той да се промъкне в лагера и да говори с отвлечените деца войници.

Окело се втурна към вратата, застана на входа и надникна вътре. Светлините на фаровете се отразяваха от сребристия колт, който висеше на кръста му. Беше към двајсет и пет годишен, около метър и деветдесет висок и с яко телосложение. Конър нито веднъж не бе виждал очите му, защото винаги бяха скрити зад слънчеви очила с огледални стъкла. Дори и сега, в тъмнината, той пак ги носеше, което вероятно обясняваше защо не забелязваше Конър, който седеше в сянката върху неизмазания под и завързваше ботушите си. Окело отиде

до мрежата за комари и я побутна с късия бастун с рогова дръжка, който винаги носеше. Конър веднъж го видя да използва бастуна върху един млад войник, който го бе ядосал за нещо.

— Музунгу! Събуждай се!

Конър стана и взе чантата с фотоапаратите си. Ориентиран от този шум, Окело се извърна рязко и го видя.

— Трябва да дойдеш! Веднага!

— Как се казва училището за добри маниери, което си посещавал?

— Какво?

— Нищо. Какво става?

— Ще видиш.

— Макума ли дойде? Тук ли е?

— Идвай, бързо!

Дворът бе пълен с войници, които се обличаха в движение, докато офицерите им крещяха. Отзад в джипа на Окело седяха двама от адютантите му, облечени с крещящия вкус на гангстери със слънчевите си очила, кърпи на врата и пресечени на гърдите патрондаши. Единият държеше М-16, а другият — 90-милиметрова базука. Конър им се усмихна бодро.

— Добрутро, момчета. Леле-мале, днес май ни чака работа.

Както обикновено, те сякаш изобщо не го забелязаха.

— Да, спях като бебе. Благодаря, че попитахте.

Вероятно не бе разумно да ги дразни, но искаше да види дали някой ден ще успее да изцеди от тях поне една лека усмивчица. Очевидно това нямаше да се случи днес. Качи се на мястото до шофьора, а Окело се намести зад волана, като изкрещя още някаква ругатня на пазача. Включи джипа на скорост и се изстреля опасно през тълпата, колелата свиреха и засипваха всичко зад тях с прахоляк.

В прашния пурпурен сумрак поеха по черния път, който се катереше с множество извивки към платото, светлините от фаровете подскачаха по гъсталака от акации и голите гърбове на войниците, които вървяха по същия път пеша. Пътят бе с коловози и неравности и Окело постоянно натискаше клаксона и крещеше на тези, които се бавеха, да се отдръпнат настрана. От време на време джипът ги закачаше и блъскаше и това го караше да кряска още по-силно и да размахва бастуна си, като минаваше край тях.

Половин час по-късно войниците бяха строени на платото от спечена пръст и трева — безкрайни редици, вероятно към две хиляди човека, пресметна Конър, а може би и повече, всички с оръжия на рамо. Имаше бронирани коли и камиони, всевъзможни артилерийски оръжия и леки картечници, очевидно всички събрани за проверка. През дните на чакане Конър не бе получил достъп до младите войници и дори сега Окело му каза да спазва дистанцията и да не ги снима. Конър оглеждаше редиците и търсеше това, заради което бе дошъл тук — лице, което никога не бе зървал, но което бе сигурен, че ще разпознае. Но имаше твърде много лица и светлината още бе доста слаба.

Въпреки това той виждаше колко млади са всъщност повечето от тях и как бяха превили рамене под тежестта на оръжията. Тези, които стояха в първите редици, бяха с униформи, но доста опърпани и твърде големи за тях. Дрехите на останалите изглеждаха като изровени от сметище, изпокъсани и мръсни тениски и горница на пижами, протрити и мръсни панталони. Някои бяха с обувки, други — със сандали, направени от автомобилни гуми, но много стояха боси. Войниците бяха предимно момчета, но сред тях имаше и момичета, а още доста момичета стояха отзад, при окаяната група жени, които бяха отвлечени, за да готвят и слугуват и да бъдат сексуални робини на по-възрастните войници. Сега всички те — мъже, жени и деца стояха, вперили погледи нависоко, сякаш предстоеше да им бъде разкрита някаква велика истина.

Последните няколко звезди още блещукаха на небето, което бе преминало през много нюанси на розово и лилаво и сега искреше в оранжево над тъмната планина далеч на изток, където скоро щеше да се появи слънцето. Конър не попита повторно какво става. Можеше да има само една възможна причина всички да се съберат: Даниел Макума, Благословения, мистикът, пророкът и върховният духовен водач на Божиите воители, щеше да слезе от небесата. Това бе моментът, който чакаше от месеци, и Конър не успяваше да потисне нарастващата си възбуда.

Толкова гъста бе паяжината от митове и лъжи, изплетена около него, че бе трудно да се отсеят истинските факти за Макума. Единственото, което се знаеше със сигурност, бе, че той е аколи от Северна Уганда, че е на около четирийсет и две години и че е далечен

и непокорен братовчед на Джоузеф Кони, известния лидер на Божията съпротивителна армия, която тероризираше други части на Севера. И двамата твърдяха, че са законни наследници на проповедницата воин на ачолите Алис Лакуена, чиято брутална смесица от християнство, местни вярвания и магии почти бе успяла да свали правителството на Уганда преди петнайсет години. Тогава въстанието ѝ бе потушено и бе пролята много кръв, а Лакуена сякаш се бе изпарила.

Последователите на Макума твърдяха, че той, също като Лакуена, е медиум и общува със света на духовете по различни езотерични начини, често посредством душите на животни, и че Светият дух — *Tiny Maleng* — му е наредил да продължи свещената война срещу „голямото зло“, управляващо страната.

В името на тази цел повече от десетилетие Макума попълваше бунтовническата си сган с отвлечени деца и от бази в Южен Судан ги изпращаше през границата да опожаряват, изнасилват, убиват и плячкосват всичко по пътя си в страната, която той твърдеше, че обича и се опитва да спаси. Всичко това се правеше с благословията на суданското ислямско правителство в Хартум, което им предоставяше огромни количества оръжия, при условие че те ще бъдат използвани и срещу Суданската народоосвободителна армия, която водеше гражданска война вече две десетилетия.

Конър знаеше повече, отколкото искаше да си спомня, за методите на действие на армията на Макума. Бе снимал опожарените останки от техните нападения, беше броил убитите и бе виждал заподозрени за информатори с отрязани за назидание на останалите устни и уши.

Досега Макума нито веднъж не бе позволявал достъп на западен журналист или фоторепортер и Конър вложи цялата си хитрост и настойчивост, за да си проправи път през мъглата от потайност и параноя, с която приближените на Благословения го обграждаха.

За да осъществи първоначалния контакт, Конър пристигна първо в Найроби, където Божиите воители имаха таен офис — мръсна задна стаичка над някаква туристическа агенция. Последва триседмично чакане, уж докато го проверяват. Конър се обаждаше на всеки два-три дни и накрая един от служителите му каза, че молбата му да се срещне с Благословения все още се обмисля и че той трябва да отлети за Хартум. Конър се приготви за най-лошото. В Хартум се радваха на

американците колкото на епидемия от малария, но служителят го увери, че ще говори със суданското посолство в Кения да придвижат по-бързо молбата му за виза.

В Хартум чакането стана още по-неприятно. Хората от офиса на Божиите воители го третираха като досадно насекомо, отпращаха го отново и отново със заръката да дойде на следващия ден, после пак на следващия ден и така до безкрайност. Накараха го да попълни някакви формуляри и да подаде паспорта и автобиографията си, както и списък с въпросите, които иска да зададе. Когато три седмици по-късно най-после успя да се срещне с някой, който притежаваше очевидна власт, му казаха съвсем безцеремонно повече да не идва в офиса, а да чака в хотела си. Все още обмисляли молбата му да интервюира Благословения. Своевременно щели да го информират за решението си. Очевидно тези хора не считаха за нужно да любезничат със западните медии.

След едномесечно мотаене по улиците и общуване с хлебарките в хотелската стая нещата най-после се раздвижиха. Посред нощ потропаха на вратата му и двама мъже с автомати му наредиха да си събере нещата и да тръгне с тях. Качиха го в каросерията на един камион и го закараха извън града — в една военна база, където транспортен самолет без обозначителни знаци чакаше, готов за излитане. Казаха му да се намести между касетките, в някои от които имаше храна, а в повечето — оръжия и муниции. Полетът трая часове и бе най-тежкият, който Конър бе преживявал. Нямаше нито нормални седалки, нито прозорци, почти никакъв въздух и вътре стана толкова горещо, че той едва не припадна. Когато отново видя дневна светлина, беше тук, на това затънтено плато, където стоеше в момента. Естествено, никой не искаше да му съобщи точното местоположение на лагера, но той се досещаше, че са в най-южните части на Судан и че границата с Уганда е някъде наблизо.

Чак когато пристигна, той най-после изгуби търпението си. Бяха го накарали да вярва, че Макума ще бъде тук, но скоро се оказа, че това не е така. Кога — или по-точно, дали щеше да дойде — никой не знаеше или поне отказваше да разкрие. Стана ясно, че вечно ругаещият полковник Окело не е бил информиран за посещението на Конър, което го подтикна да направи всичко възможно да вгорчи живота му. Дори се опита да конфискува апаратите му и отстъпи

единствено заради гневния изблик на Конър. Но фотоапаратите не му вършеха никаква работа, защото го държаха практически под домашен арест и му бе забранено да прави снимки. Не можеше даже да се поразходи или да отиде до тоалетната без въоръжен придружител.

Разбира се, Окело и всички останали смятаха, че целта на посещението му е да интервюира и снима Макума, в което нямаше нищо лошо. Той държеше те да си мислят точно това. Истинската му цел, обетът, който бе дал след нощта на Брега на скелетите, щеше да остане тайна, докато не му се удадеше възможност да я разкрие пред въпросния човек.

Слънцето лумна зад планината и сред чакащата тълпа се разнесе шепот. Един от адютантите на Окело говореше по портативна радиостанция и сега извика нещо, сочейки, и Конър видя светлините на самолет, ярки като две звезди, да се снижават към платото.

Самолетът направи кръг над главите им и сякаш по команда слънцето изскочи иззад планината и огря сребърния му корем, а след миг и платото, и всички, които стояха на него, се обляха в златиста светлина. Конър се възхити на изобретателността на този човек, който режисира така умело появата си. Като гледаше осветените лица на тези откраднати деца, чийто живот бе почернен от същия този човек, който сега искаше да им внуши, че им носи светлината, Конър разбра, че те наистина са впечатлени.

Виждайки кимването на Окело, той започна да снима самолета, който правеше окончателен заход от изток. Пистата за кацане бе с формата на огромен кръст, маркирана с варосани камъни, и когато самолетът я докосна, хвърли по-малка сянка с форма на кръст върху нея, а зад него се издигна виещ се облак от осветен от слънцето прах. Самолетът забави, зави по страничната ивица и спря. Полковник Окело изкрещя някаква заповед и барабаните започнаха да кънтят и трещят, а всички момичета и жени извисиха гласове, обединени в един продължителен пронизителен звук. Окело извика на Конър да го последва и тръгна към самолета заедно с малка група посрещачи от по-старшите офицери, които се тътреха зад него.

След минута вратата на самолета се отвори и се спусна стълбичка към земята. После дребна фигура, облечена цялата в бяло, пристъпи навън и всички войници завикаха възторжено и толкова силно, че заглушиха барабаните и воя на жените. Макума застана на

най-горното стъпало с вдигнати високо ръце и Конър фокусира усмихнатото му лице.

През обектива видя слаб и красив мъж с деликатни черти и грижливо оформен мустак. На дълга верига на врата му висеше тежък златен кръст. Очите и усмивката му бяха ангелски. Той отпусна ръце и тръгна внимателно, почти предпазливо по стъпалата, следван от малка група съветници и телохранители.

Окело пристъпи напред да го приветства, Макума разтвори ръце и двамата се прегърнаха. Красиво младо момиче в нова зелена униформа чакаше с гирлянд от цветя и когато Окело му направи знак, то пристъпи напред, за да го постави на врата на Макума. Докато се навеждаше, Макума обърна глава към Конър и погледна право в обектива. В този миг Конър успя — или си помисли, че успя — да зърне нещо в очите на този човек, което бе много по-студено и страховито от божествената усмивка, грееца на устните му.

Окело се канеше да поведе групата за тържествен преглед на армията, когато Макума се обърна и тръгна към американеца. Конър направи още една снимка, после свали фотоапарата си и стисна ръката, която Макума му протегна.

— Съжалявам, че се наложи да чакате толкова дълго. Разбрах, че сте тук от много време.

Гласът му беше мек, а английският му — безупречен.

— Няма проблем. С полковник Окело доста се забавлявахме.

— Радвам се. Надявам се, че ще имам време да отговоря на въпросите ви.

— И аз се надявам. Имам един много важен въпрос за вас.

Извикаха го чак на залез-слънце. Двама от хората на Окело го взеха и тръгнаха по пътя, който минаваше по хребета над лагера и където досега не бяха пускали Конър. През листата на дърветата той мяркаше спеченото глинено корито на една почти пресъхнала река и край нея голям брой порутени кирпичени къщи и набързо стъкмени колиби и навеси. Всичко бе забулено от синкав дим, носещ се от лагерните огънове, а мирисът на готвено се издигаше в златистия въздух, примесен с горещия и първичен аромат на червена почва, характерен за Африка, който Конър бе обикнал с течение на времето.

Заслонен между дърветата в края на хребета и скрит под десетки квадратни метри камуфлажна мрежа, офицерският лагер бе много по-добре уреден от войнишкия. Представляваше комплекс от ниски къщи със сламени покриви и просторни палатки, за които Конър предположи, че са откъснати от лагера на някоя хуманитарна агенция или конвой. Когато джипът спря, Окело излезе да го посрещне.

— Благословения е уморен и трябва да обсъдим много неща с него. Разполагаш с двацет минути, не повече. И никакви снимки без негово позволение.

Конър не се опита да спори. Окело го преведе през лабиринт от пътеки между палатките и къщите и докато минаваха, Конър видя, че много от тях са пълни с касетки с оръжия и муниции и петдесеткилограмови чували със сорго и леца, носещи печатите на различни хуманитарни агенции. Накрая стигнаха до ограден двор, където двама от телохранителите на Макума пазеха пред входа на къща, много по-голяма от останалите. Окело го остави там и телохранителите провериха фотографската му чанта, претърсиха го и единият дръпна завесата, която висеше на входа, и му кимна да влезе.

Вътре беше тъмно и се носеше странна миризма, смесица от тамян и нещо мухлясало, почти зловонно. Известно време Конър не виждаше нищо освен отрупана трикрака маса, три платнени стола и една-единствена газена лампа, горяща съвсем слабо. Глиненият под бе покрит със сламени рогозки и животински кожи. Макума не се виждаше никакъв.

Навън бучаха генератори, чуваше се и музика, някаква класическа пиеса, може би хорал. Освен малкото, което бе научил покрай Ед, Конър не разбираше нищо от музика, но се впечатли колко красиво бе изпълнението, което звучеше. Музиката идваше от портативна компактдискова уредба, към която бяха прикачени две малки колонки на масата, и когато Конър пристъпи по-близо, видя купчина дискове до нея — Моцарт, Бах, Брамс. Останалата част от масата бе заета от документи и голяма карта на Северна Уганда, която лежеше разтворена, а върху нея бяха оставени чифт очила без рамки.

Когато очите му свикнаха с тъмнината, Конър забеляза, че стените са облепени с тъмночервен плат и има увесени животински кожи, на които бяха подпрени клони от обелено бяло дърво. После съзря блясъка на очи и видя, че на клоните имаше птици, а като се

приблужи, осъзна, че не бяха просто птици, а цяла менажерия от мъртви животни. Имаше препарирани глави на слон, бивол, зебра, различни видове антилопи, чиито стъклени очи се вираха в него. Бивни и рога с най-различни форми и размери бяха струпани на пода като дърва за огрев. В ъгъла стоеше в цял ръст препарирана лъвица в компанията на леопард и гепард, край стената лежеше огромен крокодил със зейнала уста, а на гърба му бяха натрупани хамелеони, гущери и навити змии.

В най-далечния ъгъл имаше изход с провесена кожа от зебра и по краищата ѝ се процеждаше слаба светлина. Конър тихо пристъпи към нея и през процепа съгледа Макума. Още бе облечен в бяло и сега бе коленичил за молитва в малка ниша, превърната в храм със златен кръст и две свещи. Конър започна да се чуди дали да се измъкне и да се върне по-късно, когато видя, че Макума се прекръсти. Конър бързо се върна в средата на стаята и се обърна навреме, за да види как Макума се появява иззад кожата от зебра, очевидно очакващ да го намери там. Държеше малка Библия с черна кожена подвързия.

— Какво знаете за вярата на моя народ, господин Форд?

— За ачолите? Страхувам се, почти нищо.

Макума мина край него, отиде до масата и остави Библията върху картата. Посочи един от платнените столове, избра друг за себе си и двамата седнаха.

— Също като първите бели мъже, които са пристигнали тук. Познавате ли термина *джок*? Не? Трудно е да се преведе, но най-общо означава *духовна сила*. *Джок* може да бъде добър или лош — в зависимост от много фактори — и всички имат различни имена. Когато първите европейски мисионери пристигнали тук, мислели, че могат да спасят повече души, ако представят посланието си като сходно с вярванията на ачолите. Така че нарекли християнския бог *джок*. Дали му името *Джок Рубанга*. За съжаление не постигнали успех, защото вече имало *Джок Рубанга* — духът, отговорен за костната туберкулоза. Вероятно тези бедни бели хора са получили погрешен съвет. Или може би това просто доказва, че човек не трябва да се занимава с духове, които не разбира. Вярвате ли в Бог, господин Форд?

— Зависи какво имате предвид под Бог.

— Аха. Значи не вярвате.

Конър сви рамене. Щом той искаше да си мисли така, чудесно. Макума се облегна назад, скръсти ръце и се загледа в американеца с усмивка, която бе едновременно снизходителна и смътно заплашителна.

— Харесвате ли Бах?

— Негова творба ли сте пуснали в момента?

— Една от неговите меси.

— Красива е.

— Да. Мислите ли, че такава музика може да съществува, ако няма Бог?

— Струва ми се, че съществуват много неща — и добри, и лоши, независимо дали има Бог, който желае съществуването им, или не. Имате ли нещо против да записвам този разговор?

— Ако искате.

Конър извади касетофона от джоба си и го постави до Библията.

— Значи не вярвате в Бог, но вярвате в това, че има добро и зло?

— Знам, че хората са способни и на двете.

— И вие вярвате, че можете да правите разлика между тях?

— Между доброто и злото? Да, мога.

— Но ако няма Бог, как е възможно това?

Конър не очакваше нещо подобно. Бе обмислял дълго и задълбочено как най-добре да представи предложението, което бе дошъл да направи, и бе наясно, че е важно да не позволява да бъде въвлечен в нежелан спор. След всички тези години твърде добре си даваше сметка за инстинктивната си готовност да се конфронтира с тези, на чиито ужасяващи действия ставаше свидетел. Беше глупава и опасна слабост. А ако се опитаха да го въвлекат в някакъв интелектуален дебат, както някога направи онзи убиец, кметът в Руанда, така както се опитваше сега и Макума, това по някакъв начин отприщваше онова старо усещане за неадекватност — той отново ставаше момчето, което не е учило в колеж — и подхранваше гнева му още повече.

Точно това се случваше в момента и той не бе в състояние да се овладее. В отговор на въпроса отвори фотографската си чанта и извади една снимка. Беше тази, която бе направил на Томас — онемялото момче в „Сейнт Мери“. Подаде я на Макума, който се поколеба за

момент, но после я пое. Взе очилата си от масата, сложи си ги и я огледа внимателно.

— Виждал съм тази снимка. Прочетох статията и множеството лъжи, които изричахте в нея.

Каза го просто, без никакъв намек на обвинение или огорчение. Върна снимката на Конър, но той отказа да я вземе. Кръвта нахлу в главата му и пулсът му се ускори.

— Попитахте ме как различавам доброто от злото. Стореното с това момче е зло. Вашите войници са убили майка му и баща му, отвлекли са го, после са го принудили да се върне и да убие останалите си роднини и приятели, да изгори собственото си село. После са го оставили в пустошта да умре. Кажете ми, това не ви ли звучи като зло? Или вашият Бог нарича по друг начин тези неща?

Макума остави снимката на масата и свали очилата си. Спокойно опря дланите си една в друга, като за молитва, вдигна ги към брадичката си и дълго време се взира в Конър. Усмивката му беше изчезнала. Музиката се приближаваше към кулминация и сега изглеждаше по-скоро злокобна, отколкото красива. Сърцето му продължаваше да бие силно, а разумът му се опитваше да го накара да се овладее, но Конър гледаше Макума невъзмутимо и без страх.

— Който ви е съобщил тези неща, ви е излъгал — каза Макума тихо. — Ние не отвличаме децата, които се бият за нашата кауза. Те прииждат — стотици, по собствена воля, за да се присъединят към нас. Защо? Защото искат да помогнат тази земя да се пречисти от голямото зло, което царува в нея. Ако са твърде млади, не им позволяваме да се сражават...

— Това са глупости и вие добре го знаете.

— ... не им позволяваме да се сражават, а се грижим за тях и ги оставяме да помагат по други начини. Много от тях наистина са сираци. Родителите им са били убити от войниците на правителството. То е, което измъчва и убива моя народ, опожарява селата ни и после — с помощта на лековерните западни приятели като вас самия — претендира пред света, че ние сме виновни за това.

— Виждал съм го със собствените си очи.

— Значи очите ви са ви измамили. Кажете ми, защо дойдохте тук, защо изминахте целия този път — за да ме интервюирате или за да ме обиждате?

Конър се поколеба. Музиката бе спряла и единственият звук сега бе бръмченето на генераторите и приглушеното припукване на газената лампа. Навярно бе твърде късно, но той си пое дълбоко дъх, извади лист хартия от джоба си и го подаде на Макума.

— Това е списък на някои от децата, които са били отвлечени от вашите войници от областта Карингоа. Те са седемдесет и три на брой. Последното име в списъка — Лорънс Ниеко — е брат близък на Томас, момчето от снимката. Моля ви, вземете го.

Макума не помръдна, така че Конър се наведе напред и постави списъка на масата пред него. Макума почти не го погледна, защото продължаваше да се взира в американеца.

— Сега ще се заема с интервюто и ще ви направя снимки, а вие можете да говорите каквото си искате, да поправите всички онези лъжи, които твърдите, че съм написал за вас — всичко. Аз ще се погрижа интервюто да бъде отпечатано. Но това, за което всъщност съм тук, е да ви направя едно предложение.

Той замълча за миг и посочи списъка.

— Не знам колко струват тези деца според вас. Ако са в подобно състояние като онези, които съм виждал, след като са успели да избягат, те няма да са ви от полза според мен. А може би някои от тях не са тук. Но бих искал да купя тези, които са тук.

Макума го погледна за момент, напълно удивен. После се засмя:

— Защо вие, американците, си мислите, че всичко се продава?

— Опитвам се да купя свободата им.

— С чии пари?

— С моите собствени.

Макума се изсмя презрително.

— Не е необходимо да ми вярвате. И бездруго не ми пука. Но парите са готови и чакат на сметка в Найроби. Ще ви дам по две хиляди долара за всяко дете от този списък. Плащане при доставката, вие определяте как точно.

Конър бе готов за някакъв изблик на гордост и възмутен отказ, но Макума не отговори. Вместо това извика единия от телохранителите да дойде. Нареди му нещо на ачоли и му подаде списъка и снимката на Томас. Мъжът бързо изчезна с тях.

— От името на коя агенция или организация правите това?

— Казах ви, действам по своя инициатива. Никой друг не знае. И никой няма да узнае, ако предпочитате.

Макума обмисли това за момент. Конър се вгледа в лицето му за нещо, което да му подсказже какво си мисли мъжът срещу него, но не откри нищо. Макума погледна часовника си.

— Вървете сега — каза той. — Ще поговорим отново сутринта.

Късно през нощта Конър лежеше буден, въртеше се на сламената рогозка и пресяваше казаното. Всеки път, когато се връщаше на разговора, се ругаеше мислено, че бе позволил на Макума да го изкара от нерви. Беше репетирал предложението си много пъти и бе дошъл, твърдо решен да е силен, спокоен и учтив, а вместо това веднага застраши цялото начинание, като атакува събеседника си. Колкото и налудничав да беше идеята, поне бе в състояние да я представи по най-добрия възможен начин. Единствената успокоителна мисъл бе, че дори и сега Макума да го мразеше, само предложението бе важно. Или му бе харесало, или не. Накрая, когато навън небето започна да изсветлява, той заспа.

За пръв път от дълго време сънува Джулия. Спускаха се с кану по една река, която приличаше малко на онази, по която бяха плавали преди толкова много години. Преминаваха покрай същия висок каньон, но скалите бяха друг цвят — не сиви, а в такова червено, каквото Конър бе виждал само в Африка, и растителността, която се издигаше нагоре към облаците, беше несъмнено тропическа. Конър бе в едното кану с всички чанти и багажи, а Джулия бе в другото отпред, Ейми седеше до нея, а Ед — на носа. Ейми бе потопила ръката си във водата и цареше атмосфера на спокойствие и блаженство. Джулия се обърна и му се усмихна, той отвърна на усмивката ѝ и не изпита никакво съжаление или тъга, че е отделно от тях.

После той се взря в скалите на каньона, защото знаеше, че на това място трябва да има някакви йероглифи и скални рисунки, но не можа да ги открие. Когато отново погледна напред, видя, че кануто на Джулия изчезва зад ъгъла, а Ед с черните си очила гледаше към него през рамо и му махаше да побърза. Изведнъж Конър се сети, че пред тях има бързей и голям водопад, за който бе забравил да ги предупреди, че се налага да излязат на брега и да пренесат лодките от

другата му страна. И докато се ослушваше, чу грохота от водата и извика да ги предупреди, но знаеше, че те не могат да го чуят, така че загреба с всички сили след тях, викаше им да спрат, а грохотът ставаше все по-оглушителен.

Грохотът го събуди и се оказа джипът на Окело, който спираше пред къщата му. След минута мъжът бе на прага и викаше: *Музунгу! Музунгу!* Сякаш отново започваше вчерашният ден и Конър се улови, че би искал наистина да е така, за да има още един шанс.

Веднага разбра, че настроението се е променило. Когато излезе навън, Окело го блъсна между плешките. Конър се обърна към него:

— Това за какво беше, по дяволите?

— Качвай се.

Двамата адютанти отзад се хилеха, но това не бе усмивката, която Конър се опитваше да изкопчи дни наред. Сякаш се смееха на някаква шега, която не беше чул. Подкараха по виещия се път към долния лагер, а птиците кряскаха и крякаха сред дърветата, сякаш и те бяха в него.

Лагерът бе много по-мръсен, отколкото изглеждаше откъм хребета. Червената пръст бе станала на кал и заслоните бяха мизерни. Лешояди кълвяха в купчините боклук и мирисът на човешка мръсотия се носеше тежко в знойния въздух.

Конър погледна през рамо и видя, че точно зад тях има още един джип. Макума седеше отпред до шофьора, вдигнал високо глава, и поздравяваше всички, край които минаваше, с царствено помахване и лицемерна усмивка. Прекосиха лагера с джиповете и спряха на края на една разкаляна поляна, където група от най-малките войници, които Конър бе виждал до този момент, чакаха строени. Той пресметна, че са около четирийсет на брой и на възраст между девет-десет и шестнайсет години. Почти всички бяха момчета. По команда, когато Макума слезе от джипа си, те застанаха мирно, метнаха оръжията си на рамо и нададоха някакъв боен вик. Всички други се смъкнаха от джиповете и Конър застана до предния капак, а Макума бавно се приближи до него.

— Това са вашите така наречени „отвлечени“ деца. Четирийсет и две на брой. Деветнайсет от другите в списъка ви не са тук, защото в момента служат в бойни единици. От съображения за сигурност не мога да разкрия къде се намират. За останалите дванайсет имена от

списъка не знаем нищо. Вероятно са били отвлечени или убити от войските на правителството.

— Мисля, снощи ми казахте, че не използвате най-младите като войници. Някои от тези деца са на не повече от девет години.

— Не е въпрос на години, а на дух. Ако страстно желаят да се бият за каузата, кои сме ние, че да ги спираме?

— Може ли да им направя снимки?

— Не.

— От съображения за сигурност, предполагам.

— Естествено.

— Една снимка ще покаже на родителите им, че поне са живи. Никога не съм виждал тези деца. Трябва ми някакъв начин да ги идентифицирам.

Макума кимна на Окело, който при този знак вдигна списъка и започна да извиква имената. Едно по едно младите войничета се обаждаха. Конър гледаше и клатеше глава. Изобщо не се съмняваше, че всичко това е нагласено. Последното име, което Окело извика, беше на брата на Томас — Лорънс Ниеко.

— Нека поговоря с него — каза Конър.

Макума кимна на Окело да извика детето да излезе отпред, а после подаде на Конър снимката на Томас.

— Може би ще ви трябва, за да си го припомните.

Конър не се нуждаеше от нея. Знаеше, че близнаците са еднояйчни, и откри приликата в лицето на това момче още от двайсет метра разстояние. Униформата му бе окъсана и твърде голяма и когато то се приближи, Конър видя изпъкналите му ключици и тънките като на скелет китки, върху които имаше синини. Момчето спря пред тях и отдаде чест на Окело. Но въпреки че се опитваше да се държи като възрастен войник, на лицето му бе изписан детски страх и очите му се местеха нервно от Макума към Окело и после към Конър. Конър му се усмихна, но детето не му се усмихна в отговор.

— Лорънс?

Момчето погледна Окело и бастуна, с който очевидно бе добре запознато. Окело го заговори спокойно на ачоли и Лорънс отново погледна за миг Конър и кимна. Американецът му протегна ръка.

— *Джамбо. Джина лангу ни Конър.*

— Той не говори суахили — каза Окело. — Нито английски. Само ачоли.

Лорънс отправи поглед към ръката, а после към Окело, който му кимна за разрешение да се ръкува с Конър. Малката ръка на момчето бе студена и кокалеста. Конър му показва снимката на Томас и Лорънс я погледна за миг, а после отново вдигна глава към Окело, за да види как ще реагира той.

— Попитай го кой е това.

Окело го попита и Конър чу името Томас в отговора на момчето, но не разбра останалото. Наруга се мислено, че знае само няколко думи на ачоли. Окело му преведе:

— Казва, че това е брат му Томас, който умрял като предател и страхливец.

— Не е казал това. Ако го е казал, обясни му, че не е вярно. Кажу ми, че брат му е жив.

Окело погледна към Макума и Конър сам го съобщи на момчето на суахили, но видя, че то не го разбра. Очите на детето се стрелкаха уплашено. Очевидно се страхуваше, че е издумало не каквото трябва. Окело отново го заговори и когато момчето му отвърна, гласът му потрепери и то замълча и се прокашля.

— Казва, че лъжеш — преведе Окело.

Конър не желаше да гледа повече този спектакъл.

— Това са глупости. Не знам какво казвате нито ти, нито то, но и последният глупак ще види, че това дете умира от страх.

— Мисля, че се страхува от вас — заяви Макума. Отново заговори на Лорънс и момчето го изслуша и поклати силно глава.

— Какво му казахте?

— Че сте дошли да го купите. Попитах го дали иска да бъде продаден.

Конър поклати глава и отмести поглед встрани. Какъв глупак бе да се надява, че това може да стане.

— Ще задам на всички същия въпрос.

— Да, сигурно. Не се и съмнявам.

Макума прегърна Лорънс през рамо и го завъртя така, че да застане с лице към останалите деца. Говори около минута и дори само от тона на гласа му Конър доби доста ясна идея какво им казва. Можеше да си представи религиозната реторика и лъжите, с които я

преплиташе. Речта завърши с нещо, което очевидно бе въпрос, и всички деца мълчаха, твърде ужасени дори да се погледнат едно друго. Макума повтори въпроса и пак никой не му отговори. Той се обърна и се усмихна на Конър самодоволно.

— Попитах ги дали някой иска да бъде продаден на вас. Нали видяхте. Никой не иска.

— Кажете им, че ще ги заведа у дома. Че отново ще бъдат при семействата си. Кажете им го!

Макума пак заговори, но Конър знаеше твърде добре, че той не превежда това, което го бе помолил, така че сам започна да вика на суахили. Окело веднага се обърна към него и му извика да спре, а когато не млъкна, се втурна към него и го удари по рамото с бастуна. Конър се хвърли насреща му, но двамата адютанти го сграбчиха изотзад за ръцете и Окело го удари отново с бастуна, този път по лицето, заби юмрук в корема му и му изкара въздуха.

Конър падна на колене, борейки се да си поеме дъх, а Окело го ритна в гърдите и го просна по гръб на земята, при което главата му се удари в нещо твърдо. Конър остана да лежи, втренчен в лицата им, които го гледаха навъсено на фона на ясното кобалтовосиньо небе. И последното нещо, което чу преди удара, изпратил го в несвяст, бе Макума, който нададе бойния вик на Божиите воители, и пронизителният машинален отговор на децата.

27.

Град Карингоа се намираше в началото на една долина в онази част на Уганда, където равнините, покрити само с изсъхнала трева и акации, се заменяха от възвишения и падини и по-пищна растителност, простираща се на запад към Бели Нил, а оттатък реката бяха джунглата и планините на Конго. Градът имаше една-единствена улица със залепени един за друг магазини, църква в единия ѝ край и полицейски участък в другия. В далечните дни преди войната това бе сънливо, непретенциозно местенце само с няколко хиляди жители, макар че още много хора прииждаха всеки ден от околните селища, за да продават продукцията си на пазара. Сега обаче те оставаха за постоянно и населението на Карингоа се бе умножило петдесетократно, а фермите и селцата на километри наоколо бяха плячкосани, опожарени и изоставени.

Правителството бе създадо „защитени“ лагери и приканваше останалите без дом да се преместят в тях, но мнозина отказваха, защото лагерите бяха отдалечени и разяждани от болести, бунтовниците нападаха дори и там и крадяха децата им и всичко друго, което намираха. Така че сега хиляди прииждаха в Карингоа и обитаваха потъналите в мръсотия колиби, които се простираха на повече от километър в двата края на града. Поне отгук по-смелите можеха от време на време да се промъкват до селата си, за да садят или събират реколтата си. Често, когато отиваха или се връщаха, намираха деца, избягали или изоставени от бунтовниците, които се криеха в дивите гори или скитаха из руините на домовете си като объркани духове и търсеха семействата си.

Рехабилитационният център „Сейнт Мери“, където в крайна сметка се озоваваха много от тези деца, се намираше в южния край на бедняшкия квартал в Карингоа. Погледната от портата с изронен хоросан, старата сграда на манастира изглеждаше горда и внушителна. Беше триетажна, четвъртита и масивна, разположена в началото на леко наклонена алея от червена пръст. От двете страни на алеята се издигаха пламъкови дървета, а зад тях растяха палми и гигантски

мангови дървета, окупирани от прилепи, които разперваха широките си кожести криле веднага щом се спуснеше сумракът и шумно нападаха плодовете. И манастирът, и параклисът, който изникваше пред погледа на човек, когато се спуснеше по алеята, бяха варосани и по стените им пълзяха аленочервени бугенвиллии. Чак когато човек се приближеше, впечатлението за колониално могъщество започваше да избледнява.

Варосаните стени се лющеха и бяха на петна от водата, която по време на дъждовния сезон два пъти годишно се изливаше през счупените улуци от натрошените керемиди на покрива. На фасадата на манастира имаше шест големи прозореца на всеки етаж, всички със скъсани мрежи против комари и провиснали капаци, чиято зелена боя бе толкова олющена, че приличаше на петна от плесен върху дървото. Пред сградата алеята се разширяваше в площадка, от която четири широки стъпала от напукан цимент водеха към масивна двойна врата. Преди войната, когато „Сейнт Мери“ още бе девическо училище, тези врати стояха отворени постоянно. Сега бяха винаги затворени и нощем ги заключваха и залостваха.

Зад голямата сграда имаше множество по-малки постройки, които обслужваха нуждите на центъра. Кухните, от чиито прозорци неспирно се носеше шум от гласове и тракане на съдове, бяха около един двор с нисък зид, в който растяха три високи дървета папая и имаше кладенец с ръчна помпа. Мършави пилета и патици ровеха из прахоляка за остатъци от храна, а още по-мършави кучета лежах под трикраките масички в огромната палатка с отворени страни, която служеше като трапезария на центъра.

Имаше складови помещения, медицинска клиника, работилница и гараж, където можеше да се види разнородна колекция от превозни средства с най-различни повреди. Над тях почти сюрреалистично се извисяваше червен автобус на два етажа, който бе докаран преди десетина години при едно епично пътешествие за набиране на средства от Англия чак дотук. Наричаха го *Гертруда* и благодарение на вниманието и обичта на Джордж, престарелия градинар, механик и като цяло светец на центъра, все още бе в движение. До гаража бе разположено игрище от утъпкана червена пръст, по което тук-там бе изникнала трева и където късно следобед децата играеха футбол и

баскетбол. И накрая, зад всичко това, се простираше почти петдесет декара избуяла райска градина от портокали, банани, манго и авокадо.

Като изучаваше тази гледка от прозореца си на третия етаж, Джулия си спомни колко враждебно и чуждо ѝ се стори всичко, когато двете с Ейми пристигнаха преди три месеца, и колко бързо се почувстваха като у дома си.

Двете с Ейми току-що бяха завършили ежедневния си урок по ачоли със сестра Емили и както обикновено, Ейми бе успяла да засрами майка си. Момичето вече говореше езика почти гладко, докато Джулия на моменти се затрудняваше дори от прости изречения и правеше грешки, които предизвикваха изблици от смях у Ейми и дори по някоя благосклонна усмивка у Емили. След урока Ейми изтича навън да играе баскетбол, макар че всъщност трябваше да се заеме с домашните си, но на Джулия сърце не ѝ даваше да я спре. Сега виждаше дъщеря си на игрището, викаше да ѝ подадат топката и тичаше с другите момичета, а русите ѝ къдрици подскачаха, блеснали под слънчевите лъчи.

Стаята, която споделяха, беше спартански обзаведена, но просторна. Имаше висок таван с вентилатор, който не работеше, и бледозелени стени, на които малки розови гущерчета с тънички крака и изпъкнали очи висяха неподвижно часове наред. Две легла с метални рамки бяха избутани едно до друго под голяма мрежа против комари, имаше и дървено бюро с чекмеджета, два стола и огромен гардероб, който миришеше на нафталин. Единственият лукс бе, че притежаваха самостоятелен душ и мивка, отделени зад завеса в единия ъгъл на стаята. Общите тоалетни бяха в дъното на коридора.

Джулия погледна часовника си. Оставаше половин час до урока по английски, който бе започнала да провежда през ден преди вечеря. Урокът бе по желание, но тя правеше така, че децата да се забавляват, ето защо всеки ден се появяваха нови и нови желаещи. Дръпна се от прозореца, съблече се и си взе душ. Изми косата си и се наслади на хладната вода, а един гушер я наблюдаваше от високо. После, увита в хавлия, седна пред бюрото, където късното следобедно слънце огряваше раменете ѝ, и довърши писмото си до Линда.

В последното си писмо приятелката ѝ я питаше за Конър и дали хората в „Сейнт Мери“ знаят къде се намира той. Никой не знаеше, но сестра Емили имаше най-скорошни новини от него. Миналата есен,

преди около шест месеца, той се обади от Найроби и я помоли да състави списък на децата, отвлечени от армията на бунтовниците. Не обяснил защо го иска и сестра Емили не попитала. Предположила, че му трябва за статия, която пише.

От начина, по който тя и останалите монахини и учители говореха за Конър, бе ясно, че всички в „Сейнт Мери“ го обичат. На стената във фоайето бяха окачени негови снимки в рамки на децата от центъра. Джулия разбра, че той редовно изпраща пари и големи колети с дрехи и обувки и че при последното си посещение донесъл ново видео и стереоуредба. Естествено, Джулия спомена, че е кръстник на Ейми, но поради някаква причина премълча, че той всъщност ѝ е баща.

Когато чу новините за Конър от сестра Емили, изпита такъв прилив на облекчение, че едва не избухна в сълзи. Конър бе жив. Или поне е бил жив преди шест месеца. Но скоро след това я връхлетя чувството на обида и ревност, че той не бе писал нито на нея, нито на собствената си дъщеря от толкова време. Джулия предположи, че още не знае за смъртта на Ед, защото ако бе научил, със сигурност щеше да им се обади. Тя не разкри тези чувства пред никого, особено пред Ейми, и не ги спомена въобще в писмото си до Линда. Конър принадлежеше на миналото, а тя си бе обещала да живее в настоящето и да не го разбива с копнежи, които лесно биха я обсебили, ако им позволеше.

В „Сейнт Мери“ имаше четирийсет и две деца, две трети от които бяха момчета. От деветимата, които работеха с тях, всички — освен трима — бяха монахини, родени и израснали в Карингоа. Те бяха в манастира от времето, когато в него бе имало училище, а впоследствие бяха обучени от различни благотворителни агенции как да работят с преживели травми деца. Въпреки че бяха католици, религиозните послания в манастира бяха умерени и ненатрапчиви, така че тези деца, които бяха протестанти, да не се чувстват изолирани.

Другите двама чужденци, работещи в центъра, бяха една весела разведена швейцарка на средна възраст, наречена Франсоаз, и Литър Прингъл, симпатичен и емоционален млад шотландец, който изпълняваше ролята и на лекар на центъра. Той имаше къдрава рижа коса и се бе привързал изключително силно към Джулия. Винаги се стараше да седи близо до нея, докато се хранеха, и се изчервяваше, когато тя го улавяше, че я гледа. Всички от персонала имаха стаи на

третия етаж, докато децата спяха в отделни спални за момчетата и момичетата на втория етаж. Стаята на Литър Прингъл бе точно до тяхната. Понякога го чуваха през стената как пее доста фалшиво някакви шотландски народни песни под душа, при което Ейми избухваше в неконтролируем кикот. Освен това тя го имитираше много комично как се обяснява в любов на майка ѝ.

Джулия довърши писмото си, облече се и събра картинките, които щяха да ѝ трябват за урока. Преподаваше изцяло на английски и ако някой зададеше въпрос на ачоли, се преструваше, че не разбира, което често си бе самата истина. За всеки урок избираше някаква тема. Тази вечер темата бе посещение на пазара. Джулия събра цяла кошница предмети, които децата можеха да се преструват, че купуват и продават, и за които можеха да се пазарят наужким. Пригответи трийсетина неща — от портокали и банани до щипки за пране и гребени, както и няколко кутийки кибрит, които щяха да използват вместо пари. Хаосът и врявата в стаята бяха гарантирани.

Докато слизаше надолу, срещна Ейми, която се връщаше от баскетбол, хваната за ръка с Кристин, десетгодишно момиче ачоли, което живяло в плен при бунтовниците повече от година и било подлагано на ужасен тормоз. Но Кристин бе в „Сейнт Мери“ вече два месеца и се възстановяваше успешно. Двете с Ейми се бяха сблизихи. В момента бяха целите в прах.

— Може ли Кристин да дойде в нашата стая? — попита Ейми.

— Разбира се. Но не забравяй домашното по математика, млада госпожице.

Момичетата изтичаха край нея нагоре по стълбите.

— Няма. Ще го направя по-късно. Сега ще пишем пиеса.

— Чудесно. Ще се видим по-късно. И да си вземеш душ.

— Да, мамо — въздъхна Ейми.

Урокът по английски премина добре. Имаше рекордна посещаемост от петнайсет деца, както и две монахини, които говореха езика, но искаха да го опреснят. Най-голямата изненада бе да види и Томас — момчето от снимката на Конър, което все още не проронваше нито дума, въпреки че бе в центъра от две години. Беше наддал малко на тегло от времето на снимката, но още бе слаб и хилав. Беше си изработил защитна реакция да забива брадичка в гърдите си и винаги гледаше сякаш изпод вежди. Никой не знаеше какво да прави с него.

Повечето деца оставаха в центъра два-три месеца и после се връщаха при семействата си. Веднъж бяха опитали да изпратят Томас при един негов чичо, но нещата не се развили добре. Томас се върнал в центъра само две седмици по-късно и изглеждал още по-изгубен и самотен от всякога.

На сутрешните си терапевтични сеанси Джулия опитваше всичко възможно, както и другите преди нея, за да го насърчи да рисува. Понякога той вземаше пастела от нея и стоеше с ръка, застинала над листа, сякаш се опитваше да събере кураж, за да започне. Но никога не успяваше. Каквото и да бе заключено у него, очевидно бе твърде ужасяващо, за да го излее от душата си.

По време на урока тази вечер той седеше и гледаше от дъното на стаята и когато бе негов ред да дойде отпред и да купи нещо от сергията на пазара, само поклати глава. Джулия взе няколко неща, занесе ги при него и накрая успя да го накара той да посочи един гребен и да плати за него с пет кибритени клечки. Всички изръкопляскаха и Томас се усмихна срамежливо, което бе голяма рядкост.

Джулия не бе уверена колко научават децата по английски, но всички се забавляваха, а това сигурно бе по-важно в случая. Приключи часа напълно изтощена и посрещна с облекчение камбанката, сигнализираща, че е време за вечеря.

Когато излезе в коридора, с изненада видя във фойето двама войници, които говореха приглушено със сестра Емили. По униформите им Джулия позна, че са от Народната армия за защита на Уганда, която бе създадена от правителството и имаше база в северния край на града. Но войниците по принцип не бяха добре дошли в центъра. Дори видът на униформата и оръжията им събуждаше ужаса в сърцата на децата, а някои от тях бяха тероризирани също толкова лошо от правителствените войници, колкото и от бунтовниците. Когато Джулия се приближи към тях, чу един от войниците да споменава името Макума, но щом я видя, той млъкна и изчака тя да се отдалечи по стълбището, преди да продължи разговора.

Всички бяха в трапезарията навън и бяха преполовили вечерята си, когато сестра Емили се присъедини към тях. Тя бе висока и грациозна жена, вероятно приближаваща четирийсетте, но чиито благи маниери я правеха да изглежда без възраст. Официалният ѝ пост бе

директор на рехабилитационната програма, но за децата тя бе майката, която много от тях бяха изгубили, и я наричаха точно така. Рядкост бе човек да я види, без едно или няколко от по-малките да са се пъхнали под ръката ѝ или вкопчили в полата на безупречното ѝ бяло расо.

Персоналът се хранеше на отделна маса от децата, макар че всички винаги ядяха една и съща храна. Тази вечер имаха царевичен хляб, варена касава^[1] и говеждо задушено. Бяха оставили място за сестра Емили и когато тя седна при тях, една от готвачките постави чиния с храна пред нея. От началото на вечерята не бяха говорили за нищо друго освен за войниците, гадаеха каква бе причината за посещението им и сега всички млъкнаха и я загледаха в очакване да им каже. Няколко секунди тя се престори, че не ги забелязва, прекръсти се, взе вилицата си и започна да яде. После вдигна глава, за да се убеди, че очакването продължава, и се престори на изненадана.

— Какво ви става на всички? Да не би да сте си глътнали езиците?

Тя се усмихна, лапна голяма хапка от храната, а всички продължаваха да са вперили поглед в нея.

— Добре — продължи тя. — Не се е случило нищо. Само слухове. Разузнаването е съобщило, че Макума събира голяма армия отвъд границата и че планира нова офанзива. Войниците казват, че затова всичко е било толкова спокойно през последните месеци. Никой не знае какво възнамерява да прави Макума, но очевидно господарите му в Хартум го притискат да използва тази нова сила срещу Суданската народоосвободителна армия, а не, както той несъмнено би предпочел, срещу Уганда.

— Но защо войниците са сметнали, че трябва да ти съобщят това? — попита Франсоаз.

Сестра Емили сви рамене.

— Защото никой не може да бъде сто процента сигурен. Искат да настанят няколко войника при нас като предпазна мярка, да им устроят лагер тук, в градината.

— А ти какво им отвърна? — попита Прингъл.

— Как мислите? Разбира се, че отказах. Как ще се чувстват децата, ако навсякъде плъзнат войници? Имаме си пазачи на входа. Това е достатъчно. Пък и за какво са ни притрябвали войници, като си имаме храбривия Питър Прингъл да ни защитава?

Всички се засмяха. Прингъл се изчерви. Сестра Емили продължи да се храни.

— Джулия, задушното е вкусно, нали? Обзалагам се, че в Америка не готвят толкова хубаво задушено.

Това бе знак, че темата за войната е приключена. Джулия се усмихна и поклати глава.

— Въобще не може да се сравнява.

След вечеря обикновено всички се събираха в залата за игри, слушаха музика, играеха нещо заедно или гледаха видео. Тази вечер може би за осемнайсети път гледаха една от касетите, които Джулия и Ейми бяха донесли със себе си — „Цар Лъв“. Джулия я беше гледала сигурно сто и осемнайсет пъти и каза на Ейми, на която касетата никога не омръзваше, че ще отиде да почете в стаята си.

Докато вървеше през тъмното фоайе към стълбището, видя сестра Емили да седи на бюрото в малкия си кабинет близо до предния вход. Тя чу стъпките на Джулия, вдигна глава и се усмихна.

— Джулия, имаш ли свободна минута?

— Разбира се.

Влезе в кабинета и сестра Емили ѝ направи знак да седне. На бюрото между тях стояха син порцеланов чайник, две чаши, малка каничка с мляко и захарница. Капаците на прозореца бяха затворени, стените бяха съвсем голи, с изключение на простото дървено разпятие над стола на сестра Емили и иконата на Дева Мария на отсрещната стена.

— Ще пийнеш ли чай?

— Благодаря.

— Чаят е истински английски „Липтънс“, какъвто пие и самата кралица, поне така казват. Страхувам се, че това е един от пороците ми.

— Не мисля, че е редно да се определи като порок. Може би само ако добавяш малко уиски.

Сестра Емили се засмя, наля чай в едната чаша и я подаде на Джулия. Предложи ѝ мляко и захар, но тя ги отказа.

— Толкова сме заети, че понякога не ни остава време да поговорим. Искях да узная дали всичко е наред, имам предвид с работата ти и всичко останало.

— О, да. Напълно.

— Справяш се много добре.

— Благодаря. Всичко това ми носи огромно удоволствие.

— Щастлива ли си?

Въпросът я изненада.

— Разбира се. Защо? Не изглеждаш ли щастлива?

— Не. Понякога изглеждаш тъжна.

— Нима? Виж ти. Ами съжалявам, наистина.

— Не, моля те, не се извинявай. Пред децата и всички останали винаги изглеждаш щастлива. Но понякога те виждам, когато си мислиш, че никой не те гледа, и като че ли... само понякога... ми се струваш малко тъжна.

— Заради физиономията ми. Още като бях малка, хората все ме питаха какво не е наред, защо съм начумерена. А аз им обяснявах, че просто физиономията ми е такава.

Сестра Емили отново се усмихна, видимо неубедена от казаното. Последва пауза. И двете отпиха от чая си.

— Чух, че уроците ти по английски жънат страхотен успех.

Джулия се засмя:

— Е, със сигурност вдигаме голяма тупурдия. Но децата се справят страхотно, наистина. Искан ми се да можех да науча техния език толкова бързо, колкото те научават моя.

— О, но ти вече говориш ачоли добре.

— Де да беше вярно. Ейми е тази, която се справя добре. Тези свежи млади умове явно помнят по-лесно.

— Децата много й се радват. За тях е хубаво, че тя е тук. Красиво дете е. Много прилича на баща си.

Джулия се намръщи:

— Искаш да кажеш...

— Извинявай. Имах предвид... как го нарече тя? „Биологичния си баща“.

— Ейми ти е казала за Конър?

— Да. Защо, не трябваше ли?

— Не, нищо подобно. Просто не знаех, че го е споделила с някого.

— Тя много се гордее с него. Така и трябва. Той е чудесен човек.

— Да. Знам.

Не можеше да разбере защо, но разговорът я смути. Сякаш тази жена знаеше за нея повече, отколкото самата тя. Отпи отново от чая си и реши да смени темата.

— Значи не мислиш, че войната отново ще пламне тук?

— Не ми се вярва. Карингоа никога не е бил важен град за бунтовниците. Ако предприемат атака, по-вероятно е да я насочат към Китгум или Гулу.

По-късно, докато лежеше и четеше с Ейми в осветеното от нощната лампа иглу под мрежата за комари, а жабите и насекомите крякаха и писукаха навън като развалена електронна машина, Джулия не успяваше да спре да се връща към казаното от сестра Емили.

— Мислиш ли, че изглеждам тъжна?

Ейми остави книгата и я огледа внимателно.

— В момента ли?

— Не, по принцип.

— Аха. Понякога. Сигурно, когато си мислиш за татко.

— О!

— Така ли е?

— Понякога.

Ейми се сгуши до нея и отпусна глава на гърдите ѝ.

— На него щеше да му хареса тук — каза тя.

— Да, и аз мисля така.

Джулия поглади косата ѝ и дълго време и двете мълчаха.

— Мамо?

— Какво, миличка?

— Мислиш ли, че някога ще се омъжиш отново?

— О, не знам. — Джулия замълча. — Зависи дали ще ме поиска.

Ейми се подпря на лакът и се намръщи.

— Кой?

Джулия се престори на засрамена. Ейми я погъделичка.

— Каж ми. Кой?

— Прингъл, разбира се.

Ейми избухна в смях. Джулия ѝ каза да пази тишина, за да не ги чуе той, но мина известно време, преди двете да спрат да се смеят. Накрая се зачетеха отново в книгите си и Ейми скоро заспа. Джулия тихо вдигна книгата от ръцете ѝ и изгаси лампата. Някъде откъм града във влажния въздух се понесе приглушен шум от барабани. Джулия

лежеше в мрака, слушаше ритъма им и пронизителното цвъртене на насекомите и се опитваше да не мисли за Конър.

[1] Нишестено кореноплодно растение. — Б.пр. ↑

28.

Бяха взели часовника му, така че той изчакваше денят да покаже лицето си, преди да го преброи. И когато най-после светлината се процеждаше през пролуката на прозореца му, той пъхваше ръка под рогозката, която му служеше за легло, намираше камъка, повдигаше леко мрежата за комари и внимателно издълбаваше още една малка вертикална резка на глинената стена.

Резката, която издълба тази сутрин, бе последната от поредната група от седем, така че той я направи по-дълга и напречно на останалите. Вече имаше осем такива групички — като малък пасаж от рибни скелети, всяка със седем кости, разделени от гръбнак; всяка кост — ден, всеки гръбнак — седмица. Петдесет и шест дни. Седемдесет, ако броеше и двете седмици, които бе прекарал в очакване Макума да пристигне в лагера. Пъхна камъка обратно под рогозката и лежа дълго време настрана, загледан в рибите.

Още не бе наясно какво бе решил да върши с него Макума. Окело му направи снимки първия ден на затворничеството му, преди да конфискува всичките му фотоапарати, касетофона, бележниците и химикалките. Но през годините Конър бе научил достатъчно за вземането на заложници, за да знае, че една-единствена снимка никога не е достатъчна за получаване на откуп. Дори и най-тъпите похитители знаеха процедурата. Трябваше да представят доказателства, че заложникът е все още жив, като го снимат с фотоапарат или видеокамера как държи първата страница на някой вестник, а неговите похитители още не бяха направили това. На снимките, които Окело му направи, той бе с окървавено и насинено от боя лице и навярно изглеждаше полужив. Никой у дома не би хукнал към банката при вида на подобно доказателство.

Единственият намек, че възнамеряват да поискат откуп, бе дошъл от самия Макума. Докато лежеше на земята, след като го пребиха, точно когато започваше да се оцветява, Конър чу Макума да прави някаква остроумна забележка, че ще получат по-добра цена за един американски фотограф, отколкото за няколко хилави деца. Но

това бе последното, което някой каза по този повод. През изминалите седмици Конър повече не зърна Макума. Доколкото знаеше, Благословения отново бе изчезнал в небесата.

Отначало го държаха затворен в колибата. Боят му бе коствал две счупени ребра и през първите няколко дни болката бе толкова силна, а жегата — така непоносима, че Конър постоянно губеше съзнание. Пъхаха му храна и вода под вратата и той трябваше да впрегне цялата си сила, за да пропълзи до нея или до кофата, която му служеше за тоалетна. Мухите, които кацаха по лицето му, го побъркваха, но след известно време не намираще сили да ги гони. Една сутрин Окело се появи с един офицер, когото Конър не бе виждал и който очевидно имаше някакво понятие от медицина. Офицерът го прегледа и остана видимо шокиран от това, което установи. Той очевидно също притежаваше висок чин, защото Конър го чу да крещи на Окело отвън след прегледа.

От този ден нататък нещата се подобриха значително. Храната стана по-добра и в по-голямо количество, даваха му чиста вода — достатъчно, за да се мие и пере дрехите си, и два пъти дневно му позволяваха да излезе на разходка. Медикът дойде още няколко пъти да го прегледа и изглеждаше доволен от възстановяването му. Осигури му още хапчета против малария и йод за пречистване на водата, а последния път му донесе Библия и газена лампа, за да може да чете. Конър му благодари и попита дали може да получи и химикалка и хартия, но му отвърнаха, че това е невъзможно.

След като се оправи, само Окело идваше да го навестява. Основната цел на тези посещения явно бе военният да се перчи и да го предизвиква. Конър чуваше джипът да спира отвън, пазачът дърпаше резето на вратата и след миг Окело изреваваше: *Музунгу*. Вратата се отваряше и Конър излизаше, примижал срещу ярката светлина навън, и виждаше Змийския поглед да се кипри на шофьорската седалка и да му се хили или да крачи из двора като пуюк и да удря бастуна в ботушите си, докато обвиняваше Конър, че е шпионин. В повечето случаи версията бе, че той работи за ЦРУ, но понякога се оказваше служител на британското разузнаване или на Мосад, а от време на време и на правителството в Уганда или на всички тях, взети заедно, в зависимост от настроението на Окело.

— Събрахме много доказателства срещу теб — заяви Окело при последното си посещение преди два дни. — Всички доказателства. Знаем къде си пътувал, знаем на кого докладваш, кои са свързките ти в Кампала и Найроби. Всичко. Знаем, че си изпратен от ЦРУ да осигуриш снимков материал, който да помогне на враговете ни да ни атакуват тук.

— Точно така.

— Не отричаш?

— Какъв е смисълът, по дяволите? Изглежда, вашите разузнавачи са изровили и изяснили всичко. Разбира се, ЦРУ има сателити, които могат да заснемат всеки сантиметър от това място, дори най-дребното нещо, например патката ти. Но защо да си правят този труд, като могат да ме изпратят тук под хитроумния предлог, че съм фоторепортер?

Разгадаването на иронията не бе от силните страни на Окело и той никога не знаеше как да реагира, когато Конър му говореше по този начин. Този път започна да крещи и да го заплашва с екзекуция, а Конър стоеше спокойно и слушаше обидите дори и когато Окело се приближи до него, блъсна го в гърдите с бастуна си и се разкрещя толкова близо до него, че подуши дъха му и усети слюнките му върху лицето си. Конър впрегна целия си самоконтрол, за да не замахне да го удари, защото предполагаше, че полковникът се надява той да направи точно това. Фактът, че сякаш се нуждае от претекст, за да го набие, подсказваше, че има строги указания да не го нараняват без основание, и това до известна степен успокояваше Конър. Дори и така срещите с Окело винаги го оставяха разтреперан.

Отбелязването на дните върху стената бе единствената му слабост, защото Конър знаеше, че да наблюдаваш как тече времето е най-сигурният начин да го забавиш. Вместо това се стараше да се ангажира с подробностите от ежедневието си — почистването на колибата, прането, разходката. Всяка сутрин и вечер сядаше с кръстосани крака, съвсем неподвижно и мълчаливо, затваряше очи и в продължение на поне час изчистваше съзнанието си от всяка мисъл.

Пред вратата на колибата му винаги имаше въоръжен пазач и явно всички бяха инструктирани да не говорят и да не се сприятеляват с него. Само един от тях — висок млад мъж на име Винсънт, който редовно поемаше нощната смяна, изглеждаше готов да поеме този риск. Той говореше малко английски и когато бе сигурен, че наоколо

няма никой, задаваше на Конър въпроси за Америка и го учеше по малко на ачоли. Дори му помогна да се подстриже и да скъси брадата си.

Освен него, единствената компания на Конър, ако не се брояха комарите, паяците, скорпионите и от време на време плъховете, бе Библията му. Вече я бе изчел веднъж от начало до край, а сега я препрочиташе по-бавно и се наслаждаваше на историите. Никой от родителите му не бе особено религиозен и въпреки беглото запознанство с гопълите благодарение на училището, досега Конър не бе подозирал какво богатство се крие в историите на Стария завет.

Прочете отново за Даниил и лъвовете и за тримата му приятели, които били хвърлени в огнената пещ, и как един ангел се спуснал при тях и ги спасил. Прочете книгите на Самуил за голямото приятелство между Йонатан и Давид и за любовта на Давид към омъжената Вирсавия и как той уредил мъжът ѝ да бъде убит, за да може да се ожени за нея. Конър повтаряше тези истории отново и отново в главата си като филми и вечер, след като затвореше Библията и изгасеше лампата, дълго разсъждаваше над значението им и какви поуки може да извлече от тях за собствения си живот.

Когато мислеше върху това, което го бе довело на това място, осъзнаваше, че мнозина биха възприели мисията му за лудост, а действията му — за безразсъдни. Навярно би било по-мъдро, ако през годините бе известявал тези, които обичаше, къде се намира, и сега съжаляваше за болката и тревогите, които неговото мълчание несъмнено им бе причинило. Но той знаеше и че пътуването, което бе предприел, бе част от собствената му съдба и че някак е предопределено, макар да нямаше представа от кого или какво, че той ще извърви този път сам и без ничие напътствие.

Знаеше истината за тази съдба само отчасти, отделните късчета се въртяха в главата му като парченца от пъзел, които плават в басейн: лосът с горящите рога, разходката в пустинята по невидимата река, скалните рисунки — и онези в пещерата без покрив, и другите, които бе видял да висят на стената в спалнята на Джулия, историята за антилопата и скелетът на кита, и старият лъв, който ги гледаше с осветените от огъня стъклени очи. Знаеше, че всички тези образи са свързани и понякога, в моменти на спокойствие, някъде на границата на прозрението, парченцата на пъзела сякаш се приближаваха толкова

едно до друго, та му се струваше, че ще успее да види цялата картина и най-после да я проумее. Но когато се вгледаше право в нея, парчетата отново се завъртаха и бързо се разпиляваха. И той скоро осъзна, че каквато и да е истината, тя не е творение на мисълта, а на живота, и че ще я научи, като живее, а не като гледа.

През изминалите две седмици, когато пазачите го пускаха на двора да направи упражненията си сутрин или да се разходи между дърветата вечер — под прицела на пушките им — Конър забелязваше, че наоколо има много повече войници и коли, отколкото при пристигането му. Нощем чуваше откъм платото рева на кацащи и излитащи самолети. Явно течаха някакви сериозни приготовления или струпване на сили. Попита Винсънт за това, но младежът или не знаеше, или не искаше да му каже.

Тази вечер обаче, когато излезе да се разходи, всичко бе стихнало. Пазачът, който го придружаваше, бе нов, нервен и войнствен. Постоянно му крещеше да не се отдалечава и му заповяда да се обърне и да тръгне назад много по-рано, отколкото другите пазачи. Когато Конър опита да възрази, мъжът се разгневи и се нахвърли върху него, замахвайки с пушката си. Вместо да му позволи да изяде вечерята си отвън, както правеха напоследък Винсънт и останалите пазачи, за да му дадат възможност да погледа залеза, този дребен тиранин го блъсна грубо вътре и заключи вратата.

Подобни арогантни изблици на власт се случваха от време на време и Конър се стараеше да не ги приема лично. Но тази вечер не успя и със сгъстяването на мрака посърна, чувствайки се измамен, огорчен и изпълнен със самосъжаление. Опита да медитира, но мислите му бяха твърде неспокойни и той не успя да прочисти съзнанието си от тях. Запали лампата и разтвори Библията на Изход, където преди беше чел за големите наказания, които Бог изпратил на Египет, за да освободи децата на Израил, но явно не бе в състояние да се концентрира и се улови, че препрочита отново и отново един и същи стих. Съблече се, духна лампата и се изтегна на рогозката, която му служеше за легло. Спотаен в мрака, бе по-близо до отчаянието, отколкото се бе чувствал от седмици. Накрая се унесе в неспокоен сън.

Събуди се посред нощ и разбра, че навън става нещо. Повдигна мрежата за комари и огледа стаята. На пода падаше квадрат от лунна светлина и докато го гледаше, една сянка го прекоси. После чу гласове.

Единият бе на пазача и звучеше раздражено, сякаш предизвикваше някого. Конър стана и отиде гол до вратата, за да надникне през процепа между дъските.

Дворът бе облян от сребристата лунна светлина и дългата сянка на една палма го пресичаше. Столът на пазача отпред бе празен, а ключът за вратата висеше на връвчица на облегалката му. Гласовете още се чуваха, но Конър не можеше да определи откъде идват. Премести се до друга цепнатина между дъските, изви врат и най-последно ги видя.

Пазачът стоеше пред един войник, който бе много по-дребен от самия него, блъскаше го в гърдите с пушката си и явно го поучаваше. После Конър съзря откъм сенките зад пазача да се появява трета фигура, която тръгна безшумно към него. Беше мъж, висок колкото пазача, и държеше нещо дълго в дясната си ръка, което, когато се приближи на пръсти, проблесна на лунната светлина и Конър видя, че е острие на мачете. Острието проблесна отново, когато мъжът го вдигна и го заби с плавна извивка във врата на пазача. Звукът от удара бе шокиращ и въпреки че Конър не разбра какво стана, се досети, че главата на пазача е била отсечена. Коленете на мъжа се огънаха и тялото му се строполи на земята, а около раменете му започна да се образува нарастващо тъмно петно.

Другите двама взеха пушката и ножа му и бързо се отправиха към вратата. По-високият носеше чанта, метната на рамо. Конър изтича до леглото, дръпна дънките и ризата си и се облече набързо. Чу тихия шепот на гласовете отвън и прищракването на ключа в катинара. После вратата се отвори широко, по-високият мъж влезе и когато лунната освети лицето му, Конър видя, че е Винсънт.

— Обувай се бързо — нареди той. — Вземи си нещата.

Конър не зададе никакви въпроси.

Намери ботушите си и ги обу, после събра всичките си вещи в резервната си тениска. След минута бе навън, готов за тръгване. Винсънт бе издърпал трупа на пазача към вратата и Конър му помогна да го вкарат вътре. По-ниският мъж риташе прахоляка, за да скрие петната от кръв, и когато се приближи към тях, Конър видя, че това е Лорънс Ниеко. Момчето изглеждаше много изплашено. То каза нещо на ачоли, Винсънт кимна и се обърна към Конър:

— Пита дали е вярно, че брат му е жив.

Конър го потвърди. Лорънс кимна леко.

— Не изоставай и стъпвай тихо — даде наставления Винсънт. — Ако ни забележат, ще ни убият и тримата.

Хукнаха през двора и се скриха в сенките на дърветата по протежение на хребета, към който гледаше лагерът. Винсънт вървеше отпред, Лорънс го следваше по петите, а Конър бе последен. Имаше път, но те вървяха встрани от него, през камънаците и шубрака, наоколо гъмжеше от насекоми, а луната надничаше през клоните на дърветата.

Винсънт носеше в ръка автомата на пазача и от време на време го вдигаше, за да им даде знак да спрат, и те застиваха на място, взираха се в сенките и не смееха да си поемат дъх. Веднъж подплашиха някакво голямо животно, което изръмжа уплашено и побягна в мрака някъде из храстите. Винсънт се обърна, усмихнат. Друг път чуха приближаването на камион по пътя и гласовете на войници и легнаха по очи, притиснали лица в пръстта, докато фаровете не ги отминаха.

Когато стигнаха края на хребета, луната се бе спуснала по-ниско и мракът бе станал непрогледен. Сега лагерът оставаше вдясно зад тях и като се взираше през дърветата, Конър виждаше единствено бледото очертание на пресъхналата река, която се виеше на изток.

Не можеше да прецени колко дълго вървяха. Вероятно два или три часа, без да си дадат почивка. Чак когато стигнаха до малка поляна със светла трева и камъни и първите лъчи на зората осветиха хоризонта пред тях, Винсънт спря. Извади лист хартия от джоба си и го подаде на Конър. Бе достатъчно светло той да види, че това е грубо начертана с въглен карта.

— Вървете на изток по течението на реката, но не се приближавайте много до нея — каза Винсънт. — Стойте на високото, при дърветата. И се движете само нощем.

— Колко е пътят до Карингоа?

— Не знам. Може би сто — сто и десет километра на юг оттук. Но не трябва да вървите на юг. Оттук до границата има още много лагери. Много, много войници. Приготвят се за голяма битка. Налага се да се придвижвате на изток. Три, може би четири дни. Само там е безопасно да преминете границата.

— Няма ли да дойдеш с нас?

— Не мога. Вземете това.

Той свали чантата от рамото си и я подаде на Конър.

— Има малко храна и вода.

После му подаде пушката. Конър поклати отрицателно глава.

— Вземете я.

— Ще се чувствам по-сигурен без нея.

Винсънт очевидно сметна това за лудост и настоя да вземат поне мачетето, което още бе изцапано със засъхналата кръв на пазача. После постави ръка на рамото на Лорънс и му каза нещо на ачоли. Момчето кимна и измърмори няколко думи в отговор, от които Конър разбра, че то благодари на Винсънт.

Конър протегна ръка и младият мъж я стисна.

— Благодаря — каза Конър.

Винсънт кимна:

— Вървете. Заведи това момче при брат му.

Разделиха се и Конър не погледна назад, докато двамата с Лорънс не стигнаха далечния край на поляната. Но когато се обърна, Винсънт вече бе изчезнал между дърветата.

29.

Събуждането в „Сейнт Мери“ бе блажено и спокойно. Утринният въздух бе винаги хладен и свеж и докато се изпълваше със светлина, птиците започваха да пеят, да свирукат и да се гълчат една друга в джунглата от градини. В продължение на около час светът бе изцяло техен — докъм шест, когато монахините започваха да пеят в параклиса. Джулия лежеше и ги слушаше, а Ейми спеше до нея. Много рядко разпознаваше някоя мелодия, защото те обикновено пееха африкански меси, които бяха толкова завладяващи и омайни, че дори птиците се отказваха от опитите да им съперничат.

Лека-полека старият манастир започваше да се събужда. Чуваха се първите детски гласове откъм прозорците на спалните на долния етаж, после шумът от отваряне и затваряне на врати и тропотът и шляпането на бягащи крака по коридорите и стълбището. Скоро отвън заехтяваше бърборене и смях, защото децата отиваха в двора пред кухните, за да се измият на чешмите там. Обикновено по това време Ейми се размърдваше, разтъркваше очи и двете с Джулия оставаха да полежат и да си поговорят, докато не чуеха Прингъл да запее шотландските си песни под душа в съседната стая, което бе знак, че е време и те да станат и да си вземат душ.

Но не и днес. Точно когато Прингъл запя, навън се чу писък, после вик и скоро сякаш целият свят пищеше. Джулия и Ейми изскочиха изпод мрежата против комари, изтичаха до прозорците и отвориха капациите им. Долу на двора имаше група от десетина развълнувани деца, още много тичаха към тях, а от кухните се появи възмутена армия от готвачки и прислужници, някои въоръжени с тигани и метли.

— Какво казват? — попита Джулия.

— Не мога да чуя. Да идем да видим.

Докато излязат на двора, там вече имаше много повече деца — всички събрани в единия ъгъл. Франсоаз също бе там, в края на тълпата, както и Питър Прингъл, от чиято къдрава рижа коса още

капеше вода и правеше мокри петна върху тениската му. Той се обърна развълнувано към тях, когато ги чу да приближават:

— Змия. Мисля, че е питон.

— Погълна една патица — каза Франсоаз.

— Уха! Мамо, хайде да идем да го видим.

Нямаше много животни, от които Джулия да се страхува, и дори и в присъствието на такива — по-специално на паяците — винаги се опитваше да изглежда невъзмутима заради Ейми. У дома, ако дъщеря ѝ я гледаше, бе способна да извади някой огромен космат паяк с голи ръце от ваната и да го изнесе навън, където го пускаше с думите: „Върви си по пътя, приятелче“, макар че вътрешно ѝ се искаше да пици с пълно гърло. Но в скалата на страха ѝ нищо, абсолютно нищо, не се доближаваше до змиите. А сега скъпата ѝ дъщеря я дърпаше за ръката през тълпата към някаква чудовищна змия.

— Ейми, стой тук! Не се приближавай! Ейми!

Стигнаха до първия ред деца и там, на около четири метра разстояние, свит в ъгъла и опитващ се да се скрие в проскубания червен хибискус, бе питонът. Беше дълъг към метър и половина, но Джулия не би се ужасила повече дори и да беше двацет метра. Имаше огромна издупина зад главата, което вероятно бе закуската му — покойната злощастна патица. Как бе успял да нагълта животното с отвратителната си малка уста — само бог знаеше. Две от по-големите момчета бяха намерили пръчки и се опитваха да издърпат ужасеното същество на двора.

— Оха, гледай само! — възкликна Ейми. — Не е ли красавец?

— Честно казано, не това е първата дума, която ми хрумва.

Змията бе зеленикавожълта с кръгли тъмнокафяви шарки, оградени с бяло. Децата подвикваха на момчетата с пръчките, за да ги окуражат. Сега през тълпата си пробиха път сестра Емили и старият Джордж, градинарят, който носеше карабина. Ейми веднага я забеляза.

— Да не се каниш да го убиеш?

Той ѝ се усмихна.

— Ти харесваш змиите, нали?

— Да, хубави са. Не го убивай. Мамо?

Джулия не знаеше какво да каже. Дори сестра Емили до нея бе загубила красноречието си. За да се защити, питонът се бе навил на кълбо и продължаваше да поклаща главата си настрани, възможно най-

ниско до земята. Но момчетата нямаха намерение да се отказват. Едно от тях пъкна пръчката си между гънките и успя да издърпа питона в средата на двора. Всички деца му завикаха да го убие. Сестра Емили пристъпи пред тях, вдигна ръце и им извика да пазят тишина, но гласът ѝ се загуби в шума и никой не ѝ обърна внимание.

Сега момчетата ръгаха змията с пръчките си и когато питонът неочаквано се хвърли неособено настървено към едното от тях, и двамата вдигнаха пръчките си и започнаха да го бият. Ейми се вкопчи в ръката на Джулия.

— Мамо! Спри ги! — проплака тя.

Джулия се канеше да я отведе, когато някой си проправи с лакти път през тълпата и изтича към момчетата. Носеше в ръка парче мрежа, избута момчетата настрани и се обърна с лице към насъбралото се множество. Изведнъж всички млъкнаха. Това беше Томас Ниеко.

Той застана между момчетата и питона и няколко секунди в двора цареше пълна тишина. Двете момчета бяха по-големи и високи от Томас и едното от тях вдигна пръчката си и опита да се пресегне край него, за да довърши змията. Няколко деца отново завикаха. Томас препречи пътя на момчето и в същото време отвори уста и изкрещя. Момчето се закова на място. За пръв път някой от присъстващите чуваше гласа на Томас и ефектът бе като от удар с електрически ток. Момчето отпусна пръчката, а Томас продължи, без да крещи, заговори, като се обърна към останалите.

Джулия не разбра всичко, което той изрече, но впоследствие научи и малкото, което бе пропуснала. Томас казал, че вече е имало достатъчно жестокости и убийства, че всички те са видели предостатъчно. Че на това трябва да се сложи край. Всички те знаели какво е глад, крали са храна, за да оживеят, и точно това бе направила змията. Трябвало да уважават смелостта му и да оставят питона жив. После се бе обърнал, хвърли мрежата върху питона, коленичи до него и го уви. Изправи се с вързоп на ръце и мина покрай момчетата към тълпата. Всички се отдръпнаха да му направят път и го гледаха мълчаливо как прекоси двора и изчезна сред дърветата.

До този ден всичко, което се знаеше за случилото се с Томас и неговия брат близък, бе научено от други хора: съседи, станали свидетели на отвличането им и после на завръщането им като дяволи на отмъщението заедно с хората на Макума, убийствата, плякосването

и опожаряването на селото; войници, които бяха намерили Томас да се скита гол в дивата гора, на прага на смъртта. През седмиците след спасяването на питона той постепенно сам разказа цялата история.

Всяко дете в центъра таеше своя история от ужаси и Джулия знаеше, че не е редно да ги сравнява или оценява. Но тази на Томас бе по-шокираща и ужасна, отколкото бяха предполагали. Историята се оформи в бавния поток от думи и рисунки, в продължение на дълги часове на терапевтични сеанси — както насаме с Джулия, така и в групови занимания с другите деца.

Когато бунтовниците дошли една нощ в селото, Томас и Лорънс били принудени да гледат как изнасилват и изтезават майка им. После ги заставили да я пребият с тояги до смърт и след това да направят същото с баща си и по-малките си брат и сестра. Водачът на бунтовниците заявил, че това ще ги направи мъже. Те и другите отвлечени деца вървели много дни без храна и почти без вода, докато стигнали големия лагер отвъд границата със Судан. Там по-хубавите момичета били дадени на по-старите войници за „съпруги“. Момчетата и останалите момичета били подготвяни за войници.

Самият Даниел Макума им изнасял дълги лекции за духовния свят и как Духа на пламъците ще ги пази в битките. Казал им, че трябва да се миропомазват с орехово масло, което той самият благославял, за да отскачат от телата им куршумите на враговете. По време на битка трябвало да тичат право срещу вражеския огън и да стрелят в движение, така ги поучавал. Всеки, който легнел, за да се прицели и стреля, или се скриел като страхливец, щял да бъде екзекутиран.

Първата им мисия след обучението била да се върнат и опожарят собственото си село и да убият приятелите и съседите си. Макума им обяснил, че така щели да се освободят от всички земни връзки и да позволят на Духа на пламъците изцяло да ги прегърне и защити. Преди нападението дали на Томас и другите деца войници наркотици, за да подсилят куража им, но на практика, призна си той, те нямали нужда от това. Той знаел много добре какво прави. Искал тези хора да умрат, защото те били свидетели на това, което вече бил сторил със семейството си. С тяхното убийство и опожаряването на селото двамата с Лорънс се надявали да изтрият всички доказателства и спомени за първото им и най-ужасно престъпление.

В лагера, каза той, ако някое дете не се подчиняло на дадена заповед, останалите трябвало да го пребият до смърт или да го заколят. Ако откажели, същата съдба сполитала и тях. След едно такова убийство Томас загубил говора си. Чувствал се, сякаш Бог бил отнел цялата му сила. По време на последната битка бил толкова безполезен, че командирът го изоставил в гората. Казал, че брат му е по-смел.

Тези седмици, през които Томас постепенно разказваше историята си, повлияха на всички в „Сейнт Мери“ — и на персонала, и на децата, сплотиха ги по-силно от всякога. Някои от по-големите момчета, които не смееха да разкрият престъпленията си, взеха пример от Томас и направиха признания. По време на сутрешните групови занимания едно от момчетата, които се канеха да убият питона, на име Алекс, призна, че е участвал в няколко изнасилвания. Удивена, Джулия научи, че една от жертвите му е била приятелката на Ейми — Кристин. В групата бяха само момчета, така че Кристин не присъстваше, за да чуе признанието. Джулия попита Алекс дали иска да ѝ се извини лично и той се съгласи. Кристин каза, че е готова да го изслуша.

Когато пристигнаха в „Сейнт Мери“, Джулия се опитваше да предпази Ейми от най-големите ужаси, които се бяха случвали на децата. Но момичето бе станало неразделна част от мястото и това вече бе почти невъзможно. Кристин ѝ бе разказала за повечето от страданията, които бе преживяла в ръцете на бунтовниците (макар и не за самото изнасилване), и Ейми задаваше на Джулия много трудни въпроси. Изправена през избора дали да говори повърхностно за нещата, за да не травмизира детето, или да говори за всичко директно — за добро или зло, Джулия предпочете второто. В резултат двете имаха много дълги разговори за това какво може да принуди обикновени нормални хора да извършат подобни отвратителни неща.

Ако я бяха накарали да оправдае решението си, Джулия би изтъкнала, че децата на възрастта на Ейми в Америка виждат ужаси от реалния живот всеки ден в новините по телевизията, но по някакъв начин те са естетизирани и дистанцирани, а злодеят и жертвата са безименни и децата лесно ги забравят. Тук, в „Сейнт Мери“ обаче, всичко бе истинско. Ейми знаеше имената им, държеше ги за ръка, играеше с тях и наблюдаваше как откриват повторно простите радости на любовта и приятелството. Това, на което тя ставаше свидетел тук, бе не по-малко чудо от силата на изкуплението. И то, внушаваше си

Джулия, бе изключителна привилегия, която нито една от двете, нито някой друг от хората в центъра, щеше някога да забрави.

Все пак Джулия се чудеше дали е подходящо Ейми да присъства, когато Алекс се извинява на Кристин. Тя помоли за съвет сестра Емили.

— Ейми е това, което някои хора наричат „стара душа“ — каза ѝ монахинята. — Тя притежава вътрешна сила и мъдрост, неприсъщи за годините ѝ. Част е от нашето семейство и Кристин я възприема като сестра. След като питаш за мнението ми, мисля, че ще бъде погрешно да я изключим от това.

Същата вечер, след като се нахраниха, всички деца и членовете на персонала бяха помолени да се съберат в голямата зала. Сестра Емили съобщи спокойно, че Алекс иска да каже нещо и момчето пристъпи напред. Заби поглед в пода, усуква края на ризата си и тихо започна да разказва какво бе направил. Джулия стоеше и слушаше, прегърнала дъщеря си през рамо. Ейми често поглеждаше към Алекс, но очите ѝ почти не се отделяха от приятелката ѝ.

Алекс заяви, че съжалява и че никога няма да си прости за това, което е сторил, и в този момент заплака. Скоро мнозина от присъстващите също плачеха. Кристин обаче запази спокойствие през цялото време, макар че ѝ беше трудно да погледне Алекс. Когато той свърши, последва кратко мълчание и Кристин преглътна с мъка, кимна леко, а сестра Емили отиде при нея и я прегърна, после направи същото и с Алекс. Някои рани са твърде дълбоки за незабавно опрощение, мислеше си Джулия, или за каквото и да било опрощение. Кристин цял живот щеше да носи белезите. Но думите на момчето може би поне малко щяха да помогнат за заздравяването им.

На следващия ден Питър Прингъл трябваше да отиде до летище Ентебе, за да натовари медикаментите, които им бяха изпратили от Женева. Върна се с тревожни новини.

Имало някакъв проблем с митническото освобождаване на пратката и той останал да пренощува у приятели в Кампала. Един британски дипломат и съпругата му гостували за вечеря и не говорили почти за нищо друго освен за войната в северната част на страната и как се носели слухове, че примирието, траяло почти две години, скоро ще приключи. Дипломатът съобщил, че през последните двацет и четири часа получили сигурни сведения, че Макума и армията му са

поели на път. И тяхната цел нямало да бъде Народоосвободителната армия на Судан, както се бяха надявали мнозина. Те се движели на юг, към границата.

Прингъл им разказа, че докато пътувал на север, следвал големи конвои от войски и артилерия, изпратени от правителството, и когато наближил Карингоа, видял първите бежанци, тръгнали пеш в противоположната посока заедно с децата си и вързопите с оскъдните им вещи.

Две нощи по-късно, докато се въртеше в леглото, твърде нервна, за да заспи в тази горещина, Джулия чу далечен грохот, който в първия момент помисли за гръмотевица. Дъждовете се бавеха и земята бе спечена и напукана, така че всеки намек за разхлаждане и буря се приемаше като облекчение. Но този трая само няколко секунди. И макар Джулия да не чу стрелбата и експлозиите, скоро разбра, че това не са гръмотевици и че обещаната буря е от съвсем различен вид.

30.

Послушаха съвета на Винсънт и се придвижваха само през нощта. Картата не им свърши почти никаква работа, но по небето нямаше облаци и Конър се ориентираше по звездите и по движението на изтъняващата луна, която изгряваше и ги затъмняваше, хвърляйки пепеливи сенки върху пейзажа, който на моменти изглеждаше наистина лунен. Когато се изкачваха по-високо в планината, въздухът ставаше по-разреден и хладен, а пътят — по-опасен. Вървяха километри наред, избираха маршрута си между скали и бодливи храсти, но накрая откриваха, че са подмамени от някой равен участък в основата на канара, от която не могат да се спуснат, или от ръба на гъсто обрасла клисура, в която мракът се стелеше на стотици метри под тях. И се налагаше да се върнат обратно и да обикалят още много километри, за да продължат пътуването на изток.

Когато бяха принудени да слязат по-ниско, се придържаха, където бе възможно, към прикритието на дърветата и слонската трева, която често бе по-висока от тях. Винаги се отдалечаваха от пътищата, на които попадаха, защото много от тях бяха минирани или под наблюдение. Заобикаляха села без искрица живот, с изключение на гаргите и лешоядите, накацали върху избелелите черепи и скелети на животни в пустите полета. Конър знаеше, че хората, които живееха по тези места, бяха изстрадали много от бунтовниците, предвождани от Макума и Божията съпротивителна армия на Кони. През втората нощ видяха конвой от военни камиони, които се движеха бавно на юг, а облаци прахоляк танцуваха в светлините на фаровете. Конър и Лорънс лежаха в сенките и наблюдаваха цял час, докато конвойт не отмина. Според момчето това били хората на Кони и се носели слухове, че той и Макума обединяват силите си за нападението.

Когато небето започнеше да изсветлява, те си търсеха място, където да се скрият за деня — някоя сенчеста ниша между скалите или гъста гора, в която да почиват в безопасност. Храната и водата, които Винсънт им беше дал, стигнаха за два дни и навярно щяха да стигнат и за повече, ако Лорънс не беше толкова слаб и изнемощял. Двамата си

поделяха водата, но Конър даваше на момчето повечето храна и мажеше с йод отворените рани на костеливите му ръце и на босите насинени крака.

Повечето от потоците, които прекосяваха, бяха пресъхнали, но успяваха да намерят вода, колкото да издържат. В лагера децата се бяха опитвали да допълват оскъдната си храна, като търсят ядивни растения в околността, и Лорънс бе научил кои дървета и растения имат листа, които могат да се ядат. Ядяха корени от други растения, а понякога дори и кора. Конър бе вкусвал много странни неща, но нищо толкова отвратително и гадно. Всичко беше горчиво и притежаваше вкус на режешца пластмаса, та се налагаше да се дъвче дълго, за да се преглътне. Лорънс бе свикнал да яде подобни неща и се смееше на усилията на Конър да не повърне.

Говореха малко и когато го правеха, обсъждаха маршрута, по който да поемат, или къде да спрат за през деня. Само веднъж Лорънс попита за брат си. Призна, че е бил сигурен, че Томас е мъртъв, и разпита Конър подробно кога го е виждал за последно и как е изглеждал. Каза, че се надява да не го е сбъркал с друго момче и да не е видял духа на брат му, защото това било земя, населена от духове. Конър му отвърна, че Томас изобщо не говори, и Лорънс кимна мрачно и сподели, че знаел това и че очаквал същото да се случи и с него. Допълни, че двамата с Томас са половини от едно цяло, но Конър не разбра дали на ачолите това означава, че са близнаци, или момчето искаше да каже нещо повече.

Когато започна да се зазорява на шестия ден, откриха, че вървят покрай лъкатушеца гориста долина. Нощният преход бе труден и те бяха изморени и изнемощели от глад. Птиците пееха и бели пеперуди, големи колкото чаени чинийки, пърхаха пред тях в сумрака и излитаха стреснати от росната трева. Стадо антилопи — от вид, който Конър не успя да разпознае — се движеше бавно между дърветата и той се улови, че съжалява — не за пръв път, че не взе оръжието, което Винсънт му бе предложил. Намериха място, където да легнат, и Конър остави момчето да си почива, взе пластмасовата бутилка и тръгна надолу между дърветата да търси вода.

Докато се спускаше навътре в долината, чу шума от бързотечен поток и скоро го зърна между дърветата. Имаше водопад и тъмен вир под него, ограден със скали от едната страна. Конър се спусна надолу и

се наведе да напълни вода, загледан в повърхността на вира и една вейка, която се въртеше бавно там. Водата бе хладна и погали приятно ръката му. Можеха и двамата да се изкъпят тук, да изперат втвърдилите се от мръсотията дрехи и да ги изсушат на слънцето, докато спят.

Ако не бе така потънал в мисли, той може би щеше да забележи в тъмната огледална повърхност на вира очите, които го гледаха. Защото през цялото време една самотна фигура стоеше и го наблюдаваше откъм дърветата на отсрещния бряг и го изпрати с поглед, когато той се изправи, пийна вода и тръгна назад по хълма, за да доведе Лорънс.

Утолиха жаждата си, изкъпаха се и изпраха дрехите си, после се изкатериха голи до предишното си скривалище. Слънцето вече бе изгряло. Проснаха дрехите си върху храстите и легнаха на тревата да спят.

Конър се събуди с усещането, че някакво насекомо се е настанило на врата му. Лежеше по гръб и чувстваше как утринното слънце напича голите му гърди. Без да отваря очи, той лениво вдигна ръка, за да прогони буболечката, и чак тогава усети студения твърд ръб на острието.

Отвори очи и видя, че една фигура стои над него, различаваше само силуета на фона на яркото слънце. За миг, докато примижа, за да види по-добре, помисли, че е Лорънс. После забеляза, че е мъж и че острието, което опираше в гърлото му, бе на копие. Мъжът бе висок и широкоплещест и гледаше свирепо. Главата му бе обръсната и освен препаската на кръста, беше гол. Сега Конър отчете, че зад него има още петима мъже, въоръжени с копия и мачете. Опита да седне, но всички завикаха и той отново се отпусна на земята. Изви глава и забеляза, че и в гърлото на Лорънс са опрени копия. Момчето изглеждаше вцепенено от страх.

Мъжете крещяха толкова развълнувано, че на Конър му отне известно време да разбере, че говорят на някакво наречие на суахили. И въпреки че не можа да схване много, чу достатъчно, за да осъзнае, че мъжете смятат, че той и Лорънс са от бунтовниците. Чу няколко пъти името на Макума и това на Кони. Един от мъжете изтръска на земята съдържанието на чантата. Библията и мачетето засилиха подозренията им.

Мъжете ги накараха да се изправят и от начина, по който огледаха Конър от глава до пети, той се досети, че вероятно не са

виждали много голи бели мъже. Не отделяше поглед от този, който се държеше като водач на групата и продължаваше да го мушка в гърдите с копие то си. Опитва се да не показва, че е изплашен, и поздравя мъжа на суахили:

— *Шикамоо*.

Това бе почтителният поздрав, който обичайно се използваше като обръщение към по-възрастни хора, но мъжете очевидно не се впечатлиха, защото отново започнаха да крещат и да ги обвиняват, че са шпиони на Макума. Конър усети, че върхът на копие то пробожда кожата му, и като погледна към гърдите си, видя струйка кръв да се стича по ребрата му. Изчака ги да спрат да говорят и им каза възможно най-спокойно, че не са шпиони на Макума, а негови пленници, и че са успели да избягат.

Последва шумно обсъждане и от малкото, което Конър разбира, му се стори, че е посял достатъчно съмнения, за да не ги убият на място. Единият от мъжете грабна прокъсания гащеризон на Лорънс от храстите, хвърли го в лицето на момчето и го попита, викайки, защо носи униформа на бунтовниците, щом не е бунтовник. Конър обясни, че момчето не говори суахили, а когато мъжът не му обърна внимание, водачът им го принуди да спре. Той се обърна към Конър и му нареди двамата да се облекат и да тръгнат с тях.

Спускаха се може би около час в долината, като през цялото време копията ги мушкаха в гърбовете. Накрая видяха групичка глинени и сламени колиби на една поляна над реката, заслонени от акации и палми. Новината за тяхното пленяване очевидно ги бе изпреварила, защото, когато приближиха, тълпа голи деца изтичаха насреща им, викайки: *Музунгу! Музунгу!* — и дръзвайки за миг да докоснат ръцете на Конър. Едно дори подскочи, за да пипне косата му.

Накараха ги да седнат на земята, на сянка под палмите, и един от нападателите им застана на пост. Наоколо се насъбра множество от жени и деца, които ги зяпаха, говореха и се смееха. След малко тълпата се умълча и раздели, а водачът на групата се появи отново заедно с един по-стар мъж, към който явно всички се отнасяха с голямо уважение.

— *Шикамоо* — каза Конър.

Старият човек кимна:

— *Марахаба*.

После старецът попита Конър откъде са дошли и той му разказа историята им, доколкото можа с оскъдните си познания по суахили. През цялото време мъжът го гледаше мълчаливо и не го прекъсваше. Когато свърши разказа си, старецът попита дали са видели войници, докато са вървели насам, и Конър му разказа за конвоя. Накрая го попита кога са яли за последно и Конър призна, че от три дни не са яли друго освен листа. Мъжът нареди на тълпата да се разпръсне и си тръгна, без да подсказе по никакъв начин каква ще бъде съдбата им, но след малко една жена им донесе съд с вода и две купи, пълни с гъста каша, която и двамата излапаха набързо.

Късно следобед пристигнаха някакви войници и от насоката на въпросите им Конър отгатна, че са от Суданската народоосвободителна армия. Командирът им искаше да научи всичко за лагера на Макума, колко хора е имало там и с какво въоръжение са разполагали. Конър и Лорънс му разказаха всичко, което знаеха. Командирът ги попита защо, ако целта им е била Карингоа, са дошли толкова далеч на изток и Конър обясни, че са били предупредени, че на запад се струпват войски, затова единствено тук ще е безопасно да прекосят границата.

Когато започна да се смрачава, ги отведоха в една празна колиба и отново им дадоха храна. Пред входа, където стоеше пазач, Конър видя, че войниците говореха със стареца и някои от мъжете, но не чуваше какво точно казват. Лорънс седеше унил и оклюмал до стената, забил поглед в земята. Конър се настани до него, прегърна го през рамо и се опита да го развесели, като му разказа за Томас и „Сейнт Мери“ и с какви неща се занимават децата там. Познанията му по ачولي бяха толкова ограничени, че момчето започна да се смее на грешките му и да ги поправя.

Лорънс го попита каква храна ядат там и Конър му каза, че ядат само листа от дървета, но в огромно количество. Момчето се засмя. Мъжът го попита коя е любимата му храна и детето се замисли и много сериозно заяви, че е печено козе месо и *матоке* — бананово пюре. Веднъж обаче баща му донесъл вкъщи буркан фъстъчено масло, което изяди с топъл царевичен хляб, и като се замислил сега, май това бил любимият му вкус.

Заспа, облегнал глава на гърдите на Конър.

Войниците ги събудиха призори и ги поведоха нанякъде, без да им известят накъде, макар че скоро стана ясно, че са се отправили на

юг, следвайки течението на реката. Долината бе обрасла с гъста гора, през която се вървеше трудно, и когато спряха за почивка, слънцето вече бе високо и дрехите им бяха подгизнали от пот. Разхладиха се в реката и утолиха жаждата си. Войниците им дадоха хляб от сорго и седнаха да хапнат на сянка, загледани в жълто-червените птици, които се спускаха да ловят мухи над водата.

Командирът съобщи на Конър, че вече са близо до границата с Уганда и че е изпратил хора напред да се свържат с угандийската войска, охраняваща границата. Половин час по-късно мъжете се върнаха с един угандийски сержант и двама по-млади войници. Сержантът поздрави Конър и му зададе същите въпроси, на които вече бяха отговорили много пъти. Командирът от суданската армия отведе войниците, без да каже нито дума.

Когато пресякоха границата, ги посрещна един ленд ровър, който потегли на юг. Пътуваха дълги километри по черни пътища и през пустошта и щом започна да се смрачава, пристигнаха в някакво поделение. Беше в края на малък град и Конър попита за името на селището, но сержантът не му отговори. В поделението ги разделиха и отведоха Конър в стая с мръсен циментов под и голи стени, със заковани прозорци. Имаше маса и два стола и той дълго седя и чака, докато един млад майор в грижливо изгладена униформа влезе, седна на стола срещу него и отново му зададе същите въпроси и още много след това.

Мъжът говореше безупречен английски и имаше резки маниери, които болезнено контрастираха на бавния педантичен начин, по който си записваше всеки отговор. Когато Конър му разказа за проваления си опит да откупи отвлечените деца, майорът го погледна недоумяващо.

— Но вие сте фотограф. Защо ви е да правите такова нещо?

Конър сви рамене:

— Не знам.

— Мисля, че знаете.

— Наистина ли искате да ви кажа? Ами сигурно има нещо общо с факта, че през всичките тези години съм си изкарвал прехраната, снимайки нещастията на тези хора. Отначало си въобразяваш, че снимките ти могат да помогнат по някакъв начин, но след известно време осъзнаваш, че те не променят нищо. Сигурно просто съм желал

да дам нещо в замяна. Разбирате ли? Да направя нещо, вместо просто да стоя и да гледам.

Това бе единственият отговор, който мъжът не си направи труда да запише.

След това заведоха Конър през двора до някакво помещение като арест, в което намери Лорънс да го чака в килията. Момчето го посрещна с облекчение и му довери, че са му задавали много въпроси, но не са го били.

В килията имаше два тесни нара. За пръв път от над три месеца Конър спеше на нещо, което приличаше поне малко на нормално легло, и въпреки че матракът бе твърд и на бучки, а одеялото — мръсно, на него му се стори като петзвезден хотел.

На следващата сутрин го извикаха още веднъж да се срещне с майора и този път отношението на военния бе по-дружелюбно. Той каза, че е провел доста телефонни разговори, включително и с американското посолство в Кампала. Някой там, на свой ред бе успял да се свърже с Хари Търни в агенцията в Ню Йорк и дори бе открил майката на Конър в Монтана.

— Всички са ви мислели за мъртъв. Нямало ви е толкова дълго време, много по-дълго, отколкото ми казахте.

— Пътувах.

— Къде?

— Къде ли не. Австралия, Индия.

Не обясни повече, но и майорът не настоя.

— Двамата с момчето днес ще бъдете откарани в Кампала.

— Трябва да стигнем до Карингоа.

— Невъзможно е. Бунтовниците са настъпили много на юг. Водят се тежки сражения. Армията е затворила достъпа до тази част на страната. Нямате шанс да стигнете дори до Гулу.

Конър попита дали може да се обади в „Сейнт Мери“, за да им съобщи за Лорънс, но майорът отвърна, че и това е невъзможно. Всички комуникации с Карингоа били прекъснати.

Конър седеше на леглото и гледаше градините на хотела в очакване телефонистката да го свърже. Две марабута се спускаха и

кръжаха около върховете на редица дървета и Конър се чудеше дали се бият, чифтосват, или просто си играят. Вероятно и трите.

Беше късен следобед и след трескавата активност през изминалите часове внезапно се почувства изморен. Беше прекарал деня в обикаляне из Кампала, в разговори с държавни служители и представители на различни хуманитарни агенции, както и с хора от американското посолство. Целта бе да решат какво да правят с Лорънс. Служителите от американското посолство щяха да уредят издаването на нов паспорт на Конър и му предоставиха телефон, за да се обади в банката си в Найроби и да нареди да му преведат известна сума. Междувременно, за да си купи някакви дрехи, взе пари назаем от единствения си истински приятел в Кампала.

Джефри Одонг бе журналист, с когото Конър се бе запознал при първото си идване тук, преди още да бе ходил в Руанда. Той бе година или две по-млад от Конър и тъй като бе умен и амбициозен, междувременно се бе издигнал до заместник главен редактор на най-големия вестник в страната. И той, и жена му Елизабет бяха ачоли и точно те първи запознаха Конър с това, което ставаше на север, и му разказаха за необикновената работа на центъра „Сейнт Мери“. Елизабет работеше на хонорар в местно радио и двамата живееха заедно с трите си дъщери в скромна къща в подножието на един от седемте зелени хълма на града.

Конър им се обади предната вечер веднага щом двамата с Лорънс пристигнаха в града, умрели от жегата и със схванати гърбове след целодневното пътуване в каросерията на военния камион, и Джефри, без да губи време, дойде да ги вземе и настоя да пренощуват у тях. Елизабет бе ужасена от измъчения вид и на двамата, бързешката се зае да ги храни и не спря, докато Конър и момчето не заявиха, че са се натъпкали до пръсване. Най-голямата им дъщеря бе на възрастта на Лорънс и след първоначалното смущение двамата си допаднаха. Къщата бе малка и Конър се чувстваше неловко, че изпратиха момичетата да спят в дневната, за да се настани той в стаята им. След упоритите му протести Елизабет се съгласи той да се премести в „Шератон“, при условие че Лорънс останеше у тях.

Конър никога не се бе впечатлявал особено от стерилния корпоративен лукс, който хотели като този смятаха за задължителен. А след дългите седмици на лишения стаята — с всички увити в целофан

джунджурии — го накара да се почувства като пришълец от друга планета. Прохладният въздух и тихото бръмчене на климатика го изолираха от външния свят, но дори и така безкрайните декари зелени, грижливо оформени градини, трафикът, чийто шум не се чуваше, белите офис сгради и залесените хълмове в далечината му изглеждаха смътно сюрреалистични.

Още по-странна му се стори фигурата, която видя под флуоресцентната светлина в огледалото на банята. Помоли пиколото да му донесе комплект за бръснене и след като стоя под душа поне двацет минути (лукс, срещу който нямаше нищо против), бавно избръсна рунтавата си брада и видя как в огледалото се появява друг непознат вариант на самия него — с почти изчезнали устни, бледи хлътнали бузи и дълга коса, щръкнала във всички посоки като на някакъв проповедник фанатик.

Сега седеше, увил една кърпа около кръста си и наметнал още една на раменете си, и се чудеше дали телефонистката на хотела е забравила за обаждането, което бе поръчал, или линиите за Ню Йорк все още бяха заети. Към марабутата в дърветата се бяха присъединили още четири и сега всички лудуваха, а Конър все още не проумяваше какво всъщност правят. Радиочасовникът на нощното шкафче щракна на четири и десет, което означаваше, че в Ню Йорк сега е девет и десет сутринта, а в Монтана — седем и десет. Майка му обикновено спеше до осем, така че той реши да се обади първо на Хари Търни. Най-после телефонът иззвъни. Телефонистката съобщи, че го е свързала с Ню Йорк. Конър каза, че търси Хари Търни, и зачака.

— Търни.

— Значи още не са те уволнили.

— Боже, Конър! Къде, по дяволите, се беше дянал?

— Липсвах ли ти?

— Боже господи!

— Знаеш ли, за толкова години май не съм те чувал да ругаеш.

— Нима? Е, пазех си това право за когато ще ми потрябва наистина. Какво си правил, мамка му? Конър, за бога, бива ли такова нещо? Ако си държал да те отвлекат и убият, това си е твоя работа, но поне можеше да проявиш малко здрав разум или приличие и да известиш някого къде, по дяволите, се намиращ.

— Хари, съжалявам.

— И би трябвало. Обади ли се на майка си?

— Тъкмо се канех.

— Какво ти става бе, човек! Затвори телефона и ѝ се обади веднага. Аз ще ти звънна по-късно. Имам около хиляда съобщения за теб. Какъв е номерът ти?

Конър му го издиктува и затвори, усмихвайки се виновно. Обади се на телефонистката и ѝ даде номера на майка си, а докато чакаше да го свържат, облече новата си риза и панталон.

Майка му бе много по-милостива. Отдавна била свикнала с изчезванията му и въпреки че този път отсъствието му траяло пет пъти по-дълго от предишните, тя не се тревожела. Конър не ѝ повярва нито за миг.

Тя го попита кога ще си дойде у дома и той я увери, че ще е скоро, веднага щом успее да събере Лорънс и брат му. Попита я как е, какво става с ранчото и тя му се похвали, че е намерила един работлив млад мъж от Огъста, който ѝ помагал за животните. Като се изключело това, в живота ѝ нямало никакви новости.

— Чул си за Ед, разбира се.

— Какво за него?

Последва дълга пауза и той попита отново.

— Синко, Ед почина. Преди миналата Коледа. Бях забравила от колко време те няма.

Конър бе поразен. Майка му разказа какво се бе случило и какъв шок е било за всички. Той седна на леглото и се заслуша като през мъгла.

— Как са Джулия и Ейми?

— Ами те са точно там, при теб, по дяволите!

— Какво?

— Те са там, в Африка.

— В Уганда?

— Да. Поне мисля, че е Уганда. Да ти призная, малко ги бъркам всички тези места, където си ходил. Но точно така, тя отиде да работи с онези бедни деца, които ти беше снимал, нали се сещаш, малките войници. Взе и Ейми.

— В Карингоа? „Сейнт Мери“?

— Точно там. Получих картичка от тях преди месец. Майката на Джулия направо се поболя, че и Ейми замина с нея, но явно там им

харесва.

Конър мълчеше.

— Конър? Там ли си?

— Да.

Ала той бе прекалено разтърсен от емоциите, за да продължи да говори. Почти шепнешком обеща на майка си да ѝ се обади по-късно и затвори.

След един час той крачеше напред-назад в малкия кабинет на Одонг във вестника. През отворената врата виждаше, че в новинарската стая напрежението расте с приближаването на срока за предаване на вестника за печат. Джефри седеше, облегнал се на стола си зад отрупаното с купчини листове бюро. През изминалите двайсет минути говореше по телефона с един стар приятел от колежа, който сега бе старши офицер в северното командване на угандийската армия.

Конър чуваше само едната страна на разговора, но вече бе разбрал накъде отиват нещата. Най-после Джефри затвори. Погледна приятеля си мрачно и поклати глава:

— Няма начин. Има блокади по всеки път, водещ към този район. Няма да стигнеш дори до Гулу. Не пускат никого там, особено журналисти.

— Какво става в Карингоа?

— Той ме уверява, че напредването на бунтовниците е овладяно, но на мен не ми се вярва. Бунтовниците атакуват на два фронта: Макума от северозапад и Кони от изток.

— На какво разстояние са от Карингоа?

— Каза, че са на двайсет и пет километра, но вероятно са още по-близо. Твърди, че много от хората вече са напуснали града. Според него ситуацията е под контрол, но на мен ми се струва, че правителството подценява мощта на бунтовниците.

Конър се обърна и погледна през прозореца към улицата. Един камион се бе преобърнал и бе разпилял товара си от банани и всички коли, такситата и автобуси, чийто път бе препречен, надуваха яростно клаксоните си. Една жена в яркожълти дрехи си пробиваше грациозно път през хаоса, носейки огромен вързоп на главата си и водейки малко дете за ръка. Последните лъчи на слънцето ги обливаха в златисто и хвърляха дълги сенки зад тях.

— Джефри, трябва да ги намеря.

— Няма начин. А освен това може вече да са се евакуирали.

— Доколкото съм опознал сестра Емили, те ще бъдат последните, които ще напуснат града.

Конър се обърна към него:

— Познаваш ли някой пилот с малък самолет, който да ме откара дотам?

— Това е лудост.

— Познаваш ли?

31.

Вече три пъти войниците идваха и ги съветваха да се евакуират, но сестра Емили всеки път им отказваше. „Ако бягаш от дявола — заяви тя, — само му помагаш да стане по-силен.“ Манастирът „Сейнт Мери“ беше отстоявал твърдо на заплахите на Макума и грабителските атаки в продължение на повече от десетилетие и тя нямаше намерение да отстъпва сега.

Отначало спокойствието и увереността, които тя демонстрираше, заразяваха и останалите. Сестра Емили каза на децата и персонала, че няма от какво да се страхуват; че експлозиите, които чуват нощем, са, защото войската бомбардира позиции на бунтовниците, за да ги принуди да отстъпят; че това се е случвало преди и несъмнено ще се случи отново. Ако нещата тръгнеха на зло, убеждаваше ги тя, можеха всички да се натоварят в *Гертруда* — автобуса на два етажа, и да потеглят за минути. Всички изглеждаха успокоени, дори ентузиазирани.

Но дните минаваха, а грохотът от изстрелите се приближаваше с всяка изминала нощ и стана очевидно, че това е повече от поредната грабителска атака. На пътя пред манастира потокът от бежанци се бе превърнал в широка река. От зори до здрач те крачеха, отново останали без дом и имущество, дрипави и нещастни, и с безизразни погледи следяха военните камиони, пълни с войници, които отминаваха с трясък в противоположната посока — на север, към фронтната линия.

Няколко пъти Джулия намираще деца от центъра по прозорците да наблюдават ставащото и въпреки че правеше всичко възможно да заглуши тревогите им, тайно започваше да ги споделя. Не за себе си се тревожеше тя, а за Ейми, която отначало изглеждаше безгрижна и невъзмутима. Заради силно развитото си чувство за вина Джулия успя да съживи всички притеснения за това, че изобщо е довела детето си тук. Майка ѝ се бе оказала права. Вероятно щеше да се наложи да заминат, преди да стане твърде късно. Ейми, която безпогрешно усещаше настроенията на майка си, някак долови тази промяна у нея и

също започна да показва признаци на безпокойство. Стана по-мълчалива, постоянно се оглеждаше къде е Джулия и заспиваше неспокойно, гушеше се в нея и все питаше дали престрелките и експлозиите се приближават.

Предната вечер, след третото посещение на войниците, когато всички деца си легнаха, сестра Емили повика Джулия, Франсоаз и Питър Прингъл да се съберат в нейния офис. Наля на всички по чаша от любимия чай на кралица Елизабет и събщи тихо, че те трябва да се чувстват свободни да си тръгнат.

— Аз все още отказвам да повярвам, че има причини за безпокойство. Лейтенантът ме увери, че отблъскват бунтовниците, но въпреки това настоява, че е по-добре да напуснем града. Попитах го защо и той отвърна, че не е в състояние да гарантира сигурността ни. Казах му, че само нашият Бог Исус може да направи това.

Тя поклати пръст и присви очи.

— Предполагам, че истинската причина да настояват да се махнем, е, защото искат да използват това място за казарма. Същото стана и преди две години. Всяка паника и хората избягаха. — Тя сви рамене и се усмихна. — После... се върнаха.

Отпи от чая си.

— Макума е като подплашено куче, което лае свирепо. Ако побегнеш, ще те подгони. Ако стоиш на място, той ще избяга. Но, Джулия, ако се тревожиш за Ейми, по-добре заминете. Джордж може да ви закара до Гулу и оттам да стигнете до Кампала. Всички ще те разберем. — Тя се обърна към Питър Прингъл и Франсоаз: — Същото се отнася и за вас двамата. Ще ни липсват, разбира се, но ще се справим.

Последва кратко мълчание. Прингъл се прокашля.

— Ами, аз мога да говоря само за себе си — каза той. — Но щом вие с децата оставате тук, и аз няма да ходя никъде.

От изявлението му Джулия се почувства засрамена. Тази нощ, за пръв път от седмица, не се чуваха експлозии и изстрели. Ейми спа спокойно, а Джулия лежеше и се ругаеше наум, че е толкова слаба и глупава. Как бе могла да си помисли — дори за миг — да изостави останалите? Нима не бе направила точно това тогава, преди толкова много години, със Скай? Една грешка стига.

Събуди се сутринта, обладана от нова решимост.

Но тя трая само няколко часа. По залез стрелбата започна отново, по-оглушително и близо от всякога. Сега имаше и нов акомпанимент — тъп звук, за който Питър Прингъл изкоментира, че е от минохвъргачки. Седяха и вечеряха в трапезарията, когато един бял ленд ровър заобиколи с ръмжене сградата. Спря, вдигайки облак прах, пред кухнята и двама души — мъж и жена, бързо слязоха. Джулия ги позна. Бяха датчани — млада семейна двойка, които работеха за една от хуманитарните агенции и понякога се отбиваха за вечеря. Очевидно сега не бяха дошли да споделят храната им.

Отидоха при масата на сестра Емили и всички от персонала се скупчиха около тях. Мъжът дишаше тежко и безуспешно се опитваше да скрие тревогата си. Децата се умълчаха и ги наблюдаваха от масите си.

Съвсем тихо той им съобщи, че Макума е успял да пробие и че войската се оттегля в безпорядък. Бунтовниците се намираха на десетина километра и напредваха бързо към северната част на града, грабейки и опожарявайки всичко по пътя си.

Мъжът седеше, облегнал лакти от двете страни на чашата с бира. Гъстите му руси мустаци опираха до свитите в юмрук длани, а бледосините му очи гледаха немигащо Конър. Ръцете му бяха огромни и почернели от слънцето и на лявата, над тежкия златен ролекс, имаше татуиран кръст и орел с разперени криле, за който Конър предположи, че е емблема на някакъв елитен военен корпус. Вратът му бе по-дебел от обраслата глава, а изпод яката на тъмнозелената му спортна риза се подаваха руси косъмчета.

На Джефри му бяха достатъчни само три телефонни разговора, за да намери човека, от когото Конър се нуждаеше, но освен това не пожела да има друго общо с тази история. Йоханес Крийл имаше малка авиационна компания и за него се носеха слухове, че се занимава с контрабанда, нелегален внос на оръжие и още по-тъмни дела. Конър трябваше да отиде до хотел „Парксайт Ин“, който се намираще до стария паркинг за таксито, и да намери свободна маса на балкона. Крийл щял да го търси там.

Когато се появи, мъжът не поздрави и не протегна ръка да се ръкуват. С доста неясен южноафрикански акцент той поръча на

сервитъора да му донесе бира, седна и каза на Конър да говори направо и да обясни какво иска. Изслуша го без никаква реакция. Но снизходителната му усмивка в момента изразяваше всичко.

— Някой каза ли ти, че там сега се води война?

— Просто ме остави възможно най-близо, без да поемаш рискове.

— Рискове? Макума има шибани ракети земя-въздух.

— Сигурен ли си?

— Сигурен съм.

Той отпи от бирата си.

— Кога мислиш да стане това?

— Веднага.

— Тази вечер? Въобразяваш си, че ще кацам там посред нощ?

— Няма да е нужно да кацаш.

— Какво?

— Ще скоча. Можеш ли да ми намериш парашут?

Крийл присви очи.

— Подиграваш ли се с мен?

— Говоря сериозно. Можеш ли?

— Може би. — Той се ухили. — Друг въпрос е дали ще се отвори.

— Ще ти дам две хиляди долара.

Мъжът се изсмя и погледна настрана, после отново отпи от бирата. Под балкона се носеше бумтене и туптене на рап музика, толкова оглушително, че въздухът вибрираше. Идваше от една бяла кола, която бе спряла до тротоара. Шофьорът бе провесил ръка през прозореца и пляскаше по вратата в ритъм с музиката.

— За десет може и да си помисля.

Договориха се за шест, макар че сделката едва не се провали, когато Конър обясни, че няма парите в момента и че ще се обади на банката си в Ню Йорк да преведе сумата по сметка на Крийл.

Отпред го чакаше черен рейндж ровър с шофьор и двамата се качиха и се отправиха извън града. Караха на юг и после на запад в продължение на около половин час, без почти да проговорят, докато преминаха покрайнините, заменени от шубраци, и най-после стигнаха до малка частна писта. Около нея се издигаше стабилна ограда, а на

входа стояха въоръжени пазачи, които докоснаха шапките си за поздрав и пуснаха колата веднага щом видяха Крийл.

Имаше малък офис с примигваща флуоресцентна лампа и колония от комари. Крийл попита как се казва банката на Конър и набра номера, за да се увери, че наистина ще се свържат с нея. После подаде слушалката на Конър и написа на един лист данните за своята банкова сметка, сетне се надвеси над него и слуша внимателно, докато той даваше нареждания за превода.

Когато приключиха с това, той остави Конър при комарите и отиде в склада в дъното на сградата, за да изрови парашута, и докато го чакаше, Конър се обади на Джефри, който отново се опита да го разубеди.

— Слушай — каза му Конър. — Ако там бе Елизабет с една от красивите ви дъщери, нямаше ли да направиш същото?

— Аз не знам как се скача с парашут.

— Ето, виждаш ли? Аз нямам това извинение.

— Колко време е минало, откакто си скачал за последно?

— Известно време.

Конър го помоли да предаде на Лорънс, че ще се върне за него възможно най-скоро и че ако поради някаква причина не успее, Джефри ще се постарее да събере двамата братя. Джефри му обеща.

— Помня, че ми разказа за тази жена първия път, когато се запознахме, преди толкова години. Сигурно още я обичаш много.

Това прозвуча като въпрос и Конър се поколеба, защото това бе най-значимият въпрос, който някога му бяха задавали. Но чувстваше, че дължи на приятеля си истината.

— Винаги съм я обичал и винаги ще я обичам — каза той простичко.

Крийл се появи отново с една зацапана платнена торба и когато я стовари на пода, се вдигна облак прах.

— Отдавна никой не е искал да го ползва — ухили се той.

Конър поиска фенер и щом Крийл му намери, изнесе торбата навън и извади парашута. Закачи единия му край на кука на стената и го опъна, за да го огледа внимателно. Беше съвсем обикновен модел, но с възможност за насочване и аварийно отваряне, с осем и половина метров коничен купол и старомодни въжета от памук и платно, които бяха виждали и по-добри дни. Провери всяка от двайсет и двете

водещи върви и откри само две малки дупки, после провери коланите до свръзките и повдигачите. Не беше много добър, но щеше да свърши работа. Крийл стоеше със скръстени ръце, облегнат на рамката на вратата, и се хилеше самодоволно.

— Надявам се, не си претенциозен.

— Ще свърши работа. Има ли резервен?

Крийл се засмя:

— Не бих се тревожил за това, брато. Сигурно ще те застрелят, преди да си докоснал земята.

— Приемам това за „не“.

Докато Конър внимателно сгъваше парашута, Крийл отново влезе вътре и излезе, препасал кобур с деветмилиметров пистолет на кръста. В ръка носеше полуавтоматична пушка и черно найлоново яке, което хвърли на Конър.

— Облечи го. С тази шибана риза ще им е трудно да не те улучат.

Двайсет минути по-късно чесната ускоряваше по пистата. Всички освен предните две седалки бяха махнати, вероятно за да се отвори място за контрабандната стока, която обикновено превозваше. Имаше товарна врата отстрани зад крилото, така че скокът нямаше да е толкова труден, колкото Конър очакваше.

Излетяха на юг и под тях се простря черната шир на езерото Виктория. После наклониха криле, описаха широк завой и поеха на север, а светлините на Кампала блещукаха вдясно от тях в горещия нощен въздух. Това бе първият миг на спокойствие, който Конър си позволяваше, откакто бе телефонира на майка си, и сега осъзна, че в трескавото желание да намери Джулия и Ейми още не е помислил за починалия си приятел Ед, когото вече бе загубил завинаги. И докато светлините на предградията избледняваха и изчезваха зад тях, а малката чесна се отправи на север в злокобната нощ, той усети как тъгата се надига у него и се настанява като оловна тежест в гърдите му.

Клоните на дърветата се опираха в покрива на автобуса, докато той минаваше под тях нагоре по алеята. Шумът бе толкова силен и шокиращ, че някои от децата, които седяха на горния етаж, пицяха ужасени и навеждаха глави, сякаш очакваха покривът на автобуса да се отдели като капак на консервена кутия.

Джулия седеше, прегърнала Ейми, на най-задната седалка горе. През прозореца отляво виждаше сенките на прилепите, излитащи от манговите дървета, а когато погледнеше назад, съзираше съсредоточеното лице на Питър Прингъл на кормилото на камиона, който ги следваше. Повечето деца и персоналът бяха в автобуса, а останалите седяха натъпкани в отворената каросерия на камиона. Зад него имаше два по-малки пикапа, в които бяха всички готвачи и помощници от кухнята, но Джулия виждаше единствено купчините багаж, закрепени към покрива с въжета. Четиримата пазачи на центъра бяха разпределени по един във всяка кола.

Когато автобусът стигна до портата на манастира, се наложи да спре, защото пътят отвън представляваше кипящ поток от паника и хаос. Повечето бежанци вървяха или тичаха, имаше коли, камиони и пикапи, които се промъкваха покрай тях, надувайки клаксони. Хората се вкопчваха отчаяно в техните страни и покриви, размахваха ръце и ритяха другите, опитващи се да се изкачат. Джулия видя един мъж, който се опитваше да кара колело, като държеше пищящо бебе в едната си ръка, а две изплашени пилета размахваха криле, повесени на колана му. Сякаш незабелязващи нищо през облаците червен прах, който се носеше над хаоса, преминаваха с грохот камионите на оттеглящата се армия, натъпкани с войници — изтощени, ранени, полудели и мъртви.

Когато тълпата забеляза конвоя на „Сейнт Мери“, десетки хора се втурнаха, завикаха и замахаха с ръце и докато автобусът излизаше на пътя, запищяха и заблъскаха по стените му. Джулия чу как пазачът и сестра Емили на долния етаж отблъскват желаещите да се промъкнат вътре, като им повтаряха отново и отново, че няма място за тях. Ейми трепереше от страх.

— Мамо!

— Няма нищо, скъпа. Всичко е наред.

Разбира се, това не отговаряше на истината и може би никога нямаше да бъде вярно, но Джулия не бе в състояние да каже нищо друго. Момичето се държа много смело, докато приготвяха багажа си и помагаша на останалите в подготовката им за тръгване. Джулия погали косата ѝ и усети как челото ѝ се смръщва още повече и ръцете ѝ я стисват с всичка сила.

Автобусът вече бе на пътя и Джордж, градинарят, съвсем сам в тясната шофьорска кабинка, натискаше неспирно клаксона и насочваше *Гертруда* на юг през разделящите се вълни от хора. Джулия отново погледна назад и видя Прингъл и останалите камиони да минават през портата и да поемат след тях. Зад тях тя за пръв път видя блясъка на избухващи бомби. Далеч на север хоризонтът изглеждаше пламнал.

Чу се тропот от стъпки по металната стълбичка и сестра Емили се появи усмихната, сякаш това бе някаква вълнуваща училищна екскурзия. С весел глас тя попита децата как са и защо, за бога, са се умълчали така. Те се размърдаха по местата си и я погледнаха, но само две-три измърмориха нещо в отговор. Сестра Емили остана невъзмутима, погледна Джулия, видя, че Ейми е сгушена под ръката ѝ, и направи физиономия, която бе едновременно тъжна, смешна и пълна със съчувствие.

— Ейми, мисля, че се нуждаем от някоя песен. Какво предлагаш да изпеем?

Ейми повдигна леко рамене, но не продума. Сестра Емили настоя:

— Какво ще кажеш за някоя от английските песни, на които ни научи? От твоя филм за лъва. Не? Ами тогава „Лилавата подводница“?

— Жълтата.

Сестра Емили се намръщи.

— Сигурна ли си? Мисля, че е лилавата.

— Жълтата!

— Добре, може би си права. Както и да е, какво ще кажеш да я изпеем?

Сестра Емили очевидно бе забравила мелодията и погледна Джулия да ѝ подскаже. И тъй като певческите възможности на Джулия открай време бяха обект на присмех и подигравки от страна на дъщеря ѝ, тя изпя само няколко думи, преди Ейми да се усмихне и да избухне в кикот. После Кристин и Томас, които седяха наблизко, също започнаха да се смеят — не само на Джулия, но и на сестра Емили, която бе подела мелодията, макар че не знаеше думите. При всяко изпяване на припева тя наричаше подводницата с различен цвят и това караше Ейми да пее още по-силно, за да я поправа, докато постепенно, едно

след друго, и останалите деца се включиха и скоро всички на този етаж пееха.

Още докато беше част от пеещото множество, Джулия осъзна, че тази принудена веселост бе, разбира се, някакъв вид отрицание, но така очите на децата бяха отправени към приятелчетата им, а не към бягащите тълпи на пътя, които махаха и викаха за помощ, докато автобусът ги подминаваше. Пък и — както казваше Ед — какво лошо имаше в едно здравословно отрицание? Нейният дълг бе към тези, на които можеше да помогне, и най-вече към Ейми. И като гледаше как пеенето повдига духа на децата, започна да се чувства по-силна. Когато песента свърши, те запяха друга, после още една и щом погледна през рамо, Джулия видя, че Прингъл и неговите пътници също пеят. Всичко ще бъде наред, каза си. Щяха да успеят.

Отначало нощта бе ясна и тънката като сърп луна не затъмняваше звездите. Летяха без светлини и през първия час — на голяма височина, земята се разстиляше далеч под тях — сивото на пустошта, черното на джунглата и спокойните води на езерото Киога, което блестеше като обсидиан.

Седяха един до друг, Конър бе вдясно и лампичките на измервателните уреди светеха между тях, а пушката на Крийл проблясваше леко, пъхната в специални скоби над главата му. Носеха слушалки, за да могат да говорят въпреки рева на двигателя, но почти не продумваха, освен когато Крийл му сочеше нещо и му назоваваше имената на местата, над които прелитаха.

Когато съзвездието Лира изчезна вляво от тях, а земята вдясно се превърна в пустош, видяха пред себе си облаци и Крийл отбеляза, че Конър трябва да благодари на съдбата, защото ако небето било ясно, щели да бъдат лесна мишена и щяло да се наложи той да скочи много преди да стигнат до желаното място. Попита го къде се е учил да скача с парашут и Конър му обясни.

Облаците се движеха, изтикващи от лек западен вятър. Първите, до които достигнаха, бяха пухкави като памук и отделни и Конър гледаше сенките им върху пресъхналата земя и сянката на самолета, която се плъзгаше между тях. Но като продължиха още по на север,

облаците започнаха да се сгъстяват, да стават по-тъмни и скупчени един до друг и някъде далеч от запад изскочи светкавица.

Още бяха на повече от сто километра южно от Карингоа, когато усетиха за първи път войната. Под прикритието на облаците сега летяха по-ниско и през една пролука видяха фаровете на много камиони по един прав път. Крийл веднага се отдръпна на запад и започна да се издига. Следващия път, когато зърнаха пътя, той изглеждаше много по-оживен и натоварен и светлините на фаровете се движеха по-бавно. Издигнаха се високо над облаците и на север забелязаха мек червен отблясък, който сякаш се разпръсна и засили, докато се приближаваха към него. От дните си като парашутист Конър знаеше какво е това.

Скоро облакът грейна като огромен червен котел пред тях и Крийл изви чесната още по на запад, за да го заобиколи. След минута облаците се разделиха и двамата видяха град Карингоа и пламъците, които го обрамчваха от север. Дори в кратките секунди преди облакът отново да скрие гледката, те забелязаха блясъците от експлозиите и червените линии в небето от изстрелите.

— Чувал съм за доста адски тъпи начини да умреш, но този ги бие всичките. Ще прелетя още веднъж и после се омитам. Ако ще скачаш, по-добре се приготви.

Конър погледна цифрите на измервателните уреди и направи някои бързи изчисления. Летяха с двеста километра в час на шестстотин метра височина, което бе доста по-високо, отколкото му се искаше. Щеше да е по-безопасно, ако парашутът се отвори на сто и трийсет метра, защото колкото по-малко време се носеше пред очите на света, толкова по-големи бяха шансовете му.

— Можеш ли да се спуснеш по-ниско, преди да скоча?

— По-ниско от това не може, брато. Долу имат едни шибани играчки и бог знае какво лети из въздуха. Цяло чудо е, че още не са ни уцелили.

— Ако минем на изток, пушекът ще ни скрие. Там ще успееш да се спуснеш по-ниско.

Крийл изруга тихо и поклати глава, но скоро стана ясно, че ще изпълни желанието му. Докато завиваха на изток около светналия облак, Конър разкопча предпазния си колан и свали слушалките. Когато стана от седалката си, пилотът вдигна дясната си ръка:

— Успех, брато!

Конър стисна ръката му и му благодари.

— Сега се омитай отгук — каза Крийл.

Конър стигна със залитане до товарния изход при опашката, като се хващаше за каквото му падне, докато самолетът се накланяше и се тресеше през облака. Провери презрамките на парашута, после се наведе до вратата и хвана дръжката. Сърцето му биеше силно. Замисли се за последния път, когато бе скачал — онзи ден в Змийската планина, а това сякаш бе в някакъв друг живот. Спомни си как двамата с Ед скочиха последни и колко бледо бе лицето на Ед, докато гледаше как другите скачат, защото се тревожеше, че Джулия е някъде долу сред пламъците, точно както и сега.

— Петстотин и трийсет! — извика Крийл.

Конър стисна дръжката и запречи крака от двете страни на вратата, за да не го засмуче въздушната струя.

— Добре! — изкрещя той. — Отварям!

Без да погледне назад, Крийл вдигна палец.

Вратата се отвори и след секунди Крийл гмурна самолета под линията на облаците, а Конър зърна за пръв път терена, на който щеше да се приземи. Бяха може би на три километра източно от града и през дима виждаше, че северната му част е в пламъци, които се извисяваха чак до небето. Различаваше силуетите на камиони, които се движеха от север в тази посока. Димът и светлината на огъня му пречеха да огледа добре близката местност. Познаваше разположението на града, но не и района около него, а виждаше само мастилени петна на джунглата и сивите кръпки помежду им, за които предположи, че са полета.

— Добре! — извика Крийл. — На четиристотин и петдесет сме. Ще те смъкна до четиристотин, но по-ниско не мога. Скорост сто и осемдесет километра. Застани на вратата!

Конър се хвана с една ръка за рамката и се приближи до вратата, приведен, така че пръстите на краката му вече стърчаха навън. Коленете му трепереха, той също потрепери и това му се стори странно, защото сърцето му биеше силно, но не от страх, и го обливаше топлина. В следващия миг го обзе странното и натрапчиво усещане, че някой стои до него, макар и да бе наясно, че не може да е Крийл. Обърна се и погледна. Не видя нищо, но усети присъствието

още по-силно. Независимо дали бе реално или рожба на трескавото му въображение, той знаеше без никакво съмнение, че това е Ед.

— Четиристотин и дваисет!

Конър сви дясната си ръка в юмрук и я притисна към гърдите си.

— Хей, стари приятелю — прошепна той на вятъра. — Огнени сърца!

— Четиристотин! Скачай, откачен нещастнико!

Конър се хвърли в нощта с всичка сила. Усети вихъра от топъл въздух край себе си.

— Едно-едно-хиляда...

Докато падаше, се завъртя, погледна нагоре и видя корема на чесната да се накланя рязко и да се издига бързо към облаците.

— Две-едно-хиляда...

За да увеличи шансовете си да остане невредим, щеше да изчака възможно най-дълго, преди да дръпне въженцето за отваряне. Прецени, че има пет секунди, не повече. Разпери ръце като крила, за да застане в правилната поза.

— Три-едно-хиляда...

Сега гледаше надолу, издигащият се въздушен поток пареше очите му и те започнаха да сълзят. Виждаше само мрак, нищо друго.

— Четири-едно-хиляда...

Протегна се към въженцето и усети пристъп на паника, защото не можа да го намери. Но после го откри и го стисна здраво.

— Пет-едно-хиляда...

Дръпна го силно и почувства как поддава и после слабото пърхане и подръпване на гърба му, когато изтеглящият парашут се разтвори и издърпа големия парашут след себе си. Напрегна се и само миг по-късно усети дръпването и подскочането на гърдите и раменете си, когато голямото платно на парашута се опъна и изпълни с въздух. И после онзи момент на абсолютно спокойствие, преди звукът да нахлуе в главата му. Чу последния отекващ рев на чесната, гърма на бомбите и минохвъргачките и трясъка на автоматите.

Намери насочващите щифтове, които не му бяха от особена полза, защото имаше съвсем смътна представа накъде трябва да се движи. Отне му известно време, докато погледът му се проясни, и малко повече, преди да осъзнае, че причината да не вижда почти нищо е, че въздухът е пропит с дим. Усети гъстия отровен вкус в устата си,

той пареше очите и ноздрите му и когато вдигна глава, го видя да се вие под големия бяло-оранжев купол на парашута.

Дори и в гъстия дим парашутът бе набиваща се на очи мишена и бе повече от вероятно някой от земята да го забележи. Оставаше само да се моли този, който го зърнеше, да е на достатъчно голямо разстояние и да не е добър стрелец. През всичките тези години и работата му във военни зони имаше много моменти, когато съзнателно рискуваше живота си, но никога не се бе чувствал толкова безпомощен и уязвим. Много пъти бе предизвиквал смъртта и с перверзната си логика тя всеки път решаваше да не го вземе при себе си. Вероятно през цялото време е знаела колко малко се страхуваше, колко нищожна бе цената на живота му в собствените му очи.

Но докато се носеше надолу през дима и тъмнината, той осъзна, че залогът се е променил. Сега му пукаше. Имаше две причини да остане жив и те бяха някъде там долу, отвъд дима и пламъците. Ако бяха живи, той щеше някак да ги намери. Ако бяха мъртви, смъртта можеше спокойно да прибере и него.

Когато бе на двайсет и пет метра от земята, димът сякаш внезапно се разчисти. Някъде вляво от себе си чу мъже да крещат и зърна за миг фигури, които тичаха към него — може би на триста-четиристотин метра. И после той погледна надолу и видя тъмните върхове на някакви гигантски палми, които се извисяваха насреща му. От далечната им страна имаше по-светло петно, там щеше да се скрие от погледите на мъжете и Конър мислено се помоли това да е поляна. Дръпна силно и вдигна коленете си колкото можа високо и следващото, което усети, бе как провисва на височината на гърдите си между клоните на палмите, а после пада бързо надолу. Обувките му докоснаха земята, той се претърколи и праметна и спря по гръб точно навреме, за да види, че парашутът се спуска отгоре му като саван.

Усети остра болка в дясното си рамо, но краката му бяха невредими и това бе най-важното. Стигна до края на платното, повдигна го и за момент замръзна неподвижен, за да се послуша. Чуваше гласове, но не можеше да определи посоката, защото дърветата заглушаваха звука. Все пак знаеше, че разполага само с броени секунди да се освободи от парашута и да излезне.

Поляната бе обработена и сякаш бе част от някаква плантация. Растителността от другата ѝ страна бе гъста. Конър се зае да откопчава

презрамките на парашута. Бяха различен вид от тези, които познаваше, и едната сякаш бе заяла. Вече чуваше мъжките гласове много по-близо. Трябваше да упражни откопчаването в самолета и сега се наруга за своята непредвидливост. След като най-сетне се освободи, хукна с всички сили към прикритието на дърветата.

Щом се озова сред тях, чуваше само крякането на жабите и цвъртенето на насекомите. Растителността под дърветата бе избуяла и сплетена и той се провираше, пълзеше, промъкваше, за да успее да напредне поне малко. Имаше съвсем смътна представа в каква посока се е отправил, но съдейки по това, което бе видял в последния момент от горящия град, предполагаше, че се движи на юг. На всеки няколко минути спираше, затаяваше дъх и се ослушваше за мъжете. Но единственото движение, което долавяше, бе от клоните, които се наместваха на местата си, след като той ги бе разбутал.

Точно когато започваше да се чувства в безопасност, подплаши някакви заспали птици и те избухнаха в крясъци, замахаха с криле и Конър помисли, че сърцето му ще се пръсне. Наруга ги и ускори ход, защото бе сигурен, че преследвачите му са ги чули. Нямахше значение дали мъжете бяха от хората на Макума или от угандийската армия. И в двата случая щяха да го убият, преди да му предоставят шанс да обясни защо се е озовал неканен на това място.

Нямаше как да разбере какво разстояние е изминал в гъсталака. Често зърваше през дърветата горящия град и най-после забеляза голямата водна кула, която се намираще близо до пазара, и по нея се ориентира и промени посоката, в която се движеше. Експлозиите бяха спрели. От време на време виждаше войници — дребни силуети на фона на пламъците, тичаха през полето и стреляха в движение, както Макума ги беше учил. Конър зърна двама, които бяха уцелени и паднаха. Над тях се появи хеликоптер, от който стреляха, отражението на пламъците обagri в оранжево корема му, преди да изчезне към южния край на Карингоа. В хаоса можеше само да гадае, но му се струваше, че бунтовниците почти са успели да завземат града, а войската оказва последна съпротива в южните райони.

Когато Конър се отправи още по на юг, градът се скри зад дърветата и скоро за него загатваха само светлините от огньовете. Най-после в тъмнината видя това, което търсеше — бледа хоризонтална ивица с тъмни очертания на дървета зад нея. Това бе задната стена на

градината на манастира и той прескочи канавката край нея, притисна длани към варосаната стена и наведе глава, докато си поемаше дъх. Дишаше тежко и бе плувнал в пот, лицето и ръцете му бяха одрани и окървавени от бодлите и острите листа. Черното яке на Крийл бе подгизнало и му държеше толкова топло, че Конър направо завираше, но с него бе по-незабележим и затова не го смъкна. Почина си съвсем за кратко, после се вдигна над кървавите отпечатащи от дланите си на стената и се прехвърли в градината.

Манастирът гореше, параклисът — също. Скрит под портокаловите дървета, той видя пламъците, които изскачаха от прозорците на горния етаж. Един по един дървените капаци се сриваха и падаха с трясък на земята, разпръсквайки огнени искри във всички посоки. Конър очакваше да види войници, но мястото изглеждаше изоставено, вече не се чуваше и никаква стрелба, а само пукането и тътенът на горящата сграда.

Гледа още известно време, опитваше да си представи манастира такъв, какъвто беше преди, и как Джулия и Ейми са живели тук, но тези мисли сякаш принадлежаха на друга вселена. Прекоси игрището през горящите отломки, мина край опустошените кухни и димящите останки от палатката, която служеше за трапезария, и после край стената на параклиса, където видя малките пламъчета, гонещи се по овъглените греди на покрива като весели дяволчета. Когато мина пред сградата, стресна едно мърляво куче, което влачеше нещо бледо със зъбите си, и то побягна, за да изчезне в гората от мангови дървета.

Конър тръгна по алеята под пламъковите дървета и нито веднъж не погледна назад към горящия манастир. Когато наближи портата, видя на пътя отвън два преобърнати камиона, и двата в пламъци. След миг чу трясъка на картучница, скри се сред манговите дървета и почти веднага се спъна в един войник.

Мъжът лежеше в тревата, скрит зад стената и насочил пушка към портата. Ако се съдеше по униформата му, бе от угандийската армия. Имаше и други — шестима или седмина, всички легнали в тревата. Конър коленичи, но те му извикаха да легне и в мига щом той се хвърли на земята, една граната избухна между двете порти.

— Идвай! Идвай! Идвай!

Изведнъж всички скочиха на крака и побягнаха по алеята и без да се замисли, Конър също се изправи и хукна с тях. Докато минаваха

през портата сред разнасящия се дим от гранатата, картечницата отново откри огън и Конър видя как облак прах изригна край него и чу куршумите, които се изсипваха върху хоросана на колоните и рикошираха към дърветата. Никой не бе уцелен, всички тичаха приведени, като се криеха между храстите и дърветата, и когато стигнаха до страничната стена на двора на манастира, си помогнаха да се изкачат отгоре ѝ, да се прехвърлят от другата страна, за да потънат в храстите там. Единият мъж имаше нашивки на сержант на ръкава си. Той стисна рамото на Конър.

— Ти учител ли си?

За момент Конър не разбра какво го питат. Сержантът посочи с палец горящия манастир.

— Учител, тук?

— Да.

— Ела. Трябва да побързаме.

На около километър и половина надолу стигнаха до малък конвой от камиони, който ги чакаше, прикрит под няколко високи дървета, а от двете страни на пътя имаше обрасли с гъста растителност хълмове. Чакащите крещяха и постоянното пицене на късовълновите радиостанции само помагаше да се засили нарастващото чувство за паника. Очевидно всички искаха да се махнат час по-скоро оттук.

Конър бе единственият цивилен и чужденец между тях, но никой не се интересува кой е и какво прави там, така че той се стараеше да не се отделя от младия сержант и се качи заедно с хората му в откритата каросерия на единия камион. Когато някой камион се напълнеше, поемаше по пътя и скоро този на Конър също пое през задушавания прахоляк, а пламъците на горящия манастир осветяваха небето зад тях.

Бунтовниците очевидно бяха заобиколили града в опит да отрежат пътя през долината, защото по хълмовете от двете му страни от време на време блясваха експлозии и отекваха гърмежи, а в светлината на фаровете на камиона зад тях Конър виждаше, че пътят е осеян с кратери от мини и заринат с вещи, изгубени от бежанците, и изгорели останки от коли и камиони. Пръснати бяха и трупове и докато минаваха край тях, Конър ги оглеждаше с нарастващо чувство на тревога и си повтаряше отново и отново, но все по-неубедително, че

двете същества, които обичаше най-много на този свят, са някъде в безопасност.

Някои от войниците край него бяха ранени и всички изглеждаха твърде изморени и шокирани, за да говорят, просто се взираха невиждащо в нощта или в подскачащия метален под. Този, който седеше срещу Конър, бе на не повече от шестнайсет години. Имаше кървяща рана на главата и трепереше. Конър свали якето си и внимателно наметна с него раменете на момчето.

Не след дълго въздухът пред тях сякаш се разцепи и всички трепнаха и се снишиха. Конър видя три изстребителя да прелитат над долината, отпавили се на север — към Карингоа. След няколко секунди се чу гърмът от ракетите, които бяха изстреляли, и дълго кънтя между хълмовете и по протежение на долината. Тъкмо звукът бе замрял, когато се появиха други самолети, изсвистяха над главите им и направиха същото, и още самолети, докато камионът им не стигна толкова навътре в долината, че експлозиите вече се чуваха като приглушено мърморене и се виждаше смътно червено отражение в далечината.

Конър не можеше да прецени колко време е спал, но когато се събуди, небето просветляваше от зората. Повечето войници в камиона още дремеха. Облаците бяха ниски и оловносиви, въздухът бе влажен и миришеше на дъжд. Все още не напълно разбуден, той погледна разсеяно назад по пътя, към избледняващите фарове на камиона зад тях, който бавно заобикаляше изгорял автобус.

И точно тогава го видя. Стария автобус на два етажа, собственост на манастира.

Конър скочи на крака и извика на шофьора да спре. Войниците наоколо се разбудиха, някои се ядосаха и го нахокаха. Той отново извика, но шофьорът очевидно не го чу или не се впечатли, защото започна да ускорява. Конър се обърна, прескочи, залитайки, краката на войниците, които го ругаеха и го навикваха, но нищо не бе в състояние да го спре. Той стигна до шофьорската кабина и затропа по задното стъкло, а после и по покрива.

— Спри! Трябва да спреш!

Шофьорът не изглеждаше доволен от това и му изкрещя нещо в отговор, но Конър не го разбра и продължи да чука, докато камионът не намали и още преди да бе спрял напълно, той се преметна през

страничната преграда и скочи на пътя. Падна при приземяването, но веднага се изправи на крака. Шофьорът се подаде от кабината си и го засипа с ругатни, същото правеха и много от войниците в каросерията, но Конър не се впечатли.

— Автобусът! Това е автобусът на манастира! Моето семейство!

Обърна се и хукна. Камионът, който се движеше насреща му, наду клаксона, но той не му обърна внимание и изтича покрай него. Имаше не повече от сто и петдесет метра до автобуса, но на Конър му се сториха десет пъти повече. *Гертруда* лежеше килната, с колело в канавката, и бе опасно наклонена, сякаш с едно бутване щеше да се преобърне. Дълго преди да стигне до автобуса, видя, че е изгорял. Стъклата на прозорците ги нямаше, покривът и предницата бяха почернели и деформирани и само по най-долната част тук-там още се виждаха следи от червената му боя. Ниско отпред — там, където някога бе стояла решетката — сега зееше дупка като от силна експлозия. В шофьорската кабина имаше труп, изгорял до неузнаваемост, свит и приведен, сякаш дори и сега, в смъртта си, се опитваше да се предпази.

Конър се подготви да намери още трупове в автобуса. Но и на двата етажа не откри нито един, същото бе и в изгорелия камион отзад. Младият сержант и двама от хората му дойдоха, за да го върнат в камиона.

— Не трябва да спираме тук — каза сержантът.

— Вие тръгвайте.

— Не. Трябва да дойдете. Тук е опасно.

Той постави ръка на рамото му, но Конър разсеяно я избута и пак му повтори да тръгват без него. Мислено си представяше какво се е случило тук. Тъй като имаше само един труп, вероятно другите бяха успели да избягат невредими. Може би са били откарани от други коли.

— Елате — каза военният. — Тук няма нищо за вас.

— Може да са тук. Някъде.

— Къде? Вижте, няма никой.

Още един камион изрева по пътя и наду тъжния си клаксон, докато ги подминаваше. Конър извърна измъченото си лице настрана и се вгледа в тъмнозелената джунгла на хълма, върхът на който опираше в ниския облак. Усети бавно, пронизващо чувство на загуба и

отчаяние, което се надигна у него, и тръгна, залитайки, към шубрака край пътя и изрева, обърна глава към небето:

— Джулия!

Звукът отекна в долината и той завика името ѝ отново и отново, а ехото разнасяше всеки негов вик. Когато и последният ек утихна, той се изправи и обходи с поглед склона, търсейки да долови и най-малкото движение. Но всичко бе неподвижно.

После заваля дъжд — отначало с бавни, тежки капки, които барабанияха по земята и лицето и раменете му, а сетне бързо изпълниха въздуха с мирис на утоляващ жаждата си прах.

— Елате — каза сержантът внимателно.

Конър не бе в състояние да проговори. Поклати отрицателно глава.

— Може да ги намерите в някой от лагерите.

Той кимна и сведе глава. Дъждът се засилваше и капките падаха по-бързо, косата и ризата му вече бяха прогизнали. Другите чакаха в откритата каросерия на камиона и подвикваха нетърпеливо.

— Хайде елате — подкани го сержантът. Отново постави ръка върху рамото на Конър и този път той нямаше сили да я отмести, а вместо това се остави да бъде отведен в отчаянието си обратно.

Когато бяха на половината път, виковете на войниците изведнъж се промениха, сякаш вече не го гълчаха. Сержантът до него погледна назад към автобуса и спря.

— Вижте — каза той.

Конър се обърна. Дъждът бе силен, очите му бяха пълни със сълзи и отначало не забеляза нищо. Но после фигурата в шубрака край пътя се раздвижи и той я видя.

— Конър?

В дъжда гласът ѝ бе слаб и несигурен, сякаш тя не вярваше на очите си.

— Конър? Наистина ли си ти?

Той тръгна назад по пътя, чувстваше краката си толкова слаби, че едва не се строполи. И тя излезе на пътя и тръгна към него през бледата завеса на дъжда.

— Джулия?

Спряха на няколко метра един от друг, стояха и се гледаха, сякаш всеки виждаше духа на другия. Памучната ѝ рокля бе съдрана, лицето

й бе мръсно, късата й коса — разчорлена. Нито веднъж през всичките години на копнеж и мечти за нея не я бе виждал толкова красива.

— Защо си?... Какво правиш?... — промълви тя.

— Чух, че сте тук. Дойдох да ви намеря.

Тя поклати леко глава и после лицето й се сбръчка, а той пристъпи към нея, прегърна я и усети как цялото й тяло трепери. Опита да й каже поне малко от това, което изпълваше сърцето му, но не намери подходящите думи, нито дори глас, с който да ги изрече. Притискаше главата й към гърдите си и я галеше, а Джулия бавно вдигна ръце, прегърна го и се вкопчи в него. От опита й да каже нещо не се получи нищо и просто заплака, а той си помисли, че тя ще рухне.

През рамото й сега съгледа и другите — появяваха се откъм дърветата като изплашен и предпазлив дивеч. Видя Прингъл, лекаря, и сестра Емили, която държеше две деца за ръце, още деца вървяха зад нея, водени от монахините. Покрай всички тях се шмугна и бързо се втурна на пътя, затичана към майка си, Ейми — дъщерята, която той не бе прегръщал, откакто бе бебе, и която се бе превърнала в това високо, чудесно момиче със зацапано, разтревожено лице и буен поток от мокри руси къдрици.

— Мамо?

Джулия я прегърна и започна да й обяснява кой е Конър, но детето някак вече се бе досетило и колебливо му протегна ръка и стисна неговата. Дъждът се стичаше върху тях и превръщаше пътя в река, а тримата стояха вкопчени един в друг, сякаш никога нямаше да позволят на света или съдбата да ги разделят.

32.

Бе една от онези кристално ясни утрини в Монтана, когато прясно навалелият сняг блести като сатен, а планините се открояват толкова рязко на фона на синьото небе, че можеш да преброиш всяка тяхна замръзнала дипло. Джулия излезе след кучетата на новата веранда и затвори кухненската врата зад себе си. Дори и в студа дървеният под още миришеше на смола. Тя постоя малко, загледана в планините през ледения бретон на стрехите, от устата ѝ излизаше пара, а двете млади колита се въртяха и подскачаха край нея.

— Кротно, момчета. Долу! Долу!

Слезе по стъпалата и пак спря и засенчи очите си от блясъка на снега, за да вижда по-ясно. Единствената следа от конете бе двойната диря, която водеше от обора, през двора и с лека извивка нагоре през хълма и между дърветата. Предположи, че ще се върнат от обичайната си посока, така че вдигна яката си и се отпрати към потока.

Къщата, която си построиха, се намираше в падина до хълмовете, на двайсетина километра на изток от масивната варовикова стръмнина на Скалистите планини. Дървената постройка бе ниска и скромна и след като пушекът се виеше от каменния комин, а слънцето огряваше бледите стебла на трепетликите отзад, вече изглеждаше съвсем на мястото си. Отне им повече от година да я построят. С всяка дъска и гвоздей, с всяка греда и подпора новата конструкция на живота им бавно придобиваше форма.

Завръщането им у дома бе трудно.

Първите няколко дни, които прекараха в Кампала, преди да отлетят за дома, Джулия и Ейми стояха сгушени в хотелската стая, още непрживели шока, ближеха раните си, а Конър търчеше из града, за да урежда всичко необходимо. Искаше да помогне на сестра Емили в търсенето на нов дом за децата от „Сейнт Мери“ и после да събере Томас и Лорънс Ниеко, които бяха осиновени от приятелите на Конър — семейство Одонг. Дори съдейства в уреждането на погребението на

стария Джордж, градинаря, който бе поразен от мината и по някакво чудо бе единствената жертва по време на бягството им от Карингоа. В резултат от всичко това Джулия и Конър не бяха останали насаме нито за миг. Дори авиокомпанията бе против тях. Нямаше три свободни места едно до друго, така че Конър седя отделно по време на полета.

След удивителния му поход, за да ги открие, след отчаянието, с което бе викал името ѝ в джунглата, измъчен, мръсен и съкрушен край изгорелия автобус, и след мига, когато тримата се вкопчиха един в друг под дъжда, след всичко това Джулия предполагаше, че проблемите са решени и че щом се завърнат в Монтана, тя и Конър ще бъдат заедно и тримата ще заживеят щастливо като семейство. Но не се получи така.

Докато бяха в Африка, къщата в Мисула бе дадена под наем на студенти. Те бяха приятели на техни приятели и я бяха оставили чиста, подредена и без нанесени щети, но бяха пренаредили всички мебели и след тях в къщата миришеше по съвсем друг начин, така че Ейми избухна в сълзи, щом прекрачи прага ѝ. Каза, че вече не я чувства като свой дом.

Щом намери старите си играчки и книги и възстанови връзките си с приятелите, се почувства по-добре. Дали мирисът се разсея, или просто свикнаха с него, но скоро го забравиха. Ала във въздуха имаше нещо много по-силно, което никакъв освежител или препарат за почистване не можеше да прогони. Споменът за Ед бе навсякъде, не просто в снимките — много от които самият Конър бе правил — а като почти осезаемо присъствие във всяка стая.

Джулия знаеше, че Конър навярно го усеща още по-остро от нея. Тя се опита да го възприеме като доброжелателно, да се убеди, че имат благословията на Ед, че той би желал те да са щастливи и да продължат напред, да не остават затворници на миналото, но не успя да направи този скок в мислите си. Знаеше, че двамата с Конър трябва да поговорят за това, но темата бе необятна и се притесняваше, че ако я повдигне, ще изглежда нахално от нейна страна.

Конър остана два-три дни, за да им помогне да се устроят. Но Джулия разбираше колко неловко се чувства той. След преживения ужас Ейми все още се нуждаеше от утеха и даже и да искаше, Джулия не можеше да я остави да спи сама. Конър бе настанен в малката спалня за гости и след като дъщеря ѝ заспеше в ръцете ѝ, Джулия се питаше дали да се измъкне тихо и да отиде при него. Но рискът Ейми

да се събуди и да открие, че я няма, ѝ се струваше твърде голям. А и колкото и да копнееше за него, не бе сигурна, че той изпитва същото. На третата сутрин той замина за ранчото на майка си и може би Джулия си въобрази, но ѝ се стори, че Конър изглежда облекчен, когато тръгваше. Целуна я за довиждане по бузата — като приятел.

На Джулия ѝ се струваше в онези първи дни на отчаяние, че цялата география на живота им се е променила и че по някаква жестока ирония никой не им бе дал карта или компас, с които да се ориентират.

През седмиците, които последваха, Конър се обаждаше всеки ден и често ги навестяваше. През уикендите двете с Ейми гостуваха на него и майка му в ранчото. Беше разгарът на пролетта и Конър водеше Ейми на езда, а когато времето се затопли, тримата понякога правеха походи в планината. Конър подари на Ейми фотоапарат и я научи как да си служи с него, заведе я на потока и ѝ показа как се лови риба на муха.

Общуваше с нея по начин, който бе напълно различен от подхода на Ед. Връзката на Ейми с Ед бе пълна с темпераментни закачки: и двамата бяха приказливци и екстроверти и в тяхната компания Джулия понякога се бе чувствала като с двойка комици, които се състезават в шоу. Конър също говореше, но много по-кратко и повече слушаше, наблюдаваше я с бледосините си очи, усмихваше се и кимаше.

Като гледаше как все повече се сближават, Джулия се радваше и за двамата им. Но не можеше съвсем да потисне слабото жилване на ревността, защото нейната връзка с Конър се бе развила в някаква братска привързаност. Имаше моменти, случайни погледи и докосвания, когато бе сигурна, че той я желае също толкова, колкото и тя него. Но никой от двамата сякаш не бе готов или способен да прекрачи линията. Във всеки случай Ейми все още бе твърде крехка, споменът за Ед бе съвсем жив и вездесъщ, а подходящият момент така и не настъпи.

Една благоуханна вечер през май Конър се появи, без предварително да се обади. Джулия бе заета да разкопава занемарените цветни лехи и бе мръсна и плувнала в пот. Той обясни, че отива в Хамилтън, за да се срещне с Чък Хеймър и някои от другите пожарникари, и тъй като минавал наблизо, решил да се отбие да ги види. Надявал се, че тя няма нищо против. Джулия го увери, че се

радва да го види и се извини за вида си. Той каза, че според него изглежда чудесно. Ейми бе слязла при реката да пробва да улови риба за вечеря. Тя чу гласа на Конър, обърна се и му махна с ръка, а той ѝ помахна в отговор.

— Искаш ли една бира? — попита Джулия.

— Може, ако и ти ще пиеш.

Влезе вътре да вземе бирите и докато бе там, опита да се пооправи малко пред огледалото в коридора, но реши, че положението е безнадеждно. Помисли си, че той ще слезе при реката, за да си поговори с Ейми, но го намери да я чака на верандата и двамата останаха там и пиха бира, а светлината наоколо постепенно помръкваше.

— Опитвах се да разбера какво е различно тук — каза той. — Махнали сте възжения парапет.

— А, да. Ами всъщност вече не ни трябваше.

— Така е по-отворено.

— Наистина. Има повече пространство.

Той кимна. Известно време и двамата мълчаха. Как можеше да продължи този разговор — Джулия така и не разбра, защото в този момент Ейми закачи риба, нададе радостен вик и двамата хукнаха към нея. Момичето изтегли рибата на брега само с няколко напътствия от Конър. Беше пъстърва, но твърде малка, за да я задържат. Конър внимателно я откачи от въдичката и я пусна във водата и тримата я видяха как постоя неподвижно за миг, сякаш учудена, че е на свобода, а после се стрелна като сребриста светкавица.

До юни Ейми като че възстанови предишната си жизнерадост и самоувереност. Започна да спи в своята стая, макар че отначало на няколко пъти се промъкваше обратно при Джулия посред нощ. На вечеря един ден съобщи, че следващия уикенд приятелката ѝ Моли организира парти за рождения си ден с преспиване.

— Може ли да отида? — попита тя колебливо.

— Дали може? Разбира се. Мисля, че е страхотна идея.

— Сигурна ли си, че нямаш нищо против?

— Какво пък, може и аз да си направя парти с преспиване.

— С Конър ли?

Джулия се задави. Засмя се твърде високо и усети, че се изчервява.

— Ами не, скъпа. Не това имах предвид. Просто го казах на шега.

— Няма нищо, да знаеш. Аз нямам нищо против.

Джулия не знаеше къде да погледне и какво да каже.

Ейми продължи:

— Ами аз мислех, че тримата ще живеем заедно.

— Ти искаш ли го?

— Разбира се! Аз го обичам. Не е моят татко, но ми е баща.

Това бе достатъчно. Джулия стана, отиде при дъщеря си и я прегърна силно, после двете се разплакаха и засмяха едновременно.

Още се прегръщаха, когато Ейми допълни:

— И ти го обичаш. Знам го от начина, по който го гледаш.

— Така ли? Знаеш го?

— Да. И той те гледа по същия начин.

— И той?

Ейми се отдръпна от майка си, подсмръкна и изтри сълзите си.

— Защо вие двамата сте толкова глупави?

Джулия сви рамене.

— Както и да е — продължи дъщеря ѝ решително. — Отивам на партито. Ясно?

— Ясно.

— Добре.

Джулия се обади на Конър на сутринта и направо го попита какво ще прави в петък вечер.

— Ами имам среща.

— А... — Джулия посърна.

— С теб и Ейми. Няма ли да идвате този уикенд?

— Ейми е поканена на рожден ден. С преспиване.

— О!

— Та се чудех дали ще искаш да дойдеш, а аз ще приготвя нещо вкусно за хапване. Може да си изпечем нещо навън, ако не завали.

— Само двамата.

— Да.

Последва мълчание. Дразнеше ли я? Не бе сигурна.

— Не си длъжен да идваш — продължи тя. — Просто така ми хрумна. Може би имаш друга работа.

— В колко часа?

— Ще я оставя на рождения ден в шест.

— Ще дойда към седем.

Времето до петък се точеше по-бавно от обикновено, но най-после денят дойде и Джулия прекара по-голямата част от него, чувствайки се като ученичка, която се приготвя за среща, но се стараеше да не се издаде пред Ейми. Смени чаршафите и сложи цветя на едно от нощните шкафчета. На другото имаше снимки в рамки на нея, Ейми и Ед и Джулия си напомни мислено да ги прибере, след като зорките очи заминат на партито. Отиде в града да купи продукти, посети козметичка, за да ѝ направи коламаска, и фризьорка, за да я подстриже. Когато се върна, Ейми прецени, че изглежда много добре, а Джулия се опита да се държи нехайно и каза, че се е подстригала, за да ѝ е по-хладно в летните жегги. Дъщеря ѝ я изгледа многозначително и добави, че цветята в спалнята ѝ също изглеждат добре.

По-рано през седмицата Джулия бе излязла да си купи нова рокля, но всички, които видя, бяха или твърде официални, или твърде претенциозни. Така че разрови гардероба си и намери старата бледосиня рокля, която си бе купила преди толкова години за партито по случай завръщането на Конър. Занесе я на химическо чистене и тя стана почти като нова.

Остави Ейми в къщата на Моли в Мисула десет минути по-рано и на връщане едва не я глобиха за превишена скорост. Времето бе ясно и топло, така че Джулия реши да вечерят навън. Подреди масата и сложи свещи навсякъде по верандата и на околните дървета. Щяха да вечерят филе от риба тон, салата и пресни картофи, а за десерт — ягоди със сметана. Конър вероятно щеше да пожелае бира, но тя пъкна за всеки случай вино и шампанско в хладилника. Запали барбекюто, бързо влезе в къщата и се качи горе.

Взе си душ, подсуши се, застана пред огледалото и намаза цялото си тяло със скъп овлажняващ лосион, който Линда ѝ бе подарила. Въпреки неумолимия ход на годините, за жена, прехвърлила трийсет и пет (е, може би дори приближаваща четирийсетте, ако трябва да бъдем точни), тя изглеждаше много добре. Прекара неприлично дълго време, пробвайки какво бельо да сложи, и през цялото време си казваше, че се държи като глупачка, и опитваше да се успокои, но всъщност успяваше единствено да накара сърцето си да се разтупти още по-бързо.

Раменете и ръцете ѝ бяха загорели от слънцето напоследък, така че в крайна сметка избра семпъл кремав сатенен сутиен и бикини.

Роклята изглеждаше страхотно. Малко сенки и спирала, без червило. Е, може би съвсем малко. Не, по-добре без. Светна нощната лампа. Дали не е твърде нагласено? Мили боже, след свещите, цветята и шампанското, ако той не бе разбрал намека, докато се качеха горе, значи си имаха сериозен проблем. Какво би направила Линда на нейно място? Дали да не ѝ се обади? Не. Остави лампата изгасена. Светната. Какво толкова.

Слезе долу и пусна диска на Спенсър Луис на уредбата. Помнеше, че Конър го бе споменал на кръщенето и поне се надяваше това да е същият диск. Във всеки случай музиката бе лека и въздушна и изглеждаше подходяща.

Беше седем и пет, когато чу пикапът му да спира на алеята. Погледна се за последно в огледалото в коридора, после за миг остана неподвижна и със затворени очи.

— Ед? — прошепна тя. — Не възразяваш, нали? Каж ми, че не възразяваш.

Прие мълчанието му за съгласие.

Конър бе облечен в избеляла дънкова риза с бели копчета, а старите му дънки изглеждаха като току-що изпрани. Беше и с най-хубавите си ботуши и най-хубавата си шапка, която свали още докато прекосяваше чакълената алея. Нито за миг не отдели поглед от Джулия. В едната си ръка носеше бутилка шампанско, а под мишница — букет от сини метличини. Когато се приближи на няколко крачки от нея, спря и я изгледа, усмихнат.

— Помня тази рокля.

— Да. Ами всъщност всички са вътре — Чък Хеймър и момчетата, готови отново да те изненадат. Просто реших този път да те предупредя.

— Благодаря.

— Моля.

— Изглеждаш толкова красива, че не мога да откъсна поглед от теб.

Джулия преглътна мъчително, усмихна се и задържа погледа му.

— Ами тогава недей.

Той пристъпи към нея и ѝ подаде цветята.

— Благодаря.

Гласът ѝ бе толкова тих, че едва сама го чу. Опита да спре да трепери, но не успя. Той пристъпи още по-близо, така че почти се докоснаха, и тя подуши чистото му ухание на сапун и видя как той вдъшва парфюма ѝ и свежда поглед към устните ѝ. Джулия ги разтвори леко и ги повдигна почти недоловимо към неговите и когато устните им се докоснаха, всичко замря, сякаш земята спря да се върти.

Ръцете им бяха заети с цветя, шапки и бутилки, така че само устните им се докосваха. После, без да продума, тя се обърна и го поведе в къщата. И въпреки че не го бе планирала така, го заведе горе, в спалнята си. Остави цветята на нощното шкафче, до другите, и за свой ужас забеляза, че е забравила да махне снимките от другото шкафче. Боже, каква идиотка! Поколеба се дали да не го направи сега, но прецени, че не е добра идея. Даже и да ги бе забелязал, той не изглеждаше смутен.

Конър остави шампанското и шапката си на стола и се обърна към нея. Двамата стояха близо един до друг и се гледаха в очите. Той плъзна върховете на пръстите си по ръцете ѝ, после ги положи на раменете ѝ, сведе глава и целуна врата ѝ, шията под брадичката, линията на челюстта ѝ.

Завъртя я с гръб към себе си и целуна родилния ѝ белег на тила, бавно разкопча ципа на роклята ѝ и я остави да се свлече на пода, плъзна длани по гърба ѝ, после по кръста и бедрата. Тя се обърна и го целуна, а той вдигна ръка, погали нежно гърдите ѝ и ги зацелува. Когато протегна ръце зад гърба ѝ и опита да разкопчае сутиена ѝ, тя усети, че тялото му леко трепери, и му помогна, а после, затаила дъх, проследи как той гледа как сутиенът се плъзва от раменете ѝ.

Видя, че зърна снимките зад нея.

— Конър, няма нищо. — Целуна го нежно. — Сега сме само двамата. Имаме право.

Той кимна, тя го целуна още по-страстно и скоро усети, че той се отпуска и тревогата и вината — или каквото го тормозеше — изчезна. Отново погали гърдите ѝ и дълго ги целува. Джулия го придърпа и го целуна, докато разкопчаваше ризата и колана му.

— О, Конър, желая те толкова отдавна!

— Аз също. Сънувал съм те така. Хиляди пъти.

— И аз съм те сънувала.

Положи я на леглото и свали ботушите и останалите си дрехи, без да отделя очи от нея, без срам или свян. Залязващото слънце бе ниско и лъчите му го огряха, а Джулия се изненада колко слаб е той и колко белези има по светлата му кожа. Някой ден щеше да го накара да ѝ разкаже историята на всеки белег. Когато остана гол, Конър коленичи до нея, прокара пръсти и после устни по цялото ѝ тяло, бавно издърпа бикините ѝ, целуна корема ѝ, разтвори бедрата ѝ и продължи да я целува.

Тя свърши почти веднага щом влезе в нея, тялото ѝ се разтресе и я заляха вълни, които я накараха да стене отново и отново. После и той свърши дълбоко в нея, сякаш най-последно бе намерил своето място — там, където би трябвало да бъде и където щеше да остане завинаги. Джулия заплака и не можа да спре, цялото ѝ тяло се тресеше от риданията и сълзите се стичаха като порой, а Конър сведе глава, целуна сълзите ѝ и нежно зарови лице в тях, за да се смесят с неговите сълзи.

— Обещай ми — успя да прошепне тя накрая. — Обещай ми, че вече никога няма да си отидеш.

— Обещавам!

Имаше почти трийсет сантиметра сняг, който скърцаше под ботушите ѝ. Колитата тичаха напред, преследваха се и описваха кръгове в снега между дърветата, но често-често се връщаха назад, за да проверят дали не са я загубили. По бреговете на потока висяха ледени висулки, водата се виеше между тях с пара и течеше бавно и лепкаво, сякаш се чудеше дали и тя да не се превърне в лед.

Джулия вървеше след кучетата покрай върбите и дивите черешки по брега, после, подминала завоя на потока се изкачи нагоре, където теренът ставаше равен и открит и се виждаше цялата долина. И там ги зърна — на неколкостотин метра от нея, яздеха спокойно покрай потока към нея.

Бяха прекалено погълнати от разговора помежду си, за да я забележат, и тя застана край тополите, за да ги изчака да се приближат. Ейми бе със старото си червено вълнено палто и вехт кожен панталон, даден ѝ от майката на Конър. Каубойската ѝ шапка бе една от старите на Конър, която той бе подплатил отвътре, за да не ѝ се смъква. Беше

цялата на петна, също като шапката, която носеше той заедно със старото си кафяво яке. Конят му беше светложълтеникав и малко по-висок от красивия кафяво-бял кон, който бе подарил на Ейми за Коледа. Както яздеха сега един до друг, на фона на планината изглеждаха като двойка каубои.

Кучетата издадоха Джулия. Те се втурнаха към конете и веднага щом ги видя, Конър погледна напред и я съгледа, махна ѝ с ръка и Ейми го последва. Джулия също им махна и видя как пришпориха конете, които препуснаха в галоп, обсипвайки със сняг кучетата, търчащи по петите им.

Когато я приближиха, забавиха ход и спряха.

— Мамо! Видяхме следи от вълци!

— Така ли?

— Да, горе при стария път.

— Тогава трябва да внимаваш, както си облечена с това червено палто.

И двете се засмяха. Конър скочи на земята и тръгна към Джулия, водейки коня си.

— Хей, госпожо Форд, мислех, че трябва да си лежите на топло в леглото.

— В такъв ден? В никакъв случай.

Той постави ръка на корема ѝ и я целуна по устните.

— Искаш ли да пояздиш? Мога да те кача. Ще седнеш на една страна.

— Защо не? Ако искате да родя бебето тук, на място.

— Не мисля, че е добра идея — обади се Ейми.

Джулия бе бременна в осмия месец. Вече знаеха, че бебето е момиче. Дори беше известно как ще я нарекат. Емили Скай.

Ейми препусна напред и конят ѝ нагази в заледените плитчини. Конър прегърна Джулия през рамо и тръгнаха по обратния път край потока и нагоре през тополите към къщата, а конят пристъпваше бавно зад тях.

Понякога Джулия се чудеше какво щеше или нямаше да стане, ако Ейми не бе поела инициативата и не бе отишла на онзи рожден ден. Важните неща в живота никога не стават случайно. Но дори и с тези, които са предопределени, понякога трябва да поизчкаш, а после може би дори леко да ги побутнеш.

Издание:

Автор: Никълас Еванс

Заглавие: Скок в огъня

Преводач: Дори Габровска

Година на превод: 2004

Език, от който е преведено: английски

Издание: първо

Издател: Издателска къща „Хермес“

Град на издателя: Пловдив

Година на издаване: 2004

Тип: роман

Националност: английска

Редактор: Димил Стоилов

Художник: Борис Стоилов

Коректор: Недялка Георгиева

ISBN: 954-26-0144-1

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/15049>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.